

HC 77
NOUL TESTAMENT

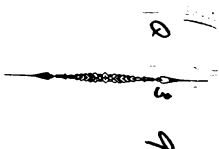
AL

251 EY1a
AL 552

DOMNULUI ȘI MÂNTUITORULUI NOSTRU

IISUS CHRISTOS.

PUBLICAT DE SOCIETATEA BIBLICĂ PENTRU BRITANIA ȘI
STRĂINĂTATE.

JASSY.

Tipografia H. Goldner, strada Primăriei.

1871.

21021
CĂRȚILE NOULUI TESTAMENT.

Matheiū.
Marcu.
Luca.
Ioan.
Faptele apostolilor.
Romanī.
Corinthenī I.
" II.
Galatenī.
Efesenī.
Filippenī.
Colossenī.
Thessalonicenī I.
" II.
Timotheiū I.
" II.
Tit.
Filemon.
Ebrei.
Iacob.
Petru I.
" II.
Ioan I.
" II.
" III.
Iuda.
Apocalips.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

MATHEIU.

CAP. I.

Geneațiunea și Nașcerea lui Iisus Christos.

Carte geneațiunei lui Iisus Christos, fiul lui David, fiul lui Abraam. 1

Abraam a născut pre Isaac; ear Isaac a născut pre Iacob; ear Iacob a născut pre Iuda și pre frații lui; Ear Iuda a născut pre Fares și pre Zara din Thamar; ear Fares a născut pre Esrom; ear Esrom a născut pre Aram; ear Aram a născut pre Aminadab; Ear Aminadab a născut pre Naason; ear Naason a născut pre Salmon; Ear Salmon a născut pre Booz din Rachab; ear Booz a născut pre Obed din Ruth; ear Obed a născut pre Iesse; Ear Iesse a născut pre David regele; 6

Ear David regele a născut pre Solomon din cea *ce fusese femeie* lui Urias; Ear Solomon a născut pre Roboam; ear Roboam a născut pre Abia; ear Abia a născut pre Asa; Ear Asa a născut pre Iosafat; ear Iosafat a născut pre Ioram; ear Ioram a născut pre Ozias; Ear Ozias a născut pre Iotham; ear Iotham a născut pre Achaz; ear Achaz a născut pre Ezechias; Ear Ezechias a născut pre Manasse; ear Manasse a născut pre Amon; Ear Amon a născut pre Iosia; ear Iosia a născut pre Iechonias și pre frații sei, la timpul strămutărei in Babilon. 9

Ear după strămutarea in Babilon Iechonias a născut pre Salathiel; ear Salathiel a născut pre Zorobabel; Ear Zorobabel a născut pre Abiud; ear Abiud a născut pre Eliakim; ear Eliakim a născut pre Azor; Ear Azor a născut pre Sadok; ear Sadok a născut pre Achim; ear Achim a născut pre Eliud; Ear Eliud a născut pre Eliazar; ear Eliazar a născut pre Matthan; ear Matthan a născut pre Iacob; Ear Iacob a născut pre Iosef, bărbatul Mariei, din care s'a născut Iisus, ce se dîce Christos. 15

Deci toate geneațiunile de la Abraam până la David *sunt* patru-spre-zece geneațiuni; și de la David până la strămutarea in Babilon *sunt* patru-spre-zece geneațiuni; și de la strămutarea in Babilon până la Christos *sunt* patru-spre-zece geneațiuni. 17

- și vedând, m'am prosternat și mă închin înaintea picioarelor
 9 gerului, care 'mi arăta acestea. Atunci îmi dicea: Feresce-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tei
 profeți, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; închină-te
 lui Dumnezeu.
- 10 Și'mi dicea: Si nu sigilezi cuvintele profeției acestei cărți:
 11 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
 drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
 drept, și mai fie drept; și cel ce este sânt, și mai fie sânt.
- 12 Eca vin degrab; și plata mea cu mine, și dau fie-căruia după
 13 fapta lui. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, cel d'in-
 14 tăiu și cel de pe urmă. Fericiți *sunt* cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca si aibă drept la arborele vieții, și si intre pe
 15 porți in cetate. Căci afară *sunt* câinii, și fermecătorii, și dis-
 franații, și ucigașii, și idololatrii, și tot cel ce iubesc și face
 16 minciună. Eu Iisus am trimis pre ângerul meu, ca si mărtu-
 risescă voue acestea in biserici. Eu sunt rădicina și semința
 lui David, steua cea strălucitoare și de demință.
- 17 Și Spiritul și mirăsa dic: Vino. Și cel ce aude si dică: Vino.
 Și cel insetat si vie, și cel ce voiesce si ia apa vieții in dar.
- 18 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profeției a-
 19 cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 Domnul plăgile cele scrise într'această carte; Și de va scôte
 cineva din cuvintele cărței acestei profeții, va scôte Dumnezeu
 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sântă, și din cele
 scrise într'această carte.
- 20 Cel ce mărturisește acestea dică: De sigur vin curând. A-
 21 min. Așa, vino, Dómnne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 Christos *fie* cu voi toți. Amin.

- 18 Ear născerea lui Iisus Christos așa a fost: fiind logodită
Maria, mama lui, cu Iosef, mai înainte de a fi ei împreună, s'a
19 aflat având în pântec din Spiritul Sânt. Dar Iosef, barba-
tul ei, fiind drept, și nevrând s'o vădască, a vrut s'o lăsa pre
ascuns.
20 Și pre când gândia la acésta, éca ângerul Domnului i s'a
aretat în vis, dicend: Iosefe! fiul lui David, nu te teme de ați
lua pre Maria, femea ta; căci ce s'a conceput într'însa este
din Spiritul Sânt.
21 Și ea va nasce un fiu, și vei chiâma numele lui IISUS;
căci el va mântui pre poporul seü de păcatele lor.
22 Ear acestea tôte s'a'u făcut, ca să se împlinescă ceea ce s'a
23 dis de Domnul prin profetul, ce dice: Éca feciôra va conce-
pe, și va nasce un fiu, și vor chiâma numele lui Emanuel, ce
însemnă: Cu noi Dumnezeu.
24 Și sculându-se Iosef din somn, a făcut precum i a ordonat
25 ângerul Domnului, și și-a luat pre femea sa. Și nu o cunosea,
până ce a născut pre fiul seu cel întâiu-născut, și a chiănat
numele lui IISUS.

CAP. II.

Venirea Magilor la Ierusalem. Erod. Iisus Christos în Egypt.

- 1 Ear dacă s'a născut Iisus în Bethlehemul Iudeei, în zilele
regelui Erod, éca Magii de la răsărit au venit la Ierusalem,
2 Dicend: Unde este născutul rege al Iudeilor? căci noi am ve-
3 dut steaua lui la răsărit, și am venit si ne închinăm lui. Au-
dind *acesta* regele Erod, s'a turburat, și tot Ierusalemul cu
dênsul.
4 Și adunând pre toți archiereii și Cărturarii poporului i-a
5 întrebat pre ei, unde este și se nască Christos. Ear ei i-au
dis lui: În Bethlehemul Iudeei; căci așa s'a scris prin profetul:
6 Și tu Bethlehe! țerra Iudeei, nici de cum nu ești mai mic
între domniî lui Iuda; căci din tine va eși un conducător, ca-
re va pascé pre poporul meu Israel.
7 Atunci Erod, chiamând pre Magii într'ascuns, a cercetat cu
de-amenuntul de la dinșii despre timpul, în care s'a aratat
8 steaua. Și trimițându-i la Bethlehem, a dis: Mergeți și cer-
cetați cu de-amenuntul despre prunc; și dacă' veți afla, anun-
9 țati'mi, ca și eu si merg si me închin lui. Ear ei ascultând
pre regele, s'a'u dus; și éca steaua, pre care o vëduseră la
răsărit mergea înainte lor, până ce a venit și s'a oprit asu-
10 pra *locului* unde era pruncul. Și vëdënd steaua, s'a'u bucurat
11 cu bucurie fôrte mare. Și întrând în casă, au vëdut pruncul
cu Maria, mama lui, și prosternându-se s'a'u închinat lui; și

dischidându-și tesaurile lor, 'i au oferit daruri: aur și tămăie
și smirna. Și fiind înscințați prin vis, ca si nu se întorcă la 12
Erod, s'au dus în țerra lor pe altă cale.

Ear după ce s'au dus, eca ângerul Domnului s'a arătat lui 13
Iosef în vis, dicend: Scolă-te, și ia pruncul și mama lui, și fugi
în Egipt, și remai acolo până 'ți voi dice; căci Erod va si
caute pruncul, spre a'l perde. Deci Iosef sculându-se, a luat 14
pruncul și pre mama lui nôptea, și s'a dus în Egipt. Și a 15
remas acolo până la mórtea lui Erod; ca si se implinescă ceea
ce s'a dis de Domnul priu profetul, ce dice: Din Egipt am
chiamat pre fiul meu.

Atunci Erod, vödend că s'a batjocorit de cătră Magi s'a 16
mâniat fôrte, și a trimis si se omóre toți pruncii cari erau în
Bethlehem și în tôte hotarele lui, de doi ani și mai jos, după
timpul, pre carele 'l aflate de la Magi. Atunci s'a implinit 17
ceea ce s'a dis prin profetul Ieremia, ce dice: Vöce în Rama 18
s'a audit, plângere și tânguire și bocet mult, Rachel plângên-
du-și copii sei; și ea nu vrea si se mângae, pentru-că nu sânt.

Ear după ce a murit Erod, eca ângerul Domnului s'a ară- 19
tat în vis lui Iosef în Egipt, și 'i-a dis: Scolă-te, și ia pruncul 20
și pre mama lui, și du-te în țerra lui Israel, căci au murit cei
ce căutaü viéta pruncului. Atunci s'a sculat și a luat pruncul și 21
pre mama lui, și a venit în țerra lui Israel. Dar audind, că Ar- 22
chelaü domnesce în Iudeea în locul lui Erod, părintelui seü, s'a
temut si mERGă acolo, ear fiind înscințat prin vis, s'a dus în
pârțile Galileei. Și veniud a locuit în orașul ce se numesce 23
Nazaret; ca si se implinescă ceea ce s'a dis prin profeti:
Nazarian se va chiama.

CAP. III.

*Ioan Botezătorul predică în pustie, botéză pre Iisus Christos
în Iordan.*

În zilele acelea a venit Ioan Botezătorul, și a predicat în 1
deșertul Iudeei, Dicend: Pocăiți-ve; căci s'a apropiat 2
imperăția ceriurilor. Acesta este cel predis de profetul Isaia,
ce dice: Vocea celui ce strigă în pustie, dicend: Gătiți calea 3
Domnului, drepte faceți cărările lui. Ear acest Ioan avea 4
îmbucăminteä lui de perî de cămilă, și cingătore de curea îm-
prejurul cöpselor lui; ear hrana lui era locuste și miere sil-
batică.

Atunci eșia la dinsul Ierusalemul și tötă Iudeea și tôte îm- 5
prejurimile Iordanului; Și se botezaü de dinsul în Iordan, 6
mărturisindu-și peccatele lor. Ear vödend pre mulți din Fa- 7
risei și din Sadukei viind la Botezul lui, li-a dis: Pui de vi-

- peră! cine v'a prevenit ca să fugiți de mânia ce va să fie;
 89 Deci faceți fructe vrednice de pocăință; Și nu gândiți nici
 dieți în voi însuși: Parinte avem pre Abraam; căci zice voue,
 că Dumnezeu poate și din pietrele acestea să rădice fiu lui
 10 Abraam. Securea zace deja la rădăcina arborilor; deci tot
 arborele, care nu face fruct bun, se taie și se aruncă în foc.
 11 Eu vă botez numai cu apă spre pocăință; dar cel ce vine
 după mine este mai puternic decât mine, ale cărui încălțăminte
 eu nu sunt vrednic a le purta; acesta va va boteza cu
 12 Spirit Sânt și cu foc. El are vânturătorea sa' în mânele lui,
 și va curăți arirea sa, și va aduna grâul în grânarul său, dar
 plevele le va arde cu foc nestins.
 13 Atunci a venit Iisus din Galileea la Iordan către Ioan, spre
 14 a se boteza de dînsul; Dar Ioan îl opria, zicînd: Eu am
 15 trebuință a me boteza de tine, și tu vii la mine! Și răspun-
 dînd Iisus i-a zis: Lasă acum, căci așa mi se cuvine, ca să
 împlinim totă dreptatea. Atunci l'a lăsat.
 16 Și botezându-se Iisus, îndată a eșit din apă, și éca i s'aû
 deschis ceriurile, și a vîdît pre Spiritul lui Dumnezeu pogorî-
 17 rîndu-se ca un porumb și vîind preste dînsul. Și éca o voce
 din ceriuri, zicînd: Acesta este fiul meu cel iubit, în carele
 am bine-voit.

CAP. IV.

*Postul și ispitirea lui Iisus. Chiamarea lui Petru, a lui Andreă,
 a lui Iacob și a lui Ioan.*

- 1 A tuncî Iisus a fost dus de Spiritul în pustie, ca să se is-
 2 pitescă de diabolul. Și după ce a postit patru-zeci de
 3 zile și patru-zeci de nopți, a flămîndît. Atunci s'a apropiat
 de dînsul ispititorul și a zis: De esci tu fiu al lui Dumnezeu,
 4 și ca pietrele aceste să se facă pâni. Dar răspundînd Iisus
 a zis: Scris este: Nu numai cu pâno va trăi omul, ci cu tot
 cuvîntul ce ese priu gura lui Dumnezeu.
 5 Atunci l'a dus diabolul în Sânta Cetate, și l'a pus pe aripa
 6 templului; Și i' a zise lui: De esci tu fiu al lui Dumnezeu, a-
 runcă-te jos; căci este scris: Ângerilor seî va ordona despre
 tine, și te vor purta pe mîni, ca nu cum-va să lovesci de pia-
 7 tră piciorul tîu. Zis-a Iisus lui: Scris este earăși: Si nu i-
 spitesci pre Domnul Dumnezeul tîu.
 8 Apoi l'a dus diabolul într'un munte fîrte înalt, și i'a ară-
 9 tat tîte împărățiile lumei și gloria lor; Și i'a zis: Acestea
 tîte i' le voi da, dacă te vei prosterne și te vei închina mie.
 10 Atunci i'a zis Iisus: Lipsesci, Satano! căci scris este: Domnului
 Dumnezeului tîu si te închini, și numai pre dînsul si adorezi.

Atunci l'a lăsat diabolul, și éca ângerî s'aû apropiat și l' serviaû. 11
 Aûînd Iisus, că Ioan s'a pus în închisóre, s'a retras în 12
 Galileea. Și lăsând Nazaretul s'a dus și locuiesc în Caper- 13
 naum. *un oraș* lângă mare, în hotarele lui Zabulon și alo lui
 Neftali. Ca și se împlinască ceea ce s'a đis prin profetul 14
 Isaia, ce ăice: Pământul lui Zabulon și pământul lui Neftali, 15
 pe calea mării de dincolo de Iordan, Galileea *pagănilor*; Po- 16
 porul cel ce ședea în întunerec a vëdut lumină mare; și celor
 ce ședeau în locul și în umbra morții li-a rasărit lumină. De 17
 atunci a început Iisus a predica și a ăice: Pocăiți-vë, căci s'a
 apropiat imperăția cerurilor.

Și Iisus âmbând pe lângă marea Galileei a vëdut pre doi 18
 frați, pre Simon, ce se numesce Petru, și pre Andreiû fratele
 lui, aruncându-și mreja în mare, căci erau pescari. Și li-a 19
 đis: Urmați-mă, și ve voiû face pescari de ômeni. Îndată 20
 i-aû lasat mrejele, și i-aû urmat. Și de acolo mai nainte 21
 mergënd, a vëdut pre alți doi frați, pre Iacob al lui Zebedeu,
 și pre Ioan fratele lui, în corabie cu Zebedeu, părintele lor, repă-
 rându-și mrejele lor, și i-a chiamat. Ear ei îndată lăsând 22
 corabia și pre părintele lor i-aû urmat.

Și a străbătut Iisus totă Galileea, învățând în sinagogle lor, 23
 și predicând evangelia imperăției, și vindecând ori ce bôlă și
 ori ce neputință în popor.

Și a eşit vestea despre dînsul în totă Siria, și aduceau la 24
 dînsul pre toți cei ce se aflaû în suferințe, fiind cuprinși de
 diferite bôle și chinuri, și pre cei demonisați, și pre cei luna-
 tici și pre cei paralitici, și el îi vindeca. Și au urmat lui mul- 25
 ăime mare de popor din Galileea și din Decapole, și din Ieru-
 salem și din Iudea și de dincolo de Iordan.

CAP. V—VII.

Iisus predică pe un munte.

Ear Iisus vëdënd mulăimea s'a suit pe un munte, și se- 1
 chidënd-și gura, i învëta pre dînsii, ăicënd: Și dis- 2
 Fericiti *sînt* cei seraci cu spiritul, că a lor esto imperăția
 cerurilor. Fericiti *sînt* cei ce plâng, că aceia se vor mân- 3
 găia. Fericiti *sînt* cei blândi, că aceia vor mosceui pământul. 4
 Fericiti *sînt* cei ce flămădesc și insetcă de dreptate, că a- 5
 ceia se vor sătura. Fericiti *sînt* cei milostivi, că aceia se vor 6
 milui. Fericiti *sînt* cei curați cu ânima, că aceia vor vedea 7
 pre Dumnezeu. Fericiti *sînt* făcătorii de pace, că aceia fiî 8
 lui Dumnezeu se vor chiama. Fericiti *sînt* cei persecu- 9
 tați pentru dreptate, că a lor este imperăția cerurilor. Fe- 10
 11

- riciți veți fi, când pentru mine ve vor înjura, și ve vor persocuta, și vor dice ori ce cuvânt rău și vor minți în contra voastră.
- 12 Bucurați-ve! și ve vesești! pentru-că mare este plata voastră în ceruri, căci așa au persecutat pre profeti cei mai înainte de voi.
- 13 Voi sunteți sarea pământului; ear dacă sarea se va strica, cu ce se va sara? nimic nu mai este bună fără numai și se
- 14 arunce afară, și si se calce de omeni. Voi sunteți lumina lumii
- 15 mei; cetatea ascundată pe munte nu pôte a se ascunde. Nici nu se aprinde lumina, și se pune sub obroc, ci în sfeinik, și
- 16 lumineza tuturor celor ce sânt în casă. Așa se lumineze lumina voastră înainte omenilor, ca ei si vedă faptele voastre cele bune, și si glorifice pre Părintele vostru cel din ceruri.
- 17 Nu gândiți că am venit se disfiinez legea scî profeti;
- 18 nu am venit si disfiinez ci si completez. Căci adevăr dic voue: Până ce nu va trece cerul și pământul, nici o iotă scî nici o cirtă nu se va perde din lege, până ce nu se vor întempla
- 19 toate. Deci cel ce va disfiinza una din aceste comandamente mai mici, și va înveța ast-fel pre omeni, se va chiama mai mic în imperăția cerurilor; dar cel ce va înveța și va face,
- 20 acela mare se va chiama în imperăția cerurilor. Căci dic voue: De nu va întrece dreptatea voastră cu mult pre acea a Carturarilor și a Fariseilor, nu veți intra în imperăția cerurilor.
- 21 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu uciți; și cine
- 22 va ucide vinovat va fi judecâtei. Dar eu dic voue, că tot cel ce se mână asupra fratelui său fără causă vinovat va fi judecâtei; și cine va dice fratelui său: Raca, vinovat va fi sinedriului; dar
- 23 cine va dice: Nebunule, vinovat va fi focului gheennei. Deci de'ti veți aduce darul tîu la altar, și acolo 'ți veți aduce amin-
- 24 te că fratele tîu are ceva contra ta; Lasă acolo darul tîu înaintea altarului, și du-te mai întâiu de te împacă cu fratele
- 25 tîu, și atunci vino și ofere darul tîu. Învoesce-te cu adversarul tîu curînd, până esci pe cale cu dînsul, ca nu cumva adversarul si te trădea judicătorului, și judicătorul si te trădea
- 26 servitorului, și si te arunce în închisore. Adevăr dic tie, că nu veți eși de acolo, până când nu veți plăti banul cel mai de pe urmă.
- 27 Ați audit că s'a dis celor de demult: Si nu comiți adul-
- 28 teriū; Ear eu dic voue, că tot cel ce caută la femei spre
- 29 a o posti a comis deja adulteriū cu dînsa în ânima sa. Dacă ochiul tîu cel drept îți va fi de pedică, scôte 'l, și 'l lăpădă de la tine; căci mai de folos îți este, ca si pără unul din membrii
- 30 tîi decăt tot corpul tîu si se arunce în gheenna. Și dacă mîna ta cea dreptă 'ți va fi de pedică, taie-o, și o lăpădă de la tine; căci mai de folos îți este, ca se pără unul din membrii tîi decăt tot corpul tîu se se arunce în gheenna.

- ca păgânii; căci ei gândesc, că vor fi audiți pentru multa lor
8 vorbire. Deci nu ve asemănați lor, căci știe Părintele vostru de
9 ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dînsul. Deci
așa și ve rugați voi. Părintele nostru, carele ești în ceruri,
10 sântescă-se numele tău. Vie imperația ta. Fie voea ta, precum
11 în ceru și pe pămînt. Pînea noastră cea de toate zilele da-
12 ni-o astăzi. Și ni erta datoriile noastre, precum și noi er-
13 tăm datornicilor nostri. Și nu ne duce în ispită, ci ne scapa
de cel rău. Căci a ta este imperația și puterea și gloria în
14 etern. Amin. Căci de veți erta omenilor greșelele lor, vi va
15 erta și voue Părintele vostru cel ceresc. Dar de nu veți erta
omenilor greșelele lor, nici Părintele vostru nu vi va erta voue
greșelele voștre.
- 16 Și cînd postiți, nu fiți ca făcarnicii posomorîți; căci ei dis-
figurăză fețele lor, ca si se arete omenilor că postesc. A-
17 devăr dîc voue, că-și iaă plata lor. Dar tu, cînd postesci,
18 ungeți capul tău și spală fația ta; Ca si nu te arăți ome-
nilor că postesci, ci Părintelui tău celui în ascuns; și Părintele tău
cel ce vede într'ascuns îți va respăti la arătare.
- 19 Nu vi adunați tesauze pe pămînt, unde molia și rugina le
20 strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesauze în
ceru, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii
21 nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va
22 fi și înima voastră. Luminătorul corpului este ochiul; deci de
23 va fi ochiul tău curat, tot corpul tău va fi luminat. Dar de va fi o-
chiul tău rău, tot corpul tău va fi întunecat. Deci dacă lumina care
este în tine este întunerec, întunerecul ore cât de mare va fi!
- 24 Nimene nu poate servi la doi domni, căci sêu pre unul va
uri, și pre altul va iubi; sêu de unul se va alipi și pre altul
va disprețui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
- 25 Pentru acesta eu dîc voue: Nu ve îngrijiți de viața voastră, ce
veți mânca și ce veți bé; nici de corpul vostru, cu ce ve veți
îmbrăca. Aă nu viața este mai mare de cît hrana, și corpul
26 decît haîna. Căutați la paserile cerului! căci nici sêmăna
nici seceră nici adună în granarie, și Părintele vostru cel ceresc
27 le nutrește. Aă nu sunteți mai mult decît acestea? Și cine
din voi prin grija sa poate siși adăogă un cot la statura sa.
- 28 Și de haîna ce ve îngrijiți? Priviți erinii cîmpului cum cresc,
29 ei nu se ostenesce, nici nu tore; Ear dîc voue, ca nici Solomon în
30 toată gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci da-
că Dumnezeu așa îmbracă ierba cîmpului, care este astăzi-
și mâne se aruncă în cuptor, aă nu cu mult mai virtos pre
31 voi, puțin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijiți, dîcînd: Ce
vom mânca? sêu ce vom bé? sêu cu ce ne vom îmbrăca?
32 Căci aceste toate le caută păgînii, și știe Părintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de toate acestea. Ci căutați mai 33
 întâiu imperăția lui Dumnezeu și dreptatea lui; și toate a-
 cestea se vor adăuga voue. Drept aceea nu ve îngrijii de 34
 ziua de mâine, căci ziua de mâine se va îngriji de sine. Ajunge
 zilei reutarea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
 veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mē-
 sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce veți paui ce 3
 este în ochiul fratelui tău, ear birna care este în ochiul tău
 nu-o bagi în semă? Său cum dăci fratelui tău: Lasă și scotă 4
 paui din ochiul tău, și ăca birna este în ochiul tău. Făcar- 5
 nice! scote întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea și
 scoti paui din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sante cănilor, nici aruncați mărgăritarii vostri 6
 înaintea porcilor, ca nu cumva să'i calce cu piciorole lor, și
 întorcându-se să ve sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
 va deschide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce caută află, și 8
 celui ce bate i se va deschide. Său care este omul dintre 9
 voi, de la carele va cere fiul lui păne și i va da piatră? Său 10
 de va cere pescu și va da șerpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
 sciti și dați dări bune copiilor vostri, cu cât mai mult Părin-
 tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci toate câte voiți și vi faceți omeni, faceți și voi lor asc- 12
 menea; căci ăcsta este legea și profeții.

Întrați prin porța cea strîmtă; că largă este porța și lată 13
este calea ce duce spre perdare; și mulți sunt cei ce intră prin-
 trînsa; Inse strîmta *este* porța, și îngustă calea, carea duce 14
 la viață, și puțini sînt cei ce o află.

Pădiți-ve de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în vest- 15
 minte de oi, dar pe din lăuntru sînt lupi răpitori. Din fruc- 16
 tele lor îi veți cunoșce. Se culeg ore struguri din spiui, său
 smochine din cîlini? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
 bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pōte arborele 18
 bun să facă fructe rele, nici arborele putred să facă fructe bu-
 ne. Tot arborele care nu face fructe bune se tae, și se arun- 19
 că în foc. Așa dar după fructul lor îi veți cunoșce. 20

Nu tot cel ce'mi dăce: Dōmne! Dōmne! va intra în imperăția 21
 cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este în ce-
 riuri. Mulți îni vor dăce în ziua aceea! Dōmne! Dōmne! nu am 22
 profeți în numele tău? și nu am scos demoni în numele tău?
 și nu am făcut lucruri minunate în numele tău? Și atunci li 23
 voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
 la mine, voi cei ce lucrați fără-de-legea!

Deci tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și le face, îl voi 24

- asemena bărbatului înțelept, care 'și-a zidit casa sa pe piatră:
 25 Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vânturile, și au lo-
 vit în casa aceea, și nu a cădut; căci era întemeiată pe piatră.
 26 Și tot cel ce aude aceste cuvinte ale mele, și nu le face, se va
 asemenea bărbatului nebun, care 'și-a zidit casa sa pe nisip.
 27 Și a ploat, și au venit riurile, și au suflat vânturile, și au lo-
 vit în casa aceea; și a cădut, și mare era căderea ei.
 28 Și s'a întâmplat, că după ce a finit Iisus aceste cuvinte
 29 se mira mulțimea de învățătura lui; Căci el îi înveța ca cel
 ce are autoritate, ear nu ca Cărturarii.

CAP. VIII.

*Iisus vindecă pre un leproș, pre servitorul unui sutaș, pre sócra lui
 Petru, și doi demonisați Gergheseni.*

- 1 După ce Iisus s'a pogorit din munte, a urmat lui popor
 mult.
 2 Și éca un leproș a venit și se închina lui, zicând: Dómné!
 3 dacă vofesci, poți si me curățesci. Și tinzând Iisus mâna, s'a
 atins de dînsul, zicând: Voiesc, fii curățit. Și îndată s'a cu-
 4 rățit lepra sa. Și a zis Iisus lui: Veđi si nu spui nimenui;
 ci mergi de te arată prentului, și ofere darul, care l'a ordo-
 nat Moise, intru marturie lor.
 5 Ear intrând Iisus în Capernaum, s'a apropiat de dînsul un
 6 sutaș, rugându-l. Și zicând: Dómné! servitorul meu jace în
 7 casă paralic, cumplit chinuindu-se. Și a zis Iisus lui: Eú
 8 voiú veni și l' voiú vindeca. Și respunzând sutașul a zis:
 Dómné! eú nu sînt vrednic ca si intri sub acopereméntul meu,
 9 ci ți numai un cuvént, și se va vindeca servitorul meu. Căci
 și eú sînt om sub autoritate, avénd sub mine ostași; și zic
 acestuia: Du-te, și se duce; și altuia: Vino, și vine; și servito-
 10 rului meu: Fă acesta, și face. Ear Iisus auzind acestea s'a mi-
 nunat, și a zis celor ce 'i urmau: Adevér zic voue, nici în
 11 Israel nu am aflat atîta credință. Și zic voue, că mulți vor veni
 de la răsărit și de la apus, și vor ședea cu Abraam și cu Isaac
 12 și cu Iacob în imperiția cerurilor. Dar fii imperăției vor fi
 aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plângere
 13 și schirsnirea dinților. Și a zis Iisus sutașului: Du-te, și pre-
 cum ai cređut, facă-se ție. Și s'a vindecat servitoriul lui in-
 tr' acea oră.
 14 Apoi viind Iisus în casa lui Petru a vđut pre sócra lui
 15 jácénd și bolnavă de friguri. Și s'a atins de mîna ei, și o au
 lăsat frigurile, și s'a sculat și servia lor.
 16 Ear făcându-se scră au adus la dînsul pre mulți demoni-
 sați, și a scos spiritele cu un cuvént și a vindecat pre toți bol-

navii; Ca si se implinescă ceea ce s'a đis prin profetul Isala, 17
carele ădice: Acesta a luat neputințele noastre, și a purtat bô-
lele *noștre*.

Și vedënd Iisus mult popor imprejurul seũ a ordonat si 18
trécă de ceea parte. Atunci s'a apropiat un Cărturar și a 19
đis lui: Învătătorule! voiũ urma ție ori unde vei merge. Dar
Iisus, a đis, lui: Vulpile aũ vizunii, și paserile cerului cuiburi; 20

dar fiul omului nu are unde si'și plece capul. E
Ear altul din discipulii sei a đis lui: Dómnle! dă-mĩ voc 21
mai întâiũ si me duc si immormentez pre părintele meũ. Dar 22
Iisus a đis lui: Urméză mie, și lasă morții si'și immormente pre
mortii lor.

Și intrând in corabie, aũ urmat lui discipulii sei; Și éca 23
s'a rădicat un viŝor mare pe mare, încât se acoperea cora- 24
bia de valuri, ear el dormia. Și viind discipulii lui l-aũ dis- 25
cepat, đicëndui-i: Dómnle! mântuesce-ne, *căci* perim. Și 26
li-a đis: Pentru ce sũnteți fricoși, puțin-credincioșilor! Atunci
sculându-se a certat vânturile și marea, și s'a făcut linisce mare.
Ear ómenii se miraũ, đicënd: Ce fel de om este acesta! că și 27
vânturile și marea l'ascultă.

Când a ajuns de ceea parte in latura Ghergheseului, 28
l'aũ intimpinat doi demonisați eșind din morminte, fôrte cum-
pliți, încât nimenea nu putea si trécă pe cale aceea. Și éca 29
aũ strigat, đicënd: Ce avem noi cu tine, Iisuse! Fiul lui Dum-
neđeu? Ai venit aici si ne chinnesci mai 'nainte de timp?
Și era departe de diușii o turmă de porci mulți pascënd. 30
Ear demonii il rugaũ, đicënd: De ne scoți, dă-nĩ voc si ne du- 31
cem in turma de porci. Atunci a đis lor: Duceți-ve. Ear ei 32
eșind, s'aũ dus in turma de porci; și éca tóta turma de porci
s'a precipitat in mare, și a murit in ape. Ear păstorii aũ fu- 33
git, și viind in oraș aũ spus tóte, și cele despre demonisați.
Și éca tot orașul a eșit intru intimpinarea lui Iisus; și vedên- 34
du'l l'aũ rugat, ca si trécă din laturea lor.

CAP. IX.

Iisus vindecă mai multe bôle, învieză pre fiu lui Iair.

Ear Iisus intrând in corabie a trecut, și a venit in orașul 1
seũ. Și éca aũ adus la dinsel pre un paraltic, carele jăcea 2
in pat; și vedënd Iisus credința lor a đis paralticului: Îndrăz-
nesce, fiule! ertă-ți-se pecatele tale! Și éca unui din Cărtu-
rari aũ đis in sine: Acesta blasfemă! Dar Iisus cunoscënd 3 4
gândurile lor a đis: Pentru ce gaudiți rele in ânimele vóstre?
Căci ce este mai lesne—a ădice: Ertă-ți-se pecatele tale, seũ a 5
ădice: Scólă-te și âmblă? Ci ca si scii că Fiul omului are 6
putere pe pământ a erta pecatele, (atucci a đis paralticului);

- 7 Scolă-te, rădică-ți patul tău, și du-te la casa ta. Și sculându-se s'a dus la casa sa. Ear mulțimea vădând *acesta* se mira, și gloriifica pre Dumnezeu, carele a dat o putere cu *acesta* omieilor.
- 9 Și trecând Iisus de acolo a vădut pre un om ce se numea Matheiu ședând la vamă, și a dis lui: Urmază măi. Și sculându-se l'a urmat. Și s'a întâmpat, când el ședea la măsă în casă, éca mulți vameși și păcătoși au venit și au ședut cu el și cu discipulii sei. Dar vădând *acesta* Fariseii au dis discipulilor lui: Pentru ce învătătorul vostru mănâncă cu vameși și cu păcătoși? Ear Iisus auzind *acesta* li-a dis: Nu au trebuință de medic cei sănătoși, ci cei bolnăvi. Mergeți dar de învetați ce însemnează *acesta*: Milă voesc, ear nu sacrificie; căci nu am venit să chiām la pocăință, pre cei drepți, ci pre cei păcătoși!
- 14 Atunci au venit la dinsul discipulii lui Ioan, glicând: Pentru ce noi și Fariseii postim mult, dar discipulii tăi nu postesc? Și Iisus li-a dis: Au dora pot nuntași si postescă pe cât timp mirele este cu dinșii? Inse vor veni zile când se va lua mirele de la dinșii, și atunci vor posti. Nimeni nu pune o petecă de pânză nouă la un vestmēt vechiu; căci petecul traiege din vestmēt, și ruptura se face mai rea. Nici nu pun vin nou în foi vechi; altmintealea, se sparg foi, și viul se vearsă, și foi se perd; ci pun vin nou în foi noi, și amēdoue se conservă.
- 18 Pre când el vorbea *acestea* către dinșii, éca óre-care dregător a venit și i s'a închinat, glicând: Fiica mea a murit de curēnd; vino dar, și pune mâna ta preste dinsa, și va invia.
- 19 Și sculându-se Iisus, l'a urmat cu discipulii sei.
- 20 Și éca o femeie, avēnd curgerea sângelui de doi-spre-dece ani, viind din-apoi s'a atius de pōla vestmētului său; Căci dicea în sine: Numai de me voiū atinge de vestmētul lui, me voiū mântui. Dar Iisus întorcēndu-se, și vădēndu-o, l'a dis: Îndrăznesce, fiică! credința ta te-a mântuit; și s'a vindecat femeea din acea oră.
- 23 Și viind Iisus în casa dregătorului și vădēnd fluerătorii și mulțimea gâlcevind, Li-a dis: Plecați, copila nu a murit, ci dōrme. Și-și rideau de dinsul. Ear când s'a scos afară mulțimea, a intrat și a apucat-o de mână, și s'a rădicat copila.
- 26 Și s'a respândit vestea despre *acesta* preste tot pământul acela.
- 27 Și trecēnd Iisus de acolo, au urmat lui doi orbi, strigând și glicând: Fiul lui David! miluesce-ne. Ear după ce a venit în casă, s'a apropiat către dinsul orbii, și li-a dis Iisus: Credeți că pot și fac eu *acesta*? Ei l'a dis: Da, Dōmnel! Atunci s'a atins de ochii lor, glicând: Dupre credința voastră facă-se

ronc. Și s'au deschis ochii lor; și a ordonat lor, zicând: 30
Vedeți nimene și nu știți. Ear ei cîșind au răspândit fuma 31
lui în tot pămîntul acela.

Și eșind ei, cîca au adus la' dînsul pre un om surdo-mut 32
demonizat. Și după ce s'a scos demonul, mutul a vorbit; 33
și s'a mirat mulțimea, zicînd: Nici odată nu s'a vîdut aseme-
ne în Israel. Ear Fariseii diceau: El scôte pre demoni prin 34
domnul demonilor.

Și străbătea Iisus tôte orașele și satele, învîțînd în sina- 35
gogile lor și predicînd evangelia împărăției, și vindecînd ori-
ce bolă și ori-ce neputință în popor. Ear vîdînd el mulțimea, i s'a 36
făcut milă de dinșii; pentru că erau lîngești și împrăsciați ca oile
ce nu au păstor. Atunci a zis discipulilor lui: Secerișul este 37
mult, dar lucrătorii sînt puțini. Deci rugați pre Domnul se- 38
cerișului, ca și scôtă lucratori la secerișul său.

CAP. X, XI.

*Numele celor doi-spre-zece Apostoli; Iisus îi trimite, îi învîță și îi
mîngîie în privința persecuțiunilor, ce vor se suferi.*

Și chîmînd Iisus pre cei doi-spre-zece discipuli ai sei, 1
li-a dat putere *asupra* spiritelor necurate, ca și le scô-
ță, și si vindece ori-ce bolă și ori-ce neputință.

Ear numele celor doi-spre-zece apostoli sînt acestea: Cel 2
d'întîiu Simon ce se dice Petru, și Andrei, fratele lui; Iacob al
lui Zebedeiu, și Ioan, fratele lui; Filip și Bartolomei; Tho- 3
ma și Matheiu vameșul; Iacob al lui Alfeu, și Lebbei ce s'a su-
pranumit Thaddei; Simon Cananitul, și Iuda Iscariot, ca- 4
rele l'a și trădat.

Pre acești doi-spre-zece l'a trimis Iisus, și li-a ordonat, zicînd: 5
Si nu mergeți pe calea păgînilor, și si nu intrați în
vre-un oraș Samariten; Ci mai bine mergeți la oile cele per- 6
dute ale casei lui Israel. Și mergînd predicați, zicînd: S'a 7
apropiat împărăția ceriurilor. Vindecați pre bolnavi, curățiți 8
pre leproși, învieți pre morți, scôteți pre demoni; în dar ați
luat, în dar dați. Nu căsigați aur, nici argint, nici aramă 9
pentru cîngătorile vîstre; Nici traistă în cale, nici doue vest- 10
minte, nici încălțăminte, nici tocg; căci vrednic este lucrătore-
rul de hrana sa.

Și ori în care oraș său sat veți intra, cercetați cine într- 11
insul este vrednic, și acolo si petreceți până când veți eși. Și 12
când veți intra în casă, salutați-o. Și de va fi casa aceea 13
vrednică, pacea vîstră si vină preste dînsa; dar de nu va fi
vrednică, pacea vîstră si se întorcă la voi. Și ori cine nu ve 14
va primi, nici vi va asculta cuvintele vîstre, eșind din casă său
din orașul acela scuturați pulberea de pe picîdorele vîstre. A- 15

- deveŕ dic voue; cã va fi mai de suferit pãmântului Sodomei
 și al Gomorrei în ziua judecãii de cãt orașului aceluia.
- 16 Eca eu ve trimit ca oi în meșdlocul lupilor; deci fiți înțelepți
 17 ca șerpi și inocenți ca porumbii. Dar feriti-vẽ de ômeni;
 cãci vẽ vor trãda la tribunale, și vẽ vor biciui în sinagogle lor;
- 18 Și veți fi duși înaintea guvernãtorilor și regilor pentru mine într
 19 mãrturie lor și pãgãnilor. Dar când ve vor trãda, nu ve îngrijii
 cum sãn ce si vorbiți; cãci vi se va da într' aceea ôrã ce si
 20 vorbiți; Cãci nu voi sãnțeți cei ce vorbiți, ci Spiritul Pãrintelui
 21 vostru, care vorbesce în voi; Și va trãda frate pre frate la
 22 môte, și pãrinte pre fiu; și se vor rescula copii în contra pã-
 23 rinților și 'i vor omori; Și veți fi urți de toți pentru nume-
 le meũ; ear cel ce va rãbda pãnã în fuit acela se va mântui.
- 23 Și când ve vor alunga din vre un oraș, fugiți în altul; cãci
 adevær dic voue, cã nu veți fi trecut orașele lui Israel, pã-
 24 nã ce va veni Fiul omului. Nu este discipul mai presus de
 25 învãțator, nici serv mai pre sus de stãpãnul seũ. Ajunge
 discipulului si devinã ca învãțatorul seũ, și servitorului ca stã-
 pãnul seũ. Dacă pre stãpãnul casei 'l-au numit Beelzebul, cu
 26 cãt mai mult pre casnicii sei. Deci nu ve temeți de dișii;
 cãci nimic nu este acoperit, care si nu se descopere, nici as-
 27 cuns, care si nu se cunoșcã. Ceea ce vi dic în întunerec,
 spuneți-o la luminã; și ceea ce auziți la urechie predicați de
 28 pe case. Și nu ve temeți de cei ce ucid corpul, dar sufle-
 tul nu pot si 'l ucidã; ci temeți-ve mai bine de cel ce pôte si
 29 pãrdã și sufletul și corpul în gheenna. Aũ dõrã nu se vënd
 doue vrãbii pentru un ban, și nici una dintr'insele nu cade pe
 30 pãmânt fãrã voea Pãrintelui vostru. Ear cãt pentru voi și perii
 31 capului vẽ sũnt toți numerați. Pentru aceea nu ve temeți;
 32 cãci voi sãnțeți de mai mult preț de cãt multe vrãbii. Deci
 tot cel ce me va mãrturisi înaintea ômenilor, și eũ voiũ mãr-
 33 turisi pentru dînsul înaintea Pãrintelui meũ care este în ceriuri.
 Ear cel ce se va lepãda de mine înaintea ômenilor, me voiũ
 lepãda și eũ de dînsul înaintea Pãrintelui meũ care este în
 34 ceriuri
- 34 Nu gãndiți cã am venit si aduc pace pe pãmânt; nu am ve-
 nit si aduc pace, ci sabie. Cãci am venit si disbin pre om
 35 de pãrintele seũ, și pre fiicã de mama sa, și pre norã de sô-
 36 37 cra sa. Și inimicii omului vor fi casnicii lui. Cel ce iubesc
 pre pãrinte seũ pre mamã mai mult de cãt pre mine nu
 este vrednic de mine; și cel ce iubesc pre fiu seũ fiicã mai
 38 mult de cãt pre mine nu este vrednic de mine. Și cel ce nu
 39 ne. Cel ce 'și-a aflat vieța sa o va perde; și cel ce 'și-a per-
 40 dut vieța sa pentru mine o va afla. Cel ce ve primesce, me

primesce pre mine; și cel ce me primesce, primesce pre cel
ce m'a trimis pre mine. Cel ce primesce profet în nume de 41
profet va primi plata profetului; și cel ce primesce pre un
drept în nume de drept va primi plata dreptului. Și cel ce 42
va adăpa pre unul dintr'acești mici munași cu un pahar de apă
rece în nume de discipul, adevăr Țic voue, că nu-și va perde
plata sa.

Și s'a întâmplat, când a finit Iisus de ordonat celor doi-spre- XI
cece discipuli ai săi, a trecut de acolo, ca si învețe și si
predice în orașele lor.

Ear Ioan auzind în închisore de faptele lui Iisus, a trimis 2
pre doi din discipulii săi. Și i-a Țis: Tu ești cel ce vine, 3
scâr și asceptăm pre altul? Răspundend Iisus li-a Țis: Du- 4
ceți-ve și spuneți lui Ioan cele ce auziți și vedeți: Orbi ved, 5
și schiopi Țimbla, leproși se curățesc, surdi aud, morți înviează,
și seracilor se predică evangelia; Și fericit este cel ce nu se 6
va scandalisa despre mine.

După ce s'aū dus aceia, a început Iisus a vorbi cătră mul- 7
Țime despre Ioan: Ce ați eșit în pustie si vedeți? Aū trestie 8
clătită de vânt? Dar ce ați eșit si vedeți? Om îmbrăcat 9
în vestiminte moi? Eca cei ce poartă *restiminte* moi sūnt în ca-
sele regilor. Dar ce ați eșit si vedeți? Profet? Da, Țic voue, 10
și mai mult de cāt profet. Căci acesta este cel despre care
este scris: Eca eu trimit pre āngerul meu înaintea feȚei tale,
carele va prepara calea ta înaintea ta. Adevăr Țic voue, 11
că între cei născuți din femei nu s'a rădicat mai mare de cāt
Ioan Botezătorul; insee cel mai mic în imperāȚia ceriurilor este
mai mare de cāt dīnsul. Și din Țilele lui Ioan Botezătorului 12
până acum imperāȚia ceriurilor se silesc, și silitorii o ră-
pesc. Căci toȚi profeti și legea aū profetit până la Ioan. 13
Și de voiȚi si primiȚi, acesta este Ilie cel ce are si vie. 14
Cel ce are urechi de auzit, auză! Dar cu cine voiȚi asemē- 15 16
na acēsta generaȚiune? Asemenea este copiilor celor ce șed în
pieȚă, și strigă cătră socii lor, Și Țic: V'am fluerat, și nu aȚi 17
danȚat; v'am cātat de jale, și nu aȚi plāns. Căci Ioan a ve- 18
nit nici mănecând nici bēnd, și ei Țic: Are demon. A venit 19
Fiul omului mănecând și bēnd, și ei Țic: Eca om mănecător
și beutor de vin, amic al vameșilor și al pēcătoșilor. Insee în-
telepciunea s'a justificat de cătră fii săi.

Atunci a început Iisus a muștra orașele în cari se făcuse 20
cele mai multe minuni ale sale, pentru-că nu s'aū pocăit: -
Vai Ție, Chorazine! vai Ție, Bethsaida! căci de s'ar fi făcut în 21
Țir și în Sidon minunile cari s'aū făcut între voi, de demult s'ar
fi pocăit în sac și în cenușă. Insee eu vē Țic, că va fi Țirului 22
și Sidonului mai de suferit în Țiua judecāȚii de cāt voue. Și 23

- tu, Capernaume! carele te-ai înălțat până la ceriū te vei pogori până la iad; căci de s'ar fi făcut în Sodoma minunile ce s'au
 24 făcut intru tine, ar fi remas până în ziua de astăzi. Iuse eu
 ve' dic, că pământului Sodomei va fi mai de suferit în ziua ju-
 deceții de cât ție.
- 25 În acel timp Iisus luând cuvânt a dis: Mulțumesc ție, Pă-
 rinte! Dōmne al ceriului și al pământului, că ai ascuns acestea
 26 de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor. Da,
 27 Părinte! așa a fost bună-voință înaintea ta. Tōte 'mī sūnt
 trădate de la Părintele meu; și nimenea nu cunoște pre Fiul
 de cât numai Părintele, și nimenea nu cunoște pre Părintele
 de cât numai Fiul, și acela cărui a voesce Fiul și 'z' discopere.
- 28 Veniți cătră mine, toți voi cei osteniți și însărcinați, și eu vē
 29 voiū da repaus. Luați jugul meu preste voi, și veți învęțați de
 la mine, căci sūnt blând și umil cu ămima, și veți afla repaus
 30 pentru sufletele vōstre. Căci jugul meu este bun, și sarcina
 mea este ușoră.

CAP. XII.

*Despre Sămbătă. Vindecarea unui demonizat. Pēcatul contra
 Sântului Spirit.*

- 1 În timpul acela s'a dus Iisus sămbăta prin ogōre; ear disci-
 pulii lui au flămândit, și au început a smulge spice și a
 2 le mânca. Dar Fariseii vędēnd *acēsta* 'i-a dis: Eca disci-
 3 pulii tēi fac aceea ce nu se cade a face sămbăta. Dar el
 li-a dis: Nu ați cetit ce a făcut David, când a flămândit el și
 4 cei ce erau cu dīnsul? Cum a intrat în casa lui Dumneșeu,
 și a māncat pānile punerii înainte, cari nu se cuvinea lui si
 le mănānce nici celor ce erau cu dīnsul, ci numai preuților?
 5 Sēu nu ați cetit în lege cum că sămbăta preuți în templu cal-
 6 că sămbăta, și sūnt nevinovați. Dar eu vī dic, că aici este
 7 ceva mai mare de cât templul. Ear de ați fi sciut ce însem-
 nēză *acēsta*: Milă voesc și nu sacrificie, nu ați fi condamnat pre
 8 cei inocenți. Căci fiul omului este Domn și al sămbetei.
- 9 10 Și trecēnd de acolo a venit în sinagoga lor. Și eca un
 om *era acolo*, carele avea mână uscată. Și ei 'l-au întreat, di-
 cēnd: Se cuvine ore a vindeca sămbăta? ca si'l pōtă acusa.
- 11 Dar el li-a dis: Ce om va fi între voi, carele ar avē o oac, și
 dacă ar cădē *acēsta* sămbăta în grōpă, nu ar apuca-o și scō-
 12 te-o? Dar cu cât mai mult este un om de cât o oac? Decī se
 13 cuvine a face bine sămbăta. Atunci a dis omului: Intinde mā-
 na ta; și el o-a întins; și a devenit sănătōsă ca și cea-l-altă.
- 14 Apoi Fariseii eșind afară au jīnut consiliū contra lui, ca si'l
 perdă.

Dar Iisus sciind *acésta* s'a dus de acolo: și l'a urmat 15
 mulțime mare, și el l'a vindecat pre toți. Și a ordonat lor, 16
 ca si nu'l facă cunoscut; Ca si se implinască ceea ce s'a 17
 prin profetul Isaia, ce 18
 dice: Ecă servul meu, pre care am a-
 lăsat; iubitul meu, in care sufletul meu a bine-voit; eu voi pu-
 ne spiritul meu preste dînsul, și el va anunța judecată națio-
 nilor. El nu va certa, nici va striga, nici va auzi cineva vo- 19
 nitor. El nu va uliți. Trestie zdrobită nu va frânge, și muc fumegând 20
 cea lui in uliți. Trestie zdrobită nu va scote judecată spre biruință.
 nu va stânge, până când nu va scote judecată spre biruință. 21
 Și in numele lui vor spera națiunile.
 Atunci aū adus la dînsul pre un demonizat orb și mut; și 22
 el l'a vindecat, in cât orbul și mutul vorbă și vedea. Și se 23
 mira tōtă mulțimea, și 24
 dicea: Nu cum-va acesta este Fiul lui
 David? Dar Fariseii aūdind 25
 diceau: Acesta nu scote de-
 moni decât numai prin Beelzebul, domnul demonilor. Însu 26
 Iisus cunoscînd gîndurile lor li-a 27
 dis: Tōtă imperăția ce se
 disbină între sine se pustiesce, și tot orașul său casă ce se
 disbină între sine nu va sta. Și dacă Satana scote pre Sata- 28
 na, s'a disbinat între sine; deci cum va sta imperăția lui. Și 29
 dacă eu scot demoni prin Beelzebul, prin cine-î scot fii vo-
 stri? pentru *acésta* ei vi vor fi judicători. Dar dacă eu scot 30
 demoni prin Spiritul lui Dumnezeu, *éca* a ajuns la voi impe-
 răția lui Dumnezeu. Său cum pōte cineva si între in casa 31
 celui tare, și si prăde vasele lui, de nu va lega întâiu pre cel
 tare? și atunci va prăda casa lui. Cel ce nu este cu mine 32
 este contra mea, și cel ce nu adună cu mine răsipesce. Pen-
 tru *acésta* vi 33
 dic: Tot păcatul și blasfema se va erta ômenilor;
 dar blasfema *contra* Spiritului Sânt nu se va erta ômenilor.
 Și ori-carele va 34
 dice un cuvînt contra Fiului omului, se va
 erta lui; dar cel ce vorbesce in 35
 contra Spiritului Sânt, nu-
 se va erta, nici in seculul de acum, nici in cel ce va si fie.
 Ori faceți arborele bun, și fructul lui *va fi* bun; ori faceți arbo- 36
 rele putred, și fructul lui *va fi* putred; căci din fruct se cunōsce
 arborele. Pui de viperă! cum puteți vorbi cele bune, fiind 37
 înșive rei? căci din abundență *ânime* vorbesce gura. Omul 38
 cel bun scote cele bune din tesaurul cel bun al *ânime*; ear
 omul cel rău din tesaurul cel rău scote cele rele. Deci vi 39
 dic, că pentru tot cuvîntul deșert care vor vorbi ômenii, vor da
 semă de dînsul in ziua judecării. Căci din cuvintele tale te
 vei justifica, și din cuvintele tale te vei condamna.
 Atunci l'a-ău respuns unii din Cărturari și din Farisei, di- 40
 cînd: Învătătorule, voim si vedem semn de la tine. Ear el
 răspundînd li-a 41
 dis: Generațiunea rea și adulteră caută semn,
 dar *alt* semn nu-î se va da decât numai semnul profetului
 Iona. Căci precum Iona a fost trei zile și trei nopți in pân-

tecele chitului, așa va fi Fiul omului trei zile și trei nopți în
41 sinul pământului. Barbați din Nineve se vor scula la judecată
cu generațiunea acésta, și o vor condamna; căci ei s'au pocăit

la predicarea lui Iona; și éca aici mai mult de cât Iona.
42 Regina de la mēdă-di se va scula la judecată cu generațiunea
acésta, și o va condamna; căci ea a venit de la marginile pā-
mētului și aude înțelepciunea lui Solomon; și éca aici mai
mult de cât Solomon.

43 Când spiritul cel necurat a eșit din om, āmbă prin locuri
44 seci, căutând repaus, și nu află. Atunci dīce: Me voiți întor-
ce în casa mea, de unde am eșit; și viind, o află deșertă, mā-

45 turată și înfrumșetată. Atunci se duce și ia cu sine alte șēpte
spirite mai rele decât sine, și intrând locuiesc acolo, și se
fac cele de pe urmă ale omului aceleia mai rele decât cele
d'întăiu. Ast-feliu va fi și cu acésta rea generațiune.

46 Încă vorbind el poporului, éca mama lui și frații lui stău
47 afară, căutând si vorbescă cu dīnsul. Atunci ôre-care 'i-a

dīs: Éca mama ta și frații tēi stău afară, căutând si vorbēs-
48 că cu tine. Dar el răspundēd a dīs celui ce 'i-a-spūs:

49 Cine este mama mea, și cari sūnt frații mei? Și tinđēdu-și
māna sa spre discipulii seī a dīs: Eca mama mea și frații

50 mei! Căci ori-cine va face voea Pārintelui mēu celui din ceruri,
acela imi este frate și soră și mamă.

CAP. XIII.

*Parabolele despre semănător, aluat, grăuntele de muștar și altele.
Iisus disprețuiut în patria sa.*

1 2 În acea zi Iisus eșind din casă ședea lângă mare. Și s'a
adunat la dīnsul o mulțime mare, în cât el a intrat în co-
3 rabie și a seșut acolo, și tōtă mulțimea sta pe țerm. Și li-a
vorbit multe în parabole, dīcēd:

4 Éca a eșit semănătorul si sēmene; Și precād semāna,

unele au cădūt lângă cale, și au venit paserile și le-au mān-
5 cat. Ear altele au cădūt pe locuri petroșe, unde nu aveau pā-

mēt mult, și îndată au rāsărit, pentru-că nu aveau pāmēt
6 adānc. Dar când a resărit sōrele, s'au pālīt; și pentru-că

7 nu aveau rădicină, s'au uscat. Ear altele au cădūt în spinī,

8 și au crescut spinīi și le-au înecat. Dar altele au cădūt
pe pāmēt bun, și au făcut fruct; unele o sută, ear altele șeșe-

9 decī, ear altele trei-deci. Cel ce are urechī de aude, aude.

10 Și apropiindu-se discipulii 'i-au dīs: Pentru ce li vorbesci în
11 parabole? Ear el răspundīd li-a dīs: Pentru că voue s'a dat

a sci misteriele împērații ceriurilor, dar acelora nu s'a dat.

12 Căci cel ce are 'i se va da, și-'i va prisosi; dar cel ce nu are,
13 și ceea ce are se va lua de la dīnsul. De aceea li vorbesc

in parabole. pentru că vedând nu ved, și auzind nu aud, nici nu înțeleg. Așa se împlinește cu dinșii profetia lui Isaia, ce 14
 dice: Cu auzul voți auzi, dar nu veți înțelege; și vedând veți vedea, dar nu veți precepe. Căci anima poporului acestuia 15
 s'a îngroșat, și urechile lor sunt grele la auz, și ochii lor și-au închis; ca nu cum-va si vedă cu ochii, și si audă cu urechile, și si înțelegă cu anima, și si se întorcă, și eu si'i vindec. 16
 Inse fericiti *sunt* ochii vostri, că ved; și urechile văstre că aud. 16
 Căci adevăr dăc voue, că mulți profeti și drepți au dorit să vedă cele ce vedeți voi, și nu au vedut; și si audă cele ce auziți voi, și nu au auzit.

Deci ascultați voi parabola semănătorului. De aude cine 18 19
 va cuvântul imperății și nu'l înțelege, atunci vine cel rău și răpescce ceea ce este semănat în anima lui. Acesta este cea semănată lângă cale. Ear cea semănată pe locuri petroșe, a- 20
 cesta este cel ce aude cuvântul, și îndată 'l primesce cu bucurie; Inse nu are rădicină în sine, ci este numai până la un 21
 timp; ear când se face strimtorare se'u persecuțiune pentru cuvânt, îndată se scandalisează. Ear cea semănată între spini, acesta este 22
 cel ce aude cuvântul; dar grija lunei acesteia și amăgirea bogăției înecă cuvântul, și se face nefructifer. Ear cea semă- 23
 nată în pământ bun, acesta este cel ce aude cuvântul și'l înțelege; care și face fruct, și produce unul o sută, altul șese-deci, și altul trei-deci.

Altă parabolă li-a propus, dăcend: 24
 Imperăția ceriurilor este asemenea omului care a semănat semență bună în țărina sa; Ear pre când dormiau omeni, a venit inimicul, și a semănat neghine prin grâu, și s'a dus. Dar 25
 când a crescut ierba și a făcut fruct, atunci s'au arătat și neghinele. Atunci au venit servitorii stăpânului casei, și 'i-au 27
 dăc: Dămne, nu ai semănat semență bună în țărina ta? deci de unde ôre neghine? El li-a dăc: Un inimic a făcut acesta. Ser- 28
 vitorii 'i-au dăc: Voiesci dar si mergem și si le plivim? Dar 29
 el a dăc: Nu; ca nu cum-va plivind neghinele si smulgeți și grăul împreună cu dinsele. Lăsați pre amândouă si crescă 30
 împreună până la seceriș, și la timpul secerișului voiți dăc secerătorilor: Pliviți întâiu neghinele, și le legați snopi spre a le arde; dar grăul adunați'l în grănarul meu.

Altă parabolă li-a propus: 31
 Imperăția ceriurilor este asemenea grăuntelui de muștar, pre care 'l-a luat un om, și a semănat în țărina sa. Acesta este 32
 mai mic decât toate semănțele; ear când crește, este mai mare de cât toate legumele, și se face arbore, încât vin paserile ceriului și locuesc în ramurile lui.

Altă parabolă li-a vorbit el;

Imperăția ceriurilor este asemenea aluutului, pre care l'a luat o femeie, și l'a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit totă.

34 Acestea toate a vorbit Iisus mulțimei în parabole; și fără de
35 parabole nu li vorbia; Ca si se împlinescă ceea ce s'a dis
prin profetul, ce dice: Eu voi deschide gura mea în parabole,
voi spune cele ascunse din începutul lumei.

36 Atunci Iisus lăsând mulțimea a mers în casă; și s'a apropiat de dînsul discipulii lui, dicend: Spune-ni nouă parabola
37 neghinelor țării. Ear el răspundend li-a dis:

38 Cel ce a semănat semēța cea bună este Fiul omului. Țărîna
este lumea; semēța cea bună sînt fiii imperăției; ear neghinele
39 sînt fiii celui rău; Inimicul care le-a semănat este diabolul; 40
secerășul este finitul lumei; ear secerătorii sînt ângerii. Deci
precum se adună neghinele, și se ard cu foc, ast-feliu va fi la
41 finitul lumei acesteia. Fiul omului va trimite pre ângerii sei,
și aceștia vor aduna din imperăția lui toate scandalele și pre cei
42 ce fac nelegiuiri; Și i vor arunca în cuptorul de foc; acolo
43 va fi plângere și scrișnirea dinților. Atunci dreptii vor străluci
ca soarele în imperăția Părintelui lor. Cel ce are urechi de
audît, audē.

44 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea cu un tesaur ascuns
în țărîna, pre carele aflându-l omul, l'a ascuns; și de bucurie
merge, și vinde toate câte are, și cumpără țărîna aceea.

45 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea neguțitorului, ce
46 căută mărgăritari buni. Carele, aflând un mărgăritar de preț
mare, a mers și a vîndut toate câte avea, și l'a cumpărat.

47 Erăși imperăția ceriurilor este asemenea năvodului, aruncat
48 în mare, care a adunat tot feliul de pesci; Carele, după ce s'a
împlut, îl scot la țerm, și ședend aleg pre cei buni în vase, dar pre
49 cei rei îi aruncă afară. Așa va fi la finitul lumei; vor eși ân-
50 gerii, și vor despărți pre cei rei din meșilocol celor drepti; Și
i vor arunca în cuptorul de foc; acolo va fi plângere și scriș-
nirea dinților.

51 Dis-a lor Iisus: Ați înțeles toate acestea? Ei i-au dis: Da,
52 Dōmne. Ear el li-a dis: Pentru această tot cărturarul, care
este bine inițiat în imperăția ceriurilor este asemenea omului,
stăpân al casei, care scote din tesaurul seū nouă și vechi.

53 Și s'a întemplat, după ce a finit Iisus aceste parabole, a ple-
54 cat de acolo. Și viind în patria sa, învăța pre dinșii în sin-
goga lor, încât se mirău și diceau: De unde are acest om a-
55 cestă înțelepciune și fapte minunate? Aū nu este acesta fiul
teslarului? aū nu se numesce mama lui Maria? și frații lui, Iacob
56 și Iose și Simon și Iuda? Și surorile lui, aū nu sînt toate la
57 noi? dar de unde are acesta toate acestea. Și se scandală-

sau despre dînsul. Ear Iisus li-a   is: Nu este profet fără on  re dec  t numai în patria sa   i în casa sa.   i nu a făcut acolo 58 minuni multe pentru necredin  a lor.

CAP. XIV.

Istoria mor  ii Ioan Botezătorului. Diverse minuni.

Într' acél timp a au  dit Erod Tetrarchul fama lui Iisus; 1
  i a   is servitorilor sei: Acesta este Ioan Botezătorului; 2
el s'a sculat din mor  i,   i d'aceea se fac minuni print'r'insul.
Căci Erod prinsese pre Ioan, il legase   i'l pusese în închi- 3
s  re, pentru Erodiada, femeea lui Filip, fratelui său. Căci Ioan 4
  i   icea: Nu-  i se cade si a  bi pre ea.   i voind si-îl om  re 5
s'a temut de mul  ime, pentru că ei il aveau ca pre un profet.
Ear c  nd se celebra   lina n  scerii lui Erod, a jucat fia Ero- 6
diadei înaintea lor,   i a p  cut lui Erod. Pentru aceea a pro- 7
mis cu jur  m  nt si-  i dea ori-ce va cerc. Ear ea, d'înainte fiind 8
indemn  t   de mama sa, a   is: Dă-mi aici în tîpsie capul lui Ioan Botezătorului.   i regele s'a întristat; înse din cauza jură- 9
m  ntului   i celor ce se  deau la m  s   cu el a ordonat si-  i se 10
dea.   i trimi  nd a decapitat pre Ioan în   nchis  re.   i s'a 11
adus capul lui în tîpsie,   i s'a dat fetei,   i ea l-a dus la mama sa. Atunci au venit discipulii lui,   i au luat corpul   i l-au 12
immorm  ntat;   i merg  nd au anun  at lui Iisus.
  i au  dind Iisus *ac  sta* s'a dus de acolo cu cor  bia în loc 13
de  sert deosebi.   i inform  ndu-se mul  imea a urmat lui pe jos din orașe.

  i e  sind Iisus a v  d  t o mul  ime mare,   i i s'a făcut milă 14
de ea,   i a vindecat pre bolnavii lor.

Ear f  c  ndu-se s  r   s'au apropiat c  tr   d  nsul discipulii lui, 15
  ic  nd: Locul este pustiu,   i ora a trecut deja; dimit   mul  -
mea, ca si se ducă în sate si-  i cumpere bucate. Dar Iisus 16
li-a   is: Ei nu trebuie si merg  ; dați-li voi si m  n  nce. Ear 17
ei i-au   is: Nu avem aici dec  t c  inci p  n  i   i doi pesci. Ear 18
el a   is: Aduce  i-mi-le aici.   i după ce a ordonat mul  imei 19
si se     pe i  erb  , lu  nd cele c  inci p  n  i   i cei doi pesci,   i c  ut  nd la ceriu, le-a bine-cuv  ntat,   i fr  ng  ndu-le a dat discipulilor p  nile, ear discipulii mul  imei.   i au m  ncat to  i,   i s'au să- 20
turat;   i au luat rem      ile de f  r  m  turi doue-spre-  ce panere pline. Ear cei ce m  ncaser   erau ca la c  inci mii de barba  i 21
af  r   de femei   i de copii.

  i îndată a indemn  t Iisus pre discipulii sei si întră în co- 22
rabie,   i si merg   mai 'nainte de el dincolo, p  n   ce va dimit   mul  imea.   i după ce dimise mul  imea, s'a suit pe munte de- 23
osebi si se roge,   i f  c  ndu-se s  r   era singur acolo. Ear co- 24
rabia era deja în me  ilocol mării, inv  luindu-se de valuri, căci

25 vântul era contrariu. Ear într-a patra străjă a nopții Iisus a
 26 mers la dinșii, âmbând pe mare. Și vedându-l discipulii âmbând pe mare s'au turburat, dicend: Este năluca; și au strigat
 27 de frică. Dar Iisus îndată li-a vorbit, dicend: Îndrăzniți, eu
 28 sânt! nu ve temeți! Atunci Petru luând cuvântul, a dis: Domne,
 29 ne, de ești tu, ordonă-mi se vii la tine pe apă. El a dis: Vino. Și pogorindu-se Petru din corabie a mers pe apă spre
 30 a veni la Iisus. Inse vedend vântul tare s'a temut, și începând
 31 a se afunda a strigat, dicend: Dămine, mântuesce-me. Și Iisus
 32 îndată întindend mâna, l'a apucat, și l'a dis: Pucin-credincio-
 33 sule! pentru ce te-ai indoit? Și intrând ei în corabie, a în-
 34 chinat, dicend: Adevăr Fiul lui Dumnezeu ești.
 34 Ear după ce au trecut lacul au venit în pământul Ghenezare-
 35 tului. Și cunoscându-l ômenii locului acestuia au trimis în
 36 toate împrejurimile acele, și au adus la dinsul toți bolnavii. Și l' rugau ca numai să se atingă de pôlele vestmântului lui; și câți s'au atins de dîneul s'au vindecat.

CAP. XV.

Iisus condamnă tradițiunea. Hanaiinea. Diverse minuni.

1 A tuncî au venit la Iisus Cărturarii și Fariseii de la Ieru-
 2 salem, și au dis: Pentru ce discipulii tîi calcă tradiți-
 3 unea bătrânilor? căci nu și spală mânilor, când mănâncă
 4 pâne. Ear el respundend li-a dis: Pentru ce și voi calcați co-
 5 mandamentul lui Dumnezeu prin tradițiunea vōstră? Căci Dum-
 6 neșu a ordonat, dicend: Onoră pre părinte și pre mamă; și:
 7 Cel ce va vorbi de reu pre părinte seșu pre mamă s'au mōrte
 8 va muri. Dar voi diceți: Cel ce ar dice părintelui seșu mamei:
 9 Este un dar aceea cu care te-ai putē ajuta de la mine, nu este
 10 dator; și așa nu va onora pre părintele seșu pre mama sa.
 11 Așa ați disfișat comandamentul lui Dumnezeu prin tradițiunea
 12 vōstră. Făcarnicilor, bine a profeșit Isaia despre voi, dicend:
 13 Acest popor se apropie de mine cu gura lor, și me onoră cu
 14 buzele; înse ânima lor este departe de mine. Dar în zadar
 15 m'adoră, învățaturî comandamente omenescl.
 16 Și chiâmând la sine pre mulțimea li-a dis: Ascultați și în-
 17 țelegeți: Nu ceea ce intră în gură spurcă pre om, ci ceea
 18 ce ese din gură, aceea spurcă pre om.
 19 Atunci apropiindu-se discipulii lui l'a dis: Șciî, că Fariseii
 20 s'au scandalizat, când au audît acest cuvēt? Ear el respu-
 21 dend a dis: Ori ce plantă, pre care nu a plantat Părintele meșu
 22 cel ceresh, se va disrădicina. Lăsați pre dinșii; ei sânt con-
 23 ducetori orbî ai orbilor. Și de va conduce orb pre orb, amēdoi
 24 vor cădē în gropă. Atunci Petru respundend l'a dis: Spune

noie acestă parabolă. Ear Iisus a ȃis: Ȃncă și voi sȃnteȃi 16
nepricepuȃi? Ore ȃncă nu iȃtelegeȃi, cȃ tot ce intrȃ in gurȃ 17
merge in pȃntece și se aruncȃ in urinar. Inse cele ce es 18
din gurȃ es din ȃnimȃ, și acelea spurcȃ pre om. Cȃci din ȃ- 19
nimȃ es cugetȃri rele, ucideri, adulterii, fornicȃȃiuni, furturi,
mȃrturii minciunȃse, blasfeme. Acelea sȃnt cele ce spurcȃ pre 20
om; dar a mȃnca cu mȃni nespȃlate nu spurcȃ pre om.

Atunci Iisus eȃșind de acolo s'a dus in pȃrȃile Tirului și ale Si- 21
donului. Și eȃcȃ o femeie Hananeȃ, eȃșind din acele hotare 22
a strigat cȃtrȃ dȃnsul, ȃicȃnd: Miluesce-me, Dȃmne! Fiul lui
David; fiȃca mea se chinuesce rȃu de demon. Dar el nu 'i-a 23
respuns cuvȃnt. Atunci apropiȃndu-se discipulii lui il rugȃu, ȃi-
cȃnd: Dimite-o pre ea, cȃci strigȃ in urma nȃstrȃ. Ear el 24
respȃndȃnd a ȃis: Eȃ nu sȃnt trimis decȃt numȃi cȃtrȃ oile
cele perdute ale casei lui Israel. Dar ea viȃnd i s'a iȃchinat, 25
ȃicȃnd: Dȃmne, ajutȃ'mi. Ear el respȃndȃnd a ȃis: Nu este 26
bine a lua pȃnea copilor și a o arunca cȃnilor. Ea a ȃis: 27
Adeverȃt, Dȃmne, cu tȃte acestea cȃniȃ mȃnȃncȃ din fȃrȃmȃtu-
rile ce cad din masa stȃpȃnilor lor. Atunci respȃndȃnd Iisus 28
i-a ȃis: O femeie! mare este credinȃȃ ta; facȃ-ȃi-se ȃie precum
voȃesci. Și fiȃca ei s'a vindecat din acea orȃ.

Și trecȃnd de acolo Iisus a venit lȃngȃ marea Galileei, și 29
suȃndu-se pe munte a șȃdut acolo. Și a venit la dȃnsul mul- 30
ȃime mare, avȃnd cu sine sciȃpi, orbȃi, muȃi, ciungi și mulȃi alȃi,
și aȃ aruncat pre dȃnșii la picȃȃrele lui Iisus; și el 'i-a vindecat;
ȃncȃt se mira mulȃimea, vȃdȃnd pre muȃi vorbind, pre ciungi 31
sȃnȃtoșȃi, pre sciȃpi ȃmblȃnd și orbȃi vȃlȃnd; și glorificȃu pre
Dumneȃdeul lui Israel.

Ear Iisus chȃmȃnd *la sine* discipulii sei a ȃis: Milȃ-'mi este 32
de mulȃime, pentru cȃ sȃnt deja treȃ ȃile de cȃnd staȃ lȃngȃ
mine, și nu aȃ ce mȃnca; și nu voȃesc a'i dimite flȃmȃnȃȃi, ca nu
cumva si slȃbȃscȃ pe cale. Și discipulii sei 'i-aȃ ȃis: De unde 33
si avem in pustie atȃtea pȃni, ȃncȃt si se sature atȃta mul-
ȃime! Iisus li-a ȃis: cȃte pȃni aveȃi? Ei aȃ ȃis: Șȃpte, și 34
pucȃni pescișȃri. Atunci el a ordonat mulȃimei si șȃȃȃ pe 35
pȃmȃnt. Apȃi luȃnd pre cele șȃpte pȃni și pescȃi, mulȃu- 36
mind, *le-a frȃns* și *le-a dat* discipulilor lui, ear discipulii mul-
ȃimei. Și aȃ mȃncat toȃi și s'aȃ sȃturȃt; și aȃ rȃdicȃt remȃ- 37
șȃle de fȃrȃmȃturi șȃpte pȃnere pline. Ear cei ce mȃncase 38
eraȃ patru miȃ de bȃrȃȃi afȃrȃ de femeȃi și copii.

Și dimȃȃnd mulȃimea a intrȃt in corabie, și a trecut in pȃrȃile 39
Magdalului.

CAP. XVI.

Isus refuză de a face vre o minune. Mărturisirea lui Petru. Isus își predică moartea sa.

- 1 A atunci s'au apropiat Fariseii și Sadukeii, ispitindu-l, și ce-
 2 rënd de la dinsul si li arete un semn din ceri. Ear
 3 el respondend li-a dis: Când se face sêră, diceți: *Va fi senin.*
 4 caci cerul se roșese. Și dinmînta: Astă-ți va fi furtună, caci
 5 cerul este roș și posomorit. Făcarnicilor! scîți si deosebiți fața
 6 cerinlui; inse semnele timpurilor nu puteți deosebi. Genera-
 7 țione rea și adulteră caută un semn, dar nu i se va da semn,
 8 de cît numai semnul profetului Iona. Și lăsându-i s'a dus.
 9 Și când au trecut discipulii lui de cea parte, uitase si la
 10 pîne. Ear Iisus li-a dis: Vedeți, pădîți-ve de aluatul Fariseilor
 11 și al Sadukeilor! Dar ei se gîndeau iu sine'și, dicend: Nu am
 12 luat pîni. Dar Iisus cunoscend accêta li-a dis: Pucin-credin-
 13 ciosilor! pentru ce ve gîndiți in sine-ve, cã nu ați luat pîne?
 14 Încã nu înțelegeți nici ve aduceți aminte de cele cinci pîni
 15 ale celor cinci mi, și cîte panere ați rădicat? Nicî de cele
 16 șapte pîni ale celor patru mi, și cîte panere ați rădicat? Cum
 17 nu înțelegeți, cã nu v'am vorbit despre pîni, ci cã si ve pădîți
 18 de aluatul Fariseilor și al Sadukeilor! Atunci au înțeles cum
 19 cã nu li-a dis si se pădêscã de aluatul pînii, ci de învîțătura
 20 Fariseilor și a Sadukeilor.
 21 Ear Iisus viind in părțile Cesarei lui Filip a întreat pre
 22 discipulii sei, dicend: Cine 'mî dic ômenii cã sînt eu, Fiul o-
 23 mului? Ei au dis: Unii dic cã esci Ioan Botezătorul; alții
 24 Ilie; ear alții Ieremia, sêu unul din profeți. El li-a dis: Dar
 25 voi, cine'mî diceți cã sînt? Simon Petru respondend a dis:
 26 Tu esci Christosul, Fiul lui Dumneđeu celui viu. Iisus res-
 27 pondend i-a dis: Fericit esci, Simone, fiul lui Iona! caci trup
 28 și sânge nu a descoperit ție, ci Părintele meî cel din ceriuri. Și
 29 eu îți dic, cã tu esci Petru, și pe accêtã piatră voiî edifica bise-
 30 eia mea; și porțile iadului nu o vor birui. Si 'ți voiî da ție
 31 cheile imperăției ceriurilor; și ori ce vei lega pe pămênt va fi
 32 legat in ceriuri; și ori ce vei dislega pe pămênt va fi dislegat
 33 in ceriuri. Atunci a ordonat discipulilor sei, cã si nu spue
 34 nimenui cã el este Iisus, Christosul.
 35 De atunci a inceput Iisus a arăta discipulilor sei, cum cã
 36 trebue el a merge in Ierusalem, și a pătîni multe de la bătrâni,
 37 și de la archierei și de la Cărturari, și a fi omorit, și a învia
 38 a treia zi. Atunci Petru luându-l a inceput a'l certa, dicend:
 39 Îndurã-te de tine, Dômne! sî nu ți se întêmple accêta.
 40 Dar el întorcendu-se a dis lui Petru: Lipsesci, Satano! tu'mî
 41 esci pedicã; caci nu cugeți cele ce sînt ale lui Dumneđeu, ci
 42 cele ce sînt ale ômenilor. Atunci Iisus a dis discipulilor sei:

De voiesce cineva să vie după mine, să se lepede de sine, și să-și ia crucea sa, și să-și urmeze. Căci cine voiesce să-și mântuiească viața sa o va pierde; ear cine 'și va pierde viața sa pentru mine o va afla. Căci ce folosește omului, de ar doborâți totă lumea, și ar perde sufletul său? Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? Căci Fiul omului va să vie în gloria Părintelui său cu ângerii săi, și atunci va respăli fiecărui după faptele lui. Adevăr ție voue, că stăut unii din cei ce stău aici, cari nu vor gusta mörte, până ce vor redea pre Fiul omului viind în împărăția sa.

CAP. XVII.

Transfigurațiunea lui Iisus. El vindecă pre un lunatic, și plătesce darea.

După șese zile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, fratele lui, și 'i-a suit pe un munte înalt deosebi. Și s'a transfigurat înaintea lor, și făca lui a strălucit ca soarele, și vestimintele lui s'a'u făcut albe ca lumina. Și éca li s'a'u arătat Moise și Ilie vorbind cu dînsul. Atunci Petru luând cuvântul a ție lui Iisus: Dămine, bine este să fim noi aici; de voiesci, să facem aici trei colibă, ție una, lui Moise una, și lui Ilie una. Âncă vorbind el, éca nor luminos i-a umbrit; și éca voce din nor, țiecînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, în care am bine-voit; pre acesta să ascultați. Și auînd discipulii au cădut cu fecele la pămînt, și s'a'u spăimîntat foarte. Dar Iisus apropiindu-se s'a atins de dinșii, și a ție: Sculați-ve, și nu ve temeți. Atunci rădicându-și ochii lor, nu au vîdut pre nimeni decăt numai pre Iisus.

Pre când ei se pogoriau din munte Iisus li-a ordonat, țiecînd: Nu spuneți nimenui ce ați vîdut, până când Fiul omului se va scula din morți. Și discipulii lui l'a'u întreat, țiecînd: Dar de ce ție Cărturarii, că Ilie trebue să vie mai 'nainte? Iisus respundînd li-a ție: Ilie într' adevăr va veni mai 'nainte, și va restabili tôte. Ear ție voue, că Ilie chiar a venit, și ei nu l'a'u cunoscut, ci au făcut lui ori-ce ei au voit. Așa și Fiul omului va suferi de la dinșii. Atunci au înțeles discipulii, că el li-a vorbit despre Ioan Botezătorul.

Și viind ei la mulțime s'a apropiat cătră dînsul un om, în genunchind înaintea lui, și țiecînd: Dămine! miluesce pre fiul meu; căci este lunatic, și suferă rău; căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă. Și l'am adus la discipulii tăi, dar nu au putut să l vindece. Iisus respundînd a ție: O generațiune necredincioasă și perversă! până când voiți fi cu voi? până când voiți suferi pre voi? aduceți-mi-l aici. Si l'a cerat Iisus, și a éșit demonul dintr'însul, și s'a vindecat copilul dintr'acea oră. Atunci apropiindu-se discipulii cătră Iisus de-

- 20 osebi! au dis: Pentru ce noi nu am putut si-l scotem? Iisus
li-a dis: Pentru necredinta voastra; caci adevăr dic voue,
de veti ave credinta ca un graunte de mustar, veti dice mun-
telui acestuia: Mută-te de aici acolo, si se va muta; si nimic nu
21 vi va fi imposibil. Dar acest soiul nu eso decât numai prin
rugăciune si post.
22 Si petrecend ei in Galileea li-a dis Iisus: Fiul omului va fi
23 trădat in mainile oamenilor; Si l vor omori, dar a treia zi
va invia. Si s'au intristat forte.
24 Si ajungend ei la Capernaum au venit la Petru cei ce străn-
geau tributul, si au dis: Invetătorul vostru nu plătesce tribut?
25 El a dis: Da. Si când a intrat in casă, l-a prevenit Iisus,
dicend: Ce ti se pare, Simone? regii pământului, de la cine
26 iau tribut seu cens? de la fiii lor seu de la cei străini? Dis-a
Petru lui: De la străini. Dis-a Iisus lui: Aşa dar sunt liberi
27 fiii. Inse ca si nu scandalisăm pre dinşii, mergi la mare, si
aruncă undiţa; si pescele, care veti prinde întâiu, ia-l, si dischi-
dend gura lui, veti afla un statir; ia acela, si dă-l lor pentru
mine si pentru tine.

CAP. XVIII.

*Invetătura Domnului despre umilintă si scandale. Parabola oacii răta-
cite. Ertarea injuriilor. Parabola despre un servitor nemilosiv.*

- 1 Intr'acea oră s'au apropiat discipulii către Iisus, si i-au
2 dis: Oare cine este mai mare in imperătia ceriurilor? Si
3 chiamând Iisus un prunc, l-a pus in meşilocol lor, Si a dis:
Adevăr dic voue: De nu ve veti întorce, si nu veti devini
4 ca pruncii, nu veti intra in imperătia ceriurilor. Cine se va
umili ca acest prunc, acela este cel mai mare in imperătia ce-
5 riurilor. Si cine va primi pre un prunc ca acesta in numele
6 meu, prinesce pre mine. Ear cine va scandalisa pre unul din-
tr'aceşti mici cari cred in mine, mai de folos îi este, ca si se şi
spândure o piatră de móră la grumazul lui, si si se inneece in
adâncul mării.
7 Vai lumii din cauza scandalelor; căci trebuie si vie scan-
8 dale; dar vai de omul acela prin carele vine scandalul. Ear
de te va scandalisa mâna ta, seu piciorul tău, tăie-le, si arun-
că-le de la tine; iti este mai bine si intri in viaţă schiop seu
ciung, de cât avend amēdoue mânila seu amēdoue picioarele si
9 fi aruncat in focul cel etern. Si dacă te va scandalisa o-
chiul tău, scôte-l pre el si aruncă-l de la tine; iti este mai
bine si intri in viaţă cu un ochi, decât avend amēdoi ochii
si fi aruncat in focul gheennei.
10 Feriţi-ve si nu dispreţuiţi pre vre unul dintr'aceşti mici;
căci dic voue, că ângerii lor in ceriuri vęd pururea faţa Pă-

rintelui meu care este în ceriū. Căci Fiul omului a venit și 11
mântuiește ceea ce este pierdut. Ce vi se pare? când un om 12
are o sută de oi, și s'ar rătăci una dintr'insele, aū nu lăsând
pre cele nouă-deci și nouă, merge în munți și caută pre cea
rătăcită. Și de i se va întâmpla și o găsească, adevăr 13
voue, că se bucură de dînsa mai mult de cît de cele nouă-
deci și nouă ce nu s'au rătăcit. Așa nu este voea Părintelui 14
vostru celui din ceriuri, ca și se pîrdă unul dintr'acești mici.

Și de va păcătui contra ta fratele tîu, mergi, mustră pre din- 15
sul între tine și el singur; de te va asculta, ai dobândit pre
fratele tîu. Dar de nu te va asculta, *atunci* mai ia împreună 16
cu tine pre unul sîu doi, ca prin gura a doi sîu a trei martori
și se întărescă tot cuvîntul. Ear de nu va asculta de dînsii, 17
spune-l biserice; și de nu va asculta nici de biserică, și 'ți fie
ca un păgîn și vameș. Adevăr 18
dic voue: Ori ce veți lega 18
pe pămînt vor fi legate și în ceriū; și ori ce veți dislega pe
pămînt vor fi dislegate și în ceriū. Earăși 19
dic voue, că dacă 19
doi din voi se vor uni pe pămînt pentru ori-ce lucru ce vor
cere, li se va face lor de la Părintele meu care este în ceriuri.
Căci unde sînt doi sîu trei adunați intru numele meu, acolo 20
sînt eu în mijlocul lor.

Atunci apropiîndu-se cătră dînsul Petru a 18is: Dîmne, de 21
cîte ori imi va greși fratele meu și 'i voiū erta? aū dîră pînă
de șapte ori? Iisus 'i-a 18is: Eu nu-ți 18ic, pînă de șapte ori, 22
ci pînă de șapte-dece de ori cîte șapte. Pentru acēsta im- 23
perăția ceriurilor este asemenă unui rege, carele a voit și cēră
socotēla de la servitorii sei. Și începēd și cēră socotēlă, aū 24
adus la dînsul pre unul ce datorla 18ice mii de talanți. Și ne- 25
avēd el cu ce plăti, domnul sîu a ordonat și vēdă pre el și
pre femeela lui și pre copii și tôte cîte avea; și așa si se plă-
tēscă. Decī prosternēdu-se servitorul acela i s'a inchinat, 26
18icēd: Dîmne, mai îngăduesce-me, și 'ți voiū plăti tot. Atunci 27
domnul servitorului acelaia îndurādu-se, l-a eliberat, și 'i-a
ertat și datorla. Dar eșind servitorul acela a aflat pre unul 28
din socii lui, care 'i era dator o sută de lei; și apucādu-l //
stringea de gît, 18icēd: Plătesce-mi ce'mi esci dator. Decī 29
cādēd sociul acela la piciorēle lui îl ruga, 18icēd: Mai îngă-
duesce-me, și 'ți voiū plăti tot. Dar el nu a voit; ci mer- 30
gēd l-a pus în închisōre, pînă cānd va plăti datorla. Socii 31
lui vēdēd cele ce s'au făcut, s'au întristat fōrte, și viind aū
informat pre domnul lor de tôte cele petrecute. Atunci chiă- 32
mādu-l domnul lui i-a 18is: Servitorule scelerat! eu 'ți-am
ertat tōtă datorla aceea, pentru că m'ai rugat. Dar 18ic aū 33
nu se cădea si'ți fie milă de sociul tîu precum și mie 'mi-a
fost milă de tine? Și māniādu-se domnul lui l-a trādat chi- 34

35 noiloror. până când va plăti totă datoria lui. Aşa şi Părintele
meu cel cerest va face voue. de nu veţi erta din animă fie.
care fratelui său greşelele sale.

CAP. XIX, XX.

*Înzătură lui Iisus asupra despărţeniei. Pericolul bogăţiilor. Para-
bola de lucrătorii vii tocmiţi la osebite ore. Cererea fiilor lui Zebedee.
Iisus vindecă doi orbi.*

- 1 **Şi** s'a întemplat când a finit Iisus cuvintele acestea, a tre-
cut din Galileea şi a venit în părţile Iudeei dincolo de
- 2 Iordan. Şi a urmat lui mulţime mare; şi el 'i-a vindecat acolo.
- 3 Şi au venit la dînsul Fariseii, ispitindu'l şi dicându'i: Ore
- 4 se cade omului să lase femeea sa pentru ori-care cauză? El
- 5 răspundînd li-a dîs: Nu aţi citit, că cel ce 'i-a făcut din început,
- 6 'i-a făcut bărbat şi femeie? Şi a dîs: Pentru acesta va lăsa o-
mul pre părinte şi pre mamă, şi se va lipi de femeea sa, şi vor
- 7 fi amîndoi un trup; Încât nu mai sînt doi, ci un trup. Deci
- 8 ce a împreunat Dumnezeu si nu dispaţă omul.
- 9 Ei 'i-au dîs: Pentru ce dar a ordonat Moise si se dea cartea
- 10 de despărţire şi si o lase? El li-a dîs: Moise duple impe-
trirea aîmei vîstre v'a învoit si v'e lăsaţi femeile vîstre; dar
- 11 din început nu a fost aşa. Şi eu dic voue: Cel ce va lăsa
- 12 femeea sa afară de cauza fornicăţiunii, şi va lua alta, comite a-
dulteriu, şi cel ce va lua pre cea lăsată comite adulteriu.
- 13 'I-au dîs discipulii lui: Dacă cauza omului cu femeea este
- 14 aşa, nu este de folos a se însura! Ear el li-a dîs: Nu toţi cu-
- 15 prind acest cuvînt, ci numai aceia, cărora li s'a dat. Căci
- 16 sînt eunuchi, cari s'au născut aşa din mitrele mamei lor; şi sînt
- 17 eunuchi, cari s'au făcut eunuchi de omeni; şi sînt eunuchi, cari
- 18 s'au făcut însuşi eunuchi pentru imperăţia ceriurilor. Cel ce
- 19 poate cuprinde si cuprind!
- 20 Atunci s'au adus la dînsul copii, ca si pue mînilor preste
- 21 ei, şi si se rîge; dar discipulii 'i-au certat pre ei. Ear Iisus
- 22 a dîs: Lăsaţi pre copii si vie la mine, şi nu-'i opriţi; căci a
- 23 unora ca acestora este imperăţia ceriurilor. Şi 'i-a pus mî-
- 24 nile preste ei, şi s'a dus de acolo.
- 25 Şi eca unul viind la el 'i-a dîs: Învătătorule bune, ce bine
- 26 si fac, ca si am viaţa eternă? El 'i-a dîs: Pentru ce me nu-
- 27 mesci bun? nimene nu este bun, fără numai unul, Dumnezeu; El
- 28 dar de voiesci si între în viaţă, pădesce comandamentele. El
- 29 'i-a dîs: Cari? Ear Iisus a dîs: Si nu uciđi; si nu comiţi adul-
- 30 teriu; si nu furî; si nu mărturisesci mărturie mincinosă; O-
- 31 nora pre părintele tău şi pre mama ta; şi, si iubesci pre a-
- 32 propele tău ca însuţi pre tine. 'I-a dîs tînerul: Tote acestea
- 33 am păđit din tîneretele mele, ce m'ă mai lipsesc? 'I-a dîs

Iisus: De voiescî si fii perfect, mergi și vinde averile tale, și le dă seracilor, și vei ave tesaur in ceriû; și vino, urmează-mi. Dar tenêrul auzind acest cuvânt s'a dus întristat; căci avea multe averi. 22

Atunci a dis Iisus discipulilor sei: Adevăr dic voue, că 23 cu anevoe va intra bogatul in imperăția ceriurilor. Și earăși 24 dic voue: că mai lesne este si trecă funia prin urechia acului decât bogatul si intre in imperăția lui Dumneđeu. Auzind a- 25 cêsta discipulii lui s'au uimit forte, și au dis: Cine dar pôte si se mântuêscă? Iar Iisus căutând spre dinșii li-a dis: La ô- 26 meni este acêsta imposibil, dar la Dumneđeu sânt tôte posibile.

Atunci Petru luând cuvântul i-a dis: Eca noi am lăsat tôte, 27 și am urmat ție; ôre ce ni va fi? Iisus li-a dis: Adevăr 28 dic voue, că voi cari ați urmat mie, in ziua renascerei, când Fiul cre-omului va ședea pe tronul gloriei lui, veți sedê și voi pe doue-spre-șee tronuri, judecând pre cele doue-spre-șee seminții ale lui Israel. Și tot cel ce a lăsat case, său frați, său surori, 29 său părinte, său mamă, său femece, său copii, său țereni, pentru numele meu, va primi însutit, și va mosceui viêtă eternă. Dar 30 mulți din cei d'intăii vor fi cei mai din urmă; și cei mai din urmă cei mai d'intăii.

Căci imperăția ceriurilor este asemenea unui om stăpân a XX casei, care a eșit des-diminêță si tocmêscă lucrători la via sa. Și invoindu-se cu lucrătorii câte un leû pe di, i-a trimis in via 2 sa. Și eșind la a treia oră a vêdut pre alții stând in piață 3 fără de lucru. Și a dis acelora: Mergeți și voi in vie, și eu 4 vi voiû da ce va fi cu drept. Și ei au mers. Earăși eșind la 5 a șesea și la a noua oră a făcut asemenea. Ear la a un-spre- 6 decea oră eșind, a aflat pre alții stând fără de lucru, și li-a dis: Pentru ce stați aici tôte ziua fără de lucru? Ei i-a dis: 7 Pentru că nimene nu ne-a tocmit. El li-a dis: Mergeți și voi in vie, și veți primi ce va fi cu drept. Ear dacă s'a făcut 8 séră, a dis domnul viei îngrijitorului său: Chiamă pre lucrătorii, și dă-li plata, începând de la cei de pe urmă până la cei d'intăii. Decî când au venit cei de la a un-spre-șee oră, au primit câte 9 un leû. Dar când au venit cei d'intăii au socotit că vor pri- 10 mi mai mult; inse au primit și ei câte un leû. Ear după ce 11 l-au primit, murmurău contra stăpânului casei, dicend: Acești 12 de pe urmă au lucrat numai o oră, și ai făcut pre dinșii asemenea cu noi, cari am purtat greutatea și arsura zilei. Ear el 13 a respuns unuia dintr'insii, și a dis: Amice, eu nuți fac nedreptate; au nu te-ai învoit cu mine câte un leû? Iați al têu 14 și mergeți! eu voiesc si dau și acestuia de pe urmă ca și ție. Aû doră nu mi este permis si fac cu ale mele ce voiesc? Aû 15 este ochiul têu rêu, pentru că eu sânt bun? Așa vor fi cei 16

- de pe urmă întâiu, și cei d'întăiu mai pe urmă; căci mulți sînt chemați, dar puțini aleși.
- 17 Și suindu-se Iisus la Ierusalem, a luat de o parte pe cale pe
18 cei doi-spre-zece discipuli și, li-a zis: Eca ne suim la Ieru-
salem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și Cărturarilor,
19 și 'l vor condamna la mörte; Și 'l vor trăda păgănilor și 'l
batjocorescă, și si 'l bicănuiescă, și si 'l crucifice; și a treia zi
va învia.
- 20 Atunci s'a apropiat cătră dinsul mama filor lui Zebedeu
împună cu fiii sei, închinându-se, și cerënd ceva de la dinsul.
- 21 Ear el 'i-a zis: Ce volesti? Ea 'i-a zis: Promite că vor ședé a-
cesti doi fi ai mei, unul d'a drepta ta, și altul d'a stंगा ta
22 în imperătia ta. Ear Iisus respundënd a zis: Nu știți ce cereți.
Iuteți si beți potirul care eu voiü si beaü, și si ve botezați
23 cu botezul cu care eu me botez? Ei 'i-au zis: Putem. Și el
li-a zis: Adevăr veți bé potirul meu, și ve veți boteza cu
botezul cu care eu me botez; dar a ședé d'a drepta mea și
d'a stंगा mea nu pot eu si daü, ci se va da celora pentru
cari este pregătit de Părintele meu.
- 24 Și aüdind cei zece *acesta* s'aü indignat asupra clor doi
25 frați. Ear Iisus chiamănd pre dinșii a zis: Șciți, că domni
păgănilor domnesc pre ei, și cei mari stăpănesc pre dinșii.
26 Dar între voi si nu fie așa: ci cel ce între voi va voi s fie
27 mai mare si fie voue servitor; Și cel ce între voi va voi si
28 fie întâiu si fie voue serv; Precum și Fiul omului nu a venit
a fi servit, ci a servi, și ași da viața sa rescumparare pen-
tru mulți.
- 29 30 Și eșind ei din Ierichon li-a urmat mulțime mare. Și éca
doi orbi ce ședeau lângă cale, aüdind că trece Iisus, aü strigat,
31 dicënd: Miluesce-ne Dómne, Fiiul lui David! Dar mulțimea
a certat pre dinșii, *ordonându-li* si tacă; ear ei strigaü mai
32 tare, dicënd: Miluesce-ne, Dómne, Fiiul lui David! Și stănd
33 Iisus 'i-a chiamat, și a zis: Ce voiți si vi fac? Ei 'i-au zis: Dómne!
34 si se dischiă ochii noștri. Și făcëndu-se milă lui Iisus, s'a
atins de ochii lor; și îndată aü vedut ochii lor, și 'i-au urmat.

CAP. XXI, XXII

Intrarea lui Iisus în Ierusalem. Alungarea vëndătorilor din templu.

Parabola de doi fii, și de lucrătorii viei. Parabola de muntă.

Fariseii și Sadukeii caută a prinde pre Iisus.

- 1 Și când s'aü apropiat de Ierusalim și aü venit în Bethfage,
și la muntele Olivilor, atunci a trimis Iisus doi discipuli,
2 dicëndu-li: Mergeți în satul care este înaintea voastră, și îndată
veți afla o asină legată și un minz cu dînsa; dislegați-le, și
3 aduceți-le la mine. Și de vi va dice cineva ceva, diceți: Dom-

mului trebuiesc acestea; și îndată el le va trimite. Acestea tot
 te s'au făcut, ca să se împlinescă ceea ce s'a spus prin profetul,
 ce zice: Spuneți ficii Sionului: Éca regele tău vine la tine,
 blând și calare pe asină, și pe un mânz, fiul celei de sub jug.
 Discipulii s'au dus, și au făcut precum li-a ordonat Iisus.
 Au adus asina și mânzul, și au pus d'asupra lor vestimintele lor,
 și l-au pus d'asupra lor. Și foarte mare mulțime 'și-au așter-
 nut vestimintele pe cale; alții tăiau ramuri din arbori, și le aș-
 terneau pe cale. Ear mulțimea care mergea înainte și care
 urma, striga, zicând: Osanna Fiului lui David; bine-cuvântat
 este cel ce vine în numele Domnului; Osanna în înălțimi.

Și intrând el în Ierusalem s'a cutremurat totă cetatea, zicând: 10
 Cine este acesta? Ear poporul zicea: Acesta este Iisus, pro- 11
 fetul cel din Nazaretul Galileei.

Și intrând Iisus în templul lui Dumnezeu a scos pre toți 12
 cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a resturnat mesele
 schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce vindeau porumbi.
 Și li-a zis: Scris este: Casa mea se va chema casă de rugă- 13
 ciune; ear voi o ați făcut pesceră de tâlhari. Și au venit la 14
 dînsul orbi și schiopii în templu, și el i-a vindecat. Ear când 15
 arhierii și cărturarii au vădut minunile ce a făcut, și pre co-
 pii strigând în templu și zicând: Osanna Fiului lui David, s'au
 indignat. Și i-au zis: Auzi ce zic acestia? Iisus li-a zis: 16
 Da; nu ați cetit nici odată: Din gura pruncilor și a celor ce
 sug ai pregătit laudă? Și lăsându-l a eșit afară din cetate 17
 la Bethania, și a mas acolo.

Ear a doua zi întorcându-se în cetate, a flămânzînd. Și vë- 18 19
 gînd un smochin lângă cale, a venit la dînsul, dar nu a aflat
 nimic întrînsul de cît numai frunze, și i-a zis: De acum și
 nu se mai facă fruct din tine în etern. Și îndată s'a uscat
 smochinul. Și vëgînd acesta discipulii s'au minunat, zicînd: 20
 Cît de curînd s'a uscat smochinul. Și răspunzînd Iisus li-a 21
 zis: Adevăr zic voue, de veți avé credință, și nu ve veți îndoii,
 nu numai veți face acesta ce s'a făcut smochinului, ci chiar de
 veți zice muntelui acestuia: Rădăc-te și te aruncă în mare,
 se va face. Și toate câte veți cere prin rugăciune, creștînd, 22
 veți primi.

Și viind el în tîmplu, s'au apropiat de dînsul, când el în- 23
 vîta, arhierii și bătrînii poporului, și ziceau: Cu ce autori-
 tate faci tu acestea, și cine-ți-a dat autoritatea acesta? Res- 24
 pînzînd Iisus li-a zis: Și eu vë voiî întreba ceva, pre care
 de mi veți spune, și eu vî voiî spune cu ce autoritate fac a-
 cea. Botezul lui Ioan, de unde a fost? din ceriî, sîu de 25
 la ômeni? Ear ei cugetau în sine, zicînd: De vom zice: Din
 ceriî, el ni va zice: Pentru ce dar nu ați creștî lui? Dar de 26

vom dice: De la ómenii, ne temem de popor; cãci toți au pre
27 Ioan ca pre un profet. De aceea respundând lui Iisus 'i-a
dis: Nu scim. Li-a dis: Nici eu nu voi spune voue cu ce au-
toritate fac acestea.

28 Dar ce vi se pare? Un om avea doi fii, și viind la cel d'-
intãiu 'i-a dis: Fiule! du-te de lucrézã astã-dí in via mea.

29 Dar el respundând a dis: Nu voiú; ear mai pe urmã cãndu-se

30 a mers. Atunci a venit la cel-l-alt, și a dis asemenea. El
respundând a dis: Eu voiú merge, Dómnne; dar nu a mers.

31 Care dintr'acești doi a fãcut voea pãrintelui seú? Ei 'i-a dis:
Cel d'intãiu. Li-a dis Iisus: Adevér dic voue, cã vameși și
meretricile merg mai 'nainte de cât voi in imperãția lui Dum-

32 nedeú. Cãci Ioan a venit la voi, in calea dreptãței, dar voi
nu l-ați cređut; ear vameși și meretricile 'l-au cređut, pre când
voi vëndend acestea, nu v'ati cãit mai in urmã, ca si'l credeți.

33 Ascultați altã parabolã: Era un om stãpãn de casã, care a
plãntat vie, și o a ingrãdit cu gard, și a sãpat teasc intr'insa, și

34 a zidit turn, și o a dat lucrãtorilor, și s'a dus departe. Ear
când s'a apropiat timpul fructelor, a trimis pre servitorii sei

35 la lucrãtori, ca si ia fructul ei. Dar lucrãtorii prinzind pre
servitorii lui, pre unul au bătut, pre altul au omorit, ear pre

36 altul 'l-au ucis cu petre. Earãși a trimis pre alți servitori

37 mai mulți de cât cei d'intãiu, și ei li-au fãcut asemenea. Mai
pe urmã a trimis la ei pre fiul seú, dicend: Vor respecta pre

38 fiul meú. Dar când lucrãtorii au vëdut pre fiul, au dis intra
sine: Acesta este moscenitorul; veniți si'l omorim, și si ni in-

39 sușim moscenirea lui. Și prinzendu-l l-a scos afarã din vie,

40 și 'l-a omorit. Decí când va veni domnul viei, ce va face lu-

41 crãtorilor acelora? Ei 'i-au dis: Fíind ei rei, el 'i va perde

pre ei cu rêú, și va da via altor lucrãtori, cari îi vor da fruc-

42 tele in timpul lor. Dis-a lor Iisus: Aú nici odatã nu ați cetit

in scripturí: Piatra pre care o au deconsiderat ziditorii s'a fãcut

capul unghiului; Domnul a fãcut acest lucru, și este minunat

43 in ochii nostri; Pentru acéstã dic voue, se va lua de la voi

imperãția lui Dumundeú, și se va da unui popor care va face

44 fructele sale. Și cel ce va cãdé preste acéstã piatrã se va

sfiãrãma, dar preste care va cãdé il va strivi.

45 Și auđind archiereii și Fariseii parabolele lui, au cunoscut

cã vorbesce despre dinșii. Și cãutaú si'l prinzé, dar s'au te-

nut de popor, pentru-cã ei il aveaú ca pre un profet.

XXII Iisus luãnd cuvântul a continuat a vorbi cu dinșii in para-

2 bole, și li-a dis: Imperãția ceriurilor este asemenea unui

3 rege, care a fãcut nuntã pentru fiul seú, Si a trimis pre ser-

vitorii sei si chiãme pre cei invitați la nuntã; dar ei nu vreaú

4 si vie. Earãși a trimis pre alți servitori, și a dis: Spuneți ce-

lor invitați: Ecă eu am gătit prânzul meu; juncii mei și cele
 îngrășate a le mele s'au junghiat, și toate sunt gata; veniți la
 nuntă. Dar ei neluând seamă de *acesta* s'au dus, unul la țeri-
 na sa, altul la neguțatoria sa; Ear cei-l-alti prinzând pre
 servitorii lui 'i-au batjocorit și 'i-au omorit. Și auzind rege-
 le *acesta* s'a mâniat, și trimițând oștirea lui a perdut pre uci-
 gașii aceia și a ars orașul lor. Atunci a dis servitorilor sei:
 Nunta este gata, dar cei invitați nu au fost vrednici. Deci
 mergeți la respântiile câilor, și căți veți afla invitați-ți la nuntă.
 Și eșind servitorii aceia la căi, au adunat pre toți căți au
 aflat, și rei și buni; și s'a implut nunta de oșpeți. Și intrând
 regele și vedde pre oșpeți, a vedut acolo un om care nu era
 îmbrăcat în vestmânt de nuntă; Și 'i-a dis: Amice, cum ai
 intrat aici, neavând vestmânt de nuntă? Ear el a remas mut.
 Atunci a dis regele servitorilor: Legați-ți mâinile și picioarele,
 luați-ți, și 'l aruncați în întunerecul cel mai din afară; acolo
 va fi plângere și scrișnirea dinților. Căci mulți sunt chemați, 14
 dar puțini aleși.

Atunci mergend Fariseii s'au sfătuit cum si'l prindă in cu-
 vânt; Și au trimis la dînsul pre discipulii lor împreună cu
 Erodianii, cari 'i-au dis: Învătătorule, noi scim că esci sin-
 cer, și invēți calea lui Dumnezeu în adevăr, și nu-ți pēsă de
 nimenea; căci tu nu cauți în fața oamenilor. Deci spune-ni,
 ce-ți se pare? Se cade a da tribut Cesarului său nu? Dar
 Iisus cunoscend reutatea lor, a dis: Pentru ce me ispititi, fă-
 çarnicilor! Arătați-mi banul tributului. Și ei 'i-au adus un
 dinar. El li-a dis: A cui este *această* imagine și inscrip-
 nea. Ei 'i-au dis: Ale Cesarului. Atunci li-a dis: Dați Ce-
 sarului cele ce sînt ale Cesarului, și lui Dumnezeu cele ce
 sînt ale lui Dumnezeu. Și auzind *acesta*, s'au mirat, și lă-
 sându'l s'au dus.

Într'această zi au venit la dînsul Sadukeii, cari dic că nu
 este înviere, și 'l-au întrebat, dicend: Învătătorule, Moise a 24
 dis: De va muri cineva, neavend copii, fratele lui si ia femeea
 lui, și si rădice semēnță fratelui său. Deci erau la noi șapte
 frați, și cel d'întăiu înșurându-se a murit, și neavend semēnță
 a lăsat pre femeea sa fratelui său. Asemenea și al doilea și
 al treilea până la al șeptelea. Ear mai pe urmă de toți a 27
 murit și femeea. Deci la înviere a căruia dintr'acești șapte
 va fi femeea? căci toți o au avut. Iisus respundend li-a dis:
 Vē rătăciți, neșcind scripturile nici puterea lui Dumnezeu.
 Căci la înviere nici se înșoră nici se mărită, ci sînt ca ângerii
 lui Dumnezeu în ceriū. Dar despre învierea morților, au nu 31
 ați cetit ceea ce vi s'a dis de Dumnezeu, dicend: Eu sînt
 Dumnezeu lui Abraam, și Dumnezeu lui Isaac, și Dumnezeu

- lui Iacob? Dumnezeu nu este Dumnezeu al morților, ci al celor vii. Și auzind poporul *acestea* s'a uimit de învățătura lui.
- 33 lor vii. Și auzind că a amușit pre Sadukei s'au adunați.
- 34 Ear Fariseii auzind că a amușit pre Sadukei s'au adunați împreună. Și unul din ei, legiuitor, l-a întrebat, ispitindu-l,
- 35 și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare
- 36 și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare și zicând: Învățătorule, care comandament este cel mai mare
- 37 în lege? Iisus i-a zis: Si iubesci pre Domnul, Dumnezeuul tău, cu totă anima ta, și cu tot sufletul tău, și cu tot cugetul tău.
- 38 Acesta este cel întâiu și mai mare comandament. Ear al doilea și asemenea acestuia este: Si iubesci pre aproapele
- 40 tău ca însuși pre sine. Intr'aceste doua comandamente a-tirna totă legea și profeții.
- 41 Și fiind adunați Fariseii, i-a întrebat Iisus, Si a zis: Ce vi se pare de Christos? al cui fiu este? Ei i-au zis: Al lui
- 42 David. El li-a zis: Dar cum îl numesce David în spirit —
- 43 Domn? zicând: Dis-a Domnul Domnului meu: Sezi d'a drăpăta mea, până ce voi pune pre inimiile tăi așternut piciorului
- 44 tale. Deci dacă David îl numesce Domn, cum este el fiu al
- 45 lui? Și nimenea nu putea să îi răspundă nici un cuvânt, nici a mai îndrăznit cineva dintr'acea zi să îl mai întrebe.

CAP. XXIII.

Iisus mustră făcăriă Cărturarilor și a Fariseilor.

- 1 A tunci Iisus a vorbit poporului și discipulilor săi, Și a zis:
- 2 Cărturarilor și Fariseilor șed pe scaunul lui Moise; Deci
- 3 toate câte ei vi vor zice să păziți, păziți și faceți, dar după fa-
- 4 tele lor nu faceți; căci zic, dar nu fac. Căci ei legă sarcini
- 5 grele și cu anevoc de purtat, și le pun pe umerile oamenilor;
- 6 înse nici cu un deget al lor nu vor să le misce. Și ei fac toate
- 7 lucrurile lor, spre a fi veduți de oameni; ei își fac facacterile lor late
- 8 și își fac mari fimbriile vestmintelor lor; Și iubesc locurile cele
- 9 mai întâiu la ospeturi, și scaunele cele mai întâiu în sinagogi,
- 10 și salutările în pieți, și a fi chemați de oameni Rabbi, Rabbi.
- 11 Voi inse să nu vă numiți Rabbi; căci unul este învățătorul vo-
- 12 tru, *adică* Christos; ear voi toți sunteți frați. Și si nu numiți
- 13 pre nimeni pe pământ părinte; căci unul este părintele vostru, cel
- 14 în ceruri. Nici să nu numiți învățători, căci unul este înv-
- 15 ătorul vostru, *adică* Christos. Ear cel ce este mai mare în-
- 16 tre voi să fie voue servitor. Căci cel ce se înalță se va umi-
- 17 li; și cel ce se umilește se va înalța.
- 18 Dar văi voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi
- 19 închideți împărăția cerurilor înaintea oamenilor; voi nu intrați,
- 20 și pre cei ce vor să între nu îi lasați. Văi voue, Cărturarilor
- 21 și Fariseilor făcarnici! căci voi consumați casele veduvelor și
- 22 sub pretext faceți lungi rugăciuni; pentru acesta veți primi mai
- 23 mare condamnare. Văi voue, Cărturarilor și Fariseilor făcar-

nic! căci incunjurată marea și uscatul, ca și faceți un proselit, și când s'a făcut, faceți pre el fiu gheennei îndoit mai mult de cât voi. Vai voue, conducătorilor orbi! cari dicit: Dacă cineva 16 se jură pe templu, acesta nu este nimic; dar cel ce jură pe aurul templului este dator. Nebunilor și orbilor! căci ce este 17 mai mare—aurul seî templul care sântesce aurul? Și dacă cineva 18 se jură pe altar, acesta nu este nimic; dar cel ce se jură pe darul ce este d'asupra lui, este dator. Nebunilor și orbilor! 19 ce este mai mare — darul seî altarul care sântesce darul? Deci cel ce se jură pe altar, se jură pe el și pe toate câte sunt 20 d'asupra lui. Și cel ce se jură pe templu, se jură pe el și 21 pe cel ce locuesce într'însul; Și cel ce se jură pe ceri, se 22 jură pe tronul lui Dumnezeu și pe cel ce șede pe dinsul.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi de- 23 ciuți izma și mărariul și chimenul, dar ați lăsat cele mai importante ale legii—dreptatea și mila și fidelitatea; acestea se cădea si le faceți, și acelea si nu le lăsați. Conducătorilor 24 orbi! cari strecurați țințarul și înghițiți cămila. Vai voue, 25 Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi curățiți partea cea din afară a paharului și a blidului, dar din intru sunt pline de răpire și de nedreptate. Farisee orbe! curătesce întâiu par- 26 tea cea din intru a paharului și a blidului, ca si fie curată și cea din afară.

Vai voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi vă a- 27 semenați mormintelor celor văruiate, cari se arată frumoșe pe din afară, dar pe din laintru sunt pline de ôse de morți și de totă necurătenia. Așa și voi, pe din afară vă arătați ômenilor drepti, 28 dar pe din laintru sunteți plini de făcărie și de nelegiuire. Vai 29 voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci voi zidiți mormintele profeților, și împodobiți gropile dreptilor, Și dicit: De am 30 fi fost în țiile părinților nostri, nu am fi luat parte cu dinșii la sângele profeților. Drept aceea mărturisiți de voi înși-ve, 31 că sunteți fii ai celor ce au omorât pre profeți. Voi deci 32 împliniți măsura părinților vostri. Șerpilor! pui de viperă! 33 cum veți scăpa de judecata gheenuei! Pentru acesta, éca eu 34 trimit la voi profeți și înțelepți și cărturari; și pre unii dintr'înșii veți ucide, și 'i veți crucifia; și pre unii dintr'înșii veți biciai in sinagogle vóstre, și 'i veți persecuta din oraș in oraș; Ca si vic asupra vóstră tot sângele inocent, care s'a vórsat pe 35 pământ, de la sângele dreptului Abel până la sângele Zechariei, fiul Barachiei, pre care ați omorât între templu și între altar. Adevăr dic voue, vor veni toate acestea preste acéstă 36 generațiune.

Ierusalame! Ierusalame! cel ce omorî pre profeți, și uciđi 37 cu petre pre cei trimiși la tine; de câte ori am voit si adun

pre fiu tîi, precum adună gîina puil sei sub aripî, dar nu ați voi.
 38 39 Eca vi se lasă casa voastră pustie. Căci dîc voue : De acum
 nu me veți mai vedé, până când veți dîce ; Bino-cuvîntat este
 cel ce vine in numele Dommului.

CAP. XXIV, XXV.

*Predicarea de dărămarea templului și a națiunii Iudeilor, și de a doua
 venire a lui Iisus Christos. Indemnare spre priveghiere. Para-
 bolele de dîce feciére și a talanților. Descrierea judecării
 de a doua venire.*

- 1 **E**șind Iisus și depărtându-se din templu, s'a apropiat că-
 tră *dînsul* discipulii lui, ca s'i l' arete zidirile templului.
- 2 Ear Iisus li-a dîs : Vedeți tôte aceștea ? Adevêr dîc voue, că
 nu va rămâne aici piatră pe piatră, care nu se va risipi.
- 3 Și ședînd el pe Muntele Olivilor, discipulii s'au apropiat de
 dînsul deosebi, și au dîs : Spune noue, când vor fi aceștea ?
- 4 Și care *este* semnul venirii tale și al finitului lumii ?
- 5 punînd Iisus li-a dîs : Vedeți si nu ve amăgescă cineva. Căci
 mulți vor veni in numele meu, dîcînd : Eu sînt Christos ; și
- 6 vor amăgi pre mulți. Și veți auzi de reshoe și de vesti de
 reshoe ; vedeți si nu ve turburați ; căci tôte aceștea trebue si
- 7 fie, dar încă nu *este* finitul. Căci se va scula națiune contra
 națiunii și regat contra regatului, și vor fi fîmeți și cîmii și
- 8 cutremuri pe alocurea. Tôte aceștea *sînt* începutul durerilor.
- 9 Atunci vê vor trăda la strîmtorare, și vê vor omori ; și veți fi
- 10 urîți de tôte națiunile pentru numele meu. Și atunci se vor
 scandalisa mulți, și se vor trăda unul pre altul, și se vor uri
- 11 unul pre altul. Și se vor rădica mulți profeți mincinoși, și
- 12 vor amăgi pre mulți ; Și pentru-că fără-de-legea se va înmulți,
- 13 va răci dragostea multora. Dar cel ce va răbda până in finit,
- 14 acela se va mîntui. Și se va predica acastă Evanghelie a im-
 perăției in tătă lumea, spre mărturie la tôte națiunile ; și atunci
 va fi finitul.
- 15 Deci când veți vedé abominațiunea pustiirii, cea pređisă
 prin profetul Daniel, stînd in locul cel sînt (cel ce citește si în-
 țelegă) ; Atunci cei ce sînt in Iudeea si fugé in munți.
- 16 Și cel ce este pe casă si nu se pogóre, si ia ceva din casa sa.
- 17 Și cel ce este in cîmp si nu se întorcă înapoi, si-și ia vest-
- 18 mintele sale. Ear vai celor îngreunate și celor ce alăpteză
- 19 într-acele dîle ! Ci rugați-vé ca si nu fie fuga voastră érna
- 20 nici sîmbăta. Căci atunci va fi strîmtorare mare, care nu a
- 21 fost de la începutul lumii până acum, nici nu va mai fi. Și
- 22 de nu s'ar fi scurtat dîlele acelea, nu s'ar fi mîntuit nici un
 trup ; dar pentru cei aleși se vor scurta dîlele acelea.
- 23 Atunci de vi va dîce cine-va : Eca aici *este* Christos seú a

colo, și nu credeți. Căci se vor rădica Christosul mincinos, 24
 și profeti mincinoși, și vor arăta semne mari și minuni; în cât
 și amăgescă, de *va fi* posibil, și pre cei aleși. Eca, am pre- 25
 dis voce. Deci de vi vor dice: Eca el este în pustie; și nu 26
 ești!; eca în cămări; și nu credeți. Căci precum ese fulgerul 27
 de la răsărit, și se arată până la apus, așa va fi și venirea
 Fiului omului. Căci ori-unde este cadavrul, acolo se vor a- 28
 duna vulturii.

Înse după strimtorarea acelor zile se va întuneca soarele, 29
 și luna nu va da lumina sa, și stelele vor căde din ceri, și
 puterile cerurilor se vor clăti. Și atunci se va arăta semnul 30
 Fiului omului în ceri, și atunci vor plânge toate semințiile pă-
 mântului; și vor vedea pre Fiul omului viind pe norii cerului
 cu putere și cu mare gloriă. Și va trimite pre ângerii sei cu 31
 mare voce de trâmbiță; și ei vor aduna pre cei aleși ai sei
 din cele patru vânturi, de la o margine a cerurilor până la cea-
 laltă margine a lor.

Far de la smochin vă învățați parabolă: Când mlădița lui 32
 este môle și infrundesce, știți că *este* aproape vîra. Așa și 33
 voi, când veți vedea toate acesten, și știți că este aproape, lângă
 uși. Adevăr dic voue, că nu va trece acest neam, până când 34
 nu se vor face toate acestea. Cerul și pămîntul vor trece, 35
 dar cuvintele mele nu vor trece.

Far de ziua aceea și de ora aceea nimeni nu scie, nici ân- 36
 gerii din ceri, fără numai Părintele meu singur. Far precum 37
 a fost în zilele lui Noe, așa va fi și la venirea Fiului omului.
 Căci precum erau în zilele cele mai 'nainte de deluviu: mîn- 38
 ca și bea, se însura, și se mărita, până în ziua în care a
 intrat Noe în arcă; Și nu au știut, până când a venit delu- 39
 viul și a luat pre toți: așa va fi și venirea Fiului omului.
 Atunci doi vor fi în câmp; unul se va lua, și altul se va lăsa; 40
 Doue măcînd la mîră; una se va lua, și alta se va lăsa. 41

Deci priveghiați, căci nu știți în care oră va veni Domnul 42
 vostru. Dar acesta și știți, că de ar sci stăpînul casei în ca- 43
 re strîjă vine furul, ar priveghia, și nu ar lăsa să i saps casa
 lui. Pentru acesta și voi—fiți gata; căci în oră în care nu gân- 44
 diți va veni Fiul omului. Ore cine este servul cel credincios 45
 și înțelept, pre care domnul se 'l-a pus preste servitorii sei, ca
 si li dee hrana la timp? Fericit *este* servul acela, pre care 46
 viind domnul se 'l va afla făcînd așa. Adevăr dic voue, că 47
 'l va pune preste toate averile sale. Dar de *va fi* un serv rîu, 48
 care 'și va dice în ânima sa: Domnul meu întîrziă de a veni;
 Și va începe a bate pre socii sei, și a mînce și a be cu beți- 49
 vii: Va veni domnul servului acelui în ziua în care nu 'l 50
 ascăptă, și în oră în care nu scie; Și 'l va tăia în doue și 51

va pune partea lui cu făcarnicii; acolo va fi plângere și scriș-nirea dinților.

- XXV A tunci se va asemena împărăția cerurilor cu șeco virgini.
 2 mirelui. Și cinci dintr'insele erau înțelepte, ear cinci erau
 3 nebune. Cele nebune luându-și candelile lor, nu au luat oleu
 4 cu sine. Dar cele înțelepte au luat oleu în vasele lor cu can-
 5 delele lor. Și întârziându-se mirele, au dormitat toate, și au
 6 adormit. Ear la mеду-ноptii s'a făcut strigare: Eca mirele
 7 vine! eșiți spre întimpinarea lui. Atunci s'au sculat toate vir-
 8 ginile acelea, și s'au pregătit candelile lor. Ear cele ne-
 9 bune au dis celor înțelepte: Dați-ni din oleul vostru, căci can-
 10 delele noastre se sting. Dar cele înțelepte au răspuns, zicând:
 11 Nu așa, nu cumva și nu ni ajungă și noue și voue; ci mai bi-
 12 mers și cumpere, a venit mirele; și cele ce erau gata au intrat
 13 cu el la nuntă, și s'a închis ușa. Ear mai pe urmă au venit
 14 și cele-lalte virgini, și diceau: Dómnue! Dómnue! dischide noue.
 15 Dar el răspundând a dis: Adevăr dic voue; nu vë cunosc.
 16 Dar el răspundând a dis: Adevăr dic voue; nu vë cunosc.
 17 Drept aceea priveghiați; căci nu știți ziua nici óra în care va
 18 veni Fiul omului.
 19 Căci este ca un om, carele mergând departe a chiămat ser-
 20 vitorii seî, și li-a dat avuția sa: Și unuia i-a dat cinci ta-
 21 lanți, ear altuia doi, ear altuia unul; fie-căruia duple puterea
 22 lui, și a plecat îndată. Decî mergând cel ce luase cinci ta-
 23 lanți a lucrat cu dinșii, și a făcut alți cinci talanți. Aseme-
 24 nea și cel cu doi; a câștigat și acesta alți doi. Dar cel ce
 25 luase unul, ducându-se a săpat în pământ, și a ascuns argin-
 26 tul domnului seî. Ear după mult timp a venit domnul servi-
 27 torilor acelora, și li-a cerut socotélă. Și viind cel ce a luat
 28 cinci talanți, a adus alți cinci talanți, zicând: Dómnue! cinci
 29 talanți mi-ai dat; éca alți cinci talanți am câștigat cu ei.
 30 Dis-a lui domnul seî: Bine, servitorule bun și credincios; în-
 31 tră pucine ai fost credincios, preste multe te voiî pune; întră
 32 întru bucuria domnului tēu. Și viind și cel ce a luat doi ta-
 33 lanți a dis: Dómnue! doi talanți mi-ai dat; éca alți doi talanți
 34 am câștigat cu ei. Dis-a lui domnul seî: Bine, servitorule
 35 bun și credincios! întră pucine ai fost credincios, preste multe
 36 te voiî pune; întră întru bucuria domnului tēu. Și viind și
 37 cel ce a luat un talant a dis: Dómnue! te-am sciut că ești om
 38 aspru, secerând unde nu ai semēnat, și adunând de unde nu
 39 ai împrăsciat; Și temēndu-me, m'am dus de am ascuns ta-
 40 lantul tēu în pământ; éca al tēu! Răspundând domnul seî
 41 i-a dis: Servitorule rău și leneș! ai sciut că seceru unde nu am
 42 semēnat, și adun de unde nu am împrăsciat; Se cădea deci

că tu si fi dat argintul meu schimbătorilor, și viind eu așa fi
 luat al meu cu dobândă. Luați dar de la el talantul, și 'l dați 28
 celui ce are de ce talanți. Căci tot celui ce are 'i se va da,
 și 'i va prisosi; Dar de la cel ce nu are, și ceea ce el are 29
 i se va lua de la dînsul. Și pre servitorul cel netrebnic, a 30
 runcăți'l intru întunerecul cel mai din afară; acolo va fi plân-
 gere și scrisnirea dinților.

Când va veni Fiul omului în gloria sa și toți sântii îngeri 31
 cu dînsul, atunci va ședé pe tronul gloriei sale. Și se vor a- 32
 duna înaintea lui toate națiunile; și el va dispărți pre dinșii
 unul de altul, precum disparte păstorul oile din capre. Și va 33
 pune oile d'a drépta lui, ear caprele d'a stînga.

Atunci va dice regele celor d'a drépta lui: Veniți, bine-cu- 34
 vîntății părintelui meu! mosceuiți imperăția cea gătită voue de
 la întemeierea lumii; Că am flămîndit, și 'mă-ați dat de am 35
 mîncat; am însetat, și 'mă-ați dat de am bîut; străin am fost,
 și m'ați primit; Gol, și m'ați îmbrăcat; bolnav am fost, 36
 și m'ați vizitat; în închisóre am fost, și ați venit la mine. A- 37
 tunci îi vor responde dreptii, dicînd: Dómné! când te am vî-
 dît flămînd, și te-am nutrit; sîu însetat, și 'ți-am dat de ai
 bîut? Sîu când te-am vîdît străin și te-am primit; sîu gol 38
 și te-am îmbrăcat? Sîu când te-am vîdît bolnav, sîu în in- 39
 chisóre și am venit la tine? Și respondînd regele li va dice: 40
 Adevér dic voue, în cât ați făcut *acestea* unuia dintr'acești frați
 ai mei mai mici, mie ați făcut.

Atunci va dice și celor d'a stînga lui: Duceți-ve de la mine, 41
 blestemaților, în focul cel etern, *care* este gătit diabolului și
 îngerilor lui. Că am flămîndit și nu 'mă-ați dat si mîncînc; 42
 am însetat, și nu 'mă-ați dat si bîu; Străin am fost, și nu- 43
 m'ați primit; gol, și nu m'ați îmbrăcat; bolnav și în închisóre,
 și nu m'ați vizitat. Atunci îi vor responde și ei: Dómnue, când 44
 te-am vîdît flămînd sîu însetat, sîu străin, sîu gol, sîu bol-
 nav, sîu în închisóre, și nu am servit ție? Atunci va responde 45
 lor, dicînd: Adevér dic voue: În cât nu ați făcut *acestea* unuia
 dintr'acești mai mici, nici mie nu ați făcut. Și vor merge 46
 acestia la chin etern; ear dreptii în viéța eternă.

CAP. XXVI.

*Iisus își preface mórtea sa. O femeie tornă mir pe capul său. Iuda
 îl trădează. El face Pascile. Instituesce sînta cină. Suferinșile
 sale în Gethsemane; Petru se lepădă de dînsul.*

Și după ce a finit Iisus toate cuvintele acestea, a dis dis- 1
 cipulilor sei: Sciți, că după doue zile Pascile vor fi, 2
 și Fiul Omului se va trăda spre a fi crucificat.
 Atunci s'au adunat Archiereii și Cărturarii și bătrânii po- 3

- 4 porului în curtea arhierelui, ce se numia Caiafa. Și au
ținut consiliu ca să prinză pre Iisus cu vicieșug, și si-l omore;
5 Dar diceau: Nu în serbătore, ca să nu se facă turburare între
popor.
- 6 Ear fiind Iisus în Bethania în casa lui Simon leprosul,
7 Venit-a la dinsul o femeie având un vas de alabastru cu mir
8 de preț mare, și l-a turnat pe capul lui, ședând el. Dar dis-
cipulii vădând *acesta* s-au indignat, dicând: Pentru ce *s'a făcut*
9 *această* risipă? Căci se putea vinde acest mir drept mult, și
10 să se dea seracilor. Dar Iisus cunoscând *acesta* li-a zis: De
11 ce superați pre femeie? căci bun lucru a făcut cu mine. Pre
seraci pururea îi aveți cu voi; ear pre mine nu me aveți puru-
12 rea. Căci versând *acesta* acest mir pe corpul meu, spre în-
13 groparea mea a făcut *acesta*. Adevăr dic voue: Ori-unde se va
predica *această* evanghelie în totă lumea, zice-se-va și ceea ce a
făcut *acesta*, spre memoria ei.
- 14 Atunci unul din cei doi-spre-dece, care se numia Iuda Is-
15 cariot, au mers la Archierei, și li-a zis: Ce-mi veți da, și
eu îl voi trăda voue? Și ei i-au oferit trei-șeci de arginți.
16 Și de atunci căuta ocasiune ca să-l trădea.
- 17 Ear în *ziua* cea d'întăiu a azimelor au venit discipulii la
Iisus, dicându-i: Unde voiesci să gătim ție și mănânci Pascile?
18 Ear el a zis: Mergeți în oraș la cutare, și diceți-i: Învățăto-
rul dice: Timpul meu aproape este, la tine voi face Pascile cu
19 discipulii mei. Și au făcut discipulii precum li-a ordonat Iisus,
și au gătit Pascile.
- 20 Ear făcându-se sêră a ședut la mêsă cu cei doi-spre-dece;
21 Și mănâcând ei, a zis: Adevăr dic voue, că unul din voi m'ea
22 trăda. Ear ei intristându-se fôrte au început a i dice fie-care
23 dintr'înșii: Nu cumva eu sunt, Dómne? Ear el răspundând a
zis: Cel ce întinge cu mine mâna în blid, acela me va trăda.
- 24 Fiul omului se duce, precum este scris despre el; dar vai de
omul acela, prin care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
25 omului aceluia, de nu s'ar fi născut. Atunci Iuda, cel ce l'a
trădat răspundând a zis: Învățătorule! nu cumva sunt eu?
zis-a lui: Tu ai zis.
- 26 Deci mănâcând ei, a luat Iisus pâne, și bine-cuvântând, o
a frânt și o a dat discipulilor, și a zis: Luați, mâncați; ace-
27 ta este corpul meu. Și apoi luând potirul a mulțumit și l-a
28 dat lor, dicând: Beți dintr'*acesta* toți, căci *acesta* este sân-
gele meu al noului testament, care se versă pentru mulți spre
29 ertarea pecatelor. Și dic voue, că de acum nu voi mai bé
dintr'*acest* fruct al viței, până în *ziua* aceea, când îl voi bé
nou cu voi în împărăția Părintelui meu.
- 30 Și cântând psalmi au eșit în Muntele Olivilor. Atunci li-a

dis Iisus: Voi toți ve veți scandalisa despre mine în această 31
 noapte; căci scris este: Bate-voiu păstorul, și se vor imprăscia
 nopte. Dar după ce voiți învia, voiți merge mai 'nainte 32
 oile turmei. Și răspundând Petru 'l-a dis: Chiar toți, 33
 de voi în Galileea. Și răspundând Petru 'l-a dis: Chiar toți, 33
 de se vor scandalisa despre tine, ear eu nici odată nu me voi
 scandalisa. Dis-a Iisus lui: Adevăr ție, într'astă noapte, 34
 mai 'nainte de a cânta cocoșul, de trei ori te vei lepăda de
 mine. Dis-a Petru lui: De mi s'ar iutempla și a muri impre- 35
 ună cu tine, nu mă voi lepăda de tine. Asemenea au dis
 încă și toți discipulii.

Atunci Iisus a venit cu dinșii în locul ce se numesce Geth- 36
 semane, și a dis discipulilor: Ședeți aici până voiți merge și
 me închin acolo. Și luând cu sine pre Petru și pre cei doi 37
 fiii ai lui Zebedeiu, a început a se instrista și a se amări.
 Atunci li-a dis: Intristat este sufletul meu până la mörte, re- 38
 mâneți aici, și priveghiați cu mine. Și mergend puciu mai 39
 'nainte a cădüt cu fața la pământ rugându-se și dicend: Părinte
 meu, de este posibil, trecă de la mine acest potir; insee nu
 precum eu voiesc, ci precum tu *voiesci*. Și a venit cătră dis- 40
 cipulii, și 'l-a aflat dormind, și a dis lui Petru: Așa! nu ați pu-
 tut o oră priveghia cu mine? Priveghiați și ve rugați, ca 41
 si nu cădeți în ispită; căci spiritul *este* vegiător, dar trupul ne-
 putincios. Earăși a doua oră mergend s'a rugat, dicend: Pă- 42
 rintele meu, de nu pöte trece de la mine acest potir, ca si
 nu'l beaü, fie voea ta. Și viind 'l-a aflat earăși dormind, căci 43
 ochii lor erau îngreuiați. Și lăsându-'l a mers earăși, și s'a 44
 rugat a treia oră, dicend aceleași cuvinte. Atunci a venit la 45
 discipulii sei, și li-a dis: Dormiți de acum și ve repausați; éca
 s'a apropiat ora, și Fiul omului se va trăda în mânilor pecăto-
 șilor. Sculați-ve si mergem; éca s'a apropiat cel ce m'a 46
 trădat.

Și încă el vorbind, éca Iuda, unul din cei doi-spre-dece, a 47
 venit, și cu el glötă multă cu sabii și cu fustă, de la archiereii
 și de la bătrânii poporului. Ear cel ce'l trădase li-a dat 48
 semn, dicend: Pre care voiți săruta, acela este; prindeți'l. Și 49
 îndată apropiindu-se de Iisus a dis: Bucură-te, Învetătorule!
 Și 'l-a sărutat. Ear Iisus 'l-a dis: Amice! pentru ce ai venit? 50
 Atunci apropiindu-se ei au pus mânilor pre Iisus, și 'l-au prins.
 Și éca unul din cei ce erau cu Iisus, întindindu-și mâna a 51
 scos sabia sa; și lovind pre servitorul archiereului, a tăiat ure-
 chia lui. Atunci 'l-a dis Iisus: Întörce sabia ta în locul ci; 52
 căci toți cei ce apucă sabiä vor peri de sabiä. Au 'ți se pu- 53
 re că nu pot ruga acum pre Părintele meu, și si 'mi puia
 înainte mai mult decât doue-spre-dece legiöne de ängeri? Dar, 54
 cum se vor implini scripturile, *cară dic*, că așa trebue si fie?

- 55 In aceeași oră a ȋdis Iisus glótelor: Ca la un fur aȋ ȃșit cu sabii și cu fusti și me prindeȋ? In tóte ȃilele ședcam la voi, învêțând in templu, și nu m'aȋ prins. Inse acestea tóte sau făcut, ca si se implinescă scripturile profeȋilor. Atunci toȋi discipulii lăsându-l aȋ fugit.
- 57 Dar ei prindend pre Iisus, l-aȋ adus la Caiafa archiereul.
- 58 unde Cărturarii și bătrânii erau adunaȋi. Ear Petru ȋ urma de departe până la curtea archiereului; și intrând in intru șe-
- 59 dea cu servitorii si vêde finitul. Ear archiereii și bătrânii, și tótă adunarea căutaȋ mărturiă mincinosă contra lui Iisus, ca si'l omóre. Și nu aȋ aflat; deși mulȋi martori mincinoși viind de față, nu aȋ aflat; ear mai pe urmă viind doȋ martori min-
- 61 cinoși, Aȋ ȃdis: Acesta a ȃdis: Pot si stric templul lui Dum-
- 62 neȃeȋ, și in trei ȃile si'l rădic. Și sculându-se archiereul, ȋ a ȃdis: Nimic nu respunȋ? ce este ceea ce mărturisesc acestia
- 63 contra ta? Dar Iisus tăcea. Și respundend archiereul ȋ a ȃdis: Te jur pe Dumneȃeȋ cel viȋ, ca si ni spuȋ, de esci tu
- 64 Christosul, Fiul lui Dumneȃeȋ. ȃdis-a Iisus lui: Tu aȋ ȃdis; inse ȃic voue; De acum veȋi vedé pre Fiul omului ședend d'a
- 65 dreȃta puterei și viind pe norii ceriului. Atunci Archiereul și-a rupt vestimintele sale, ȃicend: El a blasfemat; ce ni mai
- 66 trebuesc martori? éca acum aȋ aȋdit blasfemia lui. Ce vi se
- 67 pare? Ei respundend aȋ ȃdis: Vinovat este de mórte. Atunci aȋ scuȋpit in faȃa lui, și'l-aȋ pumnit; ear alȋi 'l-aȋ pâl-
- 68 muit, ȃicend: Profeȃesce-ni, Christóse, cine este cel ce te-a lovit?
- 69 Ear Petru ședea afară in curte, și a venit la el o servitóre,
- 70 ȃicend: Și tu erai cu Iisus Galiléenul. Dar el a negat inain-
- 71 tea tuturor, ȃicend: Nu sciȋ ce ȃici. Și eșind el la pórtă, 'l-a vêȃut alta, și a ȃdis celor de acolo: Și acesta era cu Iisus Na-
- 72 zariénul. Și earăși a negat cu jurăment: Nu cunosc pre a-
- 73 cest om. Ear preste puȃin apropiindu-se cei ce sta acolo, aȋ ȃdis lui Petru: Adeverat și tu esci dintr'inșii; căci graiul tȃu
- 74 te trădă. Atunci a început a se blestema, și a se jura: Nu
- 75 cunosc pre acest om. Și îndată a cântat cocoșul. Și 'și-a adus aminte Petru de cuvintele lui Iisus, ce ȋ ȃdisese: Mai 'na-
- inte de a cânta cocoșul, de trei ori te veȋ lepăda de mine. Și eșind afară a plâns cu amar.

CAP. XXVII.

Iisus Christos adus înaintea lui Pilat. Iuda se spândură. Iisus espus mai multor chinuri cumpłite; se crucifiă. Minunile din óra morȃei sale. Immorméntarea sa.

- 1 Ear când s'a făcut ȃina toȋi archiereii și bătrânii poporului
- 2 aȋ ȃținut consiliȋ contra lui Iisus, ca si'l omóre. Și legându'l 'l-aȋ dus, și'l-aȋ trădat guvernătorului, Pontiu Pilat.

Atunci Iuda, care îl trădase, vădând că s'a condamnat, că-
indu-se a întorc cei trei-deci de arginți archiereilor și bătrâ-
nilor. Dîcînd: Pecătuit-am trădând sînge inocent. Ear ei au
dis: Ce ni pasă? tu vei vedé. Și aruncînd arginții în templu
s'a dus de acolo, și mergînd s'a spîndurat. Ear archiereii
luînd arginții au dis: Nu se cuvine a pune pre acestia în cor-
vana, pentru că este preț de sînge. Și tînînd consiliu au
cumpărat cu ei țérina olarului, pentru immorméntarea străini-
lor. Pentru aceea s'a numit țérina aceea: Țérina sîngelui
până în ziua de astă-đi. Atunci s'a împlinit ceea ce s'a dis
prin profetul Ieremia, cc dîce: Și au luat cei trei-deci de ar-
ginți, prețul celui prețuit, care s'a prețuit de fiii lui Israel;
Și au dat pre ei pentru țérina olarului duple cum mî-a ordon-
nat Domnul.

Ear Iisus sta înaintea guvernătorului, și 'l întreba guvernă-
torul, dîcînd: Tu esci regele Iudeilor? Ear Iisus i-a dis: Tu
đici. Și când se acusa de archierei și de bătrîni, nimic nu
răspundea. Atunci i-a dis Pilat: Nu auzi căte mărturisesc
contra ta? Și nu 'i-a răspuns la nici un cuvînt; încît se mi-
ra fôrte guvernătorul.

Ear la asemenea serbătore era îndatinat, ca guvernătorul si
elibereze poporului un arestant, pre care'l vroeau ei. Și avea
atunci un arestant vestit, ce se numia Barabba. Decî adu-
nîndu-se ei, li-a dis Pilat: Pre care voiți si vi'l eliberez, pre
Barabba, seû pre Iisus, ce se dîce Christos? Căci el scia că
pentru invidia 'l-au trădat.

Și ședînd el la judecată a trimis la dînsul femeea lui, dî-
cînd: Si nu faci nimic dreptului acestuia! căci am suferit mul-
te astă-đi in vis pentru dînsul.

Dar archiereii și bătrîni au înduplecat pre glóte, ca si
céré pre Barabba, și si pîrdé pre Iisus. Și răspundînd gu-
vernătorul li-a dis: Care dintr'amîndoi voiți si vi eliberez? Ei
au dis: Pre Barabba. Dis-a lor Pilat: Dar ce voiți face lui Iisus
ce se dîce Christos? dis-au lui toți: Si se crucificeze! Ear
guvernătorul a dis: Dar ce réu a făcut? Ear ei mai mult strî-
gau: Si se crucificeze! Decî Pilat vădînd că nimic nu folo-
sesce, ci mai multă turburare se face, luînd apă, și-a spîlat
mîinile înaintea mulțimei, dîcînd: Inocent sînt de sîngele drep-
tului acestuia; voi veți vedé. Și răspundînd tot poporul a
dis: Sîngele lui *je* asupra noastră și asupra filor nostri. A-
tunci li-a eliberat pre Barabba; ear pre Iisus bătîndu-l 'l-a
trădat spre crucifiare.

Atunci ostașii guvernătorului, ducînd pre Iisus in pretoriu,
adunat-au la dînsul tótă cohorta. Și disbrăcîndu-l, 'l-au îm-
brăcat cu hlamidă roșă. Și împletind cunună de spini, au

- pus pe capul lui, și trestia în dreapta lui; și îngenunchind înaintea lui, își băteau joc de el, zicând: Bucură-te, regele Iudeilor!
- 30 Și scupind asupra lui, au luat trestia, și 'l băteau preste cap.
- 31 Și după ce l-au batjocorit, 'l-au disbrăcat de hlamidă, și 'l-au îmbrăcat în vestimintele sale, și 'l-au dus și 'l crucifieze.
- 32 Și eșind afară au aflat pre un om Cirinén a nume Simon;
- 33 pre acesta 'l-au silit si ducé crucea lui. Și viind la locul mitecat cu fiere; dar gustând, nu vrea si bea.
- 34 Ear după ce 'l-au crucifiat, au împărțit vestimintele sale, aruncând sorți; ca si se împlinescă ceea ce s'a ȝis de profetul: Împărțit-au loruși vestimintele mele, și pentru chitonul meu
- 36 37 au aruncat sorți. Și ședend il pădeau acolo. Si au pus d'asupra capului seu acușatiunea lui scrisă: ACESTA ESTE
- 38 IISUS REGELE IUDEILOR. Atunci au crucifiat împreună cu dînsul doi hoți; unul d'a dreapta și altul d'a stânga.
- 39 Ear cei ce treceau il insultau, clătind cu capetele lor,
- 40 Și zicend: Tu, care destrugi templul și in trei ȝile îl zidesci, măntuesce-te însuși! De esci Fiul lui Dumneȝeu, pogóre-te de pe cruce.
- 41 Asemenea încă și archiereii batjocorindu-'l împreună cu Cărturarii și cu bătrânii, ȝiceau: Pre alții a măntuit, ear pre sine nu pôte si se măntuescă. De este regele lui Israel, pogóre-se acum de pe cruce, și vom crede într'însul. A sperat in Dumneȝeu; libereze-'l acum, de'l voiesce; căci a ȝis:
- 43 rael, pogóre-se acum de pe cruce, și vom crede într'însul. A sperat in Dumneȝeu; libereze-'l acum, de'l voiesce; căci a ȝis:
- 44 Fiul al lui Dumneȝeu sunt. Asemenea și hoții, ce erau crucifiați cu el, il injurau.
- 45 Ear de la ora a șesea s'a făcut întunerec preste tot pămentul până la ora a noua. Ear in ora a noua a strigat Iisus cu voce tare, ȝicend: Eli, Eli, lama sabachtani? adică:
- 46 Dumneȝeu meu, Dumneȝeu meu, de ce m'ai lăsat? Ear unii din cei ce staū acolo, auȝind *acesta*, ȝiceau: Pre Ilie strigă a-cesta.
- 47 Și îndată alergând unul dintr'înșii, și luând un burete, 'l-a împlut de oțet, și puindu-'l într'o trestie i-a dat de bcut.
- 48 Ear cei-l-alți ȝiceau: Lasă si vedem de va veni Ilie ca si-'l măntuescă.
- 49 Ear cei-l-alți ȝiceau: Lasă si vedem de va veni Ilie ca si-'l măntuescă.
- 50 Dar Iisus earăși strigând cu voce tare, și-a dat spiritul.
- 51 Și ecal perdeaua templului s'a rupt in doue, de sus până jos; și pământul s'a cutremurat, și pietrele s'au dispicat; Și mormintele s'au deschis; și multe corpuri ale sântilor ce ador
- 52 miseră s'au sculat; Și eșind din morminte după învieria lui au venit in sânta cetate, și s'au arătat multora.
- 53 Ear sutașul și cei ce pădeau împreună cu el pre Iisus, vedend cutremurul și cele ce s'au făcut, s'au înfricoșat forte, ȝicend: Adeverat Fiul al lui Dumneȝeu a fost acesta.
- 54 Și erau acolo și multe femei, privind de departe, cari ur-

maseră lui Iisus din Galileea, servindu-îi; Intre cari era Ma- 56
ria Magdalena, și Maria, mama lui Iacob și a lui Iosie, și ma-
ma fiilor lui Zebedeiu.

Ear făcându-se sэрă a venit un om avut din Arimathia, a 57
nume Iosef, care și el fusese discipul al lui Iisus. Acesta vi- 58
ind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Și Pilat a ordonat
sî se dea corpul. Atunci luând Iosef corpul, l-a înfășurat in 59
giulgiu curat; Și l-au pus într' un mormént nou al seú, pre 60
care'l săpase în piatră; și prăvălind o piatră mare pe ușa
morméntului s'a dus. Și era acolo Maria Magdalena și cea-l- 61
altă Mariă, ședénd în fața morméntului.

Ear a doua zi, care este după vineri, s'aú adunat archiereii 62
și Fariseii la Pilat. Dicénd: Domnule, ne-am adus aminte că 63
aspectul lui ca fulgerul, și îmbrăcămîntea lui albă ca treia 64
scula. Decî ordonă si se întărescă morméntul până a treia 64
zi; ca nu cumva viind discipulii lui nóptea s'îl fure, și si dicé
poporului, că s'a sculat din morți; și va fi rătăcirca cea de a-
poi mai rea de cât cea d'întăiu. Dis-a lor Pilat: Aveți cus- 65
todii; mergeți de întăriți, cum sciți. Ear ei mergénd aú în- 66
tărit morméntul, sigilând piatra și puind custodiă.

CAP. XXVIII.

Înviere și arătarea lui Iisus Christos. Trimiterea Apostolilor.

Ear Sămbăta târziu, precând începea aurora celei întăi 1
zile a săptămănei, aú venit Maria Magdalena și cea-l- 2
altă Mariă, si vedă morméntul. Și éca, s'a făcut cutremur 2
mare; căci ângerul Domnului, pogorindu-se din ceriú, a venit
și a prăvălit piatra de pe ușa, și ședea d'asupra ei. Și era 3
aspectul lui ca fulgerul, și îmbrăcămîntea lui albă ca zăpada.
Și de frica lui s'aú cutremurat pădătorii, și s'aú făcut ca nisce 4
morți. Ear ângerul luând cuvéntul a dis femeilor: Nu vэ temeți; 5
căci sciú că pre Iisus cel cruciănat căutați. Nu este aici; căci 6
s'a sculat, precum a dis. Veniți de vedeți locul unde a jăcut
Domnul. Și curénd mergénd, spuneți discipulilor lui, că s'a 7
sculat din morți; și éca va merge mai 'nainte de voi în Ga-
lelea; acolo il veți vedé; éca am spus voue. Și depărtându- 8
se curénd de la mormént cu frică și cu mare bucurii, aú aler-
gat si anunțe discipulilor lui.

Și când mergeau ele si anunțe discipulilor lui, éca Iisus le-a 9
întîmpinat, dicénd: Bucurați-vé! Ear ele apropiindu-se aú cu-
prins piciórele lui, și i s'aú închinat. Atunci li-a dis Iisus: Nu 10
vэ temeți; mergeți de vestiți fraților mei, ca si mérgă în Ga-
lileea, și acolo mă vor vedé.

Ear mergénd ele, éca unii din custodiă viind în oraș a ves- 11
tit archiereilor tóte cele ce s'aú făcut. Și adunându-se împre- 12

- ună cu bătrânii, și ținând consiliu, au dat arginți mulți ostași.
 13 lor; Dicând: Spuneți: Discipulii lui viind noaptea l-au furat
 14 precând dormiam noi. Și de se va auzi acesta la guvernător,
 15 noi îl vom potoli, și ve vom face fără de grijă. Ear ei luând
 arginții au făcut cum i-au învățat; și s'a răspândit acest cuvânt
 între Iudei până astăzi.
 16 Ear cei un-spre-zece discipuli au mers în Galileea, în mu-
 17 tele nude li-a ordonat Iisus. Și vedându-l i s'au închinat;
 18 dar unii s'au jdoit. Și apropiindu-se Iisus li-a vorbit, dicând:
 19 Datu-mi-s'a totă puterea în ceri și pe pământ. Drept aceea
 mergeți și învățați pre toate națiunile, botezându-le în numele
 20 Parintelui și al Fiului și al Sântului Spirit. Învățând pre dinși
 si pădască toate câte v'am ordonat; și eca eu sunt cu voi în toate
 zilele până la sfinitul lumei. Amin.

SÂNȚA EVANGELIE

DUPRE

MARCU.

CAP. I.

*Ioan Botezătorul. Botezul și ispitirea lui Iisus. Chiămarea lui Pe-
 tru, a lui Andrei, a lui Iacob și a lui Ioan. Iisus vindecă pre
 bolnavi, pre demonșaf și pre un lepros.*

- 1 Inceputul evangheliei lui Iisus Christos, fiul lui Dumne-
 2 deu. Precum s'a scris în profeți: Eca eu trimit pre ângerul
 meu înainte feci tale, care va prepara calea ta înainte ta;
 3 Voea celui ce strigă în pustie: Gătiți calea Domnului, drepte
 4 faceți cărările lui. Ioan boteza în pustie, și predica botezul
 5 pocâinței spre ertarea pecatelor. Și mergeau la dinsul totă la-
 turea Iudeei și cei din Ierusalem, și se botezau toți de dinsul
 6 în riul Iordanului, mărturisindu-'și pacatele lor. Și era Ioan
 îmbrăcat cu per de cămilă și avea cingătoare de curea impre-
 7 jurul cōpselor lui, și mânca locuste și miere silbatică. Și a
 predicat, dicând: Vine după mine cel mai tare decât mine,
 căruia nu sînt vrednic, plecându-me și disleg cureua încălță-
 8 mintelor lui. Eu v'am botezat numai cu apă, ear acela ve va
 boteza cu Spirit Sânt.
 9 Și în acele zile a venit Iisus din Nazaretul Galileei, și s'a
 10 botezat de Ioan în Iordan. Și îndată eșind din apă a văgut
 ceriurile deschise, și Spiritul ca un porumb pogorindu-se preste
 11 dinsul. Și vocea a venit din ceriuri, dicând: Tu ești Fiul meu
 cel iubit în care am bine-voit.

Și îndată l-a scos Spiritul în pustie. Și era acolo în pustie 12 13
patru-zeci de zile, ispitindu-se de Satana; și era cu ferele; dar
ângerii îi serviau.

Și după ce Ioan s'a pus în închisore, a venit Iisus în Ga- 14
lileea, predicând evanghelia împărăției lui Dumnezeu. Și zicând: 15
S'a împlinită timpul, și s'a apropiat împărăția lui Dumnezeu;
pocăiți-vă, și credeți în evanghlie.

Și amblându pe marea Galileei a vădută pre Simon și pre 16
Andrei, fratele lui, aruncând mreja în mare; căci erau pescari.
Și li-a zis Iisus; Urnați-mă, și vă voi face a fi pescari de 17
omeni. Și îndată lăsându-și mrejele i-au urmat. Și de acolo 18 19
mergând puciu mai înainte a vădută pre Iacob al lui Zebedeu,
și pre Ioan, fratele lui, cari erau și ei în corabie, reparându-și
mrejele. Și îndată i-a chemat; și ei lăsând pre părintele lor 20
Zebedeu în corabie cu nămitii, s'au dus după dînsul.

Și au intrat în Capernaum; și îndată sâmbăta intrând el în si- 21
nagogă a învățat. Și s'au uimit toți de învățătura lui; căci a 22
învățat pre ei ca cel ce are autoritate, ear nu ca Cărturarii. Și era 23
în sinagoga lor un om cu spirit necurat, și a strigat, Zicând: 24
Lasă! ce avem noi cu tine, Iisus Nazariene? ai venit să ne
perzi? te știu cine ești — Sântul lui Dumnezeu. Ear Iisus 25
l-a certat, zicând: Tacă, și ești dintr'însul. Și sdruncinându-l 26
spiritul cel necurat, și strigând cu voce tare, a eșit dintr'însul.
Și s'au uimit toți, încât se întrebau între sine, zicând: Ce 27
este acesta? ce este această învățătură nouă? că cu autoritate el
ordună și spiritelor celor necurate, și'l ascultă. Și îndată s'a 28
respândit fama lui în toate împrejurimile Galileei.

Și îndată eșind din sinagogă au venit în casa lui Simon și 29
a lui Andrei, cu Iacob și cu Ioan. Ear sócra lui Simon jă- 30
cea cuprinsă de friguri; și îndată i-au spus de dînsa. Și 31
viind și apucând-o de mână o a rădicat; și îndată o au lăsat
figurile; și li servia.

Ear făcându-se sêră, când apunea sórele, aduceau la dînsul 32
pre toți bolnavii și demonisații. Și tot orașul era adunat la 33
ușa. Și el a vindecat pre mulți, cari pățineau de multe fe- 34
luri de bóle, și a scos mulți demoni; și nu lăsa pre demoni și
vorbescă, pentru că'l cunoscău.

Și a doua zi fórte de dimănătă sculându-se a eșit, și s'a dus 35
în loc pustiú, și acolo se ruga. Și l-au urmărit Simon și sócii 36
lui. Și găsindu-l i-au zis: Toți te caută. Și el li-a zis: Si 37 38
mergem în orașele cele mai aproape, ca să predic și acolo; căci
spre acesta am venit. Și predica în sinagogile lor prin totă 39
Galileea, și scotea demoni.

Și a venit la dînsul un lepros rugându-l, și ingenunchind 40
înaintea lui, și zicându-i: Dacă voiesci, poți și me curățesci,

41 Ear făcându-i-se milă lui Iisus, 'și-a întins mâna, s'a atins de
42 el, și 'i-a ȃis: Voiesc, fii curățit. Și vorbind el îndată a ȃis-
43 părut de la dinsul lepra, și s'a curățit. Și oprindu-l de a
44 vorbi de acesta îndată-l-a dimis. Și 'i-a ȃis: Veȃi s'i nu spui
nimic nimenui, ci mergi de te arată preutului, și ofere pentru
45 curățirea ta cele ce a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear
el eșind a început a vorbi multe și a respândi cuvântul; încât
Iisus nu mai putea s'i intre de față în oraș, ci era afară în lo-
curi pustii; și veniau la el de pretutindenea.

CAP. II.

*Iisus rindeă pre un paraltic; chiamă pre pecătoși la pocăință, și
apără discipulii seî.*

1 Și earăși a intrat în Capernaum după câteva ȃile; și s'a
2 Sădită că este în o casă. Și îndată s'aun adunat mulȃi,
incât nu mai putea încăpe nici pe lângă ușă, și el li predica.
3 Și aũ venit la dinsul, aducend pre un paraltic, care se purta
4 de patru. Și neputend ei a se apropia de el pentru mulȃime
aũ descoperit acoperemântul casei unde se afla el; și spărgân-
5 du-l aũ pogorit patul în care jăcea paralticul. Ear Iisus
vędend credinȃa lor a ȃis paralticului: Fiule! ertă-ȃi-se pe-
6 tele tale. Și erau acolo unii din Cărturari ședend și cugetând
7 în ănimile lor: Pentru ce acesta vorbesce ast-feliu de blas-
femiă? cine pôte erta pecatele decât numai unul Dumneȃeu?
8 Și îndată cunoscend Iisus în spiritul seũ, că aceia așa cugetau
în sine-ș'i, li-a ȃis: De ce cugetaȃi acestea în ănimile vöstre?
9 Ce este mai lesne — a ȃice paralticului: Ertă-ȃi-se pecatele?
10 seũ a ȃice: Scölă-te, rădică-ȃi patul tũ și ămblă? Dar ca si
sciȃi că Fiul omului are putere pe pământ a erta pecatele (a
11 ȃis paralticului): Tie ȃic: Scölă-te și rădică-ȃi patul tũ și
12 mergi la casa ta. Și îndată s'a sculat, și rădicându-ș'i patul,
a eșit înaintea tuturor, încât se uĩmiaũ toȃi, și glorificaũ pre
Dumneȃeu, ȃicend: Nici o dată nu am vędut așa.
13 Și earăși a eșit la mare, și tötă mulȃimea venia la dinsul,
14 și el îi învęta. Și trecend a vędut pre Levi al lui Alfeiũ șe-
ȃend la vamă, și 'i-a ȃis: Urměză'mi. Și sculându-se 'i-a ur-
15 mat. Și precănd ședea el în casa lui, mulȃi vameși și pe-
cătoși ședeau împreună cu Iisus și cu discipulii seî; căci erau
16 mulȃi și 'i urmau. Ear Cărturarii și Fariseii vędendu-l, că măn-
că cu vameși și cu pecătoși, ȃiceau discipulilor lui: Pentru
17 ce cu vameși și cu pecătoși, mănăcă și bea? Și aũdind Ii-
sus li-a ȃis: Nu aũ trebuinȃa cei sãnătoși de medic, ci cei bol-
navi; nu am venit s'i chiam pre cei drepti ci pre cei pecătoși
la pocăinȃa.
18 Ear discipulii lui Ioan și ai Fariseilor cari postiaũ aũ venit

și i-au zis: De ce postesc discipulii lui Ioan și ai Fariseilor, 19
 car discipulii tăi nu postesc? Zis-a lor Iisus: Ați dăru pot 19
 nuntași și postescă, până când este mirele cu dinșii? pe cât
 timp au pre mirele cu ei, nu pot și postescă. Dar vor veni 20
 zile, când se va lua mirele de la dinșii, și atunci vor posti în
 acele zile. Și niminea nu cöse petec de pânză nouă la un 21
 vestmēt vechi; altmintrelea petecul cel nou trage din cel
 vechi, și ruptura se face mai rea. Și niminea nu pune vin 22
 nou în foi vechi; altmintrelea vinul cel nou sparge foi, și vi-
 nul se vērșă, și foi se perd; ci vinul nou trebue să se pune în
 foi noi.

Și mergēnd el sâmbăta prin ogóre, au început discipulii lui, 23
 pre când mergeau, a smulge spice. Ear Fariseii i-au zis: 24
 Veți ce fac ei sâmbăta, lucru ce nu se cuvine. Ear el li-a 25
 zis: Ați nici odată nu ați cetit ce a făcut David, când a avut
 lipsă, și a slămândit, el și cei ce erau cu dînsul? Cum a în- 26
 trāt în casa lui Dumnezeu în timpul archiereului Abiathar, și
 a mănăcat pânile punerei înainte, care nu i se cădea să le măn-
 nance, decât numai preuților; și a dat și celor ce erau cu el.
 Și li-a zis: Sâmbăta pentru om s'a făcut, ear nu omul pentru 27
 sâmbăta. Drept aceea Domn este Fiul omului și al sâmb- 28
 betci.

CAP. III.

*Iisus vindecă pre un bolnav în ziua sâmbăteii. Chiâmarea celor doș-spre-
 dece apostoli. Iisus refutēză pre Farisei, și nu cunoșce de ai
 sei decât numai pre cei ce fac voea lui Dumnezeu.*

Și earăși a intrat în sinagogă; și era acolo un om, care 1
 avea mâna uscată. Și pândeau pre Iisus de va vindeca sâmbăta, 2
 ca si l' poté acusa. Și el a zis omului, care avea mâna 3
 uscată: Vino în meșiloc! Atunci li-a zis: Se cuvine sâmbăta 4
 a face bine seă a face rău? a scăpa vieță seă a ucide? Ear ei
 tăceau. Și căutând spre ei cu mânia, și intristându-se pentru 5
 împetirirea animei lor, a zis omului: Întinde-ți mâna ta. Și o a
 întins, și a devenit mâna lui earăși sănătōsă, ca și cea-l-altă.
 Și eșind Fariseii, îndată s'au sfātuit cu Erodiani contra lui, ca 6
 si l' pērdē.

Dar Iisus s'a retras cu discipulii sei cătră mare; și i-au 7
 urmat mulțime mare din Galileea și din Judeea, Și din Ie- 8
 rusalem, și din Idumeea, și de dincolo de Iordan, și cei din
 prejurul Tirului și al Sidonului: mulțime mare, auzind căte făcea,
 a venit la dînsul. Și a zis discipulilor sei si l' ascepte o 9
 luntre din cauza mulțimei, ca si nu l' impresore. Căci pre 10
 mulți a vindecat, încât se imbulzeau spre el, ca si se atingē de
 dînsul căți aveau chinuri. Și spiritele cele necurate, când il 11

vedeau, se prosterneau înaintea lui, și strigau, zicând: Tu ești
 12 Fiul lui Dumnezeu. Și i-a certat mult și nu-l făc cunoscut.
 13 Și s'a suit în munte, și a chemat pre cari a voit, și au venit
 14 la dînsul. Și a orînduit doi-spre-zece, ca și fie cu el, și ca
 15 să trîmîț pre dișii și predice, și să aibă putere a vindeca
 16 bôlele și a scôte demonii. Și a pus lui Simon numele Petru;
 17 Și pre Iacob al lui Zebedeu, și pre Ioan, fratele lui Iacob; și
 18 li-a pus numele Boanerges, adică: Fiii tunetului; Și pre
 Andrei, și pre Filip, și pre Bartolomei, și pre Matheu, și pre
 pre Thoma, și pre Iacob al lui Alfeu, și pre Taddeu, și pre
 19 Simon Cananitul; Și pre Iuda Iscariotul, care l-a și trădat.
 20 Și au venit în casă. Și earăși s'a adunat mulțimea, încât nu
 21 puteau ei nici pâine și mîncănce. Și auzînd ai lui de aceta
 22 au eșit, ca să-l apuce; căci diceau: Este în uimire. Și Câr-
 turarii cei ce se pogoriseră din Ierusalem diceau: El are pre
 23 Beelzebul, și prin domnul demonilor scôte demonii. Și chia-
 mându-l li-a vorbit în parabole: Cum pôte Satana și scôte pre
 24 Satana? Și dacă o imperăția se va disbina în sine, nu pôte
 25 și stea imperăția aceea. Și dacă o casă se va disbina în sine,
 nu pôte și stea casa aceea.
 26 Și dacă Satana s'a sculat însuși contra sa, și s'a disbinat,
 27 nu pôte și stea, ci are finit. Nimeni nu pôte și între în casa
 celui tare și răpescă vasele lui, de nu va lega mai întăiu pre
 28 cel tare, și atunci va prăda casa lui. Adevăr dic voue: Tote
 29 pecatele se vor erta fiilor omenilor și orî-cari blasfeme. Dar
 cine va blasfema contra Sântului Spirit, nu i se va erta în e-
 30 tern; ci este vinovat judecării eterne. Pentru că diceau: Spi-
 rit necurat are.
 31 Deci au venit frații lui și mama lui, și stînd afară au
 32 trimis la el, chemându-l. Și ședea mulțimea împrejurul
 seü, și i-au dis: Eca mama ta și frații tîi afară te cău-
 33 tă. Ear el li-a respuns, zicînd: Cine este mama mea, seü
 34 frații mei? Si cîntînd la cei ce ședeau împrejurul seü, a
 35 dis: Eca mama mea și frații mei! Căci ori-cine va face voea
 lui Dumnezeu, acela îmi este frate și soră și mamă.

CAP. IV.

*Parabola semîntorului, a semîntei și a grăuntelui de muștar. Iisus
 potolesce furtuna.*

1 Și earăși a început a învăța lîngă mare; și s'a adunat la
 2 dînsul mulțime mare, încât a intrat în corabie, și a se-
 3 cut pe mare; și totă mulțimea sta pe uscat lîngă mare. Și
 4 iuvîța mult în parabole, și în învățatura sa li-a dis: Ascultați!
 Eca un semîntor a eșit să semene. Și semînînd, unele au că-
 dut lîngă cale, și au venit paserile cerului și le-au mîncat.

Ear altele au cădut pe locuri petroase, unde nu aveau mult
 pământ; și îndată au răsărit, pentru că nu aveau pământ a-
 pământ. Dar resărind sorele, s'au pălit; și pentru că nu aveau
 rădăcină, s'au uscat. Ear altele au cădut între spini, și au
 crescut spini, și le-a înecat, și nu au făcut fruct. Ear altele
 au cădut pe pământ bun, și au făcut fruct, înălțându-se și cres-
 cund, și au produs unele trei-deci, și altele șese-deci, ear altele
 o sută. Și li dicea: Cel ce are urechi de audit, audă.
 Ear când a fost singur, cei ce erau lângă el împreună cu
 cei doi-spre-dece l-au întrebat despre parabolă. Și li-a dis:
 Voue s'a dat a sci misterul imperăției lui Dumnezeu, dar celor
 de afară se fac toate în parabole; Ca privind și privescă, dar
 si nu cunoscă; și auzind si audă, dar si nu înțelegă; ca nu
 cumva si se întorcă, și si li se erte peccatele lor. Și li-a dis:
 Au nu înțelegă această parabolă, cum dar veți înțelegă toate pa-
 rabolele? Semănătorul semănă cuvântul. Și acestia sunt cei
 de lângă cale, unde se semănă cuvântul; dar când îl aud, in-
 dată vine Satana, și ia cuvântul care este semănat în animale
 lor. Și acestia sunt asemenea cei ce se semănă pe locuri pe-
 troase, cari când aud cuvântul, îndată îl primesc cu bucurie;
 Dar nu au rădăcină în sineși, ci sunt numai până la un timp,
 și apoi rădicându-se strimtorare seî persecuțiune pentru cuvânt,
 îndată se scandalisază. Și acestia sunt cei ce se semănă între
 spini, cari aud cuvântul; Dar grijile lumii acesteia, și amă-
 girea avuției, și poftile celor-lalte intrând, înecă cuvântul, și
 se face ne-fructifer. Și acestia sunt cei semănați pe pământ
 buu; cari aud cuvântul, și îl primesc, și fac fruct, unii trei-deci,
 alții șese-deci, și alții o sută.

Și li-a dis: Au dora se aduce lumină ca si se pue sub o-
 broc, seî sub pat? au nu ca si se pue în sfecinic? Căci nu
 este ceva tănuît, care si nu se vedescă; nici ascuns decăt ca
 si vie la arătare. De are cine-va urechi de audit, si audă!
 Și li-a dis: Vedeti ce auziți! cu ce măsură măsurați, vi se va
 măsura; și voue, celor ce aud, vi se va mai adăoge. Căci cel
 ce are, i se va da, ear cel ce nu are, chiar cea ce are i se va lua.

Și dicea: Ast-fel este imperăția lui Dumnezeu, ca și când
 aruncă un om semența în pământ, Și dacă dorme seî dacă se
 scoldă, noptea și ziua semența resare și cresce cum nu scie el.
 Căci pământul produce din sine, întâiu erbă, apoi spic, după
 aceea grâu deplin în spic. Ear când se coge fructul, îndată
 pune secerea, pentru-că a sosit secerișul.

Și dicea: Cui vom asemăna imperăția lui Dumnezeu, seî
 cu ce parabolă o vom reprezenta? Este ca grăuntele de muștar, si
 care, când se semănă în pământ, este mai mic decăt toate se-
 mințele de pe pământ; Dar după ce s'a semănat, cresce și

se face mai mare decât toate legumele, și produce ramuri mari, încât pot să locuască păsările cerului sub umbra lui.

33 Și cu multe parabole ca acestea li vorbîa cuvîntul, precum puteau să audă. Ear firă de parabolă nu li vorbîa; dar cînd erau singuri, explica toate discipulilor seî.

35 Și în acea zi, făcîndu-se sîră, li-a ȑis: Si trecem de ceea 36 parte. Și lăsînd mulținea, l-a luat în corabie, precum era.

37 Și erau și alte corabii cu dinsul. Și s'a rădicat vîfor mare de vînt, și valurile năvăliau în corabie, încât ea se împluse.

38 Dar el era la cîrmă dormind pe pernă; și disceptăndu-l i-au 39 ȑis: Învătătorule, aũ nu'ți este grijă că perim? Și sculăndu-se a certat vîntul, și a ȑis mării: Taci, liniscesce-te! Și a în-

40 cetat vîntul, și s'a făcut linisce mare. Și li-a ȑis: De ce sînt 41 teți așa fricoși? cum! nu aveți credință? Și s'aũ înfricoșat cu frică mare, și ȑiceau unul cătră altul: Oare cine este acesta? că și vîntul și marea îl ascultă.

CAP. V.

Iisus rîndecă pre un demonisat, și pre o femeie bolnavă; învieță pre fiu lui Iair.

12 Și aũ venit dincolo de mare în laturea Gadarenilor. Și eșind el din corabie, îndată l-a întîmpinat un om din 3 morminte cu spirit necurat, Care avea locuința sa în mor- 4 minte; și nimeni nu putea să l lege nici chiar cu lanțuri; Căci de multe ori fiind legat cu cătuși și cu lanțuri, el rupea lan- 5 țurile, și sfărăma cătușile, și nimeni nu putea să l înfrăneze.

6 Și pururea, nóptea și ȑiua, era prin munți și prin morminte, 6 strigănd și lovindu-se cu pietre. Ear vîdînd pre Iisus de de- 7 parte a alergat, și i s'a închinat. Și strigănd cu voce tare a ȑis: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui Pré-

8 Înalt? te jur pe Dumnezeu, si nu mă chinuesci. Căci îi ȑisese: 9 Eși, spirite necurat, din om! Și l-a întrebat: Care'ți este numele? Și a respuns, ȑicînd: Logeónă imi este numele; căci 10 sîntem mulți. Și l ruga mult, si nu-l trimițe afară din acea 11 lature. Și era acolo lăngă munte o turmă mare de porci, pă-

12 scînd. Și l-aũ rugat toți demonii, ȑicînd: trimite-ne în porci. 13 ca si intrăm într'înșii. Și îndată Iisus li-a dat voce. Și eșind spiritele necurate, aũ intrat în porci; și s'a precipitat turma în 14 mare (erau ca la doue mii); și s'aũ înecat în mare. Ear cei ce pîsceau porcii aũ fugit, și aũ vestit în oraș și prin țerine.

15 și aũ eșit, ca si vîdă ce s'a petrecut. Și aũ venit la Iisus, și aũ vîdut pre cel ce fusese demonisat și avusese legiônă, și 16 ședînd și îmbrăcat și întreg la minte, și s'aũ spăimîntat. Și naraũ lor cei ce vîduse, ce s'aũ făcut celui demonisat, și cele 17 despre porci. Și aũ început a l ruga si eșă din laturea lor.

Și intrând el în corabie, cel ce fusese demonizat îl ruga, ca și 18
 fie cu dînsul. Inse Iisus nu l-a lasat, ci l-a dîs: Mergi în casa 19
 ta la ai tîi, și li vestesc ce ți-a făcut Domnul și cît te-a miluit.
 Și s'a dus, și a început a vesti în Decapole ce l-a făcut Iisus; 20
 și toți se minunau.

Și trecînd Iisus în corabie earăși de ceca parte, s'a adunat 21
 la el mulțime mare; și el era lângă mare. Și cîca a venit u- 22
 nul din mai marii sinagogeî cu numele Iair: și vîdîndu-l
 a cădît la picîtoarele lui; Și l ruga mult, dîcînd: Fiica mea este 23
 aproape de mîrte; vino, *me rog*, și puce-ți mînuile preste dînsa,
 ca si se vindece, și va trăi. Și a mers Iisus cu dînsul, și l-a 24
 urmat mulțime mare, și l impresura.

Ear ôre-care femee, avînd cîrgerea sîngelui de doi-spre- 25
 dece ani, Și care multe suferise de la mulți medici, și și chel- 26
 tuse tôte cele ce avuse, fără a se folosi, ci i se făcea tot mai
 rău; Auzînd despre Iisus, a venit între mulțime din-apoi, și 27
 s'a atins de vestmîntul lui. Căci dîcea: Numai de mîc voiî 28
 atinge de vestmîntele sale me voiî vindeca. Și îndată s'a us- 29
 cat isvorul sîngelui ei, și a simțit în corp, că s'a vindecat de
 chinul seî. Și îndată Iisus cunoscînd în sine și puterea ce a 30
 eșit din el, întorcîndu-se cătră mulțimea a dîs: Cine s'a atins
 de vestmîntele mele? Ear discipulii lui l-au dîs: Veđi că mul- 31
 țimea te impresură, și dîci: cine s'a atins de mine? Și căuta 32
 împrejur, ca si vîdî pre cea ce a făcut acesta. Ear femeea, in- 33
 uit și a cădît înaintea lui, și l-a spus tot adevîrul. Ear el 34
 l-a dîs: Fiică, credința ta te-a însănătoșat; mergi în pace și
 fii liberă de chinul tîu.

Âncă vorbînd el, aî venit *unîl* de la mai marele sinagogeî, 35
 dîcînd: Fiica ta a murit; pentru ce mai superî pre învîțătorul?
 Ear Iisus îndată ce a auzît cuvîntul, ce se vorbîa, a dîs mai 36
 marelui sinagogeî: Nu te teme; crede numai! Și nu a lasat 37
 pre nici unul si l urmeze, decăt numai pre Petru și pre Iacob,
 și pre Ioan, fratele lui Iacob. Și a venit în casa mai marelui sina- 38
 gogeî, și a privit sgomotul și pre cei ce plîngeau și se vîitaî mult.
 Și intrînd li-a dîs: De ce vî turburați și plîngeți? copila nu a 39
 murit, ci dîrme. Și și rideau de dînsul. Ear el scotînd 40
 alară pre toți, a luat pre părintele și pre mama copilei, și pre
 cei ce erau cu el, și a intrat unde jăcea copila. Și apucînd pre 41
 copila de mînă l-a dîs: Talitha cumi! adică: Copilă (îți dîc)
 scole-te! Și îndată s'a sculat copila și âmbლა, căci era de doi- 42
 pre-dece ani. Și s'aî umit cu uimire mare. Și li-a ordonat 43
 nimeni si nu scîe acesta, și a dîs si l dea si mînănce.

CAP VI.

Iisus deconsiderat în patria sa; el trimite discipulii săi în Iudeea; se scotea a fi Ioan Botezătorul înviat; satură cu cinci pâni și doi pesci pre cinci mii de ômeni: âmbă pe mare, și vindecă pre mulți bolnavi.

- 1 **Ș**i a eșit de acolo, și a venit în patria sa; și i-au urmat
- 2 discipulii săi. Și fiind sâmbătă, a început a învăța în
- 3 sinagogă, și mulți auzindu-l se miraū, dîcînd: De unde are
- 4 acest om acestea? Și ce felii de înțelepciune i s'a dat? încât
- 5 și minuni ca acestea să se facē prin mînile lui? Aū nu este
- 6 acesta teslarul, fiul Mariei, și fratele lui Iacob, și al lui Iose, și
- 7 al lui Iuda, și al lui Simon? Și aū nu sînt surorile lui aici la
- 8 noi? Și se scandalisau despre dînsul. Ear Iisus li-a dîs: Nu
- 9 este profet fără onôre, decăt în patria sa, și între rudele sale,
- 10 și în casa sa. Și acolo nu putea să facē nici o minune, decăt
- 11 numai puindu-și mînile sale preste pucini bolnavi și-a vindecăt.
- 12 Și se mira de necredința lor. Și âmbლა prin satele cele
- 13 din'prejur, învățînd.
- 14 **Ș**i a chiămat pre cei doi-spre-dece, și a început a-i trimi-
- 15 te câte doi, și li-a dat putere *asupra* spiritelor celor necurate.
- 16 Și li-a ordonat să nu ȳa nimic pe cale, decăt numai toég; nici
- 17 traistă, nici pâne, nici bani în cîngătore; Ci numai *și fie în-*
- 18 *calțați cu sandali; și să nu se îmbrace cu douē vestiminte.* Și
- 19 li-a dîs: Orî unde veți intra în casă, acolo petreceți până ce
- 20 veți eși de acolo. Și orî căți nu vē vor primi, nici vē vor
- 21 asculta, eșind de acolo, scuturați pulberea de sub piciorē-
- 22 le vōstre, spre mărturie *contra* lor. Adevēr dîc vouē: Va fi mai
- 23 ușor Sodomei și Gomorreii în ziua judecătēi decăt orașului a-
- 24 celuia. Și eșind predicaū, ca să se pocăească; Și scoteau
- 25 pre mulți demoni, și ungeau cu oleū pre mulți bolnavi, și i vin-
- 26 decău.
- 27 **Ș**i a auzit *despre dînsul* regele Erod (căci numele lui se
- 28 făcuse cunoscut); și dîcea: Ioan Botezătorul s'a sculat din morți.
- 29 și pentru acēsta lucrēză puterile într'însul. Alții dîceau: Este
- 30 Ilie; ear alții dîceau: Este profet, seū ca unul din profeți. Ear
- 31 Erod auzind a dîs: Acesta este Ioan, pre care eu l-am deca-
- 32 pitat; el s'a sculat din morți. Căci acest Erod trimițînd a
- 33 prins pre Ioan, și l-a legat în închisore, pentru Erodiada, fe-
- 34 meea lui Filip, fratele seū; căci o luase de femeē. Căci Ioan dî-
- 35 cea lui Erod: Nu-ți se cade să aibi pre femeea fratelui tēu. Ear
- 36 Erodiada îl pâdea, și vrea să-l omôre, dar nu putea. Căci
- 37 Erod respecta pre Ioan, sciindu-l om drept și sânt, și l'ocrotia:
- 38 și ascultându-l, făcea multe, și l'asculta bucuros. Dar viind o
- 39 di oportună, cînd Erod făcea ospet la ziua nascereii sale no-
- 40 bililor seū, și căpitanilor, și celor mai mari ai Galileei; Și in-
- 41 trînd fiica Erodiadei, și dînțînd, și plătînd lui Erod și celor

ce şedeau la măsă cu dînsul, a şis regele fetei: Cere de la
mine ori-ce voiesci, şi'ti voiî da. Şi s'a jurat ei: Ori-ce vei 23
cere de la mine itî voiî da, până la jumătate din imperăia mea.
Ear eşind a şis mamei sale: Ce si cer? Ear aceea a şis: Ca- 24
pul lui Ioan Botezătorul. Şi îndată intrând cu grăbire la
regele a cerut, şicînd: Voiî ca si'mî dai acum in tîpsie capul 25
lui Ioan, Botezătorului. Şi s'a intristat regele fôrte; dar din
causa jurămîntului şi pentru cei ce şedeau împreună cu dînsul nu
a voit si'i refuse. Şi îndată trimîţînd regele pre unul din 26
guarda sa, a ordonat si aducă capul lui; ear el mergînd 'l-a
decapitat in închisore; Şi a adus capul lui in tîpsie, şi 'l-a dat 28
fetei, şi fata 'l-a dat mamei sale. Şi auşind discipulî lui au 29
venit, şi au rădicat corpul lui, şi'l-au pus in mormînt.

Şi s'au adunat apostolîi la Iisus, şi 'i-au vestit tôte căte au 30
făcut şi căte au învîţat. Şi el li-a şis: Veniţi voi singuri de- 31
osebi in loc pustiu, şi vî repausaţi pucin; căci erău mulţi cari
veniau şi se duceau, şi nu aveaî timp nici si mânânce. Şi 32
s'au dus in loc pustiu deosebi cu corabia.

Şi 'i-a vîşut mulţimea mergînd, şi mulţi 'l-au cunoscut, şi 33
alergau acolo pe jos din tôte oraşele, şi au venit mai 'nainte de
cât ei, şi s'au adunat la dînsul. Şi eşind Iisus a vîşut mul- 34
ţime mare, şi i s'a făcut milă de ei, pentru-că erau ca oile ce
nu au păstor; şi a început a'î invîţa multe.

Şi fiind ora deja înaintită, s'au apropiat la dînsul discipulî 35
lui, şicînd: Locul este pustiu, şi ora deja înaintită; Dimi- 36
te-î, ca mergînd in oraşele cele din'prejur şi in sate si'şi cum-
pere pânî; căci nu au ce si mânânce. Ear el respundînd li-a 37
şis: Daţi-li voi si mânânce. Şi 'i-au şis: Au döră vom mer-
ge şi vom cumpăra pânî de doue sute de lei, şi li vom da si
mânânce? Ear el li-a şis: Câte pânî aveţi? mergeţi de ve- 38
deţi. Şi când au aflat, au şis: Cinci, şi doi pesci. Şi li-a 39
ordonat si aşede pre toţi cete cete pe erbă verde. Şi au 40
şedut rînduri rînduri, căte o sută, şi căte cinci-deci. Şi lu- 41
ând cele cinci pânî şi cei doi pesci, cîntănd la cerîu, a bine-
cuvîntat, şi a frînt pânile, şi le-a dat discipulilor sei si le pue
înaintea lor, şi cei doi pesci 'i-a împărţit la toţi. Şi au mîn- 42
cat toţi, şi s'au săturat. Şi au luat doue-spre-dece panere 43
pline de fărămături şi din pesci. Şi cei ce mîncaseră erau 44
ca la cinci mîi de bărbaţi.

Şi îndată a constrins pre discipulî sei si între in corabie, 45
şi si mîrgă mai 'nainte de el de ceea parte la Bethsaida, până
ce va dimitte mulţimea. Şi după ce 'i-a dimis, s'a dus in mun- 46
te, ca si se rîge.

Şi făcîndu-se sêră era corabia in meşlocul mării, şi el sin- 47
gur pe uscat. Şi 'i-a vîşut, că se chinuiau vîşind; căci 48

vântul li era contrariu; ear într'a patra strajă a nopții a venit
 49 la dișii, âmbând pe mare, și vrea să trecă pe lângă ei. Ear
 el vâdându-l âmbând pe mare, li s'a părut că este nălucă, și
 50 au strigat. Căci toți 'l-au vădut, și s'au turburat. Și îndată
 a vorbit cu dișii, și li-a dis: Indrăsniiți, eu sânt; nu vă temeți.
 51 Și s'a suit la dișii în corabie, și a încetat vântul; și ci se nîmî-
 52 ră forte între sine, și se minunară. Căci nu au înțeles
ce se făcuse cu pînile, pentru-că ânima lor era învîrtosată.
 53 Și trecînd, au venit în laturea Ghenesaretului, și au statut
 54 la ferm. Și cînd ei din corabie, îndată 'l-au cunoscut; și
 55 alergînd prin toate împrejurimile acelea au început a aduce pre
 56 bolnavi acolo unde aușiau că era el. Și ori-unde intra în
 sate sîu în orașe sîu în cîtune, puneau în pieți pre cei bol-
 navi, și 'l rugau ca măcar de pôlele vestmintelor lui să se a-
 tingă; și căți se atingeau de el se însănătoșau.

CAP. VII.

Iisus muștră pre Farisei și pre Cărturari; condamnă tradițiunea lor; vindecă pre o păgână demonisată, și pre un surdo-mut.

- 1 Atunci s'au adunat la dînsul Farisei și unii din Cărturari,
- 2 cari veniseră de la Ierusalem, și vîdînd pre unii din discipulii lui
- mîncînd pîne cu mînilor spurcate, adică nespălate, 'i-au muștrat
- 3 Căci Farisei și toți Iudei, de nu'și spală mînilor de multe ori, nu
- 4 mîncă, ținînd tradițiunea bătrînilor. Și dacă vin din tir,
- de nu se spală, nu mîncă; și altele multe sînt cari au primit a
- le pădi, precum spălarea paharelor și a ulciorelor și a căldarilor și a
- 5 paturilor. Atunci 'l-au întrebat Farisei și Cărturarii: Pentru ce
- nu âmbli discipulii tîi după tradițiunea bătrînilor, ci mînan-
- 6 că pîne cu mînilor nespălate? El răspundînd li-a dis: Bive
- a profeșit Isaia despre voi făcarnicilor, precum este scris: Po-
- porul acesta cu buzele me onoră, ear ânima lor departe este
- 7 de la mine. Și în gladar me adoră, învîțînd învîțături co-
- 8 mandamente omenesci. Căci lăsînd comandamentul lui Dum-
- neșu, ținîți tradițiunea omînilor: spălarea ulciorelor și a pa-
- 9 harelor, și alte asemenea ca acestea multe faceți. Și li di-
- cea: Bine! lepădați comandamentul lui Dumneșu, ca să ținîți
- 10 tradițiunea voastră. Căci Moise a dis: Onoră pre părintele tîu
- și pre mama ta; și: Cel ce va înjura pre părintele sîu, sîu pre
- 11 mama sa, cu mörte să möră. Ear voi dițeți: De va dițe nu
- om părintelui sîu, sîu mamei sale: Corban, adică dar este ceea
- 12 cu ce te-ai fi putut ajuta de la mine. Apoi nu'li mai lăsat
- sî mai facă ce-va pentru părintele sîu, sîu pentru mama sa;
- 13 Disfîințînd ast-felîu cuvîntul lui Dumneșu prin tradițiunea
- voastră, care ați trădat; și asemenea ca acestea multe faceți.
- 14 Și chîmînd la sine pre totă mulțimea li-a dis: Ascultați-mă

toti, și înțelegeți. Nimic nu este din-afară de om, ce intrând 15
 într'insul poate să-l spurce; ci cele ce es dintr'insul, acele sunt
 cele ce spurcă pre om. De are cine-va urechi de audīt, audē. 16
 Și după ce a intrat în casă de dinaintea poporului, 'l-aū 17
 întrebat discipulii lui despre parabolă. Și li-a ȑis: Sūnteți și 18
 voi așa de nepricepuți? Aū nu înțelegeți, că tot ce intră în om
 de din afară nu poate să-l spurce? Pentru-că nu intră în om- 19
 ma lui, ci în pânțele, și ese în urinar, curățind tōte bucatele.
 Și ȑicea: Ceea ce ese din om, aceea spurcă pre om; Căci 20 21
 din lăuntru, din ānima ōmenilor, es cugetări rele, adulterii, forni-
 cațiunii, ucideri; Furturi, lăcomii, vicleșug, inselăciuni, des- 22
 frânări, invidiā, blasfemiā, trufie, nebuinie. Tōte aceste rele 23
 es din intru, și spurcă pre om.

Și sculându-se de acolo, s'a dus în laturea Tirului și a Si- 24
 donului; și intrând în casă, voia ca nimeni să nu scie; înse
 nu a putut fi ascuns. Căci o femea, a căreia fiică avea spirit 25
 necurat, auȑind despre dînsul, a venit și a cădūt la piciorēle
 lui. Și femeea era Ellinā, de națiune Siro-finicianā; și'l ru- 26
 ga, ca să scōte demonul din fiica ei. Ear Iisus i-a ȑis: Lasă 27
 și se sature mai întâi copiii; căci nu este bine a lua pānea
 copiilor, și a o arunca cānilor. Ear ea respundēd i-a ȑis: 28
 Adeverat, Dōmne; totuși și cānii sub mēsă mănāncă din fărā-
 măturile copiilor. Și i-a ȑis: Pentru acest cuvēt mergi; a 29
 eșit demonul din fiica ta. Și mergēd la casa sa, a aflat 30
 demonul eșit, și pre fiică jăcēd în pat.

Și earāși eșind din laturea Tirului și a Sidonului, a venit 31
 la marea Galileei, în meȑilocol laturei Decapoliei. Și aū a- 32
 dus la dînsul pre un surd, ce vorbia cu anevoe; și 'l-aū rugat
 să-și pue māna preste dînsul. Și luādu-l din mulȑime deo- 33
 sebi, a pus degetele sale în urechiile lui, și scuihind, s'a atins
 de limba lui; Apoi cāutānd la ceriū a suspinat, și i-a ȑis: 34
 Effatha, adică: Dischide-te. Și îndatā i s'a dischis au- 35
 ȑul, și i s'a dislegat legătura limbei, și vorbia bine. Și li-a 36
 ordonat să nu spue nimenui; înse pe cāt el li ordona, ei mai mult
 vestiau. Și se umiāu preste mēsură, ȑicēd: Tōte le-a făcut 37
 bine: și pre surȑi i-a făcut de aud și pre muȑi de vorbesc.

CAP. VIII, IX.

*A doua imputare a pānilor. Iisus lepādă cererea Fariseilor de a
 li face minuni. Mustră pre discipulii sei; vindecă pre un orb, vor-
 besce de persōna sa și de suferinȑile sale; mustră pre ai sei și i
 îndemnă să se lepede de sine. Transfiguraȑiunea sa; vindecă pre
 un mut demonizat, și și preȑice mōrte și învierea sa.*

În acele ȑile, fiind mulȑime fōrte mare, și neavēd ce măn- 1
 ca, a chiānat Iisus pre discipulii sei, și li-a ȑis: Milă 'mī 2
 este de mulȑime, pentru că sūnt trei ȑile de cānd ascēptă lāngă

- 3 mine, și nu au ce mânca. Și de 'i voiți dimite flămânți la casele lor, vor slăbi pe cale; căci unii dintr'înși au venit de departe. Și 'i-au răspuns discipulii lui: De unde va pute ci-
 4 ne-va să sature cu pâine pre acestia aici în pustie? Și 'i-a
 5 întrebat: Câte pâni aveți? Ei au ȳis: Șapte. Și a ordonat
 6 mulțimei să ședă pe pământ; și luând cele șapte pâni și mul-
 7 ȳimind, a frânt și a dat discipulilor, ca să le pue înaintea lor;
 8 și le-au pus înaintea mulțimei. Și aveau și pucini pesciori;
 9 și bine-cuvântând, a ȳis și pue și pre aceia înaintea lor. Și au
 10 mâncat, și s'au săturat; și au luat remășiți de fărâmături
 11 șapte panere. Și cei ce mâncaseră erau ca la patru mii; și
 12 'i-a ȳimis.
- 10 Și îndată intrând în corabie cu discipulii săi, a venit în păr-
 11 țile Dalmanutei. Și au ȳișit Fariseii, și au început a se între-
 12 ba cu ȳinsul, cerând de la ȳinsul semn din ceriș, ispitindu-l.
 12 Și suspinând în spiritul său a ȳis: Pentru ce generațiunea a-
 13 cestă cere semn? adevăr ȳic voue; Nu se va da generațiunei
 14 acesteia semn. Și lăsându-'i a intrat earăși în corabie, și a
 15 trecut de ceea parte.
- 14 Și discipulii uitaseră să ia pâine, și nu aveau cu ȳinși în co-
 15 rabie mai mult de cât o pâine. Și i-a prevenit, ȳicând: Ve-
 16 deți, păȳiți-vă de aluatul Fariseilor și de aluatul lui Erodi!
 16 Și convorbiau între sine, ȳicând: Pentru-că nu avem pâine.
 17 Ear Iisus cunoscând, li-a ȳis: Pentru ce vorbiți între sine-vă,
 18 că nu aveți pâine? încă nu înțelegeti nici pricepeti? încă
 19 învârtosată aveți ânima vâtră? Ochii având nu vedeți?
 20 și urechi având nu aȳȳiți? și nu vi aduceți aminte? Când
 21 am frânt cele cinci pâni la cele cinci mii, câte panere pline de
 22 fărâmături aȳi rădicat? ȳis-au lui: Doue-spre-dece. Și când
 23 cele șapte la cele patru mii, câte panere pline de fărâmături
 24 aȳi rădicat? Ear ei au ȳis: Șapte. Și li-a ȳis: Dar cum încă
 25 nu înțelegeti?
- 22 Și a venit la Bethsaida; și 'i-au adus un orb, și 'i-au rugat
 23 să se atingă de ȳinsul. Și apucând pre orb de mână 'i-a
 24 scos afară din sat; și scuipind pe ochii lui, și puindu-'și mâ-
 25 nile sale preste ȳinsul, 'i-a întrebat de vede ce-va. Și căutând
 26 ȳicea: Văd ômenii ca arborii âmblând. După acesta earăși
 27 'și-a pus mânil pe ochii lui, și 'i-a făcut de a văȳut; și s'a
 28 îndreptat, și a văȳut lămurit pre toȳi. Și 'i-a trimis la casa sa,
 29 ȳicând: Nicî în sat să intri, nici să spuî cui-va în sat.
- 27 Și a ȳișit Iisus și discipulii lui în satele de lângă Cesarea
 28 lui Filip; și pe cale a întrebat pre discipulii săi, ȳicându-li:
 29 Cine ȳic ômenii că sânt eu? Ear ei au răspuns: Ioan Bote-
 30 zătorul; alȳii: Ilie; ear alȳii: Unul din profeȳi. El li-a ȳis:
 Dar voi, cine ȳiceți că sânt eu? Și răspundând Petru 'i-a ȳis:

Tu eşti Christosul. Și li-a ordonat, ca și nu spue nimeni 30
despre dînsul.

Și a început a-î învăța, că trebuie și suferi multe Fiul o- 31
mului, și a fi reprob de bătrîni și de archierei și de Cărtu-
rari, și a fi omorît, și după trei zile a învia. Și de față vor- 32
bia acest cuvînt; și apucându-l Petru începu a-l certa. Ear 33
el întorcîndu-se, și căutînd spre discipulii sei, a certat pre Pe-
tru, dicînd: Lipsesci, Satano! căci nu cugești cele ce sînt ale
lui Dumnezeu, ci cele ce sînt ale ômenilor.

Și chîmînd la sine mulțimea împreună cu discipulii sei, li-a 34
zis: Ori cine voiesce și vie după mine, și se lepede de sine, și
și-și iea crucea sa, și si-și urmeze. Căci cel ce va voi și-și 35
mîntuiescă viața sa o va perde; înse cel ce va perde viața sa
pentru mine și pentru evanghelie, acela o va mîntui. Căci ce 36
va folosi omul, de ar cîștiga lumea totă, și-și va perde sufle-
tul său? Său ce va da omul schimb pentru sufletul său? 37
Deci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele într'a- 38
cest neam adulter și pecătos, de acela și Fiul omului se va ru-
șina, cînd va veni în gloria Părintelui său cu sînții îngeri.

Și el li dicea: Adevăr Țic voue, că sînt unii din cei ce IX
stați aici, cari nu vor gusta mörte, pînă cînd nu vor vedé
imperăția lui Dumnezeu viînd în putere.

Și după șese zile a luat Iisus pre Petru și pre Iacob și pre 2
Ioan, și i-a suit în munte înalt deosebi singuri, și s'a transfi-
gurat înaintea lor. Și vestmintele lui deviniră strălucite, fôrte 3
albe ca zăpada, în ce chip nălbitorul pe pămînt nu pôte și năl-
bescă. Și li s'a arătat Ilie împreună cu Moise, și vorbeau cu 4
Iisus. Și răspundînd Petru a Țis lui Iisus: Învătătorule, bine 5
este nouc a fi aici! si facem trei colibi: Ție una, lui Moise una,
și lui Ilie una. Că nu scia ce si vorbescă, căci erau înfrico- 6
șafi. Și s'a făcut nor, unbrindu-î; și a venit vöce din nor, 7
dicînd: Acesta este Fiul meu cel iubit; pre acesta ascultați.
Și fără de veste căutînd ei împrejur, nu aũ mai vędut pre ni- 8
meni decăt pre Iisus singur cu dînșii.

Ear pogorîndu-se ei diu munte, li-a ordonat, si nu spue ni- 9
menii cele ce aũ vędut, pînă cînd Fiul omului va învia din
mörți. Și aũ Ținut cuvîntul între sine, întrebînd unul pre al- 10
tul ce este aceea—a învia din mörți. Și i-aũ întreat, dicînd: 11
Pentru ce Țic Cărturarii, că Ilie trebuie și vie mai 'nainte?
Ear el răspundînd li-a Țis: Ilie viînd mai 'nainte va restabili 12
töte; și, cum este scris de Fiul omului, ca si suferé multe și
si fie disprețuit. Dar Țic voue, că Ilie a venit deja, (și i-aũ 13
făcut câte aũ voit), precum este scris despre el.

Și viînd la discipulii sei a vędut mulțime mare împrejurul 14
lor, și Cărturarii întrebându-se cu dînșii. Și îndată tot po- 15

- 16 porul vădându-l s'a uşmit, şi alergând l-a salutat. Şi el a
 17 întrebat pre Cărturari: Ce ve întrebaţi cu dinşi? Şi răspun-
 dând unul din mulţime a şis: Învăţătorule, am adus la tine
 18 pre fiul meu care are spirit mut; Şi ori-unde îl apucă, îl
 zdrobesce, şi spumeasă, şi scrisnesce cu dinţii sei, şi se usuca;
 şi am rugat pre discipulii tăi ca si'l scote, dar nu au putut;
 19 Ear el răspundând li-a şis: Geraţiune necredicioasă! până când
 voi fi cu voi? până când voi suferi pre voi? aduceţi-l la
 20 mine. Şi l-au adus la dinsul; şi vădându-l, îndată l-a sdrun-
 21 cinat demonul, şi cădând la pământ se tăvălia spumând. Şi a
 întrebat pre părintele lui: Cât timp este de când i s'a făcut
 22 acesta? El a şis: Din copilărie. Şi de multe-ori l-a aruncat
 in foc şi în apă, ca si'l pârde; ci dacă poţi ceva, miluesce-ne.
 23 şi ajută-ne. Ear Iisus i-a şis: Dacă poţi crede, toate sunt
 24 posibile celui ce crede. Şi îndată părintele copilului strigând
 24 cu lacrimi a şis: Cred, Dómnne, ajută necredinţei mele. Ear
 vădend Iisus, că năvălesce poporul, a ordonat spiritului strigând
 necurat, dicându-i: Spirit mut şi surd, eă îţi ordon: eşi din-
 26 tr'insul, şi de acum si nu mai intri in el. Şi strigând, eşi din-
 sdruncinându-l, a eşit; şi el s'a făcut ca un mort; încât mulţi
 27 diceau, că a murit. Dar Iisus apucându-l de mână, l-a ră-
 dicat; şi s'a sculat.
- 28 Şi intrând el în casă, l-au întrebat discipulii lui deosebii:
 29 Pentru ce noi nu am putut si'l scótem? El li-a şis: Acest
 soiu cu nimic nu póte eşi decât prin rugăciune şi prin post.
 30 Şi de acolo eşind, mergeau prin Galileea, şi el nu vrea ca
 31 si'l scie cine-va. Căci învăţa pre discipulii sei, şi li dicea:
 Fiul omului se va trăda în mâinile ómenilor, şi'l vor omori; şi
 32 după ce îl vor omori, va învia a treia zi. Ear ei nu înţele-
 geau cuvântul, şi se temeau si'l întrebe.
- 33 Şi a venit la Capernaum; şi fiind în casă, i-a întrebat: De-
 34 spre ce aţi convorbit între sine-vé pe cale? Ear ei au tăcut;
 35 căci avuse vorbe între sine şi pe cale, cine ar fi mai mare. Şi
 şedend, a chîămat pre cei doi-spre-dece, şi li-a şis: Cel ce va
 si fie întâiu, acesta si fie mai pe urmă de toţi, şi serv tuturor.
- 36 Şi luând un copil, l-a pus în meşilocol lor; apoi luându-l în
 37 braţele lui, li-a şis: Cel ce va primi pre unul dintr'aceşti
 copii în numele meu, primesce pre mine; şi cel ce primesce pre
 mine, nu primesce pre mine, ci pre cel ce m'a trimis.
- 38 Atunci Ioan luând cuvântul i-a şis: Învăţătorule, am vedut
 pre óre-cine întru numele tău scóţend demoni, şi el nu ni ur-
 39 méză; şi l-am oprit, pentru că nu ni urmézá. Dar Iisus a şis:
 Nu'l opriţi; căci nimeni nu este care va face minui în numele
 40 meu, şi si póta lesne a me vorbi de réu. Căci cel ce nu este
 41 contra noastră este pentru noi. Şi ori-cine vi va da de béut

un pahar de apă în numele meu, pentru că sunteți ai lui Christos, alevăr dic voue, nu și va perde plata sa.

Și ori-cine va scandaliza pre unul dintr' *acești* mici, cari cred în mine, mai bine ar fi lui, dacă i s'ar lega o piatră de mără de grumazul său, și s'ar arunca în mare. Și de te scandalisă done mâni având și intri în gheenna, în focul nestins; Unde viermele lor nu móre, și focul nu se stinge. Și de te scandalisă ochiul tâu, taie-l; mai bine 'ți este schiop și intri în viață, decât doi ochi având și intri în imperăția lui Dumnezeu, decât doi ochi având și fii aruncat în focul gheennei. Unde viermele lor nu móre, și focul nu se stinge. Căci fie-care cu foc se va săra; și totă dar sacrificia cu sare se va săra.

Bună este sarea; dar făcându-se sarea nesărată, cu ce o veți drege? Aveți sare în voi, și fiți în pace unul cu altul.

CAP. X.

Înzăturatului Iisus supra dispărțeniei. El bine-cuvântă pre prunci, vorbesc de pericol avuției, predice suferințele sale și mórtea sa; mustră pre fiii lui Zebedeu, și vendcă pre orbul Bartimeu.

Și sculându-se de acolu a venit în hotarele Iudeii, dincolo de Iordan; și earăși s'aun adunat glótele la dinsul, și pre-cum avea datină, earăși îi învăța.

Și apropiindu-se Fariseii, l-au întrebat: Óre este permis bărbatului siși lase femeea? ispitindu-l. El răspundând li-a dis: Ce v'a ordonat Moise? Ei au dis: Moise a permis siși scrie carte de dispărțenie, și si o lase. Și răspundând Iisus, li-a dis: După impetritrea inimii vóstre v'a scris acest comandament. Dar de la începutul creațiunei i-a făcut Dumnezeu bărbat și femece. Pentru acesta va lăsa omul pre părintele său, și pre mama sa, și se va lipi de femeea sa; Și amândoi vor fi un trup; de aceea nu mai sunt doi, ci un trup. Deci ce a înpreunat Dumnezeu, si nu dispartě omul.

Și în casă earăși l-au întrebat discipulii lui de acesta. Și li-a dis: Ori-cine și va lăsa femeea sa, și va lua alta, comite adulteriú contra ei. Și femeea deși va lăsa barbatul, și se va mărita după altul, comite adulteriú.

Și aduceau prunci la dinsul, ca si se atingě de ei; ear discipulii mustrau pre cei ce'i aduceau. Dar Iisus veděnd *acesta*, s'a indignat, și li-a dis: Lăsați pruncii si vie la mine, și nu-i opriți; căci a unora ca acestora este imperăția lui Dumnezeu. Adevăr dic voue: Ori-cine nu va primi imperăția lui Dumnezeu

- 16 ca un prunc, nu va intra într'însa. Și luându-îi în brațe, și-a pus mâinile peste ei, și i-a bine-cuvântat.
- 17 Și eșind el în cale, alergând ôre-care și ingenuchind înaintea lui, îl întreba: Învățătorule bun, ce să fac, ca să mișc moșce.
- 18 nesc viața eternă? Iisus i-a zis: Pentru ce mi zici bun? nimeni nu este bun, de cât numai unul, Dumnezeu.
- 19 Comandamentele scrii: Si nu comiți adulteriu; si nu uciși; si nu furi; si nu mărturisești marturie mincinosă; si nu răpesci; onoră părintele tōu și pre mama ta. El răspundând, i-a zis: Învățătorule, toate acestea le-am pădît din tenețele mele.
- 20 Iisus căutând spre el l-a iubit, și i-a zis: Încă una ți lipsesce; mergi, vinde-ți câte ai, și le dă seracilor, și vei ave tesaur în ceri; și vino, ia crucea, și urmază-mi.
- 21 Ear el supărându-se de acest cuvânt, s'a dus întristat; căci avea avuții multe.
- 22 Și căutând Iisus împrejur a zis discipulilor sei: Cât de anevoe vor intra în imperăția lui Dumnezeu cei ce au avuți!
- 23 Ear discipulii se uimiau de cuvintele lui. Dar Iisus carăși răspundând, li-a zis: Fiilor! cât de anevoe este să intre în imperăția lui Dumnezeu cei ce se încred în avuți!
- 24 Mai lesne este ca funia să trecă prin urechia acului, de cât avutul să intre în imperăția lui Dumnezeu.
- 25 Ear ei mai mult se uimiau, zicând unul către altul: Și cine pōte să se mântuească?
- 26 Ear căutând Iisus la dinșii, li-a zis: La ômeni este imposibil, dar nu la Dumnezeu; căci la Dumnezeu sânt toate posibile.
- 27 Atunci Petru a început a-i dice: Eca noi am lăsat toate, și am urmat ție.
- 28 Și răspundând Iisus, i-a zis: Adevăr dic voue, nimeni nu este care și-a lăsat casă, său frați, său surori, său părinte, său mamă, său femeie, său copii, său țérine, pentru mine și pentru evanghelie.
- 29 Care nu va primi însutite acum în acest timp: case, și frați, și surori, și mame, și copii, și țérine, și persecuțiuni; și în lumea cea viitoare viața eternă.
- 30 Dar mulți dintre cei autăii vor fi pe urmă; și dintre cei de pe urmă întâii.
- 31 Și erau pe cale, suindu-se la Ierusalem, și mergea Iisus înaintea lor; ear ei se spăimântau, și urmându-îi li era frică.
- 32 Și luând earăși pre cei doi-spre-dece, a început a li vorbi despre cele ce erau să i se întemple; Dicând: Eca ne suim la Ierusalem, și Fiul omului se va trăda archiereilor și cărturarilor, și'l vor condamna la mōrte, și'l vor trăda păgănilor. Și'l vor batjocori, și'l vor biciui, și'l vor scuipi, și'l vor omori; și a treia zi va învia.
- 33 Apoi au venit la el Iacob și Ioan, fiii lui Zebedei, zicând: Învățătorule, voim ca să ni faci ce vom cere.
- 34 Ear el li-a zis: Ce voiți ca să vi fac?
- 35 Ei i-au zis: Dă-ni ca să ședem, unul d'a dreapta ta, și altul d'a stânga ta, în gloria ta.
- 36 Iisus: Nu scriți ce cereți; puteți să beți potirul care eu beu?

și si vè botezați cu botezul cu care me botez? Ei 'i-au ȃis: 39
 ȃis-a lor Iisus: Potirul, pre care cū beū, cu adev-
 rat il veți bē; și cu botezul, cu care cū mē botez, vē veți boteza;
 Inse a sedē d'a drēpta și d'a stinga mea nu pot si dā; ci se 40
 ra da celor pentru cari s'a gātīt.
 Și aȃdīnd acēsta cēi dece, aū īnceput a se īndigna asupra 41
 lui Iacob și lui Ioan. Dar Iisus chīāmāndu-'i la sine, li-a ȃis: 42
 Scīți, cū cēi ce se socotesc domnū aī naȃiunilor le domnesc;
 și cēi mai mari aī lor le stāpānesc. Dar īntre vōi si nu fie 43
 așā; ci cel ce voiesce si fie mare īntre vōi, si fie voue serv;
 Și cel ce diu vōi voiesce si fie īntāiū, si fie tuturor serv. Cāci 44 45
 si Fiul omului nu a venit si fie servit, ci si servescā, și si'și
 dea viēta sa rescumparare pentru mulți.
 Și aū venit la Ierichon; și eșīnd el din Ierichon a disci- 46
 puli lui și cu popor mult, orbul Bartimeiū, fiul lui Timeiū,
 șēdea lāngā cale cerșīnd. Și aȃdīnd cū este Iisus Nazariēuul, 47
 a īnceput a striga, și a ȃice: Iisuse, fiul lui David, miluesce- 48
 mē! Si'l certāu mulți cu si tacē; īnse el cu mult mai vīrtos
 striga: Fiul lui David, miluesce-mē! Și stānd Iisus a ȃis si'l 49
 chīāme. Și aū chīāmat pre orbul, ȃicēndu-'i: Įndrāznesce! scō-
 lā, el te chīamā. Ear el, lepādāndu-'și vestmēntul scū, s'a scu- 50
 lat, și a venit la Iisus. Și respȃndēd Iisus i-a ȃis: Ce vo- 51
 iesci, si'ți fac? Orbul 'i-a ȃis: Įnveȃtorule! ca si vēd. Ear 52
 Iisus i-a ȃis: Mergi, credinȃa ta te-a māntuit; și īdatā a vē-
 dut, și a urmat lui Iisus īn cale.

CAP. XI.

*Įntrarea lui Iisus īn Ierusalem. Smochinul blestemat. Vinȃetoriī
 alungaȃi din templu. Tāria credinȃei și a rugāciunei.*

Și apropiīndu-se de Ierusalem, īn Bethfage și Bethania, cātrā 1
 ȃis: Muntele Olivilor, a trimis doi din discipuliī sei; Și li-a 2
 ȃis: Mergiȃi īn satul care este īnaintea vōstrā; și īdatā īntrānd
 īntr'īnsul, veți afla un mīnz legat, pe care nici un om nu a șē- 3
 dūt; dislegāndu-'l, aduceȃi-'l. Și de vi va ȃice cine-va; Pen-
 tru ce faceȃi acēsta? ȃiceȃi, cā Domnului trebuesce; și īdatā 4
 il va trimite aici. Și aū mers, și aū aflat mīnzul legat lāngā 5
 ușā, afarā la rāspāntie; și 'l-aū dislegat. Dar ōre-cari din 6
 cēi ce sta acolo li-aū ȃis: Ce faceȃi de dislegaȃi mīnzul? 7
 Ear ei li-aū ȃis, precum li ordonase Iisus; și 'i-aū lāsāt. 8
 Și aū adus mīnzul la Iisus, și 'și-aū pus vestmīntele lor pe el;
 și a șēdūt pe dīnsul. Și mulți așterneaū vestmīntele lor pe 8
 cale; ear alȃi taeaū ramuri din arbori și le așterneaū pe cale.
 Și cēi ce mergeaū īnainte, și cēi ce urmaū, strigaū, ȃicēnd: 9
 Osanna! bine-cuvēntat fie cel ce rīpe īn numele Domnului;

- 10 Bine-cuvântată *ne* imperiția părintelui nostru David, carea vine
in numele Domnului; Osanna în înălțimi.
- 11 Și a intrat Iisus în Ierusalem și în templu; și după ce a vădut
tôte, fiind ôra înaintită, a eșit la Bethania cu cei doi-spre-dece.
- 12 13 Și a doua zi eșind el din Bethania, a flămândit; și vedând
un smochin de departe arënd frunze, a venit. că doră va afla
ce-va într'insul; dar viind la el nu a aflat nimic decât numai
14 frunze; căci încă nu era timpul smochinelor. Și Iisus luând
cuvântul i-a đis: De acum înainte nimeni si nu mai mănânce
fruct din tine în etern. Si auđiau discipulii lui.
- 15 Și au venit la Ierusalem; și intrând Iisus în templu a in-
ceput a scôte pre cei ce vindeau și cumpărau în templu, și a
resturnat mesele schimbătorilor de bani, și scaunele celor ce
16 vindeau porumbi; Si nu lăsa si pörte cine-va vas prin tem-
17 plu. Și i învêta, dicënd: Aũ nu este scris: Casa mea se va
chiâma casă de rugăciune pentru tôte națiunile? voi inse ôți
18 făcut pesceră de tâlhari. Și au auđit carturarii și archiereii,
și căutaũ cum si'l pierde; căci se temeau de dînsul, pentru că
19 tot poporul se mira de învățatura lui. Și făcându-se sêră a
eșit afară din oraș.
- 20 Și a doua zi trecënd a vădut smochinul uscat din rădicină.
- 21 Și aducându-și aminte Petru, i-a đis: Învătătorule, veđi smo-
22 chinul, pre care l-ai blestemat, s'a uscat. Și răspundënd Iisus,
23 li-a đis: Aveți credință în Dumnezeu. Căci, adevêr dic voue,
că ori-cine va đice muntelui acestuia: Rădică-te, și te aruncă
în mare; și nu se va îndoi în ânima sa, ci va crede că cele ce
24 va đice vor fi: îi va fi ori-ce va đice. Pentru acesta dic voue:
că tôte câte cereți, rugându-vê, credeți că veți primi, și se va
25 face voue. Și când stați de vê rugați, ertați ori-ce aveți con-
tra cui-va; ca și Părintele vostru cel din ceriuri si vi erte
26 greșelele vöstre. Înse dacă voi nu veți erta, nici Părintele
vöstru cel din ceriuri nu vi va erta greșelele vöstre.
- 27 Și au venit carăși la Ierusalem; și âmblând el în templu,
28 au venit la dînsul archiereii și carturarii și bătrânii; Și i-au
đis: Cu ce autoritate faci acestea? și cine i-i-a dat acestă au-
29 toritate, ca si faci acestea? Ear Iisus răspundënd li-a đis:
întreba-voiũ și cũ pre voi un cuvênt, și si'mi respondeți; și
30 voiũ spune și eũ voue cu ce autoritate fac acestea. Botezul
31 lui Ioan, din ceriũ a fost, sêu de la ômeni? respondeți-mi. Și
ei vorbiaũ între sine, dicënd: de vom đice: din ceriũ, va đice:
32 Pentru ce nu ați cređut lui? Ear de vom đice: de la ômeni,
se temeau de popor; căci toți socotiaũ pre Ioan, că în adevêr
33 a fost profet. Și răspundënd au đis lui Iisus: Nu scim. Și
răspundënd Iisus a đis lor: Nici eũ nu voiũ spune voue cu ce
autoritate fac acestea.

CAP. XII.

Parabola lucrătorilor viei: piatra deconsiderată de ziditori; tributul Cesarului; căta Sadukeilor despre înviere; despre comandamentul cel mai mare; Christos fiu și domn al lui David; vedura care pune puțin bani în corbană.

Și a început a li vorbi în parabole: Un om a plantat vie, 1
și a îngrădit-o împrejur cu gard, și a săpat tesc într'iusa, 2
și a zidit turn, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe. Și 2
la timp a trimis un servitor la lucrători, ca si ia de la dinșii din 3
fructul viei. Inse ei apucându-l, 'l-au bătut, și 'l-au retrimis 3
deșert. Earăși a trimis cătră dinșii pre alt servitor; și pre acela, 4
aruncând cu pietre în el, 'i-au rănit capul, și 'l-au retrimis insultat. 4
Earăși a trimis pre altul; și pre acela 'l-au omorit; și mulți alții, 5
pre unii bătându-l, și pre alții omorindu-l. Deci având încă un 6
iubit al seū, a trimis și pre acela mai pe urmă la ei, di- 6
niū, iubit al seū, a trimis și pre acela mai pe urmă la ei, di- 7
când: Vor respecta pre fiul meū. Inse lucrătorii aceia au 7
intre sine: Acesta este moscenitorul: veniți si 'l ucidem, și 7
moscenirea va fi a noastră. Și apucându-l, 'l-au omorit, și 8
'l-au scos afară din vie. Deci ce va face stăpânul viei? veni- 9
va, și va perde pre acei lucrători, și va da viea altora. Au 10
nu ați cetit această scriptură: Piatra, pre care au deconsiderat-o 10
ziditorii, a devenit capul unghiului; Domnul a făcut acest lu- 11
cru, și este minunat în ochii nostri? 11

Și cătau si 'l prindē; dar se temeau de popor; căci au 12
cunoscut că a ăis parabola în contra lor; și lăsându-l s'au dus. 12

Apoi au trimis cătră dînsul pre unii din Farisei și din Ero- 13
diani, ca si'l prindē în cuvânt. Ear ei viind 'i-au ăis: Invē- 14
tătorule, scim că ești sincer și nu 'ți pēsă de nimeni; căci 14
nu cauți în fața ămenilor, ci înveți calea lui Dumneđeū în a-
devér: Se cade a da tribut Cesarului, seū nu? Si dăm, seū si
nu dăm? Dar el sciind făcarnicia lor li-a ăis: Pentru ce mă 15
ispitiți? aduceți-mi un dinar, ca si 'l ved. Ear ei 'i-au adus. 16
Și li-a ăis: A cui este această imagine și inscripțiune? Ei 'i-au
ăis: Ale Cesarului. Și răspundēd Iisus li-a ăis: Dați Cesa- 17
rului cele ce sînt ale Cesarului; și lui Dumneđeū cele ce
sînt ale lui Dumneđeū. Și s'au mirat de dînsul.

Și au venit la dînsul Sadukeii, cari ăic că nu este înviere, 18
și 'l-au întreat, ăicēd: Învețătorule, Moise nă-a scris; De 19
va muri fratele cni-va, și-î va rămānē femea sa, și nu va lă-
sa copii, si ia fratele seū pre femea lui, și si rădice semēnță
fratelui seū. Deci au fost septe frați; și cel d'utaiū a luat 20
femea, și murind nu a lăsat semēnță. Și al doilea a luat-o, 21
și a murit; și nici acela nu a lăsat semēnță; și al treilea ase-
menea. Și a luat-o tus-septe, și nu au lăsat semēnță; mai 22
pe urmă de toți a murit și femeea. Deci la înviere, când vor 23

- invia, al căruia dintr'înșii va fi femeea? căci tus-septe au avut-o
 24 de femeie. Și răspundând Iisus li-a ȑis: Vă rătăciți, pentru-că
 25 nu scriți scripturile, nici puterea lui Dumnezeu. Căci când
 vor invia din morți, nici se vor insura, nici se vor mărita; ci
 26 vor fi ca ȑngerii în ceriuri. Dar despre morți, că se vor scu-
 la, au nu ați cetit în cartea lui Moise, cum 'i-a vorbit Dum-
 ne-deu în rug, ȑicând: Eu *sînt* Dumnezeu lui Abraam, și Dumne-
 27 deul lui Isaac, și Dumnezeu lui Iacob. El nu este Dumnezeu al
 morților, ci Dumnezeu al viilor; decî voi mult vă rătăciți.
 28 Și apropiindu-se unul din Cărturari, carele 'i auȑise discu-
 tȑnd, pricepȑnd că li-a respuns bine, 'l-a întrebȑ: Care co-
 29 mandament este cel mai întȑiu din tȑte. Ear Iisus 'i-a res-
 puz: Cel mai întȑiu de tȑte comandamentele *este*: Auȑi
 30 Israele, Domnul, Dumnezeuul nostru, unul este Domn. Și
 si iubesci pre Domnul, Dumnezeuul tȑu din tȑtȑ ȑnima ta, și
 din tot sufletul tȑu, și din tot cugetul tȑu, și din tȑtȑ puterea
 31 ta; acesta *este* cel întȑiu comandament. Ear al doilea, ase-
 menea *aceluia este* acesta: Si iubesci pre aprȑele tȑu ca in-
 su'ȑi pre tine. Alt mai mare comandament decȑ acesta nu este.
 32 Și 'i-a ȑis Cărturarul: Bine, invȑtȑtorule! adevȑrat ai ȑis; căci
 33 unul este Dumnezeu, și nu este altul afarȑ de ȑinsul; Și a'l
 iubi din tȑtȑ ȑnima, și din tot cugetul, și din tot sufletul, și
 din tȑtȑ puterea; și a iubi pre aprȑele ca in-su-'și pre sine este
 34 mai mult decȑ tȑte olocaustele și sacrificiile. Ear Iisus vȑ-
 ȑȑnd că a respuns cu înȑelepȑiune, 'i-a ȑis: Nu esci departe
 de imperȑia lui Dumnezeu. Și nimeni nu mai îndrȑznȑ si'l
 întrebȑ mai mult.
 35 Și Iisus invȑtȑnd în templu a luat cuvȑntul ȑicȑnd: Cum
 36 ȑic Cărturari, că Christos este fiu al lui David? Căci in-suȑi
 David a ȑis prin Spiritul Sȑnt: ȑis-a Domnul Domnului meu:
 Șȑȑi d'a drȑpta mea, pȑnȑ ce voi pȑne pre inimici tȑi ȑster-
 37 nut picȑorelor tale. Decȑ in-su-'și David il numesce Domn;
 de unde *dar* este el fiu al lui? Și poporul il ascultȑ bucurosi.
 38 Și li vorbia în invȑtȑtura sa: Pȑȑȑi-ve de Cărturari, cȑrȑa li
 39 place a imbla în vestminte lungi, și *iubesc* salutȑri în pieȑe, Și
 scaunele cele mai de sus în sinagogi, și locurile cele mai întȑiu
 40 la ospȑȑe; Cari consumȑ casele vȑduvelor, și cu pretext fac
 lungi rugȑciuni; acestia vor primi mai mare condemnare.
 41 Și șȑȑȑnd Iisus în faȑa corbanei, privia cum aruncȑ popo-
 42 rul bani în corbanȑ; și mulȑi avuȑi aruncau multe. Și viind
 43 o vȑduvȑ seracȑ a aruncat doi fileri, ce fac cinci bani. Și chȑȑ-
 mȑnd pre discipulii seȑ li-a ȑis: Adevȑr ȑic voue, că acestȑ vȑduvȑ
 seracȑ a aruncat mai mult, decȑ toȑi cei ce au aruncat în cor-
 44 banȑ. Căci toȑi din abundȑnȑa lor au aruncat; dar acestȑ din
 lipsȑ sa a aruncat tȑte cȑte a avut, *adicȑ* tot avutul seȑ.

CAP. XIII.

*Predicarea dărămării templului și a Ierusalimului. Semnele înaintea
acestei întemplări și a venirii a doua a lui Iisus Christos.
Îndemnare la priveghiare.*

Și eșind el din templu, i-a dis unul din discipulii săi: În-
veșătorule, vezi ce felii de pietre și ce felii de zidiri! Și
respundând Iisus i-a dis: Vezi aceste zidiri mari? nu va remă-
né piatră pe piatră, care nu se va risipi.

Și ședând el pe Muntele Olivilor în fața templului, l-a în-
trebat deosebi Petru și Iacob și Ioan și Andrei: Spune noue,
când vor fi acestea? și prin care semu se va recunoște, că se
vor îndeplini acestea? Ear Iisus răspundându-li a început
a dice: Căutați si nu vă amăgescă cine-va. Căci mulți
vor veni în numele meu, dicând: Eu sunt Christos; și vor a-
măgi pre mulți. Ear când veți auzi de resboae și de vesti
de resboae, si nu vă spăimântați; căci trebuie si fie acestea; inse
âncă nu este finitul. Căci se va scula națiune contra națiunei,
și regat contra regatului; și vor fi cutremuri pe alocurea, și
vor fi fâmeți și turburări.

Acestea sunt începutul durerilor. Deci pădiți-vă; căci
vă vor trăda la tribunale; și veți fi bătuți în sinagogi; și veți
fi duși înaintea guvernătorilor și regilor pentru mine, spre mărtu-
ria lor. Și mai întâiu trebuie si se predice evangelia între
tote națiunile. Ear când vă vor duce, și vă vor trăda, si nu
vă îngrijii mai înainte ce veți vorbi, nici si meditați; ci ori-
vi se va da într'acea oră, aceea si vorbiți; căci nu voi sunteți
cei ce vorbiți, ci Spiritul Sânt. Și va trăda frate pre frate
spre mörte, și părinte pre fiu; și se vor scula copii contra pă-
rinților, și i vor lăsa si omóre. Și veți fi urii de toți pentru
numele meu; ear cel ce va răbda până în finit, acela se va
mântui.

Ear când veți vedé abominațiunea pustiirei, cea predisă de
profetul Daniel, stând unde nu se cade (cel ce cetesce si în-
telegé), atunci cei ce sunt în Iudeea si fugé la munți; Și cel
ce este pe casă si nu se pogóre în casă, nici si între si ia ce-
va din casa sa; Și cel ce este în câmp si nu se întorcé ina-
poi si i ia vestmântul seü. Ear vai de cele ingreunate, și de
cele ce vor alapta în zilele acelea. Și rugați-vă, ca si nu
fie fuga voastră érna. Căci va fi în zilele acelea strimtorare,
asemene căreia nu a fost de la începutul creațiunei până a-
cum, și nici va mai fi. Și de nu ar fi scurtat Dumnezeu di-
lele acelea, nu ar scăpa ori-ce corp; inse pentru aleși lui
va scurta zilele acelea. Atunci de vi va dice cineva: Écă aici
este Christos! seü, écă acolo! nu credeți. Căci se vor scula
Christoși mincinoși, și profeti mincinoși, și vor arăta semne și

- minuî, încât si amăgescă. de ar fi posibil, și pre cei aleși.
- 23 Ear voi pădiți-vă; écă mai 'nainte v'am spus tôte. Și sticlele ceriului
- 24 In dîile acelea, după strîntorarea aceea, sôrele se va in-
- 25 tuneca, și luna nu'si va da lucorea sa; Și sticlele ceriului
- 26 vor căde. și puterile cele din ceriuri se vor clăti. Și atunci
- 27 rîă. Și atunci va trimite pre ângerii sci, și va aduna pre cei
- aleși ai sei de la cele patru vînturi, de la marginea pămîntului
- până la marginea ceriului.
- 28 Ear de la smochin vè învețați parabolă: Când mlădița lui
- 29 este môle, și înfruntesce, știți că este aprôpe vëra. Așa și
- voi, când veți vedé acestea făcându-se, si știți că este aprôpe.
- 30 lângă uși. Adever' dîc voue, că nu va trece neamul acesta,
- 31 până când nu se vor întîmpla tôte acestea. Cîerul și pămên-
- tul vor trece; inse cuvintele mele nu vor trece.
- 32 Ear de dîua aceea și de ôra aceea nimeni nu scie, nici ân-
- gerii cari sînt in ceriu, nici Fiiul, ci numai Părintele.
- 33 Pădiți-vă, priveghiați și vè rugați; căci nu știți când va fi
- 34 acel timp. Căci este ca și când un om, ducându-se departe,
- și lăsându-'și casa sa, dă putere servitorilor sei, și fie-căruia
- 35 lucrul seû, și ordônă portarului si privegheze. Deci prive-
- ghiați; căci nu știți când va veni stăpânul casei, sêra seû la
- 36 miezul nopții, seû la cîntatul cocoșilor, seû deminêtă. Ca nu,
- 37 rîind fără de veste, si vè aște dormind. Ear cele ce dîc voue,
- dîc tuturor: Priveghiați.

CAP XIV.

*O femeie tórănă mir pe capul lui Iisus; el serbêză pascile; predîce trăda-
rea lui Iuda: înstîtuesce sânta cină; suferințile sale in Gethsemane;
el se duce înaintea archiereului. Petru se lepădă de dînsul.*

- 1 După doue dîile erau pascile și azimile; și archiereii și Cărtu-
- 2 rarii căutaû cum si'l prîndé cu viclesug, și si' omóre. Dar
- dîceaû: Nu in serbătóre, ca si nu fie turburare in popor.
- 3 Și fiind el in Bethania in casa lui Simon leprosul, și se-
- 4 gînd el, a venit o femeie avênd un vas de alabastru cu mir de
- nard adevêrat, de mult preț, și făcênd spărtură in vas, l-a turnat pe
- 4 capul lui. Și erau unii, cari s'au indignat între sine, și dîceaû:
- 5 Pentru ce se se făcu acêstă risipă de mir? Căci se putea vinde
- acesta drept mai mult de cît trei sute de lei, și si se dea se-
- 6 racilor. Și murmurău contra ei. Ear Iisus a dîs: Lăsați-o;
- 7 pentru ce o superați? ea a făcut lucru bun cătră mine. Căci
- pre seraci pururea 'i-aveți cu voi, și când vreți, puteți a li face
- 8 bine; dar pre mine nu mă aveți pururea. Acêsta a făcut ce
- a putut; a venit mai 'nainte de a uns corpul meu, spre îngro-
- 9 pare. Adever' dîc voue: Ori-unde se va predica acêstă evan-

gelii în totă lumea se va spune și *ceea* ce a făcut ea, spre
memoria ei.

Și Iuda Iscariot, unul din cei doi-spre-dece, a mers la ar- 10
chiere, ca să-l trădeze lor. Ear ei auzind *acesta* s-au bucurat, 11
și i-au promis să-i dea bani. Și el cânta cum l-ar trăda mai
la bun timp.

Ear în ziua cea dintăiă a azimilor, când sacrificău pascile, 12
au dis către diusul discipulișei: Unde voiesci să mergem și
gătim ca să mâncăm pascile? Și a trimis doi din discipulișii 13.
seși, și li-a dis: Mergeți în oraș, și vă va întâmpina un om, pur-
tând o căuă cu apă; urmați-l. Și ori-unde va intra, țineți 14
stăpânului casei: Învățătorul ține: Unde este locul, în care să
mâncăm pascile cu discipulișii mei? Și el vi va arăta un foșor 15
mare, asternut și gătit; acolo gătiți pentru noi. Și eșind 16
discipulișii lui, au venit în oraș, și au aflat precum li țidese;
și au gătit pascile.

Și făcându-se seară, a venit cu cei doi-spre-dece. Și se- 17 18
țind ei și mâncând, a dis Iisus: Adevăr țic voue: Unul din voi,
ce mâncău cu mine, mă va trăda. Ear ei au început a se în- 19
trista, și a-i țice unul câte unul: Nu cumva *sunt* eu? și altul:
Nu cumva *sunt* eu? Ear el respunțind li-a dis: *Este* unul 20
din doi-spre-dece, care întinge cu mine în blid. Fiul omului 21
în adevăr merge, precum este scris despre diusul; dar vai de o-
mul acela priu care Fiul omului se trădă! mai bine ar fi fost
acelu om, de nu s'ar fi născut.

Și mâncând ei, a luat Iisus pâne, și bine-cuvențând-o a frânt, 22
și li-a dat, și a dis: Luați, mâncați; *acesta* este corpul meu.
Și luând potirul, și mulțumind, li-a dat; și au beut toți dintr'insul. 23
Și li-a dis: *Acesta* este sângele meu al noului testament, care 24
se vearsă pentru mulți. Adevăr țic voue: De acum nu voiș 25
mai bé din fructul viței, până în ziua aceea, când il voiș bé
nou în împărăția lui Dumnezeu.

Și cântând psalmii au eșit în Muntele Olivilor. Și li-a dis 26 27
Iisus: Toți vă veți scandalisa despre mine în *această* noapte; căci
este scris: Lovi-voiș păstorul, și se vor risipi oile. Dar după ce 28
voiș iuvia, voiș merge mai înainte de voi în Galileea. Ear 29
Petru i-a dis: Deși toți se vor scandalisa, ear eu nu *mă voiș*
scandalisa. Și i-a dis Iisus: Adevăr țic ție, că astă-ție, în noptea 30
această, mai înainte de a cânta cocoșul de două ori, te vei le-
păda de mine de trei ori. Ear el cu mult mai virtos asigura: 31
De va trebui să mor cu tine, nu me voiș lepăda de tine. Ase-
menea asigurău și toți.

Și au venit în locul, care se numesce Gethsemane; și el a 32
dis discipulișilor seși: Ședeți aici, până mă voiș ruga. Și a luat 33
cu sine pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și a început a se

- 34 ulmi și a se amări. Și li-a dis: Întristat până la moarte este
 35 sufletul meu; rămâneți aici și priveghiați. Și mergând puțin
 36 mai înainte a căzut la pământ și se ruga, ca, de este posibil,
 37 să treacă de la dinsul acea oră. Și dicea: Abba, Părinte! toate
 38 îți sînt posibile; treci de la mine acest potir; înse nu după cum vo-
 39 iesc eu, ci după cum voiești tu. Și a venit și 'i-a găsit dormind;
 40 și a dis lui Petru: Simone! dormi? nu puteși și priveghezi o oră?
 41 Priveghiați și vă rugați, ca să nu intrați în ispită. Spiritul este
 42 veghiător, dar trupul neputincios. Și earăși mergend s'a ru-
 43 gat, dicend aceleași cuvinte. Și întorcendu-se 'i-a aflat earăși
 44 dormind (căci ochii lor erau îngreuiați), și nu sciașe ce să 'i res-
 45 pundă. Și a venit a treia oră, și li-a dis: Dormiți de acum,
 46 și vă repausați; destul este, a venit ora; éca se trădă Fiul o-
 47 ce m'a trădat s'a apropiat. Sculați-vă și mergem; éca cel
 48 care îndată, încă vorbind el, a venit Iuda, unul din cei doi-
 49 spre-dece, și cu el glotă multă, cu sabii și cu fustii, de la ar-
 50 chierei și cărturari și bătrâni. Și cel ce 'l-a trădat li dedu-
 51 se semn, dicend: Pre care îl voi săruta, acela este; prindeți-l.
 52 Și 'l duceti sub pașă. Și viind, îndată s'a apropiat de el, și
 53 'i-a dis: Învătătorule! Învătătorule! și 'l-a sărutat. Ear ei
 54 și-au pus mâinile pe el, și 'l-au prins.
 55 Ear unul din cei ce sta lângă el, scoțend sabia, a lovit pre
 56 servitorul archiereului, și 'i-a tăiat urechia lui. Și respundend
 57 Iisus li-a dis: Ca la un talhar ați eșit cu sabii și cu fustii, și
 58 mă prindeți? In toate zilele am fost la voi in templu, învê-
 59 tând, și nu m'ați prins; înse trebuie să se implinescă scripturile.
 60 Și lăsându-l toți, au fugit. Ear ore-care tîner urma lui, im-
 61 lăsând giulgiul a fugit de la ei gol.
 62 Și au dus pre Iisus la archiereu, și s'au adunat la dinsul
 63 toți archiereii și bătrânii și cărturarii. Ear Petru 'i urma de
 64 departe, până in intru in curtea archiereului; și ședea între
 65 ună cu servitorii și se încălzea la foc. Ear archiereii și totă
 66 adunarea căutaū mărturie contra lui Iisus si' omore, dar nu
 67 aflău. Căci mulți mărturisiaū mărturie mincinosă contra lui,
 68 ear mărturiile lor nu erau asemenea. Și unii sculându-se, au
 69 mărturisit mărturie mincinosă contra lui, dicend: Noi 'l-am au-
 70 dit dicend: Eu voi strica acest templu făcut de mâni, și in
 71 trei zile voi zidi altul nefăcut de mâni. Și nici așa nu era
 72 mărturia lor asemenea. Și sculându-se archiereul in meșloc
 73 a întreat pre Iisus, dicend: Nimic nu răspunzi? ce mărturi-
 74 sesc acestia contra ta? Ear el tăcea, și nimic nu răspundea.
 75 Earăși 'l-a întreat archiereul, și 'i-a dis: Aă tu ești Christo-
 76 sul, Fiul celui bine-cuvîntat? Ear Iisus a dis: Eu sînt; și

vei vedé pre Fiul omului ședénd d'a drépta putereí, și viind
pe norii cerului. Ear archiereul rupédu-și vestmintele sale 63
a ȝis: Ce ni mai trebuiesc márturii? Ați audít blasfemia; ce vi
se pare? Ear ei toți 'l-au condamnat ca vinovat morții. Și 64
au început unil a'l scuipi, și a'l acoperi fața lui, și a'l pumni,
și a'l ȝice: Profețesci-ni. Și servii il pálmuiá. 65
Și fiind Petru jos in curte, a venit nna din servitórele ar- 66
chiereului. Și vedénd pre Petru încáldindu-se, și cántánd la 67
el a ȝis: Și tu erai cu Iisus Nazarianul. Ear el a negat, ȝi- 68
cánd: Nu știu nici înțeleg ce vorbesci. Și a eșit afará in pro-
patul; și a cántat cocoșul. Ear servitóra earáși vedéndu-'la in- 69
ceput a ȝice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'inșii. Ear
ceput a ȝice celor ce sta acolo: Acesta este dintr'inșii. Ear 70
el earáși a negat. Și preste pucin earáși cei ce sta acolo 70
au ȝis lui Petru: Adeverat tu ești dintr'inșii; căci ești Gali-
lian, și graiul têu sémená. Ear el a început a se blestema 71
și a se jura, ȝicénd: Nu cunosc pre acest om, de care vorbiți.
Și a doua órá a cántat cocoșul. Și 'și-a adus aminte Petru 72
de cuvéntul care 'i-a ȝis Iisus: Mai 'nainte de a cánta cocoșul
de două óri, te vei lepáda de mine de trei óri. Și gándin-
du-se la acésta, a început a plánge.

CAP. XV.

*Iisus inaintea lui Pilat. Barabba eliberat. Condemnarea lui Iisus
Christos. Mórtea și inmorméntarea sa.*

Și îndată deminéța ținénd consiliu archiereii cu bátrânii și 1
cu cárturarii și cu tot sinedriul, și legánd pre Iisus, 'l-au dus,
și 'l-au trádat lui Pilat. Și 'l-a întrebat Pilat: Tu ești rege- 2
le Iudeilor? El respundénd 'i-a ȝis: Tu ȝici. Și'l acusaú ar- 3
chiereii de multe. Ear Pilat earáși 'l-a întrebat, ȝicénd: Ni- 4
mic nu respunđi? Veđi câte márturisesc contra ta. Ear Iisus 5
nu a respuns nimic; încát se mira Pilat.
Ear la serbătóreá li elibera câte un arestant, pre care ei il ce- 6
reau. Și era unul ce se numia Barabba, prins cu socii seí, și 7
care într'o rescólă făcuse un omor. Și strigánd mulțimea, a 8
inceput a cere *sí'i facé*, precum li făcea pururea. Ear Pilat 9
li-a respuns, ȝicénd: Voiți ca si vi eliberez pre regele Iudei-
lor? Căci scia că 'l-au trádat archiereii pentru invidiá. Ear 10 11
archiereii au înduplecat pre popor, că mai bine si li elibereze
pre Barabba. Pilat respundénd earáși li-a ȝis: Dar ce voiți 12
ca si fac *acesta* pre care'l ȝiceți rege al Iudeilor? Ear ei 13
earáși au strigat: Crucifiá-'l. Ear Pilat li-a ȝis: Dar ce réu a 14
fácut? Ear ei mai mult strigáu: Crucifiá-'l. Deci Pilat vrénd 15
si satisfáce glóta, li-a eliberat pre Barabba; și báténd pre Iisus
'l-a trádat si se crucife.

Ear ostașii 'l-au adus in întru curții, ce se ȝice pretoriú; 16

- 17 și au adunat totă cohorta. Și l-au îmbrăcat în purpură, și im-
 18 pletind cunună de spini l-au pus pe cap. Și au început a-l
 19 saluta: Bucură-te, Rege al Iudeilor; Și l'loviau preste cap
 cu trestie, și l' sculptau, și plecându-și genunchiele i se închinau.
 20 Și după ce l-au batjocorit, l-au disbrăcat de purpură, și l-au
 îmbrăcat în vestimintele sale, și l-au dus ca si se crucifică.
 21 Și au silit pre ôre-cure, Simon, Cirinean, părintele lui Ale-
 sandru și a lui Ruf, care viind din țerină trecea pe acolo, ca
 22 si ducă crucea lui. Și l-au adus la locul Golgotha, ce în-
 23 semnează: Locul căpăținei. Și l-au dat si bea vin amestecat
 24 cu smirnă; dar el nu a luat. Și crucifiindu-l, au împărțit
 25 vestimintele lui, aruncând sorți pe dinsele cine ce si iec. Și
 26 era a treia ôră, și l-au crucificat. Și era inscripțiunea acusați-
 27 uneii lui scrisă d'asupra: REGELE IUDEILOR. Și împreună
 cu dînsul au crucificat doi hoți; unul d'a dreapta, și altul d'a
 28 stînga lui. Și s'a împlinit scriptura, care dice: Și s'a soco-
 29 tit cu cei fără-de-lege. Și cei ce treceau îl batjocoriau, clă-
 tînd cu capetele lor, și dicînd: Uă! tu cel ce strici templul și l'
 30 zidesci în trei zile, Mântuesce-te însu-ți, și te pogóri de pe
 31 cruce! Asemenea și archiereii cu cărturarii bătîndu-și joc,
 diceau unul către altul: Pre altii a mântuit; ear pre sine nu
 32 pôte si se mântuiesc. Christos regele lui Israel pogóre-se acum
 de pe cruce, ca si vedem și si credem. Și cei ce erau cruci-
 fiați cu el îl insultau.
 33 Ear în a șeslea ôră s'a facut întunerec preste tot pămîntul, pî-
 34 nă la a noua ôră. Ear în ôra a noua a strigat Iisus cu voce
 tare, dicînd: Eloi, Eloi, lama sabachtani? ce însemnează: Dum-
 35 neđeul meu, Dumneđeul meu, pentru ce m'ai lasat? Ear unii
 din cei ce sta acolo, auzînd, diceau: Eca el chiamă pre Ilie.
 36 Și alergînd unul, și împlînd un burete cu oțet, și puindu-l
 într'o trestie, îi da de bînt, dicînd: Lăsați si vedem au va veni
 Elie si'l pogóre.
 37 38 Ear Iisus strigînd cu voce tare a expirat. Și perdeua tem-
 39 plului s'a rupt în doue de sus până jos. Și vîdînd suteașul
 cel ce sta în fața lui, că așa strigînd a expirat, a zis: Adeve-
 40 rat, omul acesta fiu al lui Dumneđeu a fost. Și erau acolo și
 femei, privind de departe; între cari era Maria Magdalena, și
 Maria mama lui Iacob celui mic, și a lui Iose, și Salome;
 41 (Cari și când era el în Galilcea, îi urmau și îi serviau); și al-
 tele multe cari se suiseră cu el în Ierusalem.
 42 Și făcîndu-se deja sêră, fiind-că era vineri, care este ziua
 43 precedentă sâmbetei; A venit Iosef din Arimathia, consi-
 liar însemnat, care și el accepta îperăția lui Dumneđeu, și în-
 44 drăznind a intrat la Pilat, și a cerut corpul lui Iisus. Ear
 Pilat s'a mirat, de a murit deja; și chiamănd pre suteaș, l-a

întrebat de a murit de mult. Și înțelegând de la sutașul, a 45
dăruit lui Iosef corpul. Și cumpărând giulgiu, și pogoriindu-l, 46
l-a înfășurat cu giulgiu, și l-a pus în mormânt, care era să-
pat în piatră; și a prăvălit o piatră pe ușa mormântului. Ear 47
Maria Magdalena și Maria a lui Iosef priviau unde îl pun.

CAP. XVI.

*Învierea lui Iisus. El se arată lui mulți discipuli. Înălțarea
lui Iisus.*

Și trecând sâmbătă, Maria Magdalena, și Maria lui Iacob, 1
și Salome au cumpărat miresme, ca să meargă să-l ungă. Și 2
fărte de demineță în întâia zi a săptămânei au venit la mor-
mânt, răsărind sorele. Și dicea una către alta: Cine ni va 3
prăvăli piatra de pe ușa mormântului? Și căutând au văzut 4
piatra prăvălită; căci era fărte mare. Și intrând în mormânt 5
au văzut pre un ténér ședend d'a dréptu, îmbrăcat în vestmint
alb; și s'au spăimântat. Ear el li-a đis: Nu vè spăimântați; 6
căutați pre Iisus Nazarianul cel cruciat; s'a sculat; nu este
aici; eea locul unde l-au pus. Ci mergeți de spuneți discipu- 7
ailor lui și lui Petru, că va merge mai înainte de voi în Gali-
leea; acolo îl veți vedé, precum el v'a đis. Și eșind curend 8
au fugit de la mormânt; căci erau cuprinse de cutremur și de
spaimă; și nimenul nimic nu au spus; căci se temeau.

Ear după ce a înviat Iisus demineță în întâia zi a septă- 9
mănei, s'a arătat mai întâiu Mariei Magdalenei, din care sco-
sesese șapte demoni. Acea mergend a vestit celor ce fusese 10
cu el, cari se tânguiau și plângeau. Și aceia, auđind că este 11
viu și a fost văduț de diusa, nu i-au creduț.

După aceea s'a arătat într'alt chip la doi dintr'înșii pe cale, 12
când mergeau la țerină. Și aceia mergend a spus celor-l-alți; 13
și nici pre aceia nu au creduț.

După aceea s'a arătat celor un-spre-dece, când ședeau la 14
mésă; și i-a muștrat pentru necredința lor și învîrtoșarea âniei
lor, fiind că nu au creduț celor ce l-au văduț după ce a înviat.

Și li-a đis: Mergeți în totă lumea, și predicați evangelia la 15
totă creatura. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui; 16
ear cel ce nu va crede se va condamna. Și celor ce vor cre- 17
de vor urma aceste semne: În numele meu vor scóte demoni;
în limbî noue vor vorbi; Șerpi vor lua; și de vor bé ce-va 18
de mórte, un'i va vătămă; își vor pune mânil preste bolnavi,
și li va fi bine.

Deci Domnul, după ce a vorbit cu dinșii, s'a înălțat la ce- 19
rii, și a ședut d'a dréptu lui Dumneđu. Ear ei eșind, au 20
predicat pretutindenea, Domnul împreună lucrând, și adeverind
cuvêntul prin semnele ce urmau. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE
LUCA.

CAP. I.

Un ânger anunță Zachariei născerea lui Ioan Botezătorul, și Mariei pre cea a lui Iisus. Cântarea Mariei; născerea lui Ioan; cântarea Zachariei.

1 Fiind-că mulți au întreprins a compune istoria lucrurilor pe-
2 trecute între noi, Precum ni-au trădat-o cei ce au fost
3 de la început marturi oculari, și miniștri ai Cuvântului; Mi-am
4 propus și eu, urmărind cu de-amenuntul toate de la ince-
5 put, a 'ți scrie în urmăre, pre-escelente Theofil, Ca si fii con-
6 vins despre cele ce te-ai învățat.
7 Fost-a în zilele lui Erod, regele Iudeei, un preut a nume
8 Zacharia, din clasa lui Abia; și femeea lui din fiele lui Aron,
9 și numele ei era Elisabeta. Și erau amândoi dreptți înaintea
10 lui Dumnezeu, ămplând în toate comandamentele și aședemin-
11 tele Domnului fără prihană. Dar nu aveau copil; căci Elisa-
12 beta era stérpă, și amândoi înaintiți în etate.
13 Și pre când preuția înaintea lui Dumnezeu în șirul clasei
14 sale, Și după datina servirei preuției, I-a cădut sortul și tă-
15 măieze, intrând în templul Domnului, Și pre când totă mulțimea
16 poporului era afară, rugându-se în timpul tămărierii, I s'a ară-
17 tat ângerul Domnului, stând d'a drépta altarului tămărierii. Și
18 vedându-l Zacharia s'a turburat, și frică a cădut peste din-
19 sul. Ear ângerul a ăis cătră dinsul: Nu te teme, Zacharia!
20 căci s'a audit rugăciunea ta, și femeea ta Elisabeta îți va nas-
21 ce un fiu, și vei chiăma numele lui Ioan. Și vei ave bucu-
22 rie și veselie; și mulți se vor bucura de născerea lui. Căci
23 va fi mare înaintea lui Dumnezeu, și nu va bé nici vin nici
24 bătură îmbătătoré; și se va imple de Spirit Sânt încă din mi-
25 tra mamei sale. Și pre mulți din fiii lui Israel va întorče la
26 Domnul, Dumnezeu lor. Și el va merge înaintea lui în Spi-
27 ritul și în puterea lui Ilie, și întorče âmelele părinților spre
28 copii, și pre cei neascultători spre înțelepciunea dreptilor; si
29 gătéscă popor pregătit Domnului. Și a ăis Zacharia cătră
30 ânger: În ce voiă cunósce acésta? căci eu sânt bătrân și fe-

mea mea înaintită în etate. Și răspundând îngerul 'i-a zis: 19
 Ea sunt Gabriel, cel ce stău înaintea lui Dumnezeu, și sunt
 trimis a vorbi către tine, și a anunța ție acesta. Și eca vei fi 20
 mut, neputând vorbi, până în ziua aceea în care vor fi acces-
 tea; pentru-că nu ai creșut cuvintelor mele, cari se vor împlini
 în timpul lor.

Și accepta poporul pre Zacharia, și se mira că întârziă în 21
 templu. Și eșind el, nu putea să li vorbescă; și au cunoscut 22
 ei, că a vădut vedenie în templu; și li făcea semn, și a re-
 mas mut.

Și când s'au împlinit zilele serviciului lui, s'a dus la casa 23
 sa. Ear după acele zile a conceput Elisabeta, femeia lui, și 24
 s'a ascuns cinci luni, zicend: Așa 'mi-a făcut Domnul în qi- 25
 lele în cari a căutat să rădice oprobiul meu dintre omeni.

Ear în a șeslea lună a fost trimis îngerul Gabriel de la 26
 Dumnezeu în orașul Galileei, al căruia nume era Nazaret. La 27
 o fecioră logodită cu bărbat, al căruia nume era Iosef, din ca-
 sa lui David; și numele feciorei era Mariam. Și intrând ân- 28
 gerul la dinsa, a zis: Bucură-te! cea înbăruită; Domnul este
 cu tine; bine-cuvântată ești tu între femei. Ear ea vădendu-'l 29
 s'a turburat de cuvântul lui, și cugeta în sine, ce felu de saluta-
 re și fie acesta. Și 'i-a zis îngerul: Nu te teme, Mariam; căci 30
 ai aflat har la Dumnezeu; Și eca vei concepe, și vei naște 31
 fiu, și vei chiâma numele lui Iisus. Acesta va fi mare, și Fiuu 32
 al celui Pre-înalt se va chiâma, și 'i va da Domnul Dumnezeu
 tronul lui David, părintelui lui; Și va domni preste casa lui 33
 Iacob în etern, și imperăția lui nu va avé finit. Atunci a zis 34
 Mariam către ânger: Cum va fi acesta, de vreme ce nu cunosc
 bărbat? Și răspundând îngerul 'i-a zis: Spiritul Sânt se va 35
 pogori preste tine, și puterea celui Pre-înalt te va umbri; pen-
 tru acesta și Sântul, ce se va nasce din tine, se va chiâma Fiuu
 al lui Dumnezeu. Și eca Elisabeta, rudenia ta, și aceea a 36
 conceput fiu la bătrânețele ei; și acesta ce se chiâmase stér-
 pă este în a șeslea lună. Căci la Dumnezeu nimic nu este 37
 imposibil. Și a zis Mariam: Eca servă Domnului, fie mie du- 38
 pre cuvântul tău. Și s'a dus îngerul de la dinsa.

Și sculându-se Mariam în acele zile, a mers degrab la munte, 39
 în un oraș numit Iuda; Și a intrat în casa Zachariei, și a salu- 40
 tat pre Elisabeta. Și când a audit Elisabeta salutarea Mariei, 41
 a săltat pruncul în mitra ei; și Elisabeta s'a împlut de Spirit
 Sânt; Și a strigat cu voce tare, și a zis: Bine-cuvântată ești 42
 tu între femei, și bine-cuvântat este fructul mitrei tale. Și de 43
 unde imi este acesta, ca să vie mama Domnului meu la mine?
 Căci eca, cum s'a audit vocea salutării tale în urechile mele, 44
 a săltat pruncul în mitra mea de bucurie. Și fericită este ceea 45

- ce a crezut, că va fi împlinirea celor disc ei de la Domnul
- 46 Și a disc Mariam:
Măresce suflete al meu pre Domnul,
- 47 Și s'a bucurat spiritul meu de Dumnezeu mântuitorul meu;
- 48 Că a căutat spre starea cea umilă a servei sale;
Căci éca de acum mă vor ferici toate generațiunile;
- 49 Că 'mi-a făcut lucruri mari cel puternic,
Și sânt *este* numele lui;
- 50 Și mila lui din generațiune în generațiune spre cei ce se tem de el;
- 51 Facut-a tăria cu brațul său;
Răsipit-a pre cei mândri în cugetul âniei lor;
- 52 Pogorit-a pre cei puternici de pe scaune,
Și a înălțat pre cei umiliți;
- 53 Pre cei flămânzi i-a împlut de bunătați,
Și pre cei avuți i-a dinis deserti;
- 54 Ajutat-a pre Israel, servul său,
Amintindu-și de îndurarea sa;
- 55 Precum a promis părinților nostri,
Lui Abraam și seminției lui, în etern.
- 56 Și a remas Mariam cu dînsa ca la trei luni, și s'a întors la casa sa.
- 57 Ear Elisabetei i s'a împlinit timpul și nascé, și a născut fiu.
- 58 Și auzit vecinii și rudeniile ei, că a mărit Domnul mila sa cu dînsa; și se bucurău împreună cu ea.
- 59 Și în ziua a opta auz venit și circumcidé pruncul; și îi puneă
60 numele, duple numele părintelui său, Zacharia. Dar luând cu-
61 vîntul mama lui a disc: Nu așa; ci se va chîama Ioan. Și auz
disc cătră dînsa: Nimeni nu este în rudenia ta, care se chîamă
62 cu acest nume. Și auz făcut semn părintelui său ce nume sîi
63 dea. Și cerénd el o tablă a scris, dicénd: Ioan este numele
64 lui. Și s'a mirat toți. Și i s'a deschis gura lui îndată, și i s'a
65 *dislegat* limba lui, și vorbea, lăudând pre Dumnezeu. Și a cu-
pris frică pre toți vecinii lor, și s'a răspândit toate aceste cu-
66 vinte în tot pămîntul Iudeei de pe lângă munte. Și toți
cei ce auzit cugetău în ânima lor, dicénd: Ce va deveni
acest prunc! Și mâna Domnului era cu dînsul.
- 67 Și Zacharia, părintele lui s'a împlut de Spirit Sânt și a pro-
feșit, dicénd:
- 68 Bine-cuvéntat *fie* Domnul, Dumnezeu lui Israel,
Că a cercetat și a rescumpărat poporul său;
- 69 Și m'a rădicat corn de mântuire,
În casa lui David, servul său;
- 70 Precum a vorbit prin gura sântilor profeți ai sei,
Celor din vechime;
- 71 Mântuire de inimicii nostri,

Și din mâna tuturor celor ce ne urise;
 Și facă îndurare cu părinții noștri,
 Și să-și aducă aminte de așădementul său cel sânt;
 De jurământul ce a făcut lui Abraam, părintele nostru;
 Că ni va da, scăpându-ne
 Din mâna inamicilor noștri,
 Și-ți servim fără frică,
 În săntenie și în dreptate înaintea lui,
 În toate zilele vieții noastre.
 Și tu, pruncule!
 Profet celui Pre-înalt te vei chiâma,
 Căci vei merge înaintea feței Domnului, și gătesci calea lui.
 Ca și dai cunoștința mântuirii poporului său,
 În ertarea pecatelor lor;
 Prin îndurarea din inimă a Dumnezeuului nostru;
 Prin care ne-a cercetat resăritul cel din înălțimi;
 Și lumineze celor ce ședeau în întunec și în umbra morții,
 Și îndrepteze picioarele noastre în calea păcii.
 Far pruncul creștea, și se întăria în spirit; și a fost în pus-
 tie până în ziua arătării lui către Israel.

CAP. II.

Nascerea lui Iisus. Ducerea lui în templu. Cântarea lui Simeon.
Iisus în etate de doi-spre-zece ani stă în templu cu învățați.

În zilele acelea a eșit edict de la Cesarul August, și se în-
 scrie totă lumea. (Acastă inscriere s'a făcut mai întâiu, când
 Cireneu era guvernătorul Siriei.) Și mergeau toți și se în-
 scrie, fie-care în orașul său. Și s'a suit și Iosef din Galileea,
 din orașul Nazaret, la Iudeea, în orașul lui David, care se
 chiamă Bethlehem; (fiind-că el era din casa și din semenția
 lui David;) Și se înscrie cu Mariam, promisa lui femeie, fiind
 îngreunată.
 Și când erau ei acolo, s'a împlit zilele ca și nască ea.
 Și a născut pre fiul său cel întâiu-născut, și-l-a înfășat, și-l-a
 culcat în esle, pentru-că ei nu aveau loc în ospetăria.
 Și erau păstori în acea lature, petrecând pe câmp, și pă-
 dind noptea împrejurul turmei lor. Și éca, ângerul Domnului
 a stătat înaintea lor, și gloria Domnului a strălucit împrejurul
 lor; și s'a înfricoșat cu frică mare. Și li-a dis ângerul: Nu
 vă temeți; căci éca vi anunț bucurie mare, care va fi la tot
 poporul. Căci astă-ți vi s'a născut mântuitor, care este Chris-
 tos Domnul, în orașul lui David. Și acésta vi va fi semn: Veți
 afla un prunc înfășat, culcat în esle. Și îndată împreună cu
 ângerul mulțime de ôste cerescă lăuda pre Dumnezeu, și dicea:
 Gloriă lui Dumnezeu în înălțimi, și pace pe pământ, și bună

- 15 voință între oameni. Și când s'au dus ângerii de la dîngu la ceri, au ȑis păstorii unii c tr  alȑii: Si mergem dar p n  la Bethlehem,  i si vedem ceea ce s'a int mplat, despre care Dom-
- 16 nul ni-a făcut cunoscut.  i au venit degrab,  i au aflat pre
- 17 Mariam  i pre Iosef,  i pruncul in esle.  i v d ndu-l au făcut
- 18 cunoscut cuv ntul ce li se vorbise despre acest prunc.  i toȑi
- 19 cei ce au aȑdit, s'au mirat de cele ce li s'a ȑis de păstorii.  ar
- 20 Mariam p ȑia t te acelea cuvinte, medit ndu-le in  nima sa.
- 21  i s'au întors păstorii, glorific nd  i l ud nd pre Dumneȑeu pentru tóte cele ce au aȑdit  i au v ȑut, precum li s'a vorbit.
- 22  i implinindu-se opt ȑile pentru circumciderea pruncului, s'a ch m at numele lui IISUS, care s'a numit de înger mai
- 23 'nainte de a se concepe in mitr .
- 24  i implinindu-se ȑilele cur tirii lor dupre legea lui Moise,
- 25 'l-au adus la Ierusalem, spre a-l presenta Domnului. (Precum este scris in legea Domnului: T t  partea bărbătescă ce dis-
- 26 chide mitr , se va ch ma s nt Domnului);  i si ofere sacrifici , dupre ceea ce s'a ȑis in legea Domnului, o păreche de
- 27 turtulele, se  doi pui de porumb.  i  ca, era un om in Ierusalem, a nume Simeon;  i acel om era drept  i temător de Dumneȑeu, asept nd m ng ierea lui Israel;  i Spiritul S nt
- 28 era preste dînsul.  i el era  nsci nt t de la Spiritul S nt, că nu va ved  m rtea, p n  ce va ved  pre Christosul Domnului.
- 29  i a venit in Spirit la templu;  i c nd p rinȑii au adus in lăuntru pre pruncul Iisus, si facă pentru el dupre datina legii,
- 30 Atunci 'l-a luat in braȑile sale,  i a bine-cuv nt t pre Dumneȑeu,  i a ȑis:
- 31 St p ne, acum dimiȑi pre servul t u
- 32 In pace, dupre cuv ntul t u;
- 33 Căci ochii mei v ȑur  m ntuirea ta,
- 34 Care ai gătit inaintea feȑei tuturor popórelor;
- 35 Lumină pentru descoperire naȑiunilor,
- 36  i glori  poporului t u Israel.
- 37  i Iosef  i mama lui se mira  de cele ce se ȑiceau despre dînsul.  i 'l-a bine-cuv nt t Simeon,  i a ȑis c tr  Mariam
- 38 mama lui:  ca, acesta este pus spre căderea  i scularea multora in Israel,  i spre semn contra căruia se va vorbi; (Da, prin  nsu i sufletul tău va trece sabie), ca si descopere cuȑ tirile din multe  nimi.
- 39  i era Anna, profet , fi a lui Fanuel, din sem nȑia lui Asser; ac st  trăise cu bărbat șapte  ni de la feci ria sa,  i era acum
- 40  naintit  in etate,  i v ȑuv  ca la opt-deci  i patru de  ni, care nu se depărta de la templu, ci servia lui Dumneȑeu cu
- 41 posturi  i cu rug ciuni ȑiua  i n ptea.  i aceea viind intră-cea  r  lăuda pre Domnul,  i vorbea despre dînsul tuturor celor ce asept u m ntuirea in Ierusalem.

Și după ce au fost toate după legea Domnului, s'au întors 39
 în Galileea, în orașul lor Nazaret. Ear pruncul creștea, și se 40
 întăria în spirit, împlineându-se de înțelepciune; și harul lui Dum-
 nezeu era peste dînsul.

Și se duceau părinții săi în fie-care an la Ierusalem la ser- 41
 batorea pascilor. Și când el a fost de doi-spre-dece ani, su- 42
 indu-se ei la Ierusalem după datina serbătorii, și fiind 43
 lele, când s'au întors ei, a rămas pruncul Iisus în Ierusalem;
 înse nu au știut Iosef și mama lui. Și socotind că este el cu 44
 cei-l-alți asociați, au venit cale de o zi, și l-au căutat între
 rudeni și cunoscuții lor. Și neaflându-l s'au întors la Ieru- 45
 salem, căutându-l.

Și după trei zile l-au aflat în templu, ședînd în meșilo- 46
 cul învățaților, ascultându-i și întrebându-i. Și se mirați toți 47
 cei ce-l auziău de priceperea și de răspunsurile lui. Și vedînd 48
 du-l s'au uimit; și a zis către el mama lui: Fiule, de ce ni-ai
 făcut așa? eca, părintele tău și eu, îngrijii fiind, te căutam.
 Și a zis către dînsii: Pentru ce mă căutați? au nu ați știut, 49
 că mi se cade să fiu în cele ce sînt ale părintelui meu? Dar 50
 ei nu au înțeles graiul, care li-a vorbit. Și s'a pogorit cu din- 51
 șii, și a venit la Nazaret, și se supunea lor; și mama lui pădăia
 toate aceste cuvinte în înțelegerea sa.

Și Iisus creștea în înțelepciune, și în etate, și în favoare 'na- 52
 întea lui Dumnezeu și a oamenilor.

CAP. III.

*Predicarea lui Ioan Botezătorul. Botezul lui Iisus Christos
 și generațiunea sa.*

Ear în anul al cincisprezecelea al împărăției Cesarului Ti- 1
 berie, Pontiu Pilat fiind guvernătorul Iudeei, și Erod fiind
 tetrarch în Galileea, și Filip, fratele lui, tetrarch în Itureea și
 în latură Trachonie; și Lisanie, tetrarch în Abilena; În di- 2
 lele arhierilor Anna și Caiafa a fost cuvîntul lui Dumnezeu
 către Ioan, fiul Zacheiei, în pustie.

Și el a venit în toate împrejurimile Iordanului, predicînd 3
 botezul pocăinței, spre ertarea păcatelor. Precum este scris 4
 în cartea cuvîntelor profetului Isaia, care dîce: Vocea celui ce
 strigă în pustie: gătiți calea Domnului, drepte faceți cărările
 lui; Totă valea se va împli, și tot muntele și delul se va 5
 înjosi; și cele strîmbe se vor face drepte, și cele aspre căi
 netede. Și va vedea tot corpul mântuirea lui Dumnezeu. 6
 Atunci dîcea mulțimei celor ce veneau să se boteze de la el: 7
 Pui de viperă! cine v'a prevenit să fugiți de mânia ce va să fie?
 Deci faceți fructe vrednice de pocăință, și nu începeți a dîce 8
 în voi înși-vă: Părinte avem pre Abraam; căci dîc voue, că

- póte Dumnezeu și din pietrele acestea și rădăci fi lui Abraam.
- 9 Și deja jace securea la rădăcina arborilor; deci tot arborele, care nu face fruct bun, se taie, și se aruncă în foc.
- 10 11 Și-l întreba poporul, dicēnd: Dar ce și facem? El răspundēnd li-a dīs: Cel ce are doue vestiminte, și dea celui ce nu are nici-unul; și cel ce are bucate și facē asemenea. A tuncī aū venit și vameșii și se boteze, și i-aū dīs: Învețatule, ce și facem. El a dīs cătră dinșii: Nu luați nimic mai mult de cāt vī este oriduit. Și il întrebaū și ostașii, dicēnd: Și noi ce și facem? El li-a dīs: Nu asuprați pre nimeni, nici nu acușați fals pre nimeni; și vē mulțumiți cu lefele vōstre.
- 15 Ear poporul asceptānd, și cugetānd toți în ānimele lor de
- 16 Ioan, nu cum-va și fie el Christos, A respuns Ioan și a dīs tuturor: Eu vē botez cu apă; dar vine cel mai tare de cāt mine, căruia eu nu sūnt vrednic a-ī dislega cureua încălțămintelor lui; acesta vē va boteza cu Spiritul Sânt și cu foc; A aduna grāul în grānarul seū; ear plevele le va arde cu foc nestins. Și multe altele predica poporului, indemnāndu-l.
- 19 Ear Erođ tetrarchul muștrat fiind de el pentru Erodiada, femeea fratelui seū, și pentru tōte relele cari a făcut Erođ.
- 20 A adāogat și acēsta preste tōte, de a închis pre Ioan în închisōre.
- 21 După ce s'a botezat tot poporul, și Iisus botezāndu-se, și
- 22 rugāndu-se, s'a deschis ceriul. Și s'a pogorit Spiritul Sânt în chip trupesesc ca un porumb preste dīnsul, și s'a audīt vōce dīu ceriū, dicēnd: Tu ești Fiul meū cel iubit; în tine am binevoit.
- 23 Și Iisus incepuse a fi ca de trei-deci de ani, fiind (precum
- 24 se socotia) fiul lui Iosef, al lui Eli, Al lui Mathat, al lui Le-
- 25 vi, al lui Melchi, al lui Ianna, al lui Iosef, Al lui Mattathia.
- 26 al lui Amos, al lui Naum, al lui Esli, al lui Nagge, Al lui Maath, al lui Mattathia, al lui Semei, al lui Iosef al lui Iuda.
- 27 Al lui Ioanna, al lui Rhesa, al lui Zorobabel, al lui Salathiel.
- 28 al lui Neri, Al lui Melchi, al lui Addi, al lui Cosam, al lui
- 29 Elmodam, al lui Er, Al lui Iose, al lui Eliezer, al lui Iorim.
- 30 al lui Mathat, al lui Levi, Al lui Simeon, al lui Iuda, al lui
- 31 Iosef, al lui Ionan, al lui Eliakim, Al lui Melea, al lui Me-
- 32 nan, al lui Mattatha, al lui Nathan, al lui David, Al lui Iesse.
- 33 al lui Obed, al lui Booz, al lui Salmon, al lui Naassou, Al
- lui Aminadab, al lui Aram, al lui Esrom, al lui Fares, al lui
- 34 Iuda, Al lui Iacob, al lui Isaac, al lui Abraam, al lui Thara, al
- 35 lui Nahor, Al lui Saruch, al lui Ragav, al lui Falec, al lui
- 36 Eber, al lui Sala, Al lui Cainan, al lui Arfacsad, al lui Sem.
- 37 al lui Noe, al lui Lamech, Al lui Mathusela, al lui Enoch,

al lui Iared, al lui Malaleel, al lui Cainan, Al lui Enos, al 38
lui Seth, al lui Adam, al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Iisus ispitit de diabolul; alungat din Nazaret; vindecă în Capernaum
pre mai mulți bolnavi și demonizați.*

Ear Iisus plin de Spirit Sânt s'a întors de la Iordan, și
du-se de diabolul. Și nimic nu a mâncat în acele zile; și
finindu-se ele, mai pe urmă a flămândit. Și i-a ăls diabolul:
De ești tu fiul al lui Dumnezeu, ăi pietrei acesteia si se facă
pâne. Și i-a respuns Iisus, ăicend: Scris este: Nu numai cu
pâne va trăi omul, ci cu tot cuvântul lui Dumnezeu. Și suin-
du-l diabolul într'un munte înalt, i-a arătat toate regatele lu-
mei într'un moment. Și i-a ăls diabolul: Tie voiă da
puterea această totă, și gloria lor, căci imi este dată; și ori-
cărui voiesc o dau. Deci tu, de te vei inchina înaintea mea,
vor fi toate ale tale. Și răspundend Iisus i-a ăls: Lipsesci,
Satano! căci scris este: Domnului, Dumnezeului tău si te în-
chini, și numai pre el si adori. Și l'a adus la Ierusalem, și
l'a pus pe aripa templului, și i-a ăls: De ești tu Fiul al lui
Dumnezeu, aruncă-te jos de aici; Căci scris este: Ordona-va
ăngerilor sei despre tine, si te pădescă, Și pe mâni te vor
purta, ca si nu lovesci de piatră piciorul tău. Și răspundend
Iisus i-a ăls: S'a ăls: Si nu ispitesci pre Domnul, Dum-
nezeul tău. Și finind diabolul totă ispita, s'a depărtat de la
dinsul pe un timp.

Și s'a întors Iisus în puterea Spiritului la Galileea, și
eșit vestea despre dinsul în toate împrejurimile. Și el învăța
în sinagogle lor, fiind lăudat de toți.

Și a venit la Nazaret, unde era crescut, și a intrat după
datina sa în ăiua sâmbătei în sinagogă, și s'a sculat si cetescă.
Și i s'a dat cartea profetului Isaia. Și dischiđend cartea, a
ăflat locul unde era scris: Spiritul Domnului este preste mine,
pentru care m'a uns a predica evangelia seracilor; m'a tri-
mis a vindeca pre cei frânși cu ănima, a anunța scapare cap-
tivilor, și vedere orbilor, și a pune în libertate pre cei apăsați;
A anunța anul favorabil al Domnului. Și inchiđend cartea
a dat servitorului, și a ședut. Și ochii tuturor celor din sina-
gogă erau ațintiți spre el. Și a început a ăice cătră dinși: ăi
ăstă-ăi s'a ămplinit această scriptură în urechile văstre. ăi
toți il mărturisiau, și se miraū de cuvintele harului, cari eșiau
din gura lui. Și ăiceau: Aū nu este acesta fiul lui Iosef?
Și el a ăls cătră ei: Cu adevărat imi veți ăice acest proverb:
Medice, vindecă-te însuși; câte am auzit că s'aū făcut în Ca-

- 24 pernaum, fă și aici în patria ta. Și a zis: Adevăr Țic voue:
 25 Nici un profet nu este primit în patria sa. Ear în adevăr Țic
 voue, că multe văduve erau în Israel în zilele lui Ilie, când s'a
 închuiat ceriul trei ani și șese luni, făcându-se fomete mare
 26 preste totă țerra; Dar cătră nici una dintr'acelea nu a fost
 trimis Ilie, de cât numai la o femeie văduvă din Sarepta
 27 nului. Și mulți leproși erau în Israel în zilele profetului Eli-
 sei; dar nici unul dintr'inșii nu s'a curățit, ci Neaman, Sirianul.
 28 Și toți cei din Sinagogă auzind acestea, s'a uimplut de mâr-
 29 nă în vîrfu muntelui, pe care era zidit orașul lor, și l-au dus pînă
 30 runce jos. Inse el trecînd prin meșilocol lor s'a dus.
 31 Și s'a pogorit la Capernaum, un oraș al Galileei, și i înve-
 32 ța sâmbăta. Și se uimiau de învețătura lui; căci cuvîntul lui
 33 era cu putere. Și în sinagogă era un om, care avea spirit de
 34 demon necurat, și a strigat cu voce tare, Dicînd: Lasă; ce
 35 scii cine ești — Sântul lui Dumnezeu. Și l-a certat Iisus, Țic
 cînd: Tacă, și ești dintr'insul. Și aruncându-l demonul în meș-
 36 loc, a eșit dintr'insul, nevătămându-l de loc. Si s'a făcut
 spaimă preste toți, și convorbiau între sine, Țicînd: Ce felu de
 cuvînt este acesta! căci cu autoritate și putere ordonă spirite-
 37 lor celor necurate, și es. Și se respîndia vestea despre din-
 sul în tot locul d'imprejur.
 38 Și sculându-se din sinagogă a intrat în casa lui Simon.
 Ear sócra lui Simon era tare cuprinsă de friguri, și l-au ru-
 39 gat pentru dinsa. Și stînd lângă ea a certat frigurile, și o
 au lăsat; și îndată sculându-se li servia.
 40 Și apuind sórele toți căți aveau pre bolnavi de diferite bôle l-
 au adus la dînsul; ear el puindu-și mîinile pe fie-care din ei l-a
 41 vindecat. Și eșiau și demoni din mulți, strigînd și Țicînd:
 Tu ești Christos, Fiul lui Dumnezeu. Ear certându-i, nu lă-
 sa si vorbescă; căci il sciau că este Christos.
 42 Ear făcându-se Țiuă, eșind s'a dus în loc pustiū, și popo-
 rul il căuta, și a venit pînă la dînsul, și l' ținea, ca si nu se
 43 ducă de la dînșii. Ear el li-a Țis: Eū trebuie si predică impe-
 44 ris. Și predica în sinagogile Galileei.

CAP. V.

Chiămarea lui Petru, a lui Iacob și a lui Ioan. Vindecarea unui lepros, și a unui paraltic. Iisus justifică urmarea sa și a discipulilor cătră Farisei.

- 1 Și când il îmbulzia poporul si audă cuvîntul lui Dumne-
 2 Țeū, și el sta lângă lacul Ghenesaretului: A văgut doue co-

rabii stând lângă lac; ear pescarii eșind dintr'insele, spălau mrejele. Și intrând într-una din corabii, care era a lui Simon, 3
l-a rugat să o depărteze puțin de la pământ. Și ședând, înveța poporul din corabie.

Ear când a încetat a vorbi, a dis către Simon: Depărtează-o 4
la adânc, și aruncați mrejele voastre spre pescuire. Și răspun- 5
dând Simon i-a dis: Învățătorule, ne-am ostenit totă nop-
tea, și nimic nu am prins; inse duple cuvântul tău voi arun- 6
tea, și facând acesta, au prins multe mare de pesci, 7
ca mreja. Și făcând acesta, au prins multe mare de pesci, 7
în cât se rupea mreja lor. Și au făcut semn socilor din cea-
laltă corabie, ca să vie și li ajute. Și au venit, și au implut 8
amândouă corabiile, în cât se afundau ele. Ear Simon Pe- 8
tru vedând acesta, a căzut la genunchiele lui Iisus, zicând:
Ești de la mine, căci om păcătos sunt, Dămine! Căci îl cuprin- 9
sesse spaimă, și pre toți cei ce erau cu dînsul, pentru pescuirea
ce făcuse. Asemenea și pre Iacob și pre Ioan, fiii lui Zebe- 10
deu, cari erau socii lui Simon. Și a dis Iisus către Simon:
Nu te teme; de acum vei prinde oameni. Și scoțând corabiile lor 11
la pământ, și lăsând toate, i-au urmat.

Și când era el în unul din orașe, eca un om plin de lepră, 12
vedând pre Iisus, a căzut cu fața la pământ, și l-a rugat, zic-
când: Dămine, de voiesci, poți și me curățești. Și tînd 13
mîna s'a atins de dînsul, zicând: Voiesc, fi curățit. Și îndă-
tă l-a părăsit lepra sa. Și el i-a ordonat să nu spue nime- 14
nui; ci mergi, și te arată preutului, și ofere pentru curățirea ta,
precum a ordonat Moise, spre mărturie lor. Ear vestea des- 15
pre dînsul se răspîndia din ce în ce mai mult; și se aduna
multe mare și aude, și să se vindece de dînsul de bôlele
lor. Ear el se ducea în pustie, și se ruga. 16

Și într-una din zile, precând învăța, ședeau Fariseii și în- 17
vătătorii de lege, cari veniseră din toate orașele Galileei, și ale Iu-
deeii și din Ierusalem; și puterea Domnului lucra, spre vinde-
carea lor. Și eca ore-cari bărbați purtau în pat pre un om, 18
care era paralytic; și căutau să-l ducă în intru, și să-l pue înă-
intea lui. Dar neaflând pe unde să-l ducă în intru, pentru 19
multime, suindu-se pe acoperământ, l-au coborît printre cără-
mișii cu patul în mijloc înaintea lui Iisus. Și vedând cre- 20
dința lor i-a dis: Omule, ertă-ți-se păcatele tale. Și au în- 21
ceput Cînturarii și Fariseii a convorbi între sineși, zicând:
Cine este acesta ce vorbește blasfeme? Cine poate să erte pă-
catele de cât numai Dumnezeu. Ear Iisus cunoscînd gîndu- 22
rile lor, răspundînd li-a dis: Ce gîndiți în inimile voastre?
Ce este mai lesne — a dice: Ertă-ți-se păcatele tale, se- 23
ce: Scolă și ambli? Inse ca să scii că Fiul omului are pu- 24
tere pe pământ a erta păcatele (a dis paralyticului) îți dic:

- 25 Scôlă, și luând patul tîu mergi la casa ta! Și îndată sculându-se înaintea lor, a luat patul pe care jăcen, și s'a dus la
 26 casa sa, glorificînd pro Dumnezeu. Și spaimă a cuprins pro toți, și glorificau pro Dumnezeu, și s'a împlat de frică, dîcînd: Lucruri minunate am vedut astă-zi.
- 27 Și după acestea a eșit, și a vedut un vameș, anume Levi,
 28 ședînd la vamă, și i-a dîs: Urmază-mî. Și lăsînd tôte s'a
 29 sculat, și i-a urmat. Și i-a făcut Levi ospet mare în casa sa; și era mulțime mare de vameși și de alții, cari ședeau la mesă
 30 cu diuși. Și murmurau Cărturarii lor și Fariseii cătra discipulii lui, dîcînd: Pentru ce mîncăți și beți cu vameși și cu pe-
 31 cătoși? Și respundînd Iisus li-a dîs: Nu aî trebuință de medic
 32 cei sănătoși, ci cei bolnavi. Nu am venit si chiam pro cei drepți, ci pro cei pecătoși la pocăință.
- 33 Ear el i-a dîs: Pentru ce discipulii lui Ioan postesc a de-
 34 seorî, și fac rugăciuni, asemenea și aî Fariseilor; dar aî tîi
 35 tescă nuntașii, pe cît timp mirele este cu diuși? Dar vor
 36 ti intrăcele țile. Și dîcea și parabolă cătra diușii: Nimene
 nu pune petec de vestmînt nou la vestmînt vechiu; alt-mintrelea
 37 și pre cel nou rupe, și petecul cel nou nu se potrivește
 cu cel vechiu. Și nimene nu pune vin nou în foi vechi; alt-
 38 mintrelea va sparge vinul cel nou foi, și el se va vîrsa, și foi
 39 se vor perde. Ci vinul nou trebuie pus în foi noi, și amîndouă
 îndată nou; căci dîce: Cel vechiu este mai bun.

CAP. VI.

Iisus justifică pre discipulii sîi, cari smulg spice în ziua sîmbătei; vindecă pre un om cu o mînă uscată; alege pre cei doi-spre-zece apostoli.

- 1 Și în sîmbăta ce se numesce adoua-intăi, trecea el prin
 2 cu mînuile. Ear ore-cari din Farisei li-a dîs: Pentru ce faceți
 3 ce nu se cade a face sîmbăta? Respundînd Iisus li-a dîs:
 4 Nu ați cetit ce a făcut David, când a hămîndit el și cei ce
 erau cu dînsul; Cum a intrat în casa lui Dumnezeu, și a
 5 luat pînile punerei-înainte, și a mîncat, și a dat și celor ce
 erau cu el; cari nu se cădea si le mînănce, ci numai preuții?
 6 Și li dîcea: Domn este Fiul omului și al sîmbătei.
- 7 Și în altă sîmbăta a intrat în sinagogă, și învăța; și era
 8 acolo un om, a căruia mîna cea dreaptă era uscată. Și l'pân-
 9 deau Cărturarii și Fariseii, de' va vindeca sîmbăta, ca si ade-
 10 8 acusațiunea contra lui. Ear el scia gîndurile lor, și a dîs o-

mului, care avea mâna uscată: Scăla-te și stăi în meșfloc. Ear el sculându-se a stătut. Atunci Iisus li-a ȳis: Vă voiŭ 9
 întrebu: Co so cuvine sâmbăta — a face bine seŭ a face rău?
 a scăpa vieŭ seŭ a perde-o? Și căutând spre toŭi a ȳis o- 10
 mului: Întinde-ŭi mâna ta; și el a făcut așa; și a devenit mâ-
 na lui sănătăsă ca și cea-l-altă. Ear ei s'au implut de furie 11
 până la nobunio; și vorbeau unul cătră altul, ce ar fi de făcut
 lui Iisus.

Și in acele ȳile el a eșit la munte si se rȳge, și a petre- 12
 cut totă nȳptea in rugăciune cătră Dumneȳeu. Și făcându-se 13
 ȳină, a chiămat *la sine* pre discipulii seŭ; și a ales dintr'inșii
 doi-spre-dece, pre cari 'i-a numit și apostoli: Pre Simon (pre 14
 care 'l-a numit Petru), și pre Andreiŭ, fratele lui; pre Iacob,
 și pre Ioan; pre Filip și pre Bartolomeiŭ; Pre Matheiŭ și 15
 pre Thoma; pre Iacob al lui Alfeiŭ și pre Simon, ce se chiamă
 Zelot; Pre Iuda al lui Iacob și pre Iuda Iscariot, care s'a 16
 făcut și trădător. Și pogorindu-se cu diușii a stătut in loc 17
 șes, și mulțimea discipulilor lui, și mult popor din totă Iudeea
 și din Ierusalem și de pe lângă țermul Tirului și al Sidonului
 cari veniseră si'l asculte, și si se vindece de bolele lor; Si 18
 cei ce se chinuiau de spirite necurate; și se vindecau. Și tot 19
 poporul căută si se atingă de el; căci eșta dintr'insul putere,
 și vindeca pre toŭi.

Și el rădicându-'și ochii seŭ spre discipulii lui, ȳicea: Fe- 20
 riciŭ *sunteŭi*, seracilor; că a voștră este imperătiă lui Dumne-
 ȳeu. Fericiŭ *sunteŭi* cari flămânȳiți acum; că vă veŭi satura. 21
 Fericiŭ *sunteŭi* cari plânȳeŭi acum; că veŭi rȳde.

Fericiŭ sunteŭi când ȳomenii vă vor urȳ, și când vă vor alun- 22
 ga, și vă vor insulta, și vor scȳte numele voștru ca rău, pentru
 Fiul omului. Bucuraŭi-vă într'acea ȳi, și saltaŭi; că ȳea pla- 23
 ta voștră mare *este* în ceriuri; căci într'aceșt chip făceaŭ pă-
 rinŭii lor profeŭilor. Inse vai voue, bogaŭilor! căci v'aŭi luat 24
ȳeja mângăierca voștră. Vai voue celor ce sunteŭi sățui! căci 25
 veŭi flămânȳi. Vai voue celor ce rȳdeŭi acum! căci veŭi plân-
 ge, și vă veŭi tângui. Vai voue, când vi vor ȳice bine toŭi ȳ- 26
 meni! căci într'aceșt chip făceaŭ părinŭii lor profeŭilor celor
 minciuoși.

Ci voue celor ce auȳiŭi, vi ȳic: Iubiŭi pre inimiȳi voștri, 27
 faceŭi bine celor ce vă urisc, Bine-cuvētaŭi pre cei ce vă ble- 28
 stemă, și vă rugaŭi pentru cei ce vă asupresc. Celui ce te 29
 bate preste o falcă, întȳrce-'i și cea-l-altă; și celui ce-'ȳi
 in mantaua nu 'ȳ opri a'ȳi lua și vestmēntul. Fie-că- 30
 ruia ce cere de la tine, dă-'ȳ; și de la cel ce-'ȳi ia ale tale nu
 cere inapoi. Și precum voiŭi ca si vi facă ȳomenii, asemenea 31
 li faceŭi și voi. Inse de iubiŭi pre cei ce vă iubesc, ce har 32

- 33 aveți? căci și pecătoșii iubesc pre cei cari îi iubesc. Și de fa-
ceți bine celor ce vi fac bine, ce har aveți? căci și pecătoșii
34 fac aceeași. Și de dați împrumut celor, de la cari sperați
a lua, ce har aveți? căci și pecătoșii dau împrumut pecătoșii
35 lor, și ia întocma. Ci iubiți pre inimicii voștri, și faceți bine,
și dați împrumut, nimic sperând; și va fi plata voastră mare;
și veți fi fi ai celui Pré-inalt; căci el este bun cătră cei ne-
36 mulțumitori și rei. Deci fiți milostivi. precum Părintele vos-
37 tru este milostiv. Nu judecați, și nu veți fi judecați; nu cou-
demnați, și nu veți fi condamnați; ertați, și vi se va erta;
38 Dați, și vi se va da: măsură bună, îndesată, și scuturată, și ver-
sându-se, vor da in sinul vostru. Căci cu aceași măsură cu ca-
re măsurați, vi se va măsura.
- 39 Și li-a dīs parabolă: Aū dōră pōte si conducē orb pre orb?
40 aū nu vor cădē amēndoi in grōpă? Nu este discipul mai pe-
sus de învățatorul seū; ear tot cel perfect va fi ca învățā-
torul seū.
- 41 Și pentru ce vēdi paūl ce este in ochiul fratelui tēu, ear
42 birna care este in ochiul tēu nu-o bagī in sēmă? Sēu cum
poți dice fratelui tēu: Frate, lasă si scot paūl care este in o-
chiul tēu, insu-ți nevēdēnd birna care este in ochiul tēu? Fă-
carnice! scōte întâiū birna din ochiul tēu, și atunci vei vedē
43 si scōți paūl care este in ochiul fratelui tēu. Căci nu este
arbore bun care si facē fruct rēu, nici arbore putred care si
44 facē fruct bun. Căci tot arborele se cunōsce din fructul seū.
Nu se adunā smochine din spinī, nici nu se culeg struguri din
45 rug. Omul cel bun scōte cele bune din tesaurl cel bun al
ânimei sale; și omul cel rēu din tesaurl cel rēu al ânimei sale
scōte cele rele; căci din abundanța ânimei vorbesce gura lui.
- 46 Și pentru ce mē chīamați Dōmne, Dōmne; și nu faceți cele
47 ce dic? Tot cel ce vine cătră mine și aude cuvintele mele
48 și le face, vi voiū arāta cui este asemenea: Asemenea este
unui om ce-și zidesce casă, care a sāpat adūnc, și a pus te-
meliā pe piatră; și făcēndu-se inundare de apă, a lovit riul in
acea casă, dar nu o a putut clāti; căci era întemeiată pe pia-
49 tră. Ear cel ce a aūdit, și nu a făcut, este asemenea unui om,
care și-a zidit casa pe pāmēnt fără temeliā, in care a lovit
riul, și îndată a cădūt, și mare a fost ruina casei acelea.

CAP. VII.

*Iisus vindecă pre servitorul unui sutaș; învieză pre fiul u-
nei vėduve; respunde trimișilor lui Ioan Botezătorul, și őr-
tă pre femeia cea pecătōsă.*

- 1 Și finind tōte cuvintele sale in aūdl poporului, a intrat in
2 Capernaum. Ear servitorul unui sutaș, care îi era preșios, era

- îmbrăcat în vestimente moi? Eca cei ce sînt frumos îmbrăcați și petrec în desfătare, sînt în casele regilor. Dar ce ați eşi 26 si priviți? Aû profet? adevăr dic voue, și mai mult de cât 27 profet. Acesta este de care s'a scris: Eca, eu trimit îngerul 28 meu înaintea fecei tale, care va găti calea ta înaintea ta. Cei dic voue: Între cei născuți din femei nu este mai mare pro- fet de cât Ioan Botezătorul, ear cel mai mic în imperăția lui Dumnedeu este mai mare de cât el.
- 29 Și tot poporul și vameșii aûdindu-'l aû îndreptățit pre Dum- 30 neđeu, botezându-se cu botezul lui Ioan. Ear Fariseii și ju- du-se de la dinsul.
- 31 Ear Domnul a đis: Cu cine dar voiû compara pre ômenii 32 acestei generațiuni? și cu cine sînt asemenea? Asemenea sînt cu copii ce șed în piétă și strigă unii cătră alții, ȓicënd: V'am fluerat și nu ați danțat; v'am cãntat de jale, și nu ați 33 plãns. Căci Ioan Botezătorul a venit nici pâne mănćand, 34 nici vin bënd; și ȓiceți: Are demon. Fiul omului a venit mănćand și bënd; și ȓiceți: Eca om mănćator și beutor de 35 vin, amic vameșilor și pecătôșilor. Dar înțelegciunea s'a ju- stificat de cătră toți fii sei.
- 36 Și l ruga ôre-care din Farisei, ca si mănănce cu el. Și în- trând în casa Fariseului a ședut la mėsă.
- 37 Și eca o femeie din oraș, care era pecătôsă, înțelegënd că 38 șede la mėsă în casa Fariseului, aducënd un vas de alabastru cu mir, și stând la picîorele lui din-apoi plângënd, a înce- put a uda picîorele lui cu lacrimi, și le stergea cu perii capu- 39 lui seû; și sãruta picîorele lui, și le ungea cu mir. Ear vę- ȓënd Fariseul care l chiãmase, a vorbit în sine, ȓicënd: Ace- sta, de ar fi profet, ar sci cine și ce feliu de femeie este cea ce se atinge de el, căci este pecătôsă.
- 40 Atunci luând cuvëntul Iisus 'i-a đis: Simone, am ôre-ce 41 siți đic. El a đis: Învětătorele, đic. Un creditor avea doi datornici; unul era dator cu cinci sute de lei, ear cel-l-alt cu 42 cinci-đeci. Și neavënd ei cu ce plăti, pre amândoi a gra- țiat. Decî spune-'mi, care dintrînșii îl va iubi mai mult. Si- 43 mon respundënd a đis: Socotesc că acela care a fost mai mult 44 grațiat. Ear el 'i-a đis: I'rept ați judicat. Și întorcëndu-se cătră femeie a đis lui Simon: Veđi acostă femeie? Am intrat în casa ta: apă pe picîorele mele nu ați dat; dar acosta cu la- crimii 'mi-a udat picîorele mele, și le-a sters cu pěrul capului 45 seû. Sãrutare nu 'mi-ați dat: ear acosta, de cãnd am intrat, 46 nu a încetat de a'mi sãruta picîorele mele. Cu oleu nu ați uns capul meu: ear acosta cu mir mi-a uns picîorele mele.
- 47 Pentru aceea đic ȓie: Ertă-se pecatele ei cele multe, căci a

inbit mult; ear cui se ertă pucin, iubesce pucin. Și a 48
 el: Ertă-ți-se păcatele tale. Și au început cei ce ședeau la 49
 mesă cu el a 48ice între sine'și: Cine este acesta care ertă pă-
 catele? Și a 48ice cătră femeie: Credința ta te-a mântuit? mergi 50
 în pace.

CAP. VIII.

*Parabola despre semănătorul. Iisus potolește o furtună; vindecă pre
 un demoniat și pre o femeie bolnavă; și învieză pre fiia lui Iair.*

După acestea el ămbla prin orașe și prin sate, predicând 1
 și vestind evanghelia împărăției lui Dumnezeu; și cei doi- 2
 spre-dece erau cu dînsul. Și nisce femei, care erau vindecate 3
 de spirite rele, și de bôle: Maria ce se chîama Magdalena, din
 care eșiseră șapte demoni; Și Ioanna, femeia lui Husa, ingri-
 jitorul lui Erod; și Susanna și altele multe, cari il serviau din
 averea lor.

Și adunându-se mult popor, venind la dînsul din tôte ora- 4
 șele, a 48ice în parabolă: A eșit semănătorul și semene se- 5
 mența sa; și semănend, unele au cădut lângă cale, și s'au căl-
 cat, și paserile ceriurilor le-au mîncat. Și altele au cădut 6
 pe piatră; și când au resărit, s'au uscat, pentru că nu aveau
 suc. Și altele au cădut între spinî; și crescînd spinî le-au 7
 inecat. Ear altele au cădut pe pămînt bun, și resărind, au 8
 făcut fruct insutit. Acestea 48icînd, a strigat: Cel ce are urechî
 de audît, audîe.

Și l-au întrebat discipulii lui, 48icînd: Ce însemnăză acestă 9
 parabolă? El a 48ice: Vouă este dat a sci misteriele împărăției 10
 lui Dumnezeu; dar celor-l-alfi în parabole; ca vîdînd și nu
 vîdîe, și audînd și nu înțelîe. Parabola este acestă: Semîn- 11
 ța este cuvîntul lui Dumnezeu. Cei de lângă cale sînt cei 12
 ce aud; apoi vine diabolul și ia cuvîntul din ânima lor, ca nu
 cumva creșînd și se mîntuescă. Cei de pe piatră sînt cei 13
 cari, când aud, primesc cuvîntul cu bucurie; dar acestia nu au
 rădîcină, ci cred până la un timp, și în timp de ispită se lî-
 pădă. Ear cele ce au cădut în spinî sînt acestia, cari, după 14
 ce au audît, ămblînd după griji, după averi, și disfătările vieței,
 se înecă, și nu fac fruct. Ear cele de pe pămînt bun sînt 15
 acestia, cari cu ânimă bună și sinceră audînd cuvîntul, il 48in,
 și fac fruct în răbdare.

Nimene aprîndînd lumina nu o acopere cu vas, seû nu o 16
 pune sub pat; ci o pune în sfecînic, ca cei ce întră și vîdîe lu-
 mină. Căci nimic nu este ascuns, care și nu se arătîe; nici 17
 acoperit, care și nu se facîe cunoscut, și si nu vie la arătare.
 Decî vedeți cum audîți; căci cel ce are, i se va da; și cel ce 18
 nu are, și ceea ce i se pare că are, i se va lua.

- 19 Atunci a venit la dînsul mama și frații lui, și nu puteau
 20 să se întîlnescă cu dînsul pentru mulțime. Și 'i-a spus cineva,
 21 dîcînd: Mama ta și frații tîi stau afară, vrînd să te vîdă. Ear
 el rîspundînd li-a dîs: Mama mea și frații mei sînt acestia, Ear
 cari aud cuvîntul lui Dumnezeu și 'l fac.
- 22 Și intrîuna din zile a intrat în corabie cu discipulii lui;
 23 și li-a dîs: Si trecem dîncolo de lac. Și aî plecat. Ear plu-
 tind ei, a adormit; și s'a rădicat vîfor de vînt în lac; și corabia se
 24 împlea *de apă*; și erau în pericol. Și apropiîndu-se 'l-aî disceptat,
 dîcînd: Învătătorule, Învătătorule, ne perilem! Atunci sculându-se
 a certat vîntul și vîforul apei; și aî încetat, și s'a făcut linise.
- 25 Și a dîs lor: Unde este credința voastră. Ear ei spălmîntați
 s'aî minunat, dîcînd unul cătră altul: Cine este acesta? că
 ordonă și vînturilor și apei, și 'l ascultă.
- 26 Și aî venit în laturea Gadarenilor, care este dîncolo de
 27 Galileea. Și eșînd el la uscat, 'l-a întîmpinat ôre-care om
 din oraș, care avea de mulți ani demoni, și nu se îmbrăca în
 28 vestmînt, nici nu mînea în cre-o casă, ci prin morminte. Ear
 vîdînd pre Iisus și strigînd, a cădît înaintea lui, și a dîs cu
 voce tare: Ce am eu cu tine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu celui
 29 Prî-nalt; te rog, nu me chinui. (Căci ordona spiritului celui
 necurat să iîsă din acel om. Căci de multe ori îl apucase; și
 de și se pădîia, și se lega cu lanțuri și cu cătuși, el sfîrîma
 30 legăturile și se gonîa de demon în pustie.) Și 'l-a întrebîat
 Iisus; dîcînd: cum te chiămî? El a dîs: Legeônă; pentru-că
 31 întraseră demoni mulți într'însul. Și 'l rugau, ca si nu li or-
 done si mîrgă în adînc.
- 32 Ear era acolo o turmă de porci mulți ce se păseau în
 33 munte, și 'l rugau, ca si li dea voe si între într'însii. Și li-a
 dat voe. Atunci aî eșît demonii din om, și aî intrat în porci;
 34 și s'a precipitat turma în lac, și s'a înecat. Ear păstorii vî-
 dînd ce se făcuse, aî fugit, și aî spus în oraș și în țîrîne.
- 35 Atunci aî eșît si vîdă ce s'a făcut; și aî venit la Iisus, și
 aî aflat pre omul, din care eșiseră demonii, ședînd la picio-
 36 rele lui Iisus, îmbrăcat și întreg la mînte; și s'aî temut. Și
 cei ce vîduseră li-aî spus cum s'a vindecat cel demonizat.
- 37 Atunci tot poporul laturei Gadarenilor 'l-a rugat, si se duce
 de la dînsii; căci erau cuprinși de frică mare; ear el intrînd
 38 în corabie s'a întors. Ear bărbatul, din care eșiseră demonii,
 39 îl ruga, ca si fie cu dînsul; înse Iisus 'l-a dimis, dîcînd: In-
 tîorce-te în casa ta, și spune căte țî-a făcut Dumnezeu. Și
 s'a dus, vestînd prin tot orașul căte 'l-a făcut Iisus.
- 40 Și cînd s'a întors Iisus, 'l-a primit poporul; căci toți îl as-
 41 ceptau. Și eca a venit un om, al căruia nume era Iair, și a-
 cesta era mai marele sinagogei; și cîdînd la picioarele lui Iisus,

El ruga ca si intre in casa lui. Căci avea o fiică una - năș- 42
 cută, ca de doi-spre-zece ani, și aceea era și morî. Ear mer-
 gînd el îl impresura mulțimea.
 Și o femeie, avînd curgerea sîngelui de doi-spre-zece ani, 43
 care cheltuise totă averea sa la medici, și nici de la unul nu
 a putut să se vindece; Apropiindu-se dinapoi, s'a atins de 44
 gîla vestimentului lui; și îndată a stătut curgerea sîngelui ei.
 Și a ăls Iisus: Cine s'a atins de mine? Ear negînd toți, a ăls 45
 Petru și cei ce erau cu el: Învătătorule, mulțimea te îmbulze-
 ce și te impresură, și ălici: Cine s'a atins de mine? Ear Iisus a 46
 ăls: S'a atins de mine ôre-cine; căci am priceput puterea care
 a eșit din mine. Ear femeia, vîdînd că nu a remas ascunsă, 47
 a venit tremurînd; și cădînd înaintea lui 'i-a spus înaintea a
 tot poporul, pentru care cauza s'a atins de el, și cum s'a vin-
 decat iudată. Ear el 'i-a ăls: Îndrăznesce, fiică, credința ta 48
 te-a vindecat; mergi în pace.

Ăncă vorbind el vine ôre-care de la mai marele sinagogei, 49
 ădicîndu-'i: Fiica ta este deja morî, nu supăra pre Învătătorul.
 Ear Iisus așînd, 'i-a respuns, ădicînd: Nu te teme; crede nu- 50
 mai, și se va mîntui. Ear el întrînd în casă, pre nimeni nu 51
 a lăsat să intre, de cît pre Petru și pre Iacob și pre Ioan, și
 pre părintele și pre mama copilei. Și plîngeau toți, și se 52
 tînguiau de dînsa; ear el a ăls: Nu plîngeți; nu a murit, ci
 dorme. Șiși rideau de dînsul, sciînd că a murit. Ear el 53 54
 scoțînd pre toți afară, și apucându-o de mână a strigat, ădi-
 cînd: Copilă, scôlă-te. Și s'a întors spiritul ei, și a înviat în- 55
 dată; și el a ordonat si'i dea și mînănce. Și s'a uimit pă- 56
 rinții ei; ear el li-a ordonat si nu spue nimenui ceea ce se făcuse.

CAP. IX.

*Iisus trimite pre apostolii săi să predice și si vindece; el satură cinci
 mii de ômeni cu cinci pîni, vorbesce de suferințele sale și de lepă-
 darea de sine. Transfigurațiunea sa; el vindecă pre un demonisat,
 și mustră zelul nesocotit al lui Iacob și al lui Ioan.*

A tunci chîmînd pre cei doi-spre-zece discipuli, li-a dat pute- 1
 re și autoritate preste toți demonii, și a vindeca bólele. Și 2
 'i-a trimis să predice imperăția lui Dumneđeu, și si vindece pre cei
 bolnavi. Și li-a ăls: Nimic si nu luați pe cale: nici toég, 3
 nici traistă, nici pîne, nici argint; nici si aveți câte doue vest-
 mînte. Și in ôri-ce casă veți întra, acolo si petreceți, și de 4
 acolo si eșiți. Și ôri-căți nu v_e vor primi, eșînd din acel o- 5
 raș scuturati și pulberea de pe picîórele vóstre, spre mărturie
 contra lor. Și eșînd, ămblau prin sate, predicând evangelia, 6
 și vindecînd pretutindenea.

- 7 Ear tetrarchul Erod a audît tôte cele ce se făceau de el; și nu se pricepea, pentru-că unii diceau, că Ioan s'a sculat din morți. Ear alții, că Ilie s'a arătat; ear alții, că un profet din cei de demult a înviat. Și a dis Erod: Pre Ioan eu l-am decapitat; dar acesta cine este, de care aud unele ca acestea? Și căuta si-l vedea.
- 10 Și întorcându-se apostolii, i-au narat tôte câte au făcut. Și luându-î, s'a dus deosebi în loc pustiu lângă orașul ce se cheamă Bethsaida. Ear poporul ațînd *acesta* i-au urmat; și primindu-î, li vorbea de înperăția lui Dumnezeu, și vindea pre cei ce aveau trebuință de vindecare.
- 12 Ear ziua începînd a se pleca, viînd cei doi-spre-dece i-au dis: Dimite mulțimea, ca mergînd în satele și în orașele cele d'împrejur, si găzduescă, și si-și afle bucate; căci aici sîntem în loc pustiu. Ear el li-a dis: Dați-li voi si mîncance. Ear ei au dis: Nu avem mai mult de cît cinci pâni și doi pesci; dar ei cît si ne ducem și si cumpărăm bucate pentru tot poporul acesta. Căci erau ca la cinci mii de bărbați. Și a dis discipulilor sei: Puneți-î cîte câte cinci-deci. Și au făcut discipulii așa: Atunci luînd cele cinci pâni și cei doi pesci, și căutînd la ceriū, le-a bine-cuvîntat, și le-a frînt, și le-a dat discipulilor si le pue înaintea poporului. Și au mîncat și s'au săturat toți, și au luat ceea ce prisosisse lor douăspre-dece panere de fărîmături.
- 18 Și fiind el singur rugîndu-se, și numai discipulii sei cu din sul, i-a întrebat, dîcînd: Cine 'mi dîc ômenii că sînt? Ei răspundînd au dis: Ioan Botezătorul; ear alții, Ilie; ear alții, că un profet din cei de demult a înviat. Li-a dis: Dar voi, cine 'mi dîceți că sînt? Petru răspundînd a dis: Christosul lui Dumnezeu. Ear el oprindu-î li-a ordonat si nu spue acesta nimenui; dîcînd: Fiul omului trebuie a suferi multe, și a fi reprob de bătrîni, și de archierei și de cărturari, și a fi omorît, și a învia a treia zi.
- 23 Și vorbea cătră toți: Orî-cine voiesce si vie după mine, si se lepede de sine, și si-și ia crucea sa în tôte zilele, și si-mi urmeze. Căci cel ce voiesce si scape viața sa o va perde; ear cel ce-și va perde viața sa pentru mine, acesta o va scăpa.
- 25 Căci ce folosește omului, de va dobîndi tîtă lumea, ear însuși se va pierde, sîu se va păgubi? Căci cel ce se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta se va rușina Fiul omului, cînd va veni în gloria sa, și a Părintelui, și a sîntilor ângeri.
- 27 Ear în adevăr dîc voue, sînt unii din cei ce stău aici, cari nu vor gusta mîrte, pînă cînd vor vedea înperăția lui Dumnezeu.
- 28 Și ca la opt zile după aceste cuvinte a luat pre Petru și pre Ioan și pre Iacob, și s'a suit în munte si se roge. Și ru-

gându-se, s'a schimbat clupul feței lui, și îmbrăcămintea lui s'a
 făcut albă și strălucind. Și éca, vorbeau cu dînsul doi băr- 30
 bați, cari erau Moise și Ilie; Cari arătându-se în gloriă, vor- 31
 bia de eșirea lui, care era și o împlinescă în Ierusalem. Ear 32
 Petru și cei cu dînsul erau îngreuiți de somn; și disceptându-
 se au vedit gloria lui, și pre cei doi bărbați stînd împreună
 cu dînsul. Și depărtându-se ei de la dînsul, a ăis Petru cătră 33
 Iisus: Învătătorule, bine ni este a fi aici, și si facem trei colibi;
 te una, și lui Moise una, și lui Ilie una; nesciind ce vorbea. 34
 Ear acestea vorbind el, s'a făcut nor și l'a umbrît; și s'au spăi- 35
 mentat când au intrat în nor. Și s'a audît voce din nor, ăi- 36
 cînd: Acesta este Fiul meu cel iubit, ascultați-l. Și după ce
 s'a audît vocea, s'a aflat Iisus singur. Și ei au tăcut, și nime-
 nui nu au spus în acele ăile nimic din cele ce vîduseră.

Ear a doua-ăi, pogorîndu-se ei din munte, l'a întîmpinat po- 37
 por mult. Și éca un bărbat din mulțime a strigat, ăicînd: 38
 Învătătorule, te rog, caută spre fiul meu; căci este unicul meu.
 Și éca spirit îl apucă, și de odată strigă și l' struncină cu 39
 spumă, și sfărămîndu-l, abia se duce de la dînsul. Și m'am 40
 rugat de discipulii tîi si l' scoté; dar nu au putut. Ear Iisus 41
 răspundînd a ăis: O neam necredincios și pervers, până când
 voi fi cu voi, și voi suferi pre voi? Adu pre fiul tîu aici.
 Și încă apropiîndu-se el l'a trîntit demonul, și l'a struncinat. 42
 Ear Iisus a certat pre spiritul cel necurat, și a vindecat co- 43
 pilul, și l'a dat părintelui său. Și se uîmiau toți de mă-
 rirea lui Dumnezeu.

Și mirându-se toți de tôte cari a făcut Iisus, a ăis discipu- 44
 lilor sei: Puneți aceste cuvinte în urechile vîstre; căci Fiul
 omului se va trăda în mîmile ômenilor. Ear ei nu înțelegeau 45
 acest cuvînt, și era ascuns de dinșii, ca si nu l' prîcîpé; și se
 temeau si l' întrebe de acest cuvînt.

Și s'a născut dispută între ei care dintr'înșii ar fi mai 46
 mare. Ear Iisus, sciînd gîndul ânimei lor, a luat un prunc, 47
 și l'a pus lângă sine. Și li-a ăis: Cel ce va primi acest 48
 prunc în numele meu, primesce pre mine; și cel ce va primi
 pre mine, primesce pre cel ce m'a trimis; căci cel ce este mai
 mic între voi toți, acesta va fi mare.

Ear Ioan luînd cuvîntul a ăis: Învătătorule, noi am vîdut 49
 pre un ôre-care scotînd demoni în numele tîu; și l'am oprit,
 pentru-că nu urméză cu noi. Dis-a Iisus lui; Nu l' opriți; căci 50
 cel ce nu este contra noastră este pentru noi.
 Și când s'au împlinit ăilele înălțării lui, el s'a determinat 51
 si mîrgé la Ierusalem. Și a trimis vestitori înainte sa; și 52
 mîrgînd au intrat într'un oraș al Samaritenilor si l' gătéscă.
 Dar nu l'au primit, pentru-că fața lui era îndreptată cătră 53

- 54 Ierusalem. Și vedând discipulii lui, Iacob și Ioan, au zis: Domne, voiesci ca și dîcem și se pogore foc din ceru, și se 'i-a certat, și a zis: Nu știți ai cărui spirit sînteți voi, le scape. Și au mers într'un alt sat.
- 57 Și mergînd ei pe cale, a zis ôre-care lui: Domne, iți voi urma ori-unde vei merge. Zis-a Iisus lui: Vulpile au vizuinii, și paserile cerului cuiburi; ear Fiul omului nu are unde a zis: Domne, dă-mi voe întăiu și merg și îngrop pre părimorții lor; ear tu mergi de vestesc imperăția lui Dumneșeu.
- 60 Și a zis și altul: Domne, iți voi urma; dar întăiu dă-mi voe și mă pîindu-și mâna lui pe plug, și căutînd înapoi, nu este propriu pentru imperăția lui Dumneșeu.

CAP. X.

Iisus trimite șapte-deci de discipuli și predice evangelia. Întorcerea și lacrima lor. Parabola Samariteanului. Iisus în casa Marthei și Mariei.

- 1 După acestea a orînduit Domnul și pre alți șapte-deci, și 'i-a trimis câte doi înaintea sa în orașul și locul, unde vrea el și să vie. Și dicea cătră dinșii:
- Secerișul este mare, ear lucrătorii sînt pucini; deci rugați pre Domnul secerișului, ca și scôte lucrători la secerișul seu.
- 3 4 Mergeți; éca, eu vî trimit ca mieii în meșlocul lupilor. Și nu purtați pungă, nici traistă, nici încălțăminte; și pre nimeni nu salutați pe cale. Și în ori-ce casă veți intra, întăiu dîceți: 6 Pace casei acesteia. Și de va fi acolo fiul păcei, se va repausa preste dînsul pacea vîstră; ear de nu, se va întorce la voi. Și într'aceiași casă remăneți, mîncînd și bînd cele ce ai; căci lucrătorul este vrednic de plata sa. Și nu vî mutați din casă în casă. Și în ori-ce oraș veți intra, și vî vor primi, 9 mîncăți cele ce vor pune înaintea vîstră. Și vindecați bolnavii cari sînt într'însul, și dîceți-li: S'a apropiat spre voi imperăția lui Dumneșeu. Dar în ori-ce oraș veți intra, și nu vî vor primi, eșînd la ulițele sale, dîceți: Și pulberea ce s'a lîpit de noi din orașul vîstru, o scuturăm spre voi; înse acela 12 si știți, că s'a apropiat spre voi imperăția lui Dumneșeu. Dîc voue, că mai ușor va fi Sodomei în acea dî, decăt celui oraș 13 Vai ție, Horazine! vai ție, Bethsaido! căci de s'ar fi făcut în Tir și în Sidon lucrurile minunate, cari s'au făcut în voi, de 14 mult s'ar fi pocăit, ședînd în sac și în cenușă. Înse mai ușor 15 va fi Tirului și Sidonului la judicată, decăt voue. Și tu, Ce

pernaume! care te-ai înălțat până la ceriū, până la iad te vei pogori. Cel ce ascultă pre voi, ascultă pre mine; și cel ce de- 16
consideră pre voi deconsideră pre mine; ear cel ce deconsideră
pre mine, deconsideră pre cel ce m'a trimis.

Și s'a'u întors cei șapte-șeci cu bucurie, dicënd: Dómnne, și 17
demonii ni se supun in numele tēu. El li-a đis: Am vėđut 18
pre Satana cãđėnd din ceriū ca un fulger. Eca, eū vi daū 19
pre Satana cãđėnd preste șerpi, și preste scorpiū și preste tótā
putere si inimicului; și nimic nu vė va vėtāma. Inse nu vė bu- 20
puterea pentru acēsta, cā spiritele vi se supun; ci vė bucurāți
cunāți pentru acēsta, cā numele vóstre s'a'u scris in ceriuri.

mai virtos, cā numele vóstre s'a'u scris in ceriuri. 21
Intr'acea orā s'a bucurat Iisus in spirit, și a đis: Mulțumesc 21
ție, Părinte, Dómnne al ceriului și al pāmēntului, cā ai ascuns
acestea de cei înțelepți și pricepuți, și le-ai descoperit pruncilor;
adevėrat, Părinte; cāci așa a fost bunā-voința inaintea ta.

Tóte imi sunt trǎdate de la Părintele meū; și nimeni nu scie 22
cine este Fiul, decāt numai Părintele; și cine este Părintele,
decāt numai Fiul, și cāruiā voiesce Fiul si'l descopere.

Și întorcėndu-se cǎtrā discipulī deosebi a đis: Fericiți sūnt 23
ochii cari vėd cele ce vedeți voi; Cāci đic voue, cā mulți pro- 24
feți și regi aū voit si vėdē cele ce vedeți voi, și nu aū vėđut;
și si aude cele ce audeți, și nu aū audeți.

Și eca un jurist s'a sculat, ispitindu-l, și dicënd: În vėtāto- 25
rule, ce si fac si moscenesc viėtā eternā? El i-a đis: Ce este 26
scris in lege? cum cetesci? El respundėnd a đis: Si iubesci 27
pre Domnul Dumnezeuul tēu din tótā ānima ta, și din tot su-
fletul tēu, și din tótā puterea ta, și din tot cugetul tēu; și pre
aprópele tēu ca inuși pre tine. Și i-a đis: Drept ai respuns; 28
acēsta fă, și vei trāi. Ear el, vrėnd si se justifice, a đis lui 29
Iisus: Și care este aprópele meū?

Ear Iisus respundėnd a đis: Un om se ducea din Ierusalem 30
la Ierichon, și a căđut intre tǎlhari, cari disbrǎcāndu-l și rǎ-
nindu-l s'aū dus, lǎsāndu-l abia viū. Și din întēmplare 31
se ducea un preut pe acea cale; și vėđėndu-l a trecut
pe alătura. Asemenea și un Levit viind la acel loc, și vėđėndu-l 32
a trecut pe alătura. Ear un Samaritean mergėnd pe cale, a 33
venit la el, și vėđėndu-l, i s'a făcut milā. Și apropiindu-se, 34
a legat ranele lui, turnānd oleū și vin; și puindu-l pe animalul
lui, l-a dus la o casā de óspeți, și a purtat grijā de el. Și 35
a doua đi plecānd, scoțėnd doi lei a dat gazdei, și i-a đis:
Pórtā grijā de dinsul; și ori-ce vei mai cheltui, eū, când mē
voiū întorče, voiū da ție inapoī. Decī care dintr'acei trei ți 36
se pare a fi aprópele celui ce căđuse intre tǎlhari? El a đis: 37
Cel ce a făcut milā cu dinsul. Atunci i-a đis Iisus: Mergi de
fă și tu asemenea.

- 38 Și ducându-se ei, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Și aceea avea o soră, ce se chema
 40 Maria, care și ședând la picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui
 41 Ear Martha era distrasă de multă servire, și viind la dînsul l-a
 42 dis: Dîmne, au nu'ți păsă, că sora mea singura m'a lăsat și ser-
 cru trebuesce; ear Maria și-a ales partea cea bună, care nu se

CAP. XI.

Iisus înrătă pre discipulii și cum trebue și se răge: rîndcă pre un demonizat, și refută pre Farisei cari însuesc această minune lui Beelzebub. Li mustră pentru moravurile rele și făcătura lor.

- 1 Și când el era într'un loc, rugându-se, după ce a încetat
 2 ță-ne și ne rugăm, precum și Ioan a învătăt pre discipulii sei.
 3 Și li-a dis: Când v-e rugați, dîceți: Părintele nostru, carele ești
 4 în ceruri, Sântescă-se numele tîu. Vie imperăția ta. Făcî-se
 5 voea ta, precum în ceriū, și pe pămînt. Pîncea noastră cea de
 6 tôte dîlele dă-ni-o astă-ți. Și ni ertă pécatele noastre, precum
 7 și noi ertăm tuturor celor ce ni sînt datori. Și nu ne duce
 8 în ispită, ci ne scapă de cel rău.
 9 Și li-a dis: dacă cineva dintre voi ar avé un amic, și ar veni
 10 la dînsul la miezul nopții, și l-ar dîce: Amice, dă-mi impru-
 11 mut trei pâni; Căci a venit din cale un amic la mine, și nu
 12 am ce pune înaintea lui; Și acela din intru răspundend ar
 13 dîce: Nu mă supera; deja s'a încuiat ușa, și copiii mei sînt în
 14 așternut cu mine; nu pot si me scol si'ți dau. Dîc voue: Mă-
 15 char de nu se va scula si'i dea pentru că este amicul seū, dar
 16 pentru stăruința lui se va scula si'i dea câte l trebue. Și dîce
 17 voue: Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi
 18 se va deschide. Căci tot cel ce cere, ia; și cel ce caută,
 19 află; și celui ce bate i se va deschide.
 20 De va cere fiul pîne de la unul dintre voi care este părinte,
 21 aū dora l va da piatră? seū de va cere pesce, aū dora l va da
 22 șerpe în loc de pesce? Seū de va cere ou, aū li va da scor-
 23 pie? Decî dacă voi, fiind rei, sciți si dați daruri bune copii-
 24 lor vostri: cu cāt mai mult Părintele vostru cel din ceriū va
 25 da Spirit Sânt celor ce cer de la dînsul?
 26 Și scotea un demon, și acela era mut. Și după ce a eșit
 27 demonul, a vorbit mutul; și s'a mirat mulțimea. Ear ore-cari
 28 dintr'înși dîceaū: El scôte demoni prin Beelzebub, domnul de-
 29 monilor. Alții ispitindu-l cereaū de la dînsul semn din ceriū.
 30 Ear el sciind gîndurile lor, li-a dis: Tôtă imperăția ce se dî-

bină între sine, se pustiesce; și casă care este contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta imperația 18
 lui? pentru-că (diceți, că eu scot demonii prin Beelzebul. Ear 19
 dacă eu scot demonii prin Beelzebul, prin cine îi scot îi vos-
 tri? pentru această ei vi vor fi judecatori. Ear dacă eu scot 20
 demonii prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe-
 demonii lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădăscă curtea 21
 rășia lui Dumnezeu. Dar când vine un mai tare de 22
 su, este în pace averea lui. În toate armele lui, în cari se încredea, și
 cât el și 7 biruiesce. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
 și cel ce nu adună cu mine risipește.

Când spiritul cel necurat ese din om, amblă acesta prin 24
 locuri senci, căutându-și repaus; dar neaflând, (dice: Mă voi
 întorče în casa mea, de unde am eșit. Și viind, o află mătu- 25
 rată și înfrumșetată. Atunci merge și mai în alte șapte spirite 26
 mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele
 mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele
 de pe urmă ale omului aceluia mai rele decât cele d'întăiu.
 Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor 27
 i-a (dis: Fericită este mitra care te-a purtat, și țitele cari ai supt.
 Ear el a (dis: Da, fericți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dum- 28
 neșeu și-l pădăsc.

Ear adunându-se glótele, a început a (dice: Acastă gene- 29
 rațiune este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât nu-
 mai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 pentru. Regina de la mēdă-și se va scula la judicată cu bār- 31
 cēsta. Regina de la mēdă-și se va scula la judicată cu bār-
 bații acestei generațiunii, și-i va condemna; căci a venit de la
 marginile pământului și au(ă înțelepciunea lui Solomon; și éca
 mai mult decât Solomon aici. Bărbații de la Nineve se vor 32
 scula la judicată cu această generațiune, și o vor condemna;
 căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult de-
 cât Iona aici.

Nimene aprindēd lumină o pune în loc ascuns, nici sub o- 33
 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră și vedē lumina. Lumină- 34
 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot
 corpul tău este luminat; dar de este rēu, și tot corpul tău ra
 și întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine 35
 si nu fie întunecată. Deci dacă corpul tău este tot luminat, ne- 36
 avēd vre o parte întunecată, tot va fi luminat, ca și când lu-
 minătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseu și prāndēscă la el; și 37
 intrānd a ședut la mēsă. Ear Fariseul vedēnd, că nu s'a spā- 38
 lat întâiu, mai înainte de prānd, s'a mirat. Dar Domnul i-a 39
 (dis: Acum voi Fariseii curățiți partea cea din afară a paharu-
 lui și a blidului; dar cea din intrul vostru este plină de răpire

- 40 și de reutate. Nebunilor! aș nu cel ce a făcut cea din-afară
 41 a făcut și cea din-întru? Inse dați milostenie din cele ce
 42 aveți; și eca toate vi sînt curate. Dar vai voue, Fariseilor!
 căci deciuți izma și ruta și toate legumelor, dar neglijați drep-
 tatea și dragostea lui Dumnezeu; acestea se căden și le faceți
 43 și acelea și nu le lăsați. Vai voue, Fariseilor! căci iubiiți drep-
 44 nele cele mai de sus în sinagogi, și salutările căci iubiiți scau-
 voue, Cărturarilor și Fariseilor făcarnici! căci sunteți ca mor-
 mintele ce nu se ved, și omenii ce amblă d'asupra lor nu le sciu.
 45 Atunci răspundînd unul din juristi, i-a dis: Învățătorule,
 46 acestea dîcînd, și pre noi injuri. El a dis: Vai și voue ju-
 ristilor! căci însărcinați pre omeni cu sarcini cu anevoie de-
 purtat, ear voi nici cu un deget al vostru nu vî atingeți de
 47 sarcini. Vai voue! căci zidiți mormintele profeților, pre cari
 48 părinții voștri i-au ucis. Deci mărturisii că conveniiți la sap-
 tele părinților voștri; căci aceia i-au ucis, ear voi zidiți mor-
 49 mintele lor. Pentru acesta și înțelepciunea lui Dumnezeu a
 dis: Trimite-voiu cătră ei profeți și apostoli; și pre unii din-
 50 trînșii vor ucide și i vor persecuta; Ca si se cîrî de la a-
 cest neam sângele tuturor profeților, ce s'a vîrsat de la a-
 51 meiereia lumii: De la sângele lui Abel până la sângele Za-
 chariei, care s'a omorît între altar și între templu; adevîr dîc-
 52 voue: Se va cere de la acest neam. Vai voue, juristilor! pen-
 ce vreați si între i-ați oprit.
 53 Și dîcîndu-li el acestea, au început Cărturarii și Fariseii a
 se mânia tare, și a-l ademini si li vorbescă despre mai multe;
 54 Pîndindu-l, și căutînd si scôtî ceva din gura lui, ca si-i
 pôt acusa.

CAP. XII.

*Iisus învîță pre discipulii sei a se pădi de făcîrie și de lăcomie.
 Că nu trebuie si se tîmî decăt numai de Dumnezeu. Blasfemea con-
 tra Sîntului Spirit. Privigherea. Împăcarea cu adversari.*

- 1 **S**i fiind adunate mai multe miî de popor, încat se călcău
 unii pre alții, a început a dîce discipulilor sei: Mai în-
 2 tăiiu pădiți-vî de aluatul Fariseilor, care este făcîria. Căci
 nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi, nici ascuns,
 3 care nu se va cunoște. Decî ori-ce veți dîce la întunec se
 va auzi la lumină; și ceea ce veți vorbi la urechie în cămări
 se va anunța d'asupra caselor.
 4 Ear dîc voue amicilor mei: Nu vî temeți de cei ceucid
 6 corpul, și după aceea nu mai aș nimic de făcut. Ci vi voiî
 arăta de cine si vî temeți: Temeți-vî de cel ce are putere, după
 ce a ucis, si arunce în gheenna; adevîr dîc voue: Temeți-vî

de acela. Aă nu se vînd cîinci vrăbiî drept doi bani? și nici 6
 una dintr'inselo nu este uitată înaintea lui Dumnezeu. Inse 7
 și porî capului vostru toți sînt numerați. Deci nu vî temeți;

căci voi sînteți de mai mult preț decît multe vrăbiî.
 Și dîc voue: Tot cel ce mî va mărturisi pentru dînsul înaintea 8
 și Fiîl omului va mărturisi pentru dînsul înaintea ângerilor
 lui Dumnezeu. Ear cel ce se va lepăda de mine înaintea 9
 menilor va fi lepădat înaintea ângerilor lui Dumnezeu. Și tot 10
 cel ce va dîce cuvînt contra Fiîlului omului, i se va erta; ear
 celui ce va blasfema contra Sântului Spirit nu i se va erta.
 Ear cînd vî vor aduce la sinagogi, si la magistraturi și auto- 11
 rități, nu vî îngrijiți cum și ce vîți respunde, sîu ce vîți dîce;
 Căci Spiritul Sânt vî va învîța într'acea oră ce vî se cuvine 12
 a dîce.

Și i-a dîs ôre-care din mulțime: Învîțătorule, dîi fratelui mî 13
 ca si împartî cu mine moscenirea. Ear el i-a dîs: Omule, 14
 cine m'a pus judicător sîu împartîtor preste voi? Și li-a dîs: 15
 Vedeți și vî feriți de lâcomie; căci vieța cui-va nu consistă în
 abundența averei sale.

Și a dîs lor parabolă: Unui om bogat i-a rodit țîrina. 16
 Și acesta cugeta în sine, dîcînd: Ce voiî face? fiînd-că nu am 17
 unde aduna fructele mele. Și a dîs: Acesta voiî face: Voiî 18
 strica grănarele mele, și le voiî zidi mai mari; și acolo voiî
 strînge tôte fructele mele și bunurile mele; Și voiî dîce su- 19
 fletului mî: Suffete, ai multe bunuri strînse spre mulți auî;
 repausă-te, mînăncă, bea, și veselesce-te. Dar Dumnezeu i-a 20
 dîs: Nebune, într'acastă nôpte va fi cerut de la tine sufletul tîu;
 atunci cele ce ai gătît, ale cui vor fi? Așa este cel ce strîn- 21
 ge lui-și tesaur, dar nu este bogat în Dumnezeu.

Și a dîs discipulilor sei: Pentru această vî dîc: Nu vî îngri- 22
 jiți de vieța vîstră, ce vîți mîncă; nici de corp, cu ce vî
 vîți îmbrăca. Vieța mai mult este decît hrana, și corpul de- 23
 cît vestmîntul. Căutați la corbî; căci nu sîmînă nici seceră; 24
 nu aă cîmări nici grînarie; și Dumnezeu îi nutresce; cu cît
 mai buni sînteți voi decît paserile? Și cine dintre voi prin 25
 grija sa pôte si adaogî staturii sale un cot? Decî dacă nu 26
 puteți face nici ce este mai mic, de ce mai îngrijiți de cele-l-
 alte? Priviți criniî, cum cresc; nu se ostenesce, nici torc; ear 27
 dîc voue, cî nici Solomon în tîtă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca
 unul dintr'acestia. Decî dacă Dumnezeu așa îmbracă érba, 28
 care este astă-đi în cîmp, și mîne se aruncă în cuptor, cu cît
 mai mult pre voi, pucin-credincîoșilor?

Si nu întrebați dar ce vîți mîncă, sîu ce vîți bé, nici nu vî 29
 luptați cu gîndul. Căci tôte acestea le cîută gîntele lîmei aces- 30
 tela; ear Pîrintele vostru scie cî vî trebuiesc acestea. Inse 31

- căutați imperăția lui Dumnezeu; și acestea toate vi se vor a-
- 32 daoge. Nu te teme, turmă mică; căci a bine-voit Părintele
- 33 vostru și vi dea imperăția. Vindeți averea voastră și dați mi-
- lostenie; faceți-vi pungi, cari nu se învechiesc, tesaur în ceruri,
- care nu se impucineze, unde furul nu se apropia, nici molia nu
- 34 strică. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va fi și inima
- ma voastră.
- 35 36 Și fie cōpsele vōstre incinse și făcielo aprinse; Și voi in-
- și-vē asemenea cu ȍmenii, cari ascēptă pre domnul lor, cand
- se va întorče de la nuntă; ca viind și bătēnd îndată și'l dis-
- 37 chiđē. Fericiți sūnt servitorii aceia, pre cari viind domnul
- li va afla privighiind; adevēr ȍic voue, cā se va incinge, și'i va
- 38 pune si șēđē la mēsă, și viind li va servi. Și de va veni la
- a doua strajă, sēu de va veni la a treia strajă, și'i va veni la
- 39 fericiți sūnt servitorii aceia. Dar acēsta si sciți, cā de ar sci
- stăpānul casei in care ȍră vine furul, ar privighie, și nu ar lăsa
- 40 si'l sape casa lui. Decī și voi fiți gata; căci in ȍra in care nu
- gāndiți Fiul omului va veni.
- 41 Ear Petru 'i-a ȍis: Dōmne, cātră noi ȍci acēstă parabolă,
- 42 sēu și cātră toți? Domnul a ȍis: Cine este ȍre ingrijitorul
- cel credincios și înțelept, pre care il va pune domnul sēu preste
- 43 servitorii sei, si li dea la timp porțiunea lor? Fericit este a-
- 44 cel servitor, pre care viind domnul sēu il va afla așa făcēnd. A-
- 45 devēr ȍic voue, cā 'l va pune preste toate averile sale. Dar de
- va ȍice acel servitor in ānima sa: Domnul meū întârđiā a veni,
- și va incepe a bate pre servitori și pre servitōre, și a mānca și
- 46 a bē și a se îmbāta. Va veni domnul servitorului aceluia in
- ȍia in care nu ascēptă, și in ȍra in care nu scie, și 'l va dis-
- 47 pica, și 'i va pune partea lui cu necredincioșii. Și servitorul,
- cel ce a sciut voea domnului sēu, și nu a gātīt, nici a făcut
- 48 dupre voea lui, se va bate mult. Dar cel ce nu a sciut, și
- a făcut cele vrednice de bātāi, se va bate pucin. Cāci ȍri-cā-
- ruia s'a dat mult, mult se va cere de la dīnsul; și cāruia i s'a
- incredințat mult, mai mult vor cere de la dīnsul.
- 49 Foc am venit si arunc pe pāmēnt, și ce voiesc dacā s'a și
- 50 aprins! Ear cu botez am si mē botez; și cum mē strimto-
- 51 rez până ce se va îndeplini! Aū vi se pare, cā am venit si
- 52 daū pace pe pāmēnt? Nu, ȍic voue; ci disbinare. Cāci de a-
- cum înainte cinci într'o casă vor fi disbinați, trei contra a doi,
- 53 și doi contra a trei. Se va disbina părinte in contra fiului,
- și fiul in contra părintelui; mama in contra fiicei, și fiia in con-
- tra mamei; sōcra contra norā-sa, și nora contra sōcrā-sa.
- 54 Și ȍicea și poporului: Când vedeți norul rădicāndu-se de
- 55 la apus, îndată diceți: Vine plōfă mare; și este așa, Și când
- 56 vedeți austrul suflānd, diceți: Va si fie arșiță, și se face. Fă-

carnicilor! făca cerului și a pământului sciți a cerca, dar a-cest timp, cum nu'l cereați?

Da, pentru ce nu judicați și de la sine ceea ce este drept? 57 Cînd mergeți cu adversarul tău la magistrat, șilește-te pe cale 58 a to disface de el; ca nu cum-va să te tragă la judicator, și judicatorul să te trădea servitorului; și servitorul să te arunce în închisoare. 59 Dic ție; Nu vei eși de acolo până ce nu vei plăti și banul cel mai de pe urmă.

CAP. XIII.

Iisus cu ocusiunea Galilienilor ucișă chîmă la pocîință. Parabola smochinului uscat. Iisus vindecă o femeie bolnavă în ziua sîmbătei. Parabola grîntelui de muștar. Îndemnare a intra pe porța cea strîmtă. Preficere de dărîmarea Ierusalemului.

În acel timp erau de făca unii, cari 'i-au spus despre Ga- 1 liliiani, al căror sânge 'l-a amestecat Pilat cu sacrificiile lor. 2 Și răspundînd Iisus li-a ăis: Aū vi se pare, că Galiliani 3 acestia aū fost mai pecațoși decăt toți Galiliani, pentru că aū suferit acestea? Nu, ăic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē 4 veți pierde așa. Sēu acei opt-spre-ăece, preste cari a căcut 5 turnul in Siloam, și 'i-a omorit, vi se pare, că acestia aū fost mai pecațoși decăt toți ômenii, cari locuiaū in Ierusalem? Nu, 6 ăic voue; ci de nu vē veți pocăi, toți vē veți pierde așa. 7 Și vorba ăcēstă parabolă: Ôre-cine avea un smochin plantat in viea lui, și a venit căutând fruct intr'insul, și nu a aflat. 8 Atunci a ăis cătră vier: ăca, trei ani sūnt de cānd viu căutând fruct in ăcest smochin, și nu aflu; taie-'l; de ce zădărnicesce 9 pămēntul? El răspundēnd i-a ăis: Dômnne, lasă-'l in ăcest an, 10 până ce 'l voiū săpa imprejur, și voiū pune gunoi. Și de 11 va face fruct, bine; ear de nu, după ăceea il vēi tăie. 12 Și invēța in una din sinagogi sâmbăta. Și ăca, era o fe- 13 mee, care avea spiritul neputinței de opt-spre-ăece ani, și era girbovă, și nu putea să se rădice in sus nici de cum; Ear li- 14 sus vēgēndu-o, o a cliămat, și 'i-a ăis: Femece, esci liberă de bôla ta. Și 'și-a pus mănile pe diusa, și îndată s'a indreptat, 15 și glorifica pre Dummneșeu.

Ear mai marele sinagogei mănîndu-se, pentru-că o vinde- 16 case Iisus sâmbăta, a respuns și a ăis poporului: Șese ăile sūnt in cari se cade a lucra; deci intr'ăcestea viind vē vindecați, dar nu in ădua sâmbătei. Atunci Domnul 'i-a respuns, și a 17 ăis: Făcarnice! fie-care din voi sâmbăta aū nu 'și dislēgē boul sēu asinul de la esle, și 'l duce de 'l adapă? Dar ăcēsta, care 18 este fiică a lui Abraam, și pre care o a legat Satana de opt-spre-ăece ani, aū nu se cădea a se dislega de ăcēstă legătură in ădua sâmbătei? Și ăcestea ăicēnd, se rușinaū toți adver- 19

- sarii lui; și tot poporul se bucura de toate cele minunate ce se făceau de dînsul.
- 18 Atunci zicea: Cui este asemenea împărăția lui Dumnezeu?
- 19 și cu ce o voiți asemăna? Asemenea este grăuntelei de mușcrescut, și s'a făcut arbore mare, și paserile cerului au locuit în ramurile lui.
- 20 Earăși a zis: Cu ce voiți asemăna împărăția lui Dumnezeu?
- 21 Asemenea este aluatului, care luându-l o femeie, l-a ascuns în trei măsuri de făină, până ce s'a dospit totă.
- 22 Și ambla prin orașe și prin sate, învățând și călătorind la Ierusalem.
- 23 Ear ore-care i-a zis: Dîmne, aū pucini sūnt cei ce se mîndătuiesc? Ear el li-a zis: Stăruieți a intra prin pōrta cea strîmtă;
- 24 cāci mulți, dic voue, vor căuta si între, și nu vor putē. Cānd se va fi sculat stăpānul casei, și va fi închis ușa, și voi veți închide-ni; și el respundēnd vi va dice: Nu vē cunosc de unde sūnteți;
- 25 Atunci veți începe a dice: Am mîncat și am bēut înaintea ta, și tu ai învățat în ulițele nōstre. Dar el va dice: Dic voue: Nu vē cunosc de unde sūnteți; depărtați-vē de la mine toți lucrătorii nedreptății.
- 26 Acolo va fi plāngere și scriș-nirea dinților, cānd veți vedē pre Abraam, și pre Isaac, și pre Iacob, și pre toți profetii in împărăția lui Dumnezeu, ear pre voi *înși-vē* scoși afară.
- 27 Da, vor veni de la răsărit, și de la apus, și de la mēdă-nōpte, și de la mēdă-ți, și vor ședē la mēsă in împărăția lui Dumnezeu. Și ēca sūnt cei mai din urmă, cari vor fi întâiū; și sūnt întâiū, cari vor fi cei mai din urmă.
- 28 Într-acea zi s'au apropiat ore-cari Farisei, dicēndu-i: Eși și te du de aici: cāci Erod va si te omōre. Ear li-a zis: Mergeți de spuneți vulpei aceleia: Eca eū scot demoni și fac vindecări astă-ți și mîne, și a treia *ți* mē voiți sfărși.
- 29 Înse mi se cade a merge astă-ți și mîne și in cea-l-altă *ți*; cāci nu este posibil si se piērdē profet afară din Ierusalem.
- 30 Ierusalem, Ierusalem! cel ce omori profetii, și uciți cu pietre pre cei trimiși la tine; de cāte ori am vrut si adun pre fiii tēi, cum *adunā* gāina puii seī sub aripī, dar nu ați voit.
- 31 Eca, vi se lasă casa vōstră pustia; cāci în adevēr dic voue: Nu mē veți vedē, până, va veni *timpul* cānd veți dice: Bine-cuvēntat este cel ce vine in numele Domnului.

CAP. XIV.

Iisus vindecă pre un idropic în ziua sâmbătă; el recomandă umfănta și facerea de bine. Parabola despre cina cea mare. Lepădarea de sine.

Întrând Iisus în casa ôre-căruia din mai marii Fariseilor, 1
 ca si mânânce pâne sâmbăta, acestia îl pândiau. Și éca un 2
 om bolnav de idropic era înaintea lui. Și Iisus luând cuvântul, 3
 a vorbit către juristi și către Farisei, zicând: Ôre se cade sâmbăta a vindeca? Ear ei au tăcut. Și apucându-l 'l-a vinde- 4
 cat, și 'l-a demis. Și răspunându-li a zis: Al căruia dintre 5
 voi asin seû bou, de va căde în puț, au nu îndată îl va scôte
 în ziua sâmbătei? Și nu au putut si-l răspunde la acestea. 6
 Și dicea parabola către cei invitați, observând cum își a- 7
 legeau șederile mai sus, zicându-li: Când vei fi invitat de ci- 8
 neva la nuntă, nu șede la locul cel mai de sus; ca nu cumva
 si fie invitat de dinsul altul mai cinstit de cât tine; Și viind 9
 cel ce a invitat pre tine și pre acela, îți va dice: Dă acestuia
 locul; și atunci vei începe cu rușine a lua pe rînd locul cel 10
 mai de jos. Ci când vei fi invitat, mergi de sești la locul cel
 mai de jos; pentru ca, când va veni cel ce te-a invitat, si-ți
 dice: Amice, sue-te mai sus; atunci vei avé onóre înaintea ce- 11
 lor ce vor sedé împreună cu tine. Căci tot cel ce se înalță
 pre sine se va umili; și cel ce se umilește se va înalța.
 Și dicea și celui ce 'l chiămase: Când faci prînd seû cină, 12
 nu invita pre amicii tîi, nici frații tîi, nici rudele tale, nici
 vecini bogăți, ca nu cumva și ei si te invite pre tine, și si-ți
 se facé respătire. Ci când faci ospet, invită seraci, nevoeși, 13
 schiopi, și orbi. Și fericit vei fi; căci ei nu pot si-ți întorcé; 14
 ci și se va întorce la învierea dreptilor.

Și auzind acestea unul din cei ce ședeau la mész cu el a 15
 zis: Fericit este cel ce va prîndi în imperăția lui Dumnezeu.
 El 'i-a zis: Un om a făcut cină mare, și a invitat pre mulți; 16
 Și a trimis pre servitorul seû în ôra cincii si dice celor invi- 17
 tați: Veniți, căci tôte sunt deja gata. Și au început toți de 18
 o-dată a se scusa. Cel d'întăiu 'i-a zis: Am cumpărat țerină,
 și am nevoie si es și si o vîd; te rog si mă erți. Altul a 19
 zis: Am cumpărat cincii părechii de bou, și merg si 'i cerc;
 te rog si mă erți. Și altul a zis: Mi-am luat femeie, și pentru 20
 acesta nu pot veni. Decî întorcându-se acel servitor, a spus
 domnului seû acestea. Atunci mîniându-se stăpînul casei, a
 zis servitorului seû: Eși curênd la piețile și stradele orașului,
 și adu aici seracii și nevoeși, și schiopi și orbi. Și a zis 22
 servitorul: Dîmne, s'a făcut cum ai ordonat, și încă mai este
 loc. Și a zis domnul către servitor: Eși la drumuri și la gar- 23
 duri, și 'i silește si între, ca si se împle casa mea. Căci dic 24

voue: Nicî unul din acei bărbați ce erau invitați nu va gusta din cina mea.

- 25 Și mergea cu dînsul popor mult; și el întorcîndu-se li-a
26 dis: Când cine-va vine către mine, și nu uresco pre părin-
tele seî și pre mamă, și pre femeie, și pro copii, și pre frați,
27 și pre surori, și chiar vieța sa, nu'mi pôte fi discipul. Și cel
28 fi discipul. Căci cine dintre voi vrînd si zidescă un turn, au
nu întâiu se pune si'și calculeze chîeltuēla, de are cu ce si fi-
29 nescă. Ca nu cum-va puind temelîa, și neputînd fini, toți cei
30 ce'l vor vedē si începē a'l lua in ris, Dicînd: Acest om a
31 început a zidi, dar nu a putut fini. Seî care rege, mergînd
întăiu si se sfătuescă, de va putē cu ōce miî si întîmpine mai
32 cel ce vine contra lui cu doue-ŋeci de miî? Ear de nu, încă
33 fiind acesta departe, trimițînd solie, se rōg de pace. Așa
nu'mi pôte fi discipul.
- 34 Bună este sarea; inse dacă sarea se va strica, cu ce se va
35 drege? Nicî in pămînt nicî in gunoiu nu este trebnică; ci se
aruncă afară. Cel ce are urechi de auzit, audē.

CAP. XV.

*Iisus justifică conduita sa cu păcătoșii prin parabolele despre oaie,
drahme și fiul risipitor.*

- 1 A tuncî s'au apropiat de dînsul toți vameșii și păcătoșii, ca
2 si'l asculte. Și murmurău Fariseii și Cărturarii, ŋi-
3 cînd: Acesta primesce pre păcătoșii, și mănăncă cu dinșii. Și
li-a vorbit acestă parabolă, ŋicînd:
4 Care om dintre voi avînd o sută de oi, și perđînd una
dintr'insele, au nu lasă pre cele noue-ŋeci și noue in pustie, și
5 merge după cea perđută, până cînd o află? Și aflăndu-o, o
6 pune pe umerile sale, bucurându-se. Și viind a casă, chîamă
amicii și vecinii, ŋicîndu-li: Bucurați-vē cu mine, că am găsit
7 oaea cea rătăcită. Dic voue, că așa va fi bucurie in ceri de
un păcătoș ce se pocăesce, mai mult decăt de noue-ŋeci și
noue de drepti, căroră nu li trebuie pocăință.
- 8 Seî care femeie, avînd ŋece drahme, de pierde o drahmă, au
nu aprinde lumină, și mătură casa, și caută cu dinadînsul, până
9 o află. Și aflăndu-o, chîamă amicele și vecinele, ŋicînd: Bu-
curați-vē cu mine, că am găsit drahma care o am perđut.
- 10 Așa, ŋic voue, se face bucurie înaintea ŋngerilor lui Dumnezeu
de un păcătoș ce se pocăesce.
- 11 12 Și a ŋis: Un om avea doi fi; Și a ŋis cel mai tēnēr din
ei părintelui seî: Părinte, dă'mi partea de avere ce mi se

cade. Și li-a împărțit averea. Și după pucine zile, adunând 13
toto fiul cel mai ténér, s'a dus iutr'o térră departe, și acolo
a risipit averea sa, viețuind în desfrânări. Și chieluind 14
el tóte, s'a făcut fómec mare într'acea térră; și el a început
a suferi de lipsă. Și mergénd s'a lipit de unul din cetățenii 15
terrei aceia; și 'l-a trimis la țérinele sale și pascé porcii. Și 16
doră si și sature pântecul seú de roșcovele ce mâncău porcii;
inse nimene nu 'l da. Și viindu-și în sine a dis: Căți argați 17
ai părintelui meu au prisosință de pâne, ear eu perú de fómec!
Mă voiú scula și mă voiú duce la părintele meu, și 'i voiú dice: 18
Părinte, pécătuit-am contra ceriului și înaintea ta; Și nu mai 19
sunt vrednic a mă chiâma fiul têu; fă-mé ca pre unul din ar-
gații tói. Și sculându-se a venit la părintele seú. Ear încă 20
hind departe, 'l-a vedut părintele seú, și i s'a făcut milă; și
alergând a cădut pe grumazul lui, și 'l-a sărutat. Și 'i-a dis 21
fiul: Părinte, pécătuit-am contra ceriului și înaintea ta, și nu
mai sunt vrednic a mă chiâma fiul têu. Și a dis părintele 22
cătră servitorii seí: Aduceți îmbrăcăminteá cea mai bună, și 'l
înbrăcați pre el, și dați inel în mâna lui, și încălțăminte în
picioréle lui. Și aduceți vițelul cel mai îngrășat, și 'l junghiați; 23
și si mâncăm și si ne veselim. Căci acest fiú al meu mort 24
era, și a înviat; perdut era, și s'a aflat. Și au început a se
veseli. Dar fiul lui cel mai mare era la țérină; și viind și 25
apropiindu-se de casă a audít musică și jocuri; Și chiâmând 26
pre unul din servitorii, 'l-a întrebat ce sunt acestea? El 'i-a 27
dis: Fratele têu a venit, și părintele têu a junghiat vițelul cel
îngrășat, pentru-că 'l-a primit sánătos. Ear el s'a mâniat, și 28
nu vrea si între. De aceea părintele lui esind il ruga. Dar 29
el respundénd a dis părintelui seú: Eca de atâtia ani îți ser-
vesc, și nici o-dată nu am călcat comandaméntul têu, și nici
o-dată nu 'mí-ai dat măchar un ed, ca si mă veselesc cu a-
micii mei. Inse când veni acest fiú al têu, care a consumat 30
averea ta cu meretricile, îi junghiași vițelul cel îngrășat. Ear 31
el 'i-a dis: Fiúle, tu esci cu mine în tot timpul, și tóte a le
mele sunt a le tale; Se cădea a ne veseli și a ne bucura; căci 32
acest frate al têu mort era, și a înviat; perdut era, și s'a aflat.

CAP. XVI.

*Parabola despre îngrijitorul necredincios. Nimene nu póte servi la
doi domni. Parabola despre bogatul și despre Lazar.*

Și dicea și discipulilor seí: Era un om bogat, care avea 1
un îngrijitor; și acesta a fost părít la el că risipesce a-
verea lui. Deci chiâmându-l 'i-a dis: Ce aud despre tine? dă 2
socotélă de îngrijitoria ta; căci nu mai poți fi îngrijitor. Ear 3
îngrijitorul a dis în sine: Ce voiú face? căci domnul meu ia de

- 4 la mine îngrijitoria: a săpa nu pot, a cere îmi este rușine. Știu
ce voiți face, ca, dacă voiți fi scos din îngrijitoria, si mă primescă
5 în casele lor. Și chiamând pre fie-care din datornicii dom-
nului său, a ȋis celui întâiu: Cu cât ești dator domnului meu?
6 El a ȋis: Cu o sută de măsuri de oleu. Și i-a ȋis: Ia-ȋi in-
7 scrisul, și ședî curînd, și scrie ciuci ȋeci. Atunci a ȋis altuia:
Dar tu, cu cât ești dator? El a ȋis: Cu o sută de măsuri de
8 grâu. Și i-a ȋis: Ia-ȋi înscrisul, și scrie opt ȋeci. Și a lăudat
căci fiii lumii acesteia sînt mai înțelepți decăt fiii luminei în
generaȋiunea lor.
- 9 Și ȋic voue: Faceȋi-vi amici din mamonul nedreptăȋei; ca,
dacă veȋi fi în lipsă, si vȋ primescă în corturile cele eterne.
- 10 Cel ce este credincios în pucine, este credincios și în multe;
11 și cel ce este nedrept în pucine, este nedrept și în multe. ȋeci
dacă nu aȋi fost credincios în mamonul cel nedrept, cine vi
12 va încredinȋa cele adeverate? Și dacă nu aȋi fost credincios
13 în cel străin, cine vi va da ce este al vostru? Nici un ser-
vitor nu pȋte servi la doi domni; căci seȋu pre unul va uri și
pre altul va iubi; seȋu de unul se va alipi și pre altul va dis-
preȋui. Nu puteȋi servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
- 14 Și auȋiau tȋte acestea și Fariseii, cari erau iubitori de ar-
15 gint, și și rideau de dinsul. Și li-a ȋis: Voi sînteȋi cei ce
vȋ faceȋi drepȋi înaintea ȋmenilor; înse Dumnezeu cunȋce
ănimile vȋstre; și cea ce este între ȋmeni preȋios, abomina-
16 ȋiune este înaintea lui Dumnezeu. Legea și profeȋii erau până
la Ioan; din acest timp se predică imperăȋia lui Dumnezeu, și
17 fie-care se silește spre aceea. Și mai lesne este si trecȋ ce-
18 riul și pămîntul, decăt si cadȋ o cirtă din lege. Tot cel ce și
lasă femeea sa și ia alta comite adulteriu; și tot cel ce ia pre
cea lăsată de bărbat comite adulteriu.
- 19 Era un om bogat, ce se îmbrăca în purpură și în mătasă,
20 veselindu-se în strălucire în tȋte ȋilele; Și era un serac, a-
nume Lazar, care era aruncat înaintea uȋei lui plin de bube;
21 și doria si se sature din fărămăturile, cari cădeau din mēsa
22 bogatului, și cānii viind lingeau bubele lui. Și a murit seracul,
și s'a dus de ângerî în sinul lui Abraam; și a murit și bogatul,
23 și s'a îngropat. Și în iad rădicându-și ochii seȋ, fiind în chi-
nuri, vede pre Abraam de departe, și pre Lazar în sinul seȋ.
- 24 Și el strigănd a ȋis: Părinte Abraame, miluesce-mȋ, și trimite
pre Lazar, si și întingȋ vȋrful degetului seȋ în apă, ca si mi
25 răcorȋscă limba; căci mă chinuesc în acȋstă văpae. Înse A-
braam a ȋis: Fiule, adu-ȋi aminte, că tu aȋi primit cele bune
a le tale în viaȋa ta, și Lazar asemenea cele rele; dar acum
26 el se mângăe, și tu te chinuesci. Și pe lăngă tȋte acestea

Intre noi și intre voi este un mare abis, încât cei ce vor și
trece de aici către voi nu pot; nici cei de acolo nu pot și
trece la noi. Atunci a zis: Te rog dar, părinte, ca și 'l tri- 27
mii în casa părintelui meu; Căci am cinci frați; cărora si 28
li mărturisescă despre această, ca nu cumva și vie și ei la a-
cest loc de chin. I-a zis Abraam: Aū pre Moisi și pre profeți; 29
și i asculte. Ear el a zis: Nu, părinte Abraame; ci de va 30
merge la dișii cineva din morți, se vor pocăi. Și i-a zis: 31
Dacă nu ascultă de Moise și de profeți, măchar de ar și învia
cineva din morți, nu vor crede.

CAP. XVII.

*Iisus vorbește despre scandale, despre ertarea greșelilor, și despre
puterea credinței; el vindecă dece leproși; vorbește despre întemeierea
imperiului lui Dumnezeu, și despre venirea Fiului omului.*

Atunci a zis discipulilor sei: Este imposibil si nu vie 1
scandale; dar văi de omul acela, prin carele vin. Mai 2
de folos 'i-ar fi, ca si i se spânzure o piatră de mără de gru-
maul lui, și si se arunce in mare, decât si scandalisă pre u-
nul dintr'acești mici. Pădiți-vă: De 'ți va greși fratele tău, 3
cărta-l; și de se va pocăi, ertă-'i. Și măchar de șapte ori 4
in zi de 'ți va greși, și de șapte ori in zi se va întorce la tine
dicend: Mă căesc; și 'i erti.

Și aū zis apostoli către Domnul: Adaoge-ni credință. Ear 5 6
Domnul a zis: De ați avé credință ca un grăunte de muștar, ați
dice dudului acestuia: Disrădicineză-te și te planteză in mare,
și 'ar asculta.

Ear cine dintre voi, dacă ar avé serv arând, seū pascend 7
vite, 'i-ar dice îndată, după ce a venit de la câmp: Du-te și
te pune la măsă? Aū nu mai virtos îi va dice: Gătesce-mi 8
cina, și incingându-te servesce-'mă, până voiū mânca și voiū bé
eū; și după aceea vei mânca și vei bé și tu? Aū dora va 9
mulțumi servului aceluia, pentru-că a făcut cele ce i s'a ordo-
nat? Nu, mi se pare. Așa și voi, când veți fi făcut toate cele 10
ce vi s'a ordonat, diceți: Sūntem servi netrebnici; făcurăm ce
am fost datorți a face.

Ear mergend el la Ierusalem a trecut prin Samaria și Ga- 11
lilea. Și intrand într'un sat, 'l-aū intimpinat dece bărbați 12
leproși, cari aū stătit de departe; Și aceia aū rădicat voce, 13
dicend: Iisuse, Învătătorule, miluesce-ne. Și vedendu-'i li-a 14
zis: Mergeți și vă arătați preuților. Și s'a întemplat precând
mergeaū, s'aū curătit. Ear unul dintr'inșii vedend că s'a vin- 15
decat, s'a întors, glorificand pre Dumnezeu cu voce tare; Și a 16
cădut cu fața la picidorele lui, mulțumindu-'i; și acela era Sa-
maritean. Iisus luand cuvântul a zis: Aū nu dece s'aū curătit? 17

- 18 dar cei noue unde *sunt*? Nu s'a'ă aflat si se întorcă si dea
 19 gloriă lui Dumnezeu decât numai acest străin. Și i'a dîs:
 Scôlă-te și mergi; credința ta te-a mântuit.
 20 Și fiind întrebat de Farisei, când va veni imperăția lui Dum-
 neșeu, li-a respuns și a dîs: Imperăția lui Dumnezeu nu vine
 21 vîdînd cu ochii. Nici vor dice: Eca aici! se'u eca acolo! caci
 eca imperăția lui Dumnezeu este *deja* între voi.
 22 Și a dîs discipulilor: Vor veni zile, când veți dori si vedeți
 23 una din zilele Fiului omului, și nu veți vedé. Și vi vor dice
 24 Eca aici! se'u eca acolo! nu mergeti, nici nu urmăriți. Caci
 precum fulgerul, fulgerând din o *parte* a cerului luminează până
 25 la altă; așa va fi și Fiul omului in ziua sa. Dar mai intai
 trebuie a suferi multe și a fi reprobat de această generațiune.
 26 Și precum a fost in zilele lui Noe, așa va fi și in zilele Fi-
 27 iului omului: Măncău, beau, se însurău, se măritău, până la
 ziua in care a intrat Noe in arcă și a venit deluviul, și a per-
 28 dut pre toți. Asemenea și precum a fost in zilele lui Lot:
 29 măncău, beu, cumpărau, vindeau, sădiau, zidiau; Dar in ziua
 in care a eșit Lot din Sodoma, a ploiat foc și puciosă din ceru,
 30 și a perdut pre toți. Ast-feliu va fi in ziua in care Fiul o-
 31 mului se va arăta. Intra-acea zi cel ce va fi d'asupra casei și
 vasele lui in casă, si nu se pogore si le ia; și cel din câmp,
 32 asemenea si nu se întorcă înapoi. Aduceți-vé aminte de fe-
 33 mea lui Lot. Cel ce va căuta si scape viața sa o va perde,
 34 și cel ce o va perde o va conserva. Dic voue: Intra-acea
 nopte vor fi doi într'un pat: unul se va lua, și altul se va lăsa.
 35 Doue vor măcina împreună: una se va lua, și alta se va lăsa.
 36 37 Doi vor fi in câmp: unul se va lua, și altul se va lăsa. Și
 răspundînd i-a'u dîs: Unde Dómné? El li-a dîs: Unde este tru-
 pul, acolo se vor aduna vulturii.

CAP. XVIII.

*Parabolele despre judecătorul nedrept și despre Fariseu și vameș.
 Iisus bine-cuvîntă pre prunci. Pericolul bogățiilor. Iisus își pre-
 dice suferinșile sale, și vindecă pre un orb.*

- 1 Și li dîcea parabolă *cu acest scop*, că se cade a se ruga
 2 tot-de-una, și a nu se discurgea; Dicînd: Intr'un o-
 raș era un judecător, care nu se temea de Dumnezeu, nici nu
 3 i păsăa de om. Și era o vîduvă într'acel oraș, și venia la
 4 dînsul, dicînd: Scapă-mé de inimicul meu. Și nu vroea mult
 timp; ear după aceea a dîs in sine: De și nu mă tem de Dum-
 5 neșeu, nici nu 'mă pêsă de om, Dar fiind-că această vîduvă
 mă superă, o voi scăpa, ca si nu mă chinuiescă viind necontent.
 6 7 Și a dîs Domnul: Audiți ce dice judecătorul cel nedrept. Și
 Dumnezeu a'u nu va face scăpare aleșilor se'i, cari strigă către

disus diua și nóptea, de și îndelung rabdă pre *adversarii* lor? 8
 Dic voue, că 'i va scăpa curênd. Inse când va veni Fiul o-
 mului, ore va afla credință pe pământ?

Ear câtră ore-curi ce se încredea în sine, că sunt drepti, 9
 și disprețuiau pre cei-l-alți, ăcea acéstă parabolă: Doi ô- 10
 meni s'au suit în templu, ca si se róghe; unul Fariseu și altul
 vameș. Fariseul stând se ruga în sine așa: Dumneđeule, 11
 îți mulțumesc, că nu sunt ca cei-l-alți ômeni, răpitori, nedrepti,
 adulteri, seú și ca acest vameș; Postesc de doue ori în sep- 12
 tămană; dau decinielă din tôte câte căscig. Dar vameșul, 13
 stând de departe, nu vroea nici ochii si rădice spre ceriú, ci și
 bâtea peptul seú, ăcînd: Dumneđeule, fi milostiv mie pécăto-
 rului. Dic voue, acesta s'a dus la casa sa *mai îndreptat* de- 14
 cât acela; căci tot cel ce se înalță însuși se va umili; dar cel
 ce se umilește se va înălța.

Și aduceau la el și prunci, ca si se atingă de ei; inse disci- 15
 puli vêdend 'i-au certat. Ear Iisus chiámându-'i *la sine* a 16
 ădis: Lăsați pre prunci si vie la mine, și nu 'i opriți; căci a u-
 nor asemenea este imperăția lui Dumneđeú. Adevăr dic voue: 17
 Cel ce nu va primi imperăția lui Dumneđeú ca un copil nu va
 intra într'însa.

Și 'l-a întrebat un dregător, ăcînd: Învătătorule bune, ce 18
 si fac si moscenesc viétă eternă? Iisus 'i-a ădis: Pentru ce 19
 mă numesci bun? nimene nu *este* bun, fără numai unul, Dum-
 neđeú. Comandamentele scii: Si nu comiți adulteriú; si nu 20
 ucidi; si nu furî? si nu mărturisesci mărturie mincinosă; Onoră
 pre părintele têu și pre mama ta. Acela a ădis: Tôte acestea 21
 le-am pădit din teneretele mele. Iisus auđind acestea 'i-a ădis: 22
 Âncă una îți lipsesce; vinde tot ce ai, și împarte seracilor; și
 vei avé tesaur în ceriú; și vino, urmază-'mî. Dar el auđind 23
 acestea s'a întristat; căci era fôrte avut.

Și vêdendu-'l Iisus, că s'a întristat, a ădis: Cât de anevoe 24
 vor intra în imperăția lui Dumneđeú cei ce au avuți. Căci 25
 mai lesne este si trecê funia prin urechia acului, decât bogatul
 si intre în imperăția lui Dumneđeú. Ear ei auđind *acestea* aú 26
 ădis: Cine dar pôte si se mântuescă? El a ădis: Cele ce sunt 27
 imposibile la ômeni sunt posibile la Dumneđeú.

Atunci a ădis Petru: Éca noi am lăsat tôte, și 'ți am urmat. 28
 El li-a ădis: Adevăr dic voue; Nimene nu este care 'și-a lăsat 29
 casă, seú părinți, seú frați, seú femei, seú copii pentru impe-
 răția lui Dumneđeú. Care si nu ia immulțite în acest timp, 30
 și în lumea cea viitoare viétă eternă.

Atunci luând *cu sine* pre cei doi-spre-ăcece, a ădis: Éca ne 31
 suim la Ierusalem, și se vor împlini tôte cele scrise prin pro-
 feți despre Fiul omului. Căci se va trăda păgânilor, și va fi 32

- 33 batjocorit, și va fi insultat și va fi scuipit. Și bîciundu-⁷ il
 34 vor omori; și a treia-⁸ li va învia. Iuse ei nimic nu au înțeles
 din acestea; și era ascuns cuvîntul acesta pentru dișii, fiind
 că nu înțelegeau cele dișe.
- 35 Și apropiindu-se el de Ierichon, ședea un orb lângă cale,
 36 cerșind; și auzînd mulțimea trecînd, a întreat ce este a-
 37 38 cîsta. Și i-au diș: că trece Iisus Nazarianul. Atunci a str-
 39 gut, dișînd: Iisuse, Fiul lui David, miluesce-mă. Ear cei ce
 40 mai virtos striga; Fiule al lui David, miluesce-mă. Ear el cu mult
 Iisus a ordonat si 'l aducă la sine; și apropiindu-se el de di-
 41 sul 'l-a întreat, Dișînd: Ce voesci si 'ți fac? El a diș:
 42 Dîmne, si vîd earăși. Și Iisus i-a diș: Veți; credința ta te-a
 43 mîntuit. Și îndată a vîdut, și i urma, glorificînd pre Dum-
 neșeu; și tot poporul vîdînd, a lăudat pre Dumneșeu.

CAP. XIX.

*Iisus chîamă pre Zaccheu. Parabola celor deșe mnale. Intrarea lui
 Iisus in Ierusalem, căruia i preșice dărămarea; el alungă din
 templu pre cei ce l pângăriau.*

- 1 2 Și intrînd, trecea Iisus prin Ierichon. Și éca un om a-
 nume Zaccheu, care era mai marele vameșilor, și bogat,
 3 Căuta si vîdă pre Iisus cine este; dar nu putea pentru mul-
 4 țime, pentru că era mic de statură. Și alergînd înainte s'a
 5 suit într'un dud si l vîdă, căci era si trecă pe acolo. Și viind
 Iisus la acel loc căuta, și l a vîdut, și a diș cătră dișul: Zac-
 chee, grăbesce de te pogoră; căci astă-⁸ di trebuie si petrec in
 6 casa ta. Și grăbindu-se s'a pogorit, și l-a primit bucuos.
 7 Și toți cari vedeau acesta murmurau, dișînd: A intrat la un
 8 om păcătoș si gășduescă. Ear Zaccheu stînd a diș cătră
 Domnul: Éca, Dîmne, jumătate din averea mea o dau ser-
 a-cilor, și de am înșelat pre cineva cu ceva, întorc împătrit.
 9 Diș-a Iisus lui: Astă-⁸ di s'a făcut mîntuire casei acesteia, că și
 10 acesta este fiu al lui Abraam. Căci fiul omului a venit si
 caute și si mîntuescă aceea ce este perdut.
- 11 Și ascultînd ei acestea, el a adăogit o parabolă, pentru că
 era aprôpe de Ierusalem, și pentru-că li se părea că îndată va
 12 si se arete imperăția lui Dumneșeu. Decî a diș:
 Un om nobil s'a dus într'o țerră departe, si i'a regat, și
 13 si se întorcă. Și chîamînd deșe servitori ai sei, li-a dat deșe mnale
 14 și li-a diș: Neguțătoriți până voi veni. Dar cetățenii lui il
 ura, și au trimis solie după el dișînd: Nu voim pre acesta si
 15 domnescă preste noi. Dar luînd regatul, s'a întors, și a diș
 si se chîame la dișul pre servitori ai aceia, cărora li dedese ar-
 16 gîntul, ca si așe ce fie-care a cășcigat. Atunci a venit cel

d'întăiu, zicînd: Dîmne, mnaua ta a adus dece mnaie. I-a 17
 zis: Bine, servule bunu; pentru-că ai fost credincios preste pucin, și
 ai putea preste dece cetăți. Și a venit cel al doilea, zicînd: 18
 Dîmne, mnaua ta a adus cinci mnaie. Și a zis acestuia: 19
 Și tu fi preste cinci cetăți. Și altul a venit, zicînd: Dîmne, 20
 dea mnaua ta, care o am ținut legată în basma; Căci m'am 21
 ținut de tine, pentru-că esci om aspru; Iai ce nu ai pus, și
 seceri ce nu ai semănat. Și i-a zis: Din gura ta te voi ju- 22
 dica, servule rău. Ai știut că eu sînt om aspru, luînd ce nu
 am pus, și secerînd ce nu am semănat. Deci pentru ce nu ai 23
 dat argintul meu schimbătorilor, și eu viind, aș fi luat al meu
 cu dobîndă. Și celor ce sta înainte a zis: Luați de la el 24
 mnaua, și o dați celui ce are dece mnaie. (Ei i-au zis: Dîmne, 25
 acela are *deja* dece mnaie). Căci zic voue, că tot celui ce 26
 are, i se va da; ear de la cel ce nu are, și ceea ce are, i se
 va lua. Iuse pre inimiții mei aceia, cari nu au voit să dom- 27
 nesc preste dinșii, aduceți-i aici, și i sfășiați înainte mea. 28

Și acestea zicînd, mergea înainte, suindu-se la Ierusalem. 29
 Ear apropiindu-se de Bethfage și Bethania, cătră muntele 30
 ce se chiamă al Olivilor, a trimis pre doi din discipulii sei,
 zicînd: Mergeți în satul care este înainte *văstră*, în care intrînd 30
 veți afla un mînz legat, pe care nici un om nici o dată nu a ședut;
 dislegați-l, și l'aduceți. Și de v' va întreba cineva; Pentru ce 31
 îl dislegați? îi veți dice așa: Pentru că Domnului trebuesce. 32

Și mergînd cei trimiși, au aflat precum el li disese. Și 32 33
 dislegînd ei mînzul, li-au zis stăpînii lui; Pentru ce dislegați
 mînzul? Ei au zis: Domnului trebuesce. Și l-au adus la 34 35
 Iisus; și aruncându-și vestmintele lor pe mînz, au pus pre
 Iisus d'asupra. Și mergînd el, așterneau vestmintele lor pe 36
 cale. Și apropiindu-se el la pîlele muntelui Olivilor, a în- 37
 ceput totă mulțimea discipulilor, bucurîndu-se, a lăuda pre
 Domnedeu cu voce tare, pentru tôte cele minunate cari vîduseră;
 zicînd: Bine cuvîntat *fi* regele, cel ce vine în numele Dom- 38
 nului; pace în ceri și gloriă în înălțimî. Și ôre-cari Farisei 39
 d'între mulțime i-au zis: Învățătorule, cîrtă-ți discipulii tîi.
 Iuse el respundînd a zis: Zic voue, că de vor tăce acestia 40
 pietrele vor striga.

Ear apropiindu-se, a vîdut cetatea și a plîns de dînsa, 41
 zicînd: De ai fi cunoscut și tu, măchar în acîstă zi a ta, 42
 cele ce sînt spre pacea ta! Dar acum s'au ascuns de la ochii
 tîi. Căci vor veni zile asupra ta, cînd inimiții tîi vor face 43
 un val împrejurul tîu, și te vor împresura, și te vor îmbulzi de
 tôte părțile; Și te vor face întocmai cu pămîntul, și pre fiu 44
 tîi în tine; și nu vor lăsa în tine piatră pe piatră; pentru-că
 nu ai cunoscut timpul cercetărei tale.

- 45 Și intrând în templu a început a scote la început a scote pre cei ce vindeau
46 într'iusul, și pre cei ce cumpărau; Dicându-li: Scris este: Casa
mea casă de rugăciune este; dar voi o ați făcut pescară tal-
harilor.
47 Și învăța în templu în toate zilele. Ear archiereii și Cărtu-
48 rarii și bătrânii poporului căutaă si 'l pîrîle. Dar nu puteau
afila ce si 'i facē, pentru-că tot poporul se ținea de el, ascu-
tându-'l.

CAP. XX.

Autoritatea lui Iisus Christos. Parabola lucrătorilor viei. Tributul datorit Cesarului. Christos fiul și Domnul lui David.

- 1 Și într'una din zilele acelea învățând el poporul în templu
și predicând evangelia, a venit archiereii și Cărturarii
2 cu bătrânii; Și a vorbit către el, dicend: Spune-ni, cu ce
autoritate faci acestea? seū cine este care-ți-a dat această au-
3 toritate? El răspundend li-a dis: Vē voiū întreba și eu de
4 un cuvēt, și răspundeți-mi. Botezul lui Ioan, din ceriū a
5 fost, seū de la omeni? Ear ei convorbiau între sine, dicend:
De vom dice: Din ceriū, va dice: De ce dar nu ați creștut lui?
6 Ear de vom dice: De la omeni; tot poporul ne va ucide cu
7 pietre; căci este încredințat că Ioan a fost profet. Și a re-
8 spus, că nu știu de unde. Și Iisus li-a dis: Nicī eu nu vi
voiū spune cu ce autoritate fac acestea.
9 Atunci a început a dice către popor acēstă parabolă: Un
om a plantat vie, și a dat-o lucrătorilor, și s'a dus departe
10 mult timp. Și la timp a trimis un servitor către lucrători,
ca si 'i dea din fructul viei; dar lucrătorii bătendu-'l 'l-au retri-
11 mis deșert. Earăși a mai trimis alt servitor; dar ei bătend
12 și pre acela, și insultându-'l 'l-au retrimis deșert. Earăși a tri-
mis și al treilea; ear ei rănind și pre acela 'l-au scos afară.
13 Atunci a dis domnul viei: Ce voiū face? voiū trimite pre fiul
14 meu cel iubit; dōră vędendu-'l 'l vor respecta. Ear lucrătorii
vędendu-'l, convorbiau între sine, dicend: Acesta este mosceni-
15 torul; veniți si 'l ucidem, ca si fie moscenirea a noastră. Și
16 scoțendu-'l afară din vie, 'l-au omorit. Decī ce li va face
domnul viei? Va veni, și va perde pre acesti lucrători, și va
da viea altora.
17 Ear ei aușind acēsta aū dis: Ferescă Dumneșeu! Ear el
cântând spre ei a dis: Dar ce este acēsta ce este scris: Piatra
pre care o aū deconsiderat ziditorii, acēstă s'a făcut capul un-
18 ghiului? Cel ce va cădē pe acea piatră se va sfărâma; ear
19 preste care va cădē il va strivi. Intr'acea oră căutaū archie-
reii și Cărturarii, ca si 'și pue mânilor pe el; inșe s'a aumut de
popor; căci înțelesesă că a dis acēstă parabolă contra lor.

ca si 'l prindē in cuvēt, și si 'l pōtē trāda puterei și autorității guvernătorului. Și 'l-au întreat, dīcēnd: Învătătorule, 21 scim că vorbesci și învêți drept, și nu cauți la față, ci învêți ceea ce a lui Dumnezeu în adevăr: Ni se cade a da tribut Cezarului sēu nu? Ear el pricepēnd viclenia lor li-a dīs: Pentru 22 ce mē ispitīți? Arătați-mi un dinar. A cui imagine și inscripțiune are? Ei respundēnd au dīs: Ale Cezarului. El li-a dīs: 23 Dați dar Cezarului cele ce sūnt ale Cezarului, și lui Dumnezeu cele ce sūnt ale lui Dumnezeu. Și nu 'l-au putut prinde în 24 cuvēt înaintea poporului; și minunându-se de răspunsul lui au tăcut.

Atunci apropiindu-se unii din Sadukei, cari dīc că nu este 27 înviere, 'l-au întreat, dīcēnd: Învătătorule, Moise ni-a scris: 28 De va muri fratele sēu pre femeea lui, și si rădīce semēntă fratelui sēu. Deci au fost șapte frați; și cel d'întăiu luând 29 mee a murit fără copii. Și a luat al doilea pre femeea aceea, 30 și acela a murit fără copii. Și al treilea o a luat, și asemenea 31 tus-șapte; și nu au lāsāt copii, și au murit. Ear mai pe urmă 32 de toți a murit și femeea. Deci la înviere a căruia d'intrīnșii 33 va fi femeea? căci tus-șapte o au avut de femeie. Și respundēnd 34 Iisus li-a dīs: Fīii lumii acesteia se însoră și se mărită; Inse 35 cei vrednici de lumea aceea și de învierea cea din morți nici se însoră nici se mărită; Nici vor mai putē muri; căci sūnt a- 36 semenea āngerilor, și sūnt fīi ai lui Dumnezeu, fiind fīi ai învierii. Dar cum că vor învia morții a arătat și Moise la rug. 37 când numesce pre Domnul Dumnezeu lui Abraam și Dumnezeu lui Isaac și Dumnezeu lui Iacob. Dar el nu este Dum- 38 neșu al morților, ci al viilor, căci toți sūnt vii înaintea lui. Atunci unii din Cărturari respundēnd au dīs: Învătătorule, bine 39 ai vorbit. Și de atunci nu mai îndrāsneau si 'l mai întrebe 40 nimic.

Și li-a dīs: Cum dīc, că Christos este fīul lui David? Și 41 42 însuși David dīce în cartea Psalmilor: Dis-a Domnul Domnului meu; Șeși d'a drēpta mea, Până voiū pune pre inimiți tēi 43 așternut piciorēlor tale. Deci dacă David îl chīamă Domn, cum 44 dar este fīu al lui?

Atunci a dīs discipulilor sei în auđul a tot poporului: Pă- 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

CAP. XXI.

Darul văduvei serace. Iisus predice persecuțiunea ce așteaptă pre discipulii sei, și dărâmarea Ierusalemului. Indemnare spre a prig. ghia și a se ruga.

- 1 Și căutând a vădut pre cei bogați aruncând darurile lor in
- 2 corbană. Și a vădut și pre o văduvă seracă aruncând acolo
- 3 doi bani. Și a ȑis: Adevăr ȑic voue, că această văduvă seracă
- 4 a aruncat mai mult decât toți. Căci toți acestia văduvă seracă
- lor au aruncat la darurile lui Dumnezeu; inse acesta din abundența
- sa a aruncat totă averea sa, care o a avut.
- 5 Și unii ȑicând despre templu, că este împodobit cu pietre
- 6 frumöse și cu daruri sacre, el a ȑis: *Cât pentru acestea cari*
- vedeți, vor veni ȑile in cari nu va rămâne piatră pe piatră,
- 7 care nu se va risipi. Și l-au întreat, ȑicând: Învătătorule,
- dar când vor fi acestea? și ce semn va fi, când se vor întâmpla
- 8 acestea? El a ȑis: Vedeți si nu vă amăgiți; căci mulți vor
- veni in numele meu, ȑicând: Eu sunt *Christos*; și s'a apropiat
- 9 timpul; dar si nu mergeți după ei. Și când veți auȑi de res-
- boae și de disordini, si nu vă spăimântați; căci acestea trebuie
- 10 si aibă loc întâiu; dar nu este îndată finitul. Atunci li ȑicea:
- Se va scula națiune contra națiunei, și regat contra regatului;
- 11 Și vor fi cutremuri mari pe alocuri, și fomete și ciumi și spai-
- me, și semne mari vor fi din ceriu.
- 12 Ear mai înainte de toate acestea vor pune mâinile lör preste
- voi, și vă vor persecuta, trădându-vă la sinagogi și in închisori,
- ducându-vă înainte regilor și guvernătorilor pentru numele meu.
- 13 14 Și vi se va întâmpla si mărturisiți. Deci puneți in ânimele
- 15 vöstre, si nu meditați ce veți raspunde. Căci eu vi voiȑ da
- gură și înțelepciune, contra căria nu vor pute vorbi nici a se o-
- 16 pune toți adversarii vostri. Și veți fi trădați și de părinți, și de
- frați, și de rude, și de amici; și pre unii dintre voi vor omori.
- 17 18 Și veți fi urțiți de toți pentru numele meu. Inse nici un pir
- 19 din capul vostru nu va peri. Intru răbdarea vöstră căsigați
- sufletele vöstre.
- 20 Ear când veți vedé Ierusalemul încunjurându-se de armate,
- 21 atunci si știți, că s'a apropiat pustiirea lui. Atunci cei ce
- sunt in Iudeea si fugă la munți; cei ce sunt in meȑilocol Ieru-
- salemului si ése, și cei ce sunt in țarine si nu între într'insul.
- 22 Căci acestea sunt ȑilele resbunărei, ca si se împlinescă toate
- 23 cele scrise. Ear vai de cele ce sunt îngreunate, și de cele ce
- alăptază intr'acele ȑile! căci va fi nevoie mare in țerră și mă-
- 24 nie asupra acestui popor. Și vor căde de ascuȑitul sabiei, și
- se vor duce captivi la toate națiunile; și Ierusalemul va fi cal-
- cat de Ginte, până se vor împlini timpurile Gintelor.
- 25 Și vor fi semne in sóre, și in lună, și in stele; și pe pă-

mânt strimtoare popórelor cu nedumerire; mugind marea de sgu-
ditura valurilor: Maí murind ómenii de frică și de asceptarea 26
celor ce vor si fie pe pământ; căci puterile ceriurilor se vor
clăti. Și atunci vor vedé pre Fiul omului viind pre nori cu 27

putere și cu gloriă mare. Decí începénd acestea a se face, 28
căutați in sus, și rădicați capetele vóstre; căci se apropie re-
scumperarea vóstră.

Și li-a dis parabolă: Vedeți smochinul și toți arborii; 29
Când deja infrundesc, veldénd cuósceti de la sine, că deja este 30
aprópe véra. Așa și voi, când veți vedé acestea făcându-se, 31
si știți, că este aprópe imperăția lui Dumnezeu. Adevér dic 32
roue: Nu va trece acest neam, până când nu se vor face tóte
acestea. Ceriul și pământul vor trece, inse cuvintele mele nu 33
vor trece.

Dar luați aminte de voi inși-vé, ca si nu se ingruzeze áimele 34
vóstre cu sațiul máncrei și cu beția, și cu grijile lúmei, și fără
de veste si vie acea di asupra vóstră. Căci ca o cursă va 35
veni preste toți cei ce locuesc pe fața a tot pământului. Decí 36
priveghiați si vè rugați in tot timpul, ca si fiți vrednici a scăpa
de tóte cele ce au si se întéple, și a sta înaintea Fiului o-
mului.

Și învêța ziua in templu; ear nóptea esínd petrecea in 37
muntele ce se chiamă al Olivilor. Și tot poporul vinea de de- 38
mânêță la dînsul in templu, ca si 'l asculte.

CAP. XXII.

*Iuda se învoiesce si trădea pre Iisus. Pascile. Înstituirea sântei
cîni. Suferințele lui Iisus în Gethsemane; el este dus înaintea ar-
chiereului; Petru se lepădă de dînsul; el este dus înaintea consili-
ului Iudeilor.*

Și se apropia serbătórea azimelor, care se chiamă pascile. 1
Și căutați archiereii și Cărturarii, cum 'l-ar omóri; căci 2
se temeau de popor.

Ear Satana a intrat in Iuda, ce se chiamă Iscariot, care era 3
din numărul celor doi-spre-đece. Și mergénd a vorbit cu ar- 4
chiereii și cu căpitani, cum li 'l-ar trăda. Și s'au bucurat, 5
și s'au învoit si 'i dea bani. Și el s'a fágăduit, și căuta timp 6
oportun si li'l trădea in absența poporului.

Și a venit ziua azimelor, in care se cădea si se sacrifice 7
pascile. Și a trimis pre Petru și pre Ioan, dicénd: Mergeți 8
de ni gâtiți pascile, ca si máncăm. Ei 'i-aú dis: Unde voiesci 9
ca si gâtim? El li-a dis: Éca intrând voi in oraș vè va in- 10
timpina un om ducénd o cană cu apă: urmați-'i in casa unde
va întra. Și si diceți stăpânului casei: Învêtătorul dice ție: 11
Unde este locul, unde si mánănc pascile cu discipulii mei? Și 12
8*

- 13 el vi va arăta un foișor mare, așternut; acolo gătiți. Și mer-
gând au aflat precum el li dădese; și au gătit pascile. Și mer-
14 Și când a venit ora, a ședut la măsă, și cei doi-spre-zece
15 discipuli cu el. Și li-a dăd: Cu dorință am dorit să mănânc
16 cu voi aceste pasci mai 'nainte de patima mea. Căci dăc voue:
De acum nu voi mai mânca dintr'acestea, până când se vor
17 împlini în imperăția lui Dumneșu. Și luând când se vor
18 țumind, a dăd: Luați acesta și 'l împărțiți între voi. Căci dăc
voue: Nu voi mai bé din fructul viei, până când va veni
imperăția lui Dumneșu.
19 Și luând pânea și mulțumind, o a frânt, și o a dat lor, dă-
când: Acesta este corpul meu, care se dă pentru voi; acesta
20 faceți spre memoria mea. Asemenea și potirul după ce au
cinat, dăcând: Acest potir este noul testament în sângele meu,
care se vârsă pentru voi.
21 Înse éca mâna trădătorului meu este cu mine pe măsă.
22 Și Fiul omului merge, precum este otărit; dar vai de omul a
23 cela, prin care se trădă. Și au început a se întreba între sine,
care dintr'înși ar fi cel ce vre să facé acesta.
24 Și s'a născut dispută între dinși, care dintre ei s'ar păré a fi
25 mai mare. Dar el li-a dăd: Regii națiunilor le domnesc, și cei
26 ce le stăpănesc se chiamă făcători de bine. Înse voi si nu fiți
așa; ci cel ce este mai mare între voi, să fie ca cel mai mic;
27 și cel ce este mai întâiu ca servitorul. Căci cine este mai mare,
cel ce șéde la măsă, seú cel ce serveșce? au nu este cel ce
șéde la măsă? ear eu sânt în meșilocol voștru ca cel ce ser-
28 vesce. Voi sântei acei ce ați remas cu mine în ispitele mele.
29 Și eu vi orinduesc imperăția, precum mi-a orinduít Părintele
30 meu. Ca si mâncați și si beți la măsă mea în imperăția mea,
și si ședeți pe scaune, giudicând cele doue-spre-zece seminții a
le lui Israel.
31 Și a dăd Domnul: Simone, Simone, éca, Satana v'a cerut, ca
32 si v'ě cernă ca grăul. Dar eu m'am rugat pentru tine, ca si
nu péré credința ta, și tu, când te vei întorče, întăresce pre
33 frații tēi. El 'i-a dăd: Dăme, sânt gata a merge cu tine și
34 în închisóre și la mórte. Ear el a dăd: Dăc ție, Petre, nu va
cânta astă-đi cocoșul, mai 'nainte până ce de trei ori te vei
lepăda că nu mă șci.
35 Și li-a dăd: Când v'am trimis fără de pungă, și fără de tra-
istă, și fără de încălțăminte, au ați avut lipsă de ce-va? Ei au
36 dăd: De nimic. Atunci li-a dăd: Dar acum cel ce are pungă
si o ia, asemenea și traista; ear cel ce nu are sabie, si si vëndé
37 vestmântul seú, și si si cumpere. Căci dăc voue: că încă si a-
césa ce este scris trebuie si se împliněscă cu mine, care dăc:
Și cu cei fără-de-lege s'a socotit; căci cele despre mine au fi-

nit. Ei au   is: D  mne,   c   aici doue sabii.   i el li-a   is: 38
destul este.
  i   ind a mers dupre datina sa in Muntele Olivilor;   i 'i-au 39
urmat   i discipulii lui.   i sosind la loc, li-a   is: Ruga  i-vă, 40
ca si nu intra  i in ispită.   i el s'a depărtat de din  ii ca 41
la o aruncătură de piatră,   i ingenunchind se ruga,   ic  nd: 42
P  rinte, de voiesc  , si trec   de la mine acest potir; inuse nu
voea mea, ci a 'ta si se facă.   i i s'a arătat   nger din cerii, 43
int  rindu-l.   i fiind in agonie mai cu dinadinsul se ruga; 44
  i s'a facut sudorea lui ca picăturile de s  nge pic  nd la p  -
ment.   i scul  ndu-se de la rugăciune,   i viind la discipulii 45
lui, 'i-a aflat dormind de intristare.   i li-a   is: Ce dormi  i? 46
scula  i-v     i v   ruga  i, ca si nu intra  i in ispită.

Ear   nc   vorbind el   ca *venia* mul  ime,   i cel ce se chîama 47
Iuda, unul din cei doi-spre-ăcece, mergea inaintea lor,   i s'a a-
propiat de Iisus si'l sărute. Ear Iisus 'i-a   is: Iudo, cu să- 48
rutare trădezi pre Fiul omului. Ear cei ce erau l  ng   el, v  - 49
  nd ce era si fie, 'i-au   is: D  mne, si lovim cu sabia?   i 50
unul dintr'inșii a lovit pre servitorul archiereului,   i 'i-a tăiat
urechea cea dr  pt  . Ear Iisus lu  nd cuv  ntul a   is: L  sa  i 51
p  n   aici.   i ating  ndu-se de urechea lui 'l-a vindecat. A- 52
tunc  i a   is Iisus archiereilor   i căpitanilor templului,   i b  tr  -
nilor, cari veniseră la dinsul: A  i   sit ca la un t  lhar cu sabii
  i cu fusti? In t  te   ilele fiind eu cu voi in templu nu a  i 53
intins m  nile contra mea; inuse   cesta este   ra v  str     i st  pi-
nirea int  nerecului. Atunci prind  ndu-l 'l-au adus,   i 'l-au dus 54
in casa archiereului.

Ear Petru urma de departe.   i f  c  nd ei foc in medii 55
locul cur  ii,   i   ed  nd impreună, ședea   i Petru int  re ei.
Atunci v  d  ndu-l o servitoare   ed  nd la foc,   i c  ut  nd la 56
el, a   is;   i acesta era cu el. Dar el s'a lepădat de 57
dinsul,   ic  nd: Femeie, nu'l cunosc.   i după pucin altul v  - 58
  ndu-l a   is:   i tu e  ci dintr'inșii. Dar Petru a   is: Omule,
nu s  nt.   i trec  nd ca o   r  , altul sustinea,   ic  nd: In a- 59
dever   i acesta a fost cu dinsul, căci este Galilian. Dar Petru a
  is: Omule, nu sci   ce   ici.   i indata   nc   vorbind el a 60
c  ntat cocoșul.   i int  rc  ndu-se Domnul a căutat spre Petru; 61
  i Petru 'si-a adus aminte de cuv  ntul Domnului, cum   i   isese:
Mai 'nainte de a c  nta cocoșul, de trei   ri te v  i lep  da de mine.
  i   ind Petru a pl  ns cu amar. 62

Ear   omeii cei ce   ineau pre Iisus il batjoc  ria  , b  t  ndu-l. 63
  i acoperindu-l il lovia   preste fa  a,   i 'l int  reba  ,   ic  nd: Pro- 64
f  tesce cine este cel ce te-a lovit?   i multe alte injurii   i- 65
ceau contra lui.

  i f  c  ndu-se   iu  , s'au adunat b  tr  nii poporului,   i ar- 66

chieriei și cărturarii, și 'l-a dus la adunarea lor, zicând:
 67 Oare tu ești Christosul? spune-ți. El li-a zis: De vi voiți
 68 spune, nu veți crede; Și de v-e voiți întreba, nu imi voiți
 69 răspunde, nici nu m-e veți elibera. Dar de acum va șed-e că
 70 iul omului d-a drept-a puterei lui Dumnezeu. Atunci toți au
 71 zis: Dar tu ești Fiul lui Dumnezeu? El li-a zis: Voi ziceți;
 noi înși-ne am auzit din gura lui.

CAP. XXIII.

*Iisus înaintea lui Pilat și a lui Erod; el se condamnă și se crucifică.
 Mărtea sa și Mormântul său.*

12 Și sculându-se tot-a mulțimea lor, 'l-a dus la Pilat. Și
 a început a-l acusa, zicând: Pre acesta 'l-am aflat res-
 3 vrând poporul, și oprind a da tribut Cesarului, zicând că el
 4 este Christos rege. Ear Pilat 'l-a întrebat, zicând: Tu ești
 5 regele Iudeilor? El răspund-e 'l-a zis: Tu zici. Și Pilat a zis
 6 cătr-a hieriei și cătr-a popor: Nici o vină nu aflu în acest om.
 7 Ear ei stăruiau, zicând: El întărit-a poporul, învățând preste
 8 tot-a Iudeea, încep-e din Galileea până aici. Ear Pilat au-
 9 țeleg-e că este din jurisdicția lui Erod, 'l-a trimis la Erod,
 10 fiind și el în Ierusalem într-acele zile.
 11 Ear Erod ved-e pe Iisus s'a bucurat fôrte; căci doria de
 12 demult si 'l ved-e, pentru-că auzia multe de el; și spera si ved-e
 13 vre-un semn făc-eu-se de el. Și 'l-a întrebat cu multe cu-
 14 viute; dar el nimic nu 'l-a răspuns. Ear hieriei și cătr-a
 15 rarii sta, tare acusan-du-l. Ear Erod cu ostașii sei disprețu-
 16 indu-l și batjocorindu-l, 'l-a îmbrăcat într'un vestm-e stralucit,
 17 și 'l-a trimis earăși la Pilat. Și într-aceeași zi Pilat și Erod
 18 s'au făcut amici; căci mai 'nainte erau în inimizetă între dînșii.
 19 Ear Pilat chiâmând pre hieriei și pre cei mai mari și
 20 pre popor, Li-a zis: Mi-ați adus pre acest om, ca un res-
 21 vrător de popor, și e-a eu înaintea voastră întrebându-l, nici
 22 o vină nu am aflat într-acest om, despre acele de care 'l acu-
 23 sați; Și nici Erod; căci v'am trimis la el; și e-a nimic vred-
 24 nic de môrte nu este făcut de dînsul. Dec-i pedepsindu-l il
 25 voi elibera. (Căci avea trebuință si li elibero pre un arestat
 26 la serbătore). Și a strigat tot-a mulțimea, zicând: Ia pre a-
 27 cest-a, și ni eliberăz-a pre Barabba; (Care era aruncat în o-
 28 închisore pentru o rescolă și pentru o ucidere ce se făcuse în o-
 29 raș). Dec-i Pilat voind si eliberăz-a pre Iisus, a vorbit earăși
 30 cătr-a dînșii. Dar ei strigau, zicând: Crucifă-l, crucifă-l.
 31 El a treia ôră a zis cătr-a ei: Dar ce r-eu a făcut acesta? nici
 32 o vină de môrte nu am aflat într-insul; dec-i pedepsindu-l il

voia elibera. Dar ei stăruiau cu voce tare, cerend si 'l cru- 23
 cifeze. Si vocilo lor si ale arhierilor au prevalat. Deci Pi- 24
 lat a hotarit, ca si se facu cererea lor. Atunci li-a eliberat 25
 pre cel aruncat in inchisoare pentru rescold si ucidere, pre care
 il cereau ei; dar pro Iisus 'l-a tradat dupre voea lor.
 Si pe cand il duceau, prindend pre un Simon Cirinean, ce 26
 venea din forina, a pus pe ol crucea, ca si o ducd dupa Iisus.
 Si 'l urma multime mare de popor si de femei, cari se vaitau 27
 si se tangulau pentru dinsel. Dar Iisus intorcendu-se catre 28
 ele li-a dis: Fiicele Ierusalemului, nu me plangeți pre mine, ci vé
 plangeți pre voi insiv si pre copiii vostri. Caci éca, vin zile 29
 in cari vor dice: Fericeite sunt cele sterpe, si mitrele cari nu au
 nascut, si tifele cari nu au alaptat. Atunci vor incepe a dice 30
 de fac acestea cu lemnul cel verde, ce se va face cu cel uscat.
 Si aduceau impreuna cu el si pre alti doi, facetori de rele, 32
 spre a-i crucifia. Si viind la locul ce se chiamo al capatini, 33
 acolo 'l-au crucifiat, si pre facetorii de rele: unul d'a drepta
 si altul d'a stanga. Ear Iisus dicea: Parinte, értă-li, caci nu 34
 scriu ce fac. Si impartind vestmintele lui au aruncat sorti. Si
 poporul sta privind. Si cei mai mari impreuna cu dinsel isi 35
 facéu ris de dinsel, dicend: Pre alti a mantuit; mantuescă-se
 pre sine, de este Christosul, alesul lui Dumneđu. Si 'si ba- 36
 teau joc de dinsel si ostasii, apropiindu-se de el, si aducendu-'l
 oțet; Si dicend: De esci tu regele Iudeilor, mantuesce-te 37
 pre sine! Si era si inscriptiune scrisa d'asupra lui cu litere 38
 elline si latine si evreesci: ACESTA ESTE REGELE IU-
 DEILOR.

Si unul din facetorii de rele cei crucifiați il batjocoria, di- 39
 cend: De esci tu Christosul, mantuesce-te pre sine'ti si pre noi.
 Dar cel-a-alt respundend il certa, dicend: Ore nu te temi tu de 40
 Dumneđu, pre cand esci intr'acești condamnare. Si noi su- 41
 ferim dupre dreptate; caci noi primim celo cuvenite faptelor
 nostre; inse acesta nici un reu nu a facut. Si dicea lui Iisus: 42
 Pomenesce-mé, Dómné, când vei veni in imperăția ta. Dis-a 43
 Iisus lui: Adevér dic ție: Astă-ți vei fi cu mine in paradis.

Si era la a șesca órá, si s'a făcut intunecac preste tot pă- 44
 mentul până la a noua órá. Si s'a intunecat sórele, si s'a 45
 rupt perdeua templului prin međiloc. Si strigand Iisus cu 46
 voce tare a dis: Parinte, in mánile tale incredințez spiritul
 meú; si acestea dicend 'si-a dat spiritul.

Si sutașul vedend ce se facuse, glorifica pre Dumneđu, di- 47
 cend: In adevér, drept a fost acest om. Si tot poporul ce se 48
 adunase la acea privescete, vedend cele ce se facuseră, bătân-
 du-și pepturile lor, se intorceau. Ear toți cunoscuții lui, si 49

femeile, cari îi urmau din Galileea sta de departe, privind a-
cestea.

- 50 Și éca un bărbat, anume Iosef din Arimathea, oraș al Jude-
51 ilor, consilier, bărbat bun și drept; Care nu a consimțit la
52 sfatul și fapta lor, care și accepta imperăția lui Dumnezeu; A-
53 cesta viind la Pilat a cerut corpul lui Iisus. Și pogorindu-l
54 l-a înfășurat în giulgiu, și l-a pus în mormânt ce era săpat
55 în piatră, în care nimene nu fusese încă pus. Și era ziua
56 vineri, și sâmbăta se apropia.
57 Dar și femeile, cari veniseră cu dinsul din Galileea, au ur-
58 tórându-se au gătit mirezme și miruri; și sâmbăta s'au repa-
59 usat duple comandament.

CAP. XXIV

Învierea lui Iisus. El sc arată discipulilor sei. Înălțarea sa la ceria.

- 1 **E**ar în întâia zi a săptămânei, forte de demănătă au venit
2 la mormânt, aducând mirezmele cele ce gătiseră, și u-
3 nele ore cari împreună cu ele. Și au aflat piatra resturnată de
4 pe mormânt. Și intrând nu au aflat corpul Domnului Iisus.
5 Și mirându-se ele de acestea, éca doi bărbați în vestimente stră-
6 lucite sta înaintea lor. Și înfricoșindu-se ele și plecându-și
7 fețele la pământ, diceau către ele: Pentru ce căutați pre cel
8 viu între cei morți? Nu este aici, ci s'a sculat; aduceți-vă a-
9 omului trebuie si se trădea în mâinile ómenilor păcătoși, și si se
10 crucifieze, și a treia zi si învieze. Și 'și-au adus aminte de
11 cuvintele lui.
12 Și întorcându-se de la mormânt, au narat toate acestea ce-
13 lor un-spre-dece, și tuturor celor-l-alți. Și erau Maria Mag-
14 dalena, și Ioanna, și Maria lui Iacob și cele-l-alte cu dinsele,
15 cari diceau acestea către apostoli. Și li s'au părut cuvintele
16 lor ca cuvinte deșerte, și nu le credeau. Ear Petru sculându-
17 se a alergat la mormânt, și plecându-se a vègut giulgiurile ja-
18 cend singure; și s'a dus de acolo, mirându-se în sine de cele
19 ce se făcuseră.
20 Și éca doi dintre ei mergeau într'acceași zi la un sat, numit
21 Emmaus, care era departe de Ierusalem ca la șese-deci de stadii.
22 Și ei vorbăiau între sine de toate cele ce se întâmplaseră. Și
23 vorbind ei și discutând, însuși Iisus apropiindu-se mergea cu
24 dinșii. Dar ochii lor se țineau, ca si nu-l cunoscă. Și li-a
25 dis: Ce felii de vorbe sunt acestea, cu cari convorbiți pe
26 cale, și sînteți triști? Și răspundend unul dintr'înșii, al că-
27 ruia nume era Kleopa, i-a dis: Ore tu singur esci așa străin

ia Ierusalem, încât nu știi cele ce s'au făcut într'insul în aceste
 zile? Și li-a zis: Cari? El 'l-a zis: Cele despre Iisus Na- 19
 zariatul, care era profet puternic în lucru și în cuvânt înaintea
 lui Dumnezeu și a tot poporul; Și cum 'l-au trădat arhie- 20
 reii și mai maril nostri a fi condamnat la moarte, și 'l-au cru-
 ciat. Dar noi speram, că acela este cel ce avea și rescum- 21
 pte pre Israel; ci cu toate acestea este astăzi a treia zi de
 pace. Da, și nisce femei d'intr'ale noastre 22
 ne-au spăimântat, cari au fost forte de demăneță la mormânt;
 și neaflând corpul lui nu venit, zicând că veduseră și vedere 23
 de îngeri, cari diceau că el este viu. Și s'au dus unii dintre noi 24
 la mormânt, și au aflat așa, precum au zis și femeile; dar pre
 el nu l'au vădut. Atunci el li-a zis: O nepricepuților și târzi 25
 la înțelegere, câte câte au vorbit profeții! Aș nu trebuia 26
 la anima a crede toate câte au vorbit profeții! Aș nu trebuia 27
 Christos a suferi acestea, și a intra în gloria sa? Și începând 28
 de la Moise, și continuând prin toți profeții, li explica toate scrip-
 turile cele despre sine. Și s'au apropiat de satul la care mer- 29
 geau; și el se făcea a merge mai departe. Dar ei 'l-au in- 30
 demnat, zicând: Rămăi cu noi, căci este cătră seră și s'a ple-
 cut ziua. Și a intrat și rămăie cu dinșii. Și ședând el cu ei, 31
 a luat pâine și a bine-cuvântat, și frângând li-a dat. Atunci 32
 li s'au deschis ochii lor, și 'l-au cunoscut; și el s'a făcut nevê-
 lut de dinșii. Și diceau unul cătră altul: Aș nu era anima 33
 noastră argând în noi, când ni vorbeia pe cale, și când ni es-
 plica scripturile?

Și sculându-se într'acea oră s'au întors la Ierusalem, și au 33
 aflat adunați pre cei un-spre-dece și pre cei ce erau cu dinșii;
 Cari diceau: S'a sculat Domnul în adevăr, și s'a arătat lui Si- 34
 mon. Și ei naraui cele ce se făcuseră pe cale, și cum s'a cu- 35
 noscut de dinșii în frângerea pâinii.

Și vorbind ei acestea însuși Iisus a stătut în meșilocul lor, 36
 și li-a zis: Pace voue. Far ei spăimântându-se și înfricoșân- 37
 du-se, li se părea că ved un spirit. Dar el li-a zis: Pentru 38
 ce s'unteți turburați? și pentru ce se sue gânduri în ânimele
 voștre? Vedeți mânilo și piciorole mele, că însuși eu sunt; 39
 pipăiți-mă, și vedeți; căci spiritul nu are carne și ôse, precum
 vedeți că eu am. Și acestea zicând li-a arătat mânilo și pi- 40
 ciorole. Și încă necreșdând ei de bucurie, și mirându-se, li 41
 dicea: Aveți aici ceva de mâncare? Far ei 'l-au dat o parte 42
 de pesce fript, și dintr'un fagur de miere. Și luându-le a 43
 mâncat înaintea lor.

Și li-a zis: Acestea sunt cuvintele cari v'am vorbit, încă 44
 fiind cu voi, că trebuie a se implini toate cele scrise despre mine
 în legea lui Moise și în profeți și în psalmi. Atunci li-a dis- 45
 chis muntea lor, ca să înțelegă scripturile. Și li-a zis: Așa este 46

scris, și așa trebuia să sufere Christos, și să învieze din morți
 47 a treia zi; Și ca să se predice în numele lui pocăință și erta-
 48 rea păcatelor la toate națiunile, începând de la Ierusalim. Ear
 voi sunteți martorii acestora. Și eca eu vi trimit acea ce Pă-
 49 rintele meu v-a promis; Ear voi ședeți în cetatea Ierusalimului,
 până ce veți îmbrăca cu putere de sus.
 50 Și ducându-și afară până la Bethania, și rădicându-și mâ-
 51 nile sale, l-a bine-cuvântat. Și s'a întemplat pre când l-a
 bine-cuvântat, s'a depărtat de la dișii, și se înălța la ceriu.
 52 Ear ei închinându-se lui, s'au întors la Ierusalim cu bucurie
 53 mare; Și erau tot-dea-una în templu, laudând și bine-cuvên-
 tând pre Dumnezeu. Amin.

SÂNTA EVANGELIE

DUPRE

IOAN.

CAP. I.

Iesus Christos este cuvântul lui Dumnezeu întrupat. Ioan Botezătorul îl mărturisește; el se face cunoscut lui Andrei, lui Petru, lui Filip și lui Nathanael.

- 1 La început era cuvântul, și cuvântul era la Dumnezeu, și
- 2 cuvântul era Dumnezeu. Acesta era întru început la
- 3 Dumnezeu. Toate printr'insul s'au făcut; și fără de dînsul ni-
- 4 mic nu s'a făcut ce s'a făcut. Intr'insul era viață, și viața era
- 5 lumina oamenilor. Și lumina luminează în întunec, și întune-
- 6 recul nu o a cuprins.
- 7 Fost-a un om trimis de la Dumnezeu, al căruia nume era
- 8 Ioan. Acesta a venit spre mărturie, ca să mărturisească de lu-
- 9 mină, ca să credă toți prin el. Nu era acela lumina, ci fu
- 10 trimis să mărturisească despre lumină.
- 11 Era lumina cea adevărată, care luminează pre tot omul ce
- 12 vine în lume. În lume era, și lumea printr'insul s'a făcut, și
- 13 lumea nu l-a cunoscut. Într'ale sale a venit, și ai seî nu l-au
- 14 primit. Dar căți l-au primit, acelora li-a dat drept să se facă
- 15 fii ai lui Dumnezeu, adică celor ce cred în numele lui. Cari
- 16 nu sînt născuți din sânge, nici din poartă trupescă, nici din poartă
- 17 bărbătescă, ci de la Dumnezeu. Și cuvântul s'a făcut trup,
- 18 și s'a sălășluit între noi, (și am vădut gloria lui, gloriu ca a
- 19 unui-născut de la Părintele) plin de har și de adevăr.

Ioan mărturisă despre dînsul, şi striga, zicînd: Acesta era 15
despre care am zis: Cel ce vine după mine, mai 'nainte de
mine a fost; cîă mai mare de cît mine era. Şi din plinitatea 16
lui noi toţi am primit, şi har preste har. Căci legea prin Moise 17
s'a dat; ear harul şi adevărul prin Iisus Christos a venit. Ni- 18
mene nici odată nu a vîdut pre Dumnezeu; cel unul-născut
Fiul, care este în sinul Părintelui, acela 'l-a spus.

Şi acesta este mărturia lui Ioan, cînd au trimis Iudei preuţi 19
şi Leviţi din Ierusalem, s'îl întrebe: Cine eşi? Şi a mărtu- 20
rit, şi nu a tăgăduit, ci a mărturisit: Nu sînt eu Chistosul.
Şi 'l-au întrebat: Ce dar? Eşi Ilie? Şi a zis: Nu sînt. Eşi 21
profetul? şi a răspuns: Nu. Atunci 'i-au zis: Cine eşi? ca 22
ce ne-au trimis. Ce zici despre tine 23
si dăm răspuns celor ce sînt vócea celui ce strigă în pustie: În-
insuşi? El a zis: Eu sînt vócea celui ce strigă în pustie: În- 24
dreptaţi calea Domnului, precum a zis profetul Isaia. Şi tri- 24
mişi erau din Farisei. Şi 'l-au întrebat, şi 'i-au zis: Pentru 25
ce dar botezi, dacă nu eşi Christosul, nici Ilie nici profetul?
Li-a răspuns Ioan, zicînd: Eu botez cu apă; ear în medîlocul 26
rostru stă acela, pre care nu 'l cunósceţi; Acela este carele vine 27
după mine şi carele a fost mai înainte de mine, căruia nu sînt
vrednic s'î 'l disleg curena încălţămîntei lui. Acestea s'au fă- 28
cut în Bethabara dincolo de Iordan, unde Ioan boteza.

A doua zi vede Ioan pre Iisus viind cătră dînsul, şi zice: 29
Éca Mielul lui Dumnezeu, care rădică păcatul lumii. Acesta 30
este despre care am zis: După mine vine un bărbat, care mai
'nainte de mine a fost; căci era mai mare decăt mine. Şi 31
eu nu 'l sciam; ci ca s'î fie cunoscut în Israel, pentru acesta
am venit botezînd cu apă. Şi a mărturisit Ioan zicînd: Am 32
vîdut Spiritul ca un porumb pogorîndu-se din ceriú, şi a re-
mas preste dînsul; Şi nu 'l sciam; ci cel ce m'a trimis s'î 33
botez cu apă, acela m'a zis: Preste care vei vedé Spiritul po-
gorîndu-se, şi remăind preste dînsul, acela este care botéză cu
Spirit Sânt. Şi am vîdut şi am mărturisit, că acesta este Fiul 34
lui Dumnezeu.

A doua zi earăşi sta Ioan, şi doi din discipulii seî; Şi 35 36
căutînd la Iisus, care ambla, zice: Éca Mielul lui Dumnezeu!
Şi 'l-au audît cei doi discipuli vorbind, şi au urmat lui Iisus. 37
Ear Iisus întorcîndu-se, şi vîdîndu-'î după dînsul li-a zis: Ce 38
căutaţi? Ei 'i-au zis: Rabbi, adică, Învîţătorule, unde locuesci?
El li-a zis: Veniţi de vedeţi. Au venit şi au vîdut unde lo- 39
cuesce, şi au remas la el în acea zi; căci era pe la óra dece.
Unul din cei doi, cari audiseră de la Ioan şi 'î urmaseră, era 40
Andreiu fratele lui Simon Petru. Acesta a aflat întăiú pre 41
Simon, fratele seú, şi 'i-a zis: Noi am aflat pre Mesia, adică
pre Christos. Şi 'l-a adus la Iisus. Şi căutînd la el Iisus, a 42

dis: Tu ești Simon, fiul lui Iona; tu te vei cheama Kefa, adică Petru.

43 A doua zi a vrut Iisus să meargă în Galileea, și a aflat pe
44 Filip, și i-a dis: Urmază-mă. Dar Filip era din Bethsaida, o-
45 rașul lui Andrei și al lui Petru. Filip a aflat pre Nathanael,
și i-a dis: Noi am aflat pre acela, de carele a scris Moise
46 în lege, și profetii: pre Iisus Nazareanul, fiul lui Iosef. Dis-a
Nathanael lui: Din Nazaret poate fi ceva bun? Filip dăce lui:
47 Vino, și vezi. Vădută-a Iisus pre Nathanael viind către dînsul,
și a dis despre el: Eca în adevăr Israelit, în care nu este vi-
48 cleșug! Dis-a Nathanael lui: De unde mă cunoști? răspuns-a
Iisus, și i-a dis: Mai înainte de a te cheama Filip, fiind tu sub
49 smochin, te-am vădută. Răspuns-a Nathanael și i-a dis: Răb-
50 tu ești Fiul lui Dumnezeu; tu ești regele lui Israel. Res-
puns-a Iisus și i-a dis: Pentru-că i-am dis, că te-am vădută
51 sub smochin, crești? mai mari decăt acestea vei vedé. Și cară-
și i-a dis: Adevăr, adevăr dăc voue: de acum veți vedé cerul
dischidându-se și pre ângerii lui Dumnezeu suindu-se și pogo-
rîndu-se preste Fiul omului.

CAP. II.

*Iisus preface apa în vin la nunta din Cana: el alungă din templu
pre cei ce vindeau, și predice învierea sa.*

1 A treia zi s'a făcut nuntă în Cana Galileei; și mama lui
2 Iisus era acolo; Și au fost invitați la nuntă și Iisus și
3 discipulii lui. Și lipsind vinul, dăce mama lui Iisus către din-
4 sul: Nu au vin. Dăce ei Iisus: Femeie, ce am eu cu tine?
5 óra mea încă nu a venit. Dăce mama lui servitorilor: Ori-ce
6 vi va dăce, faceți. Și erau acolo șese vase de piatră, puse
7 duple curățenia Iudeilor, cari cuprindeau câte doué sêu trei
8 până sus. Și dăce lor: Scóteți acum, și duceți nunului. Și au
9 dus. Și după ce a gustat architriclinul apa ce se făcuse vin, și nu
10 scia de unde este, (dar servitorii, cari scosera apă, sciau), a
11 cheamat architriclinul pre mire, și i-a dăce: Tot omul pune întâiu vi-
nul cel bun; și după ce s'au îmbătat, atunci pre cel mai prost;
12 car tu ai ținut vinul cel bun până acum. Acest început de
minuni l'a făcut Iisus în Cana Galileei, și i-a arătat gloria
lui; și au cređut într'însul discipulii lui.
13 După acésta s'a pogorit la Capernaum, el și mama lui, și
14 frații lui, și discipulii lui; și nu au remas acolo multe zile.
15 Și erau aproape pascile Iudeilor, și s'a suit Iisus la Ierusalem.
16 Și a aflat în templu pre cei ce vindeau boi, și oi, și porumbi,
și pre schimbătorii de bani ședend. Și făcend biciu de funii,
pre toți i-a scos afară din templu, și oile și boii; și a vîrsat

banii schimbătorilor, resturnând mesele; Și așis celor ce 16
vânneau porumbi: Luați acestea de aici, nu faceți casa Părin-
telui meu casă de neguțătorie. Ear discipulii lui 'și-au adus 17
aminte că este scris: Zelul casei tale m'a consumat.

Atunci luând cuvântul Iudeii 'i-au șis; Ce semn ni arăți, că 18
faci acestea. A respuns Iisus și li-a șis: Stricați acest tem- 19
plu, și în trei zile îl voi rădica. Atunci au șis Iudeii: În 20
patru-șeci și șese de ani s'a rădicat acest templu, și tu îl vei
rădica în trei zile? Ear el vorbea despre templul corpului 21
seu. Pentru acesta când s'a sculat din morți, 'și-au adus a- 22
minte discipulii lui, că li șicea acesta; și au creșut scripturei
și cuvântului care șisese Iisus.

Ear fiind el în Ierusalem la serbătorea Pascilor, au creșut 23
mulți în numele lui, vėdėnd semnele lui ce făcea. Ear Iisus 24
nu se incredea lor, fiind-că cunoscea pre toți; Și nu avea 25
trebuință ca si mărturisescă cineva despre om; căci el șicia ce
era în om.

CAP. III.

*Iisus vorbesce cu Nicodem despre renascere și mântuire. Ioan Bote-
zătorul îl mărturisesce din nou.*

Era un om din Farisei, a nume Nicodem, dregător al lu- 1
deilor. Acesta a venit la Iisus noșten, și 'i-a șis: Rabbi, 2
scim că ai venit de la Dumneșeu învățător; căci nimeni nu pôte
face aceste semne, cari tu faci, de nu va fi Dumneșeu cu dınsul.

Respunșend Iisus 'i-a șis: Adevěr, șic șie: De nu se va 3
nasce cine-va de sus, nu va putė si vėdė imperăția lui Dumneșeu.

'I-a șis Nicodem: Cum pôte omul si se nascė fiind betrăn? 4
Au dőră pôte a doua oră si între în mitra mamei sale, și si
se nascė?

Respuns-a Iisus: Adevěr, adevěr șic șie: De nu se va nasce 5
cine-va din apă și din spirit, nu va putė si între în imperăția
lui Dumneșeu. Ce este născut din trup trup este, și ce este 6
născut din Spirit spirit este. Nu te mira, că 'i-am șis: Vi 7
se cade a vė nasce de sus. Vėntul suflă unde voiesce, și auđi 8
sunetul lui, dar nu șcii de unde vine, și unde merge; așa este
tot cel născut din Spirit.

Respuns-a Nicodem, și 'i-a șis: Cum pot si fie acestea? 9

Respuns-a Iisus, și 'i-a șis: Tu ești învățător al lui Israel, 10
și nu șcii acestea! Adevěr, adevěr șic șie: Noi vorbim ce șcim, 11
și mărturisim ce am vėdut; dar voi nu primiți mărturia noastră.
Dacă v'am spus cele pămėntesci, și nu credeți, cum veți crede, 12
de vi voi șpuce cele ceresci? Și nimeni nu s'a suit în ceriș, 13
decăt numai cel ce s'a pogorit din ceriș, *adică* Fiul omului,
care este în ceriș. Și precum Moise a înălșat șerpele în pustie, 14

- 15 așa trebuie a se înălța Fiul omului; Ca tot cel ce crede în
 16 el și nu se pierdă, ci și aibă viață eternă. Căci așa a iubit
 tot cel ce crede în el și nu se pierdă, ci și aibă viață eternă.
 17 Căci nu a trimis Dumnezeu pre Fiul său în lume, ca și con-
 18 demne lumea; ci ca și se mântuască lumea prin el. Cel ce
 crede în el nu se condamnă; dar cel ce nu crede este deja
 condamnat, pentru-că nu a crezut în numele unui-născut Fiū
 19 al lui Dumnezeu. Ear acesta este condamnarea, că lumina a
 venit în lume, și omeniū a iubit întunerecul mai mult decât lu-
 20 mina, pentru-că faptele lor erau rele. Căci tot cel ce face
 rele, uredse lumina, și nu vine la lumină, ca și nu se vâ-
 21 descă faptele lui. Ear cel ce face adevărul vine la lumină.
 22 După acestea a venit Iisus cu discipuliū lui în laturea lu-
 23 deei; și acolo petrecea cu ei și boteza. Și boteza și Ioan în
 Enon, aproape de Salem, pentru-că erau acolo ape multe; și
 24 veniaū, și se botezaū. Căci Ioan încă nu era pus în închisore.
 25 Atunci s'a născut dispută între discipuliū lui Ioan și între
 26 Iudei despre curățenie. Și aū venit cătră Ioan, și i-aū dis:
 mărturisit, éca, el botéză, și toți merg la dinsul.
 27 Răspundēd Ioan a dis: Nimic nu pôte lua omul, de nu l' va
 28 fi dat din ceriū. Voi înși-vē imi dați mărturie, că am dis:
 29 Nu sūnt eū Christosul, ci sūnt trimis înaintea acestuia. Cel ce
 are mirésă mire este; ear amicul mirelui, care stă și l' ascultă,
 se bucură fôrte de vócea mirelui: decī acéstă bucurie a mea
 30 s'a implinit. Acela trebuie și creșcă, ear eū și mē micșorez.
 31 Cel ce vine de sus este deasupra tuturor; cel ce este din pământ
 este pământesc, și vorbesce cele pământesci; cel ce vine
 32 din ceriū este d'asupra tuturor. Și ce a vēdūt și a aūdit a-
 33 ceea mărturisesce; dar nu primesce nimene mărturia lui. Cel ce
 primesce mărturia lui a adevărit, că Dumnezeu este adevărat.
 34 Căci pre care l'a trimis Dumnezeu vorbesce cuvintele lui Dum-
 35 neđeū; căci Dumnezeu nu dă Spiritul cu măsură. Părintele
 36 iubesce pre Fiul, și a trădat tóte în mâna lui. Cel ce crede
 în Fiul are viață eternă; ear cel ce nu ascultă pre Fiul nu
 va vedé viață, ci mânia lui Dumnezeu rămâne preste el.

CAP. IV.

*Convorbirea lui Iisus cu Samariteana. Mai mulți cred într'insul.
 El vindecă pre fiul unui nobil din Capernaum.*

- 1 Decī înțelegēd Domnul, că aū aūdit Fariseiū, că Iisus face
 2 și botéză mai mulți discipuli decât Ioan, (Măchar că
 3 însuși Iisus nu boteza, ci discipuliū lui), A lăsat Iudeea, și

s'a dus earăși la Galileea. Ear el trebuia și trecă prin Sa- 4
maria. Atunci a venit într'un oraș al Samariei, ce se chiamă 5
Sichar, aproape de locul care a dat Iacob fiului său Iosef. Ear 6
acolo era puțul lui Iacob. Deci Iisus fiind ostenit de călătorie,
ședea așa la puț, și era ca la a șesca ora.

Venit-a o femeie din Samaria și scotea apă; și Iisus: 7
Dă-mi și beu. (Căci discipulii săi se duseseră în oraș și cum- 8
pere hrana). Atunci i-a zis femeia Samaritană: Cum tu, 9
fiind Iudeu, ceri de la mine și beu, care sunt femeie Samari-
teană? căci Iudeii nu au a face cu Samaritenii.

Respuns-a Iisus și i-a zis: De ai fi știut darul lui Dum- 10
neșeu, și cine este cel ce-ți dă: Dă-mi și beu, tu ai fi cerut
de la dînsul, și i-ai fi dat apă via. Dis-a lui femeia: Dom- 11
nule, nici găleata ai, și puțul este adînc; de unde dar ai apa
cea vie? Au dîră esci mai mare decît părintele nostru Ia- 12
cob, care ni-a dat puțul, și a bîut dintr'însul însuși, și copiii lui,
și dobitocele lui? Respuns-a Iisus și i-a zis: Tot cel ce be 13
din această apă va înseta earăși. Dar cel ce va bé din apa 14
care eu îi voi da nu va înseta în etern; ci apa care eu îi
voi da se va face într'însul isvor de apă isbucnitoriă în viața
eternă. — Dis-a lui femeia: Domnule, dă-mi această apă, ca si 15
nu însetez, nici si nu vii aici și scot.

Dis-a ei Iisus: Mergi, chiamă pre bărbatul tîu, și vino aici. 16
Respuns-a femeia și a zis: Nu am bărbat. Dis-a ei Iisus: Bine 17
ai zis: Nu am bărbat; Căci cinci bărbați ai avut; și pre care 18
ai acum nu-ți este bărbat; adevărat ai zis acesta. Dis-a lui 19
femeia: Domnule, vîd că tu ești profet. Părinții nostri s'au 20
închinat în acest munte, și voi diceți că în Ierusalem este lo-
cul unde se cuvine a se închina. Dis-a ei Iisus: Femeie, crede 21
mie, va veni timpul, când nici în acest munte, nici în Ierusa-
lem numai vî veți închina Părintelui. Voi vî închinați că- 22
ruia nu știți; noi ne închinăm căruia scim; căci mîntuirea este
din Iudei. Iuse vine timpul, și acum este, când închinătorii 23
cei adevărați se vor închina Părintelui în spirit și în adevăr;
căci Părintele caută pre unii ca acestia și i se închine. Dumne- 24
șeu este spirit; și cel ce i se închină trebuie să se închine în
spirit și în adevăr. Dis-a lui femeia: Sciū că vine Mesia, care 25
se chiamă Christos; când va veni acela ni va spune toate.

Dis-a ei Iisus: Eu sînt, cela ce vorbește cu tine. Atunci 26 27
au venit discipulii, și se miraū că el vorbea cu femeia; înse-
nimeune nu i-a zis: Ce cauți? seū ce vorbești cu dînsa? Ear 28
lăsându-și femeia vasul seū de apă, a mers în oraș, și a zis
omenilor: Veniți de vedeți un om, care mi-a spus toate câte 29
am făcut; nu cumva acesta este Christosul? Atunci au eșit 30
din oraș, și veniau la dînsul.

- 31 Ear între acestea îl rugău discipulii, zicând: Rabbi, mănâncă;
 32 Ear el li-a zis: Eu am de a mânca mâncare, de care voi nu
 33 știți. Deci discipulii vorbeau între sîne: Nu cumva 'i-a adus
 34 cineva și mănânce? Ii-a zis Iisus: Mîncarea mea este, și
 35 fac voea celui ce m'a trimis, și si finesc lucrul lui. Au nu zî-
 Rădicați ochii voștri, și priviți ogórele; căci sînt deja albe spre
 36 seceriș. Și cel ce seceră ia plată, și adună fruct spre vîie
 eternă; ca și cel ce sîmînă, și cel ce seceră si se bucură împreună.
 37 Căci într'acesta este cuvîntul adevărat: Altul este cel ce sîmînă,
 38 și altul cel ce seceră. Eu v'am trimis si secerăți unde nu v'ati
 ostenit; alții s'au ostenit, și voi ați intrat în ostenela lor.
 39 Ear mulți din Samaritenii aceluia oraș au crezut într'însul,
 40 pentru cuvîntul femeii, care mărturisia: El m'i-a spus tôte câte
 41 mîe la dinșii; și a ramas acolo doue zile. Și mult mai mulți
 42 au crezut pentru cuvîntul lui; Și diceau femeii: Nu mai cre-
 dem numai pentru vorba ta; căci însine am auzit, și șcim că
 aceasta este Christosul, Mîntuitorul lumii.
 43 Ear după doue zile eșind de acolo, a mers în Galileea.
 44 Căci însuși Iisus a mărturisit, că profet nu are onore în patria
 45 sa. Atunci viind el în Galileea, 'l-au primit Galilenii, pentru
 că au fost vîdut tôte câte a făcut în Ierusalem la serbătore;
 46 căci și ei fuseseră la serbătore. Și a venit Iisus earăși în Ca-
 na Galileei, unde a făcut apa vin.
 Și eră în Capernaum un om nobil, al căruia fiu era bolnav;
 47 Acesta auzind că a venit Iisus din Iudeea în Galileea, a mers
 la el; și 'l ruga, ca si vină și se vindece pre fiul său; căci era
 48 si mîre. Ear Iisus 'i-a zis: De nu veți vedé semne și minuni,
 49 nu veți crede. Omul cel nobil 'i-a zis: Dîmne, vino mai 'na-
 inte până a nu muri fiul meu. Zis-a Iisus lui: Du-te, fiul tîu
 50 trăește. Și a crezut omul cuvîntul care 'i-a zis Iisus, și s'a
 51 dus. Și éca ducendu-se el, servitorii lui 'l-au întîmpinat, și
 52 'i-au spus, zicînd: Fiul tîu trăește! Atunci îi întreba de ora
 în care 'i-a fost mai bine. Și 'i-au zis: Eri în ora a aceea 'l-au
 53 lăsat frigurile. Atunci a cunoscut pîrintele, că era acea ora, în
 care 'i-a zis Iisus: Fiul tîu trăește; și a crezut, el și tîtta casa lui.
 54 Acesta este earăși al doilea semn ce a făcut Iisus, după ce
 a venit din Iudeea în Galileea.

CAP. V.

*Iisus vindecă pre un om paraltic în ziua Sămbetei. Perscuțiunea
 lui de către Iudei. Cuvîntul lui Iisus la această ocaziune.*

- 1 După acestea era serbătorea Iudeilor, și s'a suit Iisus la
 2 Ierusalem. Ear în Ierusalem este scaldătorea cîlor, care

se cheamă evreesc Bethesda, având cinci portice. Într'aceia 3
 jecă multe mări de bolnavi; orbi, schiopi, uscați, acceptând 4
 nișcurea apei. Căci ânger se pogoria la un timp în scaldă-
 tore, și turbura apa; și cel ce intra întâiu după turburarea a- 5
 pei, se făcea sănătos, ori de ce bôlă era ținut. Decî era a- 6
 colo un om, ce era bolnav de trei-deci și opt de ani. Pre a- 7
 cesta vedîndu-l Iisus jăcînd, și cunoscînd, că era deja de mult
 timp în această stare, i-a ȑis: Voiesci sî fii sănătos? Răspuns-a 8
 lui bolnavul: Domnule, eu nu am pre nimene, și me bage în
 scaldătoare, cînd se turbură apa; decî pînă cînd merg eu, altul 9
 se pogóri înaintea mea. ȑis-a Iisus lui: Scôlă-te, ia-ȑi patul
 tîu, și âmbli. Și îndată omul s'a făcut sănătos: și i-a luat

patul seî, și âmbli. Și era într'aceia ȑi sâmbătă.
 Decî Iudeii ȑiceau celui vindecat: Este sâmbătă; nu ȑi se 10
 cade a ȑi purta patul. El li-a răspuns: Cel ce m'a făcut sănătos, 11
 acela m'a ȑis: Ia-ȑi patul tîu și âmbli. Atunci l-au între- 12
 bat: Cine este acel om, ce i-a ȑis: Ia-ȑi patul tîu și âmbli?
 Ear cel vindecat nu scia cine este; căci Iisus se dedese la o 13
 parte, fiind multe într'acel loc. După aceea l-a aflat Iisus 14
 în templu, și i-a ȑis: Éca, te-ai făcut sănătos; de acum sî nu
 mai pecătuesci, ca sî nu ȑi-se întemple ceva mai rău. Atunci a mers 15
 omul, și a spus Iudeilor, că Iisus este cel ce l-a făcut sănă-
 tos. De aceea urmăriau Iudeii pre Iisus, și căutau sî l' omóre, 16
 pentru-că făcea acestea sâmbăta.

Ear Iisus li-a răspuns: Părintele meî lucrîză pînă acum, 17
 și eu lucrez. Pentru acesta mai virtos căutau Judeii și l' o- 18
 móre, pentru că nu numai călca sâmbăta, ci și ȑicea că Dum-
 neȑeu este Părinte al seî, făcîndu-se întȑcmai cu Dumeȑeu.

Atunci a răspuns Iisus și li-a ȑis: Adevêr, adevêr ȑic voue: 19
 Fiîlul nu pôte sî facê de la sine nimic, de nu vede pre Părin-
 tele făcînd; căci cele ce face el, acelea și Fiîlul face asemenea.
 Căci Părintele iubesce pre Fiîlul, și i arată tôte cele ce el face; 20
 și i va arăta mai mari lucruri decăt acestea, ca voi sî vê mi-
 raȑi. Căci precum Părintele scôlă pre morȑi, și i învieză; așa 21
 și Fiîlul învieză pre cari voiesce. Căci Părintele nu judică pre 22
 nimene, ci a dat tótă judicata Fiîlului; Ca toȑi sî onóre pre 23
 Fiîlul, precum onôrá pre Părintele. Cel ce nu onôrá pre Fiîlul,
 nu onôrá pre Părintele, care l'-a trimis. Adevêr, adevêr ȑic 24
 voue: Cel ce ascultă cuvintele mele, și crede celui ce m'a tri-
 mis, are vieȑă eternă, și nu va veni la condamnare; ci a trecut
 din mórte la vieȑă. Adevêr, adevêr ȑic voue: Vine óra, și a- 25
 cum este, cînd morȑi vor aȑdi vócea Fiîlului lui Dumeȑeu, și
 cari vor aȑdi vor trăi. Căci precum Părintele are vieȑă în sine, 26
 așa a dat și Fiîlului sî aibê vieȑă în sine. Și i-a dat autori- 27
 tate sî facê și judicată, pentru că este Fiîlul omului. Nu vê 28

29 mirați de acesta; căci vine ora, în care toți cei din morminte
 vor auzi vocea lui; Și vor eși, cei ce au făcut cele bune, spre
 30 învierea vieții, ear cei ce au făcut cele rele spre învierea con-
 demnării. Eu de la mine însumi nu pot să fac nimic; precum
 31 aud judec, și judecata mea este dreaptă; pentru că nu caut voea
 32 mea, ci voea Părintelui celui ce m'a trimis. De mărturisesc
 cel ce mărturisește despre mine, și știu, că mărturia ce fa-
 33 ce despre mine este adevărată. Voi ați trimis către Ioan, și
 34 el a mărturisit adevărul. Ear eu nu țin mărturie de la om;
 35 ci acestea dic, ca să vă mântuiți. Acela era lumină care ardea
 36 și lumina, și voi ați voit să vă veseliți un timp în lumina lui.
 37 Ear eu am mărturie mai mare decât a lui Ioan; căci lucrurile
 cari m'au dat Părintele și le împlinesc, aceste lucruri, cari eu
 37 fac, mărturisesc despre mine, că Părintele m'a trimis. Și Pă-
 38 rintele, care m'a trimis, a mărturisit despre mine. Nici vocea
 lui nu ați auzit vre-o dată, nici chipul lui nu ați văzut. Și cu-
 39 vântul lui nu l'aveți rămânând între voi; căci pre care el a
 39 trimis, acestuia nu credeți. Cerați scripturile; căci vi se pare
 a avea într'însele viață eternă; și acelea sunt cele ce mărturi-
 40 sesc despre mine. Și nu voiți să veniți la mine, ca să aveți
 41 42 viață. Eu nu primesc onoare de la oameni. Însă vă cunosc,
 43 că nu aveți dragostea lui Dumnezeu cu voi. Eu am venit în
 44 numele Părintelui meu, și nu mă primiți; de va veni altul în
 44 numele său, pre acela veți primi. Cum puteți voi să credeți,
 cari primiți onoare unul de la altul, și nu căutați onorea cea de
 45 la unul Dumnezeu. Și nu gândiți, că eu vă voi acușa la Pă-
 46 rintele; este cel ce vă acuză, *adică* Moise, în care voi vă incre-
 46 deți. Căci de ați fi creșt lui Moise, ați fi creșt și mie; căci
 47 el a scris despre mine. Ear dacă nu credeți scripturilor lui,
 cum veți crede cuvintelor mele?

CAP. VI.

*Isus satură cinci mii de oameni cu cinci pâni; el âmbăla pe apă. El
 este pâinea adevărată, care s'a pogorit din cerii.*

1 După acestea s'a dus Isus dincolo de marea Galileei, care
 2 este a Tiberiadei. Și i urma mulțime mare, pentru că
 3 vedeau semnele lui, cari făcea la bolnavi. Ear Isus s'a suit
 4 în munte, și a ședut acolo cu discipulii săi. Și erau aproape Pas-
 5 cile, serbătore a Iudeilor. Deci rădicându-și Isus ochii, și
 5 vădând că mult popor vine la dinsul, dice lui Filip: De unde
 6 vom cumpăra pâni, ca să mâncănce acestia? Ear acesta dicea,
 7 ispitindu-l, căci el însuși scia de vrea să facă. Răspuns-a Fi-
 lip lui: De două sute de lei pâni nu li va ajunge, ca fie-care
 8 dintr'înșii să ia câte pucin. Unul din discipulii lui, Andrei,

fratele lui Simon Petru, 'i-a ȝis: Este un copil aici, care are 9
 cinci p ni de orz,  i doi pesci; inse ce sînt acestea la at tia? 10
  i a ȝis Iisus: Face i pre  meni si  ed e;  i era  rb  multă in-
 tr cel loc; dec i n   ed t b rba ii cu num rul ca la cinci m i.
 Ear Iisus lu nd p nile,  i mulțumind, a imp r tit discipulilor, 11
 Ear discipulii celor ce  edea ; asemenea  i diu pesci c t au ce-
 rut ei. Ear săturându-se ei, el a ȝis discipulilor ei: Adu- 12
 na i f rim turile ce au prisosit, ca si nu se pier de ceva. Dec i 13
 au adunat,  i au implut doue-spre- ce pauere de f rim turi
 din cinci p ni de orz, carii au remas de la cei ce au m ncat.
 Ear  menii v d nd semnul, care a făcut Iisus,  iceau: A- 14
 cesta este in adev r profetul cel ce va si vie in lume. Dec i 15
 Iisus sciind, că vor si vie,  i si 'l apuce si 'l facă rege, s'a dus
 ear si in munte el singur.

 i f c ndu-se s r , s'a  pogorit discipulii lui la mare.  i 16 17
 intr nd in corabie, merg u dincolo de mare la Capernaum.
  i  ca s'a făcut deja intunerec,  i nu venise la ei Iisus.  i 18
 marea s'a r dicat, v nt tare sufl nd. Dec i viind ei ca la doue- 19
  eci  i cinci s u trei- eci de stadii, v d pre Iisus  mbl nd pe
 mare,  i apropiindu-se de corabie;  i s'a  infric sat. Ear el 20
 li-a ȝis: E  s nt, nu vă temeți. Dec i vrea si 'l ia in corabie; 21
  i indat  a sosit corabia la p m ntul la care ei mergeau.

A doua  i poporul care sta dincolo de mare, v d nd că nu 22
 era acolo altă corabie, dec t numai una in care intraseră disci-
 pulii lui,  i că Iisus nu a intrat in corabie impreună cu disci-
 pulii sei, ci că discipulii lui s'a  dus singuri; (Ear alte co- 23
 rabii au venit de la Tiberiada, apr pe de locul unde au m n-
 cat p nea, mulțumind Domnului); Dec i v d nd,  ic, poporul, că 24
 Iisus nu este acolo, nici discipulii lui, au intrat  i ei in cor bii,
  i au venit la Capernaum, c ut nd pre Iisus.

 i afl ndu-'l dincolo de mare 'i-au ȝis: Rabbi, c nd ai ve- 25
 nit aici?  i-a respuns Iisus,  i a ȝis: Adev r, adev r  ic 26
 voue: M  caut  i, nu pentru că a i v d t semne, ci pentru că
 a i m ncat diu p ni,  i v'a  săturat. Lucra i, nu pentru m n- 27
 carea cea perit re, ci pentru m ncarea care remâne spre vie a
 eternă, care vi va da-o Fiul omului; căci pre acesta 'l-a adev -
 rit Dumne eu Părintele. Atunci 'i-au ȝis: Ce vom face, ca 28
 si facem lucrurile lui Dumne eu? Respuns-a Iisus  i li-a ȝis: 29
 Acesta este lucrul lui Dumne eu, ca si crede i in acela pre
 care el a trimis. Drept aceea 'i-au ȝis: Dar ce semn f ci tu, 30
 ca si vedem,  i si credem in tine? ce lucra i? P riu ii nos- 31
 tri au m ncat m nn  in pustie, precum este scris: P ne din
 ceriu li-a dat si m n nce.

Dec i li-a ȝis Iisus: Adev r, adev r  ic voue: Nu Moise v'a dat p - 32
 nea din ceriu; ci Părintele me  v'id  p nea cea adevărată din ceriu.

- 33 Căci pânea lui Dumnezeu este ceea ce se pogorî din ceriù și dă viață
 34 lumii. Atunci 'i-aù dis : Dómnne, dă-ni această pâne tot-dea-una.
 35 Ear Iisus li-a dis : Eù sùnt pânea vieței; cel ce vine cătră mine
 nu va flămânzi, și cel ce crede în mine nu va înseta nici odată.
 36 37 Inse v'am dis, că m'ați vèdùt, și nu credeți. Tot ce 'mi dă
 Părintele va veni la mine, și pre cel ce vine la mine, nu 'l voiù
 38 scóte afară. Căci m'am pogorit din ceriù, nu ca si fac voea
 39 mea, ci voea celui ce m'a trimis. Și acesta este voea Părin-
 telui care m'a trimis, ca din tot ce 'm'i-a dat, si nu perù ni-
 40 mic, ci si 'l înviez în ziua cea de pe urmă. Și acesta este
 voea celui ce m'a trimis, ca tot cine vede pre Fiul și crede în
 el si aibë viață eternă; și eù il voiù învia în ziua cea de
 pe urmă.
 41 Deci murmurău Iudeii contra lui, pentru că a dis : Eù sùnt
 42 pânea ce s'a pogorit din ceriù; Și diceau : Aù nu este acesta
 Iisus, Fiul lui Iosef, al căruia părinte și mamă cunóscem? dar
 43 cum dice el : M'am pogorit din ceriù? Deci a respuns Iisus
 44 și li-a dis : Nu murmurăți între voi. Nimene nu póte si vie
 cătră mine, de nu 'l va trage Părintele ce m'a trimis : și eù il
 45 voiù învia în ziua cea de pe urmă. In profeți este scris : Și
 vor fi toți învățați de Dumnezeu. Deci tot cel ce aude și se
 46 învătă de la Părintele vine cătră mine. Nu că a vèdùt cine-
 va pre Părintele, decât numai cel ce este de la Dumnezeu, a-
 47 cela a vèdùt pre Părintele. Adevèr, adevèr dic voue : Cel ce
 48 49 crede în mine are viață eternă; Eù sùnt pânea vieței. Pă-
 50 rinții vostri aù mánecat manna în pustiă, și aù murit. Acesta
 este pânea care se pogorî din ceriù, ca si mánance cine-va din-
 51 tr'insa, și si nu móré. Eù sùnt pânea cea vie, care s'a po-
 gorit din ceriù; de va mánca cine-va din această pâne va trăi
 în etern, și pânea care eù voiù da, corpul meù este, pre care
 il daù pentru viața lumii.
 52 Deci Iudeii disputaù între sine, dicènd : Cum póte acesta
 53 și 'și dea noue corpul seù si 'l mánacm? Atunci li-a dis Ii-
 sus : Adevèr, adevèr dic voue : De nu veți mánca corpul Fiú-
 lui omului, și nu veți bea sângele lui, nu veți avea viață în voi.
 54 Cel ce mánancă corpul meù și bea sângele meù are viață eter-
 55 nă; și eù il voiù învia în ziua cea de pe urmă. Căci corpul
 meù este adevèrat mánecare, și sângele meù este adevèrat beu-
 56 tură. Cel ce mánancă corpul meù și bea sângele meù, rămâne
 57 în mine, și eù în el. Precum m'a trimis Părintele cel viù, și
 eù viez prin Părintele; așa și cel ce mē mánancă va trăi prin
 58 mine. Acesta este pânea care s'a pogorit din ceriù; nu pre-
 cum părinții vostri aù mánecat manna, și aù murit; cel ce va
 59 mánca pânea această va trăi în etern. Acestea a dis în sină-
 gogă învățând în Capernaum.

Deci mulți din discipulii lui auzind acestea, au zis: Greu 60
 este acest cuvânt; cine poate să 'l auză? Ear Iisus sciind în 61
 sine, că discipulii lui murmurau despre acestea, li-a zis: Acés-
 ta vă scandalisă? Dar de veți vedea pre Fiul omului suin- 62
 du-se unde era mai înainte? Spiritul este, care face viu; cor- 63
 pul nu folosește nimic; cuvintele cari eu vă vorbesc sunt spirit
 și viață. Inse sunt unii din voi, cari nu cred, și care este cel ce era 64
 din început. Și dicea: Pentru acesta v'am zis, că nimene nu 65
 si 'l trădea. Și dicea: Pentru acesta v'am zis, că nimene nu 65
 poate să vie la mine, de nu 'i va fi dat de la Părintele meu.
 Dintr'acel timp mulți din discipulii lui s'au întors înapoi, și nu 66
 mai amblau cu dînsul. Atunci a zis Iisus celor doi-spre-șece: 67
 Ați dora și voi voiți să vă duceți? Atunci i-a răspuns Simon 68
 Petru: Dîmne, la cine ne vom duce? Tu ai cuvintele vieții
 eterne. Și noi credem și cunoșcem, că tu ești Christosul, Fiul 69
 lui Dumnezeu celui viu.- Răspuns-a Iisus lor: Ați nu v'am 70
 ales pre voi doi-spre-șece? Și unul din voi este diabol. De 71
 Iuda Iscariot al lui Simon vorbea, căci acela era și 'l trădea,
 fiind unul din cei doi-spre-șece.

CAP. VII.

*Iisus se duce într'ascuns la serbarea corturilor; el dispută cu Iudeii
 asupra persoanei și învățături sale.*

După acestea ambla Iisus în Galileea; căci nu voia să îm- 1
 ble în Iudeea, pentru că Iudeii căutau să 'l omóre.
 Și era aproape serbătorea Iudeilor, înfigerea corturilor. Deci 2 3
 'i-au zis frații sei: Trece de aici, și mergi în Iudea, ca și disci-
 pulii tăi să vădă lucrurile ce faci. Căci nimene face ceva în 4
 ascuns, când caută iusuși și se face cunoscut. De faci acestea, a-
 rată-te lumii. Căci nici frații sei nu credeau într'însul. A-5 6
 tunci li-a zis Iisus: Timpul meu încă nu a venit; ear timpul
 vostru este gata tot-dea-una. Nu poate lumea să vă urască, ear 7
 pre mine mă urască, pentru că eu mărturisesc de dînsa, că lucruri-
 le ei sînt rele. Voi suiți-vă la această serbătoare; eu încă nu 8
 mă suiți la această serbătoare; căci timpul meu încă nu s'a îm-
 plinit. Și acestea zicîndu-li, a ramas în Galileea. Ear su- 9 10
 indu-se frații lui, atunci și el s'a suit la serbătoare, nu de față,
 ci cam pe ascuns.

Atunci Iudeii îl căutau la serbătoare, și diceau: Unde este 11
 acela? Și murmur mult era între popor despre dînsul; căci 12
 unii diceau: Bun este; alții diceau: Nu, ci amăgește poporul.
 Iuse nimene nu vorbea de față de dînsul pentru frica Iudeilor. 13
 Ear fiind la jumătatea serbătoarei, s'a suit Iisus în templu, și 14
 învăța. Și se mirau Iudeii, zicînd: Cum scie acesta carte, 15
 nefiind învățat. Răspuns-a lor Iisus, și a zis: A mea învăța- 16

- 17 tură nu este a mea, ci a celui ce m'a trimis. De voiesce cineva să facă voea lui, va cunoște din această învățătură, ore es-
 18 te de la Dumnezeu, său ore eă vorbesc de la mine. Cel ce vorbesce de la sine, caută onôrea sa; ear cel ce caută onôrea celui ce l-a trimis, acesta este adevărat, și nedreptate nu este
 19 într'insul. Aă nu Moise v'a dat legea? și nedreptate nu este
 20 ține legea. De ce căutați si mă omoriți? și nimene din voi nu
 21 și a dis: Demon ai; cine caută si te omôre? Respons-a poporul
 sus li-a dis: Un lucru am făcut, și toți vė mirați despre acesta.
 22 Deci Moise v'a dat circumcisiunea; (nu că este de la Moise, ci
 23 de la părinți); și sâmbăta circumcideți pre om. Dacă omul
 primește circumcisiune sâmbăta, ca si nu se strice legea lui
 Moise, vė mâniați pre mine, pentru că am făcut om iutreg să-
 24 nătos sâmbăta? Nu judicați duple față, ci judicați dreptă
 judicăta.
 25 Atunci diceau unii din Ierusalemiteni: Aă nu este acesta,
 26 pre care l' caută si l' omôre? Dar éca el vorbesce de față,
 și nimic nu l' dic; nu cum-va aă cunoscut in adevăr dregători,
 27 că acesta este in adevăr Christosul? Îuse noi scim pre acestă
 de unde este; ear când va veni Christos, nimene nu scie
 de unde este.
 28 Atunci striga Iisus in templu, învățând și dicend: Și pre
 mine sciți, și de unde sunt sciți; și nu am venit de la mine insumi,
 ci cel ce m'a trimis este adevărat, pre care voi nu l' cunoșteți;
 29 Ear eă il cunosc; căci de la dînsul sunt, și acela m'a trimis.
 30 Atunci il căutați si l' prindē; dar nimene nu 'și-a pus mâinile
 31 pe dînsul, fiind-că ora lui încă nu venise. Și mulți din po-
 por aă cređut într'insul, și diceau: Când va veni Christos, aă
 dóră va face mai multe semne decât acestea, cari a făcut acesta?
 32 Aă auđit Fariseii pre popor murmurând acestea despre dîn-
 33 sul, și Fariseii și archiereii aă trimis servitori si l' prindē. At-
 tunci li-a dis Iisus: Âncă pucin timp sunt cu voi, și atunci
 34 merg la cel ce m'a trimis. Mė veți căuta, și nu mă veți afla;
 35 și unde sunt eă, voi nu puteți veni. Atunci aă dis Iudeii
 între siue: Unde va si mērgē acesta, că noi nu l' vom afla?
 nu cum-va va si mērgē la cei imprăsciați printre păgâni, și si
 36 învețe pre păgâni? Ce este cuvēntul acesta care a dis: Mė
 veți căuta, și nu mă veți afla, și unde sunt eă, voi nu puteți
 veni?
 37 Ear in ziua cea de pe urmă, cea mare a serbătorei, a stă-
 tut Iisus, și a strigat, dicend: De insetcăză cineva, si vie la mi-
 38 ne și si bea. Cel ce crede in mine, precum a dis scriptura,
 39 din pântecel lui vor curge riuri de apă vie. (Ear acesta a
 dis el despre Spiritul, pre care era si l' primescă cei ce cred
 într'insul; căci Spirit Sânt încă nu era, pentru că Iisus încă

nu se glorificase.) Decî mulţi din popor auzînd acest cuvînt 40
 diceau: Acesta este în adevăr profetul. Alţii diceau: Acesta 41
 este Christosul. Ear alţii diceau: Aû dórã va si vie Christos din 42
 Galileea? Aû nu a dis scriptura, cã va veni Christos din se-
 menţa lui David, şi din cetatea Bethlehem, unde a fost David?
 Decî s'a făcut disbinare între popor despre dînsul. Ear unii 43 44
 dintr'înşii vreau si 'l prîndê; dar nimene nu 'şi-a pus mînile pe
 dînsul.

Decî aû venit servitorii cãtrã archierei şi cãtrã Farisei, şi 45
 acestia li-aû dis: De ce nu 'l-aţi adus? Respuns-aû servito- 46
 ri: Nici odatã nu a vorbit om aşa ca acest om. Atunci li-aû 47
 respuns Fariseii: Aû dórã şi voi v'aţi amãgit? Aû dórã a 48
 creîut intr'însul cineva din drãgétorii sêu din Farisei? Îne 49
 acest popor, care nu scie legea, este blestemat. Dis-a lor Ni- 50
 codem, (care venise la dînsul nóptea, fiind unul dintr'înşii),
 Aû dórã legea nòstrã judicã pre om, de nu va auzi de la el 51
 mai 'nainte, şi va cunósce ce face? Respuns-aû şi 'i-aû dis: 52
 Aû dórã şi tu esci din Galileea? Cércã şi veî; cãci din Gali-
 leea nu s'a sculat profet. Şi a mers fie-care la casa sa. 53

CAP. VIII.

*Iisus êrtã pre femeea cea pécãtòsã. El se sileste a convinge pre
 Iudei de generaţiunea sa, şi de chiãmare sa dumnezeiescã.*

Ear Iisus s'a dus in Muntele Olivilor. Şi fòrte de demã- 1 2
 nêţã a venit earãşi in templu, şi tot poporul a venit la
 dînsul, şi şodênd el îi invêta. Şi aû adus la dînsul Cãrturarii 3
 şi Fariseii pre o femeie prinsã in adulteriû; şi puindu-o in
 meîloc, I-aû dis: Învêtãtorule, pre acêstã femeie o am prins 4
 asupra faptului, comiţênd adulteriû. Decî Moise in lege ni-a 5
 ordonat, ca si se ucidê cu pietre unele ca acestea; dar tu ce
 dici? Acesta diceaû, ispitindu-'l; ca si aibê cu ce a 'l acusa. 6
 Ear Iisus plecãndu-se jos, scria cu degetul pe pãmênt. Şi 7
 continuãnd ei a 'l întreba, s'a rãdicat, şi li-a dis: Cel ce este
 fãrã de pécãt între voi, acela întãiu si arunce piãtra asupra ei.
 Şi earãşi plecãndu-se jos, scria pe pãmênt. Ear ei auzînd, 8 9
 şi muştraţi fiind de consciinţã, eşiãu unul dupã altul, începênd
 de la cei mai bãtrãni pãnã la cei mai de jos; şi a remas Iisus
 singur, şi femeea stãnd in meîloc. Şi rãdicãndu-se Iisus, şi 10
 nevêglênd pre nimene decãt numãi pre femeie, 'i-a dis: Femeie,
 unde 'ţi sînt acusatòrii tãi? aû nimene nu te-a condamnat?
 Ear ea a dis: Nimene, Dòmne. Dis-a Iisus ei: Nici eû nu te 11
 condam; du-te, şi de acum si nu mai pécãtuesci.
 Atunci earãşi li-a vorbit Iisus, dicênd: Eû sînt lumina lu- 12
 mei; cel ce 'mi urmêzã nu va âmbãla in întunec, ci va avê
 lumina vieţii. Decî 'i-aû dis Fariseii: Tu mãrturisesci despre 13

- 14 tine însuși; mărturia ta nu este adevărată. *Respons-a Iisus și li-a ȋis: De și eu mărturisesc despre mine insumi, totuși mărturia mea este adevărată; căci știu de unde am venit, și voi unde merg; ear voi nu știți de unde viți și unde merg. Voi judecați duple corp, eu nu judic pre nimene. Și de voiți și judeca eu, judecata mea este dreaptă; căci nu sunt singur, ci eu, și Părintele ce m'a trimis. Și in legea voastră este scris, că mărturia a doi ȋmeni este adevărată. Eu sunt unul ce mărturisesc despre mine insumi; și mărturisesc despre mine și Părintele ce m'a trimis. Atunci li ȋdiceau: Unde este Părintele tȋu? Respons-a Iisus: Voi nu știți nici pre mine, nici pre Părintele meu; de m'ați sci pre mine ați sci și pre Părintele meu.*
- 20 Aceste cuvinte a vorbit Iisus in vistierie, învȋtând in templu; inse nimene nu l-a prins; căci încă nu venise ȋra lui.
- 21 Atunci earăși li-a ȋis Iisus: Eu merg, și mȋ veți căuta, și veți muri in păcatul vostru; unde merg eu, voi nu puteți veni. Atunci ȋdiceau Iudeii: Aȋ dȋră va si se omȋre inșuși, cȋ ȋdice: Unde merg eu, voi nu puteți veni? Și li-a ȋis: Voi sȋnteți de jos, eu sȋnt de sus; voi sȋnteți din lumea acȋsta, eu nu sȋnt din lumea acȋsta. Decȋ v'am ȋis, cȋ veți muri in pȋcatele vȋstre; cȋci de nu veți crede, cȋ eu sȋnt, veți muri in pȋcatele vȋstre. Atunci i-aȋ ȋis: Tu, cine esci? ȋis-a lor Iisus: Cȋea ce am ȋis voue de la început. Multe am a vorbi și a judeca despre voi; dar cel ce m'a trimis este adevȋrat; și eu vorbesc lumȋi cele ce am aȋdit de la dinsul. Ear ei nu aȋ înȋeles, cȋ li vorbia despre Părintele.
- 28 Atunci li-a ȋis Iisus: Când veți înălȋa pre Fiȋul omuluȋ, atunci veți cunȋsce, cȋ eu sȋnt; și cȋ nu fac nimic de la mine insumi; ci precum m'a învȋȋat Părintele meu, acestea vorbesc.
- 29 Și cel ce m'a trimis este cu mine; Părintele nu m'a lȋsat singur; cȋci eu fac tot-dea-una cele ce i sȋnt plȋcute.
- 30 31 Acestea vorbind el, mulȋi aȋ creȋut înȋnșul. Atunci ȋicea Iisus acelor Iudei ce creȋuserȋ înȋnșul: Dacă rȋmȋneți in cuvȋntul meu, atunci sȋnteți discipuli ai mei in adevȋr; și veți cunȋsce adevȋrul, și adevȋrul vȋ va face liberi. Respons-aȋ lui: Noi sȋntem semȋnȋȋ a lui Abraam, și nimeni nu am fost servi nicȋ o-datȋ; cum ȋici tu dar: veți fi liberi?
- 34 Respons-a Iisus lor: Adevȋr, adevȋr ȋic voue: Tot cel ce face pȋcatul, servul pȋcatuluȋ este. Ear servul nu rȋmȋne in casȋ pururea; dar Fiȋul rȋmȋne pururea. Decȋ dacȋ vȋ va face liberi Fiȋul, veți fi liberi in adevȋr. Șȋ cȋ sȋnteți semȋnȋȋȋ a lui Abraam; dar cȋutați si mȋ omȋriȋ, pentru-cȋ cuvȋntul meu nu înȋcape in voi. Eu vorbesc cȋea ce am vȋȋut la Părintele meu; și voi faceți cȋea ce aȋ vȋȋut la pȋrintele vostru.
- 39 Respons-aȋ și i-aȋ ȋis: Abnaam este pȋrintele nostru. ȋis-a lor

Iisus: De ați fi fi ai lui Abraam, ați face faptele lui Abraam. Ear acum căutați și mă omoriți pre mine, omul carele v'am 40 vorbit adevărul, care am auzit de la Dumneșeu; acesta nu a făcut Abraam. Voi faceți faptele părintelui vostru. Atunci 'i-au 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300 1301 1302 1303 1304 1305 1306 1307 1308 1309 1310 1311 1312 1313 1314 1315 1316 1317 1318 1319 1320 1321 1322 1323 1324 1325 1326 1327 1328 1329 1330 1331 1332 1333 1334 1335 1336 1337 1338 1339 1340 1341 1342 1343 1344 1345 1346 1347 1348 1349 1350 1351 1352 1353 1354 1355 1356 1357 1358 1359 1360 1361 1362 1363 1364 1365 1366 1367 1368 1369 1370 1371 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1378 1379 1380 1381 1382 1383 1384 1385 1386 1387 1388 1389 1390 1391 1392 1393 1394 1395 1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402 1403 1404 1405 1406 1407 1408 1409 1410 1411 1412 1413 1414 1415 1416 1417 1418 1419 1420 1421 1422 1423 1424 1425 1426 1427 1428 1429 1430 1431 1432 1433 1434 1435 1436 1437 1438 1439 1440 1441 1442 1443 1444 1445 1446 1447 1448 1449 1450 1451 1452 1453 1454 1455 1456 1457 1458 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1465 1466 1467 1468 1469 1470 1471 1472 1473 1474 1475 1476 1477 1478 1479 1480 1481 1482 1483 1484 1485 1486 1487 1488 1489 1490 1491 1492 1493 1494 1495 1496 1497 1498 1499 1500 1501 1502 1503 1504 1505 1506 1507 1508 1509 1510 1511 1512 1513 1514 1515 1516 1517 1518 1519 1520 1521 1522 1523 1524 1525 1526 1527 1528 1529 1530 1531 1532 1533 1534 1535 1536 1537 1538 1539 1540 1541 1542 1543 1544 1545 1546 1547 1548 1549 1550 1551 1552 1553 1554 1555 1556 1557 1558 1559 1560 1561 1562 1563 1564 1565 1566 1567 1568 1569 1570 1571 1572 1573 1574 1575 1576 1577 1578 1579 1580 1581 1582 1583 1584 1585 1586 1587 1588 1589 1590 1591 1592 1593 1594 1595 1596 1597 1598 1599 1600 1601 1602 1603 1604 1605 1606 1607 1608 1609 1610 1611 1612 1613 1614 1615 1616 1617 1618 1619 1620 1621 1622 1623 1624 1625 1626 1627 1628 1629 1630 1631 1632 1633 1634 1635 1636 1637 1638 1639 1640 1641 1642 1643 1644 1645 1646 1647 1648 1649 1650 1651 1652 1653 1654 1655 1656 1657 1658 1659 1660 1661 1662 1663 1664 1665 1666 1667 1668 1669 1670 1671 1672 1673 1674 1675 1676 1677 1678 1679 1680 1681 1682 1683 1684 1685 1686 1687 1688 1689 1690 1691 1692 1693 1694 1695 1696 1697 1698 1699 1700 1701 1702 1703 1704 1705 1706 1707 1708 1709 1710 1711 1712 1713 1714 1715 1716 1717 1718 1719 1720 1721 1722 1723 1724 1725 1726 1727 1728 1729 1730 1731 1732 1733 1734 1735 1736 1737 1738 1739 1740 1741 1742 1743 1744 1745 1746 1747 1748 1749 1750 1751 1752 1753 1754 1755 1756 1757 1758 1759 1760 1761 1762 1763 1764 1765 1766 1767 1768 1769 1770 1771 1772 1773 1774 1775 1776 1777 1778 1779 1780 1781 1782 1783 1784 1785 1786 1787 1788 1789 1790 1791 1792 1793 1794 1795 1796 1797 1798 1799 1800 1801 1802 1803 1804 1805 1806 1807 1808 1809 1810 1811 1812 1813 1814 1815 1816 1817 1818 1819 1820 1821 1822 1823 1824 1825 1826 1827 1828 1829 1830 1831 1832 1833 1834 1835 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850 1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870 1871 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883 1884 1885 1886 1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 26

CAP. IX. X.

Vindecarea unui orb din nascere. Iisus declară că este păstorul cel bun; că 'și va da viața pentru oile sale. El arată la lucrurile sale, spre a dovedi dumnezeirea sa.

- 1 2 **S**i trecând a vădut pre un om orb din nascere. Si 'l-
 3 cеста s'eu părinții lui, dîcînd: Rabbi, cine a păcătuit, a-
 Nici acesta nu a păcătuit, nici părinții lui; ci ca si se arete
 4 lucrurile lui Dumnezeu într'insul. Eu trebuie si lucrez lucruri
 5 mene nu pôte lucra. Până când sînt în lume, când ni-
 6 lumei. Acestea dîcînd, a scuipat jos, și a făcut tină din lumina
 7 pat, și a uns ochii orbului cu tină; Si 'i-a dîs: Mergi de te
 spală în scaldătorea Siloamului, (adică Trimis). Deci s'a dus,
 și s'a spălat, și a venit vădînd.
 8 Ear vecinii, și cei ce 'l văduseră mai 'nainte, că era orb,
 9 diceau: Aū nu este acesta cel ce ședea și cersitoria. Unii
 diceau: Acesta este; ear alții: Sămîna cu el; ear acela dîce:
 10 Eu sînt. Deci îi diceau: Cum ți s'aū dischis ochii? Răspuns-a
 11 acela și a dîs: Un om, ce se numesce Iisus, a făcut tină,
 și a uns ochii mei, și 'mî-a dîs: Mergi la scaldătorea Silo-
 mului, și te spală; și mergînd și spălîndu-mă, am vădut.
 12 Atunci 'i-aū dîs: Unde este acela? Dîs-a: Nu știu.
 13 14 **I**l aduc la Farisei pre cel ce ôre-cînd a fost orb. Si e-
 ra sîmbătă, cînd Iisus a făcut tină, și 'i-a dischis ochii lui.
 15 Atunci earăși 'l-aū întreat și Fariseii, cum a primit vedere.
 Dîs-a el: Tină a pus pe ochii mei, și m'am spălat, și vîd.
 16 Deci diceau ôre-cari din Farisei: Acest om nu este de la Dum-
 nezeu; căci nu pădesce sîmbăta. Alții diceau: Cum pôte om pî-
 17 cătos si facê semne ca acestea? Si era disbinare între ei. Dîs-au
 orbului earăși: Tu, ce dîci despre dînsul, că a dischis ochii
 18 tîi? El a dîs: Este profet. Ear Iudeii nu aū cređut despre
 dînsul, că a fost orb, și a primit vedere, până ce aū chîamat
 19 pre părinții acestuia ce a primit vedere. Si 'i-aū întreat,
 dîcînd: Acesta este fiul vostru, care voi dîceți, că s'a născut
 20 orb? cum dar acum vede? Răspuns-aū lor părinții lui, și aū
 21 dîs: Scîm că acesta este fiul nostru, și că s'a născut orb; Dar
 cum acum vede, nu scîm; s'eu cine 'i-a dischis ochii lui nu
 scîm; el este în etate, întreați-'l; el va vorbi pentru sineși.
 22 Acestea a dîs părinții lui, pentru-că se temeau de Iudei; căci
 deja s'aū înțeles Iudeii, că de 'l va mărturisî cineva a fi Chris-
 23 tos, si fie scos din sinagogă. Pentru aceea aū dîs părinții
 lui: El este în etate, întreați-'l.
 24 Atunci aū chîamat a doua ôră pre omul care fusese orb, și
 'i-aū dîs: Dă gloriă lui Dumnezeu; noi scîm, că acest om este

- 13 și lupul le răpesc, și risipește oile. Năimitul fuge, pentru-că
 14 este năimit și nu are grijă de oi. Eu sunt păstorul cel bun,
 15 și cunosc pre ale mele, și sunt cunoscut de ale mele. Precum
 Părintele mă cunoște, și eu cunosc pre Părintele; și 'mă pui
 16 viața mea pentru oi. Și alte oi am, cari nu sunt din staulul
 acesta; și pre acelea trebuie să le aduc, și vor auzi vocea mea;
 17 și va fi o turmă și un păstor. Pentru acesta mă iubește Pă-
 rintele meu, pentru-că eu 'mi pui viața mea, ca earăși și o
 18 ia. Nimene nu o ia de la mine, ci eu o pui însumi. Am
 dat am primit de la Părintele meu. Acest man-
 19 Deci earăși s'a făcut disbinare între Iudei din cauza acestor
 20 cuvinte. Și diceau mulți dintr'înșii: Are demon, și este ne-
 21 bun; de ce îl ascultați? Alții diceau: Aceste cuvinte nu sunt
 de demonizat; poate demon și deschide ochii orbilor?
 22 Și se celebra atunci serbătorea innoirii în Ierusalem, și era
 23 érnă. Și amblând Iisus în templu, în porticul lui Solomon,
 24 'L-au încunjurat Iudeii, și 'i-au đis: Până când ne ții în
 25 înđoială? De ești tu Christosul, spune-ni de față. Respons-a
 lor Iisus: Eu v'am đis, și nu credeți; lucrurile cari eu fac în
 26 numele Părintelui meu, acelea mărturisesc despre mine. Inse
 voi nu credeți, pentru-că nu sânteti din oile mele, precum v'am
 27 đis. Oile mele ascultă vocea mea, și eu le cunosc, și ele 'mi
 28 urmază. Și li dau viață eternă, și nu se vor perde în etern;
 29 și nimene nu le va răpi din mâna mea. Părintele meu, care
 mi le-a dat, este mai mare decât toți; și nimene nu le poate
 30 răpi din mâna Părintelui meu. Eu și Părintele sântem una.
 31 Atunci Iudeii earăși au rădicat pietre ca să arunce asupra lui.
 32 Respons-a lor Iisus: Multe lucruri bune v'am arătat de la Părintele
 meu; pentru care lucru din acestea aruncați cu pietre asupra mea?
 33 Respons-au lui Iudeii: Pentru lucru bun nu aruncăm cu pietre
 asupra ta, ci pentru blasfemă, și pentru-că tu, fiind om, te faci
 34 însuți Dumnezeu. Respons-a lor Iisus: Aș nu este scris în
 35 legea voastră: Eu am đis, deși sânteti? Dacă pre aceia 'i-a nu-
 mit deși, cătră cari a fost cuvântul lui Dumnezeu, (și nu se poate
 36 strica scriptura); Pre acela ce Părintele a sântit, și 'l-a tri-
 mis în lume, voi diceți că blasfemă, pentru-că a đis, că este
 37 'Iișu al lui Dumnezeu? De nu fac lucrurile Părintelui meu,
 38 și nu 'mi credeți. Dar de fac, dacă nu credeți în mine, cre-
 deți lucrurilor; ca să înțelegeți și să credeți, că Părintele este
 în mine, și eu în el.
 39 Deci căutați earăși să 'l prindă; ear el a scăpat din mâna
 40 lor; Și a mers earăși dincolo de Iordan, în locul unde Ioan
 41 boteza întâiu, și a ramas acolo. Și mulți veniau la dînsul,
 și diceau: Ioan nici un semu nu a făcut; ear toate câte a đis

Ioan despre acesta erau adevărate. Și mulți au creștut acolo 42
într-însul.

CAP. XI.

Iisus înviează pre Lazar. Iudeii caută să îl prindă.

Și era bolnav un om, anume Lazar, din Bethania, satul 1
Mariei și al Marthei surorii ei. (Era aceea Marie ce a 2
pus pre Domnul cu mir, și a sters picioarele lui cu părul capului
ei, al căria frate Lazar era bolnav). Deci au trimis surorile 3
cătră el, zicând: Dómnne, éca acela pre care iubesci este
bolnav.
Ear Iisus aușind a zis: Acéstă bólă nu este spre mórte, ci 4
spre gloria lui Dumneșeu, ca să se glorifice printr-însa Fiul lui
Dumneșeu. Și iubia Iisus pre Martha, și pre sora ei, și pre 5
Lazar. Deci aușind că este bolnav, a ramas doue zile in lo- 6
cul in care era. Și apoi a zis discipulilor: Si mergem earăș 7
in Iudeea. Dis-au lui discipulii: Rabbi, acum te căutaú Iudeii 8
să te ucidă cu pietre, și earăș mergi acolo? Răspuns-a Iisus: 9
Aú nu sînt doue-spre-șee ore in zi? De va ámbła cineva ziua,
nu se va potecni, pentru-că vede lumina lúmei acestiea. Ear 10
de va ámbła cineva nóptea se va potecni, pentru-că nu are lu-
mină. Acestea vorbind, apoi li-a zis: Lazar amicul nostru a 11
adormit; inse merg ca să îl discept. Atunci au zis discipulii 12
lui: Dómnne, de a adormit, îi va fi bine. Inse Iisus vorbea 13
despre mórtea lui; ear lor li se părea că vorbesce despre dor-
mirea somnului. Atunci li-a zis Iisus de față: Lazar a murit; 14
și mé bucur pentru voi, că nu am fost acolo, ca să credeți; 15
inse si mergem la el. Deci a zis Thoma, care se numesce 16
gémén, condiscipulilor *sei*: Si mergem și noi, ca si murim cu el.
Atunci viind Iisus a aflat, că era de patru zile deja in mor- 17
mént. Și era Bethania aprópe de Ierusalem, ca la cinci-spre- 18
șee stadii. Și mulți din Iudei veniseră la Martha și la Ma- 19
ria, si le mângăe pentru fratele lor. Atunci Martha aușind 20
că vine Iisus a eșit spre întimpinarea lui; ear Martha ședea
in casă. Atunci a zis Martha cătră Iisus: Dómnne, de ai fi 21
fost aici, fratele meu nu ar fi murit; Dar și acum știú, că ori- 22
câte vei cere de la Dumneșeu îți va da Dumneșeu. Dis-a ei 23
Iisus: Fratele têu va invia. Dis-a Martha lui: Știú că va invia 24
la înviere in ziua cea de pe urmă. Dis-a ei Iisus: Eú sînt 25
învierea și viéta; cel ce crede in mine, de va și muri, va trăi;
Și tot cel ce trăesce și crede in mine nu va muri in etern; 26
Cređi acéstă? Dis-a lui; Da, Dómnne; cred, că tu ești Chris- 27
tosul, Fiul lui Dumneșeu, cel ce ai venit in lume.
Și acestea zicând, s'a dus și a chiămat pre Maria sora sa 28
într-ascuns, zicând: Învețătorul a venit, și te chiămă. A ceea, 29

- 30 cum a auđit, s'a sculat iute, și a mers la dinsul. *Înse Iisus*
 încă nu venise în sat, ci era în locul unde l-a întimpinat Mar-
 31 tha. Ear ludeii, cari erau cu dinsa în casă și o mângăiau, vâ-
 dând pre Maria, că s'a sculat iute și a eșit, i-a urmărit, și a lăcri-
 32 Merge la mormânt, ca si plângă acolo. Atunci Maria viind un-
 de era Iisus, și vedându-l, a cădut la picioarele lui, *dicându-i:*
 33 Dómnne, de ai fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit. Deci
 Iisus, când o a vedut plângend, și pre ludeii, cari veniseră cu
 34 dinsa plângend, a suspinat în spirit, și s'a turburat; *Și a ăis:*
 35 Unde l-ați pus? ăis-a lui: Dómnne, vino, și veđi. *Și a ăis:*
 36 mat Iisus. Atunci ăiceau ludeii: ăca, cum il iubia! Ear
 37 unii dintr'înșii au ăis: Au nu putea acesta, care a dischis
 38 ochii orbului, si facé ca și acesta si nu mórě? Atunci Iisus
 39 era preste dinsa. ăis-a Iisus: Rădicăți piatra, și piatră
 40 ăile. ăis-a ei Iisus: Au nu 'ți-am spus că, de vei crede, vei
 41 vedea gloria lui Dumneđeu? Și au rădicat piatra de unde
 42 jăcea mortul. Ear Iisus 'și-a rădicat ochii sei în sus, și a ăis:
 42 Părinte, îți mulțumesc, că m'ai ascultat. Și sciam, că tot-dea-
 43 una mă ascuți; ăne pentru poporul care stă împrejur am vor-
 43 bit; ca si cređe, că tu m'ai trimis. Și acestea ăicend, a stri-
 44 gat cu vóce tare: Lazare, vino afară! Și a eșit cel mort înfă-
 45 surat la mână și la picioare cu fașă, și făca lui era legată cu
 măhramă. ăis-a lor Iisus: Dislegați-l și l lăsați si mérge!
 45 Atunci mulți din ludeii, cari veniseră la Maria, și au vedut
 46 cele ce a făcut Iisus, au cređut într'însul. Ear óre-cari din
 ei au mers la Farisei, și li-au spus cele ce a făcut Iisus.
 47 Atunci archiereii și Fariseii au adunat consiliu, și ăiceau:
 48 Ce facem noi? căci acest om face multe semne; De l vom
 lăsa așa, toți vor crede într'însul; și vor veni Romanii, și vor
 49 lua și locul și națiunea noastră. Ear unul dintr'înșii, *ănume*
 Caiafa, fiind archiereu în anul acela, li-a ăis: Voi nu sciți ni-
 50 mic; Nicı cugetați, că ni este de folos, ca si mórě un om
 51 pentru popor, și ca si nu se plérđe națiunea întregă. Ear
 52 acesta nu o a ăis de la sine; ci, fiind archiereu în anul acela,
 a profețit că era si mórě Iisus pentru popor; Și nu numai
 pentru poporul acesta, ci și ca si adune într'una fiu lui Dumne-
 53 49 ădeu cei imprăsciați.
 54 Și dintr'acea ăi s'au sfătuit, ca si l omóre. Deci Iisus nu
 mai ămbლა de față între ludei, ci s'a dus de acolo într'un loc
 aprópe de pustie, într'un oraș, ce se chiamă Efraim; și acolo
 petrecea cu discipulii sei.
 55 Și erau aprópe pascile ludeilor; și s'au suit mulți din țerră
 56 la Ierusalem mai 'nainte de pasci, si se curățescă. Atunci

căutau pre Iisus, și stănd în templu convorbiau între sine: Ce vi se pare? că nu va veni la serbătore? Ear archiereii și 57 Fariseii dedeseră ordin, ca, de va sci cineva unde este, si de-
nuțe, ca si 'l prindă.

CAP. XII.

Maria unge picioroale lui Iisus; el intră în Ierusalem; își predice mórtea sa, și face a se simți trebuință de a crede într'însul.

Ear cu șese zile mai 'nainte de pasci a venit Iisus la 1
Bethania, unde era Lazar cel ce fusese mort, pre care 2
'l-a înviat din morți. Și 'i-au făcut acolo cină, și Martha servia; 2
ear Lazar era unul din cei ce ședeau la mesă împreună cu dînsul. 3
Atunci Maria luând o litră cu mir de nard adevărat, de 3
preț mare, a uns picioroale lui Iisus, și a sters picioroale lui cu 4
pirul seii; ear casa s'a împlut de mirosul mirului. Atunci di- 4
cea unul din discipulii lui, Iuda Iscariot al lui Simon, care era 5
si 'l trădea: De ce nu s'a vîndut acest mir drept trei sute de 5
lei, și si se fi dat seracilor? Ear acêsta a đis, nu pentru-că era 6
ingrijit pentru seraci, ci pentru-că era fur, și avea punga, și 7
puta ce se punea într'însa. Atunci a đis Iisus: Lasă-o; spre 7
dîna îngropărei mele a pădit acesta. Căci pre seraci pururea 8
'i-aveți cu voi; ear pre mine nu m'aveți pururea.

Deci mulțime mare din Iudei sciind că este acolo, a venit, 9
nu numai pentru Iisus, ci ca si vîde și pre Lazar, pre care 'l-a 10
sculat din morți. Ear archiereii s'au sfătuit, ca si omóre și 10
pre Lazar; Căci din cauza sa mulți din Iudei mergeau, și 11
credeau în Iisus.

Ear a doua zi mulțime mare care venise la serbătore, au- 12
dînd că vine Iisus la Ierusalem, A luat ramuri de finic, și a 13
eșit spre întîmpinarea lui, și striga: Osanna, bine cuvîntat fie 13
regele lui Israel care vine în numele Domnului. Și aflînd li- 14
sus un asin, a ședut pe el, precum este scris: Nu te teme, 15
fîica Sionului; ăca regele tîu vine la tine, ședînd pe minzul 15
asinei. Ear pre acestea nu le-au înțeles discipulii lui mai 'na- 16
inte; iuse după ce s'a gloriificat Iisus, atunci 'și-au adus aminte 16
că acestea erau scrise despre el, și că acestea 'i-au făcut.

Deci mărturisia poporul, care era cu el cînd a strigat pre 17
Lazar din mormînt, și 'l-a sculat din morți. Pentru aceea 'l-a 18
și întîmpinat poporul, căci a auzit că el a făcut acêstă minune.
Deci au đis Fariseii între sine; Vedeți, că nimic nu folosiți? 19
ăca lumea merge după dînsul.

Și erau ore-cari Ellini din cei ce se suiseră si se închine 20
la serbătore. Deci acestia s'au apropiat la Filip, care era din 21
Bethsaida Galileei, și 'l-au rugat, đicînd: Domnule, voim si
vedem pre Iisus. Venit-a Filip și a spus lui Andrei, și ea- 22

- 23 răși Andrei și Filip au spus lui Iisus. Ear Iisus li-a res-
 24 puns, *dicând*: A venit ora, ca si se gloriifice Fiul omului. A-
 devăr, adevăr *dic* voue: Grăuntele de grâu, cădând pe pământ, A-
 de nu va muri, el rămâne singur; ear de va muri, aduce mult
 25 fruct. Cel ce și iubesce viața sa o va pierde; și cel ce și
 26 ternă. De mi servește cineva, si mi urmeze; și unde voiți fi
 eu, acolo va fi și servul meu; și de mi va servi cineva, il va
 onora Părintele meu.
- 27 Acum sufletul meu s'a turburat; și ce voiți *dice*? Părinte,
 mântuiesc-mă de ora acesta; inse pentru acesta am venit la ora
 28 acesta. Părinte, gloriifică numele tău. Atunci a venit voce din
 29 ceriu, *dicând*: Și l-am gloriificat, și earăși îl voiți gloriifica. Ear
 30 poporul, care sta, și auflă, *dicea*: Tinet se făcu. Alții *diceau*:
 31 Ōnger vorbi lui. Răspuns-a Iisus și a *dis*: Acestă voce nu s'a
 32 făcut pentru mine, ci pentru voi. Acum este judicata acestei
 33 lumi; acum se va alunga stăpânitorul acestei lumi. Și eu, de
 33 mă voiți înălța de la pământ, voiți trage la mine pre toți. Ear
 acesta *dicea*, însemnând cu ce mörte era si mörre.
- 34 Răspuns-a lui poporul: Noi am audit din lege, că Christos
 rămâne in etern; și tu cum *dic*i: Fiul omului trebuie si se înalțe?
 35 cine este acesta Fiul omului? Atunci Iisus li-a *dis*: Ōncă pu-
 cin timp este lumina cu voi. Ōmblați până când aveți lumina,
 ca si nu v'e cuprindă întunerecul; căci cel ce ōmblă in intu-
 36 nă nărec nu șie unde merge. Până când aveți lumina, credeți
 in lumină, ca si fiți fi ai luminei. Acestea a vorbit Iisus, și
 mergend s'a ascuns de dinșii.
- 37 Ear de și făcea atâtea semne înaintea lor, tot nu credeau
 38 într'insul; Ca si se împlinescă cuvântul profetului Isaia, pre
 care l-a *dis*: Dōmne, cine a cređut vestirea noastră? și brațu
 39 Domnului, cui s'a descoperit? Pentru acesta nu puteau si cređe,
 40 căci earăși a *dis* Isaia: El a orbit ochii lor, și a împetricit ōnima
 lor; ca si nu v'edă cu ochii lor, nici si înțelégă cu ōnima, și si
 41 se întōrcă, ca si i vindec. Acestea a *dis* Isaia, când a v'edut
 42 gloria lui, și a vorbit despre dīnsul. Inse și din dregători
 mulți au cređut într'insul; dar din cauza Fariseilor nu l' măr-
 43 turisău, ca si nu fie scoși din sinagogă. Căci ei au iubit o-
 nōrea ōmenilor mai mult decăt onōrea lui Dūmneđu.
- 44 Ear Iisus a strigat și a *dis*: Cel ce crede in mine, nu crede
 45 in mine, ci in acela ce m'a trimis. Și cel ce mă vede pre mine,
 46 vede pre cel ce m'a trimis. Eū am venit lumină in lume, ca
 47 tot cel ce crede in mine, si nu remăe in întunerec. Și de a-
 ude cineva cuvintele mele, și nu crede, eū nu l' judic; căci nu
 48 am venit si judic lumea, ci si mântuiesc lumea. Cel ce se lē-
 pădă de mine, și nu primesce cuvintele mele, are pre cel ce l'

judică; cuvântul care am vorbit, acela îl va judeca în ziua cea de po urmă. Căci eu nu am vorbit de la mine însumi; ci Pă- 49
rintele ce m'a trimis, acela m'a dat ordine ce să țin și ce să vorbesc. Și știu că ordinea lui este viață eternă; deci cele 50
ce vorbesc eu, precum a țin Părintele, așa vorbesc.

CAP. XIII—XVI.

Iisus spală picioarele discipulilor săi, și 'i îndemână la umilință; el predice, că Iuda îl va trăda, și că Petru se va lepăda de dînsul. El arată discipulilor săi persecuțiunile ce 'i ascîptă; promite vestimentul Sântului Spirit, și 'i îndemână a se ruga în numele său.

Ear mai 'nainte de serbătorea pascilor, știind Iisus, că 'i-a 1
venit ora, ca să treacă dintr'acastă lume către Părintele, 2
iubind pre ai săi pre cei din lume, când diabolul deja pusese în înima lui Iuda 3
fiind-se cina, când diabolul deja pusese în înima lui Iuda 4
Iscariot al lui Simon, și 'l trădea; Știind Iisus că Părintele 5
'i-a dat toate în mîni, și că a eșit de la Dumneșeu, și merge 6
la Dumneșeu; S'a sculat de la cină, și 'și-a pus vestimentele; 7
și luând stergar, s'a încins. După aceea a turnat apă în spă- 8
lătoare, și a început a spăla picioarele discipulilor, și a le sterge 9
cu stergarul cu care era încins. Atunci a venit la Simon Petru, 10
cu stergarul cu care era încins. Atunci a venit la Simon Petru, 11
și 'i-a țin acesta: Dîmne, nu tu vei să 'mi speli picioarele? Res-
puns-a Iisus, și 'i-a țin: Ceea ce fac eu, tu nu știi acum; dar
vei cunoșce după acestea. Țis-a Petru lui: Nu vei spăla pi-
ciorile mele nici odată. Răspuns-a Iisus lui: De nu te voi
spăla, nu ai parte cu mine. Țis-a Simon Petru lui: Dîmne,
nu numai picioarele mele, ci și mîinile și capul. Țis-a Iisus
lui: Cel spălat nu are trebuință a 'și spăla decât numai picioarele;
fiind-că este curat tot; și voi sînteți curați, dar nu toți. Căci el
știa pre cel ce era și 'l trădea; pentru aceea a țin: Nu toți sîn-
teți curați.

Deci după ce a spălat picioarele lor, și 'și-a luat vestimentele 12
sale, ședînd earăși, li-a țin: Înțelegeți ce v'am făcut? Voi mă 13
chiămați Învătătorul și Domnul; și bine țineti, căci sînt. Deci 14
dacă eu, Domnul și Învătătorul vostru, v'am spălat picioarele vós-
tre; sînteți datori și voi a spăla unul altuia picioarele. Căci 15
v'am dat exemplu, ca să faceți precum eu am făcut voue. Ade- 16
văr, adevăr țin voue: Servul nu este mai mare decât domnul
său, nici cel trimis mai mare decât cel ce 'l-a trimis. De știți 17
acestea, fericți sînteți de le veți face. Nu despre voi toți vor-
besc; știu pre cari 'i-am ales; ci ca să se împlinescă scriptura:
Cel ce mîinancă cu mine pâine a rădicat contra mea călcăiul
său. Acum vi țin mai 'nainte de a se face, ca când se va 19
face, și credeți că eu sînt. Adevăr, adevăr țin voue: Cel ce 20

- primesce pre care eu voi trimit, primesce pre mine; ear cel ce primesce pre mine primesce pre cel ce m'a trimis.
- 21 Acestea zicând Iisus, s'a turburat în spirit, și a vorbit lămurit: Adevăr, adevăr zic voue: Că unul din voi va și m'ea trăda.
- 22 Atunci discipulii căutau unul la altul, neînțelegând despre cine vorbesce. Ear unul din discipulii lui pre care l' iubia Iisus,
- 23 era culcat pe sinul lui. Deci Simon Petru a făcut semn a dămându-se pe peptul lui Iisus i-a zis: Dă-mă, cine este?
- 24 Acela este, căruia eu iungându bucatăcița o voi da. Și iungându bucatăcița o a dat lui Iuda Iscariotul al lui Simon.
- 25 Și după ce a luat bucatăcița, a intrat într'insul Satana.
- 26 Atunci i-a zis Iisus: Ce ai și faci fă mai iute. Ear acesta nimene din cei ce ședeau la mesă nu a înțeles pentru ce i-a zis-o.
- 27 Căci unii șocotiau, fiind-că Iuda avea punga, căl' dăce ceva seracilor.
- 28 Cumpără cele ce ni trebuiesc la serbătoare; seacă ca și dea.
- 29 Atunci el, după ce a luat bucatăcița, îndată a eșit; și era de-a noapte.
- 30 Deci eșind el, a zis Iisus: Acum s'a glorificat Fiul lui Dumnezeu s'a glorificat prin el.
- 31 Dacă Dumnezeu s'a glorificat prin el, îl va glorifica Dumnezeu în sine, și încă;
- 32 dată îl va glorifica. Copiilor, încă puțin sunt cu voi; mă veți căuta; și precum am zis Iudeilor: Unde eu merg voi nu puteți veni; așa acum zic voue.
- 33 Comandament nou dau voue: Că si ve iubiți unul pre altul; precum eu v'am iubit, ca și voi si ve iubiți unul pre altul.
- 34 Într'acesta vor cunoște toți, că sunteți discipuli ai mei, de veți ave dragoste între voi.
- 35 Dis-a Simon Petru lui: Dă-mă, unde mergi? răspuns-a Iisus lui: Unde merg eu, nu'mi poți urma acum, ear mai pe urmă imi vei urma.
- 36 Dis-a Petru lui: Dă-mă, de ce nu'ți pot urma acum? Vieta mea imi voi pune pentru tine.
- 37 Răspuns-a Iisus lui: Vieta ta o vei pune pentru mine? Adevăr, adevăr îți zic: Nu va cânta cocoșul, până ce de trei ori te vei lepăda de mine.
- XIV S' nu se turbure înima voastră; credeți în Dumnezeu, credeți și în mine.
- 1 În casa Părintelui meu sunt multe locașuri; ear de nu, aș fi zis voue. Eu merg și vi găsesc loc.
- 2 Și de merg și vi găsesc loc, earăși voi veni, și ve voi lua la mine; ca unde sunt eu, acolo si fiți și voi.
- 3 Și unde merg eu știți, și calea știți.
- 4 Dis-a Thoma lui: Dă-mă, nu scim unde mergi; și cum putem si scim calea?
- 5 Dis-a Iisus lui: Eu sunt calea, adevărul și vieta; nimene nu vine la Părintele, decât numai prin mine.
- 6 De m'ați fi cunoscut pre mine, ați fi cunoscut și pre Părintele meu; și de acum îl cunoșteți, și l-ați vădut.
- 7 Dis-a Filip lui: Dă-mă, arată-mi pre Părintele, și ne ajunge.
- 8 Dis-a Iisus lui: Atăta timp sunt cu voi, și nu m'ai cunoscut, și

lipo? cel ce m'a vădut pre mine a vădut pre Părintele; și cum
 11 dîci: Arată-ni pre Părintele? Aū nu creḑi, cā eū in Părintele, 10
 și Părintele in mine este? cuvintele, cari eū vî vorbesc, nu le
 vorbesc de la mine; ear Părintele cel ce locuesce in mine, a-
 12 cela face lucrurile. Credeṭi mie, cā eū in Părintele, și Păriu- 11
 tele in mine *este*; ear de nu, credeṭi mie pentru inseṣi lucrurile.
 Adevēr, adevēr dîc voue: Cel ce crede in mine, și acela va face 12
 lucrurile, cari eū fac, da, va face mai mari decāt acestea; cāci
 eū merg la Părintele meū. Și ori-ce veṭi cere in numele meū, 13
 aceea voiū face; ca si se glorifice Părintele in Fiul. Ori-ce 14
 veṭi cere in numele meū, eū voiū face.

De mē iubiṭi, pădiṭi comandamentele mele. Și eū voiū ru- 15 16
 ga pre Părintele, și alt Mângăitor va da voue, ca si remăe cu
 voi in etern: Spiritul adevērului, pre care lumea nu'l pōte 17
 primi, pentru-cā nu 'l vede, nici nu 'l cunōsce; ear voi il cu-
 nōsceṭi; cāci petrece cu voi, și va fi in voi. Nu vē voiū lāsa 18
 orfani; voiū veni la voi. Ancā puṭin, și lumea nu mē va mai 19
 vedē; ear voi mē veṭi vedē; fiind-cā eū trāesc și voi veṭi trăi.
 Într'acea dî veṭi cunōsce voi, cā eū *sūnt* in Părintele meū, și 20
 voi in mine, și eū in voi. Cel ce are comandamentele mele 21
 și le pădesce, acela este care mē iubesce, și cel ce mē iubesce
 va fi iubit de Părintele meū, și eū il voiū iubi, și mē voiū face
 cunoscut lui.

Dis-a cătrā dînsul Iuda, (nu Iscariot): Dōmne, de unde vine, 22
 cā noue veṭi si te arāṭi, și nu lumei? Respuns-a Iisus și 'i-a 23
 dîs: De mē iubesce cineva, va pădi cuvēntul meū; și Părintele
 meū il va iubi, și vom veni la el, și vom face locaṣ la dînsul.
 Cel ce nu mē iubesce, nu pădesce cuvintele mele; și cuvēntul 24
 care auḑiṭi nu este al meū, ci al Părintelui ce m'a trimis. A- 25
 cesteia vî dîc, *ancā* fiind la voi. Ear Mângăitorul, Spiritul ce 26
 Sânt, pre care 'l va trimite Părintele in numele meū, acela vē
 va învăṭa tōte, și vî va aduce aminte tōte cele ce am vorbit voue.
 Pace las voue, pacea mea daū voue; nu precum lumea dā, eū 27
 daū voue; si nu se turbure ânima vōstrā, nici si se înfricoṣeze.
 Aṭi auḑit cā v'am dîs: Eū merg, și viū *earāṣi* la voi. De m'aṭi 28
 iubi, v'aṭi fi bucurat, cā am dîs: Merg la Părintele; cāci Pă-
 rintele meū mai mare decāt mine este. Și acum v'am dîs mai 29
 'nainte până a nu se întēmpla, ca, cānd se va întēmpla, si cre-
 deṭi. Nu voiū mai vorbi multe cu voi; cāci vine stăpānitorul 30
 acestei lumī, dar nu are nimic in mine. Înse si cunōscē lu- 31
 mea, cā iubesc pre Părintele, și cā așa fac precum 'mī-a ordo-
 nat Părintele. Sculaṭi-vē si mergem de aici.

Eū sūnt vicia cea adevērată, și vierul este Părintele meū. XV
 Tōtā viṭa din mine, care nu face fruct, o scōte; și tōtā 2
 care face fruct o curāṭesce, ca si facē mai mult fruct. Voi 3

- sunteți deja curați în privința cuvântului, care v'am vorbit
 4 Remâneți în mine, și eu în voi. Precum vița nu poate să facă
 fruct din sine, de nu va rămâne în vie, așa nici voi, de nu veți
 5 rămâne în mine. Eu sunt vie, voi vițele. Cel ce rămâne în
 mine și eu într'insul, acela aduce mult fruct; căci fără de mine
 6 nu puteți face nimic. De nu rămâne cine-va în mine, se scote
 afară ca vița și se usucă; și o adună, și o aruncă în foc, și
 7 arde. De remâneți în mine și cuvintele mele rămân în voi,
 8 ori-ce veți vră, veți cere, și vi se va face. Într'acesta se glo-
 cipulii ai mei.
- 9 Precum me a iubit Părintele pre mine, așa eu v'am iubit pre voi;
 10 remâneți în dragostea mea. De veți pădi comandamentele
 mele, veți rămâne în dragostea mea, precum eu am pădit co-
 11 mandamentele Părintelui meu, și rămăi în dragostea lui. A-
 curia voastră si fie plină.
- 12 Acesta este comandamentul meu, ca să vă iubiți unul pre altul,
 13 precum eu v'am iubit pre voi. Mai mare dragoste decât acesta
 nimene nu are, ca să și pue cine-va viața sa pentru amicilor sei.
- 14 15 Voi sunteți amicii mei, de faceți câte eu vi ordon. De acum
 nu vă mai dăc servi; căci servul nu scie ce face Domnul său;
 ci v'am dăc amici; căci toate câte am auzit de la Părintele meu
 16 am arătat și voue. Nu voi m'ați ales pre mine; ci eu v'am ales
 pre voi; și v'am orinduț, ca să mergeți, și să aduceți fruct, și
 ca să remăe fructul vostru; ca ori-ce veți cere de la Părintele
 17 în numele meu, si vi dea. Acestea vi ordon, ca să vă iubiți
 unul pre altul.
- 18 De vă uresce lumea, sciți că m'a urit pre mine mai 'nainte
 19 decât pre voi. De ați fi din lume, lumea ar iubi pre al său;
 ear pentru-că nu sunteți din lume, ci eu v'am ales din lume,
 20 pentru acésta vă uresce lumea. Aduceți-vă aminte de cuvân-
 tul, care v'am dăc: Servul nu este mai mare decât domnul său.
 De m'aū persecutat pre mine, vă vor persecuta și pre voi; de aū
 21 pădit cuvântul meu, vor pădi și al vostru. Înse toate acestea vi
 vor face pentru numele meu, pentru-că ei nu sciū pre cel ce
 22 m'a trimis. De nu aș fi venit, și nu li-aș fi vorbit, nu ar avé
 23 păcat; ear acum nu aū pretecest pentru păcatul lor. Cel ce
 24 mă uresce, uresce și pre Părintele meu. De nu aș fi făcut
 lucruri între ei, cari nimene altul nu a făcut, nu ar avé păcat;
 ear acum aū și vėdūt, și m'aū urit și pre mine, și pre Părin-
 25 tele meu. Înse așa se va împlini cuvântul cel scris în legea
 lor: M'aū urit fără cauză.
- 26 Ear când va veni Mângăitorul, pre care eu voiū trimite de
 la Părintele, adică Spiritul adevărului, care purcede de la Pă-

rintele, acela va mărturisi despre mine. Încă și voi veți mă- 27
turisi, fiind-că sânteți cu mine de la început.

Acestea v'am vorbit, ca si nu v' scandalisați. Ei v' vor XVI 2
scote din sinagogi; și vine timpul, ca tot cel ce v' va u-
cide, si i se par' că face un serviciu lui Dumnezeu. Și aces- 3
tea vi vor face, pentru-că nu au cunoscut pre i ărintele, nici
pre mine. Inse acestea v'am vorbit, ca dacă va veni timpul, 4
si vi aduceți aminte de ele, că eu v'am spus. Și acestea nu v'am
spus de la început, pentru-că eram cu voi. Ear acum merg 5
la cel ce m'a trimis; și nimeni din voi nu m' întreabă: Unde
mergi? Ci pentru-că v'am vorbit acestea, intristarea a im- 6
plut ămina voastră.

Inse eu vi ăic adevărul: Vi este de folos, ca si m' duc; 7
căci de nu m' voiți duce, Măngăitorul nu va veni la voi; ear
de m' voiți duce, il voiți trimite la voi. Și viind acela, va 8
mustra lumea de păcat, și de dreptate și de judicată: De pă- 9
cat, pentru-că nu cred in mine; De dreptate pentru-că merg 10
la Părintele meu, și nu m' mai vedeți; De judicată, pentru- 11
că stăpănitorul acestei lume s'a judicat.

Încă multe am a vi ăice, inse nu puteți a le purta acum. 12
Ear când va veni acela, Spiritul adevărului, v' va conduce la 13
tot adevărul; căci el nu va vorbi de la sine; ci câte va auzi va
vorbi, și vi va vesti cele viitoare. Acela m' va glorifica; căci 14
va lua dintr'al meu, și va vesti voue. Tote câte are Părintele 15
sunt ale mele; pentru ac'asta am ăis, că va lua dintr'al meu, și
va vesti voue.

Pucin, și nu m' veți vedé; și earăși pucin, și m' veți vedé, 16
că merg la Părintele meu. Atunci unii din discipulii lui au 17
ăis intre sine: Ce este ac'asta ce ni ăice: Pucin, și nu m' veți
vedé; și earăși pucin, și m' veți vedé; și: Merg la Părintele
meu? Deci ăiceau: Ce este ac'asta ce ăice: Pucin? nu scim 18
ce vorbesce. Ear cunoscând Iisus, că vreau si'l intrebe, li-a 19
ăis: De ac'asta v' întrebați intre voi, că am ăis: Pucin, și nu
m' veți vedé, și earăși pucin și m' veți vedé? Adevér, ade- 20
vér ăic voue: Voi veți plânge și v' veți tângui; ear lumea se
va bucura; și voi v' veți intrista, inse intristarea voastră se va
preface in bucurie. Femea, când nasce, are intristare, pen- 21
tru-că a sosit ora ei; ear dacă nasce copilul, nuși mai aduce
aminte de dureri pentru bucurie, că s'a născut om in lume.
Deci și voi aveți intristare acum; inse earăși v' voiți vedé; și se 22
va bucura ămina voastră, și bucuria voastră nimeni nu o va lua
de la voi. Și intr'ăcea ăi nu m' veți întreba nimic. Adevér, 23
adevér ăic voue: Ori-ce veți cere de la Părintele in numele meu
vi va da. Până acum nu ați cerut nimic in numele meu; ce- 24
reți, și veți lua, ca bucuria voastră si fie deplină,

- 25 Acestea v'am ȕis in parabole; inse va veni ȕra, cȕnd nu v' voiȕ mai vorbi in parabole, ci v' voiȕ vesti lȕmurit despre
 26 Pȕrintele. Intr'acea ȕi veȕi cere in numele meu, ȕi nu v' ȕie,
 27 cȕ eȕ voiȕ ruga pre Pȕrintele pentru voi; Cȕ insuȕi Pȕrin-
 28 te lȕ Dumnedeȕ. Eȕit-am de la Pȕrintele, ȕi am venit in lu-
 29 me; earȕȕi las lumea, ȕi merg la Pȕrintele.
 29 ȕis-aȕ lui discipuliȕ: Eca, acum vorbesȕi lȕmurit, ȕi nu vor-
 30 besci in parabolȕ. Acum cunȕoscem, cȕ scȕi tȕte, ȕi nu'ȕi tre-
 31 32 bue, ca si te intrebe cineva; prin acȕsta credem, cȕ aȕ eȕit de
 32 la Dumnedeȕ. Respuns-a lor Iisus: Acum credeȕi? Eca, vi-
 33 ne ȕra, ȕi acum a sosit, ca si vȕ risipiȕi fie-care la ale sale, ȕi
 33 mine. Acestea v'am vorbit, ca in mine si aveȕi pace. In lume
 strimtorare veȕi avȕ; inse ndrȕsniȕi; eȕ am biruit lumea.

CAP. XVII.

Rugȕtunea lui Iisus.

- 1 Acestea vorbind Iisus 'ȕi-a rȕdicat ochiȕ sei la ceriȕ, ȕi a
 ȕis: Pȕrinte, a venit ȕra; glorificȕ pre Fiȕl tȕ, ca ȕi
 2 Fiȕl tȕ si te glorifice; Precum 'ȕ-aȕ dat putere preste tot
 3 corpuȕ, ca si dea vieȕȕ eternȕ tuturor celor ce 'ȕ-aȕ dat. ȕi a-
 cȕsta este vieȕȕ cea eternȕ, ca si te cunȕscȕ pre tine, pre unuȕ
 4 adevȕratul Dumnedeȕ, ȕi pre Iisus Christos, pre care aȕ trimis.
 5 Eȕ te-am glorificat pe pȕmȕnt; am finit lucrul, care 'mȕ-aȕ dat
 5 si'l fac. ȕi acum, Pȕrinte, glorificȕ-mȕ tu la tine insuȕi cu
 gloria care am avut la tine, mai 'nainte de a fi lumea.
 6 Eȕ am arȕtat numele tȕ ȕmenilor, pre cari 'mȕ-aȕ dat din
 lume; aȕ tȕi eraȕ, ȕi mi 'ȕ-aȕ dat; ȕi aȕ pȕȕit cuvȕntuȕ tȕ.
 7 Acum aȕ cunoscut, cȕ tȕte cȕte 'mȕ-aȕ dat sȕnt de la tine.
 8 Cȕci cuvintele, cari 'mȕ-aȕ dat, le-am dat lor; ȕi ei le-aȕ primit,
 ȕi aȕ cunoscut in adevȕr, cȕ am eȕit de la tine, ȕi aȕ creȕut,
 9 cȕ tu m'aȕ trimis. Pentru acestia mȕ rog, nu pentru lume mȕ
 10 rog; ci pentru acestia, pre cari 'mȕ-aȕ dat, cȕci sȕnt aȕ tȕi. ȕi tȕte
 ale mele sȕnt ale tale, ȕi ale tale sȕnt ale mele; ȕi m'am glo-
 11 rificat intr'inȕȕi; ȕi eȕ nu mai sȕnt in lume; ear acestia sȕnt
 in lume, ȕi eȕ viȕ la tine. Pȕrinte sȕnte, pȕȕdesce-i in numele
 12 tȕ, pre cari 'mȕ-aȕ dat, ca si fie una precum ȕi noi. Cȕnd e-
 ram cu ei in lume, eȕ iȕ pȕȕiam in numele tȕ; pre cari 'mȕ-aȕ
 dat, 'ȕ-aȕ pȕȕit, ȕi nimene dintr'inȕȕi nu s'a pierdut, decȕt nu-
 13 mai fiȕl perȕȕȕriȕ; ca si se implinȕscȕ scriptura. Ear acum
 viȕ la tine, ȕi acestea vorbesc in lume, ca si aibȕ bucuria mea
 deplinȕ intru ei.
 14 Eȕ li-am dat cuvȕntuȕ tȕ; ȕi lumea 'ȕ-a urit, pentru-cȕ ei nu
 15 sȕnt din lume, precum eȕ nu sȕnt din lume. Nu mȕ rog,

ca si' iul din lume, ci ca si' pãdesci de cel rêu. Ei nu 16
sunt din lume, precum nici eu nu sunt din lume. Sãntesce-î 17
în adevêrul têu; cuvântul têu este adevêr. Precum m'ai tri- 18
mis în lume, așa și eu 'i-am trimis pre ei în lume. Și pentru 19
dinsii eu m'e sãntesc, ca și ei si fie sãntiți într'adevêr. Și nu 20
numai pentru acestia m'e rog, ci și pentru cei ce vor crede în
mine prin cuvântul lor; Ca toți si fie una, precum tu Pãrinte 21
în mine și eu în tine, ca și acestia si fie una în noi; ca si crê-
de lumea, că tu m'ai trimis. Încã și gloria, care 'm'ai dat, 22
am dat-o lor; ca si fie una, precum noi sântem una. Eu în- 23
tru ei, și tu în mine, ca ei si fie perfecti într'una, și ca si cu-
noscê lumea, că tu m'ai trimis, și 'i-ai iubit pre ei, precum m'ai
iubit pre mine.

Pãrinte, voiesc ca acei, pre cari 'm'ai dat, unde sânt eu si 24
fie și ei cu mine, ca si vedê gloria mea, care tu 'm'ai dat; cãci
tu m'ai iubit mai 'nainte de întemeierea lumii. Pãrinte drepte, 25
lumea nu te-a cunoscut, ear eu te-am cunoscut, și acestia au
cunoscut, că tu m'ai trimis. Și li-am făcut cunoscut numele 26
têu, și 'l voi face cunoscut, ca dragostea, cu care m'ai iubit,
si fie într'înșii, și eu într'ei.

CAP. XVIII.

*Iisus se prinde și se duce la Anna și la Caiafa. Petru se lepădă
de dînsul. Iisus înaintea lui Pilat.*

Acestea vorbind Iisus, a eșit cu discipulii seî dincolo de 1
pãriul Kedron, unde era o grãdină, în care a intrat cu 2
discipulii lui. Și scia și Iuda, cel ce 'l-a trãdat, locul; cãci 3
de multe-ori se aduna Iisus acolo cu discipulii seî. Atunci 4
Iuda luând cohorta și servitori de la archierei și de la Farisei,
a venit acolo cu felinare și cu fãclii, și cu arme.

Ear Iisus sciind tôte cele ce erau si vie asupra lui, eșind li-a đis: 4
Pre cine cãutați? Rãspuns-au lui: Pre Iisus Nazarinianul. Đis-a 5
lor Iisus: Eu sânt. Și era și Iuda cel ce 'l trãda cu dinsii. Deci 6
după ce li-a đis: Eu sânt, s'au întors înapoi, și au cãdut jos.
Și earăși 'i-a întreat: Pre cine cãutați? Ei au đis: Pre Iisus 7
Nazarianul. Rãspuns-a Iisus: V'am spus, că eu sânt; deci de 8
m'e cãutați, lãsați pre acestia si se ducê. Ca si se împlinescã 9
cuvântul, ce el a đis: Pre cari 'i-ai dat mie, nu am pierdut din-
tr'înșii nici pre unul.

Atunci Simon Petru, avênd sabie, a scos-o, și a lovit pre 10
servitorul archiereului, și 'i-a tăiat urechea lui cea dreaptă. Nu-
mele servitorului era Malch. Atunci a đis Iisus lui Petru: 11
Bagă sabia ta în tēcã; potirul care 'm'i-a dat Pãrintele, au nu
'l voi bêt?

Atunci cohorta și cãpitanul și servitorii Iudeilor au prins 12

- 13 pre Iisus, și l-au legat; Și l-au dus mai întâiu la Anna; căci
 14 era socru Caiafii, care era arhieru în anul acela. Și era Cai-
 iafa cel ce a sfătuit pre Iudei, că este de folos si moré un om
 pentru popor.
- 15 Ear Simon Petru urma lui Iisus, și cela-l-alt discipul; ace-
 discipul era cunoscut arhieruului, și a intrat împreună cu Iisus
 16 în curtea arhieruului. Ear Petru a stătut la ușă afară. Atunci
 a eșit cela-l-alt discipul, care era cunoscut arhieruului, și a
 17 vorbit cu portăreșa, și a dus în intru pre Petru. Atunci ser-
 vitore portăreșa a ăis lui Petru: Nu cumva și tu ești din disci-
 18 pulii acestui om? El ăicea: Nu sânt. Și sta servii și servi-
 torii, cari făcuseră foc, căci era frig, și se încălăiau; și Petru
 sta cu dinșii încălăindu-se.
- 19 Într'acestea arhieruul a întreat pre Iisus de discipulii
 20 lui și de învăătura lui. Respons-a Iisus lui: Eu am vorbit
 lumii de față; eu tot-dea-una am învățat în sinagogă și în tem-
 plu, unde toți Iudeii se adună; și într'ascuns nu am vorbit ni-
 21 mic. Ce mă întrebî? întrebă pre cei ce au auzit, ce li-am
 22 vorbit; éca, acestia sciū cele ce am vorbit eu. Și acestea ăi-
 cend el, unul din servitori ce sta înainte a palmuit pre Iisus,
 23 ăicend: Așa respunđi arhieruului? Respons-a Iisus lui: De am
 vorbit réu, mărturisesce de réu; dar de am vorbit bine, pentru
 24 ce mă bați? Ear Anna l-a trimis legat la Caiafa arhieruul.
- 25 Ear Simon Petru sta și se încălăia. Decî ăiseră lui: Nu
 cumva și tu ești din discipulii lui? Ear el a negat, ăicend: Nu
 26 sânt. Dar unul din servitorii arhieruului, fiind rudenie a
 celui ce l-a tăiat Petru urechea, a ăis: Au nu te-am vedut eu
 27 în grădină cu dînsul? Atunci Petru earăși a negat; si îndată
 a cîntat cocoșul.
- 28 Atunci aduc pre Iisus de la Caiafa în pretoriū, și era de-
 minetă; dar ei nu au intrat în pretoriū, ca si nu se spuree,
 29 fiind-că aveau si mănânce pascile. Drept aceea Pilat a eșit
 30 la ei, și a ăis: Care acușățione aduceți contra acestui om? Re-
 spuns-au și l-au ăis: De nu ar fi fost acesta făcător de rele, nu
 31 l-am fi trădat ție. Atunci Pilat li-a ăis: Luați-l voi, și ju-
 dicați-l duple legea vóstră. Decî l-au ăis Iudeii: Nu ni este
 32 permis si omorîm pre nimene. Ca si se împlinescă cuvêntul
 lui Iisus, carele a ăis, însemnând cu ce mórte era si mórë.
- 33 Atunci Pilat earăși a intrat în pretoriū, și a chiamat pre
 34 Iisus, și l-a ăis: Tu ești regele Iudeilor? Respons-a Iisus lui:
 35 De la tine ăici acésta, seū l-au spus alții despre mine? Re-
 spuns-a Pilat: Au dóră sânt Iudeu? Poporul tēu și arhierii
 36 te-au trădat mie; ce ai făcut? Respons-a Iisus: Împărăția
 meu nu este dintr'acéstă lume; dacă imperăția mea ar fi din-
 tr'acéstă lume, apoi servii mei s'ar lupta, ca si nu mă fi tră-

- 18 păineii, care se dice evreesce Golgotha; Aici l-au crucificat, și împreună cu el alți doi, de o parte și de alta, și în meșlioc pre Iisus.
- 19 Ear Pilat a scris titlu, și l-a pus pe cruce. Și era scris: 20 IISUS NAZARIANUL REGELE IUDEILOR. Deci mulți din Iudei au cetit acest titlu; căci locul unde s'a crucificat Iisus era aproape de oraș, și era scris evreesce, ellinesce și latinesce.
- 21 Atunci archiereii Iudeilor au ținut lui Pilat: Nu scrie: Regele Iudeilor; ci că el a ținut: Eu sunt Regele Iudeilor. 22 Pilat: Ceea ce am scris, am scris. Respons-a
- 23 Ear ostașii, când au crucificat pre Iisus, au luat vestmintele lui, și l-au făcut patru părți, fie-căruia ostaș parte; au luat și 24 chitonul. Și chitonul era necusut, țesut de sus preste tot; Deci au ținut între dinșii: Si nu l' sfășiam, ci si aruncăm sorți pentru dînsul, al căruia va fi; ca si se împlinescă scriptura, ce ținice: Împărțit-au vestmintele mele loruși, și pentru chitonul meu au aruncat sorți. Acestea au făcut ostașii.
- 25 Ear lângă crucea lui Iisus sta mama lui, și sora mamei lui, 26 Maria a lui Cleopa, și Maria Magdalena. Și Iisus vedînd pre mama sa, și pre discipulul stînd, pre care iubia, a ținut mamei 27 sale: Femeie, eăa fiul tău! Apoi a ținut discipulului: Eăa mama ta! Si dintr'acea oră a luat-o discipulul intr'ale sale.
- 28 După aceea, sciind Iisus, că tôte s'au finit, ca si se împli- 29 nescă scriptura, a ținut: Mi i sete. Și era acolo un vas plin de oțet; ear ei împlînd un burete de oțet, și puindu-l in issop, 30 l-au adus la gura lui. Deci Iisus, când a luat oțetul, a ținut: S'a finit; și plecându-și capul, și-a dat spiritul.
- 31 Ear Iudeii, ca si nu remăe pe cruce corpurile sâmbăta, fiind- 32 că era vineri, (căci ziua sâmbătei aceleia era mare) au rugat pre Pilat si li se sdrobescă fluierile și si se rădice. Deci au ven- 33 nit ostașii, și au sdrobit fluierile celui d'întăiu, și celui-l-alt ce 34 s'a crucificat cu el. Ear viind la Iisus, și vedînd că murise 35 deja, nu l-au sdrobit fluierile; Ci unul din ostași a împuns cu sulita cōsta lui, și îndată a eșit sînge și apă.
- 36 Și cel ce a vedut a mărturisit, și mărturia lui este adevē- 37 rată; și acela scie, că ținice de veritate, ca și voi si credeți. Căci 38 acestea s'au făcut, ca si se împlinescă scriptura: Os nu se va sdrobi dintr'insul. Și earăși altă scriptură ținice: Vor vedē pre care l-au împuns.
- 39 Ear după acestea Iosef din Arimathea, fiind și el discipul al lui Iisus, dar într'ascuns pentru frica Iudeilor, a rugat pre Pilat, ca si ia corpul lui Iisus; și a dat voe Pilat. Deci a venit 40 și a luat corpul lui Iisus A venit și Nicodem, cel ce mai înainte venise la Iisus nōptea, aducēnd amestecătură de smir- 40 nă și de aloe, ca o sută de litre. Atunci au luat corpul lui

Isus, și l-au înfășurat în giulgiuri cu miresme, precum este datina Iudeilor a îngropa. Ear în locul unde s'a crucifixat era 41 grădină, și în grădină mormânt nou, în care nimeni nici o dată nu a fost pus. Decî acolo au pus pre Isus, pentru că 42 era vinerea Iudeilor, și aproape mormântul.

CAP. XX.

Învieerea lui Isus Christos. El se arată discipulilor săi. Necredința Thomei.

În ziua d'întăiu a septămânei de demineță, încă fiind în 1
tunerec, a venit Maria Magdalena la mormânt; și a vë- 2
dut piatra luată de la mormânt. Atunci ea a alergat, și a ve-
nit la Simon Petru, și la cela-l-alt discipul pre care îl iubia
Isus, și li-a dis: Aū luat pre Domnul din mormânt, și nu scim
unde l-au pus. Decî a eșit Petru și cela-l-alt discipul, și ve- 3
niau la mormânt. Ear amēdoī alergau impreună, și cela-l-alt 4
discipul a alergat înainte mai curēnd de cāt Petru, și a venit
mai întăiu la mormânt. Și plecādu-se, a vëdut giulgiurile 5
jăcēnd, dar nu a intrat. Atunci a venit și Simon Petru ur- 6
mādu-ī, și a intrat în mormēt, și a vëdut giulgiurile jācēnd;
și pānza, care a fost pe capul lui, nu jācēnd cu giulgiurile, ci 7
deosebī invālūtucitā intr'un loc. Atunci a intrat și cela-l-alt 8
discipul, care venise întăiu la mormēt, și a vëdut, și a cređut.
Cāci āncā nu sciaū scriptura, că el trebuia sī se scōle din morți. 9
Atunci discipulī s'au dus earāși la ai săi. 10
Ear Maria sta afarā la mormēt plāngēnd; și plāngēnd s'a 11
plecat și a căutat în mormēt; Și a vëdut doi āngerī în vest- 12
minte albe, ședēnd unul de cātrā cap, și altul de cātrā picīore,
unde jācuse corpul lui Isus. Și l-au dis aceia: Femee, de ce 13
plāngī? Dis-a lor: Aū luat pre Domnul meū, și nu sciū unde
l-au pus. Și acestea đicēnd, s'a întors īnapoi, și a vëdut pre 14
Isus stānd; și nu scia, cā este Isus. Dis-a ei Isus: Femee, 15
de ce plāngī? pre cine cauți? Ear ei pāredu-i-se, cā este grā-
dinarul, l-a dis: Domnule, de l-ai luat tu, spune'mī unde l-ai
pus, și eū il voiū lua. Dis-a ei Isus: Marie! Ea intorcēn- 16
du-se, l-a dis: Rabbuni, ce se đice, Īnvēțatorule. Dis-a ei lī- 17
sus: Nu te atinge de mine, cāci āncā nu m'am suit la Pārintele
meū; ci mergī la frați mei și li spune: Mē suiū la Pārintele meū,
și Pārintele vostru, și la Dumneđeul meū, și Dumneđeul vostru.
A venit Maria Magdalena, vestind discipulilor, cā a vëdut pre 18
Domnul, și cā a dis ei acestea.

Apoi intr'acea sērā, adică în ziua ĩutāia a septāmānei, 19
cānd ușile erau închise, fiind discipulī adunați, pentru frica lū-
deilor, venit-a Isus, și a stātut în međiloc, și lī-a dis: Pace
voue. Și acēsta đicēnd, lī-a arātāt mānile și cōsta sa; atuncī 20

- 21 s'aă bucurat discipulii, v  d  nd pre Domnul. Ear Iisus earăș
 li-a   is : Pace voue : precum m'a trimis l'  rintele, a  a eu tri-
 22 mit pre voi.   i ac  sta   ic  nd, a suflat asupra lor,   i li-a   is :
 23 Luați Spirit S  nt ; C  rora ve  i erta peccatele, li se vor erta ;
   i cărora le ve  i   inea, vor fi   inute.
 24 Ear Thoma, unul din cei doi-spre-ăcece, care se   ice g  m  n,
 25 nu era cu din  ii, c  nd a venit Iisus. Dec  i cei-l-  l  i discipuli
 'i-a     is : V  dur  m pre Domnul. Ear el li-a   is : De nu voi  
 veda in m  nile lui semnul cuelor,   i de nu voi   pune degetul
 meu in semnul cuelor,   i de nu voi   pune m  na mea in c  sta
 lui, nu voi   crede.
 26   i după opt   ile ear   i erau in lăuntru discipulii lui,   i Tho-
 ma cu din  ii ; venit-a Iisus, fiind u  ile incuete,   i a st  tut in me  i.
 27 loc,   i a   is : Pace voue. Atunci a   is lui Thoma : Ad  -  i
 incóce degetul t  u,   i ve  i m  nile mele ;   i ad   m  na ta,   i o
 28 pune in c  sta mea ;   i nu fii necredinc  os, ci credinc  os.   i a
   is-a Iisus lui : Thoma, pentru-că m'a  i văduț, a   cre  ut ; feri-
 29 ci  i sînt cei ce nu a   văduț,   i a   cre  ut.
 30   i multe alte semne a făcut Iisus inaintea discipulilor sei,
 31 cari nu sînt scrise in ac  st   carte. Ear acestea s'a   scris, ca
 si crede  i, că Iisus este Christosul, Fiul lui Dumne  eu ;   i cre-
     nd si ave  i vie  ta in numele lui.

CAP. XXI.

*Iisus se arată din nou discipulilor sei. El pre  ice lui Petru ceea
 ce 'l asc  pt  ,   i 'l intr  b   de trei ori de 'l iubesce.*

- 1 După ac  sta Iisus ear   i s'a arătat discipulilor sei, la ma-
 2 rea Tiberiadei ;   i a  a s'a arătat. Era   impreună Si-
 mon Petru   i Thoma, ce se   ice g  m  n,   i Nathanael din Cana
 3 Galileei,   i j  rlui Zebedei  ,   i   l  i doi discipuli ai lui.   is-a lor
 Simon Petru : Mă duc si prind   pesce.   is-a   lui ei : Mergem   i
 noi cu tine.   i a   e  it,   i s'a   suit in corabie in  dat   ;   i intr'
 4 acea n  pte nu a   prins nimic.
 5 Ear f  c  ndu-se demin  t  , a st  tut Iisus la   erm ; dar disci-
 5 pulii nu sc  iau că este Iisus. Atunci Iisus li-a   is : Copiilor,
 nu cumva ave  i ceva de m  ncare ? R  spuns-a   lui : Nu. Ear el
 li-a   is : Aruncați mreja despre dr  pta corăbiei,   i veți a  a.
 6 Dec  i a   aruncat,   i nu mai putea   si o tragă de mul  timea
 7 pescilor. Atunci discipulul acela, pre care 'l i  bia Iisus, a   is
 lui Petru : Domnul este. Ear Simon Petru au  ind că este Domnul.
 8 s'a incins cu f  t  , (căci era gol),   i s'a aruncat in mare. Ear
 cei-l-  l  i discipuli a   venit cu luntrea, (căci nu erau departe
 de p  m  nt, ci ca la două sute de co  i), tr  g  nd mreja cu pesci.
 9 Dec   e  iud la p  m  nt, a   văduț j  aratec   i pesce pus d'asupra,

și pâine. Pis-a lor Iisus: Aduceți din pescii cari ați prins a- 10
cum. S'a suit Simon Petru, și a tras mreja la uscat, plină 11
de pesci mari, o sută cinci-șeci și trei; și de și erau atăta, 12
nu s'a rupt mreja. Pis-a lor Iisus: Veniți de prânziți. Și ni-
mene din discipuli nu cuteza să 'l întrebe: Cine ești? știind 13
că este Domnul. Și a venit Iisus, și a luat pâinea, și li-a dat, 14
și pescile asemenea. Cu acesta a treia oră s'a arătat Iisus 14
discipulilor sei, după ce s'a sculat din morți.

Îar când au prânzit, a ținut Iisus lui Simon Petru: Simone 15
al lui Iona, mă iubesci mai mult decât acestia? țin-a lui: Da, 16
Dómnne, scii, că te iubesc. țin-a lui: Pasce mieii mei. țin-a 16
lui earăși a doua oră: Simone al lui Iona, mă iubesci? Re-
spuns-a lui: Da, Dómnne, scii că te iubesc. țin-a lui: Pasce oile mele.
țin-a lui a treia oră: Simone al lui Iona, mă iubesci? Și s'a în- 17
tristat Petru pentru că 'i-a țin a treia oră, mă iubesci? și 'i-a țin: 17
Dómnne, tóte scii; scii, că eu te iubesc. țin-a Iisus lui: Pasce 18
oile mele. Adevăr, adevăr țin-ție: Când erai mai ténér, te în- 18
cingeai însuși, și ambla unde vrea; ear după ce vei îmbătrâni, vei
întinde mâinile tale, și altul te va încinge, și te va duce unde
nu voiesci. Ear acesta a țin, însemnând cu ce mórte va glo- 19
rifica pre Dúmneđu. Și acesta vorbind, 'i-a țin: Urméză-'mî.

Ear Petru întorcându-se, a văduț pre discipulul pre care iu- 20
bia Iisus urmând; care s'a și rădămat la cină pe pieptul lui,
și a țin: Dómnne, cine este cel ce te trădă? Védendu-'l Petru, 21
a țin lui Iisus: Dómnne, dar acestuia, ce *i se va întempla*? 'I-a 22
țin Iisus: De voiú vré, ca si remăe acesta până voiú veni, ce 'ți
este? tu urméză-'mî. Decî s'a răspândit acest cuvânt între frați, 23
că acest discipul nu va muri; înse Iisus nu 'i-a țin, Că nu va
muri; ci: De voiú vré, ca si remăe acesta până voiú veni, ce 'ți *este*?

Acesta este discipulul care mărturisesce despre acestea; și a 24
scris acestea, și scim, că mărturia lui este adevărată. Și sânt 25
și multe altele, câte a făcut Iisus, cari, de s'ar fi scris câte una,
mi se pare, că nici în lumea acesta nu ar încăpe cărțile ce s'ar
fi scris. Amin.

FAPTELE APOSTOLILOR.

CAP. I.

Înălțarea lui Iisus Christos. Mathia ales apostol în locul lui Iuda.

- 1 Prin tratatul d'întăiū te-am înformat, o Theofile, despre tóte
2 cele ce a făcut și a învățat Iisus de la început, Până
3 în ziua în care s'a înălțat, după ce prin Spiritul Sânt dedese
4 ordine apostolilor, pre cari a ales; Cărora s'a și arătat viu
5 după patima sa, dându-li despre această multe probe în curgere
6 de patru-deci de zile, și vorbindu-li despre imperăția lui Dumnezeu.
7 Și adunându-și împrejurul său, li-a ordonat si nu se de-
8 părteze de la Ierusalem, ci si ascepte acolo făgăduința Părinte-
9 lui, care, *zise el*, ați auzit de la mine. Căci Ioan a botezat cu
10 apă, ear voi v-eți boteza cu Spirit Sânt după pucine zile.
11 Decî fiind adunați 'l-au întrebāt, dîcînd: Dómnē, aū într-a-
12 cest timp vei si restabilești imperăția lui Israel? Ear el li-a
13 ȑis: Nu vî se cuvine a sci timpūi său anotimpūi, cari le-a re-
14 servat Părintele în a sa putere. Ci v-eți primi putere, viind
15 Spiritul Sânt preste voi, și 'mî v-eți fi marturî în Ierusalem, și
16 în tótă Iudeea și Samaria, și până la marginile pămîntului.
17 Și acestea vorbind, s'a înălțat la privirea lor și nor 'l-a luat
18 de la ochii lor. Și căutānd ei cu privire ațintită la ceriū pre
19 cānd el se suia, ȑca doi bărbați în vestminte albe aū stātut în-
20 teea lor; Cari aū și ȑis: Bărbați Galiliani, de ce stați cu pri-
21 vire ațintită la ceriū? Acest Iisus, care s'a înălțat de la voi la
22 ceriū, va reveni așa, precum 'l-ați vȑdut mergēnd la ceriū.
23 Atunci s'aū întors apostoliū în Ierusalem de la muntele ce
24 se chîamă al Olivilor, care este aprȑpe de Ierusalem, o cale de
25 sȑmbătă. Și intrānd, s'aū suit în foisor unde locuiau; *adicȑ*
26 Petru, și Iacob, și Ioan, și Andreiū, Filip și Thoma, Bartolomeiū
27 și Matheiū, Iacob al lui Alfeū, și Simon Zelotes, și Iuda fratele
28 lui Iacob. Acestia tȑți stȑruiaū cu un cuget în rugȑciune, și
29 în cerere, cu femeile și cu Maria, mama lui Iisus, și cu frații lui.
30 Și într'acele zile sculāndu-se Petru în meȑilocol discipulilor,
31 a ȑis: (era mulțime de nume împreună ca la o sutȑ și douē-
32 deci;) Bărbați, frați, se cȑdea a se împlini scriptura această,
33 care a ȑis mai 'nainte Spiritul Sânt prin gura lui David despre
34 Iuda, care a fost conducȑtor celor ce aū prius pre Iisus. Căci
35 el era numerat împreună cu noi, și luase parte în serviciul a-
36 cestă. Decî acesta 'și-a cȑscigat țȑrinȑ din plata nedreptȑței,

și cădând la pământ, a plesnit prin meșiloc, și s'a vârsat toate măruntaele lui. Și s'a făcut acesta cunoscut la toți cei ce 19 locuiau în Ierusalem, încât s'a chemat acea țerină în limba lor Acheldama, adică Țerina sângelui. Căci scris este în Cartea 20 Psalmilor: Facă-se curtea lui pustie, ca și nu fie cine și locu-bărbați cari se adună cu noi în tot timp, în care Domnul li-tas-a intrîns-a. și dregătoria lui și o ia altul. Deci dintr'acești 21 bărbați cari se adună cu noi în tot timp, în care Domnul li-tas-a petrecut între noi, începând de la botezul lui Ioan, până 22 sus a petrecut între noi, în care s'a înălțat de la noi, trebuie și fie orînduit u-nul, spre a fi cu noi martur învierii lui. Și au pus pre doi: pre Iosef, ce se chiamă Barsaba, care 23 s'a și numit Just; și pre Mathia. Și rugându-se au zis: Tu Dôm- 24 ne, care scii âniele tuturor, arată pre care dintr'acești doi ai ales; Ca si ia parte în serviciul și apostolia aceasta, din care 25 u cădut Iuda, ca si mîerg în locul lui. Și au dat sorți; și a cădut sôrtea pe Mathia; și s'a numărat cu cei un-spre-șce apostoli.

CAP. II.

Pogorirea Spiritului Sânt; predicarea lui Petru, și venirea la credință a trei mii de suflete. Unirea și pietatea celor d'întăiiu Creștini.

E ar sosind ziua cincișecimeii, erau toți cu un cuget la un 1 loc. Și fără de veste s'a făcut sunet din ceriș, ca de 2 un vînt ce vine cu vifor, și a implut totă casa unde ședeau. Și li s'au arătat limbi împărțite ca de foc; și a ședut pre fie- 3 care dintre ei. Și s'au implut toți de Spirit Sânt, și au înce- 4 put a vorbi într'alte limbi, precum li da Spiritul a vorbi. Și petreceau în Ierusalem Iudei, bărbați pioși dintre totă 5 nașunea ce este sub ceriș. Deci făcându-se sunetul acela, 6 s'a adunat mulțimea, și s'a turburat, că 'i aușia fie-care vorbind în limba sa. Ear toți se uimiau și se minunau, zicînd unul 7 către altul: Au toți acestia ce vorbesc nu sînt Galiliani? Cum 8 dar aușim fie-care în limba noastră, în care ne-am născut? Par- 9 tiți și Medi și Elamiți, și locuitorii Mesopotamiei, ai Iudeei și ai Capadochiei, ai Pontului și ai Asiei; Ai Frigiei, și ai Pam- filiei, ai Egiptului și ai părților Libiei cele de lângă Cirena, și străinii din Roma, atât Iudei cât și proseliți; Criterii și A- 11 rabii, îi aușim vorbind în limbele noastre măririle ale lui Dum-neșeu. Și toți se uimiau și nu se înțelegeau, zicînd unul 12 către altul: Ce va si fie acesta? Ear alții batjocorind șiceau: 13 Sînt plini de must.

Ear Petru sculându-se cu cei un-spre-șce, 'și-a rădicat vó- 14 cea lui, și li-a zis: Bărbați din Iudeea, și toți cari petreceți în Ie-rusalem, acesta si vi fie știută, și ascultați cuvintele mele. Căci 15 acestia nu sînt beți, precum vi se pare, fiind-că este a treia

- 16 oră din zi. Ci acesta este ceea ce s'a dis prin profetul Ioel:
 17 Și se va întâmpla în zilele cele de pe urmă, *duce Dumneșeu,*
 voi turna din Spiritul meu preste tot corpul; și fiii voștri și
 fetele voștre vor profeti, și tinerii voștri vor vedea viziuni, și be-
 18 trănii voștri vor visa visuri. *Acă și preste servii mei și preste*
 servele mele voi turna într'acele zile din Spiritul meu, și preste
 19 profeti. Și voi arăta minuni în ceriș sus, și semne pe pământ
 20 jos: sânge și foc și fumegare de fum; *Sorele se va prefăce*
 în întuierec, și luna în sânge, mai înainte de a veni ziua Dom-
 21 nului cea mare și însemnată. Și va fi, *că tot cel ce va chî-*
ma numele Domnului se va mîntui.
 22 Bărbați Israeliti, ascultați cuvintele aceste; *Iisus Nazarianul,*
 bărbat adevărit de la Dumneșeu între voi cu puteri și cu mi-
 nuni și cu semne, cari a făcut Dumneșeu printr'insul și cu mi-
 23 locul vostru, precum și voi știți; Pre acesta, fiind trădat în me-
 pre sfatul otărit, și duple presciința lui Dumneșeu, luându-l și
 24 prin mâinile celor fără-de-lege crucifiindu-l, l-ați omorât. Pre
 care Dumneșeu l-a înviat, dislegând durerile morții, fiind că nu
 25 era posibil ca să fie el ținut de dinsa. Căci David *duce des-*
 pre dînsul: Vădut-am pre Domnul înaintea mea pururea; căci
 26 este d'a drépta mea, ca să nu mă clătesc. Pentru acesta s'a
 veselit ânima mea, și s'a bucurat limba mea, *chiar și cor-*
 27 pul meu se va repausa în speranță; Căci nu vei lăsa sufletul
 meu în infern, nici vei permite ca cel cuvios al tîu să vedă stri-
 28 căciune. Tu mi-ai făcut cunoscut căile vieței; tu mă vei îm-
 plé de veselie cu făca ta.
 29 Bărbați, frați, si mi fie permis a vorbi liber cătră voi des-
 pre patriarchul David, că a și murit și s'a îngropat; și mor-
 30 mîntul lui este între noi până într'acéstă zi. Decî fiind pro-
 fet, și sciind că i s'a jurat Dumneșeu cu jurămint, că din fruc-
 tul cîpselor lui duple corp va rădica pre Christos, și ședé pe
 31 tronul lui; Mai înainte vădénd acéstă, a vorbit de înviera lui
 Christos, că sufletul seú nu s'a lăsat în infern, nici corpul lui
 32 a vădut stricăciune. Pre acest Iisus l-a înviat Dumneșeu, că-
 33 ruia noi toți sîntem marturi. Decî înălțându-se prin drépta
 lui Dumneșeu, și luând de la Părintele Spiritul Sânt cel promis,
 34 a turnat aceea ce voi vedeți și auziți. Căci David nu s'a suit
 în ceriș, ci dîce însuși: Dis-a Domnul Domnului meu: Ședî d'a
 35 drépta mea, Până ce voi pune pre inimici tîi așternut picîorelor
 36 tale. Decî si scie cu siguranță tîtă casa lui Israel, că Dum-
 neșeu a făcut pre acest Iisus, pre care voi l-ați crucificat, și
 Domn și Christos.
 37 Ear ei auzind *acéstă,* s'aú pătruns la ânimă, și aú dis cătră
 Petru, și cătră cei-l-alti apostoli: Bărbați, frați, ce si facem?
 38 Atunci Petru li-a dis: Pocăiți-vé, și si se boteze fie-care din-

tre voi în numele lui Iisus Christos, spre ertarea păcatelor, și veți primi darul Sântului Spirit. Căci a voastră este făgăduința și a fiilor voștri, și a tuturor celor de departe, ori pe câți va chema Domnul Dumnezeu nostru. Și cu multe alte cuvinte mărturisise și îndemna, zicând; Mântuiți-vă de acest neam pervers.

Atunci cei ce bucuros au primit cuvântul lui s'au botezat; și s'au adăogit într'acea și ca la trei mii de suflete. Și adăogiu în învățătura apostolilor, și în împărțășire, și în frângerea pâinilor, și în rugăciuni. Și a căzut frică peste toți cei care se făceau multe minuni și semne prin apostoli. Și toți cei ce au crezut erau împreună, și aveau toate în comun; și fiecare moșile și averile lor, și împărțeau tuturor, după cum fie-dea avea trebuință. Și în toate zilele stărind cu un cuget în care avea trebuință. Și înfrângând pâine prin case, primiau mâncarea cu bucurie și simplitatea animei; Lăudând pre Dumnezeu, și având har la tot poporul. Ear Domnul adăogia la biserică în toate zilele pre cei ce se mântuiau.

CAP. III.

Petru vindecă pre un schiop; chemă pre Iudei la pocăință și la credință.

Ear Petru și Ioan împreună s'au suit în templu în ora rugăciunii, adică a noua. Și era un om schiop din mamei sale, care se purta, și care l'puneau în toate zilele înaintea ușei templului, carea se chema Frumósă, și cerea milostenie de la cei ce intrau în templu. Acesta vedând pre Petru și pre Ioan vrând si intre în templu, cerea milostenie. Ear Petru și Ioan uitându-se la dinsul au zis: Caută la noi. Ear el ațintia la dinșii, asceptând a primi ceva de la ei. Ear Petru a zis: Argint și aur nu am; ear ce am, aceea îți dau: În numele lui Iisus Christos Nazarianul, scólă și ămbliă. Și apucând-l de mână cea dreaptă l-a rădicat, și îndată i s'au întărit talpele și încheiăturile; Și sărind a stătut, și ămbliă, și a intrat cu dinșii în templu, ămbland, și sărind, și lăudând pre Dumnezeu. Și l-a vedut tot poporul ămbland și lăudând pre Dumnezeu. Și'l cunoscără, că acesta era cel ce ședea pentru milostenie la ușa cea Frumósă a templului; și s'au împlut de mirare și de uimire pentru ceea ce i s'a făcut.

Și ținându-se schiopul cel vindecat de Petru și de Ioan, alergat la dinșii tot poporul uimit în porticul, ce se chemă al lui Solomon.

Ear Petru vedând acesta, a luat cuvântul către popor: Bărbați Israeliti, de ce vă minunați de acesta? seú de ce vă uitați la noi, ca cum cu a noastră putere seú pietate am fi făcut pre

- 13 acesta și ămble? Dumnezeu lui Abraam, și al lui Isaac, și al lui Iacob, Dumnezeu părinților noștri a glorificat prin copilul său Iisus, pre care l-ați trădat, și v-ați lepădat de dînsul înaintea
- 14 lui Pilat, judecînd el și' elibereze. Ear voi v-ați lepădat de cel Sânt și Drept, și ați cerut a vi se dărui un bărbat ucigaș.
- 15 Ear pre începătorul vieții l-ați omorit, pre care Dumnezeu l-a sculat din morți; căruia noi sîntem marturi. Și numele lui prin credința în numele lui a întărit pre acesta, pre care l'amea deși și l'cunosceti; da, credința ce avem în el l'a dat întregi.
- 16 mea acesta înaintea voastră a tuturor.
- 17 Și acum, fraților, știu că din nesciință o ați făcut, ca și
- 18 dregătorii voștri. Ci Dumnezeu, cele ce mai n'ainte a vestit prin gura tuturor profeților lui, că va suferi Christos, le-a îm-
- 19 plinit așa. Decî pocăiți-vă și v'întorceți, ca si se stergă păcatele voștre, și ca si vie timp de resuflare de la fața Domnu-
- 20 lui; Și si retrimițe pre Iisus Christos, care vi este mai n'ainte
- 21 întepredicat; Pre care ceriul trebuie si l'primască, până la timpii restatornicirei tuturor, despre cari a vorbit Dumnezeu prin gura tuturor sântilor sei profeți din vechime.
- 22 Căci Moise a dîs cătră părinți: Profet va rădica voue Domnul Dumnezeu vostru d'între frații voștri, ca pre mine; pre el
- 23 si l'ascultați în tôte ori câte vi va dîce. Și va fi, că tot sufletul care nu va asculta de acel profet, se va estermîna din
- 24 popor. Da, toți profeții de la Samuel înainte, și cei ce l'a-
- 25 urmat, căți au vorbit, au prevestit acele dîle. Voi sînteți fi ai profeților și ai aședemîntului, care a făcut Dumnezeu cu părinții noștri, dîcînd lui Abraam: Și în semînta ta se vor bine-
- 26 cuvînta tôte semînțiile pămîntului. Voue întâiu, Dumnezeu, înviind pre copilul său Iisus, l'a trimis a v'bine-cuvînta, întorcîndu-v'efie-care de la violenirea voastră.

CAP. IV, V.

Persecuțiunea apostolilor; unirea și iubirea credincioșilor. Morte lui Anania și a Sappirei; minunile apostolilor; ei sînt aruncați în închisore; un ânger l'eliberă; ei se ducur a suferințele lor.

- 1 Și vorbind ei cătră popor, au venit la dînsii preuții și căpi-
- 2 tanul templului și Sadukeii; Supărându-se, c'au înv'etau
- 3 pre popor, și vestiau întru Iisus învierea cea din morți. Și
- 4 l'a pus sub padă până a doua dî, c'ăci era deja séră. Ear mulți din cei ce au audît cuvîntul au
- 5 cređut; și era numărul bărbaților ca la ciuci mîi.
- 6 Ear a doua dî s'au adunat dregătorii, și bătrânii, și cărtu-
- 7 rarii în Ierusalem; Și Anna archiereul, și Caiasa, și Ioan, și
- 8 Alessandru, și căți erau din neamul archieresc; Și puindu-l în medîloc, l'a întreat: Cu ce putere, său în ce nume ați fă-

cut voi acesta? Atunci Petru, implându-se de Spirit Sânt, li-a 8
 dis: Dregători ai poporului, și bătrâni ai lui Israel, De vreme ce 9
 noi astă-ți sântem cercetați pentru o facere de bine cătră un
 om bolnav, prin carea s'a mântuit; Si fie cunoscut voue tuturor și 10
 la tot poporul lui Israel, că in numele lui Iisus Christos Nazaria-
 nul, pre care voi l-ați crucificat, pre care Dumneșeu 'l-a sculat din
 morți, prin acela stă acesta aici inaintea vóstră sănătos. Acésta 11
 este piatra care s'a deconsiderat de cătră voi ziditorii, care s'a
 făcut capul unghiului. Nici nu este mântuire in nimene altul; 12
 căci nici nu este alt nume sub ceriú dat între ómeni, in care
 trebuie si ne mântuim.

Ear vėdėnd îndrăznėla lui Petru și a lui Ioan, și sciind că 13
 sũnt ómeni neinvėțați și de rønd, se miraũ; și 'i cunoscũră că
 fusese cu Iisus. Și vėdėnd pre omul cel vindecat stãnd cu ei, 14
 nu aveãu nimic a ȑice in contra. Ear ordonãndu-li si ėsė a- 15
 farã din sinedriũ, se sfãtuiaũ între sine, Dicėnd: Ce vom face
 ómenilor acestora? căci cum cã s'a făcut printr'ĩnșii semn ve-
 derat, este cunoscut tuturor celor ce locuiesc in Ierusalem, și noi
 nu putem nega. Inse ca si nu se respãndescã mai mult între 17
 popor, si 'i amenințãm aspru, ca si nu mai vorbescã intr'acest
 nume nimeni. Și chiãmãndu-'i li-aũ oprit, ca nici de cum si 18
 nu mai vorbescã nici si ĩnvețe in numele lui Iisus.

Ear Petru și Ioan respundėnd li-aũ ȑis: De este drept ĩn- 19
 teia lui Dumneșeu a asculta pre voi mai mult decãt pre Dum-
 neșeu, judicați voi. Căci nu putem si nu vorbim despre cele 20
 ce am vėdũt și am aũdit. Ear ei amenințãndu-'i 'i-aũ dimis, 21
 nimic aflãnd cum 'i-ar pedepsi, din cauza poporului; căci toți
 glorificãũ pre Dumneșeu pentru ceea ce s'a făcut. Căci acel 22
 om era mai mult decãt de patru-deci de ani, in care se făcuse
 semnul acela al vindecãrei.

Ear dimiși fiind, aũ venit la ai sei, și li-aũ spus cãte 23
 aũ ȑis archiereii și bătrãni. Ear ei aũdĩnd, toți ĩmpreunã aũ 24
 rãdicat vóce cătrã Dumneșeu, și a ȑis: Dómnne, tu Dumneșeule,
 cel ce ai făcut ceriul, și pãmėntul, și marea, și tóte cele d'ĩn-
 tr'ĩnsele; Care ai ȑis prin gura lui David, serviul tėu: Pentru 25
 ce s'aũ ĩnfuriat națiunile, și popóarele aũ cugetat cele deșerte?
 Sculatu-s'aũ regi pãmėntului și dregėtorii s'aũ adunat ĩmpreunã, 26
 contra Domnului și contra Unsului lui. Căci in adevėr con-
 tra sãntului copil al tėu Iisus, pre care tu 'l-ai uns, s'aũ adunat
 Erod și Pontiũ Pilat, cu pãgãni și cu poporul lui Israel; Ca 28
 si facė cãte mãna ta și consiliul tėu mai 'nainte a otãrit si fie.
 Și acum, Dómnne, cautã spre amenințãrile lor, și dã servirilor tėi 29
 ca si vorbescã cuvėntul tėu cu tótã ĩndrãznėla; ĩntĩndėnd mã- 30
 na ta spre vindecare, și ca si se facė semne și minuni prin nu-
 mele sãntului copil al tėu Iisus.

- 31 Și rugându-se ei, s'a clătit locul unde erau adunați; și s'au
implut toți de Spirit Sânt, și vorbeau cuvântul lui Dumnezeu
cu îndrăznală.
- 32 Ear mulțimea celor ce au creștut avea o inimă și un suflet;
și nici unul nu dădea de avere lui, că este a sa; ci li erau toate
33 comune. Și cu mare putere dau apostoli mărturie de învie-
rea Domnului Iisus, și mare har era peste ei toți. Și nu
34 era nimene între ei lipsit; căci toți cari aveau țărine sau case,
vândându-le aduceau prețurile celor vândute; și le puneau la
35 picioarele apostolilor, și se împărția fie-căruia după cum el a-
vea trebuință. Ear Iose, supranumit de apostoli Barna-
36 ba, adică Fiul mângâierii, Levit, și de națiune Ciprian, A-
vând țărină, a vândut-o, și aducând prețul, l-a pus la picioarele
apostolilor.
- V Ear un om anume Anania, împreună cu Sappira femeea sa,
2 și-a vândut țărina; și a reținut o parte din preț, scind
și femeea lui; și aducând o parte, a pus-o la picioarele aposto-
3 lilor. Ear Petru a zis: Anania, de ce a implut Satana anima
ta, și minți Spiritului Sânt, și ai reținut parte din prețul țărinei?
4 Nevândută fiind, ai nu era a ta? și vândută fiind, ai nu era în
a ta stăpânire? de ce ai pus acest lucru în anima ta? nu ai
5 mințit oamenilor, ci lui Dumnezeu. Ear Anania, auzind cuvân-
tele acestea, cădând și-a dat sufletul; și a venit frică mare peste
6 toți cei ce auziau acestea. Și sculându-se cei mai tineri, l-au
înfășurat, și scoțându-l l-au îngropat.
- 7 Și trecând ca trei ore, femeea lui, nesciind ceea ce se în-
8 timplase, a intrat. Ear Petru i-a zis: Spune-mi, de ai ven-
9 dut țărina drept atâta? Ea a zis: Da, drept atâta. Atunci Pe-
tru i-a zis: Cum de v'ați înțeles între voi a ispiți Spiritul lui
Dumnezeu? căci picioarele celor ce au îngropat pre bărbatul tău
10 sunt lângă noastră, și te vor scote pre tine. Atunci îndată a că-
dut la picioarele lui și și-a dat sufletul; și intrând tinerii au a-
11 flat-o mortă, și scoțându-o, au îngropat-o lângă bărbatul ei. Și
a venit frică mare peste totă biserica, și peste toți cei ce au-
dăiau acestea.
- 12 Ear prin mâinile apostolilor se făceau multe semne și minuni
între popor; (și erau toți cu un cuget în porticul lui Solomon.
13 Ear din cei-l-alți nimene nu cuteza să se lipescă de ei; înse po-
14 porul îi lăuda foarte. Și mai mult se adăogiau cari credeau
15 în Domnul, mulțime de bărbați și de femei; încât scoteau
pre cei bolnavi pe uliți, și i puneau pe paturi și pe cravaturi,
ca viind Petru măcar umbra lui să umbreze pre vre-unul din
16 ei. Și se aduna în Ierusalem și mulțimea din orașele d'impre-
jur, aducând pre cei bolnavi, și pre cei chinuți de spiritele cele
necurate; și se vindeau toți.

Atunci sculându-se arhiereul și toți cei ce erau cu dinsul, 17
 (care era secta Sadukeilor) s'au împlut de invidiă; Și 'și-au 18
 pus mâinile lor pe apostoli, și 'i-au pus în închisorea comună.
 Ear ângerul Domnului năpăstiea a deschis ușile închisorei, și sco- 19
 țându-'i a dis: Mergeți, și stând în templu vorbiți poporului 20
 toate cuvintele vieții acesteia. Și auzind *acesta*, au intrat de 21
 demință în templu, și învățau. Ear viind arhiereul și cei ce
 erau cu el, au adunat sinedriul și pre toți bătrânii fiilor lui Israel,
 și au trimis la închisore să 'i aducă. Ear servitorii mergând, 22
 nu 'i-au aflat în închisore; și întorcându-se, au spus, Dîcînd: 23
 închisorea o am găsit încuiată cu totă siguranța, și pre păditori
 stînd înaintea ușilor; ear dischișînd, în intru nu am aflat pre
 nimeu. Ear arhiereul și căpitanul templului auzind aceste 24
 cuvinte, nu se dumeriau de dinșii ce ar fi *acesta*. Ear viind ore- 25
 care li-a vestit, dîcînd: Eca bărbații pre cari 'i-ați pus în în-
 chisore stau în templu și învăță pre popor.

Atunci mergînd căpitanul cu servitorii 'i-a adus, *dar* nu cu 26
 silă; căci se temeau de popor, ca si nu 'i ucidă cu pîctre. Și 27
 aducîndu-'i, 'i-au pus în sinedriu; și 'i-a întrebat arhiereul,
 Dîcînd: Aă nu v'am oprit aspru, ca si nu învățați într'acest nu- 28
 me? eca, ați împlut Ierusalemul cu învățătura voastră, și veți
 si aduceți asupra noastră sângele acestui om.

Atunci Petru și *cei-l-alți* apostoli răspundînd au dis: Trebuie 29
 a asculta pre Dumnezeu mai mult de cît pre omeni. Dum- 30
 neșul părinților nostri a sculat pre Iisus, pre care voi 'i-ați
 omorit, spîndurându-'l pe lemn. Pre acesta 'l-a înălțat Dumne- 31
 deș cu drăpța sa, *a fi* Domn și Mîntuitor, ca si dea pocăință
 lui Israel și ertare păcatelor. Și noi îi sîntem marturi de lu- 32
 crurile acestea, precum și Spiritul Sânt, pre care 'l-a dat Dum-
 neșul celor ce 'l ascultă.

Ear ei auzind *acesta*, se infuriară, și se sfătuiă si 'i omóre. 33
 Atunci sculându-se un Fariseu în sinedriu, a nume Gamaliel, 34
 învățător de lege, onorat la tot poporul, a ordonat ca si dea
 pre apostoli puciu timp afară. Și li-a dis: Bărbați Israeliți, lua- 35
 ți-vă de semă în privirea acestor omeni ce veți si faceți; Căci 36
 mai 'naiute de aceste zile s'a sculat Theuda, dîcînd că el este
 cineva mare; lângă care s'a lipit un număr de bărbați ca la
 patru-sute; care s'a omorit, și toți căți il ascultau s'au impră-
 sciat, și s'au făcut în nimic. După acesta s'a sculat Iuda Ga- 37
 lileu în zilele înscrierei, și a tras popor mult după dinsul; și
 acela a murit, și toți căți il ascultau s'au imprăsciat. Și acum dîc 38
 voue: Feriți-vă de acești omeni, și 'i lăsați; căci acest plan, se
 de este de la Dumnezeu, nu 'l veți pute resturna; *feriți-vă dar*,
 ca nu cumva si vă aflați și luptători contra lui Dumnezeu.

- 40 Și au consimțit; și chiamând pre apostoli și bictuindu-⁷. li-au
 41 oprit si nu vorbescă in numele lui Iisus; și 'i-au dimis. Deet
 ei se duceau de dinaintea sinedriului, bucurându-se că s'au socotit
 42 demni a fi defaimați pentru numele lui. Și totă ziua in tem-
 plu și prin case nu încetau a învăța și a predica pre Christos.

CAP. VI, VII.

*Alegerea a șapte diaconi. Stefan este acusat de blasfemie. Stefan
 înaintea sinedriului; el este ucis cu pietre, și more rugându-se pen-
 tru ucigașii sei.*

- 1 Și într'acele zile, înmulțindu-se discipulii, s'a născut murmur
 din partea Ellinistilor contra Evreilor, pentru-că veduvelor
 lor se treceau cu vederea in împărțirea cea de toate zilele.
 2 Atunci cei doi-spre-zece chiamând pre mulțimea discipulilor,
 au ăis: Nu este convenabil, ca lăsând cuvântul lui Dumneđeu
 3 si servim meselor. Drept aceea, fraților, căutați d'intre voi
 șapte bărbați probați, plini de Spirit Sânt și de înțelepciune,
 4 pre cari si'l orinduim la acest serviciu. Ear noi vom stăru
 5 in rugăciune și in serviciul cuvântului. Și a plăcut cuvântul
 acesta înaintea a totă mulțimea; și au ales pre Stefan, bărbat
 plin de credință și de Spirit Sânt, și pre Filip, și pre Prochor,
 și pre Nicanor, și pre Timon, și pre Parmena, și pre Nicolae
 6 proslitul din Antiochia. Pre acestia 'i-au pus înaintea apos-
 tolor, cari rugându-se 'și-au pus mâinile preste ăinși.
 7 Și cuvântul lui Dumneđeu creștea, și se înmulția foarte nu-
 merul discipulilor in Ierusalem; și mare mulțime de preuți se
 supneauă la credință.
 8 Ear Stefan, plin fiind de credință și de putere, făcea minuni
 9 și semne mari in popor. Atunci s'au sculat unii din sinagoga
 ce se ăcea a Libertenilor, și a Cirinenilor, și a Alessandrenilor,
 și a celor de la Cilicia și de la Asia, disputând cu Stefan.
 10 Și nu puteau rezista înțelepciuneii și spiritului, cu care vorbea.
 11 Atunci au pus pre nisce bărbați, cari ăcea: 'L-am auđit vor-
 bind cuvinte de blasfemie contra lui Moise și a lui Dumneđeu.
 12 Și au întăritat pre popor și pre bătrâni, și pre cărturari, și nă-
 13 valind asupra lui, 'l-au răpit, și 'l-au adus la sinedriu. Și au
 pus marturi mincinoși, cari ăcea: Acest om nu încetează a vorbi
 14 cuvinte de blasfemie contra acestui loc sânt și a legei. Căci
 'l-am auđit ăicând, că acest Iisus Nazarianul va dărâma acest
 15 loc, și va schimba datinele, cari ni-a dat Moise. Și căutând
 spre el toți cei ce ședea în sinedriu, au vedut fața lui ca o
 față de ânger.

VII 2

Atunci a ăis archiereul: Oare așa sunt acestea? Ear el
 ăcea: Bărbați, frați, și părinți, ascultați: Dumneđeul
 gloriei s'a arătat părintelui nostru Abraam, când era in Meso-

potamia, mai înainte de a locui el în Charran; Și l-a 3
din țerra ta, și din rudenia ta, și vino în țerra, care eu îți voi
răta. Atunci eșind din țerra Chaldeilor a locuit în Charran, 4
și de acolo, după ce a murit părintele lui, l-a mutat în țerra
acesta, în care voi acum locuiți. Inse nu l-a dat proprietate 5
iutrinsa, nici un pas de picior; dar a promis că l va da-o spre
posesiune lui, și semănței lui după dînsul, el încă neavînd co- 6
pil. Ear Dumneșeu vorbea așa: Că semînța lui va fi străină
în țerra străină, și o vor reduce în servitute, și o vor maltrata 7
patru-sute de ani. Dar națiunea căreia va servi, o voi judeca
eu, a 3is Dumneșeu, și după acestea vor eși, și mîi vor servi 8
într'acest loc. Și l-a dat aședemîntul circumcisiunei; și așa
a născut pre Isaac, și l-a circumcis în ziua a opta; și Isaac a
născut pre Iacob, și Iacob pre cei doi-spre-zece patriarhi.

Ear patriarhi învidiînd pre Iosef l-au vîndut pentru Egipt; 9
dar Dumneșeu era cu dînsul; Și l-a scos din toate strîmtorările
lui, și l-a dat har și înțelepciune înaintea lui Faraon, regele 10
Egiptului, și l-a pus guvernător preste Egipt și preste totă casa
lui. Și a venit fîmete preste totă țerra Egiptului și a lui Ca- 11
naan, și strîmtorare mare; și nu aflau nutrimînt părinții nostri.
Ear Iacob auzînd că este grău în Egipt, a trimis pre părinții 12
noștri întăiu. Și într'al doilea rînd a fost recunoscut Iosef 13
de frații seși; și s'a făcut cunoscut lui Faraon neamul lui Iosef.
Atunci Iosef trimițînd, a chîamat la sine pre părintele seș Iacob, 14
și totă rudenia lui, la șapte-zece și cinci de suflete. Decî s'a 15
pororit Iacob în Egipt, și a murit, el și părinții nostri. Și s'a 16
mutat în Sichem, și s'a pus în mormîntul, care a cumpărat
Abraam cu preț de argint de la fiii lui Emor al lui Sichem.

Ear apropiîndu-se timpul pentru împlinirea promisiunei, pen- 17
tru care s'a jurat Dumneșeu lui Abraam, a crescut poporul, și
s'a înmulțit în Egipt; Până ce s'a sculat alt rege, care nu 18
scia pre Iosef. Acesta purtându-se cu violenție contra popo- 19
rului nostru, a maltratât pre părinții nostri, ordonându-li si le-
pede pruncii lor, ca si nu vieze.

În acest timp s'a născut Moise, care era plăcut lui Dumne- 20
șeu, și s'a nutrit trei luni în casa părintelui seș. Ear fiind el 21
espus, l-a luat fila lui Faraon, și l-a crescut cu fiu al seș.
Și s'a instruit Moise în totă înțelepciunea Egiptenilor; și era 22
puternic în cuvinte și în fapte. Ear împlinindu-se patru-zece 23
de ani, s'a suit în ânima lui, ca si cerceteze pre frații seși, fiii
lui Israel; Și vîdînd pre unul d'intr'înșii suferînd nedreptate, 24
l-a apărât, și a resbunat pre cel ce era asuprit, uciđînd pre
Egiptean. Căci gîndia, că si pricepe frații lui, cum că Dum- 25
neșeu prin mâna lui li va da mîntuire; inse ei nu au înțeles.
Și a doua 3i el s'a arătat lor, când se certa, și l-a îndemnat 26

- spre pace, dicând: Bărbați, voi sunteți frați; de ce faceți ne-
 27 dreptate unul altuia? Ear cel ce făcea nedreptatea apropielui,
 'l-a respins, dicând: Cine te-a pus domn și judicator preste noi?
 28 Aă voiesci tu si mă omori precum ai omorit eri pre Egipteanul?
 29 La acest cuvânt a fugit Moise, și a petrecut ca străin în țerra
 Madiam, unde a născut doi fii.
 30 Ear împlinindu-se patru-deci de ani, i s'a arătat în pustia
 31 muntelui Sina ângerul Domnului în para focului din rug. Ear
 Moise vedând, s'a minunat de vedenie; și apropiindu-se el si
 32 observe, 'i-a venit vöcea Domnului, Dicând: Eă sunt Dumne-
 deul părinților tēi, Dumne-deul lui Abraam, și Dumne-deul lui
 Isaac, și Dumne-deul lui Iacob. Și tremurând Moise nu cu-
 33 teza si caute. Atunci Domnul 'i-a đis: Dislégē încălțămintea
 34 piciorelor tale, căci locul în care stai sânt este. Văduț-am a-
 suprirea poporului meu celui din Egipt; și suspinul lor am auidit,
 și m'am pogorit si 'i scot. Și acum vino, te voi trimite în Egipt.
 35 Pre acest Moise, de care s'aă lepădat dicând: Cine te-a
 pus domn și judicator? pre acesta 'l-a trimis Dumne-deu a si
 Domn și liberător prin mâna ângerului celui ce i s'a arătat în
 36 rug. Acesta 'i-a școs, făcând minui și semne în țerra Egipt
 37 tului și la Marea Roșie, și în pustie, patru-deci de ani. Acesta
 este Moise cel ce a đis fiilor lui Israel: Profet ca mine vi
 va rădica Domnul Dumne-deul vostru dintre frații voștri; de el
 38 si ascultați. Acesta este cel ce a fost în adunare în pustie
 cu ângerul, care 'i vorbia în muntele Sina, și cu părinții nos-
 39 tri, carele a și primit cuvinte vii, spre a ni le da; Pre care
 nu aă vrut părinții nostri si 'l asculte, ci 'l-aă respins, și cu â-
 40 nima lor s'aă întors în Egipt; Dicând lui Aaron: Fă-ni đei,
 cari vor merge înaintea noastră; căci acest Moise, care ne-a școs
 41 din țerra Egiptului, nu scim ce i s'a întâmplat. Da, aă făcut
 vișel într'acele đile, și aă oferit sacrificiū idolului, și se vese-
 42 liaă de lucrurile mânilor lor. Atunci s'a întors Dumne-deu, și
 'i-a trădat si servescă oștirea ceriului, precum este scris în car-
 tea profetilor: Casa lui Israel! aă dora 'mă-ați oferit vite junghiate
 43 și sacrificiū patru-deci de ani în pustie? Da, ați rădicat cor-
 tul lui Moloch, și steua deului vostru Remfam; chipuri, cari le-ați
 făcut, ca si vă închinați lor; și eă vă voi strămuta dincolo de
 Babilon.
 44 Părinții nostri aveaă cortul mărturiei în pustie, precum a
 orînduit cel ce vorbia lui Moise, ca si 'l facă duple chipul care
 45 a văduț. Pre acesta luându-'l părinții nostri, 'l-aă adus cu
 Iosua în țerra păgânilor, pre cari 'i-a alungat Dumne-deu dina-
 46 intea părinților nostri, până în đilele lui David; Care a adlat
 har înaintea lui Dumne-deu, și a cerut si afe locaș pentru Dum-
 48 ne-deul lui Iacob. Dar Solomon 'i-a zidit casă. Inse cel Pre-

Inalt nu locuesce in temple făcute de mâni, precum dice pro-
 fetul: Cerul imi este tronul, și pământul așternut piciorilor 49
 mele; ce casă imi veți zidi, dice Domnul, său care este locul
 meu de repaus? Aă nu mâna mea a făcut toate acestea? 50
 Voi cei tari la cerbice, și necircumciși la ânină și la urechi, 51
 tot-dea-una vë opuneți Spiritului Sânt; precum părinții vostri,
 așa și voi. Pre care din profeți nu aă persecutat părinții 52
 voștri? și aă omorit pre cei ce aă preșis venirea celui Drept,
 căruia acum voi v'ați făcut trădători și ucidetori; Cari 53
 ați primit legea prin ordine de ângerî, și nu o ați pădit.
 Și aădind ei acestea s'aă infuriat, și scrișneau cu dinții con- 54
 tra lui. Ear el, plin fiind de Spirit Sânt, uitându-se la ceriū, 55
 a vëdut gloria lui Dumnezeu și pre Iisus stând deadrepta lui
 Dumnezeu, Și a dis: Eca vëd ceriurile dischise, și pre Fiul 56
 omului stând deadrepta lui Dumnezeu. Atunci ei strigând cu 57
 vöce tare, 'și-aă astupat urechile lor, și aă năvălit asupra lui
 toți cu un cuget; Și scoțendu-l afară din cetate, îl uicideaă 58
 cu pietre; și martirii 'și-aă pus vestmintele lor la piciorile u-
 nui ténér, ce se chiâma Saul. Așa aruncau cu pietre asupra 59
 lui Stefan, carele se ruga și dicea: Dömnö Iisuse, primesce spi-
 ritul meu. Și ingenunchiud, a strigat cu vöce tare: Dömnö, 60
 nu li imputa acest păcat. Și acësta dîcënd, a adormit.

CAP. VIII.

*Saul persecută pre cei credincioși. Venirea la credință a Samarite-
 nilor, a lui Simon și a eunuchului Ethiopëan.*

Ear Saul consimția la uciderea lui. Și s'a născut într'acel 1
 timp persecuțiune mare contra bisericei cei din Ierusalem,
 și toți s'aă imprăsciat prin părțile Iudeei și ale Samariei, afară
 de apostoli. Ear bărbați pioși aă ingropat pre Stefan, și aă fă- 2
 cut plângere mare pentru dinsul. Ear Saul devasta biserica, 3
 mergënd prin case; și trăgënd bărbați și femei îi trăda la în-
 chisöre. Decî ei imprăsciându-se trecură din loc in loc pre- 4
 dicând cuvëntul.

Ear Filip pogorîndu-se in orașul Samariei, predica lor pre 5
 Christos. Și poporul lua aminte cu un cuget la cele ce se 6
 vorbeau de Filip, aădind și vedënd semnele cari le făcea. Căci 7
 spirite necurate, strigând cu vöce tare, eșiau din mulți cari le
 aveau; și mulți paralitici și schiopî s'aă vindecat. Și era bu- 8
 curie mare într'acel oraș.

Dar un bărbat, anume Simon, era mai 'nainte in oraș, fer- 9
 męcând, și amăgind pre poporul Samariei, dîcënd cum că el ar
 fi ce-va mare. La acesta luaă aminte toți de la mic până 10
 la mare, dîcënd: Acesta este puterea lui Dumnezeu cea mare.
 Și luaă aminte la el, pentru-că de mult timp 'i-aă fost amăgit 11

- 12 de farmece. Dar când au crezut lui Filip predicând de im-
 perăția lui Dumnezeu, și de numele lui Iisus Christos, s'au bo-
 13 tezat bărbați și femei. Încă și acel Simon a crezut, și bote-
 zându-se, petrecea cu Filip; și vedând minunile și semnele cele
 mari ce se făceau, se mira.
- 14 Ear apostolii, cari erau în Ierusalem, auzind că a primit Sa-
 maria cuvântul lui Dumnezeu, li-au trimis pre Petru și pre Ioan;
 15 Cari pogorindu-se, s'au rugat pentru ei, si primescă Spirit Sânt.
 16 (Căci încă nici preste unul dintre ei nu se pogorise, ci erau
 17 numai botezați în numele Domnului Iisus.) Atunci puneau
 mâinile preste ei, și primiau Spirit Sânt.
- 18 Și vedând Simon, că prin punerea mâinilor apostolilor se
 19 împărția Spirit Sânt, li-a oferit bani, Dîcînd: Dați și mie
 această putere, ca ori pre care voi pune mâinile si primescă
 20 Spirit Sânt. Ear Petru i-a dîs: Argintul tîu pîrî cu tine!
 21 Că ai socotit că darul lui Dumnezeu si căscigî cu bani! Tu
 nu ai parte, nici sîrtă într'acest cuvînt; căci ânima ta nu este
 22 drîptă înaintea lui Dumnezeu. Pocîesce-te drept aceea de
 reutatea ta această, și te rîgă lui Dumnezeu, dîră ți s'ar erta
 23 cugetul ânimei tale. Căci vîd că esci încă în amărăciunea
 24 fierii, și în lanțurile nedreptăței. Ear Simon răspundînd a
 dîs: Rugați-vî voi pentru mine cătră Domnul, ca nimic dint'a-
 cesteia cari ați dîs si nu vie asupra mea.
- 25 Decî ei mîrturisind și vorbind cuvîntul Domnului, s'au în-
 tors la Ierusalem, și au predicat evanghelia în multe sate de ale
 Samaritenilor.
- 26 Și ângerul Domnului a vorbit cătră Filip, dîcînd: Scîlă-te,
 și mergi spre mîdă-đi, la calea ce pogîrî din Ierusalem în Gaza,
 27 ce este pustie. Și sculându-se a mers; și éca un bărbat E-
 thiopean, eunuch, cu mare putere sub Candacia, regina Ethio-
 pienilor, care avea privighere preste tîte tesaurile ei, și a fost
 28 venit la Ierusalem si se inchine; Întorcîndu-se și ședînd în
 29 trăsura sa cetîa pre profetul Isaia. Ear Spiritul a dîs lui
 30 Filip; Apropie-te, și te lipesce de această trăsură. Și alergînd
 Filip, i-a auzit cetînd pre profetul Isaia, și i-a dîs: Ore înțe-
 31 legî cele ce cetesci? Ear el a dîs: Cum voi pîtî, de nu mă
 va conduce cineva? Și a rugat pre Filip de s'a suit și a ședut
 32 cu el. Locul scripturei, care cetîa era acesta: El s'a adus ca
 o oaie spre junghiere, și ca un miel mut înaintea tundătorului,
 33 așa nu și dischidea gura sa; În înjosirea lui s'a luat judicata
 lui; și cine va spune neamul lui? căci viața lui se ia de pe
 34 pămînt. Și luînd cuvîntul eunuchul a dîs lui Filip: Te rog,
 despre cine dîce profetul această? despre sine, séu despre alt
 35 cineva? Atunci Filip, dischidînd gura sa, și începînd de la
 scriptura această, i-a predicat pre Iisus,

Și mergând ei pe cale au venit la o apă; și a ținut eunu- 36
 chul: *Ecce, aici este apă*; ce mă opresce a mă boteza? Ear Filip 37
 a ținut: De crezi din totă inima ta, se poate. El răspundând a
 ținut: Cred că Iisus Christos este Fiul lui Dumnezeu. Și a or- 38
 donat să stea trăsura, și s'au pogorît amândoi în apă, și Filip
 și eunuchul; și l-a botezat. Ear eșind ei din apă, Spiritul 39
 Domnului a răpit pre Filip, și nu l-a mai vădut eunuchul; și
 mergea în calea sa bucurându-se. Ear Filip s'a aflat în Azot; 40
 și trecând prin orașe predica *arole*, până a venit la Cesarea.

CAP. IX.

*Venirea la credință a lui Saul. Petru vindecă pre un paralytic și
 înviează pre Tabitha.*

Ear Saul, respirând amenințare și ucidere contra discipu- 1
 lilor Domnului, a mers la archiereu; Și a cerut de la 2
 el cărți spre Damasc la sinagogi, ca, de va afla pre vre unii,
cari si fie din calea acesta, să-i aducă, și pre bărbați și pre fe- 3
 mei, legați la Ierusalem. Și când mergea, fiind aproape de Da-
 masc, fără de veste a strălucit împrejurul lui lumină din ceri. 4
 Și cădând pe pământ, a audat voce zicându-i: Saule, Saule, de
 ce mă persecuți? Ear el a ținut: Cine ești, Domne? Țis-a Dom- 5
 nul; Eu sunt Iisus, pre care tu persecuți; greu îți este a
 lavi cu picioare contra boldurilor. Atunci tremurând și spăi- 6
 mântat a ținut: Domne, ce voiesci ca să fac? Și Domnul i-a ținut:
 Scolă-te, și intră în oraș, și îți se va spune ce trebuie să faci.
 Ear bărbații, cari mergeau pe cale cu el, sta uimiți, audind 7
 vocea, dar pre nimene vădend. Și s'a sculat Saul de la pământ,
 și dischiidându-și ochii se, nu vedea pre nimene; și du- 8
 cându-l de mâini l-au băgat în Damasc. Și trei zile nu a 9
 vădut, nici a mâncat nici a băut.

Ear în Damasc era un discipul, anume Anania; acestuia a ținut 10
 Domnul în viziune: Anania. Ear el a ținut: *Ecce aici sunt*, Domne.
 Ear Domnul i-a ținut: Scolă și mergi pe strada ce se chiamă 11
 Dreptă, și caută în casa lui Iuda pre unul numit Saul Tarsean;
 căci ecce se roge; . Și a vădut în viziune pre un bărbat numit 12
 Anania intrând, și puindu-și mâna pe el, ca earăși să vedă.
 Atunci Anania a răspuns: Domne, am audat de la mulți despre 13
 acest bărbat câte rele a făcut sântilor tăi în Ierusalem. *Încă* 14
 și aici are autoritate de la archiereu, și lege pre toți cari chîi-
 mă numele tău. Ear Domnul i-a ținut: Mergi, căci acesta îmi 15
 este vas ales, și poarte numele meu înaintea păgânilor și a re-
 gilor și a fiilor lui Israel. Căci eu îi voi arăta câte trebuie 16
 el să suferă pentru numele meu.

Și a mers Anania și a intrat în casă; și puindu-și mâinile 17
 pe el a ținut: Frate Saule, Domnul Iisus, care îți s'a arătat pe

- calea pe care veniai, m'a trimis, ca si'ti primesci vederea, si si te
 18 impli de Spirit Sânt. Si îndată a cădut de pe ochii lui ca nisece
 19 soldii, si a vëdut îndată; si sculându-se, s'a botezat. Atunci
 luând mâncare s'a întărit.
- 20 Ear Saul a fost câteva zile cu discipulii cari erau in Da-
 masc. Si îndată a predicat pre Christos in sinagogi, că acesta
 21 este Fiul lui Dumnezeu. Ear toți cari 'l auia se mira, și
 și diceau: Aă nu este acesta cel ce a cutropit in Ierusalem pre
 cei ce invocau numele acesta, și aici venise pentru aceea, ca
 22 si'i ducă legați la archierei? Ear Saul se întâria de ce în ce
 mai mult; și confusa pre Iudeii ce locuia in Damasc, dove-
 23 dind că acesta este Christos. Si implinindu-se multe zile,
 24 s'au sfătuit Iudeii si'l omóre. Ear complutul lor s'a făcut cu-
 noscut lui Saul. Si ei pădiau porțile ziua și nóptea, ca si'l
 25 omóre. Atunci discipulii luându-l nóptea, 'l-au coborit preste
 zid într'o coșniță.
- 26 Si mergënd Saul la Ierusalem, se incerca si se lipescă de
 discipuli; dar toți se temeau de el, necredënd că este discipul.
 27 Ear Barnaba luându-l, 'l-a dus la apostoli, și li-a spus cum a
 vëdut pre Domnul pe cale, și că 'i-a vorbit, și cum cu îndrăz-
 28 nălă a predicat in Damasc in numele lui Iisus. Așa intra și
 29 eștia cu dișii in Ierusalem; Si cu îndrăznălă vorbia in numele
 Domnului Iisus; și vorbia și disputa cu Ellinistii; ear ei cău-
 30 tau si'l omóre. Dar aflând acesta frații, 'l-au dus in Cesarea,
 și 'l-au trimis in Tars.
- 31 Atunci bisericile aveau pace prin tótă Iudeea și Galileea
 și Samaria, și se edifica; și ămbând in frica Domnului și in
 mângăerea Spiritului Sânt, se înmulțeau.
- 32 Si Petru trecënd pe la toți, a venit și la sântii ce locuia
 33 in Lidda; Si a aflat acolo pre un om anume Enea, de opt
 34 ani jăcënd in pat, care era paralytic. Si 'i-a đis Petru: Enea,
 te vindecă Iisus Christos; scólă-te și 'ți așterne. Si îndată s'a
 35 sculat. Si 'l-au vëdut toți cei ce locuia in Lidda și in Saron,
 cari s'au și întors la Domnul.
- 36 Ear in Ioppe era o discipulă a nume Tabitha, adică Ca-
 prióră; acesta era plină de fapte bune și de milostenii ce făcea.
 37 Si într'acele zile bolnăvindu-se ea, a murit, și scaldându-o,
 38 a pus-o in foisor. Si fiind-că Lidda era aprópe de Ioppe,
 discipulii audind că Petru este într'insa, aă trimis pre doi băr-
 39 bați la dișul, rugându-l si nu pregete a veni la ei. Atunci
 Petru sculându-se a mers cu dișii. Si când a venit, 'l-au dus
 in foisor; și aă stătit inaintea lui tóte vëduvele plângënd, și
 arătând vestimintele și îmbrăcămintele câte făcea Caprióra, când
 40 era cu dișele. Ear Petru scoțënd afară pre toți, ingenui-
 chind s'a rugat; și întorcëndu-se către trup, a đis: Tabitha, scólă.

Ear ea 'și-a deschis ochii sei; și vedënd pre Petru a sedut.
 Și dându-'i mâna, a rădicat-o, și chiânând pre sânti și pre vë- 41
 duve, a trădat-o vie. Și s'a făcut cunoscut acesta prin totă 42
 Ioppe; și mulți au creșut in Domnul. Și el a remas multe 43
 zile in Ioppe la un Simon curelar.

CAP. X.

Venirea la credință a lui Corneliu și a altor păgâni prin predicarea lui Petru.

Ear in Cesarea era un bărbat anume Corneliu, sutaș din 1
 cohorta ce se chiâma Italică: Pios și temetor de 2
 Dumneșu cu totă casa lui, și făcënd milostenii multe po- 3
 porului, și rugându-se lui Dumneșu tot-dea-una. Acela a vë- 4
 dut in visiune lămurit, pe la oră a noua din zi, pre ângerul
 Domnului intrând cătră el, și dicëndu-'i: Corneliu. Ear el u- 5
 tându-se la dinsul, și infricoșându-se, a dis: Ce este, Dómnë?
 Și 'i-a dis: Rugăciunile tale și milosteniile tale s'au suit spre 6
 aducere aminte inaintea lui Dumneșu. Și acum trimite bār- 7
 bați la Ioppe, și chiamă pre un Simon, ce se numesce Petru.
 Acesta găzduesce la un Simon curelar, a căruia casă este lângă 8
 mare; acesta îți va spune ce trebue tu si faci. Și când s'a
 dus ângerul, care vorbîa cu Corneliu, chiâmând pre doi din ser-
 vitorii sei, și pre un sutaș pios din cei ce 'i serviau, Și po-
 restindu-li tóte, 'i-a trimis la Ioppe.
 Ear a doua zi, mergënd ei pe cale și apropiindu-se de o- 9
 raș, s'a suit Petru in casa de sus si se rógë, pe la oră a șesea.
 Și fôrte flămândind, vrea si guste; și pregătind aceia, a cădut 10
 intr'o uimire; Și a vëdut ceriul deschis, și pogorindu-se preste 11
 el un vas ca o pânză mare, legat de patru colțuri, și lăsându-se
 jos pe pământ. In care erau tóte patrupedele pământului, și 12
 iérole și tērétórele, și paserile ceriului. Și a venit voce cătră 13
 el: Scólă-te, Petre, junghe și mânâncă. Ear Petru a dis: Nici 14
 decum, Dómnë; căci nici o-dată nu am mânecat tot ce este spur-
 cat sêu necurat. Și vócea earăși a doua oră vorbîa cătră el: 15
 Cele ce Dumneșu a curățit, tu nu le numi spurcate. Și a 16
 cesta s'a făcut de trei ori; și earăși s'a rădicat vasul la ceriul.
 Ear pre când Petru nu se dumeria ce ar însemna visiunea, 17
 care a vëdut, éca bārbații cei trimiși de la Corneliu întrebând
 de casa lui Simon, au stăut inaintea porții. Și strigând, in- 18
 trebuă de găzduesce aicea Simon ce se numesce Petru. Ear 19
 Petru cugetând asupra visiunei, 'i-a dis Spiritul: Éca trei bār-
 bați te caută. Decî scólă-te și te pogóre, mergi cu ei, nimic 20
 indoindu-te; căci eu 'i-am trimis. Atunci Petru pogorindu-se 21
 cătră bārbații cei trimiși de la Corneliu cătră el, a dis:
 Éca, eu sînt pre care căutați; pentru care causă ați venit?

- 22 Ei 'i-au ȃis: Cornelie sutașul, bărbat drept și temător de Dumnezeu, și probat de totă națiunea Iudeilor, a fost îndemnat de
 23 tine. Atunci el chiămându-'i în intru, 'i-a audé cuvinte de la Ear a doua ȃi Petru a eșit cu ei, și unui din frații cei din Ioppe
 24 au mers cu ȃnsul. Și în cea-l-altă ȃi au intrat în Cesarea. Ear Cornelie, care accepta pre ȃnșii, chiămasese deja împreună rudenile
 25 sale și amicii cei iubiți. Și când era și între Petru, 'l-a intim-
 26 pinat Cornelie, și cădend la piciorere lui, 'i s'a închinat.
 27 Petru 'l-a rădicat, ȃicend: Scolă; și eu însumi sânt om. Ear vorbind cu el, a intrat, și a aflat pre mulți cari se adunaseră.
 28 Și a ȃis lor: Voi sciți cum că nu este permis unui bărbat Iudeu să se lipescă se u se apropie cătră un străin; dar Dumnezeu
 29 curat. Drept aceea fiind chiămat, am venit la voi fără pregetare. Decă vė întreb, pentru ce causă m'ați chiămat? ȃis-a
 30 Cornelie: Din ȃiua a patra până într'această oră postiam; și într'noua oră mē rugam în casa mea, și éca un bărbat a stătu in-
 31 teea mea în vestmēt strălucitor; Și a ȃis: Cornelie, rugăciunea ta ȃi s'a audit, și milosteniile tale s'au amintit înaintea
 32 lui Dumnezeu. Decă trimite la Ioppe, și chiămă pre Simon, ce se numesce Petru; acesta găzduesce în casa lui Simon cu-
 33 relarul lângă mare; care viind va vorbi cu tine. Decă îndată am trimis la tine; și tu bine ai făcut, că ai venit. Acum dar noi
 34 Atunci Petru dischiȃdend gura sa, a ȃis: În adevăr precep, că Dumnezeu nu este căutător la față; Ci în totă națiunea
 35 cel ce se teme de el și face dreptate este primit lui. Acesta este cuvēntul, care 'l-a trimis Dumnezeu filor lui Israel, predi-
 36 cānd pace prin Iisus Christos; (acesta este Domn al tuturor).
 37 Voi sciți lucrurile ce s'au întēplat prin totă Iudeea, începēnd
 38 din Galileea, după botezul care 'l-a predicat Ioan; Cum Dumnezeu a uns pre Iisus Nazarianul cu Spiritul Sânt și cu putere;
 39 care a āmblat bine-făcēnd, și vindecānd pre toți cei asupriți de diabolul; căci Dumnezeu era cu ȃnsul. Și noi sântem marturi
 40 tuturor lucrurilor ce a făcut și în țerra Iudeilor și în Ierusalem; pre care 'l-au omorit, spāndurādu-l pe lemn. Pre acesta
 41 'l-a înviat Dumnezeu a treia ȃi, și 'l-a făcut să fie arătāt; Nu la tot poporul, ci noue marturilor celor mai nainte aleși de la
 42 Dumnezeu, cari am māncat și am bēut împreună cu el, după ce a înviat din morți. Și nī-a ordonat să predicām poporului, și si
 43 lor și al morților. De acesta mărturisesc toți profeții, că prin numele lui tot cel ce va crede într'insul va lua ertare păcatelor.

Încă vorbind Petru aceste cuvinte, a cădut Spiritul Sânt 44
 preste toți cei ce au auziat cuvântul. Și s'au uimit credincioșii 45
 cei circumciși, căți veniseră cu Petru, că și preste ginte s'a vēr-
 sut darul Spiritului Sânt. Căci îi au auziat vorbind in limbi și 46
 glorificând pre Dumnezeu. Atunci a luat cuvântul Petru: Aū 47
 doră pōte cineva opri apa, ca si nu se boteze aceștia, cari au
 primit Spiritul Sânt, ca și noi? Și li-a ordonat si se boteze 48
 in numele Domnului. Atunci l-a rugat si petrecē la dinșii că-
 teva țile.

CAP. XI.

*Petru liniscesce pre Iudei pentru petrecerea sa la ginte. Barnaba
 și Saul predică in Antiochia.*

E ar apostoli și frați, cari erau in Iudeea, au auziat, că și 1
 gintele au primit cuvântul lui Dumnezeu. Și suindu-se 2
 Petru la Ierusalem se certau cu el cei circumciși, Dicend: Tu 3
 ai intrat la bărbați necircumciși, și ai mâncat cu ei.
 E ar Petru a început a li spune *tōte cele ce se întempleră* pe 4
 rōnd, dicend: Eū eram in orașul Ioppe rugându-mē, și am 5
 vēdut intru uimirea minței visiune: Un vas pogorindu-se ca o
 pânză mare in patru colțuri, lăsându-se jos din ceriū; și a venit 6
 până la mine; La care căutând luam séma, și am vēdut pa-
 trupedeale pământului, și fērele, și tērētoarele, și paserile cerului;
 și am auzit vōce dicendu-mi: Scōlă-te Petre, junghie și mâ- 7
 năncă. E ar eū am dis: Nici decum, Dōmne; căci tot ce este 8
 spurcat seū necurat nici o-dată nu a intrat in gura mea. E ar 9
 vōcea mi-a respuns al doilea rōnd din ceriū: Cele ce Dum-
 neđeu a curățit, tu nu le numi spurcate. Și acēsta s'a făcut 10
 de trei ori; și earăși s'au rădicat tōte la ceriū. Și éca, îndată 11
 trei ômeni veniseră la casa in care eram, trimiși de la Cesarea
 la mine. Și mi-a dis Spiritul si merg cu ei, nimic indoiindu- 12
 mă. E ar acești șese frați au venit cu mine, și am intrat in casa
 bărbatului. Și mi-a vestit cum a vēdut pre ānger in casa lui, 13
 stānd, și dicendu-i: Trimite bărbați la Ioppe, și chiamă pre
 Simon, ce se numesce Petru; Care ți va vorbi cuvinte prin 14
 cari te vei mântui, tu și tōtă casa ta. Și începēd eū a vorbi, 15
 a cădut Spirit Sânt preste ei, ca și preste noi la început. A- 16
 tunci mi-am adus aminte de cuvântul Domnului, cum a dis: Ioan
 a botezat cu apă, ear voi vē veți boteza cu Spirit Sânt. Deci 17
 dacă Dumnezeu li-a dat asemenea dar ca și nouē, pentru că au
 cređut in Domnul Iisus Christos, cine eram eū, ca si pot opri
 pre Dumnezeu. Și auđind ei acestea, s'au astēperat, și glori- 18
 ficau pre Dumnezeu, dicend: Deci și gintelor a dat Dumnezeu
 pocăință spre viață.

Intrăceștea cei ce s'au imprăsciat la persecuțiunea, ce s'a 19

- născut din cauza lui Stefan, au trecut până la Finicia și la Cipru și la Antiochia, nimeni vorbind cuvântul decât numai ludei, cari intrând în Antiochia, vorbeau către Elhiniști, și când pre Domnul Iisus. Și era mâna Domnului cu ei; și nu-acestea a venit în urechile bisericei cei din Ierusalem; și au trimis pre Barnaba și mergând până la Antiochia; Care mergând și vedând harul lui Dumnezeu s'a bucurat, și îndemna pre toți ca cu inimă otărită și stăruescă în Domnul. Căci era bărbat bun, și plin de Spirit Sânt și de credință; și s'a adăogit mult popor la Domnul.
- 25 26 Atunci a mers Barnaba la Tars, și caute pre Saul. Și aflându-l, l-a adus la Antiochia. Și a petrecut acolo un an întreg, adunându-se în biserică, și învățând popor mult. Și s'au numit discipuli Chrestini mai întâiu în Antiochia.
- 27 Ear într'acele zile s'au pogorit profeți din Ierusalem la Antiochia. Și sculându-se unul dintr'inșii anume Agab, însemna prin Spiritul, că va să fie fomete mare în totă lumea; care s'a 29 și întemplat în zilele lui Claudie Cesarul. Ear discipulii, fiecare după averea lui, au determinat a trimite ajutor fraților 30 ce locuiau în Iudeea. Ceea ce au și făcut, trimițând la cei bătrâni prin mâna lui Barnaba și a lui Saul.

CAP. XII.

Iacob fratele lui Ioan este ucis. Petru pus în închisore; un ânger îl eliberă. Mórtea lui Erod.

- 1 Într'acel timp regele Erod a pus mâinile, și maltrateze pre unii
2 din biserică. Și a ucis pre Iacob fratele lui Ioan cu sa-
3 bia. Și vedând că place Iudeilor, a adaos a prinde și pre Pe-
4 tru; (Și erau zilele azimilor;) Pre care și prindându-l l-a pus
5 în închisore, trădându-l la patru străji de câte patru ostași, și
6 l' a pădăscă, vrând după pasci și l' scotea la popor. Deci Petru
se pădia în închisore; ear rugăciune se făcea neîncetat de la
biserica către Dumnezeu pentru dînsul.
- 6 Și vrînd și l' scotea Erod, într'acea noapte Petru dormia între
doi ostași, legat cu două lanțuri; și păditori înaintea uși pă-
7 diau închisoreea. Și éca ângerul Domnului a stătut acolo, și
lumină a strălucit în închisore, și lovind în costă pre Petru,
l-a disceptat dicînd: Scolă-te curînd! Și au cădut lanțurile
8 din mâinile lui. Și i-a dis ângerul: Încinge-te, și te încalță
cu încălțămintele tale. Și a făcut așa. Și i-a dis: Îmbra-
9 că-te în vestimentul tău, și urmază-mi. Și esînd îi urma; și
nu scia că este adevărat aceea ce se făcea prin ânger; ci i se

parea că vede viziune. Si trecând straja cea d'întăia și cea 10
a doua, au venit la porța cea de fer, ce duce în oraș, care
li s'a deschis de sine-și; și eșind, au trecut o stradă, și îndată
s'a dus ângerul de la el. Și Petru viindu-și în sine, a ăis: 11
Acum știu cu adevărat, că a trimis Domnul pre ângerul seŭ,
și m'a scos din mâna lui Erod, și din totă acceptarea poporului
Iudeilor. Și luând a minte, a venit la casa Mariei mamei lui 12
Ioan, ce se chiamă Marcu, unde erau mulți adunați, rugându-se.
Și bătend Petru în ușa porței, a mers o servitoare și asculte, 13
anume Rode. Și cunoscend vócea lui Petru, de bucurie nu a 14
dischis ușa, ci alergând în intru, a spus că Petru stă înaintea
porței. Ear ei au ăis cătră dinsa: Esci nebună; ear ea stă- 15
ruia, că este așa. Ear ei diceau: Este ângerul lui. Ear Petru 16
continua bătend. Și dischiđendu-î, l-au vėđut și s'au uimit.
Ear el făcendu-li cu mâna si tacé, li-a povestit în ce chip Dom- 17
nul l-a scos din închisóre. Și a ăis: Spuneți acestea lui Iacob
și fraților. Și eșind, s'a dus într'alt loc.

Și făcendu-se ziua, nu pucină turburare era între ostași, ore 18
ce si se fi făcut Petru. Ear Erod căutându-l, și neaflându-l 19
a cercetat pre păđitori, și a ordonat si 'i omóre. Și pogorindu-se
de la Iudeea la Cesarea, petrecea acolo.

Și era Erod întăritat contra celor din Tir și din Sidon; ear 20
toți d'impreună veniseră la el, și plecând pre Blast, care era
cămarășul regelui, cereau pace, pentru-că țerra lor se nutria
din țerra regelui. Ear într'o ăi otărită Erod îmbrăcându-se 21
în vestmēt regal, și ședend pe tron, cuvēta cătră dișșii. Ear 22
poporul striga: Vóce dumneđeescă și nu omenescă este! Și 23
îndată l-a lovit ângerul Domnului, pentru-că nu a dat lui Dum-
neđeŭ gloria, și măncat fiind de viermă a murit.

Și cuvēntul lui Dumneđeŭ creșcea și se îmulția. Ear 24 25
Barnaba și Saul împlinind serviciul, s'au întors de la Ierusalem,
luând cu dișșii pre Ioan, ce se chiamă Marcu.

CAP. XIII.

*Barnaba și Pavel trimiși si predice evangelia. Elima orbit. Necre-
dința Iudeilor. Pavel predică gîntelor.*

Dar la biserica cea din Antiochia erau ore-cari profeți și 1
învățători: Barnaba și Simeon ce se chiamă Niger, și Lu-
cie Cireneanul, și Manain, care era crescut împreună cu tetrar-
chul Erod, și Saul. Și împlinind ei serviciul Domnului și pos- 2
lucrul, la ăis Spiritul Șânt: Osebiți-mă pre Barnaba și pre Saul spre
și puindu-și mânilé, 'i-au dimis. Atunci postind și rugându-se, 3

Deci acestia, trimiși fiind de Spiritul Șânt, s'au pogorit în 4
Seleucia; și de acolo au plutit la Cipru. Și viind la Salamina, 5

- predicaă cuvântul lui Dumnezeu în sinagogile Iudeilor; și avea
6 și pre Ioan ajutător. Și străbătând insula până la Paf, au a-
flat pre un fermecător, profet mincinos, Iudeu, al căruia nume
7 era Bar-iisus; Care era cu guvernătorul Sergiū Pavel, bărbat
întelept; acesta chiamând pre Barnaba și pre Saul, bărbat
8 udă cuvântul lui Dumnezeu. Dar Elima, fermecătorul, (caci
așa însemnăză numele lui,) li se opunea, căutând și întorcă pre
9 guvernătorul de la credință. Ear Saul, cel ce se dice și Pavel,
10 implându-se de Spirit Sânt, și ațintind la dînsul, A dis: O
plinule de totă viclenia și de totă înșelăciunea, fiul diabolului,
inimic a totă dreptatea, nu vei înceta de a perverti căile Dom-
11 nului cele drepte? Și acum éca mîna Domnului este preste
a cădut preste el ceta și întunerec; și amblând împrejur căuta
12 conductor. Atunci proconsulul vędend ceea ce s'a făcut, a
cređut, mirându-se de învățatura Domnului.
- 13 Ear Pavel și cei ce erau cu dînsul, pornind de la Paf, au
venit la Perga Pamfiliei; ear Ioan dispărîndu-se de dinșil, s'a
întors la Ierusalem.
- 14 Ear ei trecënd din Perga, au venit la Antiochia Pisidiei;
15 și intrând în sinagogă în ziua sâmbătei, au ședut. Și după
cetirea legei și a profetilor, au trimis mai marii sinagogei la ei,
dicëndu-li: Bărbați frați, de aveți cuvënt de mângăiere cătră
16 popor, vorbiți. Atunci Pavel sculându-se, și făcëndu-li cu mîna,
a dis: Bărbați Israeliți și cei ce vë temeți de Dumnezeu, as-
17 cultați. Dumnezeuul acestui popor al lui Israel a ales pre pă-
rintii nostri, și a înaltat pre popor, care era străin în țerra E-
18 giptului, și cu braț înalt 'i-a scos dintr'însa. Și ca la timp de
19 patru-đeci de ani a răbdat năravurile lor în pustie; Și per-
đënd șapte națiuni în țerra lui Canaan, li-a dat țerra lor spre
20 moscenire. Și după acestea în curgere aproape de patru sute
cinci-đeci de ani li-a dat judecători, până la profetul Samuel.
- 21 Și după aceea au cerut rege; și li-a dat Dumnezeu pre Saul
fiuul lui Kis, bărbat din semenția lui Beniamin, cu la patru đeci
22 de ani. Și înlăturându-l, li-a rădicat pre David și li fie rege;
despre care a și mărturisit, dicënd: Am aflat pre David al lui
Iesse, bărbat duple anima mea, care va face tôte voile mele.
- 23 Din semența acestuia Dumnezeu după făgăduință a rădicat înaintă
24 Israel Mântuitor, pre Iisus; După ce Ioan a predicat înaintă
25 venirei lui botezul pocăinței la tot poporul lui Israel. Ear
împlinindu-și Ioan misiunea, dicea: Cine mă socotiți că sînt?
nu sînt eu; ci éca vine după mine, căruia nu sînt vrednic a 'i
dislega încălțămîntea picioarelor.
- 26 Bărbați frați, fii neamului lui Abraam, și cei ce între voi vë
temeți de Dumnezeu, voue s'a trimis cuvântul mântuirii aces-

tela. Căci cei ce locuesc in Ierusalem și dregătoriî lor, ne- 27
cunoscându-*l*, nici *înțelegând* vocile profetilor cari se cetesc in
tôtă sâmbăta, *le-a*u împlinit, condemnându-*l*. Și măcar că 28
nici o vină de mörte nu aü aflat într'insul, aü cerut de la Pilat
si *l* omöre. Și după ce aü împlinit tôte ce erau scrise despre 29
el, pogorindu-*l* de pe lemn, *l*-aü pus in mormënt. Ear Dum- 30
neđu *l*-a sculat din mörți. Și el s'a arătat in multe ȧile ce- 31
lor ce s'aü suit cu dinsul din Galileea la Ierusalem, cari sânt
marturii sei cătră popor. Și noi vestim voue *despre* promisi- 32
unea cea făcută părinților: Că Dumneđu a împlinit aceea 33
noue filor aceloră, înviind pre Iisus; precum este scris și in
psalmul al doilea: Tu esci Fiul meu, eü astă-ȧi te-am născut.
Ear cum că *l*-a sculat din mörți, fără a si mai întörce spre 34
stricăciune, așa a ȧis: Voiü da voue promisiunile sante ale lui
David, cele sigure. Drept aceea și într'alt *loc* ȧice: Nu vei lăsa 35
pre cel Sânt al tēu si vēđe stricăciune. Căci David, servind 36
generațiunei sale dupre voința lui Dumneđu, a adormit, și s'a
adăogit la părinții sei, și a vēđut stricăciune. Ear *acela*, pre 37
care Dumneđu *l*-a înviat, nu a vēđut stricăciune.

Deci si fie cunoscut voue, bărbați frați, că prin acesta vi se 38
anunță ertarea păcatelor; Și prin acesta tot cel ce crede se 39
îndreptă de la tôte acele, de la cari nu ați putut a vē îndrepta
prin legea lui Moise. Deci păȧiți-vē, ca si nu vie asupra vōs- 40
tră ceea ce s'a ȧis prin profeti: Vedeți, voi disprețuitori! și 41
vē mirați și vē perdeți; căci eü lucrez lucru in ȧilele vōstre,
lucru căruia nu vēți crede, de *l* vi va spune cineva.

Ear eșind Iudeii din sinagogă, *l*-aü rugat gintele, ca si li vor- 42
bescă aceste cuvinte in sâmbăta următoare. Și împrăsciau 43
du-se sinagoga, mulți din Iudei și din proseliții aü urmat lui
Pavel și lui Barnaba; cari vorbindu-li, îi îndemna si remăe in
harul lui Dumneđu. Ear in cea-l-altă sâmbăta mai tot orașul 44
s'a adunat si audē cuvëntul lui Dumneđu. Și vēđend Iudeii 45
pre mulțime, s'aü împlut de invidiă, și vorbeiau contra celor
ȧise de Pavel, opunēdu-se și blasfemănd. Ear Pavel și Bar- 46
naba îndrăznind aü ȧis: Era de trebuință a se vorbi cuvëntul
lui Dumneđu voue mai întâiü; dar de vreme ce'l lepădați, și
vē judicați pre voi nevrednici de vieța cea eternă, ēca ne în-
törcem la ginte. Căci așa ni-a ordonat Domnul, *ȧicēnd*: Te-am 47
pus spre lumină națiunilor, ca si fiî spre mântuire până la mar-
ginile pământului.

Ear gintele auȧind acēsta se bucurau, și glorificaü cuvëntul 48
Domnului; și aü cređut căti erau otăriți spre vieța eternă.
Și se respăndia cuvëntul lui Domnului prin tötă țerra. Ear 49 50
Iudeii aü întăritat pre femeile piose și însemnate, și pre cei
de frunte ai orașului, și aü rădicat persecuțiune contra lui

51 Pavel și a lui Barnaba, și 'l-au scos din părțile lor. Ear
 ei scuturând pulberea picîoarelor lor asupra lor, au venit în l-
 52 conia. Ear discipulii se împleau de bucurie și de Spirit Sânt.

CAP. XIV.

*Petrecerea lui Pavel și a lui Barnaba în Iconia, în Lистра și în Derbe.
 Întorcerea lor la Antiochia.*

- 1 **S**i fiind în Iconia au intrat împreună în sinagoga Iudeilor,
 și au vorbit așa, încât au creșut multime mare din Iudei
 2 și din Ellini. Ear Iudeii cei necredincioși au întăritat și au
 3 amărit sufletele gîntelor contra fraților. Decî au petrecut mult
 proba cuvîntul harului seû, făcînd priu mîinile lor semne și
 4 minuni. Ear mulțimea orașului s'a disbinat, unii fiind cu Iu-
 5 deii, ear alții cu apostoliî. Și încercându-se gînte și Iudeii
 6 cu dregătorii lor, ca si 'i maltrateze și si 'i ucidă cu pietre; A-
 flînd ei de acêsta, au fugit la orașele Licaonieî, Listra și Derbe,
 7 și în împrejurimile lor; Și acolo predicaû evangelia.
 8 Și un bărbat în Listra neputincios la picîore ședea, care
 era schiop din mitra mamei sale, și nici o-dată nu ămblase;
 9 Acesta asculta pre Pavel vorbind, carele uitându-se la el, și
 10 vîdînd că are credință a se vindeca, A ăis cu voce tare:
 11 Șolă drept pe picîorele tale! Și a sărit și ămbla. Ear po-
 porul vîdînd ceea ce a făcut Pavel, au rădicat vîcea lor, Li-
 caonesce ăicînd: Deî asemînându-se ômenilor, s'au pogorit că-
 12 tră noi. Și numîau pre Barnaba Joe, ear pre Pavel Mercurie,
 13 pentru-că era cuvîntător mai mare. Atunci preutul lui Joe
 care avea templu înaintea orașului lor, aducînd tauri și cununî
 14 înaintea porților, vrea si li ofere sacrificii cu glôtele. Ear a-
 postoliî, Barnaba și Pavel auăind acêsta, 'și-au rupt vestmintele
 15 lor, și au sărit între mulțime strigînd, Și ăicînd: Bărbați, de
 ce faceți acestea? Sîntem și noi ômenî de aceleași pasiuni ca
 voi, cari predicăm voue, ca si vî întorčeți de la aceste deșerte
 spre Dumneăul cel viû, carele a făcut ceriul și pămîntul, marea
 16 și tôte cele ce sînt într'insele; Carele în timpîi trecuți a lăsat
 17 tôte națiunile si ămble în căile lor; Deși nu s'a lăsat pre
 sine fără mărturiă, bine făcînd, dîndu-ni din ceriû ploî și timpî
 fructiferi, bine-cuvîntându-ne cu hrană, și împlînd ăimile nîs-
 18 tre de veselie. Și acestea ăicînd, abîa au oprit pre popor,
 ca si nu sacrifice lor.
 19 Și de la Antiochia și Iconia au venit Iudei, cari înduplecînd
 pre popor, loviaû cu pîetre pre Pavel, și 'l-au tras afară
 20 din oraș, gîndind că a murit. Ear încunjurându-l discipuli,
 el s'a sculat și a intrat în oraș, și a doua ăi a eșit împreună
 cu Barnaba la Derbe.

Și predicând ei evangelia în acel oraș, și învățând pre mulți, 21
 s'au întors la Lистра și la Iconiu și la Antiochia, 22
 întărind su-
 fletele discipulilor, și îndemnându-i și remăe în credință, și ară-
 tându-li cum că prin multe strimtoriări trebuie să intrăm în îm-
 perăția lui Dumnezeu. Și rugându-se cu posturi, au orinduit 23
 presbiteri pe la biserică, și i-au încredințat Domnului, în care
 au crezut. Și trecând prin Pisidia au venit la Pamfilia. Și 24 25
 predicând cuventul în Perga, s'au pogorit în Attalia. Și de a- 26
 colo au plutit la Antiochia, de unde erau recomandăți harului
 lui Dumnezeu, spre lucrul, care l-au implinit.
 Și viind și adunând biserică, au narat câte a făcut Dum- 27
 neșeu cu ei, și cum că a deschis gintelor ușa credinței. Și au 28
 petrecut acolo cu discipulii mult timp.

CAP. XV.

Otărireă apostolilor asupra ținerii ceremoniilor legei în privința gin-
 telor. Pavel și Barnaba se dispărt.

Într'acestea ore-cari pogorindu-se din Iudeea învățau pre 1
 frați, 2
 Moise, nu vă puteți mântui. Deci făcându-se rezistență și dis-
 putațiune nu pucină din partea lui Pavel și a lui Barnaba con- 2
 tra aceloră, au otărit și se ducă Pavel și Barnaba și ore-cari
 alții dintre ei la apostoli și la bătrâni în Ierusalem, în privirea
 acesteia întrebări. Deci ei fiind trimiși de biserică, au trecut 3
 prin Finicia și Samaria, narând de întorcerea gintelor; și fă-
 ceau bucurie mare tuturor fraților. Și viind la Ierusalem, au 4
 fost primiți de biserică și de apostoli, și de bătrâni, și au na-
 rat câte a făcut Dumnezeu cu dinșii; Adăogind că s'au scu- 5
 lat ore-cari din secta Fariseilor cari creșuseră, 6
 dicând, că tre-
 buie ați circumcide și a li ordona să pădăscă legea lui Moise.
 Deci s'au adunat apostolii și bătrânii și cerceteze acest lucru. 6
 Și făcându-se multă disputare, s'a sculat Petru, și li-a dis: Băr- 7
 bați, frați, voi știți că de la început Dumnezeu a ales între
 noi, ca prin gura mea să audă gintele cuvântul evangheliei, și să 8
 credă. Și cunoscătorul de animi, Dumnezeu, li-a mărturisit, dă-
 du-li Spiritul cel Sânt, ca și nouă. Și nici o diferență nu a făcut 9
 între noi și între ei, curățind și animile lor cu credința. Acum 10
 dar de ce ispițiți pre Dumnezeu, a pune jug preste cerbicea
 discipulilor, care nici părinții nostri, nici noi nu l-am putut
 purta? Ci credem că și noi ne vom mântui ca aceia, numai 11
 prin harul Domnului nostru Iisus Christos.

Atunci totă adunarea a tăcut, și asculta pre Barnaba și pre 12
 Pavel, narând câte semne și minuni a făcut Dumnezeu între
 ginte printr'înșii.

- 13 Ear tăcând ei, a luat cuvântul Iacob, zicând: Bărbați, frați,
 14 ascultați-mă: Simon a narat, cum Dumnezeu întâiu a cer-
 15 cetat pre ginte, ca si ia dintr'înși un popor *numit* duple nu-
 16 mele lui. Și cu acesta se potrivesc cuvintele profeților, pre-
 17 cum este scris: După acestea mă voi întorče, și voi răedifica
 18 cortul lui David cel cădūt; și voi rezidi cele dărămate ale lui,
 19 și tōte națiunile, cari sūnt numite duple numele meu, țice Domnul,
 20 nul cel ce face tōte acestea. Cunoscute numele meu, țice Domnul,
 21 Dumnezeu tōte lucrurile lui. Pentru aceea eu iudic a nu fi
 22 supărați cei ce din ginte se intorc la Dumnezeu; Ci trebuie
 23 si li se scrie, ca si se ferescă de pângăriturile idolilor, și de dis-
 24 are, încă din țilele cele de demult, pre cei ce 'l predică in tōte
 25 orașele, cetindu-se in sinagogi in tōtă sâmbăta. Căci Moise
 26 Atunci apostoli și bătrânii cu tōtă adunarea au decis, ca a-
 27 legând bărbați dintre ei, si 'z trimițe la Antiochia cu Pavel și
 28 cu Barnaba: pre Iuda ce se chiăma Barsaba, și pre Sila, bār-
 29 lor acestea: Apostoli și bătrânii și frații cătră frații cei dintre
 30 ginte, ce sūnt in Antiochia și in Siria și in Cilicia: De vreme
 31 ce noi am audit, că ore-cari dintre voi eșind v'au turburat cu
 32 cuvintele lor, și au resturnat sufetele vōstre, zicând, că *trebe*
 33 si v circumcideți, și si pădiți legea, ceea ce noi nu li-am or-
 34 donat; Adunați fiind cu un cuget, am decis ca, alegând bār-
 35 bați, si 'z trimitem la voi împreună cu iubiții nostri Barnaba și
 36 Pavel: Ōmeni cari 'și-au espus vieța lor pentru numele Dom-
 37 nului nostru Iisus Christos. Drept aceea am trimis pre Iuda
 38 și pre Sila, cari și ei vi vor spune acesteși cu cuvântul. Căci
 Spiritul Sânt și noi am decis, si nu se mai pue preste voi nici
 39 o sarcină decât acestea necesarii: Ca si v feriți de cele
 40 sacrificate idolilor, și de sânge, și de animale sugumate, și de
 41 disfrânare; de cari de v veți pădi, veți face bine. Fiți sănătoși.
 42 Deci acestia dimitându-se, au venit la Antiochia; și adunând
 43 mulțimea *credincioșilor* au trădat epistola; Și cetindu-o, s'au
 44 bucurat pentru mângăiere; Și Iuda și Sila, fiind și ei profeți,
 45 au îndemnat pre frați cu multe cuvinte, și 'z-au întărit. Și
 46 rămând acolo cât-va timp, s'au dimis cu pace de la frați cătră
 47 apostoli. Ear Sila s'a decis si remăe acolo. Ear Pavel și
 48 Barnaba au remas in Antiochia, învățând și predicând împreună
 49 cu mulți alți cuvântul Domnului.
 50 Ear după câte-va țile a țis Pavel cătră Barnaba: Întorcēn-
 51 du-ne, si cercetăm pre frații nostri priu tōte orașele, in cari
 52 am predicat cuvântul Domnului, si *vedem* cum petrec. Și Bar-
 53 naba se determină si ia și pre Ioan, supra-numit Marcu. Ear

Pavel nu a găsit de cuviință să-l ia cu dinșii, pentru-că se despărțise de el din Pamfilia, și nu mersese cu dinșii la lucrul. Drept aceea s'a născut certă între dinșii, încât el s'a uitat 39 unul de altul; și Barnaba luând pre Marcu a plutit în Cipru. Ear Pavel alegând pre Sila, s'a dus, incredințându-se harului 40 lui Dumnezeu de către frați. Și trecea prin Siria și Cilicia, 41 întărind bisericile.

CAP. XVI.

Pavel ia cu sine pre Timotheiū. Domnul îl chiamă în Macedonea. Petrecerea sa în Filippi.

A atunci a venit el la Derbe și la Listra; și éca era acolo un 1 discipul anume Timotheiū, fiū unei femei Iudeă credincioase, ear de părinte Ellin; Care avea mărturie bună de la 2 frații din Listra și Iconia. Pre acesta a voit Pavel și mergé 3 lor ce erau în acele locuri, căci toți sciau că părintele lui era Ellin. Și cum treceau prin orașe, trădau credincioșilor ordi- 4 nile cele otărite de apostoli și de bătrânii cei din Ierusalem, ca si le urmeze. Deci bisericile se întăriaū în credință, și 5 sporiau la număr în toate țările.

Ear ei trecând prin Frigia și prin laturea Galatiei, au fost 6 oprii de Sântul Spirit a vorbi cuvântul în Asia; Și viind 7 la Misia, se încercară a merge la Bithinia; dar nu i-a lăsat Spiritul. Deci trecând prin Misia, s'au pogorit la Troada. 8 Și s'a arătat lui Pavel noptea vedenie: Un bărbat Macedonian 9 stă rugându-l, și dicend: Treci în Macedonia și ne ajută. Ear 10 când a văzut vedenia, îndată am cercat si eșim în Macedonia, socotind că ne chiamă Domnul si li predicăm evangelia.

Drept aceea pornind de la Troada, am mers drept la Sa- 11 motracia, și a doua zi la Neapoli; Și de acolo la Filippi, care 12 este orașul cel întâiu al părții acesteia a Macedoniei, și colonii; și într'acel oraș am petrecut câte-va zile. Și în ziua sâmbetei am 13 eșit afară din oraș, lângă riū, unde era îndatinat a se face rugăciune; și ședend, vorbiam către femeile ce se adunaseră. Și 14 o femeie, anume Lidia, neguțătoresă de purpură, din orașul Thiatirilor, temetore de Dumnezeu, asculta; căreia Domnul i-a deschis ânima, ca si ia aminte la cele ce se vorbeau de Pavel. Și botezându-se ea și casa ei, s'a rugat, dicend: De mă soco- 15 tiți a fi credincioasă Domnului, intrați în casa mea și rămâneți aici. Și ne-a înduplicat.

Ear mergend noi la rugăciune, ne-a întimpinat o fată, care avea 16 spirit pithonic, și care aducea câstig mult stăpânilor ei, vrăjind. Acesta urmând lui Pavel și nouă striga, dicend: Acești ômeni 17 sânt servii lui Dumnezeu celui Pre-înalț, cari ni vestesc calea

- 18 mântuirii. Și acesta făcea în multe zile. Ear supărându-se Pavel, și întorcându-se, a dis spiritului: Eu îți ordon în numele lui Iisus Christos, să ești dintr'însa. Și a eșit în acea oră.
- 19 Și vedând stăpânii ei, că s'a perdut speranța câstigului lor, prindând pre Pavel și pre Sila, i-au ținut în țirg la dregători.
- 20 Și ducându-i la magistrați, au dis: Acești oameni, fiind iudei, 21 turbură orașul nostru, și învătă datine, cari nu ni este permis 22 a le primi, nici a le face, fiind noi Romani. Și mulținea s'a rădicat în tumult contra lor; și magistrații, rupându-și vestimintele, au ordonat să i bată. Și dându-li multe lovituri i-au pus în închisore, ordonând păditorului închisorei să i pădască cu siguranță. Acesta primind ast-feliu de ordin, i-a pus în închisore cea din întru, și a băgat picioarele lor în butuc.
- 25 Ear la miezul nopții Pavel și Sila rugându-se au cântat cântece de laudă lui Dumnezeu, încât îi auziau cei-l-afți arestați.
- 26 Și fără de veste s'a făcut cutremur mare, încât s'au clătite temelile închisorei; și îndată s'au deschis toate ușile, și lanțurile tuturor s'au dislegat. Și disceptându-se păditorul închisorei, și vedând deschise ușile închisorei, scoțând sabia, vrea să se omoare, scotind că au scăpat arestații. Ear Pavel a strigat cu voce tare, zicând: Nimic rău nu îți face, căci toți suntem aici. Atunci el cerând luminare, a surs în întru, și tremurând se prosternea înaintea lui Pavel și a lui Sila; și scoțându-i afară a dis: Domnilor, ce trebuie să fac, ca să mă mântuiesc?
- 31 Ear ei au dis: Crede în Domnul Iisus Christos, și te vei mântui, tu și casa ta. Și i-au vorbit cuvântul Domnului, lui și tuturor celor din casa lui. Și luându-i într'acea oră a nopții, li-a spălat ranele, și s'a botezat el și toți ai lui îndată. Și ducându-i în casa sa, li-a pus mäsă; și s'a bucurat cu toată casa sa, că a creșut în Dumnezeu.
- 35 Și făcându-se ziua, au trimis magistrații pre servitori, când: Dimite pre acei oameni. Și a spus păditorul închisorei aceste cuvinte lui Pavel: Magistrații au trimis să fiți eliberați; acum dar ești, și mergeți în pace. Ear Pavel li-a dis: Ei ne-au bătut înaintea tuturor fără de judecată, măcar că suntem Romani, și ne-au băgat în închisore; și acum ne scot pe ascuns; nu așa; ci să vie ei și ne scote. Și au vestit servitorii aceste cuvinte magistraților; și acestia s'au temut, auzind că sunt Romani. Și viind li s'au rugat; și scoțându-i îi poștiau să i eșă din oraș. Și eșind din închisore au intrat în Lidia; și vedând pre frații și mângâiându-i, s'au dus.

CAP. XVII.

Petrecerea lui Pavel in Thessalonic, in Berea și in Athena.

Și trecând prin Amfipoli și Apollonia, a venit la Thessa- 1
lonic, unde era sinagogă a Iudeilor. Ear Pavel, după 2
datoria sa, a intrat la ei, și în trei sâmbete a disputat cu ei din 3
scripturi; Dovădind și arătând, că trebuia Christos să sufere, 4
și să învieze din morți, și că acest Iisus pre care ei vă vestesc 5
este Christos. Și unii dintr'înșii au creștut, și s'au însoțit cu 6
Pavel și cu Sila, și mulțime mare din Ellini pioși, și din femei 7
inseminate nu pucine.

Ear Iudeii, cari nu credeau, implându-se de invidiu, și luând 8
cu sine pre nisce oameni rei din cei proști, și făcând glotă, au 9
întăritat orașul; și năvălind asupra casei lui Iason, căutați să'i 10
scote la popor. Dar neaflându-și, trăgeau pre Iason și pre unii 11
din frați la mai marii orașului, strigând; Aceștia cari au turbu- 12
rat totă lumea au venit și aici; Iason i-a găzduit pre ei. A- 13
cestia toți făptuesc contra ordinilor Cesarului, zicând că este 14
alt rege, Iisus. Și au turburat pre popor și pre mai marii 15
orașului, cari auțiau acestea. Și luând garanție de la Iason 16
și de la cei-alți, i-au dimis.

Și frații îndată noptea au trimis pre Pavel și pre Sila la Berea; 17
cari mergând, au intrat în sinagoga Iudeilor. Aceștia erau mai 18
nobil decât cei din Thessalonic, primind cuvântul foarte bucurându- 19
și în toate zilele cercând scripturile, de sunt acestea așa. Deci 20
mulți dintr'înșii au creștut, și din Ellini însemnați, și femei și 21
bărbați, nu pucini. Ear aflând Iudeii cei din Thessalonic, că 22
și în Berea s'a predicat de Pavel cuvântul lui Dumnezeu, au 23
venit și acolo, ațitând pre popor. Și îndată au trimis frații pre 24
Pavel și merg la mare. Ear Sila și Timothei au acceptat acolo. 25
Ear cei ce însoțiau pre Pavel, l-au dus până la Athena, și luând 26
ordine cătră Sila și Timothei, ca cât mai curând să vie la el, 27
s'au dus.

Ear acceptându-și Pavel în Athena, se irita într'însul spi- 28
ritul lui, vedând cetatea plină de idoli. Drept aceea disputa 29
în sinagogă cu Iudeii și cu proseliții, și în tîrg în toate zi- 30
lele cu cei ce se întilnuia. Atunci ore-cari filosofi din E- 31
picurei și din Stoiici disputa cu el; și unii diceau: Ore ce ar 32
voi acest birfitor să zică? car alții: Se pare că este vestitor 33
de deii străini; pentru-că li predica pre Iisus și învierea. Și 34
primindu-l l-au dus la Arcopag, zicând: Ore putem săi ce 35
este această învățătură nouă despre care tu vorbești? Căci tu 36
băgi în urechile noastre nisce lucruri străine; drept aceea vom 37
și scim ce ar fi acestea. (Căci toți Athenienii și străinii nou- 38
veniți nu se ocupa de nimic alta, decât de a vorbi său au auzi 39
ceva nou).

- 22 Atunci Pavel stând în mijlocul Areopagului a *dis*: Bărbați
 23 Athenei, în toate vă vede, că știți mult la *dei*. Căci trecând
 și privind obiectele de adorațiune ale voastre, am aflat și un al-
 tar pe care este înscris: NECUNOSCUTULUI DUMNEDEU.
 Deci pre care voi îl adorați necunoscându-l, pre acesta eu vi-l
 24 vestesc. Dumne-deu care a făcut lumea și toate cele ce sânt
 într'însa, acesta fiind Domnul ceriului și al pământului, nu lo-
 25 cuesce în temple făcute de mâni; Nici de mâni omenesci se
 servește, ca cum având trebuință de ceva, de vreme ce el dă tutu-
 26 ror viață și suflare și toate; Și a făcut dintr'un sânge tot nea-
 mul omenesc, și locuiescă pe totă fața pământului, determinând
 27 timpii, otărîși și marginile locuinței lor; Ca și caute pre Dom-
 28 de fie-care din noi. Căci într'însul viețuim și ne mișcăm și
 sântem; precum ore-cari din poezii vostri au *dis*: Căci și neam al
 29 lui sântem. Deci de vreme ce sântem neam al lui Dumne-deu,
 nu ni se cade a socoti, cum că dumnezeirea este asemenea au-
 rului său argintului său pietrei, care este cioplitură a mește-
 30 șugului și a gândului omului. Deci timpii nesciinței acesteia
 trecându-l Dumne-deu cu vederea, acum ordonă tuturor ome-
 31 nilor pretutindenea să se pocăiescă; Pentru-că el a otărît o *diuă*,
 în care va să judece lumea în dreptate, prin bărbatul pre care
 l-a orînduit, dând tuturor siguranță *despre acesta* prin învierea
 lui din morți.
 32 Ear auzind de învierea morților, unii își băteau joc; ear alții
 33 au *dis*: Si te auzim earăși despre acesta. Așa Pavel a eșit
 34 din mijlocul lor. Ear ore-cari bărbați lipindu-se de el au
 cređut; între cari *era* și Dionisie Areopagitul, și o femeie a nu-
 me Damaris, și alții cu dinșii.

CAP. XVIII.

Pavel rămâne în Corintă un an și jumătate; cercetază în urmă mai multe biserici. Apolos.

- 1 După acestea eșind Pavel din Athena, a venit la Corintă.
 2 Și aflând pre ore-care Iudeu anume Akila, de neam din
 Pont, care de curând venise de la Italia, și pre Priskilla fe-
 meea lui, (pentru că Claudie ordonase să eșe toți Iudeii din
 3 Roma,) a venit la ei. Și fiind el de aceeși meserie, a ramas la din-
 4 șii și a lucrat; căci erau de meserie făcători de corturi. Și vorbia
 în sinagogă în toate sâmbetele, și convingea și pre Iudei și pre
 5 Ellini. Ear sosind de la Macedonia Sila și Timotheiū, Pavel
 era cuprins de spirit, mărturisind Iudeilor că Iisus este Christos.
 6 Ear opunându-se ei și hulind, scuturându-și vestimintele li-a
 7 *dis*: Sângele vostru fie asupra capului vostru; eu sânt curat; de
 acum mă voi duce la ginte. Și mutându-se de acolo, a re-

CAP. XIX.

Predicarea lui Pavel in Efes. Rescôlă pornită contra lui.

- 1 Ear când era Apolos in Coriuth, Pavel trecând prin păr-
- 2 țile cele de sus, a venit la Efes; și aflând pre ore-cari
- 3 Ear ei 'i-au ȑis: Ancă nici nu am aȑdit de este Spirit Sânt.
- 4 Și 'i-a întrebat: Dar cu ce botez v'ați botezat? Dis-au ei: Cu
- 5 botezul lui Ioan. Ear Pavel a ȑis: Ioan a botezat cu botezul
- 6 pocăinței, ȑicând poporului, ca si creȑe in cel ce vine după
- 7 dinsul, adică in Christos Iisus. Și aȑind acăsta, s'au botezat
- 8 ei, a venit Spiritul Sânt preste dișii; și vorbeau in preste
- 9 profețiau. Și erau toți bărbați ca la doi-spre-ȑecc.
- 10 Și el intrând in sinagogă, cu îndrăznelă vorbea trei luni,
- 11 disputând spre a'î convinge in cele de imperăția lui Dumnezeu.
- 12 Ear de vreme ce unii se impetriau și nu ascultau, vorbind rēu
- 13 de acăstă cale inaintea mulțimei, Pavel depărtandu-se de la ei,
- 14 a oșebit pre discipuli; și a convorbit in tôte ȑilele in scôla
- 15 unui Tirau. Și acăsta s'a făcut in doi ani, încât toți cei ce
- 16 locuiau in Asia au aȑdit cuvântul Domnului Iisus, atât Iudeii
- 17 cât și Ellinii. Și făcea Dumnezeu minuni insemnate prin mâ-
- 18 nile lui Pavel; Iucât și preste cei bolnavi se puneau măcrămi
- 19 sēu basmale, ce se atinseseră de corpul sēu, și se depărtau de
- 20 la ei bólele, și spiritele cele rele eșiau dintr'inși.
- 21 Atunci ore-cari din esorcisti iudeesci, cari cutrierau, s'au
- 22 încercat a chiăma preste cei ce aveau spiritele cele rele nu-
- 23 mele Domnului Iisus, ȑicând: Vē jurăm cu Iisus, pre care Pavel
- 24 predică. Și erau șapte fii ai unui Sheva, archiereu iudeu,
- 25 cari făceau acăsta. Și respunȑend spiritul cel rēu, a ȑis: Pre
- 26 Iisus cunosc, și pre Pavel cunosc; dar voi cine sânteti? Și
- 27 sārind asupra lor omul in care era spiritul cel rēu, și biruin-
- 28 du-ȑi, 'i-a maltratat, încât au fugit dintr'acea casă goli și rāniȑi.
- 29 Și acăsta s'a fūcut cunoscut la toți Iudeii și Ellinii ce locuiau
- 30 in Efes; și a căȑut frică preste toți aceia, și se glorifica nu-
- 31 mele Domnului Iisus. Și mulȑi din cei ce creȑuseră veniau, mār-
- 32 turisind și vestind ce au făcut. Mulȑi și din cei ce făcuseră
- 33 vrăjitorie, aducȑnd cărȑile, le ardeau inaintea tuturor; și soco-
- 34 tind prețurile lor, au aȑlat cincȑ-deci de miȑ de arginȑi. Așa
- 35 de puternic crescea și se întăria cuvântul Domnului.
- 36 Ear finindu-se acestea, 'și-a propus Pavel, ca trecȑnd prin
- 37 Macedonia și Achaia, si mērgē la Ierusalem, ȑicând: După ce
- 38 voiȑ fi acolo, trebuie si vēȑ și Roma. Și trimiȑȑnd la Mace-
- 39 donia doi din ajutătorii sēi, pre Timotheu și pre Erast, el sin-
- 40 gur a remas in Asia cātva timp.
- 41 Ear intr'acel timp s'a născut nu pucină turburare despre

Căci ore-care argintar, anume Demetrie, fă- 24
cea pentru Diana temple de argint, și da mult câstig meșteri-
lor; Deci adunându-și pre acestia și pre lucrătorii lor a 25
Bărbaților, sciți că dintr'acest lucru este câstigul nostru; Inse 26
vedeți și auțiți, că nu numai in Efes, ci mai in totă Asia,
acest Pavel a înduplecat și a abătut mult popor, 27
sunt dumnezei cei ce se fac de mâni; Și nu numai această 27
meșerie a noastră este in pericol a se nimici; ci și templul
marei ștei Diana se va disprețui, și se va surpa majestatea ei,
pre care totă Asia și lumea o adorează.
Auzind acesta și implându-se de mânie au strigat, 28
Mare este Diana Efesenilor! Și s'a implut totă cetatea de tur- 29
burare; și s'au pornit toți cu un cuget la teatru, răpind cu sine
pre socii lui Pavel, pre Gaiu și pre Aristarch Macedonenii.
Ear Pavel vrând să intre in popor nu l-au lăsat discipulii. 30
Acă și unii din mai marii Asiei, fiindu-i amici, au trimis la 31
dinsul, rugându-l si nu se ducă la teatru. Într'acestea unii 32
cei mai mulți nu sciau pentru ce se adunaseră. Atunci au 33
făcut pre Alessandru și eșé din popor, propunându-l Iudeii. Ear
Alessandru făcend cu mâna, vrea si vorbescă cătra popor. Ear 34
cunoscend că este Iudeu, toți cu o voce, care ținu ca vre-o doué
ore, strigau: Mare este Diana Efesenilor.

Inse cancelarul a potolit pre popor, 35
care om nu scie că cetatea Efesenilor este închinătoră a marei ștei
Diana și a iconei cădute de la Ioe. Deci fiind acestea fără 36
contradicere, vi se cuvine si vă astemperați, și si nu faceți nimic
cu pripelă. Căci ați adus pre acești bărbați, cari nu sunt nici 37
Demetrie și meșterii ce sunt cu el au ceva contra cuiua, 38
de judicată se țin, și proconsuli sunt; pirescă-se unul pre altul.
Ear dacă aveți alt ceva de cerut, se va decide in adunare le- 39
gală. Căci suntem in pericol a fi piriți pentru rescôla de as- 40
tă-ți, fiind-că nici o cauză nu este, dupre care am puté si dăm
semă pentru această turburare. Și acesta 41
dunarea.

CAP. XX.

Pavel se duce in Macedonia. Învierea lui Etich. Pavel trece la
Milet, unde salută la dispărțire pre bătrânii bisericeii din Efes.

Ear după ce a încetat tumultul, Pavel chîmănd la sine 1
pre discipulii, și luându-și diua bună de la dinșii, a eșit si
mêrgé in Macedonia. Și trecend prin părțile acelea, și in- 2
demnându-și cu cuvinte multe, a venit in Grecia; Și a remas 3
acolo trei luni. Ear pândindu-l Iudeii când era si se sue in

- 4 Siria, și-a propus să se întorcă prin Macedonia. Și mergeau
cu el până la Asia Sopatru Bereanul; și din Thessaloniceni
Aristarch și Secund, și Gaiu Derbeanul și Timothei; ear din
5 Asia Tichic și Trofim. Acestia mergând înainte ne-au ascep-
6 tat în Troada. Ear noi după zilele azimilor am plutit de
la Filippi, și în cinci zile am venit la ei în Troada, unde am
7 remas șapte zile.
8 Ear la întâia zi a săptămânei, fiind adunați discipulii și frân-
gă pâne, Pavel având a purcede a doua zi, convorbia cu diinii;
9 și și-a prelungit cuvântul până la miezul nopții. Și erau
10 multe luminări în foisorul unde erau adunați. Și erau
11 enăr a nume Evtich la feréstră, fiind cuprins de somn greu;
și vorbind Pavel mult timp, biruit de somn a cădut jos din roudul
12 al treilea, și l-au rădicat mort. Ear Pavel pogorindu-se, a
13 cădut preste el, și îmbrătoșindu-l a dis: Nu vă turburați; căci
14 sufletul lui este într'insul. Atunci suindu-se, și frângend pâne,
15 și mâncând și vorbind in-de-ajuns până la ziua, apoi a poruit.
16 Ear noi mai înainte mergend cu corabia am plutit la Assos,
avend a lua de acolo pre Pavel; căci așa era orinduit, vrând
17 al ei să mergă pe jos. Și intilnindu-se el cu noi la Assos, l-am
18 luat și am venit la Mitilena. Și de acolo plutind, a doua zi
19 am sosit în fața Chiului, ear în cea-l-altă zi am ajuns la Samos;
20 și remăind în Trogiliu, a doua zi am venit la Milet. Căci Pa-
vel se decisese să trecă alături Efesul, ca si nu i se întemple
21 să întârzie în Asia; căci se grăbia, de ar pute, să fie în Ierusa-
lem în ziua Cincidecimei.
22 Și din Milet trimițend la Efes a chîămat pre bătrânii bise-
ricei. Și viind ei la el, li-a dis: Voi știți cum am fost cu voi
23 în tot timpul, din ziua cea d'întăia în care am intrat în Asia;
24 Servind Domnului cu totă umilința, și cu multe lacrimi și ispite,
25 cari mi s'au întemplat prin pândirile Iudeilor; Și că nu am
ascuns de la voi nimic dintre cele de folos, predicându-vi evan-
26 gelia, și învățându-vă în public și prin case; Predicând și
Iudeilor și Elhinilor pocăința către Dumnezeu, și credința în
27 Domnul nostru Iisus Christos. Și acum éca eu împins de spi-
rit merg la Ierusalem, nesciind cele ce mi se vor întempla a-
28 colo; Decât numai că Spiritul cel Sânt mărturisește în toțe
29 orasele, dicend că lanțuri și strîmtorări mă asceptă. Inse nu
mă ocup de acésta, nici viața mea nu'mi-o socotesc mai prețioasă,
30 decât a fini mersul meu cu bucurie, și serviciul ce am luat
de la Domnul Iisus, a mărturisi evangelia harului lui Dumnezeu.
31 Și acum éca știu că nu veți mai vedé fața mea voi toți, printre
32 cari am petrecut predicând imperăția lui Dumnezeu. Pentru
aceea vi mărturisesc în ziua de astă-zi, că curat sînt eu de

sângele tuturor. Căci nu m'am ferit de a vi vesti voue tot 27
 consiliul lui Dumnezeu. Drept aceea luați aminte de voi și 28
 de totă turma, în care Spiritul Sânt v'a pus episcopi, și păstoriți
 biserica lui Dumnezeu, care a câștigat-o cu sângele său. Căci 29
 știu această, că după plecarea mea vor intra între voi lupi grei,
 cari nu vor cruța turma; Și dintre voi chiar se vor scula băr- 30
 bați vorbind cele perverse, ca și tragă pre discipuli după dinșii.
 Pentru aceea priveghiați, aducându-vi aminte, că trei ani noaptea 31
 și ziua nu am încetat cu lacrimi de a sfătuî pre fie-care din voi.
 Și acum, fraților, vă încredințez lui Dumnezeu, și cuvântului 32
 barului său, care poate a vă edifica și a vi da mosecînire între toți
 cei sînțiți. Argintul său aurul său vestmîntul nici a unuia nu 33
 am poștit. Voi înși-vă știți, că aceste mîni au lucrat pentru 34
 trebuințele mele și ale socilor mei. În toate v'am arătat, cum 35
 că lucrînd se cade și ajutați celor slabi, aducându-vi aminte
 de cuvîntul Domnului Iisus, că el a zis: Mai fericit este a da
 decît a lua.

Și acestea dicînd, plecându-și genunchiele sale, s'a rugat 36
 cu ei toți; Și au plîns toți mult, și cădînd pe grumazul lui 37
 Pavel îl săruta; Amărîndu-se cu deosebire pentru cuvîntul ce
 li dîse, că nu vor mai vedea fața lui. Și l'escorta; la corabie.

CAP. XXI—XXIII.

*Agab. Pavel vine la Ierusalem. Iudeii îl maltratează. Vorbirea lui
 Pavel către Iudei; acestia cer mîrtea lui; el este pus în închisore;
 Pavel se apără înaintea sinedrului Iudeilor. Unii Iudei voiesc să l'
 omore. Guvernătorul îl trimite la Cesarea.*

Ear dispărîndu-ne cu greu de dinșii și îmbărcându-ne, 1
 am venit drept la Cos, și a doua zi la Rhodos, și de
 acolo la Patara. Și aflînd o corabie trecînd la Finicia, suin- 2
 du-ne într'însa am plutit. Și ivindu-se Cipru, și lăsându-l în 3
 stînga, plutiam la Siria, și ne-am debarcat în Tir; căci acolo
 era și fie discărcată corabia de povoră. Și aflînd discipuli 4
 am remas acolo șapte zile; acestia diceau lui Pavel prin Spiritul,
 că si nu se sue la Ierusalem. Ear după ce au trecut a- 5
 ceste zile, am plecat și mergem, escortați fiind de toți cu femei
 și cu copii, până afară din oraș; unde plecînd genunchiele pe 6
 ferm, ne-am rugat. Și luîndu-ni ziua bună unii de la alții, ne-am
 suit în corabie; ear aceia s'au întors a casă.

Ear fiind noi călătoria pe apă de la Tir, am venit la Pto- 7
 lemaida, și salutînd pre frați am remas o zi la ei. Ear a doua 8
 zi eșînd noi cari eram cu Pavel, am venit în Cesarea; și intrînd
 în casa lui Filip evangelistul, care era din cei șapte, am remas
 la el; Și acesta avea patru fîe feciôre, cari profețiau. Și pe- 9 10
 trecînd noi acolo multe zile, a venit din Iudeea un profet a-

- 11 nume Agab. Acesta viind cătră noi, și luând brăul lui Pavel, și legându-și mâinile și picioarele, a zis: Așa vorbesce Spiritul Sânt: Ast-feliu vor lega Iudeii în Ierusalem pre bărbatul al căruia ruia este acest brâu, și l' vor trăda în mâinile gintelor. Și așdind acestea, il rugam noi și cei de loc de acolo, ca si nu se sue el la Ierusalem. Inse Pavel a respuns: Ce faceți, de plău-geți și m'i intristați ânima? căci eu sânt gata nu numai a fi legat, ci și a muri în Ierusalem pentru numele Domnului Iisus.
- 14 Așa neputând noi a l'îndupleca, am încetat, dîcînd: Voea Domnului si fie.
- 15 16 După câteva zile gătindu-ne, ne suiam la Ierusalem. Și im-
preună cu noi au venit și unii discipuli de la Cesarea, ducându-ne
la ôre-care Mnason Ciprian, discipul vechiu, la care și găzduiam.
- 17 18 Și sosind noi în Ierusalem, frații ne-au primit bucuros. Ear
a doua zi a intrat Pavel împreună cu noi la Iacob; și toți bă-
pe traniu s'au adunat acolo. Și salutându-i, spunea câte una
pe rînd cele ce a făcut Dumnezeu între ginte prin serviciul
20 lui. Și ei așdind glorișcău pre Domnul, și i-au zis: Veți
frate, câte miriade de Iudei sînt, cari au creșut, și toți sînt
21 zeloși pentru lege. Și sînt informați despre tine, că înveți pre
toți Iudeii cei d'între ginte, si se lepede de Moise, dîcînd ca
si nu 'și circumcidă pre copii lor, nici si âmbles duple datine.
- 22 Ce dar este? Neapărat se va aduna mulțime, căci vor așdî
23 ai venit. Deci fă acêsta, care iți dîcem: Sînt la noi patru
24 bărbați, cari au făgăduință asupra-lî. Pre acestia luându-i,
curățesce-te împreună cu ei, și chieltuesce pentru ei, ca si si
rază capul; așa vor cunósce toți, că din cele de cari au fost
informați despre tine nimic nu este *adererat*, ci că tu continui a păși
25 legea. Ear în privința gintelor cari au creșut noi am scris,
otărînd, că ei nimic si nu pădêscă de acest feliu, decăt numai,
ca si se ferêscă de cele sacrificate idolilor, și de sânge, și de
cele sugrumate, și de disfrânare.
- 26 Atunci Pavel luând pre bărbați și a doua zi curățindu-se cu
ei, a intrat în templu, și anunța că va împlini zilele curățeniei,
până ce se va aduce sacrificii pentru fie-care dintr'înșii.
- 27 Dar mai finindu-se acele șapte zile, Iudeii cei din Asia vê-
dîndu-l în templu, au întăritat tot poporul, și au pus mâinile
28 pe el, strigând: Bărbați Israeliti, ajutați! Acesta este omul
care învêta pre toți în tot locul contra poporului și a legei și
a locului acestuia; încă și Ellini a introdus în templu, și a
29 spurcat acest sânt loc. (Căci vêduseră pre Trofim Efeseanul
în cetate cu el, pre care socoteau că l-a introdus Pavel în
30 templu). Și se mișca tîtă cetatea, și a alergat împreună po-
porul; și prîndînd pre Pavel il trăgeau afară din templu; și in-
dată s'au închis ușile.

Și căutând ei si'l omóre, a venit veste la căpitanul cohor- 31
 tei, cum că s'a turburat tot Ierusalemul; Care îndată luând 32
 ostași și sutași, a alergat cătră ei; ear ei vëdënd pre căpita-
 nul și pre ostași, au încetat de a hate pre Pavel. Atunci că- 33
 pitanul apropiindu-se, l'a apucat, și a ordonat si'l lege cu doue
 lanțuri; și întreba cine este și ce a făcut. Și unii strigau u- 34
 na, alții alta între mulțime; și neputënd si înțelegë adevêrul
 pentru gîlcévă, a ordonat si'l ducé la citadelă. Și ajungënd 35
 la trepte, a trebuit si fie purtat de ostași pentru violența po-
 porului. Căci mulțimea poporului mergea după el, strigând: Ia-l. 36

Și vrënd si'l bage în citadelă, Pavel a đis căpitanului: 37
 Îmi este permis a đice ceva cătră tine? El a đis: Scii Elli-
 nesce? Ore nu esci tu Egipteanul, cel ce mai 'nainte de đilele 38
 acestea te-ai resculat, și ai scos în pustie pre cei patru mii de
 brigândi? Ear Pavel a đis: Eū sūnt om Iudeū Tarsean din 39
 Cilicia, cetățean al unei cetăți care nu este neînsemnată; și te
 rog, dă-mi voe si vorbesc cătră popor. Și dându-ți voe, Pa- 40
 vel stând pe trepte a făcut cu mîna poporului. Decî făcën- 41
 du-se mare tăcere, a vorbit în limba ebreescă, đicënd:

Bărbați, frați și părinți, auđiți acum cuvêntul meu de a- XXII
 părare cătră voi. (Și auđind, că li vorbesce în limba 2
 ebreescă, au făcut mai mare tăcere.) Și el a đis: Eū sūnt bār- 3
 bat Iudeū, născut în Tarsul Ciliciei, și crescut în acéstă cetate
 la picîorele lui Gamaliel, învățat cu esactitate în legea părin-
 țescă, fiind zelos cătră Dumnedeū, precum voi toți sūnteți as- 4
 tă-đi; Și am persecutat acéstă doctrină până la mörte, legând 5
 și trădând la închisóre și bărbați și femeî. Precum și archie-
 reul și totă bătrânimea pôte mărturisi de mine, de la carele
 luând și epistole cătră frați, mergeam la Damasc, ca și pre cei
 ce erau acolo si'i aduc legați în Ierusalem, ca si se pedepsescă.
 Și mergënd eū și apropiindu-më de Damasc, într'amédă-đi fără 6
 de veste a strălucit din ceriū lumină mare împrejurul meu.
 Și am cădüt la pămênt, și am auđit vöce đicëndu-mă: Saule, 7
 Saule, de ce më persecuți? Ear eū am respuns: Cine esci, 8
 Dömnë? și a đis cătră mine: Eū sūnt Iisus Nazarianul, pre care
 tu persecuți. Ear cei ce erau cu mine au vëđüt lumina, și 9
 s'au înfricoșat; dar vöcea celui ce'mî vorbea nu au auđit-o.
 Și am đis: Ce vöiți face, Dömnë? Ear Domnul a đis cătră mine: 10
 Scölä-te și mergi în Damasc, și acolo ți se va vorbi despre
 tóte cele ce ți s'au orinduit si le faci. Și fiind-că nu puteam 11
 vedé de strălucirea luminei aceleia, condus fiind de mână de
 cătră cei ce erau cu mine am venit în Damasc. Ear öre-care 12
 Anania, bărbat pios dupre lege, probat de toți Iudeii ce lo-
 cuiaū acolo, Viind la mine, și stând înainte, m'ă-a đis: Frate 13
 Saul, veđi earăși. Și într'acea örä am căutat la el. Ear el a 14

- dis: Dumnezeuul părinților noștri te-a ales, ca și cunoscî voea
 15 lui, și si vezi pre cel Drept, și si auzi voce din gura lui. Căci
 vei fi marturul lui cătră toți omenii de cele ce ai vădut și ai
 16 auzit. Și acum ce întârzi? scôlă-te, și boteză-te, și ți spală
 17 păcatele tale, chiamând numele Domnului. Și s'a întemplat
 când m'am întors la Ierusalem și m'e rugam în templu, m'am
 18 aflat în uimire; Și l-am vădut dicendu-mi: Grăbește, și ești
 curînd din Ierusalem; căci nu vor primi mărturia ta despre
 19 mine. Și am dis: Dîmne, ei știu că eu am pus în închisore
 20 și am bătut în sinagogi pre cei ce credeau în tine; Și când se
 vîrșă sîngele lui Ștefan marturului tîu, eram și eu de față, și
 am consimțit la omorirea lui, pîdînd vestmintele celor ce l'o-
 21 morau. Și m'i-a dis: Mergi; căci eu te voi trimite departe
 la gînte.
- 22 Și l-au ascultat pînă la acest cuvînt, dar atunci au rădicat
 vocea lor, dicînd: Ia-l de pe pămînt pre unul ca acesta, căci
 23 nu se cade ca el si trăească. Și strigînd ei și rupînd vest-
 24 mintele, și aruncînd pulbere în aer; A ordonat căpitanul si l'
 ducă în forteretă, dicînd ca el si se cerceteze cu bătăi; spre a se
 25 cunosce, pentru care causă strigau așa contra lui. Ear pre când
 îl legaui cu curele, a dis Pavel cătră sutașul cel ce sta de față:
 Ôre vi este permis a bate om Roman, și fără de judicată?
 26 Și auzînd sutașul, a mers de a spus căpitanului, dicînd: Caută
 27 ce vei si faci; căci acest om este Roman. Atunci viînd că-
 28 pitanul l'a dis: Spune-mi, de esci tu Roman. Ear el a dis:
 Da. Și a respuns căpitanul: Cu mulți bani am dobîndit ce-
 tățenia acêsta. Ear Pavel a dis: Eu chiar sînt născut întru a-
 29 cêsta. Atunci îndată s'au depărtat de la el cei ce vreau si l'
 baté; și căpitanul s'a înfricoșat după ce a înțeles că este Ro-
 man, și pentru-că îl legase.
- 30 Și a doua-zi vrînd si cunosce adevêrul, pentru ce este acusat
 de Iudei, l'a eliberat din lanțuri, și a ordonat si vie archiereii
 și tot sinedriul lor, și aducînd pre Pavel, l'a pus în meșilocol lor.
- XXIII** Ear Pavel privind la sinedriu, a dis: Bărbați, frați, eu cu
 toată buna consciință am viețuit înaintea lui Dumnezeu.
 2 pînă într'acêstă zi. Ear archiereul Anania a ordonat celor
 3 ce l' sta înainte, si l' baté preste gură. Atunci Pavel i-a dis:
 Te va bate Dumnezeu, pîrete vîrui; căci sezi si mă judeci
 4 dupre lege, și ordonî si mă baté contra legii? Ear cei ce sta
 înainte au dis: Dar tu insultî pre archiereul lui Dumnezeu?
 5 Ear Pavel a dis: Nu am știut, fraților, că este archiereu; căci
 este scris: Pre mai marele poporului tîu si nu l' vorbesci de rău.
 6 Ear cunoscînd Pavel, că o parte sînt Saddukei, ear alta
 Farisei, a strigat în sinedriu: Bărbați, frați, eu sînt Fariseu, fiu de
 Fariseu; pentru credința în învierea morților eu sînt tras în ju-

dicată. Ear vorbind el acesta, s'a făcut certă între Farisei și între Saddukei, și s'a despărțit adunarea. Căci Saddukeii dic, că nu este înviere, nici ânger, nici Spirit; ear Fariseii le mărturisesc amândouă. Și s'a născut strigare mare; și sculându-se cărutarii din partea Fariseilor, se certău, dicend: Nici un rēu nu aflăm într'acest om; ear de 'i-a vorbit spirit său ânger, și nu ne opunem lui Dumne-deu. Și născându-se gîlcēvā mare, și ordonat ostașilor să vie, și si'l răpescă din mediilocul lor, și si'l ducē in forteretă. Ear in nōptea următoare stāndu-'i Domnul înaintē, 'i-a đis: Îndrăznesce, Pavele! căci precum ai mărturisit de mine in Ierusalem, așa ți se cade și mē mărturisesci și in Roma.

Ear făcēndu-se diuă, s'au adunat unii Iudei, și s'a anatēmatizat, dicend, că nici vor mânca nici vor bē, până nu vor omori pre Pavel. Și erau mai mulți de patru-đeci cei ce făcu seră acest jurāmēt. Acestia mergēnd la archirei și la bă-trāni, au đis: Cu anatema ne-am anatēmatizat, că nimic nu vom gusta, până nu vom omori pre Pavel. Acum dar voi împreună cu sinedriul faceți cunoscut căpitanului, ca mîne si'l pogore la voi, ca cum ați vrē si cercați mai cu amăruntul despre el; ear noi, mai 'nainte de a se apropie el, sūntem gata si'l omorim.

Și auzind fiul surorii lui Pavel de complot, mergēnd a intrat in forteretă, și a spus lui Pavel. Atunci Pavel chiāmānd la sine pre unul din sutași, a đis: Du pre acest tēnēr la căpitanul; căci are ceva si'i spue. Decī acela luādu-'l, 'l-a dus la căpitanul, și 'i-a đis: Pavel arestatul, chiāmāndu-mē la sine, s'a rugat si aduc pre acest tēnēr la tine, căci are ceva si'i spue. Ear căpitanul luādu-'l de mână, și ducēndu-se la o parte, 'l-a întrebat: Ce este aceea ce ai si'mi spu? El a đis: Iudeii s'au sfātuit si te rōge, ca mîne si aduci pre Pavel la sinedriu, ca cum ar vrē ceva mai cu amăruntul si întrebe despre dînsul. Deci tu si nu'i ascuți; căci il pādesc bărbați mai mulți de patru-đeci, cari s'au anatēmatizat, ca nici si mănānce, nici si bea, până nu'l vor omori; și acum sūnt gata, asceptānd făgăduință de la tine. Decī căpitanul a dimis pre tēnērul, oprindu-'i si nu spue nimenui, că 'i-a arātat acestea.

Ear chiāmānd pre doi din sutași, a đis: Gătiți douē sute de ostași, și douē sute de lānceri, și șēpte-đeci de călăreți, si mērgē până la Cesarea, la a treia oră din nōpte. Și aduceți dobitoce, ca si pue pre Pavel, spre a'l duce la Felics guvernatorul. Și a scris o epistolă de cuprînsul acesta: Claudie Lisia lui Felics pré-puternicului guvernător, salutare. Acest bărbat era prins de Iudei, și era si fie omorit de dișii; atunci am venit eu cu ôste, și l-am scăpat, înțelegēnd că este Roman.

- 28 Și vrînd să înțeleg cauza pentru care îl acuză, l-am pogorit la
 29 sinedriul lor. Și l-am aflat acusat în cestiune de legea lor.
 30 ear neavînd nici o vină vrednică de moarte sîeu de lanțuri. Și
 vestindu-mi-se, cum că Iudeii pîndesc pre acest hărbat, de in-
 dată l'am trimis la tine; ordonînd și acuzătorilor să spuie cele
 ce au contra lui inaintea ta. Fii sănătos.
 31 Atunci ostașii luînd pre Pavel, dupe cum li se ordonase,
 32 l-au adus noptea la Antipatrida. Ear a doua zi, lăsînd se,
 33 călăreți și mergî cu el, s'au întors in fortetă. Aceștia in-
 trînd in Cesarea, și trădînd guvernătorului epistola, au pus și
 34 pre Pavel inaintea lui. Și cetîndu-o guvernătorul, a întreat
 35 pre Pavel din cari părți este; și aflînd că este de la Cilicia, A
 dis: Te voiî auzi pre tine, cînd și acuzătorii tîi vor veni. A
 a ordonat ca el să fie pădit in palatul lui Erod.

CAP. XXIV.

Acușăținea și apărarea lui Pavel. Pavel inaintea guvernătorului Felici.

- 1 Ear după cinci zile s'a pogorit archiereul Anania cu bă-
 trîni și cu un orator anume Tertil, cari au informat pre
 2 guvernător contra lui Pavel. Și chîămat fiind el, Tertil a in-
 ceput a'l acusa, dicînd: Că multă pace am căstîgat prin tine,
 și că mai bune aședîminte s'au făcut pentru națiunea acêșta
 3 prin a ta prevedere. Noi, pre-puternice Felice, o recunós-
 4 cem in tot timpul, și in tot locul, cu totă mulțumita. Inse ca
 si nu te mai ostenesec, te rog si ne auzi in scurt cu a ta in-
 5 dulgență. Căci am aflat pre omul acesta pestilentios, și ață-
 țînd rescólă între toți Iudeii ce sînt in totă lumea, și care este
 6 mai marele sectei Nazarianilor; Care a și încercat a spurca
 templul; pre care l'am și prins, și am vrut si'l judicăm dupe
 7 legea noastră. Dar căpitanul Lisie viind, cu mare silă l-a luat
 8 din mîinile noastre; Ordunînd acuzătorilor lui să vie la tine;
 de la care, însuși cercetînd, vei puté și cunosci adevêrul tutu-
 9 ror acestora, de cari noi îl acuzăm. Și au consimțit și Iudeii,
 dicînd cum că acestea sînt așa.
 10 Atunci Pavel, după ce guvernătorul l-a făcut semn si vor-
 bescă, a respuns: Sciîndu-te, că de mulți ani esci judicător a-
 11 cestei națiuni, mai cu plăcere respund pentru sine'mi. Căci tu
 poți cunosce, că nu sînt mai mult decăt doue-spre-gece zile,
 12 de cînd m'am suit si mă inchin in Ierusalem; Și nici in tem-
 plu nu m'au aflat disputînd cu cineva, nici atățînd pre popor
 13 la rescólă nici in sinagogi nici in oraș; Nici pot dovedi a-
 14 cêșta de care acum mă acuză. Inse acêșta mărturisesc ție,
 că dupe doctrina pre care ei o dic eres, așa servesc Dumneđu-
 lui părinților mei, credînd tôte cele scrise in lege și in profeți;
 15 Avînd acêștă speranță in Dumneđu, carea și însuși acêștia au,

că va si fie înviere a morților, și dreptilor și nedreptilor. De aceea 16
eu mă deprind, si am tot-dea-una o conștiință nevinovată către
Dumnezeu și către oameni. Ear după mulți ani am venit si fac 17
milostenie la națiunea mea, și sacrificii. *Ocupându-mă cu a-* 18
ceasta, unii Iudei din Asia m'au aflat curățindu-mă în templu,
nici cu glătă nici cu gilcéva. Acela trebuia si fie de față 19
înaintea ta, și si mă acuse, de au ceva contra meu. Său a- 20
ceasta singuri si spue, de au aflat ceva nelegiuit în mine, stând
eu înaintea sinedriului; Decât numai în privința acestei unei 21
voce, cu care am strigat, stând între ei: Pentru învierea morților
eu mă judic astăzi de voi.

Ear Felics auzind acestea, și sciind mai cu esactitate des- 22
pre această cale, l-a mânat, dîcînd: Când va veni căpitanul
Lisie, voiți otări asupra celor relative la voi. Și a ordonat su- 23
tașului si pădască pre Pavel, și si l' ținē în ore-care libertate,
și pre nimene si nu oprască dintr'ai lui de a'i servi, său a
veni la el.

Ear după câteva zile viind Felics cu Drusilla femeea lui, 24
care era Iudeică, a chiămat pre Pavel, și l-a auzit despre cre-
dința cea în Christos. Și vorbind el despre dreptate, în- 25
frânare și judicata ce va si fie, cutremurându-se Felics a dis:
Pentru astă dată mergi; și când voiți afla timp, te voiți mai chiă- 26
ma. Ancă și spera, că i se vor da bani de la Pavel, ca si l' 27
elibereze; pentru aceea și mai adese-orî chiămându-l vorbua cu el.

Ear implinindu-se doi ani, a venit Porciū Fest în locul lui 28
Felics; ear Felics vrînd si facē plăcere Iudeilor, a lăsat pre
Pavel legat.

CAP. XXV, XXVI.

*Pavel se apără înaintea lui Fest, și apelază la Cesarul. El se apără
înaintea regelui Agrippa.*

Deci Fest intrînd în provincia, după trei zile s'a suit de 1
la Cesarea la Ierusalem. Atunci arhiereul și cei mai 2
însemnați ai Iudeilor l-au informat contra lui Pavel, și l'
rușai; Cerînd grația *loruși* contra lui Pavel, ca si l' trimițē 3
la Ierusalem. (Ear ei făcuseră complot, si l' ucidē pe drum.) Dar 4
Fest a respuns, că Pavel este sub pață în Cesarea, și că el
degrab va si mîrgē *acolo*. Decî, a dis el, cei dintre voi cari 5
pot, si se pogóre împreună, și si acuse pre acest bărbat, de
au ceva contra lui.

Și petrecînd la ei nu mai mult decât dece zile, s'a pogo- 6
rit în Cesarea; și a doua-zi ședînd în tribunal, a ordonat si
se aducē Pavel. Și viind el, au stătut împrejurul lui Iudei, 7
cari veniseră din Ierusalem, multe și grele acuzări aducînd con-
tra lui Pavel, cari nu le puteau dovedi. Ear Pavel apărându- 8

- se a răspuns: Nici contra legei Iudeilor, nici contra templului,
 9 nici contra Cesarului nu am greșit ceva. Ear Fest vrând si
 face plăcere Iudeilor, răspundând a dis lui Pavel: Voiesci si te
 sui la Ierusalem, si si te judeci acolo pentru acestea înaintea
 10 mea? Ear Pavel a dis: Eu stau înaintea tribunalului Cesaru-
 lui, unde trebuie si mă judec; Iudeilor nici o nedreptate nu am
 11 făcut, precum si tu mai bine cunosci. Căci de am făcut ne-
 dreptate, si de am lucrat ceva vrednic de moarte, nu mă feresc
 de moarte; dar dacă nimic nu este *adevărat* din cele cu cari ei
 mă acasă, nimene nu pôte si mă dăruescă lor. Eu apelez la
 12 Cesarul. Atunci Fest conferind cu consiliul, a răspuns: Ai a-
 pelat la Cesarul? la Cesarul vei merge.
 13 Ear după câteva zile regele Agrippa și Bernica s'au pogo-
 14 rit în Cesarea, si salute pre Fest. Și petrecând zile multe
 acolo, Fest a informat pre rege despre Pavel, dicend: Este un
 15 bărbat lăsat legat de Felici; Despre care, fiind eu în Ieru-
 salem, m'au informat archierii și bătrânii Iudeilor, cerend con-
 16 demnarea lui. Dar li-am răspuns: Nu este datină la Romani,
 si trădea pre vre-un om la perđare, până ce cel pirit nu are
 de față pre pirișii lui, si si'și ia loc de răspuns pentru acu-
 17 sarea sa. Deci ei adunându-se aici, nu am făcut amănare, ci
 a doua zi ședend în tribunal am ordonat si se aducă bărbatul.
 18 Contra căruia sculându-se pirișii, nici o vină aduceau dintr'a-
 19 celea cari eu presupuneam; Ci numai nisce întrebări despre
 a lor superstiții aveau contra lui, și despre un lisus ore-care
 20 mort, pre care dicea Pavel că este viu. Și nedumerindu-mă
 eu în cestiunea acésta, l-am întreat de voiesce si mērgă la
 21 Ierusalem, și acolo si se judece despre acestea. Ear Pavel a-
 pelând si fie păstrat pentru judicata împăratului, am ordonat
 22 si fie pădit până ce il voi trimite la Cesarul. Ear Agrippa
 a dis lui Fest: Ași voi și eu si aud pre acel om. Ear el a dis:
 Măne il vei auzi.
 23 Deci a doua zi viind Agrippa și Bernica cu mare pompă,
 și intrând în auditoriu cu căpitani și cei mai mari și cu cei mai
 24 însemnați ai cetăței, a ordonat Fest, și s'a adus Pavel. Și a
 dis Fest; Rege Agrippa, și toți bărbații cei ce sūnteți cu noi,
 vedeți pre acesta, despre care totă mulțimea Iudeilor mi s'a
 rugat și în Ierusalem și aici, strigând că el nu trebuie si mai
 25 trăiescă. Ear eu cunoscend că el nimic vrednic de moarte nu
 a făcut, și el însuși apelând la Cesarul, am decis si'l trimit.
 26 Dar nu am nimic sigur a scrie despre el domnitorului meu.
 Pentru aceea l-am adus înaintea vóstră, și mai cu semă înain-
 tea ta, rege Agrippa, ca, făcendu-se cercetare, si am ce scrie.
 27 Căci mi se pare absurd si trimit un arestat, fără a însemna
 acușările aduse contra lui.

A tunci Agrippa a ȝis lui Pavel: Ți se dă voe si vorbesci XXVI
 pentru tine însuți. Ear Pavel întînd mîna, a respuns:
 Mă socotesc fericit, rege Agrippa, că astăzi pot responde 2
 pentru mine inaintea ta despre toate cele de cari mă pîrisc lu-
 deii; Mai cu sēmă *fiind-că* te cunosc, că știu toate datinele și 3
 întrebările Iudeilor; de aceea te rog, ca și mă ascuți cu indul-
 gență. Viața mea din tînerete, care din început a fost între 4
 națiunea mea în Ierusalem, o știu toți Iudeii; Cari mă cu- 5
 nosceau mai d'inainte, (de vor vré și mărturisescă,) că după
 secta cea mai essactă a legii noastre am trăit *ca* Fariseu. Și 6
 acum stau judecându-mă pentru că mă încred în făgăduința care
 a dat-o Dumnezeu părinților nostri; La *împlinirea* căreia cele 7
 două-spre-dece seminții ale noastre, neîncetat diuă și noptea se-
 vind lui Dumnezeu, speră și ajungă. Pentru această speranță, 8
 rege Agrippa, sunt acusat de Iudei. — Ce? lucru incredibil se 9
 pare voue, că Dumnezeu învieză pre morți? Și eu am gân-
 dit, că trebuia si fac multe contra numelui lui Iisus Nazarianul. 10
 Ceea ce am și făcut în Ierusalem; căci luând autoritate de la ar-
 chierei, am închis în închisore pre mulți din sînți; și când e- 11
 rau si se omóre ei, am dat votul meu contra lor. Și în toate
 sinagogle de multe-ori muncindu-ți, îi siliam si hulescă; și forte 12
 infuriându-mă contra lor, îi persecutam până și prin orașele
 cele din afară. *Ocupându-mă* cu aceste am mers la Damasc 13
 cu autoritate și cu ordin de la archierei; Și la amedă-ȝi, rege, 14
 am vîdut pe cale lumină din ceriū, mai strălucitoare decăt so-
 rele, strălucind imprejurul meu și a celor ce mergeau cu mine.
 Ear noi toți cădend la pămînt, am auđit eu vóce ȝicend cătră 15
 mine, și vorbind în limba ebreescă: Saule, Saule, de ce mă per-
 secuți? greū îți este a lovi cu piciorul contra boldurilor. Ear 16
 eu am ȝis: Cine esci, Dómnne? Ear el a ȝis: Eū sînt Iisus pre
 care tu persecuți; Ci te scólă, și stai pe picioarele tale! căci 17
 spre acesta m'am arătat ȝie, ca si te orînduesc serv și martur
 a celor ce ai vîdut, și a celor pentru cari mă voiū arăta ȝie;
 Scoțendu-te din acest popor și de la ginte, la cari acum te tri- 18
 mit; Si dischiđi ochiū lor, ca si se întorcă de la întunec la
 lumină, și de la puterea Satanei la Dumnezeu, ca ei si ȝa er-
 tare păcatelor și moscenire între cei sînțiți prin credința cea
 în mine.

Pentru aceea, rege Agrippa, nu am fost neascultător vede- 19
 niei ceresci; Ci am mărturisit întăiū celor din Damasc, și în 20
 Ierusalem, și prin totă țerra Indeei, și *atunci* gintelor, ca si se
 pocăiescă, și si se întorcă la Dumnezeu, făcend lucruri vrednice
 de pocăință. Pentru acestea Iudeii prindendu-mă în templu, 21
 s'încercară si mă omóre. Înse dobândind ajutor de la Dum- 22
 neđeu, stau până într'această ȝi, mărturisind la mic și la mare,

- nimic vorbind afară de cele ce și profeții și Moise au profețit, și că el va fi întâiul, care se va scula din morți, și va vesti lumină poporului acestuia și
- 23 că vor și fie: Că va suferi Christos, și că el va fi întâiul, care se va scula din morți, și va vesti lumină poporului acestuia și
- 24 Ear el acestea dicând, Fest cu tare voce a ăis: Pavele, ai
- 25 nebunit; cartea cea multă te aduce spre nebulie. Dar el a ăis: Nu sânt nebun, puternice Feste, ci vorbesc cuvinte ale adevărului și ale minții sănătoșe; Căci regele scie de acestea, cătră care și cu îndrăznélă vorbesc; nu cred că ți va fi ceva dintr'acestea nesciut; căci acestea nu s'au făcut în unghiū. Cređi, 27 rege Agrippa, pre profeți? scii că cređi. Ear Agrippa a ăis 28 cătră Pavel: Căt pe ce si mă înduplici a deveni Chrestin. ăis-a Pavel: Ași dori de la Dumnezeu, ca și în pucin și în mult nu și eū sânt, afară de lanțurile acestea.
- 29 Și acestea dicând el, s'a sculat regele, și guvernătorul, și 30 Bernica, și cei ce ședeau cu ei; Și depărtându-se vorbia unul cătră altul, dicând: Acest om nu face nimic vrednic de mörte 32 seū de lanțuri. Ear Agrippa a ăis lui Fest: Acest om se poate elibera, de nu ar fi apelat la Cesarul.

CAP. XXVII, XXVIII.

Plutirea lui Pavel și spargerea corăbiei. Petrecerea lui în insula Melita; venirea sa la Roma.

- 1 Ear otărindu-se ca si mergem noi în Italia, s'au trădat Pavel și ôre-cari alți arestați unui sutaș anume Iulie, 2 din cohorta Augustă. Și intrând într'o corabie de la Adramit, având a pluti pe lângă țărmurile Asiei, am pornit, fiind cu noi 3 Aristarch Macedonean din Thessalonic. Și a doua zi am venit în Sidon; și trătând uman Iulie pre Pavel, i-a dat voce si mērgē 4 pe la amici si fie îngrijit. Și de acolo pornind, am plutit pe 5 lângă Cipru, pentru că vânturile erau contrarii. Și trecend 6 marea Ciliciei și a Pamfiliei, am venit la Mira Liciei. Și acolo aflând sutașul o corabie din Alessandria plutind la Italia, ne-a 7 înbărcat într'însa. Și în multe zile plutind încet, și abia sosind lângă Cnid, nelăsându-ne vântul, am plutit pe lângă Creta 8 față de Salmona. Și de abia trecend, am venit la un loc ce se cheama: Limanuri bune, de care era aproape orașul Lasea.
- 9 Ear mult timp trecend, și fiind plutirea periculōsă, pentru-că 10 și postul trecuse deja, îi îndemna Pavel, Dicându-li: Bărbați, vēd că acēstă plutire va si fie cu necaz și cu multă pagubă 11 nu numai a povării și a corăbiei, ci și a vieței nōstre. Ear sutașul asculta mai mult pre căpitanul corăbiei, 12 de cāt cele ce vorbia Pavel. Și nefiind limanul bun de ernat, cei mai mulți sfātuiau si se ducē de acolo, ca, dacă se va

putea, și ajungé la Finica, și erneze, care este liman al Cretei,
jăcând despre sud-vest și despre nord-vest.

Și suflând vântul de sud, părându-li că vor isbuti în pro- 13
punerea lor, au rădicat *ancora*, și au plutit pe lângă marginile
Cretei. Ear nu după mult timp s'a rădicat contra insulei un 14
vânt vișoros, ce se chiamă Evroclidon. Așa răpită fiind cora- 15
bia, și neputând resista, ne purtam, lăsându-ne duple vânt. Și 16
treceând pe lângă o insulă ce se chiamă Claua, abia am putut
prinde luntrea. Și trăgându-o, *marinari* întrebuințau toate mij- 17
locele, încingând corabia cu *frâmbii*; și temându-se și nu cadé
preste un scruntar, au lăsat pânzele, și așa se purtau. Și forte 18
învalundu-ne, a doua *și* au aruncat povora din corabie în mare.
Și a trefa *și* noi cu mâinile noastre am lepădat toate lucrurile 19
corăbiei. Dar nearătându-se nici sôrele nici steele mai multe 20
dile, și vifor nu pucin fiind contra *noastră*, s'a luat totă speranța
de a ne mântui.

Ear după ce nu au mâncat mult timp, Pavel stând în me- 21
locul lor a *dis*: Bărbați, se cădea și mă ascultați, și si nu ple-
cați de la Creta, ca si fi fost scutiți de acest necas și pagubă.
Și acum vă îndemn si îndrăzniți; căci nu se va pierde nici un 22
suflet dintre voi, ci numai corabia; Căci 'mi-a stăut înainte 23
într'acastă noapte îngerul lui Dumneșeu, al căruia sunt eu, și
căruia servesc, Dicend: Nu te teme, Pavele, tu trebuie si stai 24
înaintea Cesarului; și éca 'ți-a dăruit Dumneșeu pre toți cei
ce plutesc cu tine. Drept aceea, bărbați, fiți îndrăzneți; căci 25
cred lui Dumneșeu, că așa va fi precum mi s'a vorbit. Iuse 26
într'o insulă ore-care este si cădem noi.

Ear când a sosit noștea a patru-spre-șecea, învalundu-ne 27
în marea Adriatică, pe la mieșul nopții, li părea marinarilor,
că se apropie de un pământ; Și pogorînd măsura, au aflat 28
stânjină doue-șeci; și trecend pucin de acolo, și earăși mēsu-
rând, au aflat stânjină cinci-spre-șecea. Atunci temându-se ca 29
nu cum-va si cădem în locuri pietrôse, aruncând patru ancôre de-
spre cirna corăbiei, asceptau a veni *șiu* a.

Ear marinarii căutând si fugé din corabie, și eliberând lun- 30
treia în mare, sub pretext ca cum ar vrea si arunce ancore
despre partea d'înainte, *Dis*-a Pavel sutașului și ostașilor: De 31
nu vor remăné acestia în corabie, voi nu vă veți puté mântui.
Atunci ostașii tăiând funiile luntrei, au lăsat-o si cadé. 32

Ear când era si se facé *șiu* a, Pavel ruga *pre toți* si mă- 33
nănce bucate, dicend: Patru-spre-șecea dile sunt astă-șii, de când
nu ați mâncat, asceptând și nimic gustând; Pentru aceea vă 34
rog si mâncați; căci acesta este de nevoe pentru conservarea
voastră; căci nici unuia din voi pēr din cap nu va cadé. Și a- 35
cestea dicend, și luând pâne, a mulțumit lui Dumneșeu înaintea

- 36 tuturor, și frângând, a început a mânca. Atunci încuragându-
 37 se cu toții au luat și ei de a mânca. Și eram în corabie
 38 preste tot două sute și șapte-deci și șese de suflete. Și să-
 turându-se de bucate, au ușurat corabia, aruncând grăul în mare.
 39 Și făcându-se ziua, nu cunoseau pământul, ear vedeau de
 departe un sin ce avea termuri, la care se sfătuiau, de ar fi
 40 cu puțință, si scote corabia. Și rădicând ancorele, s'au lăsat pe
 mare; în același timp au slăbit funiile cirmelor, și au lăsat pe
 pânza cea mică după *vântul* care suflă, trăgea spre termuri.
 41 Și cădând într'un loc dintre două mări, s'a înfipt corabia; și
 partea de d'înainte s'a implantat și sta neclătit; ear partea di-
 42 năpoi se rupea de puterea valurilor. Ear ostașii sfătuiră si
 43 omore pre arestați, ca si nu scape cine-va în not. Dar sutașul
 vrând si scape pre Pavel, 'i-a oprit de la cugetul lor; și a or-
 44 tăiū, și si eșe la pământ. Ear cei-l-alți, uni pe scânduri, alți
 pe sfărământuri din corabie.

Ast-feliū au scăpat toți la uscat.

XXVIII

- Și când au scăpat, atunci au cunoscut că insula se cheama
 2 Melita. Ear barbarii au făcut nu pucină milă cu noi;
 căci făcând foc, ne-au primit pre toți, din cauza plōei și a fri-
 gului ce era.
 3 Și strângând Pavel multe găteje, și puindu-le pe foc, a eșit
 4 o viperă din căldură, și s'a apucat de mâna lui. Și vădând
 barbarii fēra spânzurând de mâna lui, diceau unul către altul:
 De sigur acest om este ucigaș, pre care scăpând din mare,
 5 dreptatea nu 'l-a lăsat si trăiescă. Înse el scuturând fēra în
 6 foc, nici un rău nu a suferit. Ear ei acceptau si se umfle ei,
 séu si cadē de odată mort; dar acceptând ei mult, și vădând
 că nu i se făcuse nici un rău, schimbând gândul, diceau că
 este deū.
 7 Și împrejurul aceluī loc erau moșiile mai marelui insulei, a
 nume Poplie; care primindu-ne, ne-a ospetat cu buna-voință
 8 trei zile. Și jăcea părintele lui Poplie suferind de friguri și
 de disenteria; la acesta intrând Pavel, și rugându-se, și puindu-și
 9 mânil pe el, 'l-a vindecat. Acestea făcându-se, și cei-l-alți
 10 cari aveau bōle în insulă, veniau și se vindecau. Acestea cu
 multă onōre ne-au onorat, si pornind noi, nī-au adus cele de
 trebuință.
 11 După trei luni ne-am pornit cu o corabie Alessandriană
 12 ce ernase în insulă, căreia semnul era Castor și Polluc. Și
 13 sosind în Siracusa, am remas acolo trei zile. Și de acolo in-
 cunjurând, am venit în Regiū; și preste o zi suflând vânt de
 14 sud, a doua zi am venit la Potioli; Aici aflând frați, ei ne-au
 rugat si pretecem la ei șapte zile; apoi am venit la Roma.

Ear frații auzind cele despre noi, au ășit de acolo spre întim- 15
pinarea noastră, până la forul lui Appie și la Trei Taverne; pre
cari veyându-și Pavel, și mulțumind lui Dumnezeu, a luat în-
drăzneli.

Ear viind noi la Roma, sutașul a trădat pre cei arestați că- 16
pitanului ôștei; ear lui Pavel i s'a dat voe și petrecă deosebit,
cu sutașul cel ce'l pădia. Ear după trei zile a chiămat Pavel 17
pre mai marii Iudeilor; și adunându-se ei, li-a dis: Bărbați,
frați, eu nimic făcând contra poporului, seú datinelor părințesci,
am fost legat în Ierusalem și trădat în mânil Romanilor;
Cari judicându-mă voiaú si me elibereze, fiind-că nici o vină 18
de mörte nu era în mine; Ear opunându-se Iudeii, am fost 19
silit a apela la Cesarul; nu că ași avé în ceva a acusa pre na-

țunea mea. Pentru această caasă v'am chiămat, si vë vëd și 20
si vorbesc cu voi; căci pentru speranța lui Israel sunt legat cu
acest lanț. Ear ei i-au dis: Noi nici cărți am luat din Iudeea 21
despre tine, nici viind cine-va din frați ni-a spus, seú a vorbit
ceva rău despre tine. Dar ne rugăm si auzim de la tine pă- 22
rerea ce ai; căci de secta acesta scim că în tot locul i se dăce
de rău.

Și orinduindu-și di, au venit mulți la dinsul unde gazduia; 23
cărora mărturisind, li spunea de împărăția lui Dumnezeu, dove-
dindu-li cele despre Iisus din legea lui Moise și din profeți, de
demănăta până sêra. Și unii credeaú cele ce se dăceaú, ear 24
alții nu credeaú. Și împărechindu-se între dinșii, s'au dus, 25
dicând Pavel un cuvânt: Bine a vorbit Spiritul Sânt prin pro-
fetul Isaia cătră părinții nostri, Dicend: Mergi la acest po- 26
por, și di: Auzind veți auzi, și nu veți înțeleg; și privind veți
privi, și nu veți vedé; Căci ánima acestui popor s'a îngroșat, 27
și urechile lor sânt grele de auzit, și ochii lor 'și-au închis; ca
nu cumva si vedé cu ochii, și si auzé cu urechile, și si înțe-
legé cu ánima, și si se întórcé și eu si'i vindec. Drept aceea 28
si vi fie cunoscut, că mântuirea lui Dumnezeu s'a trimis gin-
telor, și ei o vor asculta. Și acestea el dăcend, au ășit Iudeii, 29
având multă disputațiune între dinșii.

Ear Pavel a petrecut doi ani deplin în casa sa închiriată, 30
și primia pre toți cari veniaú la dinsul; Predicând împărăția 31
lui Dumnezeu, și învățând cele despre Domnul Iisus Christos
cu totă îndrăzneli, și fără oprélă.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

ROMÂNÎ.

CAP. I.

Necesitatea evangheliei probată prin starea morală a gîntelor.

- 1 Pavel servul lui Iisus Christos, *chiămat a fi apostol, con-*
2 crat spre evangelia lui Dumnezeu, *(Cărea mai 'nainte*
3 a făgăduit-o prin profeții seî în sântele scripturi.) *Despre Fiul*
seu Iisus Christos, Domnul nostru, care după corp s'a născut
4 din semînța lui David; Ear după spiritul sînțeniei s'a de-
clarat cu putere Fiul al lui Dumnezeu prin învierea din morți;
5 Prin care am primit harul și apostolia, spre a aduce *tôte na-*
6 țiunile la ascultarea credinței, pentru numele lui; *Între cari*
7 sînțefi și voi, *chiămați ai lui Iisus Christos; Voue tuturor,*
celor din Roma, iubiți ai lui Dumnezeu, și *chiămați a fi sînți:*
Har *fi* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de
la Domnul Iisus Christos.
- 8 Mai *întăiu* mulțumesc Dumnezeului meu prin Iisus Christos
despre voi *toți*, că credința voastră se vestesc în *tôtă* lumea.
- 9 Căci Dumnezeu, căruia servesc cu spiritul meu în *evagelia* Fiului
seu, *îmi* este martur, cum că neîncetat fac *amintire* de voi.
- 10 Tot-dea-una în rugăciunile mele rugându-mă, ca de m'ăși în-
- 11 lesni vre-o dată, voind Dumnezeu, si vii la voi; Căci doresc
si vă ved, ca si vi comunic dar *spiritual* spre *întărirea* voastră;
- 12 Adică, ca si mă mîngăiîu împreuna cu voi prin credința cea
mutuală a voastră și a mea.
- 13 Deci voiî si *sciti*, fraților, că de multe ori m'am propus
si vii la voi, ca si am fruct și între voi, precum și între ce-
- 14 le-l-alte ginte; dar am fost oprit până acum. Eu sînt dator
- 15 și *Ellinilor* și *Neellinilor*, și *înțelepților* și *neînțelepților*. Așa
dar *încă* atîrnă de mine, sînt gata a predica *evagelia* și voue
celor din Roma.
- 16 Căci nu mă rușinez de *evagelia* lui Christos; că este pu-
terea lui Dumnezeu spre *mîntuirea* a tot celui ce crede: a lu-
- 17 deului mai *întăiu*, și a *Ellinului*. Căci într'însa se descopere
dreptatea lui Dumnezeu din credință spre credință; precum este
scris: Dreptul va trăi prin credință.
- 18 Căci mânia lui Dumnezeu se descopere din *ceriî* asupra a
tôtă *împietatea* și *nedreptatea* *ómenilor*, cari silnicesc *adev-*

Căci ceea ce se poate cunoaște din ale lui 19
 Dumnezeu este vizibil într-însul; căci Dumnezeu li-a arătat.
 Căci cele nevizibile ale lui, *adică* eterna lui putere și dumne- 20
 deirea, se văd lămurit de la crearea lumii, înțelegându-se din
 scripturi; încât ei sunt fără de răspuns; De ore-ce cunoscând 21
 pre Dumnezeu, nu l-au glorificat ca pre Dumnezeu, nici l-au
 mulțumit; ci s-au făcut vani în păreriile lor, și s'a întunecat âni- 22
 ms lor cea neînțelegetoară. Dîcîndu-se că sînt înțelepți, au 22
 devenit nebuni; Și au schimbat gloria nestricăciosului Dum- 23
 neșu în imaginea omului stricăcios, și a păsărilor și a patru-
 pedelor și a tărîtoarelor. Pentru aceea l-a trădat Dumnezeu 24
 în poftele ânimilor lor spre necurăția, ca să dîsonoreze corpu-
 rile lor în sine; Acei cari au schimbat adevărul lui Dumne- 25
 decău Creatorului, care este bine-cuvîntat în etern. Amin.
 Pentru aceea l-a trădat Dumnezeu la poște înjositoare; căci și 26
 femeile lor și-au schimbat usul natural în cel ce este contra
 naturii. Asemene și bărbații părăsind usul natural femeesc, 27
 s-au aprins în poftele lor unul spre altul; bărbați cu bărbați
 comîtînd rușinea, au primit în sine respălătirea, ce li se cădea,
 pentru rețacirea lor. Și fiind-că nu au voit a avé pre Dum- 28
 neșu în cunoștință, l-a trădat Dumnezeu în minte reprobă, 29
 spre a face cele ce nu se cade; Plini fiind de totă nedrep-
 tatea, de disfranare, de nelegiuire, de lăcomie, de reutate; plini
 de invidiă, de ucidere, de sfadă, de vicleșug, de viții, șoptitori;
 Calomniatori, uritori de Dumnezeu, vătămători, îngânați, tru- 30
 fași, născocitori de rele, neascultători de părinți; Neînțele- 31
 getori, călcători de învoiele, fără dragoste naturală, neîmpăcați,
 nemilostivi; Cari sciind dreptatea lui Dumnezeu, că cei ce 32
 fac unele ca acestea sînt vrednici de mörte, nu numai fac a-
 cestea, ci încă se bucură de cei ce le fac.

CAP. II, III.

*Indei sînt vinovați ca și gintele, și păcătuiesc contra lui Dumnezeu
 și a legii lui. Omul se îndreptă prin credință, ear nu prin fapte.*

Pentru aceea esci fără de răspuns, O omule, verî-cine ai 1
 fi, carele judici; căci în ce judici pre altul, însuți te con-
 demni; căci tu, carele judici, faci aceleași. Ear noi scim, că 2
 judicata lui Dumnezeu cste duple adevăr contra celor ce fac
 unele ca acestea. Și ore socotesci acêsta, O omule, cel ce 3
 judici pre cei ce fac unele ca acestea, și tu însuți faci aceleași,
 că vei scăpa de judicata lui Dumnezeu? Sêu au tu disprețuiesci 4
 bogăția bunătăței lui, și a îngăduinței și a îndelungei lui răbdări,
 neconsiderând, că bunătatea lui Dumnezeu te aduce la pocăință?
 Ci duple ânima ta cea împetrită și nepocăită, iți adunî mânia 5

Dumnezeu adevărat, și tot omul mincinos; precum este scris: *Ca si te îndreptezi în cuvintele tale, și si biruesci când vei judeca.*

Dacă nedreptatea noastră pune în evidență dreptatea lui Dumnezeu, ce vom dice? nu dăru nedrept *este* Dumnezeu, care se mânia? (vorbesc omenesce.) Nici de cum; căci atunci cum va judeca Dumnezeu lumea? Și *carăși*, dacă adevărul lui Dumnezeu prin minciuna mea a prisosit mai mult spre gloria lui: de ce dar și eu mă mai judic ca un păcătos? Și *de ce* si nu facem cele rele, ca si vie cele bune? precum suntem calomniati, dicând unui că vorbim *așa*; a căroră condamnare este dreptă.

Ce deci? suntem noi mai buni decât *gintele*? Nu, nici de cum; căci mai înainte am dovedit, că toți, și Iudeii și Elini, sunt sub păcat; Precum este scris: Nu este drept nici unul; este cel ce înțelege, nu este cel ce caută pre Dumnezeu; Toți s'au abătut, s'au făcut împreună netrebnici; nu este cel ce face binele, până la unul; Gâttelejul lor *este* grăpă deschisă; cu limbile lor viclenesc; venin de aspidă *este* sub buzele lor; Gura lor *este* plină de blestem și de amărăciune; Grabnice *sunt* picioarele lor a vërșă sânge; Sfărămare și miserie *este* în căile lor; Și calea păcei nu au cunoscut. Nu este frica lui Dumnezeu înaintea ochilor lor.

Ear scim, că cele ce dice legea, *le* dice celor ce sunt sub lege; 19 ca totă gura si se astupe, și si fie vinovată totă lumea înaintea lui Dumnezeu. Drept aceea prin fapte de ale legei nu se va îndrepta nici-un corp înaintea lui; căci prin lege *este* cunoscința păcatului.

Ear acum afară de lege dreptatea lui Dumnezeu s'a arătat, fiind mărturisită de lege și de profeți; Adică dreptatea lui Dumnezeu, *care vine* prin credința în Iisus Christos la toți și preste toți cei ce cred; căci nu este osebite; Căci toți au păcătuit, și se lipsesc de gloria lui Dumnezeu; Îndreptați fiind în dar cu harul lui prin rescumpărarea lui Christos Iisus; Pre care l'a orinduit Dumnezeu a *ni* sacrificiū de împăcare prin credința în sângele lui, spre arătarea dreptăței sale, pentru lăsarea păcatelor de mai înainte făcute duple îngăduirea lui Dumnezeu. Spre arătarea dreptăței lui în timpul de acum, ca el si fie drept, și îndreptător celui ce crede în Iisus.

Deci unde *este* fala? S'a eschis. Prin care lege? a fapte lor? Nu; ci prin legea credinței. Socotim deci că prin credință se îndreptă omul, fără fapte de ale legei. Aū dăru Dumnezeu *este* numai al Iudeilor? aū nu *este* și al gintelor? Da, și al gintelor. Căci unul *este* Dumnezeu, care va îndrepta pre cei circumciși prin credință și pre cei necircumciși earăși prin credință. Deci aū dăru disființăm legea prin credință? Nici de cum, ci întărim legea.

CAP. IV.

Îndreptarea prin credință se dorește prin exemplul lui Abraam.

- 1 **D**ecî ce vom dice că Abraam părintele nostru este aflat du-
pre corp?
- 2 Căci de s'a îndreptat Abraam prin fapte, are laudă, înse nu
- 3 la Dumnezeu. Căci ce dice scriptura? Abraam a creștut lui
- 4 Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate. Dar celui ce lucrăză,
- 5 plata nu i se socotesce ca har, ci ca datorie; Ear celui ce
- socotesce credința lui spre dreptate.
- 6 Precum și David vorbește despre fericirea omului, căruia
- 7 Dumnezeu îi socotesce dreptate fără fapte; *Dicînd: Fericiti*
sînt cei cărora s'a ertat fără-de-legile, și cărora s'a acoperit
- 8 *păcatele; Fericit este omul, căruia Domnul nu i va socoti*
păcatul.
- 9 Decî această fericire *este numai* pentru circumciși, s'eu și pen-
tru necircumciși? căci dicem că s'a socotit lui Abraam credința
- 10 spre dreptate. Dar cum i s'a socotit? circumcis fiind s'eu ne-
- 11 circumcis? Nu circumcis fiind, ci necircumcis; Apoi a primit
- semnul circumcisiunii, pecetea dreptăței credinței *ce avea* fiind
- necircumcis, ca si fie el părinte tuturor celor ce cred, necircumciși
- 12 fiind, ca si se socotescă și lor dreptate; Și *ca si* fie și părinte
- celor circumciși, cari nu numai sînt circumciși, ci și amblă în
- urmele credinței care părintele nostru Abraam *avea*, necircum-
- cis fiind.
- 13 Căci făgăduința, ca el si fie moscenitorul lumii, nu *era dată*
- lui Abraam s'eu seminței sale prin lege, ci prin dreptatea cre-
- 14 dinței. Căci de *sînt* cei din lege moscenitori, în deșert s'a
- 15 făcut credința, și s'a disființat făgăduința. Căci legea lucrăză
- mănie; căci unde nu este lege, *acolo* nici nu este călcare *de lege*.
- 16 De aceea din credință *sîntem* moscenitori, *ca si* fie prin har,
- și pentru ca si fie sigură făgăduința la totă semința; nu u-
- mai celor cu legea, ci și celor cu credința lui Abraam, care
- 17 este părinte nouă tuturor; (Precum este scris: Te-am pus pă-
- rinte al multor națiuni;) înaintea lui Dumnezeu, căruia a cre-
- ștut, și care învieză pre morți, și chiamă cele ce nu sînt, ca
- 18 cum ar fi. Care peste acceptare a creștut în speranță, că va
- fi părinte al multor națiuni, duple cum i s'a dis: Așa va fi se-
- 19 mînța ta. Și nefiind slab în credință, nu s'a uitat la corpul
- seu cel omorît, mai de o sută de ani fiind, nici la sterpiciunea
- 20 mitrei Sarei. În făgăduința lui Dumnezeu nu s'a indoit prin
- necredință, ci fu tare în credință, dănd glorie lui Dumnezeu;
- 21 Și încredințat fiind, că ceea ce i s'a făgăduit pôte El si și face.
- 22 Pentru aceea i s'a socotit spre dreptate.

Ear nu numai pentru dînsul s'a scris, că i s'a considerat; Ci și 23 24
 pentru noi, căroa ni se va considera, de credem într'acela ce a
 sculat din morți pre Iisus Domnul nostru; Care s'a trădat 25
 pentru păcatele noastre, și s'a sculat pentru îndreptarea noastră.

CAP. V.

*Fructul îndreptăței prin credință. Asemănarea și deosebirea între
 Iisus Christos și Adam.*

Deci îndreptați fiind prin credință, avem pace cu Dumne- 1
 deu prin Domnul nostru Iisus Christos; Prin care a- 2
 venit și apropiere prin credință la acest har în care stăm, și ne
 lăudăm în speranța gloriei lui Dumnezeu. Pe lângă acesta 3
 ne lăudăm și de necasuri, știind că necasul lucrăză răbdare;
 Ear răbdarea esperiință, ear esperiința speranță; Ear spe- 4 5
 ranța nu rușinează; pentru-că dragostea lui Dumnezeu s'a vēr-
 sat în inimile noastre prin Spiritul Sânt, care ni s'a dat.

Căci încă fiind noi neputincioși a murit Christos la timp 6
 pentru impioși. Căci pentru un drept abia va muri cineva; 7
 înse pentru un bun pōte și îndrăzni cineva a muri. Dar Dumnezeu 8
 arată dragostea sa spre noi, că încă fiind noi păcătoși, Chris-
 tos a murit pentru noi. Cu mult mai virtos dar acum, fiind 9
 îndreptați prin sângele lui, ne vom mântui printr'insul de mânia.
 Căci dacă fiind noi inimiți ne-am împăcat cu Dumnezeu prin 10
 mōrtea Fiului său, cu mult mai virtos fiind împăcați ne vom
 mântui prin viața lui.

Pe lângă acesta ne și lăudăm întru Dumnezeu, prin Domnul 11
 nostru Iisus Christos, prin care acum am primit împăcarea.

Pentru aceea precum pr'într'un om a intrat păcatul în lume, 12
 și prin păcat mōrtea; și așa mōrtea a trecut la toți omenii,
 pentru-că toți au păcătuit; Căci până la lege păcatul era 13
 în lume; dar păcat nu se socotesce nefind lege; Cu tote a- 14
 cestea a domnit mōrtea de la Adam până la Moise și preste
 cei ce nu au păcătuit duple asemănarea călcărei lui Adam,
 care este tip al celui ce era și vinē. Dar nu precum abate- 15
 rea, așa și darul; căci de au murit prin abaterea unuia cei
 mulți, cu mult mai virtos harul lui Dumnezeu și darul prin
 harul unui om Iisus Christos a prisosit la mulți. Nicī nu 16
 este darul ca abaterea comisă prin unul; căci judicata spre con-
 demnare a fost pentru o abatere, ear darul este spre îndrep-
 tare de multe abateri. Căci dacă prin abaterea unuia mōr- 17
 tea a domnit prin acest unul; cu mult mai virtos cei ce au
 primit prisoința harului și a darului dreptăței vor domni în viață
 prin unul, Iisus Christos. Deci precum prin abaterea unuia 18
 preste toți omenii a venit condamnarea, așa prin dreptatea u-
 nuia preste toți omenii a venit îndreptarea spre viață. Căci pre- 19

- cum prin neascultarea unui om mulți au devenit păcătoși, așa și prin ascultarea unuia mulți vor deveni drepti.
- 20 Ear legea a intrat ca să se immulțescă abaterea; înse unde
- 21 s'a immulțit păcatul, acolo a prea-prisosit harul; Ca precum a domnit păcatul spre moarte, așa și harul și stăpânească prin dreptate spre viață eternă, prin Iisus Christos Domnul nostru.

CAP. VI.

Îndreptarea prin credință nu dă dreptul de a păcătui, ci din contra ea produce sântenia.

- 1 Ce vom dice dar? Vom rămâne în păcat, ca să se immul-
țescă harul?
- 2 Nici de cum! Noi, cari am murit păcatului, cum încă și
3 mai trăim într'insul? Aă nu cunoșteți că acei ce ne-am botezat
4 în Iisus Christos ne-am botezat în moartea lui? Deci ne-am
îngropat împreună cu el prin botez în moarte; ca precum s'a
sculat Christos din morți prin gloria Părintelui, așa și noi si
5 âmbălăm în înnoirea vieții. Căci dacă ne-am plantat impre-
ună cu el în asemănarea morții lui, ne vom planta și în ase-
6 mănarea învierii lui; Acesta sciind, că omul nostru cel vechi
s'a crucificat împreună cu dînsul, ca și se nimicească corpul pă-
7 catului, ca și nu mai servim păcatului. Căci cel ce a murit
8 păcatului este îndreptat de păcat. Ear de am murit împreună
9 cu Christos, credem că vom și via împreună cu dînsul; Sciind,
că Christos, sculat fiind din morți, nu mai moare; moartea nu mai
10 are putere asupra lui. Căci că a murit el, a murit păcatului
11 odată; ear că vieză, vieză lui Dumnezeu. Așa și voi socoti-
ți-vă pre voi a fi morți păcatului, dar vii lui Dumnezeu în
Christos Iisus Domnul nostru.
- 12 Deci și nu domnescă păcatul în corpul vostru cel muritor, ca
13 si'l ascultați în poftele lui; Nici nu oferiți membrii vostri pă-
catului ca arme de nedreptate; ci presentați-vă lui Dumnezeu
ca nisce vii din morți, ear membrii vostri lui Dumnezeu ca ar-
14 me de dreptate. Căci păcatul nu vă va domni; căci nu sîn-
teți sub lege, ci sub har.
- 15 Ce dar? vom păcătui, că nu sîntem sub lege, ci sub har?
- 16 nici de cum. Aă nu știți, că dacă vă faceți cui-va sclavi, spre
a'l asculta, servi sînteți aceluia pre care ascultați, seú păcatu-
17 lui spre moarte, seú ascultărei spre dreptate? Înse mulțumită
lui Dumnezeu, că deși ați fost servi păcatului, v'ați supus din
18 inimă chipului învățătorei căruia v'ați dat. Acum eliberân-
19 du-vă de păcat, ați devenit servi ai dreptății. Omenesc vor-
besc pentru slăbiciunea trupului vostru; precum dar v'ați făcut
membrii vostri servi ai necurăției și ai fără-de-legei spre fă-
ră-de-lege; așa acum faceți membrii vostri servi ai dreptății

spre sântenie. Căci când erai servă ai păcatului, erai fără 20
dreptate. Dar ce fruct aveau atunci de la acelea, de cari 21
acum ve ruginăți? căci finitul acelora *este* mórtea. Ear acum 22
eliberați fiind de păcat și deveniți servă ai lui Dumnezeu, a-
veți fructul vostru spre sântenie, ear finitul vieții eternă. Căci 23
plata păcatului *este* mórtea; ear darul lui Dumnezeu *este* viața
eternă prin Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. VII.

*Scutirea de lege. Supunerea la Christos. Sântenia legii. Lupta
trupului contra spiritului.*

A ũ nu sciți, fraților, (căci celor ce știu legea vorbesc,) cum 1
că legea are putere asupra unui om în cât timp trăește? 2
Căci femeia care are bărbat este legată prin lege de bărbat, 3
cât trăește; ear de móre bărbatul, este liberă de la legea *care*
o legă cu bărbatul ei. Drept aceea de va fi cu alt bărbat, 4
trăind bărbatul ei, se va chiâma adulteră; ear de va muri bār-
batul ei, este liberă de lege, încât nu este adulteră fiind cu 5
alt bărbat. Pentru aceea, frații mei, și voi ați murit legii 6
prin corpul lui Christos; ca si fiți voi ai altuia, ai celui ce a
înviat din morți, ca si facem fruct lui Dumnezeu. Căci când 7
trăiam trupesce, patimile păcatelor cele vederate de lege erau
lucrătoare în membrii noștri, si producă fruct morții. Ear a- 8
cum sântem scutiți de lege, morți fiind aceleia în care eram
ținuți; ca si servim lui *Dumnezeu* cu spirit înnoit, ear nu în
litera cea vechiă.

Ce vom dice dar? A ũ dóră legea *este* păcat? Nicî de cum. 7
Din contra nu am cunoscut păcatul, decât numai prin lege;
căci nu ași fi știut pofta, de nu ar fi ăis legea: Si nu poftesci.
Dar păcatul luând ocașiune prin comandament, a lucrat în 8
mine tot felul de poftă. Căci fără lege păcatul *era* mort. Și 9
óre-când *fiind* fără lege, trăiam; ear viind comandamentul, pē-
catul a înviat, ear eu am murit. Și comandamentul, care *era* 10
spre viață, mi-a fost spre mórte. Căci păcatul luând ocașiune 11
prin comandament, m'a amăgit, și prin el m'a omorît. Drept 12
aceia legea *este* sântă, și comandamentul sânt și drept și bun.

Deci ore ceea ce era bun mi s'a făcut mórte? Nicî de cum. 13
Ci păcatul, ca si se arete păcat, mi-a lucrat mórte prin ceea
ce era bun; ca păcatul prin comandament si devină preste
măsură pēcătoș. Căci scim, că legea este spirituală; ear eu 14
sunt trupesc, vëndut sub păcat. Căci ceea ce fac, nu știu, 15
pentru-că nu fac aceea ce voiesc; ci ceea ce urăsc, aceea fac.
Ear de fac acēsta, care nu voiesc, recunosc legea că *este* bună. 16
Deci nu eu sunt cel ce fac aceea, ci păcatul care locuesce în 17
mine. Căci știu că în mine, adică în trupul meu, nu locu- 18

esce ce este bun; căci a voi se află în mine, ear a face binele
 19 nu aflu. Căci binele care voiesc nu fac; ci răul care nu voiesc,
 20 acela fac. Ear de fac acela ce nu voiesc, nu fac eu a-
 21 căsta, ci păcatul care locuesce în mine. Decî eu aflu legea,
 22 că vîind eu a face binele, răul se află la mine. Căci mî ve-
 23 selesc în legea lui Dumnezeu după omul cel din întru; Dar
 ved altă lege în membrii mei, luptându-se contra legii minţii
 mele, şi făcându-mă serv legii păcatului, care este în membrii
 24 mei. Ticălos omi sînt eu! cine mî va elibera din acest corp
 25 de mîrte? Mulţumesc lui Dumnezeu prin Iisus Christos Dom-
 nul nostru. Aşa dar cu mintea mea servesc legii lui Dumne-
 deş, ear cu corpul legii păcatului.

CAP. VIII.

*Despre spiritul libertăţii; despre suferinţi, şi despre mîngăierea
 Creştinului.*

- 1 Drept aceea nu este acum uici o condamnare celor ce sînt
 în Christos Iisus, cari nu ămbă după trup, ci după
- 2 spirit. Căci legea spiritului vieţii în Christos Iisus, m'a eli-
 3 berat de legea păcatului şi a morţii. Căci ceea ce era im-
 posibil în lege, pentru-că era slabă prin trup, a făcut Dumne-
 4 deş, trimiţînd pre Fiul seş în asemănarea trupului păcătoş
 şi pentru păcat, condamnănd păcatul în trup; Ca dreptatea
 5 legii să se împlinescă întru noi, cari ămbăm nu după trup,
 6 ci după spirit. Căci cei ce sînt după trup cugetă cele ale
 trupului; ear cei ce sînt după spirit cele ale spiritului. Căci
 7 cugetarea trupescă este mîrte; ear cugetarea spirituală este vieţă
 şi pace. Căci cugetarea trupescă este inimiă cătră Dumne-
 8 deş; căci nu se supune legii lui Dumnezeu, şi uici nu pôte.
 9 Decî cei ce trăesc trupesce nu pot si placē lui Dumnezeu.
 10 Ear voi nu trăiţi trupesce, ci spiritualmente, dacă spiritul
 lui Dumnezeu locuesce în voi. Ear de nu are cineva spiritul lui
 11 Christos, acela nu este al lui. Ear de este Christos în voi,
 trupul este mort în privinţa păcatului, dar spiritul este viu în
 12 privinţa dreptăţii. Ear de locuesce în voi spiritul celui ce a
 sculat pre Iisus din morţi: acela ce a sculat pre Christos din
 13 morţi, va viu-face şi corpurile vîstre cele muritîre, pentru Spi-
 14 ritul lui ce locuesce în voi.
- 15 Drept aceea, fraţilor, sîntem datorî, nu trupului, ca să trăim
 16 trupesce; Căci de trăiţi trupesce, veţi muri; ear de veţi o-
 mori prin Spirit fapele trupului, veţi trăi. Căci căţi sînt con-
 duş de Spiritul lui Dumnezeu, acestia sînt fii ai lui Dumnezeu.
 17 Căci nu aţi primit earăşi spiritul servituţei spre temere; ci aţi
 18 primit spiritul înfierii, prin care strigăm: Abba, Părinte. În-
 suşi spiritul mărturiscesce împreună cu spiritul nostru, că sîn-

tem fi al lui Dumnezeu. Ear de sîntem fi, sîntem și moș-
tenitori, *adică* moștenitori ai lui Dumnezeu, și comoscentori
ai lui Christos; dacă suferim împreună, ca și ne și glorificăm
împreună *cu* *dînsul*.

Căci socotesc, că nu *sînt* vrednice suferințele timpului de **18**
acum de a *se compara* cu gloria care va și se descoperi în noi.
Căci creatura *asceptă* cu nerăbdare descoperirea filor lui Dum- **19**
neđu. Căci creatura s'a supus deșertăciunei, (nu de voi, ci **20**
pentru cel ce o a supus,) în speranță, Că și înasfă creatura **21**
se va elibera din servitutea stricăciunei spre libertatea glorioasă
a filor lui Dumnezeu. Căci scim, că *tota* creatura suspină **22**
și chinuesce împreună *cu* noi până acum. Pe lângă *acasta* și **23**
noi înșine, cari avem primitiile Spiritului, suspinăm și noi, *ascep-*
tând *însiere*, *adică* rescumpărarea corpului nostru. Căci prin **24**
speranță ne mîntuim, înse speranța, care se vede, nu este
speranță; căci ceea ce vede cineva, pentru ce o și speră?
Dar dacă *sperăm* ceea ce nu vedem, *atunci* o *asceptăm* cu **25**
răbdare.

Asemenea și Spiritul ne ajută în neputințele noastre; căci nu **26**
scim a ne ruga precum se cade; înse însuși Spiritul intervine
pentru noi cu suspinuri ce nu se pot spune. Ear cel ce *cercă* **27**
ănnile scie ce *este* cugetul Spiritului; căci acesta intervine
pentru sînți după *roca* lui Dumnezeu.

Și scim, că celor ce iubesc pre Dumnezeu *tote* li se lucrăză **28**
spre bine; acelora *adică* cari sînt *chiămați* după orînduirea
lui Dumnezeu. Căci pre cari mai 'nainte *î*-a cunoscut, mai **29**
'nainte *î*-a și hotărit *si* *fie* conformi chipului Fiului său, ca *si*
fie el întăiu-născut între mulți frați. Ear pre cari mai 'na- **30**
inte *î*-a hotărit, pre acestia *î*-a și *chiămat*; și pre cari *î*-a *chiă-*
mat, pre acestia *î*-a și îndreptat; ear pre cari *î*-a îndreptat,
pre acestia *î*-a și glorificat.

Deci ce vom *dice* la acestea? De *este* Dumnezeu pentru noi, **31**
cine va *fi* contra noastră? Cel ce nu a cruțat pre Fiul său, **32**
ci *î*-a trădat pentru noi toți, cum nu ni va dărui împreună
cu el și *tote*? Cine va acusa pre aleșii lui Dumnezeu? *Ôre* **33**
Dumnezeu, cel ce *î* îndreptăză? Cine va condamna? *Ôre* **34**
Christos, cel ce a murit, mai mult încă cel ce a înviat, care
și șede d'a drépta lui Dumnezeu, și mijlocesce pentru noi?
Cine ne va dispărți de la dragostea lui Christos? *Ôre* necasul, **35**
său strimtorarea, său persecuțiunea, său fometea, său golătatea,
său pericolul, său sabia? Precum este scris: Pentru tine sîn- **36**
tem omoriți *tota* ziua; ne-am socotit ca oi de junghiere. Ba **37**
în *tote* acestea sîntem mai mult decăt biruitori prin cel ce ne-a
iubit. Căci sînt încredințat, că nici mórtea, nici viața, nici **38**
ăngerii, nici stăpînirile, nici puterile, nici cele de acum, nici

39 cele viitoare, Nici înălțimea, nici adîncimea, nici ori-ce faptură alta nu ne va pute despărți de la dragostea lui Dumnezeu, care este în Christos Iisus Domnul nostru.

CAP. IX.

Alegerea nu atîrnă de avantajele esteriore, ci de mila lui Dumnezeu.

- 1 **E**u ȋdic adevărul în Christos și nu mint, dăndu-mi conști-
- 2 ința mea mărturie în Spiritul Sânt, Că am mare in-
- 3 tristare și neîncetată durere în ânima mea. Căci așa fi do-
- 4 rudele mele dupre corp; Cari sînt Israeliti; a căroră este
- 5 misiunile; Ai căroră sînt părinții, și din cari a venit Christos
- dupre corp, care este preste tôte, Dumnezeu bine-cuvîntat în
- etern. Amin.
- 6 Nu se pôte ca cuvîntul lui Dumnezeu si fie disființat. Căci nu
- 7 toți sînt Israel, cari sînt din Israel; Nici nu sînt toți fii,
- 8 pentru că sînt semînța lui Abraam; ci: În Isaac și se va numi se-
- 9 mînța; Adică nu cei ce sînt copii dupre corp, nu acestia sînt
- 10 fii ai lui Dumnezeu; ci fiii promisiunei se socotesc în semînță.
- 11 Căci acesta este cuvîntul promisiunei: Într'acest timp voiți veni,
- 12 și Sara va avé fiiu. Pe lîngă acésta, și Rebecca, concepînd
- 13 din unul, din Isaac părintele nostru; (Căci copii încă ne-
- 14 fiind născuți, nici făcînd ceva bine seû rîu, ca si remăe orin-
- 15 duirea lui Dumnezeu dupre alegere); Nu pentru fapte, ci
- 16 din voea celui ce chiamă, i s'a ȋdis: Cel mai mare va servi ce-
- 17 lui mai mic; Precum este scris: Pre Iacob am iubit, ear pre
- 18 Esaû am urît.
- 19 Ce vom ȋdice dar? Aû dóră este nedreptate la Dumnezeu?
- 20 Nici de cum. Căci ȋdice lui Moise: Voiu milui pre care voiesc
- 21 a milui, și mē voiu îndura de care voiesc a mē îndura. Așa
- 22 dar nu este nici a celui ce voiesce, nici a celui ce alêrgă, ci a
- 23 lui Dumnezeu celui ce miluesce. Căci scriptura ȋdice lui Fa-
- raon: Chiar pentru acésta te-am rădicat, ca si arăt în tine pu-
- tereă mea, și ca si se vestescă numele meû în tot pămîntul.
- 18 Deci pre care voiesce, miluesce; și pre care voiesce, împetresce.
- 19 Îmî vei ȋdice dar: Ce mē mai înfruntă? Căci cine se opune voi
- 20 lui? O omule! cine esci tu care respunȋi lui Dumnezeu? Aû
- 21 dóră va ȋdicé făptura celui ce o a făcut: De ce m'ai făcut așa?
- 22 Aû nu are putere olarul preste lut, ca dintr'aceeași frămîntă-
- 23 tură si facē un vas de onóre, ear altul de disonóre? Ear dacă
- Dumnezeu vrînd si'și arete mânia, și si'și discopere puterea
- sa, a suferit cu multă răbdare vase ale mîniei gătite spre
- 23 peire; Și ca si'și arate bogăția gloriei sale spre vase ale

milei, cari le-a gătit de mai 'nainte spre glorie; Adică pre noi, pre 24
 cari ne-a și chemat, nu numai din Iudei, ci și din ginte.
 Precum dice și Osee: Voiu chema popor al meu pre cel ce 25
 nu este poporul meu, și iubită pre ceea ce nu era iubită. Și 26
 va fi, că in locul unde li s'a dis: Voi nu *sintefi* poporul meu,
 acolo se vor chema fii ai lui Dumnezeu celui viu. Ear Isaia 27
 strigă despre Israel: De va fi numărul fiilor lui Israel ca nă-
 sipul mării, remășița se va mântui. Căci *Domnul* va fini lu- 28
 nul pe pământ. Și precum a dis mai 'nainte Isaia: De nu 29
 ni-ar fi lăsat Domnul Sabaoth semănță, ca Sodoma ne-am fi fă-
 cut, și cu Gomorra ne-am fi asemănat.

Ce vom dice dar? Că gintele cari nu âmbiau după dreptate, 30
 au ajuns dreptatea, inse dreptatea care este prin credință; Ear 31
 Israel, âmbiând după legea dreptăței, nu a ajuns la legea drep-
 tăței. Pentru ce? Pentru-că nu o *căuta* prin credință, ci prin 32
 faptele legii. Căci s'au împedecat de piatra de împedecare; 33
 precum este scris: Eca pui în Sion piatră de împedecare, și
 stânca de sdruncinare; și tot cel ce va crede in el, nu se va
 rușina.

CAP. X.

Îndreptarea prin credință comparată cu dreptatea prin lege.

Fraților, dorința animei mele și rugăciunea mea către Dum- 1
 neșu pentru Israel este, si se mântuiescă. Căci măr- 2
 turisesc lor, că au zel pentru Dumnezeu, inse nu duple cuno-
 știță. Căci nesciind dreptatea lui Dumnezeu, și căutând si 'și 3
 stabilăscă dreptatea lor, nu s'au supus dreptăței lui Dumnezeu.
 Căci Christos *este* finitul legii spre îndreptarea tot celui ce crede. 4
 Căci Moise descrie dreptatea care este din lege, că omul 5
 care face acelea va trăi printr'insele. Ear dreptatea cea din 6
 credință așa dice: Si nu ții în ânima ta: Cine se va sui în
 ceri? (adică si pogore pre Christos;) Séu: Cine se va pogori 7
 în adincime? (adică si rădice pre Christos din morți). Dar ce 8
 dice *scriptura*? Aprópe este de tine cuvântul, in gura ta și in
 ânima ta; adică cuvântul credinței care predicăm. Că de vei 9
 mărturisi cu gura ta pre Domnul Iisus, și vei crede in ânima
 ta, că Dumnezeu 'l-a sculat din morți, te vei mântui. Căci 10
 cu ânima se crede spre dreptate, ear cu gura se mărturisesce
 spre mântuire. Căci dice *scriptura*: Tot cel ce crede într'in- 11
 sul nu se va rușina.

Nu este deosebire între Iudeu și între Ellin; căci același 12
 este Domn al tuturor, care avut este către toți cei ce 'l chemă.
 Căci ori-cine va chema numele Domnului se va mântui. 13

Cum dar vor chemă pre acela, in care nu au creșut? și 14

- cum vor crede în acela de care nu au auzit? și cum vor auzi mite? precum este scris: Cât sunt de frumoase picioarele celor ce predică evanghelia păcii, ale celor ce bine-vestesc cele bune!
- 16 Însă nu toți au ascultat evanghelia; căci Isaia dice: Dă-mi
17 cine a crezut vestirea noastră? Așa dar vine credința din auz.
18 Ear auzul prin cuvântul lui Dumnezeu. Însă eu dic: Au dă-mi
nu au auzit? Da, în adevăr în tot pământul a eșit resunetul
19 lor, și cuvintele lor la marginile lumii. Earăși eu întreb:
Au nu a cunoscut Israel? Întăiu Moise dice: Eu vă voi întâ-
rita spre jalușie prin un popor ce nu este al meu, și prin na-
20 țiune neînțelegătoare voi irita pre voi. Ear Isaia îndrăznește
și dice: Sunt aflat de cei ce nu mă caută, m'am făcut cunos-
21 cut celor ce nu întrebă de mine. Ear cătră Israel dice: Tota
ziua am întins mâinile mele cătră un popor nesupus și contrariu.

CAP. XI.

Iudeii nu sânt lepădați toți și nici pentru tot-dea-una.

- 1 **D**rept aceea întreb: Au dă-mi a lepădat Dumnezeu pre po-
porul său? Nici de cum. Căci și eu sânt Israelit, din se-
2 mența lui Abraam, din tribul lui Benjamin. Nu a lepădat
Dumnezeu pre poporul său, pre care l-a cunoscut mai înainte.
3 Au nu scriți ce dice scriptura despre Ilie? cum a vorbit lui Dum-
nezeu contra lui Israel; Dicend: Dă-mi, pre profeții tăi au
omorit, și altarele tale au surpat, și eu am ramas singur, și
4 caută sufletul meu. Dar ce l-a respuns Dumnezeu? Mi-am
reservat șapte mii de bărbați, cari nu și-au plecat genunchiul
5 înaintea lui Baal. Așa dar și într'acest timp este rămasă du-
6 pre alegerea harului. Și de este după har, atunci nu mai
este după fapte; altmintrelea harul nu mai este har. Ear de
este după fapte, atunci nu mai este har; altmintrelea fapta nu
mai este faptă.
- 7 Ce vom dice dar? Israel nu a câștigat ceea ce căuta; ear
8 cei aleși au câștigat, și cei-l-alți s'au împetrit; (Precum este
scris: Dumnezeu li-a dat spirit de adormire, ochi ca si nu vede,
9 și urechi ca si nu aude,) până în ziua de astăzi. Și David
dice: Si se facă masa lor spre cursă și spre laț și spre pedică,
10 și spre respălărire lor; Si se întunece ochii lor ca si nu vede,
și spinarea lor de tot si o girbovesc.
- 11 Drept aceea întreb: Au dă-mi s'au potecnit, încât si cadă?
Nici de cum; ci mai virtos prin potecnirea lor mântuire a venit
12 gintelor, ca si l'întărite spre jalușie. Și dacă potecnirea lor
este bogăția lumii, și diminueția lor bogăția gintelor: cu cât mai
13 mult plinitudinea lor? Căci voue gintelor vorbesc; încât sânt
14 eu apostolul gintelor, laud dregătoria mea; Ca dă-mi așa pro-

voca la jalusie *pre cei de neamul meu, și si mântuesc pre vre-*
unii dintr'înșii. Căci de este lepădarea lor împăcarea lumii, 15
 ce alt *va fi* reprimirea lor decât *vieță din morți?*

Căci de *sunt* primițiile sante, este și frământătura; și de este 16
 rădiciina sântă, *sunt* și ramurile. Ear de s'aū frânt unele din 17
 ramuri, tu inșe fiind oliv silbatic, te-ai altuit in ele, și te-ai
 făcut părtaş rădiciinei și sucului olivului; Nu te lăuda asu- 18
 pra ramurilor. Ear de te lauđi, nu porți tu rădiciină, ci rādi-
 cina pre tine. Veī dice: Ramurile s'aū frânt ele, ca si mē altu- 19
 ese eū. Bine; pentru necredință s'aū frânt ele, și tu stai prin 20
 credință. Nu te înălța cu mintea, ci teme-te. Căci dacă Dumne- 21

deū nu a cruțat ramurile cele firești, nici pre tine nu te va cruța.
 Veđi dar bunătatea și asprimea lui Dumneđeū! spre cei ce 22
 aū cădūt asprime; ear spre tine bunătae, de veī remānē in
 bunătate; altmintrelea și tu te veī tăia. Și aceia, de nu vor 23
 remānē in necredință, earāși se vor altui; căci pōte Dumneđeū
 earāși a-i altui. Căci dacă tu te-ai tăiet pin olivul cel na- 24
 turalminte silbatic, și afară de natură te-ai altuit in oliv bun;
 cu cât mai mult acestia, cari sūnt ramuri firești, se vor altui
 intr'al lor oliv?

Căci eū nu voiesc, fraților, ca voi si nu sciți acest misteriu, ca si 25
 nu fiți intelepți in sine-vē, că impetrire din parte s'a făcut lui
 Israel, până ce va intra numărul deplin al gintelor. Și așa 26
 tot Israelul se va mântui; precum este scris: Veni-va din Sion
 Mântuitorul, și va întorče impietatea de la Iacob. Căci acesta 27
 este aședēmēntul meu cu dinșii când voiū lua pēcatele lor. A- 28
 devēr *sunt* in privința evangheliei inimiți pentru voi; dar in pri-
 vința alegerei iubiți pentru părinți. Căci darurile și chiāmarea 29
 lui Dumneđeū *sunt* nerevocabili. Căci precum și voi ore-când 30
 nu ați cređut in Dumneđeū, ear acum ați aflat milă prin ne-
 ascultarea acestora: Așa și acestia acum nu aū ascultat, ca 31
 prin mila vōstră si se miluescă și ei. Căci Dumneđeū a in- 32
 chis pre toți in necredință, ca si miluescă pre toți.

O adincimea bogăției și a intelepciunei și a sciinței lui Dum- 33
 neđeū! cât *sunt* de nepătrunse judicāțile lui, și neurmārite căile
 lui! Căci cine a cunoscut gândul Domnului? sēu cine i s'a 34
 făcut consilier? Sēu cine i-a dat mai nainte, ca si i se redea? 35
 Căci dintr'insul, și printr'insul, și pentru dīnsul *sunt* tōte; ace- 36
 lua *fie* glorie in etern. Amin.

CAP. XII.

*Despre adorarea lui Dumneđeū rațională, și despre regulele vieței
 Creștine.*

Vē rog dar, fraților, prin îndurările lui Dumneđeū, ca si 1
 oferiți corpurile vōstre sacrificiū viu, sânt, bine-plăcut

- 2 lui Dumnezeu, *ce este serviciul vostru cel rațional.* Și si nu
 3 vă conformați cu această lume; ci prefaceți-vă prin înnoirea min-
 4 ței voștre, ca si cereați care este voea lui Dumnezeu cea bună
 5 și plăcută și deplină.
- 3 Căci eu țin prin harul ce mi s'a dat fie-căruia din voi,
 4 a nu cugeta în sine mai mult decât se cuvine a cugeta; ci si cu-
 5 getați modest, precum Dumnezeu a împărțit fie-căruia măsura
 6 credinței. Căci precum într'un corp avem mulți membri, și
 7 membrii nu au toți o funcțiune; Așa voi, fiind mulți, suntem
 8 un corp în Christos, ear fie-care unul altuia membri. Deci a-
 9 vând daruri de multe feluri după harul care ni este dat, ori
 10 profeție, si profețim după măsura credinței; Ori diaconie si
 11 căutăm de diaconie; ori cel ce învătă, de învățatură; Ori cel
 12 ce îndemnă, de îndemnare; cel ce împarte, si împarte cu sim-
 13 plitate, cel ce stă înainte, si fie cu sirguință; cel ce miluesce,
 14 si o face cu bună-voință.
- 9 Dragostea si fie neîfărmică. Urind răul, lipiți-vă de ce este
 10 bun. Cu dragoste frățescă iubiți unul pre altul; cu onoare in-
 11 timpinați unul pre altul; Nu năsi lezeși în afaceri, ci ferbițe
 12 în spirit, servind Domnului; Bucurându-vă în speranță; răb-
 13 dând în necas; stăruind în rugăciune; Luând parte în tre-
 14 buințele sânilor; urmărind ospitalitatea. Bine-cuvântați pre cei
 15 ce vă persecută; bine-cuvântați, și nu blestemați. Bucurați-
 16 vă cu cei ce se bucură, și plângeți cu cei ce plâng. Fiți cu
 17 acelaș cuget unul către altul. Nu cugetați cele înalte, ci îm-
 18 blați cu cei umiliți. Nu fiți înțelepți în sine-vă.
- 17 Nu respăliți nimenui rău pentru rău. Îngrijiți-vă de cele
 18 bune înaintea tuturor oamenilor. De este posibil, cât atârna
 19 de la voi, aveți pace cu toți oamenii. Iubiților, nu vă resbu-
 20 nați înșivă, ci mai bine dați loc mâniei; căci este scris: Resbu-
 21 narea este a mea; eu voi răsplăti, țin Domnul. Drept aceea,
 22 de flămândește inimicul tău, nutrește-l; de însetează, dă-i de
 23 bătut; căci acesta făcând vei grămădi cărbuni de foc pe capul
 24 lui. Nu te birui de rău, ci biruesce răul cu binele.

CAP. XIII.

Despre datoria către autorități, către aproapele, și către sine însuși.

- 1 **T**ot sufletul si se supune autorităților celor mai înalte. Căci
 2 nu este autoritate decât numai de la Dumnezeu: auto-
 3 ritățile cari există sunt orînduite de Dumnezeu. Pentru a-
 4 ceea cel ce se opune autorității se opune ordinului lui Dum-
 5 nezeu; și cei ce se opun își vor trage condamnare. Căci dre-
 6 gătorii nu sunt frică faptelor celor bune, ci celor rele. Deci
 7 voiesc si nuți fie frică de autoritate? fă binele, și vei avea
 8 laudă de la dînsa. Căci ea îți este servitoare a lui Dumnezeu

spre bîce. Ear de faci rîu, teme-te; căci nu poartă sabia în
zadar; ci este servitor al lui Dumnezeu, resbunător spre pedepsă
celui ce face rîul. Pentru aceea trebuie și să supuneți, nu
numai pentru urgie, ci și pentru conștiință. Căci pentru a-
ceastă plătiți și dări; și ei sînt servitori ai lui Dumnezeu, stă-
ruind întru acesta tot-dea-una. Dați deci tuturor ceea ce se
cuvine; celui cu darea, dare; celui cu impositul, imposit; celui cu
frica, frică; celui cu onoarea, onoare.

Nimeni cu nimic nu fiți datori, decât numai cu a iubi u-
nul pre altul; căci cel ce iubește pre altul a împlinit legea.
Căci aceea: Si nu comiți adulteriu; Si nu uciți; Si nu furi;
Si nu mărturisesci măturie mincinosă; Si nu poftesci; și ori-
care alt comandament, se cuprinde într'acest cuvînt, adică, Si
iubești pre aproapele tîu ca însuși pre tine. Dragostea nu
lucrăză rîu aproapei; de aceea dragostea este deplinirea legii.
Și acesta faceți, sciind timpul, că acum este ora a ne scula
din somn; fiind-că acum este mîntuirea noastră mai aproape decît
cînd am creșut. Noptea a trecut, ziua s'a apropiat; si lepă-
dăm dar lucrurile întunecului, și si ne îmbrăcăm în armele
luminei. Si amblăm cu cuviință ca în timp de ziua; nu în
ospețe și în beții; nu în fornicățiune și în distrănări; nu în
cîrță și învidiă. Ci vă îmbrăcați în Domnul nostru Iisus Chris-
tos, și în îngrijii de corp, spre a împlini poftele lui.

CAP. XIV.

*Despre suferirea celor slabi în credință, și despre libertatea care
întărește.*

Pre cel slab în credință, primiți-l, dar nu duple deose-
birea cugetărilor. Căci unul crede că poate mîncă toate,
ear cel slab mîncă legume. Cel ce mîncă și nu dispre-
țuiescă pre cel ce nu mîncă; și cel ce nu mîncă și nu ju-
dice pre cel ce mîncă; căci Dumnezeu l-a primit. Tu cine
esci, care judeci pre servitorul altuia? domnului său stă său cade.
Și va sta; căci poate Dumnezeu a'l face și stea.

Unul deosebesce o țî de alta; altul socotește toate țîlele a-
semena. Fie-care si se convinge în mintea sa. Cel ce con-
sideră ziua, Domnului o consideră; și cel ce nu consideră ziua,
Domnului nu o consideră. Cel ce mîncă, Domnului mî-
năncă; căci mulțumesc lui Dumnezeu; și cel ce nu mîncă,
Domnului nu mîncă, și mulțumesc lui Dumnezeu. Căci ni-
mene din noi nu trăește pentru sine și nimene nu mîre pen-
tru sine. De trăim, Domnului trăim; și de murim, Domnului
murim; deci său de trăim său de murim, ai Domnului sîntem.
Căci pentru acesta Christos și a murit și a înviat, și a trăit,
ca să fie Domn și preste cei morți și preste cei vii.

- 10 Dar tu, de ce judeci pre fratele tău? s-au de ce disprețuiești pre
 11 fratele tău? Toți vom sta înaintea judecății lui Christos. Căci
 este scris: Viu sunt, zice Domnul, mie mi se va plăcea tot ge-
 12 nunchiul, și totă limba se va mărturisi lui Dumnezeu. Așa
 dar fie-care din noi își va da seama de sine înaintea lui Dumnezeu.
 13 Deci și nu mai judecăm unul pre altul; ci acesta mai bine
 14 și judecați, ca și nu puneți pedică s-au scandal fratelui. Știu
 și sunt încredințați în Domnul Iisus, că nimic nu este spurcat
 15 prin sine; înse celui ce i se pare a fi ceva spurcat, acelaia se
 spurcat. Ear de se supără fratele tău pentru bucate, cea nu
 16 ămblă după dragoste. Nu perde cu bucatele tale bucate, că nu
 17 vostru cel bun. Căci imperăția lui Dumnezeu nu este lucrul
 care și bețură; ci dreptate și pace și bucurie în Spiritul Sânt.
 18 Căci cel ce în aceste servește lui Christos este bine-plăcut lui
 Dumnezeu și aprobat de oameni.
 19 Deci și urmăm cele ce sunt ale păcii, și cele ce sunt spre
 20 edificarea unuia cătră altul. Pentru mâncare nu strica lucrul
 lui Dumnezeu. Tote sunt curate, înse este un rău pentru omul
 21 cel ce mănâncă spre scandal. Bine este a nu mânca carne,
 nici a bea vin, nici aceea prin care fratele tău se jignește, s-au se
 22 scandalisă s-au suferă. Ai tu credință? în sine însuși și o alibi
 înaintea lui Dumnezeu. Fericit este cel ce nu se condamnă în
 23 ceea ce aprobă! Ear cel ce se îndoiesce, când mănâncă,
 se condamnă; pentru-că nu mănâncă în credință; căci tot ce nu
 este din credință este păcat.

CAP. XV.

*Despre datoria de a răbda pre cei slabi după eșmul lui Christos
 și al lui Pavel.*

- 1 **D**eci noi cei tari suntem datori și purtăm neputințele ce-
 2 lor slabi, și și nu ni plăcem noi înșine. Fie-care din
 3 noi și facă spre plăcere apropielui în bine spre edificare. Căci
 și Christos nu a făcut spre plăcerea sa; ci, precum este scris:
 Injurările celor ce te injură pre tine, au cădut preste mine.
 4 Căci câte s-au scris mai înainte, s-au scris spre învățătura noastră,
 ca prin răbdare și mângâierea scripturilor și avem spe-
 5 ranță. Ear Dumnezeul răbdării și al mângâierii și vi dă-
 ruiește și fiți de același gând între voi după Iisus Christos;
 6 Ca toți cu un cuget și cu o gură și glorificați pre Dumnezeu,
 7 și Părintele Domnului nostru Iisus Christos. Așa dar pri-
 miți unii pre alții, precum și Christos a primit pre voi, spre
 gloria lui Dumnezeu.

- 8 Dar eu zic, că Iisus Christos a fost servitor al circumci-
 9 siunei pentru adevărul lui Dumnezeu, ca și întărească făgădu-

ințele date părinților; Și ca si glorifice și gintele pre Dum- 9
 neșeu pentru mila sa; precum este scris: Pentru acesta mă voiū
 mărturisii ție între popore, și voiū cânta numelui tōu. Și ea- 10
 răși dīce: Veseliți-vē, națiunilor, cu poporul lui. Și earāși: 11
 Lăudați pre Domnul, tōte națiunile, lăudați-l tōte popōrele.
 Și earāși Isaia dīce: Va fi rădicina lui Iessē, și cel ce se va scula 12
 si domnescă sprete popōre, intr'acela vor spera națiunile. Ear 13
 Dumneșeu speraței si vē imple de tōtă bucuria și pacea in cre-
 dīnță, ca si prisosiți in speranță prin puterea Spiritului Sânt.
 Sūnt incredințat despre voi, frații mei, cū sūnteți plini de 14
 bunătate, plini de tōtă sciința, putēd și a vē sfātuī unii pre
 alții; Cū tōte acestea, fraților, v'am scris mai liber pe une-locuri, 15
 ca si vi aduc aminte de harul care mi s'a dat de la Dumneșeu;
 Ca si fiū servitor al lui Iisus Christos între ginte, și preut al 16
 evangheliei lui Dumneșeu, ca prosfora gintelor si fie bine-primită,
 sântită prin Spiritul Sânt. Drept aceea am laudă in Christos 17
 Iisus in cele ce sūnt ale lui Dumneșeu. Căci mi-am permis 18
 a vi vorbi numai despre cele ce a lucrat Christos prin mine,
 spre a aduce pre ginte la ascultare, prin cuvēnt și prin faptă,
 Prin puterea semnelor și a minunilor, prin puterea Spiritului 19
 lui Dumneșeu, incāt din Ierusalem și împrejur până la Illiric
 am respāndit evangelia lui Christos; Sirguindu-mē a predica 20
 evangelia așa, nu unde se numise *deja* Christos, ca si nu zidesc
 pe temelie străină; Ci precum este scris: Cārora nu s'a vestit 21
 despre dīnsul, *il* vor vedē, și cei ce nu aū aūdit vor înțelege.

Pentru aceea am fost împedecat de multe ori a veni la voi; 22
 Ear acum ne mai avēnd loc intr'aceste părți, și de mulți ani 23
 avēnd dorință a veni la voi: Când voiū merge in Ispania, 24
 voiū veni la voi; căci sper trecēd pe acolo si vē vedē, și si fiū
 condus de voi până acolo, după ce voiū sătura dīn parte *do-*
rința mea de a vē vedē. Ear acum merg la Ierusalem, spre a 25
 servi sântilor. Căci a bine-voit Macedonia și Achaia a face o 26
 contribuție pentru seracii sântilor, cari sūnt in Ierusalem. Ei 27
 aū bine-voit, și li sūnt datorī. Căci dacă gintele s'aū împărțait
 de cele spirituale ale lor, sūnt datorī a li servi și in cele tim-
 porale. Acēstu dar fiind, și asigurānd lor acest fruct, voiū 28
 merge pe la voi in Ispania. Ear sciū, cū viind la voi, voiū 29
 veni in plinitatea bine-cuvēntărei evangheliei lui Christos.

Ear vē rog, fraților, pentru Domnul nostru Iisus Christos, și 30
 pentru dragostea Spiritului, ca si vē luptați cu mine in rugă-
 cūni cătră Dumneșeu pentru mine; Ca si scap de cei cari nu 31
 cred in Iudeea; și ca serviciul meū in Ierusalem si fie bine-
 primit sântilor; Și ca, viind Dumneșeu, si reviu la voi cu 32
 bucurie, și si mē repausez împreună cu voi. Ear Dumneșeu 33
 păcei *fie* cu voi toți. Amin.

CAP. XVI.

Diverse salutări. Se recomandă pașă contra celor ce cauzează discordii.

- 1 **V**ă recomand pre Fibi sora noastră, diaconă a bisericii din
- 2 Chencree; Ca si o primiți in Domnul, cum se cuvine
- 3 sântilor; și si o ajutați in tot lucrul, ori in ce ar ave trebuintă
- 4 de la voi; căci ea a fost ajutătoare multora, și chiar mie.
- 5 Salutați pre Prischilla și Achilla, conlucrătorii mei in Christos
- 6 Iisus; Cari pentru viața mea și-au espus pre a lor; căroa nu
- 7 numai eu mulțumesc, ci și toate bisericile din giute. Salutați
- 8 și biserica din casa lor. Salutați pre iubitul meu Epenet, pri-
- 9 mițul Achaiei in Christos. Salutați pre Mariam, care mult
- 10 s'a ostenit pentru noi. Salutați pre Andronic și pre Iunia,
- 11 rudele mele și socii mei in închisore, cari sunt însemnați între
- 12 apostoli, și cari mai înainte de mine au fost in Christos. Salu-
- 13 tați pre Ampliū, iubitul meu in Domnul. Salutați pre Urban
- 14 conlucrătorul meu in Christos, și pre iubitul meu Stachiū. Sa-
- 15 lutați pre Apellas, cel ales in Christos. Salutați pre cei cu A-
- 16 ristobul. Salutați pre Erodion, ruda mea. Salutați pre cei cu
- 17 Narcis, cari sunt in Domnul. Salutați pre Trifena, și Trifosa,
- 18 cari s'au ostenit in Domnul. Salutați pre iubita Persidă, care
- 19 mult s'a ostenit in Domnul. Salutați pre Ruf, cel ales in Dom-
- 20 nul, și pre mama lui și a mea. Salutați pre Asincrit, pre
- 21 Flegont, pre Erman, pre Patroba, pre Ermin, și frații ce sunt
- 22 cu ei. Salutați pre Filolog, și Iuliū și Nireū, și sora lui, și
- 23 pre Olimpan, și pre toți sântii cei sunt cu ei. Salutați unul
- 24 pre altul cu sărutare sântă. Vă salută pre voi bisericile lui
- 25 Christos.
- 26 Ear vă îndemn, fraților, și vă pădiți de cei ce fac disbinări
- și scandale, contra învățătorei care ați primit; și vă feriți de
- 27 dinșii. Căci unii ca acestia nu servesc Domnului nostru Iisus
- 28 Christos, ci pântecelui lor; și prin cuvinte bune și dulci înșelă
- 29 ănimile celor simpli. Ascultarea voastră s'a vestit la toți; drept
- 30 aceea mă bucur de voi; și voiesc, ca si fiți înțelepți spre bine,
- 31 și curați in privința răului. Ear Dumnezeul păcei si sdr-
- 32 hescă pre Satana sub picioroale vostre in curând. Harul Domnului
- 33 nostru Iisus Christos fie cu voi. Amin.
- 34 Vă salută pre voi Timotheiū, conlucrătorul meu, și Luciū, și
- 35 Iason și Sosipatru, rudele mele. Și eu Tertiu, care am scris
- 36 această epistolă vă salut in Domnul. Vă salută Gaiū, gazda
- 37 mea și a totă adunarea. Vă salută Erast, îngrijitorul orașu-
- 38 lui, și Quart fratele. Harul domnului nostru Iisus Christos fie
- 39 cu voi toți. Amin.
- 40 Ear celui ce vă pôte întări duple evangelia mea, duple
- 41 predicarea lui Iisus Christos, duple discoperirea misterului, care
- 42 din seculi eterni era tăcut, Ear acum s'a arătat și s'a făcut

cunoscut prin scripturile profeților după ordinul eternului Dumne-
neșu, spre ascultarea credinței între toate națiunile: Unuia 27
înțeleptului Dumnezeu *fie* glorie prin Iisus Christos în etern. Amin.
S'a scris către Romani de la Corint, și s'a trimis prin
Fiba, diaconă bisericii din Chencree.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNTÂIA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. I.

Îndemnare la unire. Învețătura despre cruce rușinează înțelepciunea lumii.

Pavel chemat *a fi* Apostol al lui Iisus Christos prin vocea 1
lui Dumnezeu, și Sostene fratele: Bisericii lui Dumne- 2
deu care este în Corint, celor sfinți în Christos Iisus, celor
chemăți *a fi* sfinți, împreună cu toți cei ce în tot locul che-
mă numele Domnului nostru Iisus Christos, și al lor și al nostru.
Har *fie* voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la 3
Domnul Iisus Christos.

Mulțumesc Dumnezeului meu tot-dea-una despre voi, pentru 4
harul lui Dumnezeu ce vi s'a dat în Iisus Christos; Că în 5
toate v'ați îmbogățit într'insul: în totă învețătura și în totă sci-
ința; Fiind-că mărturisirea lui Christos s'a întărit în voi; 6
Încât voi nu aveți lipsă de nici un dar, acceptând arătarea Dom-
nului nostru Iisus Christos; Care va și întări pre voi până 7
la final, *ca si fiți* neinculpați în ziua Domnului nostru Iisus
Christos. Credincios este Dumnezeu, prin care v'ați chemat 9
spre comuniunea Fiului său Iisus Christos Domnul nostru.

Ear vă rog, fraților, pentru numele Domnului nostru Iisus 10
Christos, ca toți si vorbiți aceiași, și *ca si* nu fie între voi dis-
binări; ci *ca si* fiți tare uniți într-un gând și într-o înțelegere.
Căci m'am informat despre voi, fraților mei, de la cei de pe lângă 11
Chloe, că sunt certe între voi. Și acesta dic, pentru-că fie- 12
care din voi dic: Eu sunt al lui Pavel; ear eu al lui Apolos;
ear eu al lui Chefa; ear eu al lui Christos.

Au dora s'a împărțit Christos? au Pavel s'a crucificat pen- 13
tru voi? sau v'ați botezat în numele lui Pavel? Mulțumesc 14
lui Dumnezeu, că nici pre unul din voi n'am botezat, decât
numai pre Crisp și pre Gaiu; Ca si nu dic cine-va, că am 15
botezat în numele meu; Am mai botezat și familia lui Ste- 16
fana; ear afară de acestia nu știu si mai fi botezat pre cineva,

- 17 Căci Christos nu m'a trimis si botez, ci si predic evangelia;
 18 nu cu înțelepciunea cuvintelor, ca si nu se zădărnicesc crucea
 19 lui Christos. Căci cuvântul crucei nebunie *este* celor peritori,
 20 ear noue celor ce ne mântuim *este* puterea lui Dumnezeu;
 21 Căci *este* scris: Perde-voiu înțelepciunea înțelepților, și nimicitur
 22 voi sciința prudentilor. Unde *este* înțeleptul? unde *este* cărturarul?
 23 unde *este* dispuțătorul lumii acesteia? au nu a înnebunit
 24 Dumnezeu înțelepciunea lumii acesteia? Că de vreme ce
 25 cunoscut pre Dumnezeu, a bine-voit Dumnezeu priu nebunia
 26 predicării a mântui pre cei ce cred. Căci Iudeii cer semn,
 27 și Ellinii caută înțelepciune; Ear noi predicăm pre Christos
 28 cel crucificat, Iudeilor scandal, ear Ellinilor nebunie; Ear a-
 29 celora ce sunt chiămați, și Iudeilor și Ellinilor, pre Christos,
 30 puterea lui Dumnezeu și înțelepciunea lui Dumnezeu. Căci *este*
 31 nebun a lui Dumnezeu *este* mai înțelept decât omenii; și
 32 ce *este* slab a lui Dumnezeu *este* mai tare decât omenii.
 33 Căci vedeți chiămarea vōstră, fraților, cum-că nu *sunt* mulți
 34 înțelepți duple corp, nu mulți puternici, nu mulți nobili; Ci
 35 cele nebune ale lumii a ales Dumnezeu, ca si rușineze pre cei
 36 înțelepți; și cele slabe ale lumii a ales Dumnezeu, ca si rușineze
 37 pre cei tari; Și cele prōste și cele disprețuite ale lumii
 38 a ales Dumnezeu, și cele ce nu sunt, ca si disfințeze pre cele
 39 ce sunt; Ca si nu se laude nici un corp inaintea lui. Ear
 40 printr'insul *este*, că sunteți in Christos Iisus, care ni s'a făcut
 41 de la Dumnezeu înțelepciune și dreptate și sănțire și rescum
 42 părare; Ca, precum *este* scris, cel ce se laudă in Domnul
 43 si se laude.

CAP. II.

Evangelia este fără diferință în facia înțelepciunii și artei omenilor.

- 1 Si eū, fraților, viind la voi, nu am venit cu eleganța cu-
 2 vintelor și a înțelepciunii, vestind voue mărturisirea lui
 3 Dumnezeu. Căci nu m'am propus a sci ceva intre voi, de-
 4 cāt numai pre Iisus Christos, și pre acesta crucificat. Și am
 5 fost la voi in slăbăciune, și in frică, și in cutremur mare. Și
 6 cuvântul meu și predicarea mea nu *era* cu cuvinte înduplică-
 7 tōre ale înțelepciunii omenesci, ci in manifestarea spiritului și
 8 a puterei; Ca credința vōstră si nu fie duple înțelepciunea
 9 omenilor, ci duple puterea lui Dumnezeu.
 10 Inse între cei perfecți vorbim înțelepciune; dar nu înțelep-
 11 ciune a lumii acesteia, nici a domnilor lumii acesteia, cari se
 12 disfințează; Ci vorbim înțelepciunea lui Dumnezeu cea mi-
 13 sterioasă, cea ascunsă, care a hotărît-o Dumnezeu mai nainte
 14 de seculi spre gloria nōstră; Pre care nimene din domni

lumei acesteia nu a cunoscut-o; căci de o ar fi cunoscut, nu ar fi crucificat pre Domnul gloriei. Ci, precum este scris, cele 9
 ce ochiul nu a văzut, nici urechiă nu a auzit, nici la înima
 omului nu s'a suit, acestea a pregătit Dumnezeu pentru cei ce-l
 iubesc. Ear nouă ni-a descoperit *acestea* Dumnezeu prin Spi- 10
 ritul său; căci Spiritul cercă toate, până și adîncimile lui Dumne-
 zeu. Căci cine din oameni știe ale omului, decât numai spi- 11
 ritul omului, care este într'însul? așa și ale lui Dumnezeu ni-
 mene nu le știe, decât numai Spiritul lui Dumnezeu. Ear noi 12
 nu am primit spiritul lumii, ci Spiritul cel de la Dumnezeu;
 ca și cum cele ce ni sînt dăruite de la Dumnezeu. Căci le 13
 și vorbim, nu cu cuvinte învățate ale înțelepciunii omenesci, ci
 cu cele învățate ale Spiritului Sânt; comparând cele spirituale
 cu cele spirituale. Dar omul cel firesc nu primesce cele ce 14
 sînt ale Spiritului lui Dumnezeu; căci îi sînt nebulie, și nu le
 poate înțelege, pentru-că se discernă spiritualmente. Ear cel 15
 spiritual discernă toate, însă el de nimene nu se discernă. Căci 16
 cine a cunoscut mintea Domnului, ca s'il învețe? Ear noi a-
 vem mintea lui Christos.

CAP. III.

Iisus temeliea mântuirii.

Și eu, fraților, nu am putut vorbi voue, ca la nisce spiri- 1
 tuali, ci ca la nisce corporali, ca unor prunci în Chris-
 tos. V'am nutrit cu lapte, ear nu cu bucate; căci încă nu 2
 puteați încăpe; chiar și acum nu puteți. Încă sunteți tru- 3
 pesci; căci dacă *este* între voi invidie și certă și disbinare,
 ați nu sunteți trupești? și ați nu amblați ca oameni *trupesci*?
 Căci dacă *dice* unul: Eu sînt al lui Pavel; și altul: Eu sînt al 4
 lui Apolos; ați nu sunteți trupești?

Cine dar *este* Pavel, și cine *este* Apolos, decât numai ser- 5
 vitori, prin cari ați creșut, precum a dat Domnul fie-cărui?
 Eu am plantat, Apolos a udat, ear Dumnezeu a făcut și creșce. 6
 Încât nici cel ce plantază nici cel ce udă *este* ceva; ci Dum- 7
 nezeu cel ce face și creșce. Ear cel ce plantază și cel ce 8
 udă sînt una; și fie-care va primi plata sa după ostenela sa.
 Căci noi sîntem conlucrători ai lui Dumnezeu; voi sunteți ogor 9
 al lui Dumnezeu și edificiu al lui Dumnezeu.

Dupre harul lui Dumnezeu, care *este* dat mic, ca un archi- 10
 tect înțelept am pus temelie, ear altul edifică pre ea. Însă fie-
 care si ia sēmă cum edifică. Căci altă temelie nimene nu 11
 poate pune afară de cea pusă, adică Iisus Christos. Ear de e- 12
 difică cineva pe această temelie aur, argint, pietre scumpe, lemne,
 ian, trestie; Al fie-cărui lucru va fi arătat; căci ziua Dom- 13
 nului îl va arăta; prin foc se va discoperi; la fie-cărui lucru

- 14 focul va proba ce feliu este el. Dacă lucrul cuiva, ceea ce a
 15 edificat, va rămâne, va primi plată; Ear dacă lucrul cuiva
 se va mistui, se va păgubi; ear el însuși se va mântui; inse
 așa ca prin foc.
 16 Aū nu știți, că sunteți templul lui Dumnezeu, și că Spi-
 17 tul lui Dumnezeu locuiesc în voi? De va strica cineva tem-
 plul lui Dumnezeu, pre acela il va strica Dumnezeu; căci tem-
 18 plul lui Dumnezeu este sânt, care sunteți voi. Nimeni si nu
 se înșele. De i se pare cuiva între voi că este înțelept în lu-
 19 mea această, si se face nebun, ca si fie înțelept. Căci înțelep-
 ciunea lunei acesteia este nebunie înaintea lui Dumnezeu. Căci
 20 este scris: El prinde pre cei înțelepți în viclenia lor. Și earăși:
 Domnul cunoște gândurile înțelepților, că sunt deșerte.
 21 Drept aceea nimeni si nu se laude între oameni. Căci toate
 22 sunt a le vóstre: Ori Pavel, ori Apolos, ori Chela, ori lumea,
 ori viața, ori mórtea, ori cele de acum, ori cele viitoare; toate
 23 sunt ale vóstre; Ear voi sunteți ai lui Christos; ear Christos
 al lui Dumnezeu.

CAP. IV.

*Datoriile servitorilor lui Isus Christos dupre exemplul lui Pavel.
 Intristarea și umilința lui Pavel.*

- 1 Așa si ne socotescă fie-care ca pre nisce servitori ai lui
 Christos, și administratori ai misterilor lui Dumnezeu.
 2 Pe lângă acesta se cere de la administratori, ca ei si fie cre-
 3 dincioși. Ear mie pré pucin imi rămâne, ca si mă judic de
 voi séu de judicata omenescă; da, nici insumi nu mă judic.
 4 Căci pre mine nu mă sciū culpabil de nimic; înse nu printr'a-
 5 căsta sunt îndreptat; dar cel ce mă judică este Domnul. Drept
 aceea mai 'nainte de timp nimic si nu judicați, până ce va veni
 Domnul, care va aduce la lumină cele ascunse ale întunerecului,
 și va face cunoscute consiliile animilor; și atunci fie-care va ave
 laudă de la Dumnezeu.
 6 Acestea, fraților, le-am întors asupra mea și asupra lui A-
 pollos pentru voi; ca în noi si vă învățați, ca si nu gândiți mai
 mult decât ce este scris, ca nimeni dintre voi si nu se fălăscă
 7 cu unul contra altuia. Căci cine te distinge de alții? și ce ai
 ce nu ai primit? ear dacă ai primit, de ce te lauți, ca cum un
 ai fi primit?
 8 Acum sunteți sătuți; sunteți deja bogați; fără de noi dom-
 niți; și măcar de ați domni, ca și noi împreună cu voi si domnim.
 9 Căci mi se pare, că Dumnezeu pre noi Apostoli ne-a lăsat
 si fim arătați ca cei mai de pe urmă, ca hotărâți spre mórte;
 10 căci am devenit privelesco lunei și ângerilor și oamenilor. Noi
 suntem nebuni pentru Christos, ear voi înțelepți în Christos; noi

slabi, ear voi tari; voi însemnați, ear noi disprețuiți. Până în 11
ora de acum și flămândim, și însetoșăm, și suntem golii, și sū-
tem palmuiți, și nu suntem așezați. Și ostenim, lucrând cu 12
măinile noastre; injuriați fiind, bine-cuvântăm; persecutați fiind,
răbdăm; Huliți fiind, sfătuim; ca nisce gunoii ne-am făcut 13
lumei, și *sūntem* tuturor lepădătură, până acum.

Nu scriu acestea spre a vă înfrunta, ci ca pre nisce fi ai 14
mei iubiți *vă* îndemn. Căci de ați ave de ce mii de învățatori 15
în Christos, totuși nu aveți mulți părinți; căci eu v'am născut în
Christos Iisus prin evanghelie. Pentru aceea vă rog, si'mi fiți 16
următori.

Pentru acēsta am trimis la voi pre Timotheiū, care este fiū al 17
mei iubit, și credincios în Domnul, care vi va aduce aminte
căile mele în Christos, precum învățu în tot locul, în totă biserica.

Ear unii s'aū îngămfat, cu cum nu ași veni la voi. Iuse cu- 18 19
rând voiū veni la voi, de va vrē Domnul, și voiū cunoște nu
cuvēntul celor ce s'aū îngămfat, ci puterea. Căci imperătia lui 20
Dumnezeū nu *este* în cuvēnt ci în putere. Ce voiți? cu toēg si 21
viū la voi, seū cu dragoste și cu spiritul blāndeței?

CAP. V—VI.

*Despre fornicătorul trădat Satanei. Indemnare de a fugi de afa
ceri cu cei de moravuri rele. Mustrarea celor ce āmlă în judicāi.
Indemnare de a preîntîmpina necurățiile corpului.*

În genere se aude, că *este* disfrāū între voi, și ast-feliū de 1
disfrāū, care nici între păgāni nu se āllă, ca si albē ci-
neva pre femeea pārintelui seū. Și voi v'ați iugāmfat; și nu 2
mai bine ați plāus, ca cel ce a făcut acēstā fapta si se ia din
medîlocul vostru. Eū dar absent fiind cu corpul, ear cu spiritul 3
fiind de față, am judicat deja, ca cum ași fi de față, pre cel
ce a făcut o așa fapta. Adunāndu-vē voi și spiritul meū în 4
numele Domnului nostru Iisus Christos și cu puterea Domnului
nostru Iisus Christos, Si trădați pre unul ca acela Satanei 5
spre pierderea corpului, ca sufletul si se mântuēscā în ziua
Domnului Iisus.

Fala vōstrā nu *este* întemeietă. Aū nu sciți, că pucin aluat dos- 6
pesce totā frāmintătura? Curățiți dar aluatul cel vechiū, ca 7
si fiți frāmintătura nouă, precum sunteți fūră de aluat. Căci
și Christos, pascile nōstre, s'a sacrificat pentru noi; De a- 8
ceea si serbătorim, nu în aluatul cel vechiū, nici în aluatul reu-
tăței și al vicleniei, ci în azimile sūcerităței și ale adevērului.

V'am scris în epistolă, si nu petreceți cu cei disfrānați. Dar 9 10
nu mci de cum cu disfrānații lūmei acēsteia, seū cu lacomii, seū cu
rāpitori, seū cu idololatrii; căci atunci ar trebui si eșiți din lume.
Ci v'am scris si nu petreceți cu vre un frate, dacă s'ar ālla 11

disfrănat, seú lacom, seú idololator, seú calomniator, seú beţiv, seú răpitor; cu unul ca acesta nici si mâncaţi. Căci ce au eu si judic şi pre cei din afară? au nu judicaţi voi pre cei din scóteţi afară pre cel rău d'între voi.

VI A ū doră cutădă cineva din voi, avēnd vre-o piră contra altuia, a se judica înaintea celor nedrepti, şi nu înaintea celor sânti? Aŭ nu sciţi, că sântii vor si judice lumea? şi de se va judica lumea de voi, sūnteţi nedemni de a face judicāţi prea mici? Aŭ nu sciţi, că vom si judicăm pre āngeri? cu cât mai mult cele temporale? Decī de aveţi judicāţi temporale, puneţi si judice pre cei nebagāţi in sēmă in adunare. Spre ruşinarea vóstră şic acesta: Nu este între voi nici un inţelept, carele si póťă judica între fraţi sei? Ci frate cu frate se judică, şi āncă înaintea necredinciosilor. Chiar acesta este un defect între voi, că aveţi judicāţi între sinev. De ce mai bine nu suferiţi nedreptate? de ce mai bine nu suferiţi pagube? Inse voi înşivē faceţi nedreptate, şi aduceţi pagubă, şi āncă fraţilor.

9 Aŭ nu sciţi, că nedreptii nu vor mosceni imperātia lui Dumnezeu? Nu vē rātăciţi; nici disfrānaţi, nici idololatrii, nici adulterii, nici efeminaţi, nici sodomiti; Nici furii, nici lacomi, nici beţivii, nici calomnatorii, nici răpitorii, nu vor mosceni imperātia lui Dumnezeu. Si ast-feliŭ aŭ fost unii d'între voi; dar v'aţi spălat, dar v'aţi sântit, dar v'aţi îndreptat prin numele Domnului Iisus, şi prin Spiritul Dumnezeului nostru.

12 Tóte imi sūnt permise, dar nu tóte imi sūnt de folos; tóte imi sūnt permise, dar eu nu vreŭ si fiŭ dominat de ceva. Bucatele pentru pāntece, şi pāntecele pentru bucate; ear Dumnezeu va disfiinţa şi pre acela şi pre acelea. Ear corpul nu este pentru disfrānare, ci pentru Domnul; şi Domnul pentru corp. Ear Dumnezeu şi pre Domnul 'l-a învia, şi pre noi ne va învia prin puterea sa. Aŭ nu sciţi că corpurile vóstre sūnt membri ai lui Christos? decī voiŭ lua membrii lui Christos, şi 'i voiŭ face membri ai meretrice? Nici de cum. Seú nu sciţi, că cel ce se lipese de meretrice este un corp *cu dinsa*? căci vor fi, 17 şice, amāndoi un corp. Ear cel ce se lipese de Domnul este un spirit *cu dinsel*. Feriţi-vē de disfrānare; tot păcatul care face cineva este afară de corp; ear cel ce comite disfrānare pē- 19 cătuesce într'al seŭ corp. Aŭ nu sciţi, că corpul vostru este templul Spiritului Sânt, *ce locuesce* in voi, pre care 'l-aţi primit de la 20 Dumnezeu, şi că nu sūnteţi ai vostri? Căci sūnteţi cumpăraţi cu preş; glorificaţi dar pre Dumnezeu in corpul vostru şi in spiritul vostru, cari sūnt ale lui Dumnezeu.

CAP. VII.

Regule pentru căsătorie, pentru viață singulară, și pentru văduve.

Cât pentru cele ce 'mi-ați scris, *dic*, că bine este omului și
nu se atinge de femeie. Dar spre a *preîntîmpina* dis-
frânarea, fie-care și 'și aibă femeia sa, și fie-care femeie și 'și
aibă bărbatul său. Bărbatul și arete femeii cuvenita bună-vo-
ia; asemenea și femeia bărbatului. Femeia nu dispune de
corpul său, ci bărbatul; asemenea și bărbatul nu dispune de cor-
pul său, ci femeia. Si nu vă privați unul pre altul, decât nu-
mai cu consimțiment pentru un timp, ca și aveți timp pentru ru-
găciune și post, și earăși si vă întruniți; ca si nu vă ispitescă
Safana pentru neînfrînarea voastră. Ear acésta *dic* duple con-
cessiune, ear nu duple ordin. Căci ași voi, că toți ómenii si fie
ca mine; inse fie-care are osebit dar de la Dumneșcú, unul așa,
ear altul altmîntrelea.

Ear acelor necăsătoriți și văduvelor *dic*, că bine li este, de
vor rămâne precum și eu. Ear de nu se înfrînză, si se că-
sătorescă; căci mai bine este a se căsători, decât a se aprinde.
Ear celor căsătoriți li ordinez, nu eu, ci Domnul: Femeia si nu se
dispărț de bărbat. Ear de se va dispărți, si remăe nemăritată,
său si se împace cu bărbatul său; și bărbatul si nu lase pre femeie.

Ear celor-l-alti li *dic* eu, nu Domnul: De are vre-un frate fe-
mee necredinciosă, și ea voiesce si trăescă cu el, si nu o lasă.
Și femeia, de are bărbat necredincios, și acela voiesce si trăescă
cu dinsa, si nu 'l lasă. Căci bărbatul necredincios se sântesce
prin femeia *credinciosă*, și femeia necredinciosă se sântesce prin
bărbatul *credincios*; altmîntrelea ar fi copii vostri necurați; ear
acum sînt sînți. Ear de se disparte cel necredincios, dispar-
tă-se. Fratele său sora nu mai este obligat in asemenea *casuri*;
spre pace ne-a chiămat Dumneșcú. Căci ce scii, femeie,
poți si mântuesci pre bărbat, său ce scii, bărbate, poți si mân-
tuesci pre femeie? Inse fie-carele cum 'i-a împărțit Dumneșcú,
fie-carele cum este chiămat de Domnul, așa si âmble. Așa or-
donez eu in toate bisericile.

Este cine-va chiămat, circumcis fiind? si remăe circumcis. 18
Este cine-va chiămat, necircumcis fiind? si nu se circumcidă.
Circumcisiunea este nimic; și necircumcisiunea este nimic, ci pađa 19
comandamentelor lui Dumneșcú. Si remăe fie-care într'acea 20
stare in care s'a chiămat. Esci chiămat serv *fiind*? nu te in- 21
griji; inse dacă poți si fi liber, întrebuințeze mai bine *libertatea*.
Căci cel ce este chiămat in Domnul, serv *fiind*, este un emancipat 22
al Domnului; asemenea cel ce este chiămat, liber *fiind*, este
serv al lui Christos. Cu preț sunteți cumpărați; nu vă faceți 23
servi ai ómenilor. Fie-care, fraților, in ce este chiămat, in- 24
tr'acea si remăe înaintea lui Dumneșcú.

- 25 Ear despre virgine nu am ordin de la Domnul; inse dați
sfatul meu, ca unul ce a aflat milă de la Domnul a fi credincios.
26 Socotesc dar, că acesta este bine pentru nevoea de acum, *adică*,
27 că bine *este* omului si fie așa: Te-ai legat cu femeie? nu cauta
28 dislegare. Te-ai disfacut de femeie? nu căuta femeie. Ear de
te-ai și căsătorit, nu ai păcătuit; și de s'a măritat virgina, nu
a păcătuit. Dar unii ca acestia vor avé necaz in corp; cū inse
vé cruți.
- 29 Ear acesta *dic*, fraților, timpul *este* scurt de acum înainte;
30 deci cei ce au femeii, si fie ca cum nu ar avé; Și cei ce plâng,
ca cum nu ar plânge; și cei ce se bucură, ca cură nu s'ar bu-
31 cura; Și cei ce cumpără, ca cum nu ar posedé; Și cei ce
se servesc de lumea acesta, ca cum nu s'ar servi; Căci forma
32 lunei acesteia trece. Dar voiesc si fiți fără de grijă. Cel ne-
însurat ingrijesce de ale Domnului, cum si placé Domnului;
33 Ear cel ce s'a însurat ingrijesce de ale lunei, cum si placé fe-
34 meii. Este o diferință între femeie și virgină. Cea nemăritată
se ingrijesce de ale Domnului, ca si fie sântă și cu corpul și
cu sufletul; ear cea măritată se ingrijesce de ale lunei, cum si
35 placé bărbatului. Și acesta o *dic* spre folosul vostru; cum si
si vi puiă cursă, ci pentru bună cuviință și apropiere de Dom-
nul fără distragere.
- 36 Ear de gândește cineva si se pórte necuviincios in privința
ficei sale, dacă este trecută in etate, și trebue a se face așa,
37 si facé ce voiesce, nu păcătuesce; mărîte-se. Ear cel ce re-
mâne statornic in ânima sa, neavând neccesitate, ci dispune de
voința sa, și otăresce in ânima sa a pădi fîica sa nemăritată,
38 face bine. Așa că și cel ce o mărîtă, bine face, ear cel ce
nu o mărîtă și mai bine face.
- 39 Femeia este legată de lege iu cât timp trăesce bărba-
tul ei; dar dacă va muri bărbatul ei, este liberă si se mă-
40 rite după care vre; *inse* numai in Domnul. Dar este mai fe-
ricită dupre opiniunea mea, de va remăné așa; și mi se pare
că și eu am Spiritul lui Dumnezeu.

CAP. VIII.

*Regule pentru întrebuințarea cârmurilor ce se oferesc idolilor. Des-
pre întrebuințarea libertăței Chreștine.*

- 1 Căt pentru cele sacrificate idolilor. scim, (căci toți avem
cunoscință, dar cunoscința îngânfăză, ear dragostea edi-
2 fică. Ear de i se pare cui-va, că scie ceva, încă nimic nu a
3 cunoscut, precum se cade a cunósce; Ear de iubesce cine-
4 va pre Dumnezeu, acela este cunoscut de dinsul.) Deci căt
pentru măncarea celor sacrificate idolilor, scim că idolul *este*
nimic in lume, și că nu *este* alt Dumnezeu decât numai unul.

Căci deși sunt cari se numesc *dei*, seû în ceriû seû pe pământ: 5
cum adică sunt *dei* mulți, și domni mulți; Inse noi *avem* nu- 6
 mai un Dumnegeu, Părinte, din care *sunt* toate, și noi într'insul;
 și nu Domn Iisus Christos, prin care *sunt* toate, și noi într'insul.
 Inse nu toți au această știință; căci unii cu conștiința *că este* 7
 idol, până acum o mănâncă ca sacrificată idolului; și conștiința
 lor, fiind slabă, se spurcă.

Ear măncarea nu ne recomandă lui Dumnegeu; căci nici, 8
 de vom mânca, nu vom fi mai buni; nici de nu vom mânca, nu
 ni va lipsi ceva. Inse vedeți, ca nu cumva libertatea voastră 9
 acesta să fie scandal celor slabi. Căci de te va vedea cine-va 10
 pre tine, care ai știință, ședând în templul idolilor, au nu con-
 preștiința lui, fiind slabă, se va incurgia și mănânce cele sacrifi-
 cate idolilor? Și pentru știința ta se va pierde fratele tău 11
 cel slab, pentru care Christos a murit. Dar așa păcătuiți 12
 contra fraților, și jignind conștiința lor cea slabă, păcătuiți con-
 tra lui Christos. Pentru aceea dacă măncarea este scandal 13
 fratelui meu, nu voi mânca carne în etern, ca și nu fiu de scan-
 dal fratelui meu.

CAP. IX.

Chiar cele ce în sine sunt permise trebuie și se lase din dragoste și spre înaintirea în cele bune.

Au nu sunt apostol? au nu sunt liber? au nu am vădut pre 1
 Iisus Christos Domnul nostru? au nu sunteți voi lucrul
 meu în Domnul? De nu sunt apostol altora, dar voue sunt; 2
 căci pecetea apostoliei mele sunteți voi în Domnul. Răspunsul 3
 meu la cei ce mă scrută este acesta: Au nu avem dreptul 4
 a mânca și a bea? Au nu avem dreptul a purta cu noi pre 5
 o soră femeie, ca și cei-l-alți apostoli, și frații Domnului, și Chefa?
 Seû numai eu singur și Barnaba nu avem dreptul a nu lucra? 6
 Cine servește în oște vre-o dată cu cheltuella sa? seû cine plan-
 tază vie, și nu mănâncă din fructul ei? seû cine pasce turmă,
 și nu mănâncă din laptele turmei? Au dora după *opiniunea* 8
 oamenilor dic acestea? au nu și legea dic asemenea. Căci in 9
 legea lui Moise scris este: Si nu legi gura bouului ce treeră.
 Au dora de boi se ingrijesce Dumnegeu? Seû dică *acesta* de 10
 sigur pentru noi? Pentru noi s'a scris, ca cel ce ară și are de
 speranță, și cel ce treeră cu speranță și aibă parte de speranța
 sa. Dacă noi am semănat voue cele spirituale, au este mare 11
 lucru, de vom secera noi cele corporale ale vostre? Dacă alții 12
 profită de *acest* drept asupra voastră, au nu mai bine noi? In-
 se nu am usat de acest drept; ci răbdăm toate, ca și nu dăm vre
 un scandal evangheliei lui Christos.
 Au nu știți, că cei ce lucrează cele sante mănâncă din ale 13

- templului? și cei ce servesc altarului, se împărtășesc din altar?
 14 Așa și Domnul a orinduit ca cei ce predică evanghelia să tră-
 15 ească din evanghelia.
 15 Ear eu nu am usat de nimic din acestea; nici nu am scris acestea,
 16 ca să se facă așa cătră mine; căci mi-ar fi mai bine a muri,
 16 decât să fac ceva fală mea deșertă. Căci dacă predică e-
 17 vanghelia, acesta nu'mi este pentru fală; căci sunt sub necesși-
 17 tate, și voi de mine de nu voi predică evanghelia! De fac
 18 acesta de voe, am plată; ear dacă de silă. totuși imi este in-
 18 credință dregătoria. Deci care este plata mea? *Eve*, ca
 18 predicând evanghelia, și fac evanghelia lui Christos fără chel-
 19 tuelă, ca să nu abuzez de dreptul meu în evanghelia.
 19 Căci deși sunt liber de toți, tuturor m'am făcut serv, ca să
 20 dobândesc pre mai mulți: Iudeilor m'am făcut ca un Iudeu, ca
 21 să dobândesc pre Iudei; celor de sub lege ca sub lege, ca să
 21 dobândesc pre cei de sub lege; Celor fără lege ca un fără
 22 lege, ca să dobândesc pre cei fără lege, (nefiind fără lege lui
 22 Dumnezeu, ci sub lege în Christos); Celor slabi m'am făcut ca
 23 un slab, ca să dobândesc pre cei slabi; tuturor toate m'am făcut,
 23 ca ori-cum să măntuesc pre vre-unii. Și acesta fac pentru e-
 24 vanghelia, ca să fiu părtaș ei.
 24 Aș nu știți, că cei ce alergă la circ, alergă toți, dar unul
 25 ăa premiul? Așa și alergați, ca să 'l apucați. Și tot cel ce
 25 combate, se înfrânază de toate; și acesta fac ei, ca să ăa cunună
 26 stricăciasă; ear noi nestricăciasă. Eu drept aceea așa alerg,
 27 nu ca nesigur; așa mă lupt, nu ca unul ce bate în aer; Ci mi
 27 țin aspru corpul meu, și 'l aservesc; ca nu cum-va altora pre-
 27 dicând, însumi și mă fac netrebnic.

CAP. X, XI.

*Apostolul se silesc a întorce pre Corintheni de la necurăție și de la
 idololatrie, îndemnându-i să nu se ducă la serbările idololatriilor.
 Despre unele abususuri și despre comuniune.*

- 1 Nu voiesc, fraților, ca să nu știți voi, că părinții nostri toți
 2 ău fost sub nor, și toți ău trecut prin mare; Și toți
 3 s'ău botezat sub Moise în nor și în mare; Și toți ău mân-
 4 cat aceeași mâncare spirituală; Și toți ău beut aceeași beu-
 4 tură spirituală; căci beau din Piatra cea spirituală, care îi urma;
 5 ear Piatra era Christos. Înse cu cei mai mulți dintr'înșil nu
 5 a bine-voit Dumnezeu; căci ău cădut în pustie.
 6 Și acestea s'ău făcut spre exemple pentru noi, ca să nu fim
 6 noi poftitori de rele, precum și aceia ău poftit. Nici si ve
 7 faceți idololatri, precum unii dintr'înșil; cum este scris: Popo-
 7 lul a ședut de a mânca și a beut, și s'a sculat și jöce. Nici
 8 si facem disfrânare, precum unii din ei ău făcut, și ău cădut într'o

dl done-deol și trei de miș. Nicî si nu ispitim pre Christos, 9
 precum și unîl dintr'însîu aû ispitit, și s'aû perdut de șerpî.
 Nicî nu murmurăți, precum unîl dintr'însîl aû murmurat, și s'aû 10
 perdut de perdătorul. Și aceste tôte s'aû întemplat acelora spre 11
 exemple; ear s'aû scris spre a noastră învățatură, cari trăim in
 seculii cei de pe urmă. Drept aceea celui ce i se pare că 12
 stă, si fa aminte, ca si nu cadă.
 Nicî o ispită nu v'a ajuns, decât numai omenescă; ear Dum- 13
 nedeu este credincios, care nu va lăsa si vă ispițiți mai mult
 decât puteți, ci împreună cu ispita va face și scăpare, ca s'o
 puteți suferi.

Pentru aceea, iubiții mei, fugiți de idololatrie. Ca celor 14 15
 înțelepți vorbesc; judecați voi ceea ce eu vorbesc. Potîrul bine- 16
 cuvîntărei, care bine-cuvîntăm, aû nu este împărtășirea sîn-
 gelui lui Christos? Pănea care frăugem, aû nu este împărtășirea
 corpului lui Christos? Căci noi, mulți fiind, sîntem o pâne, 17
 un corp; căci toți ne împărtășim dintr'o pâne. Vedeți pre 18
 Israel dupre corp; aû nu sînt cei ce mănăncă sacrificiile părtași
 altarului? Deci ce ȑic eu? că dōră idolul este ceva? scû cea 19
 sacrificată idolului este ceva? Dar eu ȑic, că cele ce sacrifică 20
 gintele, le sacrifică demonilor, ear nu lui Dumnezeu; nu voiesc
 dar, ca voi si fiți părtași demonilor. Nu puteți bē potîrul 21
 Domnului și potîrul demonilor; nu puteți fi părtași mesei Dom-
 nului și mesei demonilor. Aû vom irita pre Domnul? aû sîn- 22
 tem mai tarî decât el?

Tôte îmi sînt permise, inse nu tôte îmi folosesc; tôte îmi 23
 sînt permise, inse nu tôte edifică. Nimene si nu caute de ale 24
 sale, ci fie-care de ale altuia. Ori-ce se vinde in măcelărie, 25
 măncați, nimic cercetând pentru consciință; Căci al Domnu- 26
 lui este pămîntul, și plinitatea lui. Ear de vē invită la mēsă 27
 cineva din cei necredincioși, și veți merge; ori-ce se pune ina-
 intea voastră, măncați, nimic cercetând pentru consciință. Ear 28
 de vi va ȑice cine-va: Acesta este sacrificată idolilor, nu măn-
 cați, pentru acela ce r'a spus, și pentru consciință; căci al
 Domnului este pămîntul și plinitatea lui; Consciință inse, ȑic, nu 29
 a ta, ci a celui-l-alt; căci pentru ce se judică libertatea mea
 de altă consciință? Căci dacă eu gust cu mulțumire, de ce 30
 sînt hulit despre aceea pentru care eu mulțumesc. Deci ori 31
 de măncați, ori de beți, ori de faceți alt ceva, si faceți tôte spre
 gloria lui Dumnezeu. Nu dați scandal nici Iudeilor, nici Elli- 32
 nilor, nici bisericei lui Dumnezeu. Precum și eu plac tutu- 33
 ror in tôte, necăutând folosul meu, ci al celor mulți, ca si se
 mântuiesc.

Următorî fiți mie, precum și eu lui Christos. XI
 Vē inse laud, frașilor, că in tôte vē aduceți aminte de 2

- 3 mine, și ți-nești învățăturile, precum vi le-am trădat. Ear volesc
 si știți, că Christos este capul a tot bărbatul, ear capul femeii
 4 este bărbatul; ear capul lui Christos este Dumne-deu. Tot bă-
 ratul, rugându-se se-șu profetind cu capul acoperit disonorază
 5 capul lui. Ear totă femeia rugându-se se-șu acoperit disonorază
 pul disvilit, își disonoră capul ei; căci una și aceeși este ca-
 6 cum ar fi rasă. Căci de nu se învălesce femeia, pôte si se
 și tundă; ear de este lucru de rușine femeii a se tunde, se-șu
 7 se rade, învălescă-se. Bărbatul nu trebuie si-și acopere capul,
 pentru-că este chipul și gloria lui Dumne-deu, ear femeia este
 8 gloria bărbatului. Căci nu este bărbatul din femeie, ci femeia este
 9 din bărbat. Nici nu s'a făcut bărbatul din femeie, ci femeia
 10 mea pentru bărbat. Pentru aceea femeia trebuie si aibă semn
 11 de autoritate asupra capului, pentru ângerii. Înse nici semn
 batul nu este fără femeie, nici femeia fără bărbat in Domnul.
 12 Căci precum este femeia din bărbat, așa este și bărbatul prin
 femeie; și tôte de la Dumne-deu.
 13 Judicați intru voi însivă, de este cuviincios, ca femeia si se
 14 rîge lui Dumne-deu disvilită? Aū nu și însăși natura vî in-
 vîță, că bărbatul de-și lasă pîrul si crîscă lung, este spre ru-
 15 șine lui? Ear femeia, de-și lasă pîrul si crîscă, este spre
 ornament ei; căci pîrul îi este dat spre învîltîre.
 16 Ear de se vede cine-va că este gilcevitor, noi nu avem da-
 tină ca acesta, nici bisericele lui Dumne-deu.
 17 Ear despre aceea ce eu voiū si vî dîc nu vî laud, adică că
 18 vî adunați nu spre mai bine, ci spre mai rău. Căci intîiu,
 când vî adunați in biserica, aud că se fac disbinări între voi;
 19 și in parte o cred; Căci trebuie si fie și secte între voi, ca
 cei probați si se facă cunoscuți între voi.
 20 Deci adunându-vă voi într'un loc, acesta nu este pentru a
 21 mânca cina Domnului. Căci la mîncare fie-care cinăză mai
 22 'nainte; și unul este flămînd, ear altul este bêt. Aū dîră nu
 aveți case in cari si mâncați și si beți? se-șu disprețuiți biserica
 lui Dumne-deu, și rușinați pre cei ce nu aū? ce voiū dîce voue?
 vî voiū lăuda? Eū nu vî laud pentru acesta.
 23 Căci eū am primit de la Domnul aceea, care am și trădat
 voue: Că Domnul Iisus in nîptea in care s'a trădat, a luat pîne;
 24 Și mulțumind, o a frînt, și a dîs: Luați, mâncați; acesta este
 corpul meū, care se frînge pentru voi; acesta faceți spre me-
 25 moria mea. Asemenea a luat și potirul după cină, dîcînd:
 Acest potir este noul testament in sîngele meū; acesta faceți
 26 do cîte ori îl veți bî spre memoria mea. Căci de cîte-ori
 veți mânca această pîne, și veți bî acest potir, vestiți mîrtea
 Domnului, pînă când va veni.
 27 Drept-aceea ori-care va mânca această pîne, se-șu va bî acest

potir al Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat corpului și sângelui Domnului. Inse fie-care si se cerceteze pre sine însuși, 28 și așa si mănâncă dintr'această pâine și si bé dintr'acest potir. Căci cel ce mănâncă și bea cu nevrednicie, mănâncă și bea pentru condamnarea sa, nedistingând corpul Domnului. Pentru 29 această mulți *sînt* slabi și bolnavi între voi, și mulți dorm. Căci 30 de ne-am fi cercetat pre noi înșine, nu ne-am condamna. Ear 32 judecați fiind, ne pedepsim de la Domnul, ca si nu ne condamnăm cu lumea. De aceea, frații mei, când vă adunați si mănâncăți, si acceptați unul pre altul. Ear de flămânțesce cine-va, 34 si mănânce a casă; ca si nu vă adunați spre condamnare. Ear cele-l-alte voiți orindui, când voiți veni.

CAP. XII—XIV.

Despre darurile spirituale și despre întrebuințarea lor. Descrierea dragostei Creștine. Despre întrebuințarea darului de limbă.

Ear despre darurile spirituale, fraților, nu voiesc ca si nu 1
sciti voi. Sciti ca erați ginte, atrași la idolii cei muți, 2
ca cum ați fi fost duși. Pentru aceea vi declar, că nimeni vor- 3
bind prin Spiritul lui Dumnezeu nu ădice anathema pre Iisus;
și că nimeni nu pôte ădice că Iisus este Domn, decât numai
prin Spiritul Sânt.

În adevăr este diversitate de daruri, dar același Spirit. Și 4 5
este diversitate de servicii, dar același Domn. Și este diver- 6
sitate de lucruri, dar este același Dumnezeu, care lucrăză toate
în toți. Ear manifestarea Spiritului se dă fie-căruiă după 7
folos. Căci unuia se dă prin Spiritul cuvântul înțelepciunei; 8
ear altuia cuvântul cunoștinței prin același Spirit; Altuia 9
credința prin același Spirit; ear altuia darurile vindecărilor
prin același Spirit; Altuia lucrarea minunilor; altuia pro- 10
feție; altuia discernerea spiritelor; altuia feluri de limbi; altuia
explicarea limbilor. Inse toate acestea le face unul și același 11
Spirit, împărțind de osebi fie-căruiă, precum voiesce.

Căci precum corpul este unul, și are mulți membri; și toți 12
membrii unui corp, mulți fiind, sunt un corp: așa și Christos.
Căci prin un Spirit noi toți ne-am botezat într'un corp, ori 13
Iudei, ori Ellini, ori servi, ori liberi; și toți ne-am adăpat în-
tr'un Spirit.

Căci și corpul nu este un membru, ci mulți. De ar ădice 14 15
piciorul: Pentru-că nu sunt mână, nu sunt din corp; aș dădă
pentru aceea nu este din corp? Și de ar ădice urechea: Pen- 16
tru-că nu sunt ochi, nu sunt din corp; aș dădă pentru aceea
nu este din corp? De ar fi tot corpul ochi, unde ar fi auzul? 17
De ar fi tot auz, unde ar fi mirosul? Ear acum a pus Dumneze- 18
leă membrii, pre fie-care dintr'înși în corp, precum a voit,

- 19 20 Ear de ar fi toți un membru, unde *ar fi* corpul? Ear acum
 21 *sunt* mulți membri, dar un corp. Și nu poțe ochiul și dicē
 22 mânei: Nu am trebuință de tine; seū earăși capul picioarelor
 23 pului, cari se parū a fi mai slabī, sūnt mai necesari. Și acei
 24 acestora li dām mai multă considerațiune; și cele deformate ale
 25 noastre aū mai bună formă. Căci cele frumose ale noastre nu
 26 aū trebuință *de acesta*; ci Dumnedeū a întocmit corpul, dând mai
 27 multă onōre *părței* celei mai din urmă; Ca si nu fie disbi-
 28 nare in corp, ci *ca* si ingrijescă unul de altul membrii între
 29 sine cu același interes. Și ori de suferē un membru, sufer
 30 împreună se bucură toți membrii.
 31 Ear voi sūnteți corpul lui Christos, și membri in parte. Și
 Dumnedeū a pus in biserică, întâiū pre apostoli, al doilea pre
 32 profeți, al treilea pre învățatori, după aceea puteri, apoi darurile
 33 de vindecări, serviciile, dregătoriile, feliurile limbilor. Aū dōră
 34 toți *sunt* apostoli? aū dōră toți *sunt* profeți? aū dōră toți *sunt*
 35 învățatori? aū dōră toți *sunt* lucrători de minuni? Aū dōră toți
 36 aū darurile de vindecare? aū dōră toți vorbesc in limbi? aū
 37 dōră toți esplică?
 38 Inse si rivniți darurile cele mai bune; și încă vī arăt o cale
 39 mai escelintă.

XIII De ași vorbi in limbile ōmenilor și āngerilor, ear dragoste
 nu am, am devenit *ca* o aramă sunătoare, seū cimbāl resu-

- 2 nător. Și de ași avē *darul de* profeție, și ași sci tōte miste-
 3 riile și tōtă cunoscința, și de ași avē tōtă credința, încāt si mut
 4 și munți, ear dragoste nu am, nimic nu sūnt. Și de ași im-
 5 părți tōtă avuția mea *seracilor*, și de ași da corpul meū si l'
 6 ardē: ear dragoste nu am, nici un folos nu'mi este.
 7 Dragostea îndelung rabdă, și este bine-făcătoare; dragostea
 8 nu învidiază, nu se trufesce, nu se îngânfază; Nu se pōrtă cu
 9 necuviință; nu caută ale sale, nu se întărită, nu gāndesce răul;
 10 Nu se bucură de nedrept, ci se bucură de adevēr: Tōte le
 11 suferē, tōte le crede, tōte le speră, tōte le rabdă.
 12 Dragostea nici odată nu încetază; chiar de se vor disființa
 13 profețiile, chiar de vor înceta limbile, ori chiar de va dispărē
 14 cunoscința. Căci nu cunoscem decāt in parte, și nu profețim
 15 decāt in parte; Ear când va veni perfecțiunea, atunci imper-
 16 fecțiunea va dispărē. Când eram prunc, vorbiam *ca* un prunc,
 17 cugetam *ca* un prunc, gāndiam *ca* un prunc; ear când m'am
 18 făcut bărbat, am lepădat cele prunesce. Căci vedem acum
 19 *ca* prin oglindă in enigmă; ear atunci față cătră față; acum
 20 cunosc in parte, ear atunci voū cunōsce precum și sūnt cunoscūt.

Și acum rămâne credința, speranța, dragostea, aceste trei; 13
 ear cea mai mare dintr'acestea este dragostea.

Urmăriți dragostea, și rivniți *darurile* spirituale, ear mai XIV
 mult ca și profețiți. Căci cel ce vorbește în limbă nu 2
 vorbește oamenilor, ci lui Dumnezeu; căci nimene nu-l înțelege;
 inse cu spiritul vorbește edificare și îndemnare și mângăiere. Cel 3
 besce oamenilor spre edificare și îndemnare și mângăiere. Cel 4
 ce vorbește în limbă se edifică însuși; ear cel ce profetește e-
 difică biserica. Ași voi ca voi toți și vorbiți în limbă, ear mai 5
 bine și profețiți; căci mai mare este cel ce profetește decât cel
 ce vorbește în limbă, decât numai de va esplica, ca biserica
 si se edifica.

Ear acum, fraților, de voi veni la voi vorbind în limbă, ce 6
 vi voi folosi, de nu vi voi comunica sevă descoperire, sevă cu-
 nosință, sevă profeție, sevă învățătură? Căci precum cele ne- 7
 insuleșite ce dau sunet, ori fluierul, ori chithara, de nu vor da
 sunete diferite, cum se va cunoște ce se fluieră, sevă ce se cântă
 cu chithara? Căci o trimbiță de va da sunet nehotărât, cine 8
 se va găti la resbel? Așa și voi, de nu veți da prin limbă 9
 cuvânt cu bună înțelegere, cum se vor cunoște cele vorbite?
 Veți vorbi ca în aer. Sunt, pôte, multe feluri de voci în lume, 10
 și nici una dintr'insele nu este fără semnificare. Decă de nu 11
 voi înțelege semnificarea voci, voi fi celui ce vorbește străin,
 și cel ce vorbește va fi mie străin.

Așa și voi, fiind-că rivniți *daruri* spirituale, căutați ca si le 12
 aveți în abundență spre edificarea bisericei. Pentru aceea cel 13
 ce vorbește în limbă, si se rōge așa, ca si pōtă fi esplicat.
 Căci de mă rog în limbă, spiritul meu se rōgă, ear mintea mea 14
 este fără fruct. Ce si fac dar? Mă voi ruga cu spiritul, și 15
 mă voi ruga și cu mintea; voi cânta cu spiritul, și voi cânta
 și cu mintea. Altmintagea, de veți bine-cuvēnta cu spiritul, 16
 cel ce este neinvētat cum va dice Amin după mulțumirea ta,
 fiind-că el nu înțelege ce dici? Tu adevăr bine mulțumesci, 17
 dar cel-l-alt nu se edifică. Mulțumesc Dumnezeului meu, că 18
 vorbesc în limbă mai mult decât voi toți; Inse în biserica 19
 voiesc mă bine a vorbi cinci cuvinte cu mintea mea, ca si în-
 vēt și pre alții, decât dece mii de cuvinte în limbă.

Fraților, nu fiți prunci cu mintea; inse cu reutatea fiți prunci, 20
 ear cu mintea fiți bărbați. In lege este scris: Într'alte limbă, 21
 și cu alte buze voi vorbi acestui popor; și nici așa nu mă vor
 asculta, dice Domnul. Drept aceea limbile sunt spre semn, 22
 nu credincioșilor, ci celor necredincioși; ear profeția nu este
 pentru cei credincioși, ci pentru cei necredincioși.

Decă când se adună tōtă biserica la un loc, și toți vorbesc în 23
 limbă, și întră sevă neinvēțați sevă necredincioși, au nu vor dice,

- 24 că sînteți nebuni? Ear dacă profetesc toți, și întră vre-un necredincios s'eu neînvățat, se vedește de toți, se judecă de toți.
- 25 Și așa cele ascunse ale aîmei lui se fac aritate; și așa cădînd pe față, se va închina lui Dumnezeu, și va mărturisii, că într'adevăr Dumnezeu este între voi.
- 26 Ce si se facă dar, fraților? cînd v'adunați, fie-care d'între voi are psalm, are învățătură, are limbă, are descoperire, are esplanță, si se facă spre edificare. De vorbesce cine-va în limbă, si vorbescă cîte doi, s'eu cel mult cîte trei, și pe rînd; ear unul si esplană. Ear de nu va fi cine si esplană, si tacă în biserică; și si 'și vorbescă lui-și și lui Dumnezeu. Ear toți si vorbescă doi s'eu trei, și cei-l-alți si judice. Ear de toți puteți profeti cîte unul, ca toți si se învețe și toți si se mîngăie. Și spiritele profetilor se supun profetilor. Căci Dumnezeu nu este Dumnezeu al turburării, ci al păcii, precum în toate bisericile sîntilor.
- 32 33 Femeile vîstre si tacă în biserică; căci nu li s'a dat voe si vorbescă, ci si fie supuse, precum dice și legea. Ear de voiesi se învețe ceva, si si întrebe pre bărbații lor a casă; căci este rușine ca femeile si vorbescă în biserică. Aî de la voi a eșit cuvîntul lui Dumnezeu? s'eu a ajuns numai la voi?
- 37 De i se pare cui-va, că este profet, s'eu spiritual, si înțelege, că cele ce vî scriu, sînt comandamente ale Domnului. Ear de nu înțelege cine-va, si nu înțelege. Deci, fraților, rîvniți a profeti, și nu opriți a vorbi în limbă. Tote si se facă dupre cuvință și orînduélă.

CAP. XV.

Despre înviere, și despre gloria corpurilor înviate.

- 1 Ear v'insciînteț, fraților, despre evanghelia, ce v'am predicat-o, care ați primit, în care și v'aflați; Prin care v'și mîntuiți, dacă o țineți cum v'am predicat-o, afară numai
- 3 de ați cređut în zadar. Căci v'am trădat mai întăiu ceea ce am și primit, cum că Christos a murit pentru păcatele noastre
- 4 dupre scripturi; Și că s'a îngropat, și că a înviat a treia zi
- 5 dupre scripturi; Și că s'a arătat lui Chefa, apoi celor doi-spre-dece. După aceea s'a arătat la mai mult decăt cinci sute de frați odată; din cari cei mai mulți trăesc până acum, ear
- 7 unii aî și adormit. După aceea s'a arătat lui Iacob; apoi tuturor apostolilor. Ear mai pe urmă de toți s'a arătat și mie,
- 9 ca unuia abort. Căci eu sînt mai micul apostolilor, care nu sînt vrednic a mă chîama apostol, pentru-că am persecutat biserică lui Dumnezeu. Ear prin harul lui Dumnezeu sînt ceea
- 10 ce sînt; și harul lui care este în mine nu a fost în deșert; ci m'am

ostenit mai mult decât toți aceia; înse nu eă, ci harul lui Dumnezeu, care este cu mine. Deci ori eă, ori aceia, așa 11 predicăm, și așa ați creăut.

Ear dacă Christos se predică că s'a sculat din morți, cum 12 dic unii dintre voi, că nu este învierea morților? Ear de nu 13 este învierea morților, atunci nici Christos nu a înviat. Ear 14 dacă nu a înviat Christos, atunci predicarea noastră este deșertă, și credința voastră este deșertă. Ne aflăm încă și marturi min- 15 ciușoși ai lui Dumnezeu; căci am mărturisit asupra lui Dumne- deă, că a înviat pre Christos; pre care nu l-a înviat, dacă de sigur morții nu învieză. Căci de nu învieză morții, nici Chris- 16 tos nu a înviat. Ear dacă Christos nu a înviat, deșertă este 17 credința voastră; încă sânteți în păcatele voștre. Atunci și cei 18 ce au adormit în Christos sânt pierduți. De sperăm în Chris- 19 tos numai în viața acăsta, sântem mai miserabili decât toți ămenii.

Ear acum Christos s'a sculat din morți, și s'a făcut primițul 20 celor adormiți. Căci precum priu om a venit morăea, prin om 21 a venit și învierea morților. Căci precum toți cei intru Adam 22 mor, așa toți cei în Christos vor invia. Ear fie-care intr'a sa 23 orindu-elă: Christos primițul; după aceea cei ce sânt ai lui Christos la venirea lui. Atunci finitul, când va trăda impe- 24 riția lui Dumnezeu Părintelui; când va disfința totă domnia, și totă autoritatea și puterea. Căci trebuie el si domnescă, 25 până ce va pune pre toți inimiții sub picioarele sale. Inimicul 26 cel mai de pe urmă ce se va disfința este morăea. Căci Dum- 27 neău a supus tote sub picioarele lui. Ear când ălice, că tote îi sânt supuse, este vederat că afară de cel ce l'a supus tote. Ear când i se vor supune tote, atunci și însuși Fiul se va su- 28 pune celui ce l'a supus tote, ca si fie Dumnezeu tote intru tote.

Altmintrelea ce vor face cei ce se botéză pentru cei morți? 29 dacă nu se vor scula morții nici de cum, de ce se și botéză pentru cei morți? Pentru ce și noi sântem în totă ăra în 30 pericol? Pe lauda voastră, care am în Christos Iisus Domnul 31 nostru, eă mor în tote ăilele! De m'am luptat duple modul 32 ămenilor cu ferele în Efes, ce folos imă este, dacă morții nu se vor scula? Si mănăcăm și si bem; căci mâne vom muri. Nu vë 33 înșelați: vorbile cele rele strică moravurile cele bune. Discep- 34 tați-vë spre dreptate, și nu păcătuți; căci unii nu au cunoscința lui Dumnezeu; spre înfruntare vi vorbesc acăsta.

Înse va ălice cine-va: Cum se vor scula morții, și cu ce corp 35 vor veni? Nubene, tu ceea ce sēmeni nu învieză, de nu va 36 muri; Si ce sēmeni, nu este corpul care are si se producă, 37 ci grăuntele gol, fie de grău, sēu de alt ceva. Ear Dumne- 38 deă îi dă corp, precum voiesce, și fie-cărei sēmințe corp pro- puiă. Nu tot corpul este acelaș corp; ci altul este corpul 6- 39

- menilor, și altul corpul dobitoacelor, și altul al pescilor, și altul al păsărilor. Și *sunt* corpuri ceresci, și corpuri pământesci; înse alta *este* gloria celor ceresci, și alta *este* gloria celor pământesci.
- Alta *este* strălucirea soarelui, și alta strălucirea lunii, și alta strălucirea stelelor; căci stea de stea se osebesce în strălucire.
- Așa *este* și învierea morților. Se sîmînă în stricăciune; se va scula în nestricăciune; Se sîmînă în neciuste; se va scula în gloriă; se sîmînă în slăbăciune; se va scula în putere; Se sîmînă corp firesc; se va scula corp spiritual. Este corp firesc, și este corp spiritual. Așa și este scris: Omul cel întâiu, Adam, s'a făcut cu suflet viu; Adam cel de pe urmă s'a făcut cu spirit viu-făcător. Inse nu *este* întâiu cel spiritual, ci cel firesc; apoi cel spiritual. Omul cel întâiu, din pămînt fiind, *este* pămîntesc; omul cel al doilea *este* Domnul din ceri. Precum *este* cel ceresc, așa *sînt* și cei pămîntesci; și precum *este* cel ceresc, așa *sînt* și cei ceresci. Și precum am purtat chipul celui pămîntesc, vom purta și chipul celui ceresc.
- Ear *acesta* dic, fraților, că carnea și sângele nu pot mosceni împărăția lui Dumnezeu; nici stricăciunea va mosceni pre nestricăciune.
- Eu vă *văd* misteriu: Nu toți vom adormi, dar toți ne vom schimba; într'un moment, în clipa ochiului, la sunetul trimbiței celei de apoi; căci va trimbița, și morții se vor scula nestricăcioși, și noi ne vom schimba. Căci trebuie ca stricăciunea să se îmbrace în nestricăciune, și ceea ce este mortal să se îmbrace în nemurire.
- Ear când se va îmbrăca această stricăciune în nestricăciune, și acest mortal se va îmbrăca în nemurire, atunci se va împlini cuvîntul ce este scris: Morte s'a înghițit în biruință. Morte, unde *ți este* boldul tău? iadule, unde *ți este* biruința ta?
- Ear boldul morții *este* păcatul; și puterea păcatului *este* legea.
- Ear lui Dumnezeu *sie* mulțumită, carele ni-a dat biruința prin Domnul nostru Iisus Christos. Drept aceea, iubiții mei frați, fiți tari, neclătiți, sporind în lucrul Domnului tot-dea-una; sciind că osteneala voastră nu este deșertă în Domnul.

CAP. XVI.

Despre strîngere de ajutoare. Despre stăruința în credință. Îndemnări și salutări.

- 1 Ear despre milostenia cea pentru sînți, faceți și voi așa,
2 precum am ordonat bisericilor Galatiei. În ziua d'în-
tăia a săptămănei fie-care din voi să pue de-o-parte, strîngînd
dupre cum ar prospera; ca nu viînd eu, să se facă colecțiunea
8 atunci. Ear când voi veni, voi trimite cu epistole pre cel,
pre cari îl veți aproba, ca să ducă milostenia voastră la Ierusa-

Şi de va fi cu cuviinţă si merg şi eu, vor merge cu mine. 4
 Iam. Ear voiū veni la voi, când voiū trece prin Macedonia; 5
 căci prin Macedonia voiū si trec. Şi la voi póte voiū 6
 rămâne, seū voiū şi erna; ca voi si mă escortaţi ori încotro voiū
 merge. Căci nu voiesc si vă veđ acum numai in trecăt; ci 7
 sper si rămăiū cât-va timp la voi, de va permite Domnul. Şi 8
 eu voiū rămâne in Efes până la cinci-şecime. Căci mi s'a 9
 deschis uşă mare şi lucrătoră; dar sînt adversari mulţi.
 De va veni Timotheiū, vedeţi ca si fie fără frică la voi; căci 10
 lucrul Domnului lucrază, ca şi mine. Deci nimeni si nu'l dis- 11
 prejuşcă; ci si'l conduceţi cu pace, ca si vie la mine; căci il
 ascept cu fraţi. Căt pentru fratele Apollos, mult 'l-am rugat 12
 si mergé la voi cu fraţi, dar nu a voit de loc si mergé acum;
 ear va merge când va avé ocaşiune.
 Priveghiaţi, staţi in credinţă, îmbărbătaţi-vé, întăriţi-vé. Tóte 13 14
 ale vóstre si fie cu dragoste.
 Ear, fraţilor, sciţi casa lui Stefana, că este primiţul Achaiei, 15
 şi că spre serviciul sântilor s'au orînduit pre sineşi. Vē rog 16
 dar si ascultaţi de unii ca acestia, şi de tot cel ce lucrază şi
 se ostenesce cu ei. Mē bucur de venirea lui Stefana, şi a lui 17
 Fortunat, şi a lui Achaic; căci acestia au implinit absenţa vós-
 tră. Căci au reintărit sufletul meu şi al vostru; si recunósceţi 18
 dar pre unii ca acestia.
 Vē salută pre voi bisericele Asiei. Vē salută mult in Dom- 19
 nul Achilla şi Prischilla, împreună cu biserica cea din casa lor.
 Vē salută pre voi toţi fraţi. Salutaţi unul pre altul cu să- 20
 rutare sântă.
 Salutarea cu mână mea a lui Pavel. Dacă cineva nu iu- 21 22
 besce pre Domnul nostru Iisus Christos, si fie anathema, Ma-
 ran-atha. Harul Domnului nostru Iisus Christos *ie* cu voi. 23
 Dragostea mea *ie* cu voi toţi in Christos Iisus. Amin. 24
*Întăia epistolă către Corintheni s'a scris de la Filippi şi
 s'a trimis prin Stefana şi Fortunat şi Achaic şi Timotheiū.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ

CORINTHENI.

CAP. I, II.

*Mângăierea lui Pavel în predicarea evangheliei și în necasurile sale.
Ertarea disfrunatului. Evanghelia este unora un miros de viață, ear
altora un miros de moarte.*

- 1 **P**avel apostol al lui Iisus Christos prin vocea lui Dumnezeu, și Timotheiū fratele, bisericei lui Dumnezeu care este în
- 2 Corinth, și tuturor sâtuilor, cari sînt în totă Achaia; Har și pace de la Dumnezeu, Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuvîntat *sînt* Dumnezeu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, Părintele îndurărilor, și Dumnezeu al totă mîntuirea; Cel ce ne mîngăie în tot necasul nostru, ca și putem și noi mîngăia pre cei ce sînt în ori-care necas prin mîntuirea, cu care ne mîngăiam noi de la Dumnezeu. Căci precum prisosesc suferințele lui Christos în noi, așa prisosesc
- 6 și mîngăierea noastră prin Christos. Și seû de suferim necas, *este* pentru a vîstră mîngăiere și mîntuire, care se lucră în răbdare acestorași suferinți, cari și noi suferim; seû de ne mîntuirea noastră în privința vîstră *este* tare, sciind, că precum sînteți pîrtăși suferinților, așa *veți fi* și ai mîngăierii.
- 8 Căci nu voim si nu știți, fraților, despre necasul ce ni s'a întîmplat în Asia, că am fost îngreuți preste măsură și preste
- 9 putință, încât nu eram siguri nici de viață; Da, aveam în noi hotărîrea morței, ca si nu ne încredem în noi, ci în Dumnezeu cel
- 10 ce înviează morții; Care din o mîrte ca acesta ne-a scăpat,
- 11 și ne scapă; în care ne încredem, că ne va mai și scăpa; Dacă veți ajutori și voi cu rugăciunea pentru noi, ca si se facă mulțumită de mulți pentru noi, din cauza darului ce ni se dă prin
- 12 *rugăciunile* multora. Căci fala noastră este acesta: mărturisirea conștiinței noastre, că am petrecut în lume, și mai mult între voi, în simplitate și sinceritate *plăcută* lui Dumnezeu, nu întru
- 13 înțelepciune trupescă, ci întru harul lui Dumnezeu. Căci nu putem si scriu altele, decât numai cele ce ceteți și recunoșteți;
- 14 și cred că *le* veți recunoște și până la finit; Precum ne-ați și recunoscut din parte, că sîntem fala vîstră, precum și voi *veți fi* a noastră în ziua Domnului Iisus.

Și cu această încredere vream mai 'nainte și viû la voi, ca 15
 și aveți o nouă mulțumire; Și atunci și trec pe la voi la Ma- 16
 cedonia, și earăși din Macedonia și viû la voi, și si fiû însoțit de
 voi în Iudeea. Deci această vrënd, aû dórâ am lucrat cu u- 17
 șurintă? sêu cele ce'mi propun, truesce le propun, ca si fie la
 mine da, da; și nu, nu? Ear *precum* Dumnezeu credincios 18
 este, cuvântul nostru câtră voi nu a fost da și nu. Căci Fiul 19
 lui Dumnezeu Iisus Christos, cel predicat între voi prin noi, prin
 mine și prin Silvan și prin Timotheiû, nu a fost da și nu, ci a
 fost da întrul dîsul. Căci tôte promisiunile lui Dumnezeu în 20
 el *sînt* da, și in el Amin, ca si se glorifice Dumnezeu prin noi.
 Ear cel ce ne asigură împreună cu voi în Christos, și ne-a uns, 21
 este Dumnezeu; Care ne-a și pecetluit, și a dat arbuna Spiri- 22
 tului în inimile noastre.

Ear eû chiâm pre Dumnezeu martur asupra sufletului meu, 23
 că nu am venit până acum la Corinth, spre a vë cruța. Nu 24
 că dórâ avem autoritate preste credința vöstră, ci sîntem con-
 lucrători ai bucuriei vöstre; căci prin credința stați.

Și mi-am propus această, ca si nu viû earăși cu intristare 11
 la voi. Căci de vë intristez pre voi, cine este cel ce 2
 mă veselesce pre mine, decât numai cel ce se intristeză prin
 mine? Și chiar această am scris voue, ca, când voiû veni, si 3
 nu am intristare de cei pentru cari mi se cădea si mă bucur;
 căci am această încredere în voi toți, că bucuria mea este a vös-
 tră a tuturor. Căci din multă strîmtoare și durere a âniei 4
 v'am scris cu multe lacrimi; nu ca si vë intristați, ci ca si cu-
 nosceți dragostea care am mai cu sêmă spre voi.

Ear de m'a intristat cineva, nu numai pre mine a intristat, 5
 ci, ca si nu vë îngreuez pre toți, și din parte și pre voi. Destul 6
 este unui asemenea această pedepsă, care i se face de câtră mai
 mulți. Încât din contra *trebuie* mai virtos si' ertati, și si' măn- 7
 găiați, ca nu cumva si se înghițe un asemenea de prë multă du-
 rere. Pentru aceea vë rog ca si întăriți dragostea vöstră spre 8
 dîsul. Și pentru această am și scris, ca si vë cerc, de sînteți 9
 ascultători în tôte. Ear căruia ertati voi ceva, ert și eû; căci 10
 de am ertat ceva, căruia am ertat, pentru voi am ertat în fața
 lui Christos; Ca si nu fim cuprinși de Satana; căci nu sîntem 11
 în nesciuință despre planurile lui.

Ear viud eû la Troada, spre a predica evanghelia lui Christos, 12
 și ușa fiindu-mi deschisă prin Domnul, Nu am avut repaus 13
 în spiritul meu, neaflând pre Tit fratele meu; decî lăsându-'l,
 am mers în Macedonia.

Ear mulțumită *fie* lui Dumnezeu, cel ce ne face tot-dea-una 14
 triumfători în Christos, și arată mirézma cunoscînței sale prin
 noi în tot locul. Căci sîntem lui Dumnezeu bună mirézmă a 15

lui Christos între cei ce se mântuesc, și între cei ce se pierd:
 16 Unora *sîntem* mirăzmă a morții spre mörte; car altora mirăz-
 17 mă a vieții spre viêtă. Și cine *este* suficient la acestea? Căci
 nu sîntem ca cei mulți, cari falsificăm cuvîntul lui Dumnezeu; Căci
 ci vorbim întru Christos ca din sinceritate, ca de la Dumnezeu;
 înaintea lui Dumnezeu.

CAP. III—VII.

*Despre servirea literei și a spiritului. Evangelia mai glorioasă de-
 cît legea. Despre purtarea cu cei răi. Indemnare la sîntire și la
 înfrîmarea duplei dumnezeu.*

- 1 **A** ū döră începem earăși a ne recomanda? sēu ni trebuie
 precum unora epistole de recomandare cătră voi, sēu a
 2 pistole de recomandare de la voi? Voi sūnteți epistola nōs-
 3 tră, scrisă în animile nōstre, cunoscută și cetită de toți omeni;
 Arătādu-vē că sūnteți epistolă a lui Christos, cea lucrată de noi,
 scrisă nu cu cernelă, ci cu Spiritul lui Dumnezeu celui viă; nu
 în table de piatră, ci în tablele trupesci ale animei.
 4 Și încredere ca acesta avem prin Christos cătră Dumnezeu.
 5 Nu că sūntem capabili a cugeta ceva de la sine ca de la noi
 6 înși-ne, ci capacitatea nōstră *este* de la Dumnezeu; Care ne-a
 și făcut capabili a fi servitori ai aședământului nōu, nu ai literei,
 7 ci ai spiritului; căci litera omōre, ear spiritul face viū. Căci
 dacă serviciul morței cel scris și săpat în pietre a fost așa de
 glorios, încāt fiii lui Israel nu puteau si caute la fața lui Moise,
 8 pentru strălucirea feței lui cea trecetōre: Cum nu va fi mai
 9 glorios serviciul spiritului? Căci dacă serviciul condamnării
 era glorios, cu mult mai mult întrece în glorie serviciul dreptății.
 10 Căci ceea ce era glorios în această parte, nu mai este glorios din
 11 cauza gloriei covirșitōre a celei-l-alte părți. Căci dacă ceea
 ce se distiințēză *este* glorios, cu atāt mai mult ceea ce rămāne
este glorios.
 12 Drept aceea avōnd asemenea speranță, întrebuințām multă
 13 îndrăznelă; Și nu *facem* precum Moise, care punea vāl preste
 fața sa, ca si nu caute fiii lui Israel la finitul celei ce era a se
 14 distiința. Ear simțimintele lor s'au timpit; căci până astăzi
 rămāne acelaș vāl neluat în cetirea aședământului vechiū; care
 15 vāl se distiințēză în Christos. Și chiar până astăzi, cānd se
 16 cetesce Moise, jace vāl pe ānima lor. Ear cānd se vor în-
 17 tōrce cătră Domnul, se va lua vālul. Ear Domnul este Spi-
 18 ritul, și unde *este* Spiritul Domnului, acolo *este* libertate. Ear
 noi toți privind cu fața descoperită ca prin oglindă gloria Dom-
 nului, ne schimbām într'aceeași imagine, din gloriā în gloriā, ca
 de la Spiritul Domnului.

Pentru acésta având acest serviciu, după cum am aflat IV
 milă, nu sîntem discurația. Ci am renunțat la cele as- 2
 onuse de rușine, neamblând în vicleșug, nici falcificând cuvên-
 tul lui Dumnezeu, ci cu manifestarea adevărului ne recomen- 3
 dăm conștiinței tuturor ômenilor înaintea lui Dumnezeu. Ear
 de este și acoperită evanghelia noastră, în cei peritori este aco- 4
 porită; Căror necredincioși dumnezeul acestei lume li-a or-
 bit cugetările, ca si nu li lucescă lumina evageliei celei glorioase 5
 a lui Christos, care este imaginea lui Dumnezeu. Căci nu pre-
 dicăm pre noi înși-ne, ci pre Christos Iisus Domnul; ear pre 6
 noi ca servitorii vostri pentru Iisus. Căci Dumnezeu, care a
 dăd ca lumina si lumineze din întunec, a strălucit în ânimile
 noastre, spre răspândirea cunoscinței gloriei lui Dumnezeu în
 fața lui Iisus Christos.

Ear avem tesaurul acesta în vase de lut, ca acéstă putere 7
 mare si fie atribuită lui Dumnezeu, ear nu noue. Întru tôte 8
 sîntem impresurați, dar nu fără curagiu; sîntem în nedumerire,
 dar nu lipsiți de speranță; Persecutați, dar nu abandonăți; 9
 repuși, dar nu prăpădiți; În tot timpul purtând în corp mórtea 10
 Domnului Iisus, ca și viața lui Iisus si se arete în corpul nostru.
 Căci până când trăim, tot-dea-una sîntem espuși la mórte pen- 11
 tru Iisus, ca și viața lui Iisus si se arete în corpul nostru cel
 muritor; Încât mórtea lucră în noi, ear viața în voi. Ear 12 13
 având același spirit al credinței, precum este scris: Cređut-am,
 pentru aceea am și vorbit; și noi credem, și pentru aceea și
 vorbim; Încredințați fiind, că cel ce a sculat pre Domnul 14
 Iisus, ne va scula și pre noi prin Iisus, și ne va înfățișa împre-
 ună cu voi. Căci tôte sînt pentru voi, ca harul prisositor 15
 prin mulțumita mai multora si prisosescă spre gloria lui Dum-
 nezeu. Pentru aceea nu sîntem discurația; ci de se și strică 16
 omul nostru cel din afară, dar cel din întru se înnoesce din ți
 în ți. Căci ușurătatea întristărei noastre din present prin es- 17
 celință ni lucră un escelent pond de gloriă eternă; Nepri- 18
 vind noi la cele visibile, ci la cele nevisibile; căci cele visibile
 sînt trecetóre; ear cele nevisibile sînt eterne.

Căci scim, că de se va disființa acest cort pămêntesc în V
 care locuim, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefăcută
 de mână, eternă în ceriuri. Căci într'acésta suspinăm, dorind 2
 si ne îmbrăcăm în locașul nostru cel din ceriuri. Dacă după ce ne 3
 vom îmbrăca, nu ne vom afla golii. Căci cei ce sîntem în- 4
 tr'acést cort suspinăm sub sarcină, pentru-că nu voim a ne dis-
 brăca, ci a ne superîmbrăca; ca ceea ce este muritor si se
 inghițe de viață. Ear cel ce ne-a făcut spre acésta este Dum- 5
 nezeu, care ni-a și dat arbuna Spiritului. Drept aceea în- 6
 drăznim în tot timpul, știind, că petrecend în corp sîntem

- 7 departe de la Domnul; (Căci amblăm prin credință, *ear nu*
 8 prin vedere;) Îndrăznim, *dic*, și voim mai bine și fim disa-
 9 cuți de corp, și si fim cu Domnul. Pentru aceea ne și
 10 silim, ca, ori de față ori de departe, si'î fim plăcuți. Căci noi
 toți trebuie să ne arătăm înaintea tribunalului lui Christos, ca
 si la fie-care dupre cum a făcut in corp, său bine său rău.
 11 Sciind dar frica Domnului, înduplicăm pre omeni; ear Dum-
 nedeu ne cunósce pre noi, și sper că și voi ne cunósceți in con-
 12 scințele vóstre. *Acésta dic*, nu ca si ne recomandăm earăși
 la voi, ci ca si vi dăm ocasiune de a vė fali pentru noi; și ca
 si aveți *cuvént* pentru cei ce se fãlesc in față, ear nu in inimă.
 13 Căci ori de sântem in uimire, *este* pentru Dumneđu, ori de sún-
 14 tem treși, *este* pentru voi. Căci dragoste lui Christos ne
 constringe, socotind noi *acésta*, că, de a murit unul pentru toți,
 15 deci toți au murit; Și *că* a murit pentru toți, ca cei ce vieză
 si nu mai vieze loruși, ci celui ce a murit și a înviat pentru ei.
 16 Pentru aceea de acum noi nu scim pre nimene dupre corp; ear
 de am și sciut pre Christos dupre corp, dar de acum nu' mai
 17 scim. Deci de *este* cineva in Christos, *este* fãptură nouă; cele
 18 vechi au trecut, éca tóte s'au fãcut noue. Și tóte acestea vin
 de la Dumneđu, care ne-a împãcat luiși prin Iisus Christos,
 19 și ni-a dat serviciul împãcãrei. Căci Dumneđu era in Chris-
 tos, împãcând lumea luiși, neimputându-li pécatele lor; și ni-a
 încredințat cuvéntul împãcãrei.
 20 Drept aceea sântem soli in locul lui Christos; ca cum Dum-
 neđu s'ar ruga prin noi, vė rugăm in locul lui Christos, ca si
 21 vė împãcați cu Dumneđu. Căci pre cel ce nu a cunoscut
 pécãt, l-a fãcut pécãt pentru noi, ca noi si ne facem dreptatea
 lui Dumneđu printr'insul.
- VI **N**oi dar ca conlucrători *cu el vė* și rugăm, ca si nu primiți
 2 harul lui Dumneđu indeşert. (Căci *dice*: In timp fa-
 vorabil te-am ascultat, și in ziua mântuirii *ți-am* ajutat; éca
 3 acum *este* timp favorabil, éca acum *este* ziua mântuirii.) Fără
 si dăm in nimic nici un scandal, ca dregétoria *noastră* sinu se
 4 prihãnescă; Ci in tóte arătându-ne ca servitori ai lui Dum-
 neđu: prin mare statornicie in necasuri, in nevoi și strimtorări;
 5 In bătăi, in închisori, in tumulte, in osteuele, in privigheri, in
 6 posturi; Prin curăție, prin cunoscință, prin îndelungă răbdare,
 7 prin bunătate, prin spirit sânt, prin dragoste nefăcãrnică; Prin
 cuvéntul adevérului, prin puterea lui Dumneđu, prin armele
 8 dreptăței d'a drépta și d'a stinga; Printre onóre și disonóre,
 printre vorbire de rău și vorbire de bine; ca nisce înșelători,
 9 dar adevérați; Ca nisce necunoscuți, dar bine cunoscuți; dar nu
 cel ce murim, dar éca sântem vii; ca nisce pedepsiți, dar nu
 10 omoriți; Ca nisce întristați, dar tot-dea-una bucurându-ne; ca

nisce seraci, dar pre mulți îmbogățind; ca nimic având, dar toate posedându-le.

O Corintheni, gura noastră s'a deschis către voi; ânima noastră s'a lărgit. Nu aflați în noi strimtorire, ci ânima voastră este strimută. Plătiți-ni cu aceeași măsură, (vorbesc ca către fiu), lărgind ânimile voastre.

Nu v'e înjugați cu cei necredincioși; căci care împărtășire dreptate cu nedreptatea? S'eu care comunitate are lumina cu întunerecul? S'eu care acord are Christos cu Belia? S'eu care parte are credinciosul cu cel necredincios? S'eu care însoțire are templul lui Dumnezeu cu idolii? căci voi sunteți templul lui Dumnezeu celui viu; precum a ȋis Dumnezeu: Voiu locui în ei, și voiu âmbla între ei, și eu voiu fi lor Dumnezeu, și ei vor fi poporul meu. Pentru aceea ești din medilocul lor, și v'e osebiți, ȋice Domnul, și si nu v'e atingeți de necurăție, și eu v'e voiu primi; Și vi voiu fi Părinte, 18 și voi îmi veți fi fi și fiice, ȋice Domnul Atot-putintele.

Deci având aceste fagăduințe, iubiților, si ne curățim de VII totă spurcăciunea corpului și a spiritului, deplinind săn-tire în frica lui Dumnezeu.

Înțelegeți-ne; pre nimene nu am nedreptățit, nimenui nu am făcut pagubă, pre nimene nu am înșelat. *Acésta* nu ȋic spre a v'e condamna; căci am ȋis deja, că sunteți în ânimile noastre, spre a muri s'eu a trăi cu voi. Mare *este* îndrăznéla mea către voi, mare *este* fala mea despre voi; m'am împlut de mângâiere, am mare bucurie în tot necazul nostru. Căci venind în Macedonia, nici un repaus nu a avut corpul nostru, din toate părțile am fost strimtorați, din afară luptă, din întru temeri. Inse Dumnezeu, cel ce mângăe pre cei umiliți, ne-a mângăieat pre noi prin venirea lui Tit. Și nu numai prin venirea lui, ci și prin mângâierea care avusese la voi, spuindu-ni dorința voastră, durerea voastră, și zelul vostru pentru mine, încât eu mai mult m'am bucurat. Pentru aceea, de v'am întristat prin epistolă, nu m'e căesc, măcar de m'e și căiam; căci v'ed că acea epistolă, măcar că v'a întristat, dar numai pentru un timp. Acum mă bucur, nu că v'ați întristat, ci că v'ați întristat spre pocăință; căci v'ați întristat dumnezeesce, ca în nimic si nu v'e păgubiți de către noi. Căci întristarea dumnezească lucrăză pocăință spre mântuire fără de căință; ear întristarea lumel lucrăză mörte. Căci éca chiar *acésta*, că v'ați întristat dum-nezeesce, ce feliu de silință a produs în voi, *ce* apologiă, *ce* indignație, *ce* frică, *ce* dorință, *ce* zel, *ce* revindecare! În toate v'ați arătat, că sunteți curați într'acest lucru. Deci de am și scris voue, *inse nu* pentru cel ce a nedreptățit, nici pentru cel ce s'a nedreptățit, ci pentru a se arăta către voi silința noastră, care avem pentru voi înaintea lui Dumnezeu,

- 13 Pentru acésta ne-am mângăiat de mângăierea voastră; ear mult mai mult ne-am bucurat de bucuria lui Tit, pentru-că spi-
 14 ritual lui s'a reîntărit de cătră voi toți. Căci ori în ce m'am
 fălit înaintea lui despre voi, nu m'am rușinat; ci precum am
 vorbit pururea după adevăr, așa și fala noastră în fața lui Tit
 15 s'a arătat adevărat. Și când își aduce aminte de ascultarea
 voastră a tuturor, cum cu frică și cu cutremur l-ați primit, âni-
 16 ma sa este mai mult la voi. Mă bucur dar, că în toate mă
 pot încrede în voi.

CAP. VIII.

Indemnare la stringere de ajutor pentru bisericile din Iudeea.

- 1 **V**ă înscuipăm, fraților, de harul lui Dumnezeu, ce s'a a-
 2 rătat în bisericile Macedoniei; Cum că strimtorarea
 lor cea mare li-a produs o mare bucurie, și profunda lor să-
 3 răciă a produs o mare avuție de liberalitate. Căci li mărtu-
 risesc, că după putere, și chiar preste putere *au contribuit bu-*
 4 curos. Rugându-ne cu multe rugăminte, ca să primim darul
 5 și împărtășirea serviciului *destinat pentru sânti.* Și nu numai
 precum am acceptat, ci mai 'nainte s'au devotat pre sine Dom-
 6 nului și noue, după voea lui Dumnezeu; Încât am rugat noi pre
 Tit, ca precum mai 'nainte a început între voi această bine-facere,
 așa și o și finescă.
 7 Deci precum în toate prisosiți — cu credința, cu cuvântul, cu
 cunoștința și cu tot zelul, și cu dragostea voastră cătră noi —
 8 așa prisosiți și în această bine-facere. Nu vorbesc ca cum aș
 ordona, ci *vreu* prin zelul altora a încerca sinceritatea dragostei
 9 vóstre. Căci știți harul Domnului nostru Iisus Christos, că
 bogat fiind, pentru voi serac a devenit, ca voi prin sărăcia lui
 10 să vă îmbogățiți. Ear într'acest *lucru* *vi* dau opiniunea mea;
 căci *vi* este de folos, *voue* cari deja anul trecut ați început a
 11 numai a face, ci și a face bucurios. Acum dar finiți de a
 face; ca precum *ați* avut dispozițiune de a voi, așa și a fini da-
 12 pre avere. Căci de este bună voință, *este* bine-primit după
 13 ceea ce are cineva, *ear* nu după ceea ce nu are. Căci nu
 14 *voi* ca, spre a ușura pre alții, voi să fiți însărcinați; Ci *ca* *să*
fie egalitate; *ca* în timpul de acum prisosința voastră *să* *depli-*
nescă lipsa aceloră, și ca prisosința aceloră *să* *deplinescă* lipsa
 15 voastră, *ca* *asa* să fie egalitate; Precum este scris: Cel ce *a-*
dunase mult nu avea prisos, și cel ce *adunase* pucin nu a-
 vea lipsă.
 16 Ear mulțumită *fi*e lui Dumnezeu, că a inspirat în ânima lui
 17 Tit același zel pentru voi. Căci nu numai a primit el ruga
 18 mea, ci fiind mai zelos, de sine a mers la voi. Și împreună
 cu el am trimis și pre fratele, a căruia laudă în evanghelie *este*

prin toate bisericile; Și pe lângă acesta, *este și ales de bise-* 19
rici și fie soțul călătoriei noastre cu această milostenie, ce se ad-
ministră de noi spre gloria Domnului, și spre a arăta buna-
voința voastră. Ferindu-ne de acesta, ca și nu ne prilejuescă 20
 cineva intrăcăstă contribuțiune liberală esecutată de noi; În- 21
 grijindu-ne de cele bune, nu numai înaintea Domnului, ci și
 înaintea oamenilor. Încă am trimis împreună cu ei și pre fra- 22
 tele nostru, pre care de multe ori l-am aflat zelos în multe, ear
 acum cu mult mai zelos pentru încrederea cea mare ce are pen-
 tru voi. *Cât pentru Tit, el este coleg și conlucrătorul meu* 23
pentru voi; și în privința celor-l-alți frați ai noștri, ei sunt apos-
tolii bisericii, gloria lui Christos. Drept aceea arătați proba 24
 dragostei voastre, și a falei noastre despre voi către ei și înain-
 tea bisericilor.

CAP. IX.

Darea cu mână liberală; Dumnezeu răsplătesce milostenia noastră.

Despre contribuțiunea cea pentru sânti, imi este de prisos 1
 a vi mai scrie; Căci știu bună-voința voastră, în pri- 2
 vința căreia mă laud despre voi către Macedoni, că Achaia este
 gata din anul trecut; și zelul vostru a escitat la imitațiune pre
 mulți. Însă am trimis pre frați, ca fala noastră despre voi si 3
 nu fie îndesat intrăcăstă privință; ca si fiți gata, precum am
 dis că sunteți. Ca nu cumva de vor veni împreună cu mine 4
 Macedonenii, și vë vor afla negătiți, noi (ca si nu dicem: Voi)
 si fim rușinați în realitatea acestei laude. Drept aceea am 5
 creșut necesar si rugăm pre frați ca si mergë mai înainte la
 voi, și si gătëscă bine-facerea voastră cea de mai înainte promisă,
 ca aceea si fie gata, ca o bine-facere, ear nu ca ceva stors.
 Ear acesta dic: Cel ce sëmënë cu scumpetate, va și secera 6
 cu scumpetate; ear cel ce sëmënë cu liberalitate, va și secera cu
 liberalitate. Fie-care si dea, precum și-a propus în animă, nu 7
 cu părere de rău, sêu de silă, căci Dumnezeu iubesce pre dă-
 tătorul voios. Ear puternic este Dumnezeu si prisosescă tot 8
 harul spre voi, ca tot-dea-una avënd îndestulare în tôte, si aveți
 și prisosință pentru tot lucrul bun; (Precum este scris; Im- 9
 prăsciet-a, dat-a seracilor, dreptatea lui remâne în etern. Ear 10
 cel ce dă sëmënë sëmănătorului, și pâne spre mâncare, va da
 și va immulți sëmënë voastră, și va cresce fructele dreptăței vós-
 tre;) Ca în tôte si fiți imbogătiți, spre a face tot felul de li- 11
 beralitate, care lucrëză prin serviciul nostru mulțumită lui Dum-
 neșeu. Căci administrarea acestei ofrande nu numai impli- 12
 nesce lipsele sântilor, ci și produce mult fruct prin mulțumita
 multora către Dumnezeu, Cari glorifică pre Dumnezeu pen- 13

tru proba ce li se dă din acest serviciu despre a voastră supunere mărturisită la evanghelia lui Christos, și despre sincera voastră liberalitate către dinșii și către toți alți; Si prin rugăciunea lor pentru voi, cari vă dorec pentru harul lui Dumnezeu ce abundeză asupra voastră. Ear mulțumită fie lui Dumnezeu pentru darul lui cel nespus.

CAP. X—XIII.

Armele spirituale ale servitorilor lui Dumnezeu. Apărarea autorității și a caracterului lui Pavel contra atacurilor înșușitorilor mincinoși. Escelența descoperirilor date lui Pavel. Indemnări, salutări și dorințe.

- 1 Și însumi eu Pavel vă rog prin blândeța și îndurarea lui Christos, care de față sunt umilit între voi, ear absent
- 2 fiind sunt îndrăzneț către voi; Vă rog, *dic, si nu fii silit*, când voiți fi de față, si îndrăznesc cu acea încredere, cu care mi-am propus si îndrăznesc contra unora, cari ne socotesc că amblăm
- 3 duple corp. Căci deși amblăm in corp, nu ne luptăm duple corp; Căci armele luptei noastre nu sunt trupești, ci puternice
- 5 prin Dumnezeu spre surparea fortarețelor; Surpând privirile și totă înălțimea ce se rădică contra cunoștinței lui Dumnezeu, și
- 6 captivând totă cugetarea spre ascultarea lui Christos; Fiind și gata a pedepsi totă neascultarea, când va fi deplină ascultarea voastră.
- 7 La cele de față uitați-vă! De se încrede cineva, că este al lui Christos, acesta si gândescă earăși in sine, că precum el este
- 8 al lui Christos, așa și noi suntem ai lui Christos. Căci de me voiți și lăuda ceva mai mult de autoritatea noastră, care ni-a dat Domnul spre edificarea, ear nu spre deripănarea voastră, nu me
- 9 voiți rușina; Inse ca si nu me arăt, ca cum v'ași amenința prin epistole; (Căci epistolele lui, *dic ei, sunt grele* și tari, ear present fiind este slab și cuvântul lui disprețuibil;) Si soco-
- 11 tescă unul ca acela, că, precum suntem cu cuvântul prin epistole, nefiind de față, așa vom fi și in fapte, fiind de față. Căci
- 12 nu îndrăznim si ne considerăm seú si ne comparăm cu unui ce se laudă însuși; inse aceia măsurându-se pre sine prin sine, și
- 13 comparându-se pre sine între sine, sunt neînțelepți. Ear noi nu ne vom lăuda preste măsură, ci duple măsura dreptarului
- 14 ce ni l'a împărțit Dumnezeu, a ajunge până la voi. Căci nu ne pré întindem, ca cum n'am fi ajuns la voi; căci și până
- 15 la voi am venit cu evanghelia lui Christos. Nu ne lăudăm preste măsură, adică in ostineli străine; ci avem speranță, ca crescând credința voastră între voi, ne vom lărgi duple măsura noastră încă
- 16 mai departe; Si predicăm evanghelia și in părțile cele de dincolo

de voi, fără a ne lăuda cu măsură străină în cele deja gata.
 Ear cel ce se laudă, laude-se în Domnul. Căci nu cel ce se 17 18
 laudă însuși este probat, ci pre care 'l laudă Domnul.

O Căci sînt jalos de voi cu dumnezeesc zel, fiind-că v'am 2
 logodit unui bărbat, ca si v'presint virgină curată lui Christos.
 Inse mă tem, ca nu cumva precum șerpele a amăgit pre Eva cu 3
 viclenia sa, așa si se corupă mintea voastră de la simplitatea
 cea în Christos. Căci dacă vine cineva, și predică pre alt 4
 Iisus, pre care noi nu am predicat, său de ați primi alt spirit,
 care nu ați primit, său altă evanghelie, care nu ați primit, bine
 v-ați primi.

Dar socot că cu nimic nu sînt mai pucin decât apostolii 5
 cei mai mari. Ear deși sînt mărginit în cuvînt, nu inse și 6
 în cunoștință; ci cu totul sîntem cunoscuți între voi în toate.
 Aū dōră am comis păcat, însumi umilindu-mă, ca voi si v'înăl- 7
 țati, și pentru-că v'am predicat evanghelia lui Dumneșeu gratis?
 Am jefuit alte biserici, luând plată de la dinșii, spre a servi voue. 8
 Și când eram de față la voi, și în lipsă, nu am îngreuiat pre 9
 nimenea; căci lipsa mea o-aū îndestulat frații cari veniseră de
 la Macedonia; și în toate m'am pădit de a v'ingreuia, și mă
 voiū pădi. Protest prin adevărul lui Christos care este în mine, 10
 că nimene în ținuturile Achaiei nu'mi va răpi această laudă.
 Pentru ce? Pentru-că dōră nu v'îubesc? Dumneșeu scie. Ear 11 12
 ceea ce fac, aceea voiū și face, ca si iaū protecșul celor ce caută
 protecș; ca în ceea ce se laudă ei, si se afle ca și noi.

Căci nisce asemenea sînt apostoli mincinoși, lucrători vicleni, 13
 prefăcîndu-se în apostoli ai lui Christos. Și nu este de mi- 14
 rare; căci însuși Satana se prefacă în ânger de lumină. Deci 15
 nu este lucru mare, de se prefacă și servitorii lui ca servitorii ai
 dreptăței; al căror finit va fi dupre faptele lor.

Earăși ȋic: Si nu mă socōtă cineva, că sînt nebul; alt-feliū 16
 măcar ca pre un nebul primiți-mă, ca si mă laud și eū pucin.
 Ceea ce ȋic în privirea acestei laude nu dupre Domnul ȋic, ci 17
 ca cum ași fi nebul. Fiind-că mulți se laudă dupre corp, și 18
 eū mă voiū lăuda. Căci bucuros suferiți pre cei nebuni, fiind 19
 voi înțelepți; Căci suferiți de v'aservesce cineva, de v'con- 20
 sumă cineva, de vi ia cineva al voștru, de se înalță cineva, de
 v'bate cineva preste față. Cu rușine vorbesc, ca și când noi 21
 am fi slăbit; dar în ori ce îndrăznesce cineva, (ca un nebul
 vorbesc,) îndrăznesce și eū. Ebrei sînt? și eū. Israelii sînt? 22
 și eū. Semēnță a lui Abraam sînt? și eū. Servitorii ai lui 23
 Christos sînt? (ca un nebul vorbesc,) mai mult eū; în ostenele
 mai mult, în bătăi preste măsură, în închisōre mai ades, în morți
 de multe ori; De la Iudei am luat de ciuci-ori cāte patru- 24

- 25 *decî fără una de lovituri;* De trei-ori am fost bătut cu toaie, odată am fost bătut cu petre, de trei ori am suferit naufragiu, 26 o di-noptime am fost în adîncimea mării; În călătoriile de multe-ori, în pericole pe riuri, în pericole de călărie, în pericole despre Iudei, în pericole despre gînte, în pericole în orașe, în pericole în pustie, în pericole pe mare, în pericole 27 între frații cei mincinoși; În osteneală și în trudă, în privegheri de multe ori, în foamă și în sete; în posturi adeseori, în frig și în golătate; Fără de acestea, năvăliri asupra mea în toate zilele, grija tuturor bisericilor.
- 29 Cine este slab, și eu și nu fiu slab? cine se scandalizează, și eu și nu mă aprind? Dacă trebuie a mă lăuda, nu știu, 30 eu și nu mă aprind? Dacă trebuie a mă lăuda, nu știu, Dumne-deu scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceru. 31 de neputințele mele. Dumne-deu și Părintele Domnului nostru Iisus Christos, cel ce este bine-cuvîntat în etern, scie că nu mint.
- 32 În Damasc dregătorul regelui Areta pășia cetatea Damascului, 33 vrînd și mă prinde; Și pe o ferăstră într-o coșniță m'am lăsat preste zid, și am scăpat din mâinile lui.

XII Inse a mă lăuda nu'mi este de folos. Voiu veni la visiunile și descoperirile Domnului.

- 2 Cunosce pre un om în Christos cu patru-spre-dece ani mai înainte, (seu în corp, nu știu; seu afară de corp, nu știu, Dumne-deu scie;) unul ca acesta s'a răpit până la al treilea ceru. 3 Și cunosce, că acest om (seu în corp, seu afară de corp, nu știu, 4 Dumne-deu scie;) S'a răpit în Raiu. și a auzit cuvinte neesprimabile, cari nu este permis omului a le vorbi.
- 5 Despre unul ca acesta mă voiu lăuda; ear despre mine nu 6 mă voiu lăuda, decât numai în neputințele mele. Căci deși voiu vrî și mă laud, nu voiu fi nebun; căci voiu vorbi adevărul; ear las, ca și nu cugete cineva de mine mai mult decât mă vede, seu aude ceva de la mine.
- 7 Și ca și nu mă înalț preste măsură prin mulțimea descoperirilor, mi s'a dat corpului bold, ângerul Satanei, și mă palmu- 8 escă, ca și nu mă înalț preste măsură. Pentru acesta m'am rugat Domnului de trei ori, ca si'l depărteze de la mine. Și 'mă-a dis: Harul meu îți ajunge; căci puterea mea se esercită în slăbăciune. Decî pré bucuros mă voiu lăuda mai bine în neputințele mele, ca și locuescă în mine puterea lui Christos.
- 10 Pentru aceea am plăcere în neputinți, în defaimă, în nevoi, în persecuțiuni, în strîmtoări pentru Christos; căci cînd sînt slab, atunci sînt tare.
- 11 M'am făcut nebun, lăudându-mă; voi m'ați silit; căci mi se cădea și fiu lăudat de cătră voi; fiind-că în nimic nu sînt mai 12 pucîn decât apostolii cei mai mari, măcar că sînt nimic. Adevăr probele apostolului s'au operat între voi: prin răbdarea tuturor suferințelor, prin semne, și minuni și puteri. Căci în

ce ați fost mai jos decât celelalte biserici, fără numai că eu nu v'am îngreuit; ertați-mi această nedreptate.

Eca a treia oră sunt gata a veni la voi, și nu vă voi în- 14 greui; căci nu caut ale voastre, ci pre voi; căci nu sunt datorii copiii și agonisescă pentru părinți, ci părinții pentru copii. Iar eu pre bucuos voi cheltui, și mă voi cheltui și pre 15 mine pentru sufletele voastre; măcar că mai mult iubindu-vă pre voi, mai puțin sunt iubit de voi. Inse fie, eu nu v'am îngre- 16 uat, ci isteț fiind, v'am prins cu iscusință. Aă dora m'am 17 folosit de la voi prin cineva din cei ce am trimis la voi? Am 18 rugat pre Tit, și împreună cu el am trimis pre un frate. Aă dora Tit s'a folosit ceva de la voi? aă nu am ămblat noi după acelaș spirit? aă nu am ămblat după aceleași urme.

Aă earăși vi se pare că ne aparăm înaintea voastră? înain- 19 tea lui Dumnezeu în Christos vorbim noi toate acestea, iubiții mei, spre a voastră edificare. Căci mă tem, ca nu cumva, când 20 voi veni, și vă aflu precum nu voiesc, și ca eu și mă presiut la voi, precum nu voiți; ca nu cumva si fie certe, jalusie, mâni, stedi, calumii, șoptiri, iugămfări, desordini; Ca nu cumva, 21 când voi veni earăși, Dumnezeuul meu si mă umilească între voi, și si plâng pre mulți, cari aă păcătuit de mai 'nainte, și nu s'aă și si păcătuit și fornicățiune și disfrânarea cari aă făcut. pocăit de necurățire și fornicățiune și disfrânarea cari aă făcut.

Eca a treia oră cu acesta vii la voi. In gura a doi seă XIII
a trei marturi va sta tot lucrul. V'am ăis deja, și ea- 2
răși vi ăie a doua oră, ca când ași fi de față; ear acum ne- 3
fiind de față, scriu celor ce mai 'nainte aă păcătuit, și tuturor celorl- 4
alți, că, de voi veni earăși, nu voi cruța; Fiind-că 5
căutați probă, că Christos vorbesce in mine, care nu este slab cătră voi, ci este puternic între voi. Căci deși s'a crucifiat 6
din slăbăciunea corpului, dar trăesce prin puterea lui Dumnezeu. Și noi suntem slabi asemenea lui; inse vom trăi prin puterea 7
lui Dumnezeu împreună cu diusul între voi. Cercați-vă inși- 8
vă, de sunteți in credință; cercați-vă. Aă nu vă cunoșceți pre voi, cum ca lisus Christos este in voi, decât numai de sunteți neesperienți. Inse sper, că veți cunoșce, că noi nu suntem ne- 9
esperienți. Ear mă rog lui Dumnezeu, ca si nu faceți nici un 10
rău; nu ca noi si ne arătăm probați, ci ca voi si faceți binele, deși noi am fi ca nisce neesperienți. Căci nimic nu putem 11
contra adevărului, ci pentru adevăr. Căci ne bucurăm, când noi suntem slabi, ear voi sunteți tari, și acesta și dorim, adică 12
a voastră perfecționare. De aceea nefind de față scriu a- 13
cestea, ca fiind de față si nu întrebuițez asprime, după puterea care mi-a dat Domnul spre edificare, ear nu spre suprare. 14
Deci, fraților, bucurați-vă; regulați-vă, mângăieți-vă, ițiți cu 15
un cuget; fiți in pace; și Dumnezeuul dragostei și al păcii va n

12 cu voi. Salutați-vă unul pre altul cu sărutare sântă. Vă sa-
 13 lută toți sântii. Harul Domnului Iisus Christos, și dragostea lui
 Dumnezeu, și împărtășirea Sântului Spirit fie cu voi toți. Amin.
*A doua epistolă către Corintheni s'a scris de la Filipii oraș
 al Macedoniei și s'a trimis prin Tit și Luca.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ GALATENI.

CAP. I, II.

*Apostolul mustră pre Galateni, că s'au abătut de la învățătura cea cu-
 rată a evangheliei. El li aduce aminte dumnezeesca origine a chi-
 mării sale. Chiămarea lui Pavel recunoscută de cei-l-alți Apostoli.
 Cum el s'a opus lui Petru.*

- 1 Pavel apostolul, nu de la ômeni, nici prin om, ci prin Iisus
- Christos, și Dumnezeu Părintele, care l-a înviat din morți;
- 2 Și toți frații, cari sunt cu mine, bisericilor Galatiei: Har fie
- 3 voue si pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul no-
- 4 tru Iisus Christos; Care s'a dat pre sine pentru păcatele nôs-
- 5 tre, ca si ne scôte dintr'această lume viclână, dupre voea lui Dum-
- 6 neșu și Părintelui nostru; Căruia fie gloriă in seculii secu-
- 7 lilor. Amin.
- 8 Mă mir, că așa de curënd v'abateți de la *evangelia* cu care
- 9 sânteti chiamați prin harul lui Christos, la altă *evangelie*; Care
- 10 nu este altă, ci sunt unii cari vë turbură, și voiesc si per-
- 11 vertescă *evangelia* lui Christos. Inse măcar noi, seú ânger
- 12 din ceriú, de vi va predica altă *evangelie* afară de ceea ce noi
- 13 v'am predicat, si fie *ánathema*. Precum am đis deja, așa a-
- 14 cum earăși đic; De vi va predica cineva o altă *evangelie* afară
- de ceea ce ați primit, si fie *ánathema*. Ôre acum caut favoarea
- ômenilor, seú a lui Dumnezeu? seú caut si plac ômenilor? căci
- de ași plăcé âncă ômenilor, nu ași fi servitor al lui Christos.
- 11 Har vi declar, fraților, că *evangelia*, care s'a predicat de
- 12 mine, nu este dupre om; Căci nici eú nu o-am primit, nici
- m'am învățat de la om, ci prin descoperirea lui Iisus Christos.
- 13 Ați audít de petrecerea mea ôre-când in Iudaism, cum că preste
- 14 măsură persecutam biserica lui Dumnezeu, și o devastam; Și
- înaintam in Iudaism mai mult decât mulți din cei de o etate
- cu mine in națiunea mea, forte zelos fiind pentru părintescele
- mele tradițiuni.

Ear când a bine-voit Dumne-deu, cel ce m'a ales de la mi- 15
 tra mamei mele, și m'a chiămat prin harul seū, Si discopere 16
 pre Fiul seū in mine, ca si'l vestesc între ginte: îndată nu m'am
 luat duple carne și sânge; Nici nu m'am suit la Ierusalem 17
 cătră apostolii cei mai 'nainte de mine; ci m'am dus in Arabia,
 și earăși m'am întors la Damasc. Apoi după trei ani m'am 18
 suit la Ierusalem și cercetez pre Petru, și am remas la el cinci-
 spre-șpe zile. Ear pe altul din apostoli nu am vëdut, decât 19
 numai pre Iacob, fratele Domnului. Ear cele ce vi scriu, 20
 ăca înaintea lui Dumne-deu nu mint. După aceea am venit 21
 in părțile Siriei și ale Ciliciei; Și eram necunoscut la fața 22
 de bisericele Iudeei cele in Christos; Ci numai aușiseră, că 23
 cel ce ne persecuta ore-când, acum predică credința care ore-
 când o strica. Și glorificău pre Dumne-deu pentru mine. 24

Apoi după patru-spre-șpe ani earăși m'am suit la Ieru- II
 salem cu Barnaba, luând cu mine și pre Tit. M'am suit 2
 in urmarea unei discoperiri, și li-am spus evangelicia care o
 predic între ginte, ear deosebi celor mai însemnați, ca nu cum-
 va si alerg, seū si fi alergat in deșert. Inse nici chiar Tit, 3
 care era cu mine, Ellin fiind, nu a fost silit si se circumcidă;
 Și ăceta pentru frații cei mincinoși ce se furișară, și cari ve- 4
 niseră si iscodescă libertatea noastră, care avem in Christos li-
 sus, ca si ne aservescă; Căroră nu ne-am plecat cu supunere 5
 nici un moment; ca adevărul evangeliei si remăe între voi. Ear 6
 despre cei mai însemnați, (orî cari erau ei, nu'mi pêsă; Dum-
 ne-deu nu caută la fața omului;) cei mai însemnați, *dic*, nu'mi-
 său comunicat mai mult; Ci din contra vëdend ei, că mi s'a în- 7
 credințat evangelicia la cei necircumciși, precum lui Petru la cei
 circumciși; (Căci cel ce a lucrat in Petru spre apostolia circum- 8
 cisiunei, acesta a lucrat și in mine între ginte;) Precepënd, 9
dic, Iacob, și Chefa, și Ioan, cari se consideraū ca stilpi, harul
 ce mi s'a dat, mi-au dat mie și lui Barnaba drépta împărtășirei,
 ca noi *si mergem* la ginte, ear ei la cei circumciși. Numai ca 10
 si ne aducem aminte de cei seraci, aceea ce m'am și silit a face.

Ear când a venit Petru la Antiochia, făciș m'am opus lui, 11
 pentru-că era demn de reprobare. Căci mai 'nainte de a veni 12
 ore-cari de la Iacob, el mânca cu gintele; ear după ce ei au
 venit, se retrăgea, și se osebă, temendu-se de cei circumciși.
 Asemenea s'au făcarnicit împreună cu el și cei-l-alți Iudei; 13
 încât și Barnaba s'a ademenit de făcarnicia lor. Inse eu vë- 14
 dënd că nu ămbila drept duple adevărul evangeliei, am dis lui
 Petru înaintea tuturor: Dacă tu, Iudeu fiind, trăesci ca gintele,
 ear nu ca Iudeii, pentru ce silești pre ginte si trăescă ca Iu-
 deii? Noi, *cari suntem* din fire Iudei, ear nu păcătoși din ginte, 15
 Șciind că omul nu se îndreptéză prin fapte de ale legei, ci prin 16

- credința în Iisus Christos, și noi am crezut în Iisus Christos, ca și ne îndreptăm prin credința în Christos; ear nu prin fapte de ale legei; căci prin fapte de ale legei nu se va
 17 îndrepta nici un corp. Ear dacă căutând să ne îndreptăm prin Christos, ne-am aflat și înși-ne păcătoși: deci *este* Christos
 18 tot servitor păcatului? Nici de cum. Căci dacă earăși editie
 19 eele ce *odată* am darimat, mă arăt ca abătut de la lege. Ear
 20 prin lege am murit legei, ca și viez lui Dumnezeu. M'am cruci-
 ciat cu Christos; ear viez; inuse nu eu, ci Christos vieză în mine;
 ear intru cât viez acum în corp, viez prin credința în Fiul lui
 Dumnezeu, care m'a iubit, și s'a dat pre sine pentru mine.
 21 Nu dishințez harul lui Dumnezeu; căci dacă dreptatea vine de
 la lege, atunci Christos a murit în deșert.

CAP. III, IV.

Apostolul continuă învățând cuvântul de îndreptare prin credință, și nu prin lege. Asemănarea stărei omului sub lege și sub har. Agar și Sara reprezintă cele două așezăminte.

- 1 **O** Galateni fără minte! cine v'a fermecat pre voi, ca și
 nu ascultați de adevăr, pre voi în ochii cărora Iisus Chris-
 2 tos a fost reprezentat ca crucificat între voi? Acesta voiesc
 numai să știu de la voi: Prin fapte de ale legei ați primit Spi-
 3 ritul, său prin auzul credinței? Așa de fără de minte sîm-
 4 teți? Incepînd în Spirit, acum în trup finiți? Atâtea ați su-
 5 ferit indeșert? dacă *era* și indeșert. Deci cel ce vî comunică
 Spiritul, și lucrază minuni între voi, ore prin fapte de ale legei
 6 său prin auzul credinței lucrază? Precum Abraam a crezut
 lui Dumnezeu, și i s'a socotit spre dreptate.
 7 Si știți dar, că cei ce sînt din credință, aceia sînt fi lui
 8 Abraam. Ear prevădînd scriptura, că prin credință va, in-
 drepta Dumnezeu pre ginte, mai 'nainte a bine-vestit lui A-
 9 braam: Întru tine se vor bine-cuvînta toate neamurile. Pentru
 aceea cei ce sînt din credință se bine-cuvîntază împreună cu
 credinciosul Abraam.
 10 Căți sînt din fapte de ale legei sînt sub blestem, căci scris
 este: Blestemat *este* tot cel ce nu va rămîne întru toate cele scrise
 11 în cartea legei, ca și le facă. Ear cum că nu se îndreptază
 nimene înaintea lui Dumnezeu prin lege, *este* învederat; căci:
 12 Dreptul prin credință va trăi. Ear legea nu este din cre-
 13 dință, ci: Omul care va face acestea, va trăi întru ele. Christos
 ne-a rescumpărat din blestemul legei, făcîndu-se pentru noi blea-
 tem; căci scris este: Blestemat *este* tot cel spîndurat pe lemn;
 14 Ca bine-cuvîntarea lui Abraam să vie preste ginte prin Iisus
 Christos; ca și primim prin credință Spiritul cel promis.
 15 Fraților, dupre om vorbesu; Aședîmîntul unui om, dacă *este*

întărit, nimeni nu l' disființeză, nici nu adaogă la el. Ear lui 16
 Abram și seminței lui s'au făcut făgăduințele. Nu dice: Se-
 minților, ca de multe; ci ca de una: Seminței tale, care este
 Christos. Și acesta dic: Aședământul cel întărit mai 'nainte 17
 de la Dumneșu în Christos, nu s'a putut anula de legea, care
 s'a dat cu patru sute și trei-șeci de ani mai târziu, încât si
 se disființeze făgăduința. Căci moscenirea de *este* din lege, 18
 nu mai *este* din făgăduință; ear Dumneșu a dăruit-o lui A-
 braam prin făgăduință.

Pentru ce dar *este* legea? S'a adăogit pentru călcările de 19
 lege, până ce era si vie semința căreia s'a dat făgăduința; și
 a fost orinduită prin ângerî în mâna unui mijlocitor. Ear 20
 mijlocitorul nu este al unuia; ear Dumneșu este unul.

Deci ore *este* legea contra făgăduințelor lui Dumneșu? nici 21
 de cum; căci de s'ar fi dat o lege care si pôte viu-face, într'ade-
 văr priu lege ar fi fost dreptatea. Ear a închis scriptura tôte 22
 sub păcat, ca cea făgăduită si se dea prin credința întru Iisus
 Christos celor ce cred. Ear mai 'nainte de venirea credinței, 23
 eram pădiți sub lege, închiși fiind spre credința, care era si se
 discoperi; încât legea ni-a fost pedagog spre Christos, ca si 24
 ne îndreptăm prin credință.

Ear după ce a venit credința, nu mai sîntem sub pedagog. 25
 Căci toți sînțeti fii ai lui Dumneșu prin credință întru Christos 26
 Iisus. Căci ori-căți v'ați botezat întru Christos, cu Christos 27
 v'ați îmbrăcat. Nu este Iudeu, nici Ellin; nu este serv, nici 28
 liber; nu este parte bărbătescă, nici femească; căci voi toți sîn-
 țeti unul întru Christos Iisus. Ear dacă *sînțeti* voi ai lui 29
 Christos, atunci semința a lui Abraam sînțeti, și moscenitori
 dupre făgăduință.

Ear dic, că moscenitorul, în căt timp este prunc, în nimic IV
 nu se osebesce de servitor, deși este domn tuturor; Ci 2
 este sub epitropi și îngrijitori, până la timpul otărit de părin-
 tele seü. Așa și noi cînd eram prunci, eram aserviți sub e- 3
 lemente lumei; Ear cînd a venit plinitatea timpului, a trimis 4
 Dumneșu pre Fiul seü, cel născut din femece, venit sub lege;
 Si rescumpe pre cei de sub lege, ca si primim înfierea. Ear 5 6
 fiind-că sînțeti fii, a trimis Dumneșu pre Spiritul Fiului seü
 în ânimile vöstre, strigănd: Abba, Părintele. Pentru aceea 7
 nu mai esci serv, ci fiu; ear de *esci* fiu, *esci* și moscenitor al
 lui Dumneșu prin Christos.

Inse atunci, necunoscînd pre Dumneșu, serviați celor ce 8
 din fire nu sînt dumneșei; Ear acum, după ce ați cunoscut 9
 pre Dumneșu, seü mai bine, *după ce* v'ați cunoscut de Dum-
 neșu, cum vö întörceți earăși la elemente cele slabe și serace,
 căroră earăși din nou voiți a li servi? Dilele pădiți, și lunile, 10

- 11 și timpii și ani. Mă tem de voi, ca nu cumva înșeșert și mă
fi ostenit la voi.
- 12 Fraților, vă rog, fiți ca mine; și eu *sunt* ca voi; intru nimic
13 nu m'ați nedreptățit. Știți că fiind slab cu corpul v'am restit
14 evanghelia mai întâiu. Inse *pentru* ispita mea ce era în corpul
meu nu m'ați defaimat, nici m'ați disprețuit; ci m'ați primit ca
15 pre un ânger al lui Dumnezeu, ca pre Iisus Christos. Deci
unde este *acum* fericirea voastră? căci vi dau mărturie, că de
ar fi fost cu puțință, ochii vostri scoțându-ți, i-ați fi dat mie.
16 Deci au inimic m'am făcut voue, pentru-că vi vorbesc adevărul?
17 Ei sunt zeloși de voi, *dar* nu bine; da, vor si vă esclude
18 *de la noi*, ca si fiți voi zeloși de ei. Ear bine *este* în tot tim-
pul a fi zeloși în *lucru* bun, și nu numai când sunt de față la
19 voi. Copiii mei, pre cari earăși cu durere vă nasc, până ce
20 se va forma Christos întru voi; Ași vré si fiu acum la voi,
și si'mi schimb vócea mea; căci nu mă precep de voi.
- 21 Spuneți-mi, cei ce voiți si fiți sub lege, nu auți legea?
22 Căci este scris, că Abraam a avut doi fii, unul din servă, ear
23 altul din cea liberă. Inse cel din servă s'a născut duple corp;
24 ear cel din cea liberă duple făgăduință. Cari au altă înțe-
legere; căci aceste *femei* sunt cele doue aședămente: una din
25 muntele Sinaei, ce nasce spre servitute, care este Agar; Căci
Agar semnifică muntele Sina, *care este* în Arabia, și este ală-
tarea cu Ierusalemul de acum, și este în servitute cu fiii sei.
26 Ear Ierusalemul cel de sus este liber, care este mamă nouă tu-
27 turor. Căci scris este: Veselesce-te, stérpă, care nu nasci,
vociferă și strigă, ceea ce nu ai dureri de facere; căci mai mulți
28 sunt fiii cei singuraticе, decât ai celeia ce are bărbat. Ear
29 noi, fraților, precum Isaac, sântem fii ai făgăduinței. Inse
precum atunci cel ce se născuse duple corp persecuta pre cel
30 *ce se născuse* duple Spirit; așa *este* și acum. Dar ce dize
scriptura? Isgonesce pre servă și pre fiul seú; căci fiul servei
31 nu va mosconi cu fiul celei libere. Drept aceea, fraților, nu
sântem fii ai servei, ci ai celei libere.

CAP. V.

Libertatea evanghelică. Lucrările corpului se opun fructelor Spiritului.

- 1 Stați dar în libertatea, cu care Christos ne-a făcut liberi,
și nu vă implicați earăși în jugul servitutei.
- 2 Eca eu Pavel dize voue, că de vă veți circumcide, Christos
3 nimic nu vi va folosi. Căci earăși declar fie-căruia ce se cir-
4 cumcide, că este dator si împlinescă *tótă* legea. V'ați disfa-
cut de la Christos, voi cari voiți si vă îndreptați prin lege; din
5 har ați cădút. Căci noi duple Spirit acceptăm speranța drep-
6 tăței, *care vine* din credință. Căci în Iisus Christos nici cir-

cumcisiune nu p^ote nimic, nici necircumcisiune; ci credin^{ta} care
se lucr^{ez}ă prin dragoste. Alerga^{ți} bine; cine v'a oprit ca si 7
nu asculta^{ți} de adev^{er}? Ac^{es}tă înduplicare nu este de la cel 8
ce v'a chi^{am}at. Pucin aluat dospesce to^tă frămintătura. E^u 9 10
am încredere în voi întru Domnul, că alt nimic nu ve^{ți} cugeta;
ear cel ce v^e turbur^ă va purta pedepsa sa, ori-care va fi. Ear 11
eu, fra^{ți}lor, de predic încă circumcisiune, pentru ce mai s^{un}t
eu, fra^{ți}lor, de persecutat? atunci a încetat scandalul crucei. O de s'ar 12
esclude de tot cei ce v^e pervertesc.

Căci voi, fra^{ți}lor, v'a^{ți} chi^{am}at la libertate; numai si nu 13
intrebui^{ți} libertatea voastră de pretecest pentru corp, ci în
dragoste si servi^{ți} unu^l altu^{ia}. Căci to^tă legea se împlinește 14
într'un cuv^{en}t, adică într'acesta: Si i^ubesci pre apr^op^olele t^{eu} ca
însu^{și} pre tine. Ear de v^e mușca^{ți} și v^e mânca^{ți} unu^l pre 15
altu^l, căuta^{ți} si nu v^e consuma^{ți} unu^l de cătră altu^l.

Ear eu dic: Âmb^{la}ți duple Spirit, și nu ve^{ți} împlini pofta cor- 16
pului. Căci corpul poftesce contra spiritului, și spiritul con- 17
tra corpului; și acestia se opun unu^l altu^{ia}, înc^ut nu face^{ți}
cele ce a^{ți} voi. Dar de s^{un}te^{ți} conduși de Spirit nu s^{un}te^{ți} 18
sub lege. Ear faptele corpului s^{un}t vederate, și s^{un}t aceste^o: 19
Adulteriul, fornicățiunea, necură^{ți}ea, disfrânarea, Idololatria, fer- 20
mecătorile, inimici^{ți}ile, ste^{ți}ile, jalusiile, mâniile, gâlcevile, dis-
bină^{ri}le, eresurile, Invidiile, uciderile, be^{ți}ile, îmibuibă^{ri}le, 21
și cele asemenea acestora; de cari mai 'nainte vi spun, precum
am și mai spus, că cei ce fac unele ca acestea nu vor mosceni
im^{pe}ra^{ți}ea lui Dumne^{de}șu. Ear fructul Spiritului este: Dra- 22
gostea, bucuria, pacea, îndelunga răbdare, bunătatea, facerea de
bine, credin^{ta}; Blănde^{ța}, înfrânarea poftelor: contra acestora 23
lege nu este. Ear cei ce s^{un}t ai lui Christos 'și-au cruci^{fi}at 24
corpul cu patimile și poft^olele lui. De trăim duple Spirit, si și 25
âmb^{la}m duple Spirit. Si nu căutăm glorie deșertă, întăritând 26
unu^l pre altu^l, învidiând unu^l pre altu^l.

CAP. VI.

*Îndemnare de a ajuta unu^l pre altu^l. Pavel nu se laudă dec^ut în
crucea lui Christos.*

Fra^{ți}lor, de se va oblici vre-un om în vre-o greșală, voi 1
cei spirituali îndrepta^{ți} pre unu^l ca acela cu spiritul
blănde^{ți}; păduⁱⁿdu-te pre tine, ca si nu fi și tu ispitit. Pur- 2
ta^{ți} sarcinile unu^l altu^{ia}, și așa împlini^{ți} legea lui Christos.
Căci de socotesce cineva, că este ceva, nimic fiind, pre sine se 3
înșelă. Ear fie-care si și cerceteze fapta sa, și atunci va av^e 4
laudă în sine însuși, ear nu în altu^l. Căci fie-care își va purta 5
sarcina sa.

Ear cel înv^{et}at în cuv^{en}t si comunice celu^l ce înv^{et}ă 6

- 7 toate cele bune. Nu v^ă amăgiți; Dumnezeu nu se batjocu-
 8 resce; căci ori-ce s^ăm^ănă omul, aceea va și secea. Căci cel
 ce s^ăm^ănă pentru corpul se^u, din corp va secea stricăciune;
 ear cel ce s^ăm^ănă pentru spirit, din spirit va secea viața e-
 9 ternă. Și si nu ne obosim în facere de bine; căci la timpul
 10 se^u vom secea, dacă nu ne vom osteni. Așa dar până când
 avem ocasiune, si facem bine cătră toți, și mai cu s^ămă cătră
 cei ai nostri de o credință.
- 11 12 Vedeți ce epistolă mare v'am scris cu mâna mea. Câți vor
 si se fălăscă de corp, aceia v^ă silesc si v^ă circumcideți, numai
 13 ca si nu sufer^ă persecuțiune pentru crucea lui Christos. Căci
 însuși cei ce s^ănt circumciși nu pădesc legea; ci voiesc si v^ă
 14 circumcideți, ca si se laude în corpul vostru. Ear mie si nu'mi
 fie a m^ă lăuda, decât numai în crucea Domnului nostru Iisus
 15 Christos, prin care s'a crucificat lumea mie, și eu lumei. Căci
 în Christos Iisus nici circumcisiune nu este ceva, nici necir-
 16 cumcisiune, ci făptura cea nouă. Și câți vor âmbra după
 această regulă, pace fie preste ei și milă, și preste Israelul lui
 Dumnezeu.
- 17 Ear mai mult nimene si nu m^ă supere; căci eu port pe cor-
 18 pul me^u semnele Domnului Iisus. Fraților, harul Domnului
 nostru Iisus Christos fie cu spiritul vostru. Amin.
Cătră Galateni s'a scris de la Roma.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

EFESENI.

CAP. I, II.

*Harul lui Dumnezeu în Iisus Christos, care este capul bisericii.
 Unirea Iudeilor și gîntelor în Christos.*

- 1 **P**avel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
 s^ănților celor ce s^ănt în Efes și credincioșilor în Chris-
 2 tos Iisus: Har fie voue și pace de la Dumnezeu Părintele
 nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
- 3 Bine-cuv^ăntat fie Dumnezeu și Părintele Domnului nostru
 Iisus Christos, care ne-a bine-cuv^ăntat cu totă bine-cuv^ăntarea
 4 spirituală în cele ceresci în Christos; Precum ne-a ales în-
 tr'însul mai 'nainte de întemeierea lumei, ca si fim noi s^ănți
 5 și neprihăniți înaintea lui în dragoste; Mai 'nainte otărî-
 du-ne spre înfiere cătră sine prin Iisus Christos, după buna-
 6 voință a voei sale; Spre lauda gloriei harului se^u, cu care
 7 ne-a grațiat în cel iubit; În care avem rescumpărare prin

sângele lui, ertarea păcatelor, duple bogăția harului său; Pre 8
 care l-a prisosit cătră noi în totă înțelepciunea și priceperea;
 făcându-ni cunoscut misterul voei sale duple bună-voința sa, 9
 carea a otărit-o în sineși; Pentru pregătirea plinităței timpilor, ca si intrunăcă totă în Christos, și cele din ceriuri și cele 10
 de pe pământ; Într'iusul, în care am primit și moscenire, 11
 mai 'naute otărită fiind duple bună-voința celui ce lucrăză totă
 duple consiliul voei sale; Ca si fim noi spre lauda gloriei 12
 sale, cari mai întâi am cređut în Christos; În care și voi 13
 ați cređut, auđind cuvântul adevărului, evangelia mântuirii vós-
 tre; în care și cređend v'ați sigilat cu Spiritul Sânt cel făgă- 14
 ăut; Carele este arbuna moscenirii năstre pentru rescum-
 ărit; Carele este proprietăței, spre lauda gloriei sale.

Drept aceea și eu, auđind credința văstră în Domnul Iisus 15
 și dragostea văstră cătră toți sânti; Nu încetez de a mul- 16
 ămi pentru voi amintindu-vă în rugăciunile mele; Ca Dum- 17
 neđeu Domnului nostru Iisus Christos, Părintele gloriei, si
 vi dea Spiritul inspirațiunei și al discoperirii spre cunoscință
 deplină a lui; Și ochi luminați minței văstre, ca si sciiți 18
 speranța chiămărei lui, și bogăția gloriei moscenirii lui în cei
 sânti; Și pré-inalță măriri a puterei sale cătră noi cari cre- 19
 ăm, duple lucrarea putericei sale tării; Cu care a lucrat 20
 în Christos, sculându-l din morți, și puindu-l a ședé d'a drépta
 sa în ceriú. Mai pe sus decăt totă începătoria, de totă pu- 21
 terea și stăpânirea și domniea, și decăt tot numele ce se nu-
 mesce nu numai în seculul acesta, ci și în cel viitor; Și totă 22
 le-a supus sub picioréle lui, și l-a pus cap preste totă în biserică;
 Carea este corpul lui, plinitatea celui ce implinesce totă în toți. 23

Și pre voi, cari erați morți prin abateri și prin păcate; II
 În cari ôre-când ați ămblat duple cursul lumei acesteia, 2
 duple domnul puterei aerului, a spiritului celui ce acum lucrăză
 în fii neascultărei; Între cari și noi toți am petrecut ôre- 3
 când în poftéle corpului nostru, făcend voile corpului și ale cu-
 getelor; și eram din fire fiș ai mâniei, ca și cei-l-ăli. Ear 4
 Dumneđeu, bogat fiind în milă, pentru dragostea sa cea mare
 cu care ne-a iubit; Și fiind noi morți prin păcate, ne-a viú- 5
 făcut împreună cu Christos; (prin har sântéți mântuiți); Și 6
 împreună cu dînsul ne-a sculat, și ne-a pus a ședé împreună
 în ceriú în Christos Iisus; Ca si arete în seculii cei viitori 7
 bogăția cea mare a harului său prin bunătatea sa spre noi în
 Christos Iisus. Căci din har sântéți mântuiți prin credință; 8
 și acesta nu de la voi; darul lui Dumneđeu este; Nu din fapte, 9
 ca si nu se laude cineva. Căci noi sântem făptura lui, creați 10
 în Christos Iisus spre fapte bune, cari a făgăduit Dumneđeu,
 ca si ămblăm în ele.

- 11 Pentru aceea aduceți-vi aminte, că voi ôre-când păgâni fiind
 12 în corp, cari vă chîamați necircumcisiune de cîtră cel ce se
 13 chîamă circumcisiune în corp, făcută de mînă; Că într'acel
 14 timp erați fără Christos, înstrăinați de cetățenia lui Israel, și
 15 străini de aședămentele făgăduinței, neavînd speranță și fără
 16 Dumneșeu în lume; Ear acum în Christos Iisus fiind, voi cari
 17 ôre-când erați depărtați, v'ați făcut aproape prin sîngele lui
 18 Christos. Căci el este pacea noastră, care a făcut amândouă
 19 una, și a dărămat murul despărțirii între noi: Inimiciția; dis-
 20 ființînd prin corpul lui legea comandamentelor din precepte,
 21 spre a zidi în sine pre amândoi într'un om nou, așa făcînd
 22 pace; Și spre a împăca lui Dumneșeu pre amândoi uniți în
 23 tr'un corp prin cruce, omorînd inimiciția printr'însa. Așa a
 24 venit și a vestit pace voue celor de departe, și celor de aproape.
 25 Căci printr'însul avem amândoi apropierea într'un Spirit cîtră
 26 Părintele.
 27 Așa dar nu mai sînteți străini și pelerini, ci concetățeni al
 28 sîntilor, și casnici ai lui Dumneșeu; Edificați fiind pe te-
 29 melia apostolilor și a profeților, singur Iisus Christos fiind pia-
 30 tra unghiulară; În care tot edificiul alcătuiindu-se, crește spre
 31 templul sînt în Domnul; În care și voi împreună vă edifi-
 32 cați spre locaș al lui Dumneșeu în Spirit.

CAP. III.

*Misteriul chîmării gintelor, și mărirea nespusă a iubirii lui Chris-
 33 tos cîtră biserică.*

- 1 Pentru acêsta eû Pavel legatul lui Iisus Christos pentru voi
 2 gintele; De ați auzit de dregătoriea harului lui Dum-
 3 neșeu, care mi s'a dat pentru voi: Că prin descoperire mî-a
 4 făcut cunoscut misteriu; (precum am scris deja în scurt; Din
 5 care cetînd, puteți cunósce înțelegerea mea în misteriu lui
 6 Christos;) Care în seculii trecuți nu s'a făcut cunoscut filor
 7 ômenilor, precum s'a descoperit acum sîntilor lui apostoli și
 8 profeților prin Spirit: Ca gintele si fie comoscenitori, și din
 9 aceleași corp, și pârtași făgăduinței lui în Christos prin evan-
 10 gelie; Căreia m'am făcut servitor, duple darul harului lui
 11 Dumneșeu, care mi s'a dat duple lucrarea puterii lui; Mie,
 12 celui mai mic din toți sîntii, mi s'a dat acest har, spre a pre-
 13 dica între ginte bogăția lui Christos cea neurmărită; Și a
 14 lumina pre toți, care este împărțășirea misteriuului celui ascuns
 15 din eternitate în Dumneșeu, care a creat tóte prin Iisus Christos;
 16 Ca acum începătoriilor și puterilor în ceriú si fie cunoscută prin
 17 biserică înțelepciunea lui Dumneșeu cea mult variată; Duple
 18 otărîrea cea eternă, care a făcut-o în Christos Iisus Domnul
 19 nostru; În care avem îndrăznélă și apropiere cu încredere

prin credință într'insul. Pentru aceea vă rog, ca si nu fiți dis- 13
 curagiați în strimtorările mele pentru voi, cari sunt gloria voastră.
 Pentru acesta plec genunchiele mele către Părintele Dom- 14
 nului nostru Iisus Christos, De la care totă familia în ceriș 15
 pe pământ se numește; Ca si vi dea, după bogăția gloriei 16
 sale, si vă întăriți cu putere prin Spiritul său în omul cel din
 intru; Ca Christos si locuască în inimile voastre prin credință; 17
 ca fiind înrădăcinați și întemeiați în dragoste, Si puteți cu- 18
 prinde împreună cu toți sântii, ce este lățimea și lungimea și
 adîncimea și înălțimea; Și si știți dragostea lui Christos ce 19
 întrece totă cunoștința, ca si vă depliniți în totă plinitatea lui
 Dumnezeu.

Ear celui ce poate face pré de prisos preste toate cele ce ce- 20
 rem său gândim, după puterea ce se lucră în noi, Aceluia 21
 fie glorie în biserică cea în Christos Iisus prin toate genera-
 țiile în seculii seculilor.

CAP. IV—VI.

*Indemnare la unire în Christos, și a fugi de la corupțiunea lumii.
 ... Pavel îndemnă la milostenie și condamnă necurăția. Sântirea și
 datoriile căsătoriei. Datoriile reciproce între copii și părinți, și
 între servitori și domni. Armele spirituale ale Creștinului.*

Drept aceea vă rog, eu legatul în Domnul, ca si ămblați 1
 vrednici de chemarea în care sunteți chemați; Cu 2
 totă umilința și blândeța, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul
 altuia în dragoste; Silindu-vă a pădi unitatea Spiritului prin 3
 legătura păcii. Un corp și un Spirit, precum și sunteți chîă- 4
 mați într'o speranță a chemărei voastre; Un Domn, o cre- 5
 dință, un botez; Un Dumnezeu și Părinte al tuturor, care 6
 este preste toți și prin toți și în voi toți.
 Ear fie-căruia din noi s'a dat har după măsura darului lui 7
 Christos. Pentru aceea ăice: Suindu-se la înălțime, a făcut 8
 mulți captivi, și a dat daruri ămenilor. (Ear aceea ce ăice că 9
 s'a suit, ce este decât numai că s'a și pogorit mai ăntăiu la
 părțile cele mai de jos ale pămîntului? Cel ce s'a pogorit, acela 10
 este care s'a și suit mai pe sus de toate ceriurile, ca si împle toate.)
 Și acela a dat pre unii, apostoli; ear pre alții, profeți; ear pre 11
 alții, evangeliști; ear pre alții, păstori și învățători; Spre per- 12
 fecționarea sântilor, spre lucrul serviciului, spre edificarea cor-
 pului lui Christos. Până ce vom ajunge toți la unirea cre- 13
 dinței și a cunoștinței Fiului lui Dumnezeu, în bărbat perfect,
 la măsura statului deplin al lui Christos; Ca si nu mai fim 14
 prunci, învăluindu-ne și purtându-ne de tot vîntul învățăturai,
 prin amăgirea ămenilor, prin vicleșug spre meșteșugirea înșe-
 lăciunei; Ci urmărind adevărul în dragoste, si crescem în 15

- 16 *tôte cătră dînsul, care este capul, Christos; Din care tot corpul alcătuiindu-se și întocmindu-se prin tôte legăturile reciprocameinte ajutătoare, duple lucrare în măsura fie-căruia membru, face crescerea corpului pentru a sa edificarea în dragoste.*
- 17 *Drept aceea ădic, și vă conjur în Domnul: Si nu mai ămblați, precum ămblă și cele-l-alte gînte, în deșertăciunea minții lor;*
- 18 *întunecați fiind la minte, înstrăinați de la viața lui Dumnezeu prin necunoștința ce este în dinșii pentru împetrirea ănimelor;*
- 19 *Cari fiind în nesimțire s'au trădat disfrânării, spre a comite tot felul de necurățire cu lăcomie. Ear voi nu așa*
- 20 *v'ăți învățat despre Christos; Dar precum ați audit de dînsul, și v'ăți învățat într'însul, cum este adevărul în Iisus;*
- 21 *Trebue și vă disbrăcați de omul cel vechiu cu petrecerea sa de mai înainte, carele se corupe prin poftelile înșelăciunei; Și*
- 22 *si vă înnoiți în spiritul minții voștre; Și ca si vă îmbrăcați în omul cel nou, care s'a creat duple Dumnezeu în dreptate și în sântine adevărată.*
- 23 *Drept aceea renunțând la minciună, vorbiți adevărul fie-care cu apropiele lui; căci sîntem unii altora membri.*
- 24 *Măniati-vă, și nu pecătuiți; sôrele si nu apună între mânia voastră; Nu dați loc diabolului.*
- 25 *Cel ce fură, si nu mai fure; ci mai bine si se ostenească, lucrând binele cu mîinile sale, ca si aibă de dat celui în lipsă.*
- 26 *Nici un cuvînt rău si nu ăse din gura voastră, ci numai cuvînt bun spre edificare după trebuință, ca si comunice har celor ce aud.*
- 27 *Și si nu întristați Spiritul cel Sânt al lui Dumnezeu, prin care v'ăți sigilat spre ădua rescumpărării.*
- 28 *Tôtă amărăciunea și mânia, și urgia și strigarea, și hula si se rădicesc de la voi, împreună cu totă reutatea; Și fiți unul cătră altul buni, îndurători, ertând unul altuia, precum și Dumnezeu v'a ertat în Christos.*
- V *Imitați dar pre Dumnezeu, ca nisce copii iubiți; Și ămblați în dragoste, precum și Christos a iubit pre noi, și s'a dat pre sine pentru noi dar și sacrificiul lui Dumnezeu spre miros plăcut.*
- 2 *Dar disfrânarea și totă necurățirea sevă avariției, nici si se numescă între voi, precum se cade sântilor; Nici cuvintele urite, nici vorba nebună, nici glumirea, cari nu sînt convenabile; ci mai bine mulțumită. Căci ăcêșta sciți, că nici cel disfrănat, sevă necuratul, sevă avarul, care este idololatriu, nu are moscenire în împărăția lui Christos și a lui Dumnezeu. Nimene si nu vă înșele cu cuvinte vane; căci pentru ăcêștea vine mânia lui Dumnezeu preste fiii neascultării. Deci nu fiți părtași lor. Căci erați ăre-când întunec, ear acum sînteți luminați în Domnul; ămblați dar ca fii ai luminei; (Căci fructul Spi-*

ritului *consistă* în *totă* bunătaea, și dreptatea și adevărul;) Și nu luați parte la 10 11
 Cercând ce este bine-plăcut Domnului. Și mai bine muștrați-le.
 lucrurile nefructifere ale întunerecului, ci mai bine muștrați-le.
 Căci cele ce se fac de către dișii într'ascuns, este rușine de 12
 a le și vorbi. Ear *tôte* acestea vëdindu-se de lumină, se a- 13
 rată; căci tot ce se arată este lumină. Pentru aceea *ține*: 14
 Discepta-te cel ce dormi, și te scôlă din morți, și te va lu-
 mina Christos.

Vedeți dar, ca si *ămblați* cu *pață*, nu ca nisce neînțelepți, 15
 ci ca cei înțelepți; Rescumpărând timpul, pentru-că *șilele* 16
 sânt rele. Drept aceea nu fiți nepricepuți, ci înțelegeți ce 17
 este voea Domnului. Și nu vë îmbătați de vin, în care este 18
 disfrânare; ci vë împleți de Spirit; Vörbind între voi în 19
 psalmi și imne și cântări spirituale, cântând și lăudând în *ă-*
numile voștre Domnului; Mulțumind în tot timpul pentru *tôte* 20
 lui Dumnezeu și Părintele, în numele Domnului nostru, Iisus
 Christos; Supuneți-vë unul altuia în frica lui Dumnezeu. 21
 Femeilor, supuneți-vë bărbaților voștri ca Domnului. Căci 22 23
 bărbatul este cap femeii, precum și Christos este cap biserice;
 și acesta este mântuitorul corpului. Deci precum biserica se 24
 supune lui Christos, așa *si se supunë* și femeile bărbaților lor
 în *tôte*.

Bărbaților, iubiți-vi femeile voștre, precum și Christos a iu- 25
 bit biserica, și pre sine s'a dat pentru dișua; Ca si o sân- 26
 țescă, curățindu-o cu baea apei prin cuvënt; Ca si o presute 27
 luiși biserica glorioasă, neavënd pată sêu sbărcitură, sêu alt-*ceva*
 de acest felii; ci ca si fie sântă și neprihănită. Așa dătoresc 28
 bărbații siși iubescă femeile lor ca și corpurile lor *proprie*. Cel
 ceși iubesc pre femeia sa, se iubesc pre sine. Căci nimene 29
 nici odată nu și-a urit corpul sêu; ci'l nutresce și'l încăldesce,
 precum și Christos biserica; Căci noi sântem membri ai cor- 30
 pului sêu, din carnea sa, și din ôsele sale. Pentru aceea va 31
 lăsa omul pre părintele sêu și pre mama sa, și se va lipi de
 femeia sa, și vor fi amândoi un corp. Mare este acest mis- 32
 terii; ear eu vorbesc de Christos și de biserica; Inse și voi 33
 în parte fie-carele așa siși iubescă pre femeia sa ca pre sine;
 ear femeia si respecteze pre bărbat.

Copiilor, ascultați pre părinții voștri în Domnul; căci a- VI
 cësta este drept. Onöra pre părintele têu, și pre mama 2
 ta; acesta este comadamentul cel d'întëi cu făgăduință; Ca 3
 siși fie bine, și si trăesci îndelung pe pământ.
 Și voi, părinților, nu întăritați pre copiii voștri spre mânie; 4
 ci creșceți-i în învățatura și îndreptarea Domnului.
 Servilor, ascultați pre domni *voștri* cei duple corp cu frică 5
 și cu cutremur, în simplitatea ânimei voștre, ca pre Christos;

- 6 Nu cu serviciu de vedere, ca cei ce vor se placă oamenilor; ci ca servi ai lui Christos, făcând voia lui Dumnezeu din inimă;
- 7 Cu buna-voință servindu-li; ca Domnului, ear nu ca oamenilor;
- 8 Știind că ori-ce bine va face fie-care, aceea va primi de la Dumnezeu, *fie* el serv său liber.
- 9 Și voi, domnilor, aceleași si faceți cătră dinșii, lăsând amănințarea; știind că și al vostru Domn este in ceriuri, și căutare in fața nu este la dînsul.
- 10 Pe lângă acesta, frații mei, fiți tari in Domnul, și in puterea
- 11 tăriei lui; Imbrăcați-vă in totă armarea lui Dumnezeu, ca si
- 12 puteți sta contra meșteșugirilor diabolului. Căci nu ni este luptă contra cărnei și sîngelui, ci contra începătorilor și puterilor și a domnilor întunerecului lumii acesteia, contra spiritelor rele din înălțimi. Pentru aceea luați tot-armarea lui Dumnezeu, ca si puteți resista in ziua cea rea, și toate îndeplinind,
- 14 si stați. Stați deci, încingându-vi cîpsalele voastre cu adevărul,
- 15 și imbrăcându-vă cu platoșa dreptății; Și încălțându-vi picioarele in gătirea evangheliei păcei; Preste toate luați paza credinței, cu care veți stinge toate săgețile cele arătore ale viclenului; Și luați coiful mîntuirii, și sabia Spiritului, care
- 18 este cuvîntul lui Dumnezeu; Rugându-vă in tot timpul cu rugăciunea și cererea in Spirit; și spre însăși acesta priveghind
- 19 cu totă stăruința și rugăciunea pentru toți sînții; Și pentru mine, ca si mi se dea cuvîntul, ca cu îndrăznelă si dischidă gura mea a vesti misterul evangheliei; Pentru care sînt sol in lanțuri; ca intrînsa cu îndrăznelă si vorbesc, precum mi se cade a vorbi.
- 21 Ear ca si știți și voi cele despre mine, și ce fac, Tichic iubitul frate și credincios servitor in Domnul, vi va face cunoscut. toate; Pre care pentru însăși acesta l-am trimis la voi, ca si știți cele despre noi, și ca si mîngăie animile voastre.
- 23 Pnce fraților și dragoste cu credință de la Dumnezeu
- 24 Părintele, și de la Domnul Iisus Christos. Harul *fie* cu toți cari iubesc pre Domnul nostru Iisus Christos in sinceritate. Amin.
- Cătră Efesenii s'a scris de la Roma și s'a trimis prin Tichic.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ FILIPPENI.

CAP. I, II.

Dragostea apostolului cătră Filippeni, și fructele întristărei sale. Christos este vieța sa, și mărtea lui îi este câștig. Indemnare la unire în Christos. Lăudarea lui Timotheu și Epafrodit.

Pavel și Timotheu, servitori ai lui Iisus Christos, tuturor
sântilor în Christos Iisus, celor ce sânt în Filippi, îm-
preună cu episcopii și diaconii: Har fie voue și pace de la
Dumneșu Părintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
Mulțumesc Dumneșului meu în totă amintirea de voi;
In tot timpul în totă rugăciunea mea pentru voi toți cu bu-
curie făcând rugăciune, Pentru participarea voastră în evan-
gelie, din ziua d'întăiu până acum; Încredințat fiind de in-
săși acesta, că cel ce a început în voi lucrul cel bun, îl va în-
deplini până la ziua lui Iisus Christos; Precum am temeu
a cugeta acesta despre voi toți, pentru-că și în lanțurile mele
și în apărarea și adevierea evangheliei m'aveți în ânima voastră,
voi, cari toți sunteți părtași harului meu. Căci Dumneșu
imi este martur, că vë iubesc pre voi toți cu ânimă de a lui
Iisus Christos. Și de acesta mă rog, ca dragostea voastră încă
mai mult să abundeze în cunoscință și în totă priceperea, Ca
și cercați ce este drept și ce este nedrept, și ca să fiți curați
și neprihăniți în ziua lui Iisus Christos; Plini de fructele
dreptăței, cari prin Iisus Christos *servesc* spre gloria și lauda
lui Dumneșu.
Ear voiesc să știți voi, fraților, că cele ce mi s'au întemplat,
aș contribuit chiar la progresul evangheliei; Fiind-că în tot
pretoriul și la toți cei-l-alți s'au făcut cunoscute lanțurile mele;
Și cei mai mulți din frați în Domnul, încurăgiați fiind prin lan-
țurile mele, cu mai multă îndrăznelă au vorbit cuvântul, și fără
frică. Unii de-o-parte predică pre Christos din rivnă și emulațiune;
de altă parte alții din buna-voință; Unii vestesc pre Christos din-
emulațiune, nu din sinceritate, socotind că vor agrava lanțurile mele;
Ear alții din dragoste, știind că sânt orinduit pentru apărare
evangeliei. Ce dar? în tot chipul, se în apărare se în sin-
ceritate Christos se predică; și pentru acesta mă bucur, și mă
voi bucura. Căci știu, că acesta imi va fi de mântuire prin
rugăciunea voastră, și prin ajutorul Spiritului lui Iisus Christos;

- 20 Dupre tarea mea aşteptare şi speranţă, că în nimic nu mă voi
ruşina, ci *că* cu toată îndrăznela, precum în tot timpul, *asa* a-
cum se va glorifica Christos în corpul meu, *său* prin viaţa mea
21 *său* prin mărtea mea. Căci viaţa mea *este* Christos, şi mărtea
22 *imi este* câştig. Ear dacă trăiesc în corp, acesta *imi este* fructul
23 lucrului meu; inse ce voi alege nu ştiu. Căci *mă strim-*
tozez în doue priviri: având dorinţa a *mă disface* de corp şi a
24 *fi împreună* cu Christos, ceea ce este cu mult mai bine; luse
25 a *remâne* în corp *este* mai necesar pentru voi. Deci având
această încredere, ştiu că voi rămâne şi voi petrece cu voi toţi,
26 pentru înaintirea voastră în credinţă, şi şi pentru bucuria voastră;
26 Ca fala voastră *si fie* mare în Iisus Christos despre mine, prin
27 venirea mea earăşi la voi. Numai si *ămblaţi* demni de evan-
gelia lui Christos, ca orî viind eu şi vedându-vă, orî nefind de
faţă la voi, si aud despre voi, că staţi într'un spirit, cu un cu-
28 get, împreună luptându-vă pentru credinţa evangheliei; Întru
nimic nesfiindu-vă de adversari; ceea ce acelora este dovadă de
perdare, ear voue de mântuire, şi acesta de la Dumnezeu;
29 Căci voue s'a dăruit în privinţa lui Christos, nu numai a crede
30 în el, ci şi a suferi pentru dînsul; Susţinând aceeşi luptă,
care aţi vădut în mine, şi care aţi audit că am.
- II **D**eci de *este* vre-o consolatiune în Christos, de *este* vre-o
mângăiere a dragostei, de *este* vre-o comuniune a Spi-
2 ritului, de *este* vre-o duioşie şi îndurare, Îndepliniţi bucuria
mea, ca si cugetaţi aceeaşi, având aceeaşi dragoste, un suflet
3 *fiind şi* una cugetând; Nimic *făcend* prin emulaţiune şi glorie
vană: ci în umilinţă unul pre altul socotind a *fi* superior sie-şi.
4 Si nu caute fie-care de ale sale, ci fie-care şi de ale altuia.
5 Si fie în voi acelaşi cuget, care era şi în Christos Iisus;
6 Care în chipul lui Dumnezeu fiind, nu a socotit ca o răpire a fi în-
7 tocma cu Dumnezeu; Ci s'a deşertat pre sine, luând chip
8 de serv, făcându-se în asemenarea omenilor; Şi aflându-se
în formă ca omul, s'a umilit pre sine, făcându-se ascultător până
9 la mărte, şi mărte de cruce. Pentru acesta şi Dumnezeu l'a
pre-înălţat, şi i-a dăruit nume, care este preste tot numele;
10 Ca în numele lui Iisus si se plece tot genunchiul al celor ce-
11 rescî, şi al celor pămîntesci, şi al celor de desubt; Şi ca toată
limba si mărturisască, că Iisus Christos *este* Domn, spre gloria
lui Dumnezeu Părintele.
- 12 Deci, iubiţii mei, precum în tot timpul aţi ascultat, nu nu-
mai când eram de faţă, ci cu mult mai mult când sînt absent,
13 lucraţi mântuirea voastră cu frică şi cu cutremur. Căci Dum-
neşeu este care lucră în voi şi a voi şi a face, duple bună-
14 voinţa sa. Tote faceţi-le fără de murmuri şi fără de dispute;
15 Ca si fiţi neprihăniţi şi întregi, fii ai lui Dumnezeu nevinovaţi

in meşlocul unui neam îndărătnic şi pervers, între care stră-
lucii ca nisele lumini în lume, Reţinându-vă la cuvântul vieţii 16
spre fala mea în ziua lui Christos, că nu am alergat în deşert,
nici nu m'am ostenit în deşert.

Că deşi mă vârs asupra sacrificiului şi în serviciul credinţei 17
răstă, mă bucur; da, mă bucur cu voi toţi. Şi voi vă bu- 18
curaţi; da, vă bucuraţi cu mine. Şi sper în Domnul Iisus şi 19
trimit pre Timotheu în curând la voi, ca şi eu să mă reanimez,
afăind cele despre voi. Căci pre nimene alt nu am asemenea 20
lui care să se îngrijescă de voi cu sinceritate. Căci toţi caută 21
ale lor, ear nu ale lui Iisus Christos. Ear voi scii proba lui, 22
că precum un fiu unui părinte, aşa a servit el împreună cu mine
în evanghelie. Deci pre acesta sper să-l trimit îndată, după ce 23
voi fi regulat cele de pe lângă mine. Ear am încredere în 24
Domnul, că şi eu în curând voi veni la voi.

Am socotit înse de trebuinţă a trimite la voi pre Epafrodit, 25
fratele şi conlucrătorul şi conluptătorul meu, ear al vostru a-
postol şi ajutător în trebuinţele mele. Căci se doria de voi 26
toţi, şi era foarte întristat, pentru-că aţi audit că a fost bolnav.
Căci într-adevăr a fost bolnav de moarte; înse Dumnezeu l-a mi- 27
luit; şi nu numai pre el, ci şi pre mine, ca să nu am intristare
preste intristare. Deci cât mai degrabă l-am trimis, ca să vă- 28
dădu-l earăsi să vă bucuraţi, şi ca eu să fiu mai puţin întristat.
Deci primiţi-l în Domnul cu totă bucuria, şi si preţuiţi pre unii 29
ca acestia; Căci pentru lucrul lui Christos s'a apropiat până 30
la moarte, nebagând în seamă viaţa sa, ca să îndeplinescă lipsa
serviciului vostru către mine.

CAP. III, IV.

*Renunţierea lui Pavel de tot lucrul pentru Iisus Christos. Îndem-
nare la stăruinţă. Disinteresarea lui Pavel.*

Pe lângă acestea, fraţii mei, bucuraţi-vă în Domnul. A scrie 1
voue aceleaşi, mie nu'mi este de îngreuiere, ear voue vi este
de siguranţă.

Pădiţi-vă de căini; pădiţi-vă de lucrătorii cei rei; pădiţi-vă 2
de ruptură. Căci noi suntem cei circumcişi, cari servim 3
lui Dumnezeu în spirit, şi ne laudăm în Christos Iisus, dar nu
ne încredem în corp. Măcar că eu m'aşi puté bisui şi în corp. 4
De se pare cui-va altuia, că pôte a se bisui în corp, cu atâta
mai mult eu: Circumcis a opta zi, din neamul lui Israel, din 5
seminţia lui Beniamin; Ebreu din Ebrei; dupre lege, Fariseu;
Dupre zel, persecutând biserica; dupre dreptatea cea din lege, 6
fără de prihană. Înse cele ce'mi erau dobândă, acestea le-am 7
socotit pagubă pentru Christos. Mai mult încă socotesc 8
tote pagubă pentru escelinţa cunoştinţei lui Christos Iisus Dom-

- nul meu; pentru care m'am păgubit de toate, și le socotesc a fi, gunoă, ca si câștig pre Christos; Și si mă aflu într'insul, ne-având dreptatea mea cea din lege, ci ceea ce este prin credință în Christos, aceea dreptate *care vine* de la Dumnezeu prin credință; Ca si cunosc pre el, și puterea învierii lui, și în-cum-va ași ajunge la învierea morților. Ca dădă
- 12 Nu că ași fi deja ajuns, se-u ași fi deja perfect; ci urmăresc, ca dădă ași ajunge *aceea* pentru care sunt și cuprins de Christos
- 13 Iisus. Fraților, eu încă nu mă socotesc si fi ajuns; inse a-că-șă una fac; uitând cele din urmă, si întinându-mă la cele din 'nainte, Alerg la țintă cătră premiul chiamării celei ce-resci a lui Dumnezeu în Christos Iisus.
- 15 Deci căți sântem perfecți, si cugetăm aceștia; și dacă cugetați ceva într'alt chip, Dumnezeu vi va descoperi și aceștia. Inse si âmb-lăm duple aceeași regulă cu care am ajuns; si cugetăm
- 17 aceeași. Fraților, fiți următori mie, și vă uitați la cei ce âmb-lă-18 așa, precum aveți esemplu pre noi. (Căci mulți âmb-lă, de cari de multe ori v'am dis, ear acum și plângend dic, că *sunt* ini-micii crucei lui Christos; Al căroră finitul *este* perșarea, al căroră Dumnezeu *este* pântecel, și a căroră glorie *este* în ru-șinea lor, cari cugetă cele pământesci.) Ear noi ne purtăm ca cetățeni ai ceriului, de unde și acceptăm pre Mântuitorul, și
- 21 Domnul nostru Iisus Christos; Care va schimba corpul nostru cel înșos, ca si se facă asemenea corpului se-u cel glorios, duple lucrarea cu care pôte a-și supune toate.

IV **D**eci frații mei cei iubiți și doriți, bucuria și cununa mea, așa stați în Domnul, iubiților!

- 2 Rog pre Evodia, și rog pre Sintiche, ca si cugete aceeași în Domnul. Încă te rog și pre tine sociule credincios, ajută-lor, cari împreună cu mine s'au luptat pentru evagelie; împreună cu Clement, și cei-l-alți conlucrători ai mei, ale căroră nume *sunt scrise* în cartea vieței.
- 4 Bucurați-vă în Domnul tot-dea-una, și earăși dic: Bucura-ți-vă. Blandeța voastră si se arete tuturor ômenilor. Aprôpe
- 6 *este* Domnul. Întru nimic si nu fiți îngrijiți; ci în toate prin rugă și rugăciune cu mulțumită si se facă cunoscut cererile voștre lui Dumnezeu. Și pacea lui Dumnezeu, care întrece
- 7 *tôtă* înțelegerea, va pădi animile și cugetele voștre în Christos Iisus.
- 8 Pe lângă acestea, frații mei, câte sunt adevărate, câte *sunt* respektuôse, câte *sunt* drepte, câte *sunt* curate, câte *sunt* de iubit, câte *sunt* demne de laudă, ori ce virtute, și ori ce laudă, la a-că-șă ceste si vă gândiți; Cari v'ați și învățat, și ați primit, și ați
- 9 *veștut* în mine, *aceștia* si le faceți; și Dumnezeu păcei va fi cu voi.

M'am bucurat foarte în Domnul, că în fine s'a dişteptat ea- 10
raşi îngrijirea voastră de mine, la care şi gândiaţi, dar v'a lipsit
ocasiunea. Nu dora că dic aceştia pentru lipsa mea; căci m'am 11
deprins în ori-ce prisos; în tot şi în toate m'am învăţat şi a me să-
tura şi a flămânzi; şi a ave de prisos şi a suferi lipsă. Toate 13
le pot prin Christos care mă întăresc.

Înse bine aţi făcut, de aţi luat parte la strimtorarea mea. 14
Sciţi şi voi, Filipenilor, că la începutul evangheliei, când am eşit 15
din Macedonia, nici o biserică nu a stat în relaţiune cu mine
în privinţa de dare şi de luare, decât numai voi singuri. Căci 16
chiar în Thessalonic şi o-dată şi de două-ori aţi trimis cele spre
trebuinţa mea. Nu că caut dare, ci caut fructul ce abundează 17
pe socotela voastră. Dar am de toate, şi am de prisos; m'am 18
împlut, luând de la Epafrodit cele trimise de la voi, miros de
bună mirăsmă, sacrificiu bine-primit, plăcut lui Dumnezeu. Ear 19
Dumnezeul meu si îndeplinescă toate trebuinţele voastre, după
bogaţia sa în glorie prin Christos Iisus. Ear lui Dumnezeu 20
şi Părintelui nostru fie glorie în Christos Iisus. Vă salută pre voi 21
fraţii, cari sunt cu mine. Vă salută toţi sântii, mai ales cei 22
din casa Cesarului. Harul Domnului nostru fie cu voi toţi. Amin. 23

Cătră Filipenii s'a scris de la Roma şi s'a trimis prin
Epafrodit.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

COLASSENII.

CAP. I.

Credinţa Colassenilor. Suferinţile lui Pavel.

Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu 1
şi Timotheiū fratele, Sântilor şi credincioşilor fraţi în 2
Christos ce sunt în Colasse: Har fie voue şi pace de la Dum-
nezeu Părintele nostru, şi de la Domnul Iisus Christos.
Mulţumim lui Dumnezeu şi Părintele nostru Iisus Christos, 3
tot-dea-una rugându-ne pentru voi. Auzind de credinţa voastră 4
cea în Christos Iisus, şi dragostea voastră cătră toţi sântii; Pentru 5
speranţa cea păstrată voue în ceriuri, de care aţi auzit mai
'nainte în cuvântul adevărului evangheliei; Care a venit la voi, 6
precum şi în totă lumea, şi produce fruct, precum şi în voi, din
china în care aţi auzit şi aţi cunoscut harul lui Dumnezeu în-
tr'adevăr; Precum v'aţi şi învăţat de la Epafra, iubitul con- 7

- lucrător cu noi, care este pentru voi servitor credincios al lui
 8 Christos; Care ni-a și arătat dragostea voastră în Spirit.
 9 Drept-aceea și noi din care și am audat de *acesta*, nu in-
 cetăm rugându-ne pentru voi, și cerând ca să vă împleți de cu-
 10 noscînța voei lui, în *tota* înțelepciunea și înțelegerea spirituală;
 10 Ca și *amblați* cu vrednicie Domnului spre a-i plăce în *tote*, fruc-
 11 tiferi fiind în tot lucrul bun, și crescând în cunoștința lui Dum-
 neđeu; Întărindu-vă cu *tota* puterea după *potestatea* cea
 12 glorioasă a sa în *tota* îngăduirea și îndelunga răbdare cu bucurie;
 12 Mulțumind Părintelui, care ne-a învrednicit a fi părtași ai sôrtei
 13 sântilor în lumină; Care ne-a scăpat din puterea întunere-
 cului, și ne-a strămutat în *imperăția* Fiului său celui iubit;
 14 În care avem rescumpărarea prin sângele lui, ertarea păcatelor;
 15 Care este imaginea lui Dumnezeu celui nevădit, *antăiu-nă-*
 16 *scut* a *tota* creatura. Căci printr'însul s'au creat *tote*, cele
 16 din ceruri și cele de pe pământ, cele vizibile și cele nevizibile;
 16 seú tronurile seú domniile, seú începătoriile, seú stăpânile; *tote*
 17 s'au creat printr'însul și pentru dînsul; Și el este mai înainte
 18 de *tote*, și *tote* printr'însul subsistă; Și el este mai înainte
 18 de biserică; carele este și începutul, *antăiu-născutul* din morți;
 19 ca să fie el în *tote* cel d'antăiu.
 19 Căci Părintele a bine-voit, ca în el să locuască *tota* plinitatea;
 20 Și făcând pacea prin sângele crucei lui, să împace printr'însul
 20 *tote* pentru sine; printr'însul, *dic*, seú celor de pe pământ, seú
 20 celor din ceruri.
 21 Și pre voi, cari erați *ore-când* înstrăinați și inimiți cu mintea
 22 prin lucruri rele, înse acum v'a împăcat, În corpul *cărnei* lui
 22 prin moarte, ca să vă prezinte sânti și fără de prihană și nevinovați
 23 înaintea sa; De veți rămâne întemeiați și întăriți în credință, și
 23 nu veți părăsi speranța evangheliei, de care ați audat, carea sa
 23 și predicat la *tote* creaturile cele de sub ceruri; căreia eu Pavel
 23 sînt servitor.
 24 Acum mă bucur în suferințele mele pentru voi, și îndeplinesc
 24 lipsele suferințelor lui Christos în corpul meu pentru corpul seú,
 25 care este biserica; Căreia eu m'am făcut servitor, după dre-
 25 gătoria care Dumnezeu 'mi-a dat pentru voi, ca să vestesc cu
 26 deplinătate cuvântul lui Dumnezeu; Adică misterul cel ascuns
 26 din toți seculii și din *tote* generațiunile, ear acum s'a arătat sânti-
 27 lor lui; Căroră a voit Dumnezeu a li face cunoscut, care *este*
 27 bogăția gloriei misterului acestuia între ginte, care este Christos
 28 între voi, speranța gloriei; Pre care noi predicăm, îndemnând
 28 pre tot omul, și învățând pre tot omul în *tota* înțelepciunea;
 29 ca să presint pre tot omul perfect în Christos. Spre *acesta*
 29 mă și ostenes, luptându-me prin puterea lui care lucrează pu-
 teric prin mine.

CAP. II—IV.

*Treasure de înțelepciune în Iisus Christos. Învățători mincinoși, în-
demnare la pietate și la urmarea datoriiilor casnice. Despre stăru-
ință în rugăciune. Salutări.*

Căci voiesc și scitiți cât de mare luptă susțin pentru voi, și
pentru cei din Laodicea, și pentru aceia cari nu au vă-
dit încă fața mea în corp; Ca și se mângăie animile lor, unite
între ele în dragoste, și ca și fiți deplin informați de totă înțelep-
ciunea înțelegerii, spre cunoștința misterului lui Dumnezeu, și
a Părintelui și a lui Christos; În care sunt ascunse toate te-
surile înțelepciunii și ale cunoștinței. Și acesta ȳic, ca ni-
mene și nu vă amăgescă cu cuvinte de înduplecare. Căci de și
nu sunt de față cu corpul, dar cu spiritul sunt împreună cu voi,
bucurându-mă, și vădend orându-la voastră și tăria credinței voștre
în Christos. Deci precum ați primit pre Christos Iisus Dom-
nul, așa și îmblățiți într'însul; În rădicinați și edificați fiind
într'însul, și întărindu-vă în credință, precum v'ați învățat, în-
măntind în ea cu mulțumită.

Căutați ca și nu vă răpescă cineva prin filosofie, și prin
înselăciune desértă, după tradițiunea omênilor, după elemen-
tele lunei, și nu după Christos. Căci într'însul locuesce totă
plinitatea dumnezeirii trucesce. Și sunteți deplini într'însul,
care este capul a totă începătoria și puterea. În care sunteți
și circumceiși cu circumcisiune nefăcută de mâni, în disbrăcarea
corpului păcatelor cărnei în circumcisiunea lui Christos. Îngro-
pați fiind împreună cu el în botez, în care v'ați și sculat îm-
preună, prin credință factică a lui Dumnezeu, care 'l-a sculat
din morți. Și pre voi, cari erați morți în păcate și în necir-
cumcisiunea cărnei voștre, v'a vii-făcut împreună cu dînsul, er-
tându-vi toate greșelele; Stergënd înscrisul, cel contra noastră,
fost în comandamente, ceea ce ni era contrariu; și 'l-a luat din
medioloc, prionindu-l pe cruce; Disbrăcând începătoriile și
puterile, 'l-a vedit de față, triumfând asupra lor prin ea.

Deci nimene și nu vă condamne pentru mănecare séu béu-
tură, séu în privința serbătorei, séu a lunei noue, séu a sãm-
betelor: Cari sînt umbră celor viitoare; ear corpul este al lui
Christos. Si nu vi răpescă cineva premiul vostru, sub pre-
textul umilinței și adorării ângerilor, îmblând în cele ce nu
le-a vedit, îndeșert îngâmfându-se din mîntea sa trupescă; Și
neșind Capul, din care tot corpul prin încheieturi și legături
primind nutriment și alcătuiindu-se, face crescere după Dumnezeu.

Deci de ați murit împreună cu Christos în privința elemen-
telor lunei, de ce primiți comandamente, ca cum ați trăi încă
în lume? (Cum sînt: Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi.
Cari sînt toate spre stricăciune prin întrebuintare:) după ordi-

- 23 nile și învățăturile omenilor. Cari într'adevăr au părere de
 înțelepciune în adorarea duple voință și umilință, și în negri-
 jirea corpului, nu cu vre-o onoare spre îndestularea corpului.
- III De v'ați sculat împreună cu Christos, căutați cele de sus,
 2 unde șede Christos d'a dreapta lui Dumnezeu. Căci ați mu-
 3 la cele de sus, *car* nu la cele de pe pământ. Căci ați mu-
 4 rit, și viața voastră este ascunsă cu Christos în Dumnezeu. Când
 se va arăta Christos, viața noastră, atunci și voi împreună cu
 dînsul veți arăta în glorie.
- 5 Drept aceea omoriți membrii vostri cei de pe pământ: dis-
 frânarea, necurăția, patima, pofta cea rea, și avariția, care este
 6 idololatrie; Pentru cari vine mânia lui Dumnezeu preste fiii
 7 neascultării; Între cari și voi ôre-când ați amblat, când trăiați
 8 într'acelea. Ear acum lepădați toate acestea: mânia, iușimea,
 9 reutatea, hula, cuvîntul de rușine din gura voastră. Nu vorbiți
 10 vechiă d'impreună cu faptele lui; Și v'ați îmbrăcat de omul cel
 care se înnoește spre cunoștință, duple imaginea celui ce l-a
 11 creat; Unde nu este nici Ellin, nici Iudeu, circumcis nici ne-
 circumcis, barbar, Scit, serv *său* liber, ci Christos toate și în toate.
- 12 Deci îmbrăcați-vă ca nisce aleși ai lui Dumnezeu, sînțiți și
 iubiți, în inimă de îndurări, în bunătate, în umilință, în blân-
 13 dețe, în îndelungă răbdare; Îngăduind unul pre altul, și er-
 tând unul altuia, de are cineva de a se plînge contra cuiva;
 14 precum și Christos a ertat voue, așa și voi. Ear preste toate
 acestea *îmbrăcați-vă* în dragoste, care este legătura perfecțiunii.
- 15 Și pacea lui Dumnezeu și domnescă în inimile voastre, la care
 sînțeți și chiămați *ca membri* ai unui corp; și fiți mulțumitori.
- 16 Cuvîntul lui Christos și locuască în voi cu bogăție în totă
 înțelepciunea; învățându-vă și îndemnându-vă unul pre altul cu
 psalmi, și cu imne, și cu cîntări spirituale, cîntînd cu har în
 17 inimile voastre Domnului. Și ori-ce faceți, cu cuvîntul *său* cu
 lucrul, *și faceți* toate în numele Domnului Iisus, mulțumind lui
 Dumnezeu și Părintele prin el.
- 18 Femeilor, supuneți-vă bărbaților vostri, precum se cade în
 Domnul.
- 19 Bărbaților, iubiți-vi femeile *voastre*, și nu vă amăriți asupra lor.
- 20 Copiilor, ascultați pre părinții *vostri* în toate; căci acesta este
 bine-plăcută Domnului.
- 21 Părinților, nu întăritați pre copiii vostri spre mînie, ca și
 nu se discurageze.
- 22 Servitorilor, ascultați în toate pre domnii *vostri* cei duple
 corp, nu numai servind la vedere, ca cei ce vor și plăcă ôme-
 23 nilor; ci în simplitatea inimii, temîndu-vă de Dumnezeu; Și
 tot ori-ce faceți, și faceți din suflet, ca Domnului, ear nu

Scind că de la Domnul veți primi resplăți- 24
 25
 26
 27
 28
 29
 30
 31
 32
 33
 34
 35
 36
 37
 38
 39
 40
 41
 42
 43
 44
 45
 46
 47
 48
 49
 50
 51
 52
 53
 54
 55
 56
 57
 58
 59
 60
 61
 62
 63
 64
 65
 66
 67
 68
 69
 70
 71
 72
 73
 74
 75
 76
 77
 78
 79
 80
 81
 82
 83
 84
 85
 86
 87
 88
 89
 90
 91
 92
 93
 94
 95
 96
 97
 98
 99
 100
 101
 102
 103
 104
 105
 106
 107
 108
 109
 110
 111
 112
 113
 114
 115
 116
 117
 118
 119
 120
 121
 122
 123
 124
 125
 126
 127
 128
 129
 130
 131
 132
 133
 134
 135
 136
 137
 138
 139
 140
 141
 142
 143
 144
 145
 146
 147
 148
 149
 150
 151
 152
 153
 154
 155
 156
 157
 158
 159
 160
 161
 162
 163
 164
 165
 166
 167
 168
 169
 170
 171
 172
 173
 174
 175
 176
 177
 178
 179
 180
 181
 182
 183
 184
 185
 186
 187
 188
 189
 190
 191
 192
 193
 194
 195
 196
 197
 198
 199
 200
 201
 202
 203
 204
 205
 206
 207
 208
 209
 210
 211
 212
 213
 214
 215
 216
 217
 218
 219
 220
 221
 222
 223
 224
 225
 226
 227
 228
 229
 230
 231
 232
 233
 234
 235
 236
 237
 238
 239
 240
 241
 242
 243
 244
 245
 246
 247
 248
 249
 250
 251
 252
 253
 254
 255
 256
 257
 258
 259
 260
 261
 262
 263
 264
 265
 266
 267
 268
 269
 270
 271
 272
 273
 274
 275
 276
 277
 278
 279
 280
 281
 282
 283
 284
 285
 286
 287
 288
 289
 290
 291
 292
 293
 294
 295
 296
 297
 298
 299
 300
 301
 302
 303
 304
 305
 306
 307
 308
 309
 310
 311
 312
 313
 314
 315
 316
 317
 318
 319
 320
 321
 322
 323
 324
 325
 326
 327
 328
 329
 330
 331
 332
 333
 334
 335
 336
 337
 338
 339
 340
 341
 342
 343
 344
 345
 346
 347
 348
 349
 350
 351
 352
 353
 354
 355
 356
 357
 358
 359
 360
 361
 362
 363
 364
 365
 366
 367
 368
 369
 370
 371
 372
 373
 374
 375
 376
 377
 378
 379
 380
 381
 382
 383
 384
 385
 386
 387
 388
 389
 390
 391
 392
 393
 394
 395
 396
 397
 398
 399
 400
 401
 402
 403
 404
 405
 406
 407
 408
 409
 410
 411
 412
 413
 414
 415
 416
 417
 418
 419
 420
 421
 422
 423
 424
 425
 426
 427
 428
 429
 430
 431
 432
 433
 434
 435
 436
 437
 438
 439
 440
 441
 442
 443
 444
 445
 446
 447
 448
 449
 450
 451
 452
 453
 454
 455
 456
 457
 458
 459
 460
 461
 462
 463
 464
 465
 466
 467
 468
 469
 470
 471
 472
 473
 474
 475
 476
 477
 478
 479
 480
 481
 482
 483
 484
 485
 486
 487
 488
 489
 490
 491
 492
 493
 494
 495
 496
 497
 498
 499
 500
 501
 502
 503
 504
 505
 506
 507
 508
 509
 510
 511
 512
 513
 514
 515
 516
 517
 518
 519
 520
 521
 522
 523
 524
 525
 526
 527
 528
 529
 530
 531
 532
 533
 534
 535
 536
 537
 538
 539
 540
 541
 542
 543
 544
 545
 546
 547
 548
 549
 550
 551
 552
 553
 554
 555
 556
 557
 558
 559
 560
 561
 562
 563
 564
 565
 566
 567
 568
 569
 570
 571
 572
 573
 574
 575
 576
 577
 578
 579
 580
 581
 582
 583
 584
 585
 586
 587
 588
 589
 590
 591
 592
 593
 594
 595
 596
 597
 598
 599
 600
 601
 602
 603
 604
 605
 606
 607
 608
 609
 610
 611
 612
 613
 614
 615
 616
 617
 618
 619
 620
 621
 622
 623
 624
 625
 626
 627
 628
 629
 630
 631
 632
 633
 634
 635
 636
 637
 638
 639
 640
 641
 642
 643
 644
 645
 646
 647
 648
 649
 650
 651
 652
 653
 654
 655
 656
 657
 658
 659
 660
 661
 662
 663
 664
 665
 666
 667
 668
 669
 670
 671
 672
 673
 674
 675
 676
 677
 678
 679
 680
 681
 682
 683
 684
 685
 686
 687
 688
 689
 690
 691
 692
 693
 694
 695
 696
 697
 698
 699
 700
 701
 702
 703
 704
 705
 706
 707
 708
 709
 710
 711
 712
 713
 714
 715
 716
 717
 718
 719
 720
 721
 722
 723
 724
 725
 726
 727
 728
 729
 730
 731
 732
 733
 734
 735
 736
 737
 738
 739
 740
 741
 742
 743
 744
 745
 746
 747
 748
 749
 750
 751
 752
 753
 754
 755
 756
 757
 758
 759
 760
 761
 762
 763
 764
 765
 766
 767
 768
 769
 770
 771
 772
 773
 774
 775
 776
 777
 778
 779
 780
 781
 782
 783
 784
 785
 786
 787
 788
 789
 790
 791
 792
 793
 794
 795
 796
 797
 798
 799
 800
 801
 802
 803
 804
 805
 806
 807
 808
 809
 810
 811
 812
 813
 814
 815
 816
 817
 818
 819
 820
 821
 822
 823
 824
 825
 826
 827
 828
 829
 830
 831
 832
 833
 834
 835
 836
 837
 838
 839
 840
 841
 842
 843
 844
 845
 846
 847
 848
 849
 850
 851
 852
 853
 854
 855
 856
 857
 858
 859
 860
 861
 862
 863
 864
 865
 866
 867
 868
 869
 870
 871
 872
 873
 874
 875
 876
 877
 878
 879
 880
 881
 882
 883
 884
 885
 886
 887
 888
 889
 890
 891
 892
 893
 894
 895
 896
 897
 898
 899
 900
 901
 902
 903
 904
 905
 906
 907
 908
 909
 910
 911
 912
 913
 914
 915
 916
 917
 918
 919
 920
 921
 922
 923
 924
 925
 926
 927
 928
 929
 930
 931
 932
 933
 934
 935
 936
 937
 938
 939
 940
 941
 942
 943
 944
 945
 946
 947
 948
 949
 950
 951
 952
 953
 954
 955
 956
 957
 958
 959
 960
 961
 962
 963
 964
 965
 966
 967
 968
 969
 970
 971
 972
 973
 974
 975
 976
 977
 978
 979
 980
 981
 982
 983
 984
 985
 986
 987
 988
 989
 990
 991
 992
 993
 994
 995
 996
 997
 998
 999
 1000

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNȚĂLA CĂTRĂ

THESSALONICENII.

CAP. I.

Pavel laudă pre Thessaloniceni pentru statornicia lor în credință.

- 1 **P**avel și Silvan și Timotheiū bisericeī Thessalonicenilor în
voue și pace de la Dumneḃeū Părintele nostru, și de la Dom-
nul nostru Iisus Christos.
- 2 Mulțumim lui Dumneḃeū în tot timpul pentru voi toți, făcēd
- 3 amintire de voi în rugăciunile nōstre; Neîncetāt amintēdu-
ne de lucrul credinței vōstre, și ostenēla dragostei, și răbdarea
speranței, în Domnul nostru Iisus Christos, înaintea lui Dum-
neḃeū și Părintele nostru; Șciind, frați iubiți de Dumneḃeū,
- 4 alegerea vōstră. Căci evanghelia nōstră nu a fost la voi numai
în cuvēnt, ci și în putere și în Spiritul Sânt, și cu multă siguranță,
precum și sciți în ce chip ne-am purtat între voi pentru voi.
- 6 Și voi ne-ați imitat pre noi și pre Domnul, primind cuvēntul
- 7 în multă strimțorare, cu bucuria Spiritului Sânt: Încāt v'ați
făcut exemple tuturor celor ce cred în Macedonia și Achaia.
- 8 Căci de la voi s'a vestit cuvēntul Domnului, nu numai în Ma-
cedonia și Achaia, ci și în tot locul s'a făcut cunoscută credința
vōstră în Dumneḃeū; încāt nu avem trebuință să mai vorbim.
- 9 Căci aceia singuri spun de noi, ce fel de intrare am avut la voi,
și cum v'ați întors la Dumneḃeū de la idoli, a servi Dumneḃe-
ului celui viu și adevērat; Și a ascepta pre Fiul lui din ceriū,
pre care 'l-a sculat din morți, adică pre Iisus, care ne mântu-
ește de mânia ce va să fie.

CAP. II, III.

Zelul și disinteresarea apostolului în predicarea evangheliei. Buna credință a Thessalonicenilor. Dragostea și urările lui pentru ei.

- 1 **C**ăci voi singuri sciți, fraților, că intrarea nōstră la voi nu
- 2 a fost îndesert. Ci deși mai 'nainte am suferit, și am
fost maltrățați precum sciți în Filippi, am îndrăznit în Dumne-
deul nostru a vorbi cătră voi evanghelia lui Dumneḃeū cu multă
- 3 luptă. Căci predicarea nōstră nu s'a făcut din înșelăciune, nici
- 4 din intențiuni necurate, nici cu vicleșug; Ci precum ne-am
socotit vrednici de Dumneḃeū, ca să ni se încredințeze evan-

celui ce cercă ănimile noastre. Căci nici o-dată nu am între- 5
 bunat cuvinte lingușitoare, precum scriți, nici-un pretecest pen- 6
 tru ararișă; Dumneșeu este martur; Nici nu am căutat laudă 6
 de la ămeni, nici de la voi, nici de la alții; deși am putut si vė 7
 îngreum ca apostoli ai lui Christos; Ci am fost cu linitate 8
 in meșilocol voștru, precum doica își caută de copiii sei: Așa 8
 dorind de voi, am voit a vi împărtași nu numai evanghelia lui 9
 Dumneșeu, ci încă și sufletele noastre, pentru-că ați fost noue 9
 iubiți. Căci vi aduceți aminte, fraților, de ostenela și truda 10
 noastră, că diua și năptea lucrând, ca si nu îngreum pre cineva 10
 din voi, v'am predicat evanghelia lui Dumneșeu. Voi *sunteți* 10
 marturi, și Dumneșeu, cum cu pietate, și cu dreptate, și fără 11
 de prihană ne-am purtat cătră voi cari ați creșut; Precum 11
 singuri scriți cum am îndemnat și am mângăiat pre fie-care din 12
 voi, ca un părinte pre copiii sei; *conjurându-vă*, Ca si ăm- 12
 blați demni de Dumneșeu, care v'a chămat la imperăția și
 gloria lui.

Drept aceea și noi mulțumim lui Dumneșeu neîncetat, că pri- 13
 mind cuvântul lui Dumneșeu, care l-ați audīt de la noi, l-ați 13
 primit nu ca cuvântul ămenilor, ci precum este într'adevăr, cu- 13
 vântul lui Dumneșeu, care se și lucrăză in voi cari credeți. 14
 Căci voi, fraților, ați imitat bisericile lui Dumneșeu cari sânt 14
 in Iudeea in Christos Iisus; căci aceleași ați suferit și voi de 14
 la cei de un neam cu voi, precum și aceia de la Iudei; Cari 15
 au omorit și pre Domnul Iisus și pre profeții lor, și pre noi 15
 ne-au persecutat; și nu plac lui Dumneșeu, și sânt contrari tu- 16
 turor ămenilor; Cari ne opresc si nu vorbim gintelor ca si 16
 se mântuască, ca si și îndeplinască păcatele lor pururea; și a sosit 16
 asupra lor mânia spre perđare.

Ear noi, fraților, dispărțiți fiind de voi pentru un timp, cu 17
 fața, nu cu ănima, mai mult ne-am silit a vedé fața văstră cu 17
 mare dorință. Pentru aceea am vrut si venim la voi, adică 18
 eu Pavel, și odată și de doue ori; ear Satana ne-a oprit. Căci 19
 care *este* speranța noastră, séu bucuria, séu cununa laudei? Aă 19
 nu și voi *veți fi* înaintea Domnului nostru Iisus Christos la ve- 19
 nirea lui? Da, voi *sunteți* gloria și bucuria noastră. 20

Drept aceea neputend mai mult răbda, am bine-voit a re- III
 mâné in Athena singuri; Și v'-am trimis pre Timotheiă, 2
 fratele nostru, și servitorul lui Dumneșeu și conlucrătorul nos-
 tru in evanghelia lui Christos, si vė întărăscă și si vė sfătuască 3
 in privirea credinței voștre. Ca nici unul si nu se clătěscă 3
 intr'aceste strimtorări; căci singuri scriți, că spre acésta sântem 3
 otăriți. Căci când am fost la voi, v'am đis mai 'nainte, că 4
 vom avé strimtorări; precum s'a și întemplat și scriți. Drept 5

aceea neputând mai mult răbda, l-am trimis și se informeze despre credința voastră, ca nu cumva și vă fi ispitit ispititorul și ostenela noastră și fie inșeșert.

- 6 Ear sosind Timotheiū la noi de la voi, și vestindu-ni credința și dragostea voastră, și cum că în tot timpul vă amintiți de noi, dorind a ne vedé pre noi, precum și noi pre voi; De aceea, fraților, ne-am mângaiat de voi în totă strimtorarea și nevoea noastră prin credința voastră. Căci acum trăim noi, dacă stați statornici în Domnul. Căci ce mulțumită vom puté în tórce lui Dumneđeu în privirea voastră, pentru totă bucuria cu care ne bucurăm din cauza voastră înaintea Dumneđeului nostru! Nópcea și diua pré mult rugându-ne, ca si vedem fața voastră, și si indeplinim aceea ce lipsește credinței voștre.
- 11 Ear însuși Dumneđeu și Părintele nostru, și Domnul nostru Iisus Christos, si îndrepteze calea noastră către voi; Și si vă facé Domnul si cresceți și si abundați în dragoste unul către altul, și spre toți, precum și noi spre voi; Ca si se întărescă animile voștre în sântire, fiind voi fără prihană înaintea lui Dumneđeu și Părintele nostru, la venirea Domnului nostru Iisus Christos cu toți sântii sei.

CAP. IV.

Indemnare la sântire. Mângăieri provenite din învierea mortilor.

- 1 **P**e lângă acestea, fraților, vă rugăm și vă indemnăm în Domnul Iisus, ca, precum v'ați învățat de la noi, cum se cade si ămblați, și si plăceți lui Dumneđeu, așa si abundați tot mai mult. Căci sciți ce ordinî v'am dat prin Domnul Iisus.
- 3 Căci acesta este voea lui Dumneđeu: sântirea voastră, si ca si vă feriți de disfrânare; Încât si scie fie-care din voi cum ați pădi vasul în sântire și onóre; Nu în poftă disfrânată, precum și gintele cari nu cunosc pre Dumneđeu. Ca nimene si nu facé nedreptate și si nu înșele pre fratele seu în afaceri; căci Domnul este resbunător de tóte acestea, precum mai înainte v'am đis, și v'am prevenit. Căci Dumneđeu nu ne-a chemat spre necurăție, ci spre sântire. Drept aceea cel ce deconsideră *aceasta*, nu deconsideră pre om, ci pre Dumneđeu, care ni-a și dat Spiritul cel sânt.
- 9 Ear despre iubirea de frați nu trebuie si vi mai scriu, căci însivé voi sunteți învățați de la Dumneđeu, si iubiți unul pre altul. Și într'adevăr și faceți aceea spre toți frații, cari sunt în totă Macedonia; ear noi vă rugăm, fraților, ca si sporiiți tot mai mult; Și ca si vă siliți a fi linisciți, și si faceți ale voștre, și si lucrați cu mânilor voștre, precum v'am ordonat;
- 12 Ca si ămblați cu cuviință către cei de afară, și de nimene si nu aveți trebuință.

Ear nu voi, fraților, si fiți in necunoscință despre cei ce 13
 s'adormit, ca si nu v' intristați, ca si cei-l-alti cari nu au
 speranță. Căci de credem, că Iisus a murit și a înviat, așa 14
 și pre cei adormiți in Iisus îi va aduce Dumnezeu împreună cu
 el. Căci acestea vorbim voue duple cuvântul Domnului, că 15
 noi cei vii, cari vom fi remași până la venirea Domnului, nu
 vom întrece pre cei adormiți; Căci însuși Domnul se va po- 16
 gori din cerii într'u strigare, în v'oea arhângerului, și in trîm-
 biș'a lui Dumnezeu; și cei morți in Christos vor învia întâi;
 Apoi noi cei vii, cari vom fi remași, împreună cu dinșii ne vom 17
 răpi in nori, spre întîmpinarea Domnului in aer; și așa vom fi
 cu Domnul tot-dea-una. Drept aceea mângăiați-v' unii pre 18
 alții cu cuvintele acestea.

CAP. V.

*Indemnare spre a priveghia și a ne pregăti, acceptând ziua Domnu-
 lui. Învătători și salutări.*

Ear de timp și anotimp, fraților, nu aveți trebuință si vi 1
 scriu. Căci înșiv' sciți bine, că ziua Domnului așa va 2
 veni ca un fur n'optea. Căci când vor dice: Pace și siguranță; 3
 atunci fără de veste va veni preste dinșii perđarea, ca și du-
 rerea preste cea îngrecată; și nu vor scăpa. Ear voi, fraților, 4
 nu sunteți in întunec, ca si v' apuce aceea zi ca un fur. Voi 5
 toți sunteți fi ai luminei, și fi ai zilei; nu sîntem ai nopței,
 nici ai întunerecului. Drept aceea si nu dormim ca și cei-l-alti, 6
 ci si priveghiăm, și si fim treji. Căci cei ce dorm, n'optea 7
 dorm; și cei ce se îmbată, n'optea se îmbată. Ear noi fiind 8
 ai zilei, si fim treji, îmbrăcându-ne in platoșa credinței și a
 dragostei, și cu coiful, speranța mântuirii. Căci Dumnezeu 9
 nu ne-a otărit spre mânia, ci spre dobândirea mântuirii, prin
 Domnul nostru Iisus Christos, Care a murit pentru noi; ca 10
 ori de priveghiăm, ori de dormim, împreună cu el si trăim. Decă 11
 mângăiați-v' unul pre altul, și edificați unul pre altul, precum
 și faceți.

Și v' rugăm, fraților, si recunósceți pre cei ce se ostenesc 12
 între voi, și pre mai marii vostri in Domnul, și pre cei ce v'
 stătuesc. Și si'i pré-prețuiți in dragoste pentru lucrul lor. Și 13
 fiți in pace între voi.

Dar v' rugăm, fraților, îndemnați pre cei fără de orînduélă, 14
 mângăiați pre cei pucini la suflet, sprijiniți pre cei slabi, fiți
 îndelung-răbdători spre toți.

Căutați ca nimene si nu resplătéscă cuiva reu pentru reu; 15
 ci in tot timpul si urmați cele bune, și între voi înșiv' și spre toți.

Bucurați-v' tot-dea-una. Rugați-v' neîncetat. In t'ote mul- 16—18
 țumii; căci acesta este voea lui Dumnezeu in Christos Iisus
 pentru voi.

- 19 Nu stingeți Spiritul.
 20 Nu disprețuiți profețiile. Cercetați toate; țineți ceea ce este
 22 bun. Feriți-vă de tot lucrul rău.
 23 Ear însuși Dumnezeu păcii și vă sântescă deplin; și întreg
 spiritul vostru și sufletul și corpul și se pădescă fără de pri-
 24 hană la venirea Domnului nostru Iisus Christos. Credincios
 este cel ce v'a chemat, care va și face.
 25 Fraților, rugați-vă pentru noi. Salutați pre toți frații cu
 26 27 sărutare sântă. Vă jur pe Domnul, ca și se cetescă această
 epistolă tuturor fraților sânti.
 28 Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu voi. Amin.
Întăia epistolă către Thessaloniceni s'a scris de la Athena.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

A DOUA CĂTRĂ

THESSALONICENI.

CAP. I.

Indemnare spre pietate și statornicie în întristări.

- 1 Pavel și Silvan și Timotheiū bisericei Thessalonicenilor în
 Dumnezeu, Părintele nostru, și în Domnul Iisus Chris-
 2 tos: Har fie voue și pace de la Dumnezeu Părintele nostru,
 și de la Domnul Iisus Christos.
 3 Sântem datorî a mulțumi lui Dumnezeu în tot timpul pen-
 tru voi, fraților, precum se cade, pentru-că credința voastră
 4 crește foarte, și dragostea fie-căruia d'între voi prisosesc de la
 unu la altul; Încât și noi înșine ne lăudăm în voi în bi-
 5 sericile lui Dumnezeu, pentru răbdarea și credința voastră în
 toate persecuțiunile și strîmtorările, cari suferiți; Cărea este
 6 o dovadă a dreptei judecări a lui Dumnezeu, că veți afla
 vrednicia imperăției lui Dumnezeu, pentru care și suferiți. Fiind-
 7 că este cu dreptate la Dumnezeu a face strîmtorare celor
 ce vă strîmtorează; Ear voue celor strîmtorați repaus cu noi,
 8 când se va descoperi Domnul Iisus din ceriū cu āngerii puterei
 sale, Cu vāpae de foc, dānd resbunare celor ce nu cunosc pre
 Dumnezeu, nici nu ascultă evanghelia Domnului nostru Iisus
 9 Christos; Cari vor fi pedepsiți cu eterna pierdere de la fața
 10 Domnului, și de la gloria puterei sale; Când va veni și se
 glorifice în sântii seî, și si se facă minunat în toți cei ce āu
 11 creșut, (cāci și mărturia noastră între voi s'a creșut,) într-acea di.
 Pentru aceea ne și rugăm în tot timpul pentru voi; ca Dum-
 nezeul nostru si vă facă demni chēmării sale, și si āmplinescā

cu putere în voi totă bună-voința sa, și lucrul credinței; Ca 12
 și se glorifice numele Domnului nostru Iisus Christos în voi, și
 voi în el, după harul Dumnezeuului nostru, și al Domnului Ii-
 sus Christos.

CAP. II.

Caracterul lui Antichrist.

În privința venirii Domnului nostru Iisus Christos, și a reu- 1
 nirei noastre cu dînsul, vî rugăm, fraților, Ca nu degrab 2
 rit, nici clătiți din minte, nici sî nu vî spăimîntați, nici prin spi-
 ri, nici prin cuvînt, nici prin epistolă, ca cum ar fi trimisă de
 la noi, cum că s'ar fi apropiat ziua lui Christos. Si nu vî 3
 amăgescă cineva nici într'un chip; căci *acea țî nu va veni*, de
 nu va veni mai întîiu apostasia, și de nu se va ivi omul peca-
 tului, fiul perđărei; Adversariul, cel ce se înalță mai presus 4
 de tot ce se ȑice Dumnezeu și se adorăză, ședînd el în tem-
 plul lui Dumnezeu ca Dumnezeu, arătîndu-se pre sine, că
 el este Dumnezeu.

Au nu vî aduceți aminte, că încă fiind eu la voi, v'am ȑis 5
 acestea? Și acum sciți ceea ce opresce, ca si se arete el la 6
 timpul seî. Căci misterii fără-de-legei se lucrăză deja; fără 7
 numai cel ce opresce *va opri* până se va lua din mijloc. Și 8
 atunci se va arăta acel Nelegiuit, pre care Domnul îl va mistui
 cu suflarea gurei sale, și'l va perde cu strălucirea venirii sale;
 Pre acela, a căruia venire este după lucrarea lui Satana cu 9
 totă puterea și cu semne și minuni mincinoșe; Și cu totă a- 10
 măgirea nedreptăței în cei peritori; pentru-că nu au primit dra-
 gostea adevărului, ca si se mîntuescă. Pentru aceea li va 11
 trimite Dumnezeu puteri lucrătore de înșelăciune, ca si crede
 minciunei; Ca si se condamne toți cei ce ne au cređut adevē- 12
 rului, ci au avut plăcere în nedreptate.

Ear noi sîntem datori în tot timpul a mulțumi lui Dumne- 13
 ȑeu despre voi, fraților iubiți de Domnul, că Dumnezeu v'a a-
 les de la început spre mîntuire prin sîntșirea Spiritului și prin
 credință în adevēr; La care v'a chiămat prin evanghelia nōs- 14
 tră, spre cîștigarea gloriei Domnului nostru Iisus Christos.

Drept aceea, fraților, stați statornici, și țineți învîțaturile, 15
 cari v'ați învîțat, ori prin cuvînt ori prin epistola noastră. Ear 16
 însuși Domnul nostru Iisus Christos, și Dumnezeu și Părintele
 nostru, care ne-a iubit, și nă-a dat mîngăiere eternă și spe-
 ranță bună din har, Si mîngăie ânimile vōstre, și si vî 17
 întărescă în tot cuvîntul și lucrul bun.

CAP. III.

Indemnare de a se ruga pentru progresul evangheliei, și de a se despărți de cei ce au viață neregulară.

- 1 **P**e lângă acesta, fraților, rugați-vă pentru noi, ca cuvântul Domnului să se propage, și să se glorifice, precum
2 a ajuns la voi; Și ca să scapăm de omenii cei rei și vicleni;
3 căci credința nu este a tuturor. Ear credincios este Domnul,
4 care vă va întări, și vă va păzi de cel rău. Ear avem această
5 încredere în Domnul despre voi, că și faceți și veți face cele
6 ce vi ordonăm. Ear Domnul și îndrepteze animile voastre spre
7 dragostea lui Dumnezeu și statornicie pentru Christos.
8 Ear vi ordonăm, fraților, în numele Domnului nostru Iisus
9 Christos, ca să vă feriți de tot fratele ce ambălă fără de orin-
10 duelă, și nu după învățătura care a primit de la noi. Căci
11 însivă știți, cum vi se cade a ne urma; căci noi nu am ambalat
12 fără de orinduélă între voi; Nici nimeniuia pâinea nu am
13 mâncat-o gratis, ci cu ostenelă și trudă noptea și ziua lucrăm,
14 ca să nu îngreuem pre cine-va din voi; Nu că doră nu avem
15 dreptul, ci ca să vi dăm pre noi însine esemplu, spre a ne urma.
16 Căci și când eram la voi, acesta vi ordonam, că dacă cine-va
17 nu voiesce să lucreze, nici să mănance. Căci auzim, că unii
18 d'între voi ambălă fără de orinduélă, nimic nelucrând, ci ames-
19 tecându-se în lucrările altora. Ear unora ca acestora ordonăm,
20 și'î indemnăm prin Domnul nostru Iisus Christos, ca cu linisce
21 lucrând și'și mănance pâinea lor.
22 Ear voi, fraților, să nu vă discurațiați în a face bine. Ear
23 de nu ascultă cineva de cuvântul nostru din această epistolă, să'î
24 însemnați pre acela, și să nu vă însoțiți cu el, ca să se ruși-
25 neze. Inse să nu'î socotiți ca pre un inamic, ci să'î indemnati
26 ca pre un frate.
27 Ear însuși Domnul păceii să vi dea pace pururea în tot chi-
28 pul. Domnul fie cu voi toți.
29 Salutare cu mâna mea a lui Pavel, care este semn în totă
30 epistola; așa scriu. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie
31 cu voi toți. Amin.

A doua epistolă către Thessaloniceni s'a scris de la Athena.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

ÎNȚĂLA CĂTRĂ

TIMOTHEIŪ.

CAP. I.

Circumspecțiune și întrebuițarea de lege. Pavel se dă de exemplu ală milei lui Dumnezeu în evanghelie.

Pavel apostol al lui Iisus Christos, duple ordinul lui Dumne- 1
neșău Mântuitorului nostru, și Domnului Iisus Christos,
speranței noastre; Lui Timotheiū, adevăratului fiū în credință: 2
Har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele nostru, și de la
Iisus Christos Domnul nostru.

Precum te-am sfătuit și remăi în Efes, când mergeam în 3
Macedonia, ca și ordoni unora, ca si nu învețe într'alt chip;
Nici si ia aminte la fabule și la genealogii nefinite, cari nasc 4
dispute mai mult decât dumnezească edificare cea în credință,
așa si faci.

Ear scopul comandamentului este dragostea din inimă cu- 5
rată, și din conștiință bună, și din credință nefăcarnică; De 6
la care unii abătându-se, s'au întors la cuvinte deșerte; Dându- 7
se de învățări de lege, ear singuri neînțelegând cele ce
vorbescu, nici despre cele ce dovedesc. Înse scim că legea 8
este bună, de o întrebuițeză cineva legitim. Sciind acesta, 9
că legea nu este dată pentru cel drept, ci pentru cei fără de
lege și nesupuși, pentru impioși și păcătoși, pentru nesânți și
spurcați, pentru ucidători de părinte și ucidători de mamă, pen- 10
tru ucigași; Pentru disfranați, pentru sodomiți, pentru furi
de omeni, pentru mincinoși, pentru cei sperjuri; și pentru ori-
ce alt ceva contrariu învățătorei celei sănătoșe; După e- 11
vangelia glorioasă a fericitului Dumnezeu care mi s'a încredințat.

Mulțumesc lui Christos Iisus, Domnului nostru, cel ce m'a 12
întărit, că m'a socotit credincios, otărindu-mă pentru serviciu;
Pre mine, cel ce eram mai 'nainte hulitor și persecutor, și vâ- 13
tămător; ci am fost miluit, pentru-că nesciind o-am făcut în
necredință. Dar prea a abundat harul Domnului nostru în 14
credința și dragostea cea în Christos Iisus. Acesta este cu- 15
vântul credincios și demn de totă primirea: că Christos Iisus
a venit în lume si mântuască pre cei păcătoși, din cari cel
d'întăiu sūnt eu. Înse pentru acesta am fost miluit, ca în 16
mine mai întâiu si arete Iisus Christos totă îndelunga răbdare,
ca exemplu celor ce vor si crede într'insul spre viața eternă.

- 17 Ear Regelui etern, celui immortal, celui nevisibil, unuia pre-in-
 18 teleptului Dumnezeu *fie* onore și glorie în seculii seculilor. Amin.
 18 Acest mandat îți recomand, fiule Timotheiule, ca după pro-
 fețiile cari s'au făcut mai înainte despre tine, și te lupți după
 19 dinsele cu luptă bună; Pădind credință și bună conștiință,
 care unui lepădându-o au suferit naufragiu în privirea credin-
 ței, d'între cari este Imeneu și Alesandru; pre cari i-am tră-
 dat Satanei, ca și se învețe și nu hulască.

CAP. II.

*Apostolul îndemnă a se ruga pentru toți omenii, și recomandă fe-
 meilor modestia.*

- 1 Deci *vă* îndemn, ca mai întâiu de toate și se facă cereri,
 rugăciuni, rugăminți și mijlociri și mulțumite pentru toți
 2 omenii: Pentru regi, și pentru toți cari sunt în autoritate, ca
 și petrecem viață lină și cu odihnă, în totă pietatea și onesti-
 3 tatea. Căci acesta *este* bine și bine-primit înaintea lui Dum-
 4 nezeu, Mântuitorului nostru; Care voește ca toți omenii și
 5 se mântuiescă, și și vie la cunoștința adevărului. Căci unul
 este Dumnezeu, unul și mijlocitor între Dumnezeu și între omeni,
 6 omul Iisus Christos; Care s'a dat pre sine preț de rescum-
 7 parare pentru toți, marturie pentru timpii sei; Spre care eu
 sunt orinduit predicator și apostol, (dic adevărul în Christos,
 nu mint,) învțător gintelor în credință și în adevăr.
 8 Deci voesc, ca și se rōge omenii în tot locul, rădicând mână
 9 sântă, fără de mânie și fără de disputațiune. Asemenea și
 femeile, *rugându-se* cu gătelă modestă, cu respect și cu înțelep-
 ciune, și se orneze, nu cu împleteturi, fie de aur, fie cu mărga-
 10 ritare, fie cu vestminte lucșuriōse; Ci (precum se cade fe-
 11 meilor celor ce profesază pietate) cu fapte bune. Femeea și
 12 se învețe în linisce cu totă supunerea; Ear femeii nu dau voe
 13 si învețe, nici a'și stăpâni bărbatul, ci si fie în linisce. Căci A-
 14 dam s'a creat întâiu, apoi Eva. Și Adam nu s'a amăgit, ear
 15 femeea amăgindu-se a călcat comandamentul. Dar se va măn-
 tui prin nascerea de copii, de vor stărui în credință și în dra-
 goste, și în sântire, cu castitate.

CAP. III.

Cuālitatea presbiterilor și a diaconilor. Demnitatea bisericii.

- 1 Acesta este cuvânt adevărat: De poftesce cineva episcopie,
 2 bun lucru poftesce. Dar episcopul trebuie și fie fără
 de prihană, bărbat al unei femei, treaz, prudent, cuvinčios, in-
 3 bitor de străini, capabil de a învăța; Nebețiv, nebatăuș, ne-
 4 rău-interesat, blând, nesfaduic, neavar; Bine îngrijindu-se de
 5 casa sa, având copii sei ascultători cu totă modestia. (Căci dacă

CAP. 3, 4.

nu seio cineva a'și îngriji casa sa, cum va îngriji de biserica lui
Dumnegeu? Nu noviciu, ca nu îngânându-se și cađe in
cursa diabolului. Ear trebuie și fie și bine-probat de la cei
din afară; ca si nu cađe in defaimare și in cursa diabolului.

Asemenea și diaconii trebuie și fie modesti, nu dupli in cu-
rinte, nu dedați la vin mult, nerētuinteresați; Pădind miste-
riul credinței in conștiință curată. Și acestia întâiu și se
cereteze, după aceea si se diaconescă, fiind fără de prihană.
Asemenea și femeile lor trebuie și fie modeste, necalomniatōre.
treze, credinciose in tōte. Diaconii si fie bărbați ai unei femei,
bine îngrijindu-se de copiii și casele lor. Căci cei ce dia-
conesc bine, își dobândesc treptă bună, și multă îndrăznělă in
credință cea in Christos Iisus.

Acēsta îți scriu, sperând a veni la tine curēnd, Sēu de
mē voiți întârția, si scii cum trebuie si petreci in casa lui Dum-
negeu, carea este biserica lui Dumnegeu celui viu, stîlp și in-
tărire a adevărului. Și intr'adevăr mare este misterul pie-
tăței: Dumnegeu s'a arătat in corp, s'a justificat in spirit; s'a
rēgut de āngerī, s'a predicat gîntelor; s'a cregut in lume, s'a
inălțat in glorie.

CAP. IV.

Predicarea unei mari apostasii, și îndemnare la milostivire.

Ear Spiritul vorbesce rostit, că in timpii de apoi se vor
inșelătōre, și la invēțaturile demonilor; Ale celor ce cu fă-
cārie vorbesc minciuni, fiind inerați in a lor conștiință; Oprind
a se însura, și ordonānd a se reținē de bucatele, cari Dumne-
geu le-a făcut spre gustare cu mulțumită de cătră cei ce cred și
cunosc adevērul. Căci tōtă creatura lui Dumnegeu este bună,
și nimic nu este de lepădat, care se ia cu mulțumită; Căci
se sântesce prin cuvēntul lui Dumnegeu și prin rugăciune.

De vei aduce aminte fraților de acestea, vei fi bun servitor
al lui Iisus Christos, crescut in cuvintele credinței, și ale buneī
invēțături, căreia ai urmat. Ear de fabulele cele profane și bă-
besci feresce-te; și deprinde-te mai bine in pietate; Căci e-
sercițiul corporal pucin folosesce; ear pietatea este spre tōte de
folos, avēnd promisiunea vieței de acum, și a acelei viitōre; Cre-
dincios este cuvēntul, și demn de tōtă primirea. Căci spre a-
cēsta ne și ostenim, și sūntem defaimați, pentru-că ne-am in-
credințat in Dumnegeu cel viu, care este Māntuitor tuturor
invēță. Acestea ordonă și

Nimene si nu disprețuēscă tinerețile tale; ci te fă esemplu
credincioșilor in cuvēnt, in petrecere, in dragoste, in inspirațiune,

13 in credință, în curățire. Până ce voi veni, ia aminte la ce-
 14 tire, la îndemnare, la învățătură. Nu neglijă de darul ce este in-
 tine, care și s'a dat prin profeție cu punerea mânilor pe este in-
 15 teriului. Acestea cugetă; într' acestea stăi, ca progresul tău
 16 să fie văderat în toate. Pădesce-te pe tine și învățătura; re-
 măi într'acestea; căci acestea făcând, te vei mântui și pre tine
 și pre cei ce te vor asculta.

CAP. V.

Îndemnare în privirea datoriilor de presbiteri, și asupra alegerii lor.

- 1 Si nu înfrunzezi pre cel bătrân, ci'l îndemnă ca pre un
 2 părinte; și pre cei mai tineri ca pre nisce frați; Pre
 cele bătrâne ca pre nisce mame; pre cele tănere ca pre nisce
 surori, cu totă curăția.
- 3 Onoră pre văduve, pre acelea ce sunt într'adevăr văduve.
 4 Ear dacă vre-o văduvă are copii său nepoți, și se învețe mai
 întâiu a'și face pietate în casa sa, și si respălătescă pre strămoși;
 5 căci acesta este bine și plăcut înaintea lui Dumnezeu. Ear
 cea cu adevărat văduvă și isolată, se încrede în Dumnezeu, și
 6 stăruiesc în rugăciuni și în cereri noaptea și ziua. Ear ceea
 7 ce petrece în disfatări, a murit de vie. Acestea ordonă, ca
 8 să fie neprihănite. Ear dacă cineva nu poartă grija de ai sei,
 și mai cu semă de ai casei sale, a renunțat la credință, și este
 mai rău decât un necredincios.
- 9 O văduvă si se considere nu mai pucin de șese-șeci de ani,
 10 care a fost femeie unui bărbat; Și este mărturisită de șapte
 bune: de a crescut copii; de a primit străini; de a spălat pi-
 cioarele sântilor; de a ajutat celor strimorați; de a urmat la tot
 11 lucrul bun. Ear de văduve tănere te feresce; căci când se
 12 înferbintă contra lui Christos, vor si se remărite; Trăgându-și
 13 condamnare, pentru-că au lepădat făgăduința cea d'întăiu. Pe
 lângă acesta se deprind a fi leneșe, ămblând din casă în casă;
 și nu numai leneșe, ci și limbute, și curioșe, vorbind cele ce nu
 14 se cade. Drept aceea voiți ca cele tănere să se remărite, si
 nască copii, si conducă case, si nu dea adversarului nici o o-
 15 casiune spre defăimare: Căci unele s'au întors deja în urma
 16 Satanei. Ear de are vre-un credincios său credinciosă văduve,
 si le ajute, și si nu îngreueze biserica, ca si potă ajuta acelor
 ce sunt cu adevărat văduve.
- 17 Presbiterii cei ce și căută bine de dregătorie, si se învredni-
 cescă de îndoită onore, mai ales cei ce se ostenesc în cuvânt
 18 și în învățătură; Căci scriptura ăice: Boului ce treeră si nu
 legi gura; și: Vrednic este lucrătorul de plata sa.
- 19 Contra presbiterului nu primi piră, decât numai prin doi său
 20 trei marturi. Pre cei ce păcătuiesc muștră-ți înaintea tuturor;

ca și cei-l-alți și se tîmă. *Te conjur înaintea lui Dumnezeu și 21*
a Domnului Iisus Christos, și a îngerilor lui celor aleși, ca si pă-
șesci acestea fără prejudicăta, nimic făcînd cu părtinare;
Mîinile si nu'ți pui pe nimene curînd, nici te face părtaş in 22
De acum nu mai 23
 păcate străine; pășește-te pre tine curat. pucin vin pentru stomahul tîu, și pen-
 tru desele tale slăbiciuni.
 Păcatele unor ômenî sînt vîderate, conducînd la judicăta; 24
 ear ale altora vin in urmă. Asemenea și faptele cele bune 25
 sînt vîderate; și cele ce sînt într'alt chip nu pot a se ascunde.

CAP. VI.

Datoriile servitorilor. Amăgitori. Pericolul și întrebuițarea bogăției.

Căți sînt sclavi sub jug și socôte pre domniî lor demni de 1
 totă onôrea, ca si nu se defaime numele lui Dumnezeu, 2
 nici învătura. Ear cari au domni credincioși, si nu'z dis-
 prețescă, pentru-că sînt frați; ci mai mult si li servescă, pen- 3
 tru-că sînt credincioși și iubiți cei ce primesc facerea de bine.
 Acestea învătă și îndemnă.
 De învătă cineva altmîntrelea, și nu convine la cuvintele cele 3
 sănătoșe ale Domnului nostru Iisus Christos, și la învătura 4
 cea dupre pietate; Acela s'a trufit, nesciind nimic, ci este 4
 inclinând la întrebări și la disputațiuni, din cari se nasce invidia,
 sfîda, defaimela, presupurile viclene; Disputela deșerte ale 5
 ômenilor corupți la minte, și lipsiți de adevăr, cari socotesc
 căștig pietatea; de la unii ca acestia depărtăză-te.

Inse pietatea cu indestulare este căștig mare; Căci nimic 6 7
 nu am adus in lume, și este vîderat, că nici nu putem a scôte
 ceva dintr'însa. Inse avînd hrană și îmbrăcăminte, cu acestea 8
 si fim indestulați. Ear cei ce vor si se îmbogățescă cad in 9
 ispită, și in cursă, și in multe poște nebunesci și vătămătore.
 cari cufundă pre ômenî in peire și perđare. Căci iubirea de 10
 argint este rădăcina tuturor reutăților; care unii rîvnindu-o au
 rătăcit din credință, și s'au încurcat in multe dureri.

Ear tu, omule al lui Dumnezeu, fugi de acestea, și ur- 11
 mează dreptatea, pietatea, credința, dragostea, răbdarea, blân-
 deța. Luptă-te cu lupta cea bună a credinței, apucă-te de 12
 viața cea eternă, la care și esci chiămat, și despre care ai făcut
 bună mărturisire înaintea multor marturi. Îți ordon înaintea 13
 lui Dumnezeu, care viu-făce tôte, și înaintea lui Christos Iisus,
 care înaintea lui Pontiu Pilat a făcut bună mărturisire; Ca si 14
 pășesci ordinul fără pată și fără prihană, până la venirea Dom-
 nului nostru Iisus Christos; Care in timpîi sei o va arăta 15
 cel fericit și singur Puternic, Regele regilor, și Domnul domni-
 lor; Care singur are immortalitate, și locuesce in lumină ne- 16

- apropiată; pre care nimene din ômeni nu l-a vëdut, nici nu pôte a'l vedë; căruia *sie* onóre şi domnie eternă. Amin.
- 17 Recomandă celor bogaţi in lumea de acum, ca si nu se înalţe cu gândul, nici si nu se încredë in bogăţia cea nesigură, ci in Dumnezeuul cel viū, care ni dă tôte in abundenţă spre in-
- 18 destulare; Ca si facë lucruri bune; ca si fie bogaţi in fapte
- 19 bune, dăruitori, împărtăşitori; Agonisindu-şi temelie bună pentru viitor, ca si capete vieţa cea eternă.
- 20 O Timothee, pădesce lucrul bun cel incredinţat ţie, depărsciinţei false, pre care unii profesându-o s'aū abătut de la credinţă. Har *sie* cu tine. Amin.
- Intăia epistolă către Timotheiū s'a scris de la Laodicea, care este Capitală a Frigiei Pacatiane.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL.

A DOUA CĂTRA

TIMOTHEIŢ.

CAP. I.

Dragostea lui Pavel pentru Timotheiū. Indemnare la stăruinţă.

- 1 Pavel apostol al lui Iisus Christos prin voea lui Dumnezeu,
- 2 dupre făgăduinţa vieţii care este in Christos Iisus, Lui Timotheiū, iubitului *meū* fiū: Har, milă şi pace de la Dumnezeu Părintele, şi de la Iisus Christos, Domnul nostru.
- 3 Mulţumesc lui Dumnezeu, căruia servesc de la strămoşi, in curată conştiinţă, aşa precum fac amintire neincetată de tine
- 4 in rugăciunile mele noptea şi ziua; Amintindu-mi de lacrimi tale, doresc si te vëd, ca si mă implu de bucurie, Aducându-mi aminte de credinţa cea nefăcarnică care este in tine, care avu loc mai întâi in bunica ta Loida, şi in mama ta Evnica, şi sūnt incredinţat că şi in tine.
- 6 Pentru care causă îţi aduc aminte, ca si reincăldesci darul lui Dumnezeu, care este intru tine prin punerea mâinilor mele.
- 7 Căci Dumnezeu nu ni-a dat spiritul temerei, ci al puterei, şi al dragostei, şi al minţii sănătose.
- 8 Deci nu te ruşina de mărturisirea Domnului nostru, nici de mine legatul lui; ci suferë impreună pentru evanghelie dupre
- 9 puterea lui Dumnezeu; Care ne-a mântuit, şi ne-a chîmăat cu chîmămare sântă, nu dupre faptele noastre, ci dupre a sa propunere, şi dupre harul, care ni s'a dat in Christos Iisus mai na-

Ear acum s'a făcut cunoscut prin ară- 10
 inte de toți seculi; Iisus Christos, care a disființat mórtea,
 și a adus la lumină viața și immortalitatea prin evanghelie;
 La care sunt pus cu predicator și apostol și iuvător gintelor. 11
 Pentru care cauză sufer și acestea; înse nu mă rușinez; căci 12
 scii cui am creșut, și sunt incredințat, că el pôte pădi lucrul
 cel incredințat mie până la dina aceea.
 Ține forma cuvintelor celor sănătoșe, cari ai audit de la 13
 mine, în credință și în dragostea cea în Christos Iisus. Lu- 14
 crul bun cel incredințat ție si'l pădesci prin Spiritul cel Sânt
 care locuiește în noi.

Scii acēsta, că toți cei din Asia s'au întors de la mine; d'in- 15
 tre cari este Figel și Ermogen. Dea Domnul milă casei lui 16
 Onesifor; căci de multe ori m'a reîntărit, și nu s'a rușinat de
 lanțul meu: Ci fiind în Roma mai cu silință m'a căutat, și 17
 m'a aflat. Dea-î lui Domnul, ca si afle milă de la Domnul 18
 în acea ȝi; și cu câte mi-a servit în Efes tu mai bine scii.

CAP. II.

*Indemnare către Timotheu de a urmări lucrul dregătoriei sale, su-
 ferind cu tărie și îndrăznélă.*

Deci tu, fiul meu, fii tare în harul cel în Christos Iisus; 1
 Și cele ce ai audit de la mine în fața multor marturi, 2
 acestea le incredințeză la ómenî credincioși, cari vor fi capabili 3
 a învăța și pre alții. Tu dar suferă ca un bun ostaș al lui 4
 Iisus Christos. Nimene fiind ostaș nu se împlică în lucruri 5
 de ale vieței, ca si placē generalului. Și de se și va lupta 6
 cineva, nu se încununéză, de nu se va lupta duple regulă.
 Agricultorul ce se ostenește trebuc mai întâiu si se împărtășescă 7
 din fructe. Înțelege cele ce ȝic; și dea-î Domnul înțelegere 8
 în tóte.

Adu-îi aminte de Domnul Iisus Christos din semința lui 8
 David, care s'a sculat din morți, duple evangheliea mea; Pen- 9
 tru care sufer până la lanțuri ca un făcător de rele; înse 10
 cuvântul lui Dumneșeu nu se légă. Pentru acēsta tóte 11
 le răd pentru cei aleși, ca și aceia si dobândescă mântuirea
 care este în Christos Iisus, cu glorie eternă. Credincios este 12
 cuvântul: de am murit împreună cu *dinsul*, vom și via împreună;
 De răbdăm, vom și domni împreună cu *el*; de ne vom 13
 lepăda de *el*, și el se va lepăda de noi; De sântem necre-
 dincioși, el remâne credincios; a se tăgădui el pre sine nu pôte.
 Aceștia si li aduci aminte, conjurându-î înainte Domnului, 14
 ca si nu se certe în cuvinte spre nici un folos, decât numai
 spre surparea celor ce aud. Silește-te a te înfășăa lui Dum- 15
 neșeu capabil lucrător, care si nu se rușineze, drept împărțind

- 16 cuvântul adevărului. Ear de vorbirile deşerte cele profane
 17 te feresce, căci vor spori spre mai multă impietate. Şi cu-
 vântul lor va mânca ca cangrena; d'între cari sunt Imeneu şi
 18 Filet; Cari de la adevăr s'au abătut, zicând că învierea s'a
 făcut deja, şi *ast-feliu* restornă credinţa unora.
 19 Înse temelia cea tare a lui Dumnezeu stă, având sigilul a-
 cesta; cunösce Domnul pre cei ce sunt ai lui; şi: Si se depăr-
 teze de la nedreptate tot cel ce numesce numele lui Christos.
 20 Ear in casă mare nu sunt numai vase de aur şi de argint, ci
 şi de lemn, şi de lut; şi unele spre trebuinţi de cinste, ear
 21 altele spre trebuinţi de necinste. Deci de se va curăţi ci-
 neva de acestea, va fi vas de onöre, sântit şi de bună trebă-
 stăpânului, gătit spre tot lucrul bun.
 22 Fugă şi de poftete teneţelor; şi urmăză dreptatea, credin-
 23 Ńa, dragostea şi pacea cu cei ce chiamă pre Domnul din ani-
 mă curată. Ear de întrebările cele nebune şi inepte te fe-
 24 resce, sciind că nasc certe. Şi servitorului Domnului nu i
 se cade să se certe, ci să fie blând către toţi, învăţător, tole-
 25 rant; Cu blândeţă muştrând pre adversari; pöte că li va
 26 da Dumnezeu pocăinţă spre cunoscinţa adevărului; Şi că
 vor scăpa din cursa diabolului, ca unii ce sunt prinşi de dlu-
 sul spre a lui voe.

CAP. III.

Predicarea unei mari corupţi de moravuri. Escelinta scripturii.

- 1 Şi acesta să ştii, că in zilele cele de pe urmă vor veni
 2 timpî cumpliţi; Căci vor fi ömenii iubitori de sine, a-
 varî, falnici, trufaşi, defăimători, neascultători de părinţi, ne-
 3 mulţumitori, profani, Fără de dragoste firască. neimpăcaşi,
 4 calomniatori, neînfranaţi, cruţi, inimici binelui; Trădători,
 furioşi, îngânfaşi, iubitori de disfatări mai mult decât iubitori
 5 de Dumnezeu; Având forma pietăţei, ear puterea ei tăgă-
 6 duindu-o; de acestia te feresce. Căci dintr'acestia sunt cei
 ce se viră prin case, şi duc captive femeisicile cele îngreúte de
 7 păcate, împinse de diferite poşte; Cari pururea se învăţă, şi
 8 nici odată nu pot veni la cunoscinţa adevărului. Precum şi
 Iannes şi Iambres s'au opus lui Moise, aşa şi acestia se opun
 adevărului, ömenî fiind corupţi la minte, reprobăşi in credinţă.
 9 Înse nu vor înainti mai mult; căci nebunia lor va fi cunoscută
 tuturor, precum s'a făcut şi *nebunia* aceloră.
 10 Ear tu ai urmat învăţătura mea, conduita, dispoziţiunea, cre-
 11 dinţa, îndelunga răbdare, dragostea, îngăduinţa, Persecuţi-
 nile, suferinţile, cari m'-au întimpinat in Antiochia, in Iconia, in
 Lистра; ce fel de persecuţiune am răbdat; dar din töte m'a
 12 scăpat Domnul. Şi toţi cari voiesc a trăi cu pietate in Chris-

tos Iisus vor fi persecutați. Ear ămăni cei vicleni și ămăgi- 13
 tori vor propăși spre mai rău, ămăgind și ămăgindu-se.
 Ear tu reamă în cele ce te-ai învățat și despre cari te-ai în- 14
 credințat, sciind de la cine te-ai învățat; Și că din copilărie 15
 scrii santele scripturi, cari pot și te înțeleptescă spre mântuire
 prin credința cea în Christos Iisus. Tótă scriptura este în- 16
 suflată de Dumneđeu, și de folos spre învățatură, spre muștrare,
 sufliată de Dumneđeu, spre înțeleptirea cea întru dreptate; Ca omul 17
 spre coregere, spre înțeleptirea cea întru dreptate; Ca omul
 lui Dumneđeu și fie deplin, pregătit spre tot lucrul bun.

CAP. IV.

*Datoriile presbiterului. Pavel predice mórtea sa încurênd. Încrê-
 derea sa în făgăduințele lui Dumneđeu.*

Te conjur drept aceea înaintea lui Dumneđeu și Domnu- 1
 lui Iisus Christos, care va și judice pre vii și morți în
 arătarea sa și imperăția sa: Predică cuvêntul, stăruesce la 2
 timp și fără timp; muștră, cêrtă, îndemnă cu tótă îndelunga
 răbdare și cu învățatură. Căci va veni timp, când nu vor su- 3
 feri învățatura cea sănătôsă; ci duple poștele lor își vor gră-
 madi învățatori gădilindu-și aușul. Șiși vor întórce aușul de 4
 la adevêr, ear la fabule se vor pleca. Ear tu priveghieză în
 tôte, sufere, fă lucrul evangelistului, împlinesce serviciul têu. 5
 Căci me sacrific deja, și timpul dispărțirei mele s'a apro- 6
 piat; Lupta cea bună am făcut, am finit cursul meu, am 7
 pădit credința; De acum îmi este păstrată cununa dreptăței, 8
 care îmi va da-o Domnul, judicătorul cel drept, în ziua aceea;
 și nu numai mie, ci și tuturor celor ce au iubit venirea lui.
 Silesce-te a veni la mine curênd; Căci Demas m'a pără- 9 10
 sit, iubind lumea de acum, și s'a dus la Thessalonic; Cresc 11
 la Galația, Tit la Dalmația. Singur Luca este cu mine. Pre
 Marcu luându-l și-l aduci cu tine; căci îmi este de folos pen-
 tru serviciu. Ear pre Tichic l-am trimis la Efes. 12
 Mantaua, care o-am lăsat în Troada la Carp, viind și o a- 13
 duci, și cărțile, mai cu sêmă pergamentele.
 Alesandru arămarul m'a făcut multe rele; plătescă-l Dom- 14
 nul duple șaptele lui; De care și tu te pășdesce, căci fôrte 15
 s'a opus cnvintelor nôtore.
 La întâia mea apărare nimene nu m'a asistat, ci toți m'a 16
 părăsit; și nu li se socotescă. Ear Domnul a stătit lângă 17
 mine, și m'a întărit; ca prin mine predicarea și se împlinescă,
 și ca și o aude tôte gintele; și am scăpat din gura leului. Și 18
 mă va scăpa Domnul de tot lucrul rău, și mă va mântui spre
 imperăția sa cea cerescă; căruia fie glorie în seculi seculi-
 lor. Amin.

Salutați pre Prischilla și pre Achilla, și casa lui Onesifor. 19
 19*

20 Erast a ramas in Corinth; ear pre Trofim l-am lăsat in Melita.
 21 holnav. Silește-te a veni mai 'nainte de ernă. Te salută
 22 Evbul, și Pud, și Lin, și Claudia și toți frații. Domnul Iisus
 Christos *șie* cu spiritul tău. Harul *șie* cu voi. Amin.
*A doua epistolă către Timotheu, cel întâiu orinduit episcop
 bisericeș Efesenilor, s'a scris de la Roma, când a doua oară a stă-
 tut Pavel înaintea Cezarului Neron.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

T I T.

CAP. I.

*Cum trebuie să se poarte presbiterii bisericilor. Viciuri comune la
 Creteni.*

- 1 Pavel servitor al lui Dumnezeu, și apostol al lui Iisus Chris-
 tos, după credința aleșilor lui Dumnezeu, și după cu-
 2 noștința adevărului, celui după pietate; În speranța vieții
 celei eterne, care o-a făgăduit Dumnezeu, cel ce nu poate minți,
 3 mai 'nainte de seculi eterni; Ear în timpul seii a descoperit
 cuvântul seii prin predicarea, care mi s'a încredințat, după
 4 comandamentul lui Dumnezeu, Mântuitorului nostru: Lui Tit
 adevăratului meu fiu după credința cea comună: har, milă și
 pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Chris-
 tos, Mântuitorul nostru.
- 5 Pentru acesta te-am lăsat în Creta, ca să îndreptezi cele ce
 lipsesc, și să orinduesci presbiteri în fie-care oraș, precum ți-am
 6 ordonat; De este cineva neprihănit, bărbat al unei femei, a-
 vând copii credincioși, cari nu sunt calificați de disfrânare, seii
 7 de neascultare. Căci episcopul trebuie să fie neprihănit, ca un
 îngrijitor al lui Dumnezeu; nesumeș, nemânios, nebețiv, neba-
 8 teus, nerăuinteresat; Că iubitor de străini, iubitor de bine,
 9 trez, drept, sănt, înfrânat; Țiindu-se de cuvântul cel credin-
 cios după învățătură, ca să poată prin învățătura cea sănătoasă
 și a sfătui și a înfrunța pre cei ce se opun.
- 10 Căci sunt mulți și neascultători, limbuți și amăgitori, mai
 11 cu sémă cei din circumcisiune; Căroră trebuie a li astupa
 gura, cari restornă întregi case, învățând cele ce nu se cade,
 12 pentru un câștig necuvios. Un profet al lor d'între dinși
 dis: Creteni sunt tot-dea-una minciunoși, fere rele, păntece le-
 -13 neș. Mărturia această este adevărată. Pentru aceea certă-șas-

pru. ca si fie sănătoși in credință; Pentru ca si nu dea lua-
re aminte la fabule iudeesci, și la comandamentele ămenilor,
cari se întore de la adevăr. Tote *sunt* curate color curați, 15
ear celor necurați și necredincioși nimic nu este curat; ci li s'a
păugărit și mintea și conștiința. Ei mărturisesc că știu pre 16
Dumnezeu; ear cu faptele il tăgăduesc, urți fiind și neascu-
tători, și spre tot lucrul bun netrebnici.

CAP. II.

Datorii diverse. Învățătura despre harul lui Dumnezeu.

Ear tu vorbesce cele ce sunt conforme cu învățătura să-
nătosă: Bătrânii si fie treji, moderați, prudenți, sănă- 1
toși in credință, in dragoste, in răbdare. Asemenea și bă- 2
trânele, si aibă conduită cuvenită sântirei: necalomniatore, ne- 3
bețire, învățătore de bine; Ca si învețe pre cele tenele si și 4
iubescă bărbaiții lor, si și iubescă copiii, Si si fie caste, curate, 5
sătătore in case, bune, supuse bărbaiților lor, ca si nu se de- 6
faime cuvântul lui Dumnezeu. Asemenea pre cei tenele in- 7
damnă-i si fie înfrânați. In tote dându-te pre tine esemplu 8
de fapte bune, arătând in învățătura necorupțiune, serioșitate,
sinceritate, Cuvânt sănătos și neprihănit, ca adversarul si
se rușineze, neavând nimic a vorbi reu de voi.

Servitori si se supue domnilor lor, și si li placă in tote, necontra- 9
dicându-li; Neviclenindu-i, ci arătându-li totă bună-credință, 10
ca si orneze învățătura lui Dumnezeu Mântuitorul nostru in tote.

Căci harul lui Dumnezeu cel mântuitor s'a arătat tuturor 11
ămenilor, Învățându-ne, ca renunțând la impietate și poștele 12
cele lumesci, si trăim discepti, cu dreptate și cu pietate in
lumea de acum; Aceptând fericita speranță și arătarea glo- 13
riosă a marelui Dumnezeu și a Mântuitorului nostru Iisus Christos;
Care s'a dat pre sine pentru noi, ca si ne scape de totă ne- 14
dreptatea, și si și curățescă luiși popor propriu, zelos de fapte
bune. Acestea vorbesce, și sfătuesce, și muștră cu totă auto- 15
ritate. Nimene si nu te disprețuescă.

CAP. III.

*Supunere la autorități. Mila lui Dumnezeu in Iisus Christos, și
faptele bune.*

Adu-li aminte si se supue guvernelor și autorităților, si le 1
asculte, si fie gata spre tot lucrul bun; Pre nimene 2
si nu defaime, si nu fie sfadnici, ci lini, arătând totă blândeța
cătră toți ămenii. Căci eram si noi ore-când fără de minte, 3
neascultători, rătăcind, sclavi fiind feliuritelor poște și disfătări,
trăind in reutate și invidie, urți fiind, și urind unul pre altul.
Ear după ce s'a arătat bunătatea și iubirea de ămeni a lui 4

- 5 Dumne-deu, Mântuitorul nostru; Ne-a mântuit el, nu pentru
lucrurile cele cu dreptate cari am făcut noi, ci după a lui mi-
6 lă, prin baea renascerei și a înnoierii Spiritului Sânt; Pre
care l-a vârsat preste noi în abundență prin Iisus Christos,
7 Mântuitorul nostru; Ca îndreptându-ne prin harul lui, și sim
moscenitori ai vieții eterne după speranță.
8 Credincios *este* cuvântul, și pentru acestea voiesc și adev-
rezi, ca cei ce au crezut lui Dumne-deu și se îngrijesc și fac
9 fapte bune. Acestea sunt bune și de folos oamenilor. Ear de
întrebările cele nebune, și de genealogii, și de certe și dispu-
tațiunii despre lege, feresce-te; căci sunt nefolositoare și deserte.
10 De omul eretic după una și a doua sfătuire dispărâsește;
11 Știind că unul ca acesta este abătut, și păcătuiesc, condamnat
fiind de sine însuși.
12 Când voiți trimite pre Arteman la tine, se-u pre Tichic, si-
lesce-te și vii la mine în Nicopoli; căci 'mi-am propus și ernez
13 acolo. Pre Zina legistul și pre Apolos degrab și trimiți, ca
14 nimic și nu li lipsescă. Și si se învețe și ai noștri și fac
15 fapte bune spre trebuințele necesare, ca și nu fie nefructiferi. Te
salută pre tine toți cei ce sunt cu mine. Salută pre cei ce ne
iubesc în credință. Harul fie cu voi toți. Amin.
*Cătră Tit, cel întâiu orînduit episcop bisericeii Cretenilor, s'a
scris de la Nicopoli, oraș al Macedonieii.*

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

FILEMON.

CAP. I.

*Pavel rogă pre Filemon și erte pre Onesim, servitorul se-u, și cu în-
bire și l primescă earăși.*

- 1 Pavel legat al lui Iisus Christos, și Timothei-u fratele, lui
2 Filemon iubitului, și conlucrătorului nostru; Și Apiei
celeii iubite, și lui Archip conlucrătorului nostru, și bisericeii ce-
3 lei din casa ta: Har fie voue și pace de la Dumne-deu, Pa-
rintele nostru, și de la Domnul Iisus Christos.
4 Mulțumesc Dumne-deului me-u, în tot timpul făcând amintire
5 de tine în rugăciunile mele; Auzind de dragostea și credința
6 ta cătră Domnul Iisus și cătră toți sântii; Ca credința ta
comună cu a noastră și se facă lucrătoare în cunoștința de tot
7 binele ce este între voi în Christos Iisus. Căci mare bucurie

și mângâiere avem în dragostea ta, fiind-că animile sântilor s'au
reîntărit prin tine, frate.

Pentru aceea, deși în Christos așa fi putut foarte îndrăzni, 8
și îți ordon ceea ce se cuvine, Cu toate acestea mai bine te 9
rog din dragoste, un asemenea fiind ca Pavel bătrân, ear a-
cum și legat al lui Iisus Christos. Te rog pentru fiul meu 10
Onesim, pre care 'l-am născut în lanțurile mele; Care ôre- 11
când era fie neutil, ear acum și ție și mie pre util, pe care 'l-am
și trimis înapoi. Decî primesce-'l pre el, adică pre ânima mea. 12

Pre acesta vream si'l țiiu la mine, ca în locul tău si'mi ajute în 13
lanțurile evangheliei; Dar fără voea ta nimic nu am voit si 14
fac, ca fapta ta cea bună si nu fie ca din silă ci de voe. Căci 15

pote pentru acesta s'a depărtat pe un timp, ca în etern si'l 16
aibi; De acum dar si nu'l mai consideri ca un serv, ci mai 16

pe sus de serv, frate iubit, ceea ce mai cu seamă el este mie, și 17
cu atât mai mult ție, și duple corp și în Domnul. Căci de 17

mă socotesci sociu, primesce-'l pre dinsul ca pre mine. Ear de 18
te-a nedreptățit în ceva, se'u îți este dator, aceea mie si o so- 19
cotesci; Eu Pavel am scris cu mâna mea, eu voiți plăti; 19

ca si nu'ți dic, că și tu însuși imi esci dator. Da, frate, eu 20
și mă bucur de tine în Domnul; liniscesce ânima mea în Dom- 21
nul. Acesta am scris ție, încredându-mă în ascultarea ta, sciind 21

că vei face și mai mult decât dic. Tot-o-dată gătesce-'mi și 22
gazdă, căci sper că prin rugăciunile vâstre voiți fi dăruit voue.

Te salută pre tine Epafra cel împreună cu mine legat în 23
Christos Iisus; Marcu, Aristarch, Demas, Luca conlucrători 24
mei. Harul Domnului nostru Iisus Christos fie cu spiritul vos- 25

tru. Amin.
Cătră Filemon s'a scris de la Roma și s'a trimis prin ser-
vul Onesim.

EPISTOLA APOSTOLULUI PAVEL

CĂTRĂ

HEBREII

CAP. I, II.

Iisus Christos, Fiul lui Dumnezeu, înălțat mai pe sus de îngeri și
de toate creaturile. Îndemnare de a primi înviefătura lui Iisus Chris-
tos, carele a venit spre a ne mântui.

În multe părți și în diverse moduri vorbind Dumnezeu 1
de demult cătră părinți prin profeți, în zilele acestea 2
mai de pe urmă ni-a vorbit prin Fiul, Pre care 'l-a pus 2
moscenitor tuturor, prin care a făcut și seculii; Care fiind 3

strălucirea gloriei, și imaginea ființei lui, și purtând toate cu cuvântul puterii sale, făcând prin sine inuși curățirea păcatelor noastre, a ședut de-a-drépta maiestăței în înălțimi: Cu atât mai bun făcându-se decât ângerii, cu cât a moscenit nume mai escelinte decât dinșii.

5 Căci căruia din ângeri a ăis când-va: Fiul meu ești tu, eu
astă-ăli te-am născut? și earăși: Eu voi fi lui Părinte, și acela
6 va fi mie Fiul. Și earăși, când duce pre cel întâi-născut în
7 lume, ăice: Și si se închine lui toți ângeri lui Dumnezeu. Și
în privirea ângerilor ăice: Cel ce face pre ângeri și spirite,
8 și pre servii sei pară de foc. Ear cătră Fiul ăice: Tronul tău,
Dumnezeule, este în seculii seculilor; scepтрul dreptăței tale
9 trul împărăției tale. Iubit-ai dreptatea, și ai urit fără-de-le-
gea; pentru aceea te-a uns pre tine Dumnezeu, Dumnezeul tău,
10 cu eleul bucuriei mai mult decât pre socii tei. Și: La in-
put tu, Dămnă, ai întemeiat pământul, și lucrurile mâinilor tale
11 sânt ceriurile; Acelea se vor perde, ear tu rămăi, și toate ca
12 un vestmânt se vor învechi; Și ca o îmbrăcăminte le vei înă-
șura, și se vor schimba; ear tu același ești, și anii tei nu se
vor fini.

13 Ear căruia d'între ângeri a ăis când-va: Șezi de-a-drépta
mea, până când voi pune pre inimiciți tei așternut piciorilor
14 tale? Aă nu toți sânt spirite servitoare, cari se trimit spre
serviciu pentru cei ce vor si moscenescă mântuirea?

II Pentru aceea ni se cade mai mult si luăm aminte la cele
2 ce s'au audit, ca nu când-va si ne alunecăm. Căci de
a fost sigur cuvântul ce s'a vorbit prin ângeri, și totă abaterea și ne-
3 ascultarea a primit dréptă respătire, Cum vom scăpa noi,
negligind o ast-feliu de mântuire? care luând incepere a se vesti
4 de la Domnul, ni s'a adevărit prin cei ce l-au audit; Împreună
mărturisind Dumnezeu cu semne, și cu minuni, și cu feliurite
puteri, și cu împărășiri de ale Spiritului Sânt, dupre voea sa.

5 Căci nu ângerilor a supus Dumnezeu lumca cea viitoare, des-
6 pre care vorbim; Ci a mărturisit ôre-cine unde-va, ăicând:
Ce este omul, căl amintesci, séu fiul omului, căl cercetezi?
7 L-ai micșorat puțin ceva decât ângeri; l-ai incununat cu glorie
8 și cu onóre, și l-ai pus preste lucrurile mâinilor tale; Tote
le-ai supus sub piciorole lui. Și dacă i-a supus toate, nimic nu
a lăsat lui nesupus. Înse acum încă nu vedem supuse lui toate.
9 Ear pre Iisus cel micșorat puțin ceva decât ângeri il vedem
incununat cu glorie și cu onóre, pentru suferirea morței; ca el
10 prin harul lui Dumnezeu si gaste mórte pentru toți. Căci se
ădece același pentru care sânt toate, și prin care sânt toate. a-
ducând mulți fi la glorie, si facé pre autorul mântuirii lor per-
fect priu suferinți.

Căci cel ce sântesc și cel ce se sântesc *sunt* toți dintru- 11
 nul; pentru care cauză nu se rușinează a-ți numi frați; Văcând:
 Anunța-voi numele tău fraților mei; în medlocul adunării te 12
 voi lăuda. Și cărași: Eu voi pune încrederea mea într-un- 13
 sul. Și cărași: Eca eu și copiii, cari mi-a dat Dumnezeu. Deci 14
 fiind-că copiii sunt părtași cărnei și sângelui, și el de aseme-
 ne a participat la același, ca prin moarte și disfințeze pre cel 15
 ce are stăpânirea morții, adică pre diabolul; Și si elibereze 16
 pre cei ce prin frica morții în totă viața erau supuși servitutei.
 Căci de sigur pre îngeri nu a luat pentru sine; ci semina lui 16
 Abraam a luat. Pentru aceea trebuia în toate a se asemena 17
 fraților, ca si fie milostiv și credincios archiereu în cele ce *sunt*
 către Dumnezeu, spre a face împăcare pentru păcatele popo-
 rului. Căci în ceea ce a suferit însuși fiind ispitit, poți se 18
 ajuta și celor ce se ispitesc.

CAP. III—VI.

Despre ascultarea ce datorim lui Iisus Christos. Superioritatea lui Iisus Christos asupra lui Moise. Despre participarea la repausul lui Dumnezeu, și despre puterea cuvântului. Preția lui Iisus Christos de la Dumnezeu. Despre pericolul de a părăsi credința. Speranța creștină.

Pentru aceea, frați sânti, părtași chemării celei ceresci, 1
 privești pre Apostolul și Archiereul mărturisirei noastre,
 pre Iisus Christos; Care era credincios celui ce l-a orinduit, 2
 precum și Moise în totă casa lui. Acesta s'a socotit demn de 3
 mai multă onoare decât Moise, cu cât are mai mult onoare cel
 ce a zidit casa decât casa. Căci totă casa se zidesce de ci- 4
 neva, ear cel ce a zidit toate *este* Dumnezeu. Moise adevăr a 5
 fost credincios în totă casa lui Dumnezeu ca serv, spre mărtu-
 ria celor ce erau si se vorbescă. Ear Christos ca un fiu 6
 în casa sa, a căruia casă suntem noi, dacă vom ține neclătit
 până la finit îndrăznéla și fala speranței.

Drept aceea, precum dice Spiritul Sânt: Astă-ți, de veți auzi 7
 voce mea, Nu vi înviroșați ânimile văstre, ca și în întări- 8
 tare, în ziua ispitei în pustie; Unde m'au ispitit părinții vos- 9
 tri. m'au cercat, și au vădut lucrurile mele patru-deci de ani.
 Pentru aceea m'am îndignat asupra generațiunei acesteia, și am 10
 dis: Pururea se rătăcesc cu ânima, și nu au cunoscut căile mele;
 Incât m'am jurat în mâniea mea, că nu vor intra în repausul 11
 meu. Socotiți, fraților, ca si nu fie când-va în vre-unul din voi 12
 ânimă viclenă de necredință, care si se depărteze de la Dum-
 neșeu cel viu. Ci indemnăți-vă unul pre altul în toate zilele, 13
 până ce se dice astă-ți, ca si nu se impetrăscă cineva d'intre
 voi cu înșelăciunea păcatului. Căci ne-am facut părtași lui 14

- Christos, dacă ținem începutul încrederii noastre până în finit
 15 neclătit; De vreme ce se dice: Astă-ți de vești auzi vocea
 16 sa, nu v^o impetriti^{ți} ânimile v^ostre, ca și în întăritare. Căci
 unii auzind l-au amărit; dar nu toți cari au eșit din Egipt cu
 17 Moise. Și asupra căroră s'a indignat patru-deci de ani? au
 nu asupra celor ce au păcătuit, ale căroră corpurile au căd^{ut}
 18 în pustie? Și căroră s'a jurat, ca si nu între în repausul lui,
 19 decât numai celor ce nu au creșut? Vedem dar că nu au
 putut si între din cauza necredinței.
- IV Deci si ne temem ca nu cumva, având promisiune de a în-
 2 tra în repausul lui, si se socote cineva lipsit de dinsa. Căci
 și noi avem promisiune ca și aceia; înse nu a folosit pre a-
 cea cuvântul cel vestit, nefiind amestecat cu credința celor ce
 3 au auzit. Căci numai dacă am creșut, intrăm noi în repaus,
 precum a dis: M'am jurat în mâniea mea, de vor intra în repaus,
 4 rile. Căci a dis ore unde de ziua a șeptea ast-feli: Și s'a
 repausat Dumnezeu în ziua a șeptea de toate lucrurile sale.
 5 Și într'acest loc earăși: De vor intra în repausul meu. Deci
 fiind-că rămâne ca ore-cari si între in el: și aceia căroră mai
 'nainte li s'a vestit din cauza necredinței nu au intrat,—
- 7 Earăși după atăta timp otăresce o di, făcând în David:
 Astă-ți de vești auzi vocea lui, nu v^o impetriti^{ți} ânimile v^ostre.
 8 Căci dacă Iosua li-ar fi dat repaus, nu ar fi vorbit după acestea
 9 de altă di. Drept aceea rămâne repaus pentru poporul lui
 10 Dumnezeu. Căci cel ce a intrat în repausul lui, și acela s'a
 repausat de lucrurile sale, precum Dumnezeu de ale sale.—
- 11 Deci si ne silim a intra într'acel repaus, ca si nu cad^e ci-
 12 neva dupre același esemplu al neascultărei. Căci cuvântul lui
 Dumnezeu este viu și puternic, și mai ascuțit decât ori-ce sabie
 cu doi tășuri, și pătrunde până ce disparte sufletul și spiritul,
 13 âniei. Și nu este nici o creatură ascunsă înaintea lui, ci
 toate s^{unt} gôle și descoperite înaintea ochilor celui cărui avem
 a da s^{emă}.
- 14 Drept aceea având archiereu mare, care a străbătut corăurile,
 15 pre Iisus, Fiul lui Dumnezeu, si ținem mărturisirea. Căci nu
 avem archiereu, care si nu p^otă compătimi cu neputințele noastre;
 16 ci pre unul ispitit în toate ca și noi, înse fără de păcat. Si ne
 apropiăm dar cu îndrăsnelă la tronul harului, ca si luăm milă,
 și si aflăm har spre ajutor la ocaziune,
- V Căci tot archiereul luându-se d'între ômenî, se orînduește
 pentru ômenî în cele ce s^{unt} ale lui Dumnezeu, ca si
 2 oferescă daruri și sacrificii pentru păcate: Care si p^otă com-
 pătimi cu cei ignoranți și rătăciți, fiind-că și el este cuprins

de neputință. Și pentru acesta trebuie, precum pentru popor, 3
 așa și pentru sine și oferă pentru păcate. Și nimene nu și 4
 la luiși onorea acesta, ci cel chemat de Dumnezeu, cum era
 Aaron. Așa și Christos nu și-a luat sieși onore de a fi ar- 5
 chiereu, ci o-a primit de la cel ce a vorbit către dînsul: Fiul
 meu ești tu, eu astăzi te-am născut. Precum și într'alt loc 6
 zice: Tu ești preut în etern duple ordinea lui Melchisedec.

Care în zilele, când a fost în corp, oferind rugăcuni și ru- 7
 găminți cu strigare tare și cu lacrimi către cel ce putea a-l
 mântui de moarte, și eliberat fiind de temere; Măcar că era 8
 fiu, s'a învățat ascultarea din cele ce a suferit; Și așa per- 9
 fecționându-se, s'a făcut tuturor celor ce-l ascultă autor de măn-
 tuire eternă; Numit fiind de Dumnezeu archiereu duple or- 10
 dinea lui Melchisedec; Despre care mult avem a vorbi și greu 11
 de explicat, fiind-că sînteți tîrzii la auz.

Căci voi, când duple timp trebuie să fiți învățatori, vă tre- 12
 buesce înșivă să vă învățați cari sînt cele d'antăie elemente ale
 cuvîntului lui Dumnezeu; și ați devenit a ave necesitate de 13
 lapte, ear nu de nutriment virtos. Căci tot cel ce se nutrește 14
 cu lapte nu înțelege cuvîntul dreptăței, căci este prunc. Ear 14
 pentru cei de etate deplină este un nutriment virtos, cari prin
 multă deprindere și-au exercitat simțirile, spre a distinge bi-
 nele de rău.

Pentru aceea lăsând elementele învățătorei lui Christos, și VI
 propășim spre perfecțiune; nu earăși puind temelie a po- 2
 căinței din lucruri moarte, și a credinței în Dumnezeu; A în-
 vătăreii botezurilor, și a punerii mînilor și a învierii morților,
 și a judecăței celei eterne. Și acesta vom face, de va permite 3
 Dumnezeu. Căci este imposibil, ca cei ce odată s'au luminat, 4
 și au gustat darul cel ceresc, și s'au făcut părtași Spiritului
 Sânt, Și au gustat cuvîntul cel bun al lui Dumnezeu, și puterile 5
 seculului celui viitor; De vor cădé, ca earăși si se înnoescă 6
 spre pocăință; fiind-că a doua oră crucifică loruși pre Fiul
 lui Dumnezeu, și'l espun la batjocorire.

Căci pămîntul care se adapă de plôea ce vine de multe ori 7
 asupra sa, și produce érbă de trebă acelora pentru cari se lu-
 crează, primesce bine-cuvîntare de la Dumnezeu; Ear care 8
 aduce din sine spină și ciulină este netrebnic și aprôpe de blestem,
 al cărora finit este arsura.

Inse sîntem incredințați despre voi, iubiților, de cele mai 9
 bune și cari se țin de mîntuire, deși vorbim așa. Căci Dum- 10
 nezeu nu este nedrept, si uite lucrul vostru și ostenela dragostei,
 carea ați arătat pentru numele lui, servind sântilor, și mai 11
 înainte și acum. Ear dorim ca fie-care din voi si arete a-
 căstași silință spre deplină siguranță a speranței până în finit;

- 12 Ca și nu fiți leneși, ci următori celor ce prin credință și prin
 13 răbdare moscenesc promisiunile. Căci Dumnezeuși promisiune
 14 s'a jurat pe sineși, Dicând: Cu adevărat te voi bine mare,
 15 veni și te voi înmulți foarte. Și așa acceptând cu răbdare,
 16 a dobândit promisiunea. Omenii în adevăr se jură pe cel mai
 17 mare, și jurământul li este finit al totă cërta, servind spre ade-
 18 scenitorilor promisiunei neschimbarea voci sale, a pus la meșloc
 19 jurământul; Ca prin doue lucruri nemutabile, în cari era
 20 imposibil și minți Dumnezeuși, si avem noi tare mângăiere, cari
 19 avem adăpost a apuca speranța cea pusă înaintea noastră; Ca-
 rea o avem ca o ancoră a sufletului, sigură și tare, și care
 20 intră din cele în intru după catapetasmă; Unde înainte-mer-
 gător pentru noi a intrat, adică Iisus, făcut archiereu în etern
 duple ordinea lui Melchisedec.

CAP. VII - X.

Comparatiunea lui Iisus Christos și a preuției lui cu Melchisedec, și cu preuția lui Levi. Cele doue așezăminte. Cortul și sacrificiile legii tipî ai bunurilor viitoare. Răscumpărarea făcută de Christos odată pentru tot-dea-una.

- 1 Căci acest Melchisedec, regele Salemului, preutul lui Dum-
 neșeu celui pré-inalt, care a întimpinat pre Abraam,
 când s'a întors acesta de la tăierea regilor, și l'a bine-cuvântat;
 2 Căruia Abraam i-a și dat deciuélă din toate; al căruia nume
 însemnéză mai întâiu regele dreptăței, ear apoi a fost regele
 3 Salemului, care este rege al păcei; Fără părinte, fără mamă,
 fără genealogie, neavând nici început zilelor, nici finit vieței;
 aseménat fiind Fiului lui Dumnezeuși, remâne preut pururea.
 4 Vedeși dar cât de mare a fost acesta, căruia și patriarcul
 5 Abraam i-a dat deciuélă din prédă! Adevăr cei din fiii lui
 Levi, cari primesc preuția, au pentru sine ordin si la deciuélă
 6 de la popor duple lege, adică de la frații lor, măcar că și a-
 cea au eșit din cõsele lui Abraam; Ear cel ce nu se trăgea
 7 de la dinșii a luat deciuélă de la Abraam, și a bine-cuvântat
 pre cel ce avea promisiunile. Și fără de contrașicere cel mai
 mic se bine-cuvântéză de cel mai mare.
 8 Și aici ómenii cei muritori iau deciuiele, ear acolo el le ia,
 9 de care se mărturisesce că este viu. Și în scurt, și Levi, care
 10 ia deciuélă, a dat deciuélă prin Abraam. Căci încă în cõp-
 sele părintelui seú era, când l'a întimpinat Melchisedec.
 11 Decî de ar fi fost perfecțiune prin preuția Levitică, (caci
 sub aceea poporul a primit legea,) pentru ce mai era trebuință,
 si se rădicesc alt preut duple ordinea lui Melchisedec, și si nu sş

dică după ordinea lui Aaron? Căci schimbându-se preuția, 12
 de necesitate se schimbă și legea. Căci acesta, de care se 13
 dică acestea, este de altă seminție, din care nimene a funcțio-
 nat la altar. Căci învederat este, că din Iuda a răsărit Dom- 14
 nul nostru, despre care seminție Moise nu a vorbit nimic de
 preuție. Și încă cu mult mai învederat este, fiind-că după 15
 asemeneaa lui Melchisedec se rădăcă alt preut, Care nu s'a 16
 făcut după legea unui comandament trupesce, ci după puterea
 unei vieți nemărginite. Căci mărturiscesc *scriptura*: Tu ești 17
 preut în etern după ordinea lui Melchisedec.

Căci disființarea unui comandament, care mai înainte a fost, 18
 se face pentru slăbiciunea și nefolosul ei. Căci legea nu a făcut 19
 nimic perfect, ci este introducerea unei mai bune speranțe, prin
 care ne apropiăm de Dumnezeu. Și pe cât nu fără de jură- 20
 ment s'a făcut preut; (Căci aceia fără de jurământ se făceau 21
 preuți; ear acesta cu jurământ prin cel ce a dăd cătră dînsul:
 Juratu-s'a Domnul, și nu se va căi: Tu ești preut în etern du-
 pre ordinea lui Melchisedec); Cu atăta s'a făcut Iisus garan- 22
 tul unui aședământ mai bun.

Aceia mai mulți erau preuți, pentru-că din cauza morței nu 23
 puteau rămâne; Ear acesta, pentru-că rămâne în etern, are 24
 preuție neîncălcată. Pentru aceea poate și a mântui cu depli- 25
 nitate pre cei ce vin prin el la Dumnezeu, pururea trăind și
 mijlocescă pentru dinșii.

Căci un asemenea arhieru ni se cuvine, care este sânt, ino- 26
 cent, fără de pată, separat de cei păcătoși, și mai înalt decât
 ceriurile; Care nu are trebuință în toate zilele, ca acei ar- 27
 chierei, a oferi sacrificii mai întâiu pentru păcatele sale, și
 apoi pentru ale poporului; căci acesta o-a făcut odată, oferindu-
 se pre sine. Căci legea orînduesce pre ômeni arhieriei cari 28
 au neputinți; ear cuvîntul jurămintului, celui ce a fost în urma
 legii, pune pre Fiul, care este perfecționat în etern.

Ear suma celor dîse este: Avem un asemenea arhieru, VIII
 care s'a aședat d'a drepta tronului majestăței în ceriuri;
 Servitor sântelor și cortului celui adevărat, care l-a înfipt Dom- 2
 nul și nu omul.

Căci tot arhierul s'a orînduit si oferescă daruri și sacri- 3
 ficii; pentru aceea este necesar ca și acesta si aibă ceva de
 oferit. Căci de ar fi pe pămînt, nu ar fi preut, fiind că sînt 4
 preuți ce oferesc daruri după lege; Cari servesc chipulul 5
 și umbrei celor ceresci, precum s'a vestit lui Moise, când vrea
 si face cortul; căci, veđi, dică, ca si faci toate după chipul care 6
 și s'a arătat în munte. Ear acum a dobândit un serviciu mai
 superior, cu cât este mijlocitorul unui mai bun aședământ, care
 este stabilit cu mai bune promisiuni.

- 7 Căci cel întâiu *aședământ* de ar fi fost fără de prihană, nu
 8 s'ar fi cerut loc pentru un al doilea; Dar muștrându-*i* *dice*:
 9 Eca vin *șile*, *dice* Domnul, când voi^u face *aședământ* nou^u cu
 10 casa lui Israel și cu casa lui Iuda; Nu după *aședământul*,
 care am făcut cu părinții lor în ziua, când *i*-am apucat de
 mână si *i* scot din pământul Egiptului; pentru că ei nu au
 11 rămas în *aședământul* meu, și eu *i*-am părăsit, *dice* Domnul.
 12 Căci acesta este *aședământul* care voi^u face cu casa lui Israel
 după acele *șile*, *dice* Domnul: Voi^u pune legile mele în cuge-
 13 tul lor, și le voi^u scrie în inimile lor; și voi^u fi lor Dumne-
 14 de^u, și ei vor fi mie popor; Și nu va mai învăța fie-care pre
 15 aproapele se^u, și fie-care pre fratele se^u, *dicând*: Cunosce pre
 Domnul; căci toți mă vor cunosce de la cel mic până la cel
 16 mare. Căci voi^u fi milostiv nedreptăților lor, și păcatele lor
 17 și fără-de-legile lor nu le voi^u mai aminti. *Dicând*: Un nou
aședământ, a învechit pre cel d'întăiu. Ear ce se învechiesce și
 18 îmbătrânește este aproape de peire.

IX Deci și cel întâiu *aședământ* avea regulile de serviciu, și
 2 sanctuariu pământesc. Căci s'a format un cort; și in
 3 partea d'întăiu era sfecnicul, și masa, și pânile de punere ina-
 4 inte; care se numesc santele. Ear după a doua perdea cor-
 5 tul cel ce se cheama: Santele sântelor; Care avea tămădătoare
 6 de aur, și arca *aședământului*, ferecată preste tot cu aur, in
 care era vasul cel de aur, care avea manna, și toéglul lui Aaron
 7 ce înflorise, și tablele *aședământului*; Ear pe d'asupra lui che-
 8 ruimii gloriei, cari umbrea^u propițiatorul; despre care nu tre-
 9 bue acum a vorbi cu de amăruntul.

- 6 Ear acestea fiind tocmita așa, preuții intra^u în tot timpul
 7 în cortul cel d'întăiu, când făceau serviciul; Ear în cel de
 al doilea *intra* odată în an singur archiereul, nu fără de sânge,
 pre care *il* oferia pentru sine și pentru rătacirile poporului.
 8 Spiritul cel Sânt *dicând* acésta: că calea ce intra în Sân-
 9 tele sântelor nu se arătase, încă esistând cortul cel d'întăiu;
 10 Care simbol *privesce* timpul de acum, în care se oferesc daruri
 și sacrificii, cari nu pot face perfect după conștiință pre cel
 ce servește lui *Dumnezeu*; *Cuprindându-se* numai în mâncări și
 11 bături și în feliurite spălări, și în reglemente trupesti, impuse
 până la timpul îndreptării.
 12 Ear Christos venind archiereu bunurilor viitoare, a trecut prin
 un cort mai mare și mai perfect, nefăcut de mână, adică nu
 13 al acestei făpturi, Nici cu sânge de capre și de vițel, ci cu
 sângele său, a *intra* odată în cele sante, câștigând eternă re-
 14 scumpărare pentru noi. Căci dacă sângele taurilor și al capre-
 lor, și cenușa de junice stropind pre cei necurați *i* sântăsece
 spre curățirea corpului; Cu cât mai mult sângele lui Chris-

tos, care prin Spiritul cel etern s'a oferit pre sine fără pată
lui Dumnezeu, va curăți conștiința voastră de faptele cele morțe,
spre a servi Dumnezeului celui viu!

Și pentru acesta este mijlocitorul unui aședământ nou, ca 15
supunându-se morței spre rescumpărare de la abaterile comise
sub aședământul cel d'întăiu, și primescă cei chiămați promi-
siunea moscenirii eterne. Căci unde este testament, acolo tre- 16
buie să fie vorbă despre morțea celui ce face testament. Căci 17
testamentul are putere în privirea celor morți; alt-mintrelea este
fără putere până când trăește cel ce face testamentul.

Pentru aceea nici cel d'întăiu aședământ nu s'a introdus fără 18
sânge. Căci după ce a vorbit Moise tot comandamentul la in- 19
tregul popor duple lege, luând sânge de viței și de capre cu apă
și lăună roșie și cu issop, a stropit cartea și tot poporul, di-
când: Acesta este sângele aședământului, care Dumnezeu l-a 20
ordonat voue. Încă și cortul și toate vasele de serviciu ase- 21
menea le-a stropit cu sânge. Și duple lege mai toate se cu- 22
rădesc cu sânge; și fără vearsare de sânge nu se face ertare.

Trebuia dar ca tipurile celor ceresci și se curățescă cu 23
acestea; ear însuși cele ceresci cu mai bune sacrificii de cât
acestea. Căci nu în sante făcute de mână a intrat Christos, 24
cari sunt antitipe celor adevărate; ci chiar în ceri, spre a se
arăta acum înaintea lui Dumnezeu pentru noi. Nici ca de 25
multe ori și se oferă pre sine, precum arhierul intră în
cele sante în fie-care an cu sânge străin; Căci atunci ar fi 26
trebuit si suferi de multe ori de la întemeierea lumei; ci acum
odată la finitul seculilor s'a arătat, spre a disfința păcatul prin
sacrificiul se. Și precum este hotărit omenilor odată si mori, 27
ear după aceea judicată, Așa și Christos o dată fiind oferit 28
si rădice păcatele multora, se va arăta a doua oră fără păcat
spre mântuire celor ce'l ascăptă.

Căci legea având umbra bunurilor viitoare, ear nu însaș- X
imaginea lucrurilor, nici odată nu pôte cu aceleași sa-
crificii, cari în fie-care an se oferă neconținut, si facă per-
fecți pre cei ce le oferă. Căci atunci ai nu ar fi încetat 2
ele a se oferi? pentru că odată fiind curățiți cei ce oferă,
nu ar mai avé nici o conștiință de păcate. Inse prin acestea 3
se face în fie-care an amintire de păcat. Căci nu este posibil, 4
ca sânge de tauri și de capre si rădice păcatele. Pentru aceea 5
intrând în lume ăice: Sacrificiū și prosforă nu ai voit, ear
corpul mi-ai pregătit; Olocauste și sacrificii pentru păcat 6
nu ți plac. Atunci am ăis: Eca viu, (în începutul cărței este 7
scris despre mine,) si fac voea ta, o Dumnezeuule. Mai sus 8
ăicând: Sacrificiū și prosforă și olocauste și sacrificii pentru
păcat nu ai voit, nici nu ți plac, cari se oferă duple lege;

- 9 Atunci a zis: Eca viu si fac voea ta, o Dumnezeule; el rădică pre cea d'intăi, pentru ca si stabilăscă pre cea de a doua.
- 10 Prin această voc suntem sântiți prin sacrificarea corpului lui Iisus Christos odată.
- 11 Si tot preutul stă in toate zilele făcând serviciu, și ofersese de multe ori aceleași sacrificii, cari nici odată nu pot si rădice
- 12 păcate. Ear acesta, după ce a oferit un singur sacrificiu pentru păcate, s'a aședat pentru tot-dea-una d'a drépta lui Dumnezeu; Asceptând in urmare până se vor pune inimicii lui
- 13 neșeu; Așternut piciorélor lui. Căci cu un sacrificiu a adus la perfețiune pentru tot-dea-una pre cei ce se sântesc.
- 14 Acesta ni mărturisesce și Spiritul cel Sânt; căci după ce a
- 15 zis mai înainte: Acesta este aședământul care voiți face cu dișii după acele zile, dice Domnul: Pune-voiți legile mele in
- 16 dinșii lor, și in cugetele lor le voiți scrie, el oduge: Si pându este ertare de acelea, acolo nu mai este sacrificiu pentru păcate.
- 17 Drept aceea, fraților, având îndrăsuélă a intra in cele sante
- 18 prin sângele lui Iisus, Pe cale nouă și vie, care ni-a innoit-o,
- 19 prin perdeua, adică prin corpul seú; Si având preut mare
- 20 preste casa lui Dumnezeu; Si ne apropiăm cu adevărată animă, asigurați fiind in credință, și stropiți la animi pentru
- 21 curățire de consciința cea rea, și spălați la corp cu apă curată; Si ținem mărturisirea speranței noastre neclătită; (căci
- 22 credincios este cel ce a promis); Si si căutăm si escităm unul
- 23 pre altul spre dragoste și spre fapte bune; Nepărăsind adunarea noastră, precum au unii datină; ci si ne îndemnăm unul
- 24 pre altul; și cu atăta mai mult, cu cât vedeți apropiindu-se ziua.
- 25 Căci dacă păcătuim de bună voc după ce am primit cunoștința adevărului, nu mai rămâne sacrificiu pentru păcate; Ci
- 26 ore-care asceptare infricoșată a judicăței, un zel ardător, care
- 27 va si consume pre cei adversari. Lepădând cineva legea lui
- 28 Moise, móre fără de milă prin doi seú trei marturi; Cât de
- 29 mai aspră socotiți că trebuie si fie pedepsa celui ce a călcat pre Fiul lui Dumnezeu, și a socotit spurcat sângele aședământului cu care s'a sântit, și a insultat Spiritul harului? Căci
- 30 șcim pre cel ce a zis: A mea este resbunarea, eu voi replăti, dice Domnul. Si earăși: Domnul va judica pre poporul seú.
- 31 infricoșat lucru este a cădă in mânilé Dumnezeuului celui viu.
- 32 Ear aduceți-vi aminte de zilele cele mai d'înainte, in cari
- 33 luminându-vă ați supportat mare luptă de suferinți; De o parte făcându-vă privelă prin defăimări și strimtorări; ear de
- 34 altă parte socii fiind celor ce au fost tractați ast-feliu. Căci ați compătimit la lanțurile mele, și jefuirea de averile voștre ați primit-o cu bucurie, știind că aveți in ceruri mai bună și

mai sigură esistență. Nu lepădați dar încrederea voastră, care 35
are mare resplădire.

Căci aveți trebuință de răbdare, ca, făcând voea lui Dum- 36
neșu, și primiți promisiunea. Căci încă pucin timp, și cel 37
ce este și vie va veni, și nu va întârzia. Ear dreptul va trăi 38
prin credință; ear de se va sfi cine-va, sufletul meu nu va
ave plăcere într'insul. Ear noi nu suntem din cei ce se sfi- 39
esc spre perșare; ci din cei ce cred spre dobândirea sufletului.

CAP. XI.

*Esempie luate din Vechiul Testament, cari descriu natura, puterea
și resplătirea credinței.*

Ear credință este adevărul celor sperate, învederarea lu- 1
crurilor celor nevădute. Căci prin acesta s'au probat 2
cei de demult.

Prin credință pricepem că lumea s'a făcut prin cuvântul lui 3
Dumneșu, că cele ce se ved nu s'au făcut din cele vedute.

Prin credință Abel a oferit lui Dumneșu sacrificiu mai es- 4
celent decât Cain, prin care a luat mărturisirea, că a fost drept,
mărturisind Dumneșu de darurile lui; și printr'acesta deși mort,
încă vorbește.

Prin credință Enoch s'a strămutat, ca și nu vede mörte; și 5
nu s'a aflat, pentru-că Dumneșu l'a strămutat; căci mai na-
inte de strămutarea lui a luat mărturia aceasta, că a bine-plăcut
lui Dumneșu. Dar fără credință nu este posibil a'î bine-plăce; 6
căci cel ce se apropia de Dumneșu trebuie și crede că el este,
și că este resplătitor celor ce'l caută.

Prin credință Noe înștiințat fiind de Dumneșu despre cele 7
ce încă nu se veduseră, temându-se a gătit arcă spre mântu-
irea casei sale; și prin acesta a condamnat lumea, și s'a făcut
moscenitor dreptăței celei din credință.

Prin credință Abraam, chiămat fiind de a eși la locul, care 8
era si'l la spre moscenire, a ascultat; și a eșit, nesciind unde
merge. Prin credință a petrecut în pământul promisiunei, ca 9
într'un pământ străin, în corturi locuind cu Isaac și cu Ia-
cob, moscenitorii aceleși promisiuni; Căci accepta cetatea, 10
care are temelii, al căreia architect și creator este Dumneșu.

Prin credință și însași Sarra a primit putere spre conceperea 11
seminței, și preste timpul etăței a născut, pentru-că a socotit
credincios pre cel ce a promis. Pentru aceea s'au născut din- 12
tr'unul, și acela ca și mort, ca stelele cerului în mulțime, și
ca nășipul cel nenumărabil de pe malul mării.

Acestia toți au murit în credință, neprimind cele promise, 13
ci de departe vedându-le, și convingându-se de ele, și îmbră-
țișându-le, și mărturisind că erau străini și perigrini pe pământ.

- 14 Căci cei ce dic unele ca acestea, declară învederat că caută
 15 patrie. Și de 'și-ar fi adus aminte de aceen din care ai eșit,
 16 ai avut destul timp a se întorce. Ear acum doresc de
 patria cea bună, adică de cea cerescă; pentru aceea nu se ru-
 șineză de dinșii Dumneșu a se numi Dumneșul lor; căci li-a
 gătit cetate.
- 17 Prin credință Abraam, ispitit fiind, a oferit sacrificiū pre
 Isaac, și cel ce primise promisiunile oferă pre cel unu-născut;
 18 19 Despre care s'a dis: In Isaac ți se va numi semință; Socotind
 că pôte Dumneșu a'l scula și din morți; de unde 'l-a și pri-
 mit într'un feliū de asemănare.
- 20 Prin credință Isaac a bine-cuvântat pre Iacob și pre Esau
 in privința celor viitoare.
- 21 Prin credință Iacob murind, a bine-cuvântat pre fie-care din
 fiii lui Iosef, și s'a închinat, rădîmîndu-se pe capul toégului seū.
- 22 Prin credință Iosef murind a făcut mintire de eșirea fiilor
 lui Israel, și a dat ordin despre ósele sale.
- 23 Prin credință Moise, când s'a născut, a fost ascuns de pă-
 rinții seī trei luni, fiind-că 'l-au vėdut prunc frumos; și nu s'au
 24 temut de ordinul regelui. Prin credință Moise făcēdu-se
 25 mare, a refusat a se numi fiul fiecei lui Faraon; Preferind a
 suferi cu poporul lui Dumneșu, decăt a gusta plăcerile peca-
 26 tuluī cele trecătoare; Socotind defaimarea lui Christos mai
 mare avuție decăt tesaurile Egiptuluī; căci se uita la resplătre.
- 27 Prin credință a lăsat Egiptul, netemēdu-se de urgiea regelui;
 28 căci a remas statornic, ca cum ar vedē pre cel nevisibil. Prin
 credință a făcut pascile și vėrsarea sângelui, ca cel ce perdea pre
 cei ăntăiū-născuți si nu se atingē de dinșii.
- 29 Prin credință au trecut Marea Roșie ca pe uscat; ceea ce
 Egipteniū încercādu-o, s'au înecat.
- 30 Prin credință muriū Ierichonuluī au cădūt, după ce au fost
 incunjuțați șapte zile,
- 31 Prin credință Rahab, meretricea, nu s'a perdut împreună cu
 cei necredincioși, pentru-că primise iscódele cu pace.
- 32 Și ce voiū mai dīce? căci nu'mi ajunge timpul a spune de
 Ghedeon, și de Barac, și de Samson, și de Iefthae, și de David,
 33 și de Samuel, și de profeți; Cari prin credință au biruit re-
 gate, au lucrat dreptate, au căștigat promisiunile, au scăpat de ascuți-
 34 gurile leilor; Au stins puterea foculuī, au scăpat de ascuți-
 tul sabiei, s'au făcut tari din slăbiciune, au fost tari in resbele,
 35 au întors armatele inuimicilor in fugă; Femeile au primit prin
 înviere pre morți lor copii, și unii s'au torturat, neaseptānd
 36 scăparea, ca si dobāndescă mai bună înviere; Ear alții au avut
 37 ispitire de batjocuri, și ăncă și de lanțuri și de închisóre; S'au
 ucis cu petre, s'au tăiat cu ferestreul; au fost ispitiți, au murit

aciș de sabie; au cutrierat în cojoc și în piei de capre, fiind
 în lipsă, necăjiți, rău tratați; (De cari lumea nu era demnă;) 38
 răscind în pustii, și în munți, și în pesceri și în crăpăturile
 pământului.

Aceștia toți, deși probați prin credință, nu au primit cele 39
 promise; Dumnezeu prevedând ceva mai bun pentru noi, ca 40
 aceia fără de noi și nu se perfecționeze.

CAP. XII.

Indemnare spre a suferi toate pentru Iisus Christos și după exemplul său.

Drept aceea și noi având împrejurul nostru atâtă nor de 1
 marturi, și lepădăm totă sarcina, și păcatul cel ce lesne
 ne încunjură, și si facem cu răbdare cursul, care stă înaintea
 noastră; Căutând la Iisus, autorul și implinitorul credinței; 2
 care în locul bucuriei ce îi presta a răbdat crucea, disprețuind
 rușinea, și a ședut d'a dreapta tronului lui Dumnezeu.

Dar gândiți-vă la cel ce a răbdat ast-feliu de contravorbire 3
 din partea păcătoșilor asupra sa, ca si nu vă osteniți, discen-
 rați fiind în cugetele voastre. Căci încă nu ați resistat până 4
 la sânge, luptându-vă contra păcatului. Și ați uitat mângă-
 ierea, care vi vorbește ca unor fi: Fiul meu, nu disprețui co- 5
 regerea Domnului, nici nu fi discursat, muștrat fiind de el.
 Căci pre care iubește Domnul îl corege, și bate pre tot fiul, 6
 pre care primește. De suferiți coregere, Dumnezeu vă trătăzează 7
 ca pre nise fi; căci care fiu este, pre care părintele nu'l
 corege? Ear de sunteți fără coregere, căreia toți sunt pătași, 8
 atunci sunteți bastarzi, ear nu fi.

Pe lângă acesta am avut părinți după corp, cari ne-au co- 9
 regeat, și i-am respectat; au nu ne vom supune cu atâtă mai
 mult Părintelui spiritelor, și si trăim? Căci aceia ne-au co- 10
 regeat pentru puține dăle după părerea lor; ear acesta spre
 folosul nostru, ca si participăm la sănțirea lui. Ear totă core- 11
 gerea în timpul de față nu se pare a fi de bucurie, ci de in-
 tristare; ear mai pe urmă produce fructe pacifice ale dreptăței
 pentru cei ce s'au deprins prin ea.

Pentru aceea rădicați mâinile cele slăbite, și genunchile cele 12
 neputincioase; Și faceți cărări drepte picioarelor voastre; ca cel 13
 ce este schiop si nu se abată; ci mai bine si se vindece. Urmați 14
 pace cu toți, și sănțirea fără care nimene nu va vedea pre Dom-
 nul; Ferindu-vă, ca nimene si nu se lipsescă de harul lui 15
 Dumnezeu; ca nu rădica de amărăciune, odrăslind în sus si
 se turbure, și printr'aceea mulți si se spurce. Ca si nu fie ci- 16
 neva disfrănat său profan ca Esaü, care pentru o mâncare și-a
 vândut primogenia sa. Căci știți cum că după aceea, vrând 17

- și moscenenască bine-cuvântarea a fost disaprobat; căci nu a aflat loc de căință, măcar că și cu lacrimi o căuta.
- 18 Căci nu v'ați apropiat de muntele ce se putea pipăi, nici de
 19 focul ce ardea, nici de nor, nici de ceta, nici de vifor, Nici de
 20 sunetul trimbiței, și de vócea cuvintelor; ca sunetul căreia cei ce
 o auđiau, s'aú rugat ca si nu li se mai repetescă cuvânt. Căci nu
 puteaú suferi ceea ce li se ordona, că măcar fêră de s'ar atinge de
 21 munte, cu pietre se va omori, séu cu săgétă se va săgeta. Și
 așa înfricoșat lucru era ceea ce se arata, că Moise a ăis: M'am
 22 spăiméntat și mă cutremur. Ci v'ați apropiat de muntele
 Sion, și de cetatea lui Dumnezeu celui viu, de Ierusalemul cel
 23 ceresc, și de mii de ángerii; De adunarea generală și bise-
 rica celor întâiú-născuți, cari sânt scriși în ceriú, și de Dum-
 24 neđeú, Judicátorul tuturor, și de spiritele dreptilor ce au ajuns
 la perfecțiune; Și de Iisus, Mediatorul aședământului nou, și
 de sângele stopirei, care vorbește mai bine decât al lui Abel.
 25 Vedeți, ca si nu vè lepădați de cel ce vorbește! Căci de nu
 aú scăpat aceia cari s'aú lepădat de cel ce vorbea pe pământ,
 cu atáta mai mult noi nu vom scăpa, de ne întórcem de la cel
 26 ce vorbește din ceriú; A căruia voce atunci a cutremurat
 pământul; ear acum a promis, ădicând: Áncă odată voiú cláti nu
 27 numai pământul, ci și ceriul. Ear aceea ce ădice: Áncă odată,
 însemnăză schimbarea celor ce se clătesc, ca a unor lucruri fă-
 28 cute, ca si rămăe cele ce nu se clătesc. Drept aceea prim-
 29 lui Dumnezeu cu plăcere, cu temere și cu sfială; Căci Dum-
 neđeul nostru este foc mistuitor.

CAP. XIII.

Feliurite îndemnări, urări și salutări.

- 1 2 Dragostea frățescă si remâne între voi. Nu uitați iubirea
 de străini; căci prin ácêta unui nesciind aú ospetat án-
 3 gerii. Aduceți-vi aminte de cei legați ca împreună legați, și
 4 de cei strimtorați ca cei ce și voi súnteți în corp. Cinstită
 fie căsătoria în tóte, și patul fără pată; ear pre disfranați și
 5 pre adulteri va judica Dumnezeu. Fără avariție fie conduita
 6 voiú părăsi, nici te voiú lása; Íncât ne încurăgăză de a ădice:
 Domnul imi este ajutor, și nu mă voiú teme ce'mi va face omul.
 7 Aduceți-vi aminte de conducătorii vostri, cari v'aú vorbit cu-
 8 vântul lui Dumnezeu, la al căroră finit al vieței privind, si li
 urmați credință. Iisus Christos același este eri și astă-ăi și
 9 în etern. Si nu vè lásați a vè inválui de invétături feliurite
 și străine; căci bine este ca prin har si se întărescă ánima, nu
 cu mănări, din cari nu s'aú tolosit cei ce aú petrecut într'inese.

Avem altar, din care nu aŭ drept a mânca cei ce servesc 10
cortului. Căci ale căroră dobitoce sângele de archiereu se 11
viră in intru in cele sante pentru păcate, ale acelora corpurile
se ard afară de taberă. Pentru aceea și Iisus, ca si sântescă 12
pre popor cu sângele seŭ, a suferit afară de pörtă. Deci si 13
eșim la dinsel afară din taberă purtând defaimarea lui. Căci 14
aici nu avem cetate stătătoare, ci căutăm pre cea viitoare. Prin- 15
tr'insul dar si oferim sacrificiŭ de laudă pururea lui Dumnezeuŭ,
adică fructul buzelor ce se mărturisesc numelui seŭ.

Ear a face bine și a împărți si nu uitați; căci de sacrificiŭ ca 16
acestea Dumnezeu are plăcere. Ascultați de conducătorii vostri, 17
și vë supuneți lor; căci ei priveghiază pentru sufletele vöstre, ca
cei ce aŭ si dea sëmă, ca si facă acësta cu bucurie, ear nu
suspınând; căci acësta nu vı este de folos. Rugați-vë pentru 18
noi; căci ne credem că avem bună consciință, in töte vrënd
a vieții cuviincios. Ear cu atăta mai mult vë rog si faceți 19
acësta, ca si fiŭ redat voue mai curënd.

Ear Dumnezeuŭ păcei, care a sculat din morți pre Domnul 20
nostru Iisus, pre Păstorul oilor cel mare, prin sângele aședă-
mëntului etern, Si vë facë gata spre tot lucrul bun, ca si 21
faceți voea lui, lucrând in voi ceea ce este plăcut inaintea lui,
prin Iisus Christos; căruia fie glorie in seculii seculilor. Amin.

Și vë rog, fraților, primiți cuvëntul îndemnărei; căci pe scurt 22
vam scris. Sciți că fratele Timotheiŭ este eliberat; de va veni 23
curënd, vë voiŭ vedë împreună cu el. Salutați pe toți con- 24
ducătorii vostri și pre toți sântii. Vë salută pre voi cei din 25
Italia. Harul fie cu voi toți. Amin.

Cătră Ebrei s'a scris de la Italia și s'a trimis prin Timotheiŭ.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

IACOB.

CAP. I.

*Indemnare la răbdare și veselie in suferinți, și la adevărata primire
a cuvëntului lui Dumnezeuŭ.*

Iacob serv al lui Dumnezeuŭ și al Domnului Iisus Christos, 1
celor doue-spe-dece seminții cari sânt împrăsciate, si se
bucure.

Frații mei, si aveți tot-dea-una bucurie, când cădeți in fe- 2
liurite ispite; Sciind că cercarea credinței vöstre lucrăză răb- 3
dare. Ear răbdarea si fie deplină, ca si fiți perfecti și intregi, 4
in nimic avënd lipsă.

- 5 Ear de este cineva d'între voi lipsit de înțelepciune, și cîră
de la Dumnezeu, care dă tuturor liberalminte, și nu înfruntă;
6 și i se va da. Ear și cîră în credință, nimic îndoiindu-se;
căci cel ce se îndoesce este asemenea cu valul mării, care de
7 vînturi se aruncă și se învaluesce. Acel om și nu gîndescă
8 că va primi ceva de la Domnul. Bărbatul dublu la suflet este
nestatornic în toate căile sale.
- 9 10 Laude-se fratele umilit în înălțimea sa; Și cel avut în
11 umilirea sa; căci ca flăcarea erbei va trece. Căci sora resare
cu arșiță, și uscă erba, și flăcarea ei cade, și frumusețea ei se pierde;
așa și avutul se va vesteji în căile sale.
- 12 Fericit este bărbatul, care rabdă ispită; căci cercându-se
va primi cununa vieții, care o-a promis Dumnezeu celor ce-l
13 iubesc. Nimene ispitindu-se și nu dică: Mă ispitesc de la
Dumnezeu; căci Dumnezeu este neispitit de rele, și nu ispitesc
14 pre nimene; Ci fie-care se ispitesc, fiind tras și amăgit de a
15 sa poftă. Apoi pofta concepînd, nasce păcat; ear păcatul
făptuindu-se, nasce moarte.
- 16 17 Nu vă rătăciți, frații mei iubiți. Tot darul bun și tot darul
perfect vine de sus, pogorîndu-se de la Părintele luminilor,
18 la care nu este schimbare, nici umbră de mutare. Din a sa
voe ne-a născut cu cuvîntul adevărului, ca și fim noi un felu
de primiiu al creaturilor sale.
- 19 Drept aceea, frații mei iubiți, și fie tot omul grabnic la
20 auzit, tîrziu la vorbit, tîrziu la mînie; Căci mânia omului
21 nu lucrăză dreptatea lui Dumnezeu. Pentru aceea lepădănd
tota necurăția și prisosința reuțatei, primiți cu blîndeță cu-
vîntul cel implăntat în voi, care poze mîntui sufletele vîstre.
- 22 Dar fiți făcători cuvîntului, ear nu numai ascultători, amăgind
23 pre voi înșivă. Căci de este cineva ascultător cuvîntului, și
nu făcător, acela este asemenea cu omul, care și caută fața
24 sa naturală în oglindă; Și care căutându-se pre sine s'a dus,
25 și îndată și a uitat cine era. Ear cel ce privesc în legea
cea perfectă a libertății, și rămîne într'însa, acela nefind as-
cultător cu uitate, ci făcător al lucrului, acesta va fi fericit în
lucrarea sa.
- 26 De se pare cui-va între voi a fi religios, și nu și înfrîneză
limba sa, ci și înșelă înima sa, acestuia religia este vană.
- 27 Religie curată și fără pată înaintea lui Dumnezeu și Părintele
este acesta: A cerceta pre cei orfani și pre veduve în strîmto-
rarea lor, și a se păzi pre sine nepătat de cătră lume.

CAP. II.

Credința Creștinului trebuie să fie fără căutare în fața duple legi iubirei. Credința fără fapte este inșiși în sine mortă.

1 Frații mei, și nu aveți credința Domnului nostru Iisus Chris-
 2 tos al gloriei cu făcărie. Căci de va intra în aduna-
 rea voastră vre-un om, purtând inel de aur, cu vestmânt stră-
 3 lucit; și va intra și vre-un serac cu haină proastă; Și veți
 cânta la cel ce poartă vestmânt strălucit, și 1 veți dice: Tu, po-
 4 ta, sești aici; și seracului veți dice: Tu stăi acolo, sești aici
 la picioarele mele; Aș nu sunteți părtinitori între voi? și aș
 5 nu judecați duple măsime rele? Ascultați, frații mei iubiti!
 Aș nu Dumneșeu a ales pre seraci lunei acesteia, bogați în
 6 credință și moscenitori imperăției, care o-a promis celor cel
 iubesc? Ear voi ați disprețuit pre cel serac. Aș nu bogați
 7 vș asupresc pre voi, și aceia vș trag la judecări? Aș nu ei
 8 defaimă numele cel bun, duple care sunteți chiamați? De
 impliniți legea cea regală duple scriptură: Si iubesci pre aprô-
 9 pele tșu ca însuți pre tine, bine faceți; Ear de vș făcăriți,
 comiteți păcat, condemnându-vș de lege ca nisce călcători de lege.
 10 Căci ori-cine va pădi totă legea, și va greși într'un punct
 11 s'a făcut tuturor vinovat. Căci cel ce a șis: Si nu comiți a-
 uciți: te-ai făcut călcător leșei.

Aș si vorbiți și așa si faceți ca cei ce vor si se judece prin 12
 legea libertăței. Căci va avș judecată fără milă cel ce nu face 13
 milă; și mila se laudă contra judecăței.

Ce folos este, frații mei, de ar dice cineva, că are credință, 14
 ear fapte nu are? aș pôte credința si'l mântuescă? De va fi 15
 vre-un frate seș soră goli și în lipsă de hrana cea de tôte șilele,
 și li va dice cineva d'între voi: Mergeți în pace, încălșiti-vș și 16
 saturați-vș; înse voi nu li-ați da cele necesare pentru corp,
 care-ți folosul? Aș și credință, dacă nu are fapte, este mortă 17
 de sine inșiși. Va dice cineva: Tu ai credință, ear eș am 18
 fapte; arată-mi credința ta fără faptele tale, și eș 1ți voiș arata
 credința mea prin faptele mele. Tu crești că Dumneșeu unul 19
 este, bine faci; și demonii cred și se cutremură. Voiesci dar 20
 si înțelegi, O omule deșerte, că credință fără fapte este mortă?
 21 Abraam părintele nostru aș nu s'a îndreptat prin fapte, când
 a oferit pre Isaac fiul seș pe altar? Vești că credința lucra 22
 d'impreună cu faptele lui, și prin fapte s'a perfecționat credința?
 23 Și s'a implinit scriptura, care dice: Și a creșut Abraam lui Dum-
 neșeu, și i s'a considerat ca dreptate, și amic lui Dumneșeu
 s'a chiămat. Vedești dar, că prin fapte se îndreptăză omul, 24
 ear nu numai prin credință. Asemenea încă și Rahab, me-
 25 retricea, aș nu s'a îndreptat prin fapte, primind pre cei trimiși,

- 26 și scoțându-î pe altă cale? Căci precum corpul fără spirit este mort, așa și credința fără fapte este mîrtă.

CAP. III.

Limba p te vesti multe rele. Caracterul de înțelepciune ce vine de sus.

- 1 Frații mei, nu fiți mulți învățatori, sciind că vom si luăm
2 m i mare condamnare. Căci in multe greșim toți. De
3 nu greșesc cineva in cuv nt, acesta *este* bărbat perfect, * i* p te
4 a'și  nfr na și tot corpul.  ca cailor punem fr nele in gur ,
5 ca si ni se supue; * i printr' nsele*  ntorcem tot corpul lor.  ca
6 * i cor bile, deși s nt* atît de mari, * i se împing* de v nturi vio-
7 lente, tot se întorc de prea-mică c rm  încotro voiesce c rmașul.
8 Așa * i limba mic membru este*, dar mult se laudă.  ca pucin
9 foc, * i c t de mare materie arde!* * i limba este* foc, o lume
10 a nedrept ței: * sa se află limba inre membrii nostri,  nc t spurc *
11 *tot corpul,  i aprinde cursul firei,  i este însași aprinsă de focul*
12 *iadului.* Căci natura tuturor f reilor * i a paserilor,  i a t r -*
13 *t relor,  i a pescilor, se domolesce,  i s'a domolit de  meni.*
14 Ear limba nimene din  meni nu o p te domoli; *este o  nfr -*
15 *nată reutate, plină de otrava aduc tore de m rte.* Cu dinsa
bine-cuv nt m pre Dumne  u * i Părintele,  i cu dinsa bleste-*
16 *m m pre  meni, cari s nt făcuți duple imaginea lui Dumne  u.*
17 Dintr'aceeași gur  ese bine-cuv ntarea * i blestemul.* Frații mei,
18 acesteia nu trebuie si fie  sa. A  d r  izvorul p intr'aceeași
19 gur  izvoresce dulce * i amar?* A  d r  p te, frații mei, smo-
20 chinul si producă masline? se  vița de vie smochine?  sa nici
un izvor nu p te face apă sărată * i dulce.*
21 Cine *este*  nțelept * i bine-sciitor inre voi?* si'și ar te din viața
22 cea bună faptele sale in bl ndeța  nțelepciunii. Dar de aveți
23 zel amar * i c rt  in  nimile v stre, nu vă lăudați, nici mințiți*
24 *contra adev rului.* Ac sta nu este înțelepciunea, ce se po-
25 *gări din sus, ci este p m ntesc , simțual , demonesc .* Căci
26 *unde este* zel amar * i c rt , acolo este* neor nduel  * i tot lucrul*
27 *r  .* Ear  nțelepciunea cea de sus  nt i  este curată, ap i
28 *pacifică, bl nd , lesne de convins, plină de milă  i de fructe*
bune, fără părtinire * i fără f c rie.* Ear fructul drept ței se
s m n  in pace de c tr  cei ce fac pace.

CAP. IV.

Despre neuniri  i certe. Acela păcătuesc carele scie a face binele si nu'l face.

- 1 De unde vin resbele * i sf di inre voi?* a  nu de aici, din
2 poftele v stre, cari se luptă in membrii vostri? Voi
pofțiți, * i nu aveți; ucideți  i  vidiați,  i nu puteți dob ndi;*
v  sf diți * i faceți* resbele, * i nu aveți, pentru-că nu cereți;*

Voi cereți, și nu primiți, pentru-că rău cereți, ca și consumați 3
 în poftele voastre.
 Adulterilor și adulterelor, ați nu știți, că amicia lumii ini- 4
 micia este cătră Dumnezeu? deci ori-care va vré si fie amic
 lumii se face inamic lui Dumnezeu. Ați vi se pare, că scrip- 5
 tura îndesert vorbesce: Spiritul cel ce locuesce în noi poftesce
 spre invidie? Înse mai mare har dă. Pentru aceea dăce: 6
 Domnul se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Su- 7
 puneți-vé drept aceea lui Dumnezeu. Opuneți-vé diabolului, și
 va fugi de la voi. Apropiati-vé de Dumnezeu, și se va apro- 8
 pia de voi. Curățiți-vé mânilé, păcătoșilor; și vé purificați âni-
 mile voastre, cei dupli la suflet. Fiți suferinți, și lăcrimați, și 9
 plângeți; risul vostru si se întorcé spre jale, și bucuria voastră
 în întristare. Umiliți-vé înaintea lui Dumnezeu, și el vé va 10
 înălța.

Nu vorbiți de rău unul pre altul, fraților; cel ce vorbesce 11
 de rău pre fratele său, și judică pre fratele său, vorbesce de
 rău legea, și judică legea; ear dacă judici legea, nu esci făcê-
 tor legei, ci judicător. Unul este legislatorul, care pôte mân- 12
 tui și perde; ear tu cine esci, care judici pre altul?

Veniți acum cei ce dăceți: Astă-đi său mâne vom merge în- 13
 tr'acel oraș, și vom sedé acolo un an, și vom neguțatori, și vom
 câștiga; Cari nu știți ce se va întâmpla mâne; căci ce este 14
 viața voastră? Este abur, care în pucin se arată, și după aceea
 pere. În loc de a dăce voi: De va vré Domnul și vom trăi, 15
 vom face acésta său aceea. Acum vé lăudați în trușia 16
 voastră; ori-ce asemenea laudă este rea. Drept aceea celui ce 17
 scie a face bine, și nu'l face, îi este păcat.

CAP. V.

*Rea întrebuințare a bogățiilor. Răbdare în necasuri. Rugăciuni
 pentru bolnavi. Mărturisirea păcatelor.*

Veniți acum, bogăților, plângeți și vé tânguți de nenoro- 1
 cirile ce vor si vie asupra voastră. Avușia voastră a pu- 2
 treșit, și vestimentele voastre le-au mâncat molile. Aurul și 3
 argintul vostru a ruginit; și rugina lor va fi mărturie asupra
 voastră, și va consuma corpurile voastre ca focul. Ați strîns te- 4
 saur la ăilele cele de pe urmă. Eca plata lucrătorilor celor
 ce au secerat țerînile voastre, carea o ați oprit, strigă; și strigă- 5
 rile secerătorilor au intrat în urechile Domnului Sabaoth. 6
 Ați trăit în desfătări și disfrânări pe pământ; v'ați nutrit ca în
 quia junghierei. Ați condamnat și ați omorit pre cel drept; 7
 și el nu s'a oppus voue.
 Drept aceea, frații mei, fiți îndelung-răbdători până la ve-
 nirea Domnului. Eca agricultorul ascéptă fructul cel scump al

- pământului, îndelung-răbdând pentru dînsul, până ce va primi plôe timpurie și tîrîdie. Decî și voi răbdați îndelung; întăriți-vî a-
- 8 nimile vîstre; cîci venirea Domnului s'a apropiat.
- 9 Nu oftați unul contra altuia, fraților, ca si nu vî condem-
- 10 nați; eca judecătorul stă înaintea ușilor. Luați spre esemplu
- de suferinți și de îndelungă-răbdare pre profeții cari au vorbit
- 11 in numele Domnului. Eca fericim pre cei ce au răbdat. De
- răbdarea lui Iob ați auzit, și finitul Domnului ați vîdut; cîci
- Domnul este mult milostiv și îndurat.
- 12 Ear mai 'nainte de tôte, frații mei, si nu vî jurați, nici pe
- ceriî, nici pe pămînt, nici cu alt ori-care jurămînt; ci fie al
- vostru da, da; și nu, nu, ca si nu cădeți in cîndemnare.
- 13 De suferi cineva între voi? si se rîge. De este cineva ve-
- 14 sel? si psalmodieze. De este cineva bolnav între voi? si chiă-
- me presbiterii bisericeî; și si se rîge pentru dînsul, ungendu-l
- 15 cu oleu in numele Domnului. Și rugăciunea credinței va mîn-
- tui pre cel bolnav, și Domnul il va rădica; și de va fi făcut
- 16 pîcate, i se vor erta. Mărturisiți-vî unul altuia pîcatele și
- vî rugați unul pentru altul, ca si vî vindecați. Mult pôte ru-
- 17 găciunea cea eficace a dreptului. Ilie era om asemenea pîti-
- mași ca noi, și s'a rugat ferbinte, ca si nu ploae; și nu a plouat
- 18 pe pămînt trei ani și șese luni. Și earăși s'a rugat, și cerul
- a dat ploae, și pămîntul a produs fructul seû.
- 19 Fraților, de se va rătăci cineva între voi de la adevîr, și'l
- 20 va întorci cineva; Si scie, că cel ce a întors pre pîcîtos de
- la rătăcirea căiei sale, va mîntui suflet din mîrte, și va aco-
- peri mulțime de pîcate.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNTĂIA A LUI

PETRU.

CAP. I, II.

Despre renascere. Despre încercarea credinței noastre. Datoriile celor renăscuți, ale celor supuși, ale servitorilor și ale altora.

- 1 **P**etru, apostol al lui Iisus Christos, nemernicilor celor im-
- 2 prinția; Aleși duple prescința lui Dumnegeu Pîrintelu, in
- sănțirea Spiritului, spre ascultarea și stropirea sîngelui lui Iisus
- Christos: Har fie voue, și pace si se înmulțescă.
- 3 Bine-cuvîntat fie Dumnegeu și Pîrintele Domnului nostru
- Iisus Christos, care duple mare mila sa ne-a renăscut spre spe-

nauă vie, prin învierea lui Iisus Christos din morți, Spre mo-
 scenire nestrăicătă, și nepătată, și nevastă, păstrată în ce-
 riuri pentru voi; Cari sunteți pășiți cu puterea lui Dumnezeu
 prin credință spre mântuire, gata a se descoperi în timpul de
 pe urmă; In care vă bucurați, deși acum pentru pucin timp,
 dacă trebuie și fie, sunteți amăriți prin feliurite ispite; Ca
 cercarea credinței vóstre cea cu mult mai prețioasă decât aurul
 cel peritor și care se cercă prin foc, si se afle spre laudă și
 onoare și glorie în arătarea lui Iisus Christos; Pre care ne-
 reșându-l il iubiți; in care înse credend, deși acum nu'l vedeți,
 vă bucurați cu bucurie nespūsă și glorioasă; Dobândind scopul
 credinței vóstre, mântuirea sufletelor vóstre.

Pentru care mântuire au căutat și au cercetat profeții, cari
 au profețit despre harul ce vi era hotărît; Cercetând in care
 și in ce felii de timp li arăta Spiritul lui Christos cel dintr'înșii,
 mai 'nainte vestind suferințele lui Christos și gloria de pe urmă;
 Căroră s'a descoperit, că nu lor însuși, ci noue serviau in a-
 ceasta cari acum se vestesc voue, prin cei ce v'au predicat e-
 vangelia prin Spiritul Sânt trimis din ceriuri; spre care doresc
 ângerii si privescă.

Pentru aceea incingend cóssele cugetului vostru, fiți treji,
 și acceptați cu speranță deplină harul, care vi se aduce in ară-
 tarea lui Iisus Christos; Ca fiii ascultători neconformându-vă cu
 poștele cele de mai 'nainte ale necunoscinței vóstre; Ci precum
 cel ce v'a chiamat este sânt, așa și voi fiți sânti in totă petre-
 cerea. Căci scris este: Fiți sânti, că eu sânt sânt.

Și dacă invocați pre Părintele, care judică fără părtinire
 dupre lucrul fie-căruia, si petreceți timpul înstrăinării vóstre cu
 frică; Sciind, că nu cu cele stricătore, precum argint și aur,
 v'ați rescumpărat de petrecerea vóstră deșertă tradițională;
 Ci cu scumpul sânge al lui Christos, ca al unui miel inocent
 și nepătat; Care era hotărît mai 'nainte de întemeierea lu-
 mei, dar s'a arătat in anii cei de pe urmă pentru voi, Cari
 printr'insul ați creșt in Dumnezeu, care l-a înviat din morți
 și l-a dat glorie, ca credința și speranța vóstră si fie in Dumnezeu.

Deci curățind sufletele vóstre cu ascultarea adevărului prin
 Spirit, spre nefăcarnica iubire de frați, din ânimă curată iubi-
 ti-vă unul pre altul ferbinte; Fiind renăscuți nu din semință
 stricăciosă, ci din nestricăciosă, prin cuvântul lui Dumnezeu
 cel viu, care remâne in etern. Căci tot corpul este ca erbă,
 și totă gloria omului ca flórea erbei; Erba se uscă, și flórea
 ei cade; Ear cuvântul Domnului remâne in etern. Și acesta
 este cuvântul cel ce vi s'a vestit.

Deci lepădând totă reutatea și totă viclenia, și făcările, II
 și invidiile, și vorbirea de rău, Ca nisce prunci de 2

- curând născuți, doriți laptele rațional și nefalsificat, ca și creșteți prin el; Dacă într'adevăr ați gustat, că Domnul *este bun*.
- 4 Cătră care apropiindu-vă, *ca cătră o piatră vie*, deconsiderată
- 5 într'adevăr de omeni, ear alasă la Dumnezeu și prețioasă; Și voi înși-vă ca nisce pietre vii, vă edificați casă spirituală, preție
- 6 sântă, si oferiți sacrificii spirituale, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Christos. Pentru acesta se și cuprinde în scripturi: Eca
- 7 puii în Sion piatră anghiulară, alasă, prețioasă; și cel ce va crede în ea nu se va rușina. A voastră *este onorea* celor ce
- 8 credeti; ear celor necredincioși, piatra ce o ați deconsiderat ziditorii, acesta s'a făcut piatră anghiulară; Și piatră de potecnire și piatră de struncinare celor ce se potecnesc de cuvânt,
- 9 fiind neascultători; spre care sunt și hotărâți. Ear voi *sunteți* neam ales, preție regală, națiune sântă, popor câștigat, ca si vestiți bunătățile celui ce v'a chiămat din întunecet la lumină;
- 10 Cari odinioară nu erați popor, ear acum *sunteți* poporul lui Dumnezeu; cari erați nemiluți, ear acum *sunteți* miluiți.
- 11 Iubiților, *vă indemn* ca pre nisce înstrăinați și perigrini si vă feriți de poftetele cele trupesci, cari se luptă contra sufletului;
- 12 Având petrecerea voastră bună între ginte; ca fiind voi calomniați ca nisce făcători de rele, ei, vădend faptele *voastre* cele bune, si glorifice pre Dumnezeu în ziua cercetărei.
- 13 Deci supuneți-vă la totă ordinea omenescă pentru Domnul;
- 14 ori Imperatului, ca celui mai pe sus; Ori guvernătorilor, ca celor trimiși de el spre pedepsirea făcătorilor de rele, și spre
- 15 laudă făcătorilor de bine. Căci așa este voea lui Dumnezeu, ca cu facerea de bine si amuțiți necunoscinta omenilor celor
- 16 fără de minte; Ca cei liberi, și nu ca cum ați avé libertatea
- 17 ca un acoperiment reutăței, ci ca servii lui Dumnezeu. Respectați pre toți; iubiți frăția; temeți-vă de Dumnezeu; onorați pre Imperatul.
- 18 Servitorilor, supuneți-vă stăpânilor *voștri* cu totă frica, nu
- 19 numai celor buni și blânți, ci și celor aspri. Căci acesta este har, de răbdă cineva tristeță pentru conștiința cătră Dumnezeu, su-
- 20 ferind cu nedreptate. Căci ce laudă *este*, dacă greșind și pedepsindu-vă, veți răbda? Inse dacă bine-făcend și suferind veți
- 21 răbda, acesta este bine-primit înaintea lui Dumnezeu. Spre această v'ați chiămat; căci și Christos a suferit pentru noi, lăsându-ni
- 22 esemplu, ca si urmați urmelor lui; Care nu a făcut
- 23 păcat, nici s'a aflat vicleșug în gura lui; Care insultat fiind, nu a contra-insultat; suferind, nu a amenințat; ci se supunea
- 24 celui ce judică drept; Care însuși a rădicat păcatele noastre cu corpul seî pe lemn, ca noi disfacându-ne de păcate, si trăim
- 25 în dreptate; cu a cărui rană v'ați vindecat. Căci erați ca

nisce oi rătăcite; Inse v'ați întors acum la Păstorul și Episcopul sufletelor văstre.

CAP. III.

Datoriile femeilor și ale bărbaților. Îndemnare la dragostea de frati și la suferirea cu răbdare.

Asemenea, femeilor, supuneți-vă bărbaților vostri; ca, dacă unii nu ascultă cuvântul, fără de cuvânt si se dobândescă prin petrecerea femeilor; Vădând petrecerea voastră cea curată unită cu frică. Al cărora ornament si fie nu impletirea din afară a părului, și întrebuițarea lucrurilor de aur, seu îmbrăcarea vestmintelor; Ci omul cel ascuns al animei, care constă in nesticarea spiritului blând și lin; această este înaintea lui Dumnezeu de mult preț. Căci așa odinioară și santele femei, cari sperau in Dumnezeu, se ornau, supuindu-se bărbaților lor; Precum Sarra asculta pre Abraam, chiamându-l domn; căreia sunteți fi, dacă faceți bine, și nu vă temeți de nimic.

Asemenea, bărbaților, iocuiți împreună cu dinsele cu chibșuina, dând onore femeii ca unui vas mai slab, și comoscenitoare ale harului vieții, ca si nu se impiedice rugăciunile văstre.

In fine, toți si fiți cu un cuget, milostivi, iubitori de frați, îndurători, umiliți; Neresplăbind rău pentru rău, seu insultă pentru insultă, ci din contra, bine-cuvântând; sciind că spre această sunteți chiamați, ca si moscenii bine-cuvântarea. Căci cel ce voiesce si iubescă viața, și si vedă zile bune, si și oprască limba sa de la rău, și buzele sale si nu vorbescă violenție; Si se abat de la rău, și si facă bine; si caute pacea, și si o urmeze. Căci ochii Domnului sunt spre cei drepti, și urechile lui spre rugăciunea lor; ear fața Domnului este contra celor ce fac rele. Și cine este cel ce vi va face rău, de veți fi următori binelui? Ci de veți suferi pentru dreptate, fericiți veți fi; și si nu vă temeți de dinșii, nici si nu vă turburați; Ci si sântiți pre Domnul Dumnezeu in animile văstre, și si fiți gata pururea a da responsa la cel ce vi cere cuvânt despre speranța voastră, cu blândete și cu frică; Având conștiință bună, ca, când vă calomniează ca pre nisce făcători de rele, si se rușineze cei ce hulesc petrecerea voastră cea bună in Christos. Căci mai bine este, dacă voiesce Dumnezeu, ca si suferiți făcând bine, ear nu făcând rău.

Căci și Christos odată a suferit pentru păcate, cel drept pentru cei nedrepți, ca si ne aducă la Dumnezeu, omorindu-se cu corpul, ear înviind cu spiritul. In care s'a și dus, și a predicat spiritelor din închisore; Celor ce fuseseră neascultători odinioară, acceptând îndelungă-răbdarea lui Dumnezeu in zilele lui Noe, precând se făcea arca, in care pucine, adică opt

- 21 suflète, s'aũ mântuit prin apă; A căreia antitip, botezul, și acum ne mântuesce, (nu lepădarea necurăției corpului, ci respunsul unei bune conștiințe către Dumnezeu,) prin învierea lui
- 22 Iisus Christos; Care șede d'a dreapta lui Dumnezeu, după ce s'a suit la ceriũ, supuindu-i-se ăngerii și stăpânile și puterile.

CAP. IV.

Indemnare spre a trăi în trezvie, în priveghiere și în rugăciuni.

- 1 **D**eci fiind-că Christos a suferit pentru noi în corp, înarmați-vă și voi cu același cuget; căci cel ce a suferit în corp a încetat de păcat; Ca și nu mai trăescă restul timpului *seu* în corp după poftele omenești, ci după voea lui Dumnezeu. Căci destul *ni* este, că în timpul cel trecut al vieții am împlinit voea păgânilor, ămbland în disfrânări, în poftă, în beții, în ospete, în beuturi, și în cele urite a idolatriei;
- 4 Pentru care se minună că nu alergați cu *dinșii* la același escos de disfrânare, defăimându-ră. Cari vor da sémă la cel ce este gata să judece pre cei vii și pre cei morți. Căci și spre această s'a predicat evanghelia morților, ca și se judece după om în corp, înse și vieze după Dumnezeu în spirit.
- 7 Ear fînitul tuturor s'a apropiat; deci fiți treji, și priveghiați spre rugăciune. Ear mai 'nainte de tôte, aveți dragoste ferbinte între voi; căci dragostea acopere mulțime de păcate.
- 9 10 I'ți iubitori de străini între voi fără de murmur. Fie-care precum a primit darul, si'l întrebuințați unul pentru altul, ca nise buni îngrijitori ai harului celui variat al lui Dumnezeu.
- 11 De vorbește cineva, *și vorbească* ca cuvintele lui Dumnezeu; de servește cineva, *și servescă* ca din puterea care o dă Dumnezeu; ca în tôte și se glorifice Dumnezeu prin Iisus Christos, căruia fie gloriă și domnie în seculii seculilor. Amin.
- 12 Iubiților, nu vă mirați de aprinderea spre ispită ce vi se
- 13 întemplă, ca de o întemplare străină; Ci *mai bine* bucurați-vă, fiind-că participați la suferințele lui Christos; ca și în arătarea gloriei lui și vă veseliți cu bucurie mare. De sunteți defăimați pentru numele lui Christos, fericiți *sunteți*; căci spiritul gloriei și al lui Dumnezeu repausă preste voi; din partea lor se hulesce, ear din partea voastră se glorifică. Ear nimene din voi și nu suferă ca ucigaș, seũ fur, seũ făcător de rele, seũ observător de cele străine; Ear dacă ca un Creștin, și nu se rușineze; ci *mai bine* și glorifice pre Dumnezeu în această privință. Căci timpul *a venit*, ca și se începă judicata de la casa lui Dumnezeu; ear dacă *începe* mai întâiu de la noi, care va fi fînitul celor ce nu ascultă de evanghelia lui Dumnezeu? Și dacă dreptul abia se mântuesce, cel împios și păcătos unde se

va arăta? Pentru aceea și cei ce sufer după voea lui Dum- 19
neșeu, și și încredințează sufletele lor lui ca unui Creator cre-
dincios în facerea de bine.

CAP. V.

*Datoriile presbiterilor bisericii și ale tinerilor. Îndemnare la trezvie
și la priveghiere.*

Pre presbiterii cei d'între voi îi îndemn, ca cel ce sînt 1
împreună presbiter, și martur al suferințelor lui Christos,
și pîrtaș al gloriei celei ce va și se descopere; Păstoriți 2
turma lui Christos cea d'între voi, priveghiînd *asupra*-î, nu cu
sila, ci de voe, nu din interes rîu, ci cu promptitate; Nici 3
așa ca cum ați domina preste parochii, ci făcîndu-vă exemple
turmei. Apoi cînd se va arăta Păstorul cel mare, veți primi 4
cununa gloriei cea nevestejită.

Asemenea cei mai tîneri, supuneți-vă celor mai bătrîni. Toți 5
și vă supuneți unul altuia, și îmbrăcați-vă cu umilință; căci Dum-
neșeu se opune celor mândri, și dă har celor umiliți. Drept 6
aceea umiliți-vă sub mîna cea tare a lui Dumnezeu, ca si ve
înălța la timp; Tîntă grija vîstră aruncați-o spre dînsul; căci 7
el se îngrijesce pentru voi.

Fiți treji, priveghiați, căci adversarul vostru diabolul ca un 8
leu rîcnînd âmblă, căutînd pre cine si înghiț; Căruia oppu- 9
neți-vă, tari fiind în credință, sciînd că aceleși suferinți întim-
pină și cei-l-alți frați ai voștri din lume.

Ear Dumnezeu a tot harul, care ne-a chiămat la gloria sa 10
cea eternă prin Christos Iisus, acela pre voi, după ce ați su-
ferit pucin, si ve dirigă, si ve întărescă, si ve face puternici, si
re întemeieze. Aceluia *fie* glorie și domnie în seculi seculi 11
lor. Amin.

Prin Silvan, credinciosul frate, precum socotesc, am scris 12
voue pucin, îndemnîndu-vă și adevîrînd, că acesta este adevă-
ratul har al lui Dumnezeu, în care stați. Vă salută pre voi 13
biserica din Babilon cea împreună alésă; și Marcu fiul meu.
Salutați-vă unul pre altul cu sărutarea dragostei. Pace *fie* voue 14
tuturor celor în Christos Iisus. Amin.

EPISTOLA GENERALA

A DOUA A LUI

PETRU.

CAP. I.

Valoarea învățăturii Creștine. Fructele credinței. Importanța măr-turiei socalor lui Iisus și a profeșilor.

- 1 **S**imon Petru, servitor și apostol al lui Iisus Christos, celor
ce au dobândit asemenea credință cu a noastră, intru drep-
tatea Dumnezeului nostru și a Mântuitorului Iisus Christos:
- 2 Har fie voue, și pace si se înmulțescă prin cunoștința lui Dum-
neșu și a Domnului nostru Iisus Christos.
- 3 Precum dumnezeesca putere a lui ni-a dăruit tôte cele ce
sunt spre viață și spre pietate, prin cunoștința celui ce ne-a
- 4 chemat duple glorie și virtute; Prin cari ni s'au dăruit mari și
scumpe făgăduinți; ca prin acestea si ve faceți părtași dumne-
deescei naturi, fugind de corupțiunea cea din lume prin poftă.
- 5 Și pentru acesta întrebuițând totă silința, adăogiți la credința
- 6 voastră virtutea, ear la virtute cunoștința; Ear la cunoștința
- 7 înfrânarea; ear la înfrânare răbdarea; Ear la răbdare pietatea;
ear la pietate iubirea frățescă; ear la iubirea frățescă dragostea.
- 8 Căci acestea fiind intru voi și abundând, ve vor face a nu fi
nici leneși nici ne-fructiferi in cunoștința Domnului nostru Iisus
- 9 Christos. Căci cel ce nu are acestea este orb și scurt la ve-
- 10 dere, și uită curățirea păcatelor sale celor de demult. Pentru
aceea, fraților, mai mult siliți-ve si faceți sigură chemarea și
alegerea voastră; căci acestea făcând, nu ve veți potecni nici o-
- 11 dată; Căci ast-feliu se va da voue deplină intrare in eterna
împărăție a Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos.
- 12 Pentru aceea nu voi neglijă a vi aduce aminte pururea de
acestea, măcar că știți, și sunteți întăriți intr'acest adevăr.
- 13 Înse mi se pare a fi cu dreptul, până când sunt intr'acest cort,
14 a ve discepta cu aducerea aminte; Șciind că preste puciu
voi depune acest cort al meu, precum și Domnul nostru Iisus
- 15 Christos mi-a arătat. Ear me voi sili, ca, după trecerea mea
din viață, si puteți tot-dea-una a ve aduce aminte de acestea.
- 16 Căci noi nu urmând fabulelor maestrite v'am făcut cunoscut
puterea și venirea Domnului nostru Iisus Christos, ci marturi
17 oculari fiind ai majestății acestuia. Căci a primit de la Dum-
neșu Părintele onóre și glorie, viind către dînsul o asemenea
voce de la gloria cea mărță: Acesta este Fiul meu cel iubit,

în care am bine-voit. Și această voce noi o-am auzit din ceriș 18
 pogorîndu-se, fiind cu dînsul în muntele cel sînt.
 Și acum mai sigur ni este cuvîntul cel profetesc, la care 19
 bine faceți luînd amînte, ca la o lumină ce strălucesce în loc
 întunecos, până ce ziua va lumina, și luceaferul va răsări în
 tru ănimile vîstre; Sciind această mai întăi, că ori-ce pro- 20
 feție a scripturii nu este de dislegare particulară; Căci nu 21
 prin voea omenilor s'a făcut cînd-va profetie; ci purtați de
 Spiritul Sînt aû vorbit omenii cei sînți ai lui Dumnezeu.

CAP. II.

*Predicere despre venirea de învățători minciunoși. Caracterul și pe-
 depsa lor.*

Înse aû fost și profeți minciunoși în popor, precum și între 1
 voi vor fi învățători minciunoși, cari pe ascuns vor intro-
 duce eresuri pernicioase, lepădându-se de Domnul ce i-a re-
 scumpărat, și aducîndu-și lor grabnică pierdere. Și dupre dis- 2
 trînările lor vor urma mulți; din cauza cărora se va defăima
 calea adevărului. Și prin avariție cu cuvinte fictive vî vor 3
 precupi pre voi; a cărora judicata, încă de demult hotărîtă, nu
 întărdă, nici pierderea lor nu dormiteză.
 Căci dacă Dumnezeu pre ângerii, cari aû pecatuit, nu i-a 4
 cruțat, ci cu lanțurile întunecului legându-i, i-a aruncat în
 tartar, și i-a trădat spre a se pădi la judicată; Și lumea cea 5
 vechă nu a cruțat-o, ci pre Noe al optulea predicator al dreptății
 i-a pădit, aducînd diluviu asupra lunei împioșilor; Și orașele 6
 Sodomei și ale Gomorei reducîndu-le în cenușă, le-a condamnat
 spre pierdere, făcîndu-le esemple celor ce vor si petrecă în im-
 pietate; Și pre dreptul Lot, ce era chinuit de petrecerea cea 7
 distrînată a celor vițioși l-a scăpat; (Căci dreptul acela lo-
 cuind între diușii, și vîdînd și auzînd de faptele lor cele fără- 8
 de-lege își muncea sufletul seû cel drept din di în di;) Scie
 Dumnezeu a scăpa de ispită pre cei pioși, ear pre cei nedrepți
 aî pădi la ziua judicăței, spre a se pedepsi; Cu atăta mai 10
 mult nu va cruța pre cei ce ămbălă trupesce în poște necurate,
 și disprețuesc domnia; îndrăzneți, aroganți fiind, nu se cutre-
 mură a vorbi de reû autorității. Pre cînd ângeri, cari aû mai 11
 mare putere și tărie, nu aduc pîră hilitore asupra lor înaintea
 Domnului. Ear acestia ca nisce dobitoce fără de minte și 12
 sensuale, născute spre cotropire și stricate, vorbesc de reû de
 cele ce nu înțeleg; și în corupțiunea lor se vor perde; Și vor 13
 primi plata nedreptăței; plăcerea socotind disfatrea cea de
 toate dîlele; pătați și vițioși fiind, se disfatéză cu înșelăciunile
 lor, ospătându-se cu voi; Ochi avînd plini de adulteriu, și 14
 neputînd inceta de la păcat; ademenind sufletele cele nestatornice,

- 15 având inimă deprinsă în avaritie, fii blestemului; Cari au lăsat calea cea dreaptă, și au rătăcit, urmând pe calea lui Balaam
 16 al lui Bosor, care a iubit plata nedreptății; Ear s'a muștră pentru fără-de-legea lui; asinul cel mut vorbind cu voce ome-
 17 nescă a oprit nebunia profetului. Acestia sunt izvoare fără de apă; nori cari se poartă de vifor; cărora se păstrează negura
 întunerecului în etern.
- 18 Căci vorbind *cuvinte* îngânate ale deșertăciunii, ademenesc prin poște trupesci, și prin multe disfrânări pre cei ce d'abia
 19 au scăpat de cei ce trăesc în rătăcire. Făgăduindu-li libertatea, ei însuși sunt sclavi ai stricăciunii; căci de care este
 20 învins cineva, de acela s'a și aservit. Că dacă după ce au scăpat de la necurăția lumei prin cunoștința Domnului și Mântuitorului Iisus Christos, în acelea earăși incurcându-se se înving,
 21 li s'au făcut cele de pe urmă mai rele decât cele d'întăiu. Căci mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptății, decât, după ce o au cunoscut, a se întorce înapoi de la sântul comandament
 22 ce li s'a dat. Ear li s'a potrivit adevărul proverbului: Cănele s'a întors la vomitura sa, și porcul scăldat la tăvelitură în tină.

CAP. III.

Batjocoritori ce vor veni în zilele de pe urmă. Despre a doua venire a lui Iisus Christos, și despre reînnoirea tuturor lucrurilor.

- 1 **A**căsta a doua epistolă, iubiților, vi scriu acum; în care discept mintea voastră cea curată cu aducerea a minți;
 2 Ca și ve aduceți aminte de cuvintele cele mai 'nainte vorbite de sântii profeți, și de comandamentul nostru, cari suntem a
 3 postoli ai Domnului și Mântuitorului; Acăsta mai 'nainte știind, că vor veni în zilele cele de pe urmă batjocoritori, am-
 4 blând duple poștele lor, Și dicând: Unde este promisiunea venirii lui? căci de când părinții au adormit, toate rămân așa
 5 precum *au fost* din începutul creațiunei. Căci ei nu voiesc a ști această, că prin cuvântul lui Dumnezeu ceriurile au fost de
 6 demult, și pământul s'a așezat din apă și prin apă; Prin carea
 7 lumea cea de atunci cu apă înecându-se s'a perdut. Ear ceriurile și pământul de acum printr'același cuvânt sunt păstrate, pădindu-se pentru foc în ziua judecății și a pierderii omelor celor împioși.
- 8 Ear, iubiților, despre această și nu fiți în necunoștință, că înaintea Domnului o *di este* ca o mie de ani, și o mie de ani ca o di. Nu va întârzia Domnul făgăduința sa, precum unii socot că întârziă; ci rabdă îndelung pentru noi, nevrând a se
 10 perde cineva, ci ca toți și vie la pocăință. Și va veni ziua Domnului ca un fur noptea; în care ceriurile vor trece cu su-

net mare, și elementele se vor topi ardând; și pământul și lucrurile cele de pe dinsul vor arde.

Deci dacă toate acestea se vor disființa, ce feliu trebuie să fiți voi în sânta petrecere și pietate, Asceptând și grăbindu-vă spre venirea gliei lui Dumnezeu, în care ceriurile ardând se vor disființa, și elementele se vor topi ardând? Inse noi, după promisiunea lui, asceptăm ceriuri noue și pământ nou, în care locuiesc dreptatea.

Pentru aceea, iubiților, acestea asceptând, siliți-vă ca și vă aliați înaintea lui în pace, nepătați și fără de prihană, Și si socotiți că îndelung-răbdarea Domnului nostru este mântuire; precum și iubitul nostru frate Pavel după înțelepciunea dată lui l'a scris; Precum și în toate epistolele sale, vorbind de acestea; în cari sunt unele greș de înțeles, pre cari cei ignoranți și nestatornici le pervertesc, ca și pre cele-l-alte scripturi, spre a lor perflare.

Deci voi, iubiților, acestea mai înainte sciind, pădiți-vă, ca nu și voi, ademeniți fiind cu rățacirea celor rei, și cădeți de la statornicia voastră. Ci și creșteți în harul, și în cunoștința Domnului și Mântuitorului nostru Iisus Christos. Acestuia fie glorie și acum și în etern. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

ÎNȚĂIA A LUI

I O A N .

CAP. I.

Cuvântul vieței, communiunea cu Christos, și mărturisirea păcatelor noastre.

Ceea ce era din început, ce am auzit, ce am vădut cu ochii nostri, ce am privit, și mâinile noastre au pipăit, în privirea cuvântului vieței; (Căci viața s'a arătat, și o-am vădut, și mărturisim, și vestim voue viața cea eternă, care era la Părintele, și s'a arătat noue;) Ceea ce am vădut și am auzit vestim voue, ca și voi să aveți communiune cu noi; și communiunea noastră este cu Părintele, și cu Fiul lui, Iisus Christos. Și acestea scriem voue, ca bucuria voastră să fie deplină. Și acesta este vestirea care am auzit de la dinsul și anunțăm voue, că Dumnezeu este lumină, și într'insul nu este nici-o întunecime. De vom dice, că avem communiune cu dinsul, și âmbălăm în întunec, mințim, și nu facem adevărul; Ear de vom âmbla în lumină precum el este în lumină, avem com-

munione unii cu alții, și sângele lui Iisus Christos, Fiului său, ne curățește de tot păcatul.

8 De vom dice, că nu avem păcat, ne înșelăm pre noi înșine,
9 și adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre,
el este credincios și drept, și ni erte păcatele, și si ne curățească
de totă nedreptatea. De vom dice că nu am păcătuit, îl fa-
cem minciunos, și cuvântul lui nu este în noi.

CAP. II, III.

Fericirea cea mare a fiilor lui Dumnezeu, și cugetarea ce-i distinge.

- 1 Copiii mei, acestea vi scriu, ca si nu păcătuiți. Și de pă-
cătuesce cineva, avem mijlocitor către Părintele, pre Iisus
- 2 Christos cel drept. Și acesta este împăcarea pentru păcatele
nóstre; și nu numai pentru ale nóstre, ci și pentru ale toatei lumi.
- 3 Și pentru acesta scim că 'l-am cunoscut, de vom pădi co-
4 mandamentele lui. Cel ce dice: 'L-am cunoscut, și coman-
damentele lui nu le pădesce, este minciunos, și adevărul nu este
- 5 într'insul. Ear cel ce pădesce cuvântul lui, într'adevăr in-
tr'insul este dragostea lui Dumnezeu deplină; prin acesta cu-
- 6 nóscem că suntem într'insul. Cel ce dice că rămâne într'in-
sul, datoresce si âmble așa, precum el a âmblat.
- 7 Fraților, nu vi scriu comandament nou, ci comandament vechiū,
care a fost la voi din început. Acest comandament vechiū este
- 8 cuvântul, care ați audīt din început. Earăși comandament
nou scriū voue, care este adevărat într'insul și în voi; pen-
tr-că întunerecul trece și lumina cea adevărată acumă răsare.
- 9 Cel ce dice că este în lumină și uresce pre fratele său, este in
- 10 întunerec până acum. Cel ce iubesce pre fratele său, este in
- 11 în lumină, și într'insul nu este scandal. Ear cel ce uresce
pre fratele său este în întunerec, și âmblă în întunerec, și nu
scie încotro merge, pen-
tr-că întunerecul a orbit ochii lui.
- 12 Scriū voue, fraților, pen-
tr-că vi se ertză păcatele vóstre pen-
- 13 tru numele lui. Scriū voue, părinților, pen-
tr-că ați cunoscut
pre cel ce este din început. Scriū voue, tēnerilor, pen-
tr-că ați
invins pre cel viclean. Scriū voue, copiilor, pen-
tr-că ați cu-
- 14 noscut pre Părintele. Am scris voue, Părinților, pen-
tr-că ați
cunoscut pre cel ce este din început. Am scris voue, tēnerilor,
pen-
tr-că sūnteți țari, și cuvântul lui Dumnezeu rămâne în voi,
și ați invins pre cel viclean.
- 15 Nu iubiți lumea, nici cele din lume. De iubesce cineva lu-
- 16 mea, dragostea Părintelui nu este într'insul. Căci tot ce este
in lume, adică pofta trupului, și pofta ochilor, și trufia vieței,
- 17 nu este de la Părintele, ci este din lume. Și lumea trece cu
pof-
ta ei; ear cel ce face voea lui Dumnezeu rămâne în etern.
- 18 Copiilor, este ora cea de pe urmă; și precum ați audīt că

antichrist vine, și acum mulți s'au făcut antichristi; dintr'acesta
cunoștem, că este ora cea de pe urmă. D'intre noi au eșit, 19
dar nu erau d'intre noi; căci de ar fi fost d'intre noi, ar fi ră-
mas cu noi; dar au eșit, ca si se arăte că nu sunt toți d'intre
noi. Inse voi aveți ungere de la cel Sânt, și știți toate. Nu 20
am scris voue, ca cum nu ați ști adevărul, ci ca cum 'l-ați ști,
și cum că nici o minciună nu este din adevăr. Cine este min- 22
ciunosul, decât numai cel ce tăgăduiesce că Iisus este Christos;
acesta este antichrist, care tăgăduiesce pre Părintele și pre Fiul.
Tot cel ce tăgăduiesce pre Fiul nu are nici pre Părintele; ear 23
cel ce mărturisește pre Fiul are și pre Părintele.

Deci aceea și rămăe în voi ce ați auzit de la început. Dacă 24
aceea ce ați auzit de la început va rămăne în voi, și voi veți
rămăne în Fiul și în Părintele. Și acesta este promisiunea, 25
care el ni-a făcut, viața eternă. Acestea am scris voue în pri-
virea celor ce vă înșelă. Ear ungerea, care ați luat de la 27
dinsul, rămăne în voi, și nu aveți trebuință, ca si vă învețe ci-
neva; și precum aceeași ungere vă înveță despre toate, și este
adeverată, și nu este minciunată, și precum v'ați învățat, si ră-
măneți într'aceea.

Și acum, copiii mei, rămăneți într'insul; ca când se va arăta, 28
și avem încredere și si nu ne rușinăm înaintea lui la venirea
lui. De știți că este drept, cunoșteți că tot cel ce face drep- 29
tate s'a născut de la dinsul.

Vedeți ce felii de dragoste ni-a arătat Părintele, ca si ne III
numim fii ai lui Dumnezeu; pentru acesta lumea nu ne
cunoște pre noi; căci nu 'l-a cunoscut pre dinsul.

Iubiților, acum suntem fii ai lui Dumnezeu, și încă nu s'a 2
arătat ce vom fi; inse scim că, când se va arăta, vom fi ase-
menea lui; căci îl vom vedé precum este. Și tot cel ce are 3
această speranță într'insul, se curătește, precum și el este curat.
Tot cel ce comite păcatul calcă și legea, căci păcatul este căl- 4
care de lege. Și știți că el s'a arătat si rădice păcatele năs- 5
tre; și într'insul nu este păcat. Tot cel ce rămăne într'insul 6
nu păcătuiesce; tot cel ce păcătuiesce nu 'l-a vedut, nici nu 'l-a
cunoscut.

Copiii mei, nu menea si nu vă înșele; cel ce face dreptate este 7
drept, precum și el este drept. Cel ce comite păcatul este 8
de la diabolul; căci diabolul păcătuiesce din început. Spre a-
ceasta s'a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca si dishințeze lucrurile
diabolului. Tot cel născut de la Dumnezeu nu comite păcat; 9
căci semința lui rămăne într'insul; și nu pôte păcatul, pentru-
că s'a născut de la Dumnezeu. Într'acesta sunt arătați fiii 10
lui Dumnezeu și fiii diabolului: tot cel ce nu face dreptate nu
este de la Dumnezeu, precum nici cel ce nu iubesce pre fratele său.

- 11 Căci acesta este vestirea care ați auzit din început, ca și
 12 iubim unul pre altul; Nu precum Cain, *care* era de la vi-
 13 tru-că lucrările lui erau rele, car ale fratelui său drepte. Pen-
 14 vē mirați, frații mei, de vē uresce lumea. Noi scim, că am
 15 trecut din mōrte la viață, pentru-că iubim pre frați. Cel ce nu
 16 iubește pre fratele rămâne în mōrte. Tot cel ce uresce pre
 fratele său este ucidețor de omeni, și sciți că tot ucidețorul nu
 are viața eternă rămândă într'insul.
- 16 Într'acesta am cunoscut dragostea, că el 'și-a pus viața sa
 pentru noi; și noi trebuie si ni punem viața *noastră* pentru frați.
 17 Ear cel ce are bogăția lumii acesteia, și vede pre fratele său
 în lipsă, și 'și închide ânima sa despre dînsul, cum rămâne dra-
 18 gostea lui Dumnezeu într'insul? Copiii mei, si nu iubim cu
 cuvēntul nici cu limba, ci cu fapta și cu adevērul.
- 19 Și prin acesta cunōscem, că sūntem din adevēr, și ni vom
 20 asigura ânimile nōstre: De ne condēmnă ânima noastră, mai
 21 mare este Dumnezeu decăt ânima noastră, și scie tōte. Iubiți
 22 mei, de nu ne condēmnă ânima noastră, *atunci* avem încredere
 cātră Dumnezeu; Și orî-ce vom cere, vom lua de la dînsul,
 23 pentru-că pādim comandamentele lui, și facem cele plăcute in-
 aintea lui. Și acesta este comandamentul lui, ca si credem
 24 în numele Fiului său Iisus Christos, și si iubim unul pre altul,
 precum ni-a dat comandament. Și cel ce pādesce comanda-
 mentele lui rămâne într'insul, și acela în el. Și într'acesta cu-
 nōscem că rămâne în noi, prin Spiritul care ni l'a dat.

CAP. IV.

Trebuie a cerca spiritele, și a iubi pre Dumnezeu și pre aprōpele.

- 1 Iubiților, si nu credeți la tot spiritul, ci si cercați spiritele,
 de sūnt de la Dumnezeu; pentru-că mulți profeți minciu-
 2 noși aū eșit în lume. Prin acesta si cunōșteți Spiritul lui
 Dumnezeu: Tot spiritul care mărturisesce pre Iisus Christos,
 3 că a venit în corp, este de la Dumnezeu; Și tot spiritul,
 care nu mărturisesce pre Iisus Christos, că a venit în corp, nu
 este de la Dumnezeu; și acela este *spiritul* lui antichrist, de
 care ați auzit că va veni, și care acum este deja în lume.
- 4 Voi sūnteți de la Dumnezeu, copiii mei, și ați învins pre a-
 ceia; pentru-că mai mare este cel ce este în voi decăt cel ce
 5 este în lume, Aceia sūnt din lume, pentru aceea vorbesc din
 6 lume, și lumea îi ascultă. Noi sūntem de la Dumnezeu; cel
 ce cunōște pre Dumnezeu ne ascultă; cel ce nu este de la Dum-
 nețeu nu ne ascultă; prin acesta cunōscem spiritul adevērului,
 și spiritul rătăcirei.
- 7 Iubiților, si ne iubim unul pre altul, căci dragostea este de la

Dumnezeu; și tot cel ce iubește este născut de la Dumnezeu și cunoște pre Dumnezeu. Cel ce nu iubește nu a cunoscut pre Dumnezeu; căci Dumnezeu este dragostea. Într'acesta s'a arătat dragostea lui Dumnezeu către noi, că Dumnezeu a trimis pre Fiul său cel unul-născut în lume, ca să viăm printr'insul. Într'acesta este dragostea, nu că noi am iubit pre Dumnezeu, ci că el ne-a iubit pre noi, și a trimis pre Fiul său a fi împăcare pentru păcatele noastre. Iubiților, dacă Dumnezeu ne-a iubit pre noi, și noi trebuie să iubim unul pre altul. Nimene nici odată nu a vădut pre Dumnezeu. De iubim unul pre altul, Dumnezeu rămâne în noi, și dragostea lui este deplină în noi. Prin aceasta cunoștem că rămânem într'insul, și el în noi, că ni-a dat din Spiritul său.

Și noi am vădut, și mărturisim, că Părintele a trimis pre Fiul a fi Mântuitorul lumii. Cel ce mărturisește, că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, într'acesta rămâne Dumnezeu, și acela în Dumnezeu. Și noi am cunoscut și am creșt dragostea, care are Dumnezeu către noi. Dumnezeu este dragoste; și cel ce rămâne în dragoste rămâne în Dumnezeu, și Dumnezeu într'insul. Într'acesta s'a deplinit dragostea cu noi, ca să avem înșul. Într'acesta judecâți; pentru-că precum el este, așa și noi suntem într'această lume. Frică nu este în dragoste, ci dragostea cea deplină scote afară frica; căci frica are tortură. Cel ce se teme nu este deplin în dragoste. Noi îl iubim, pentru-că el întâi ne-a iubit pre noi. De ăceia cineva, că iubește pre Dumnezeu, ear pre fratele său uresce, minciunos este; căci cel ce nu iubește pre fratele său, pre care l-a vădut, cum poate iubi pre Dumnezeu, pre care nu l-a vădut? Și acest comandament avem de la dînsul, că cel ce iubește pre Dumnezeu, și iubescă și pre fratele său.

CAP. V.

Credința învinge lumea, și este întemeietă pe mărturie netăgăduite. Puterea rugăciunii.

Tot cel ce crede că Iisus este Christos este născut de la Dumnezeu; și tot cel ce iubește pre cel ce l-a născut iubește și pre cel născut diatr'insul. Prin acești cunoștem că iubim pre fiii lui Dumnezeu, când iubim pre Dumnezeu, și pădăm comandamentele lui. Căci acești este dragostea lui Dumnezeu; ca să pădăm comandamentele lui; și comandamentele lui nu sînt grele. Căci tot cel născut de la Dumnezeu învinge lumea; și această biruință ce a învins lumea este credința noastră. Cine este cel ce învinge lumea, decăt numai cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu?

Acesta este cel ce a venit prin apă și prin sânge, Iisus Chris-

- tos; nu numai prin apă, ci prin apă și sânge. Și Spiritul este
 7 cel ce mărturisește; căci Spiritul este adevărul. Căci trei sunt
 cari mărturisesc în ceriu: Părintele, Cuvântul și Sântul Spirit;
 8 și acești trei sunt una. Și trei sunt cari mărturisesc pe pământ:
 9 Spiritul și apa și sângele; și acești trei într'una sunt.
 De primim mărturia oamenilor, mărturia lui Dumnezeu mai
 mare este; căci acesta este mărturia lui Dumnezeu, ce a făcut
 10 despre Fiul său. Cel ce crede în Fiul lui Dumnezeu are
 mărturia în sine; cel ce nu crede lui Dumnezeu l-a făcut min-
 11 cunos, pentru-că nu a crezut mărturia care a făcut Dumnezeu
 12 despre Fiul său. Și acesta este mărturia; că Dumnezeu ni-a
 dat viața eternă, și această viață este în Fiul său. Cel ce are
 pre Fiul, are viața; *car* cel ce nu are pre Fiul lui Dumnezeu
 nu are viața.
 13 Acestea am scris voue celor ce credeți în numele Fiului lui
 Dumnezeu; ca să știți că aveți viața eternă, și ca să credeți în
 14 numele Fiului lui Dumnezeu. Și acesta este încrederea, care
 15 avem într'insul, că de cerem ceva după voea lui, ne aude. Și
 dacă scim că ne aude în ori-ce vom cere, scim că avem cele
 ce am cerut de la dînsul.
 16 De vede cineva pre fratele său comițînd păcat *ce nu este spre*
 mîrte, și cîrî, și îl va da viață pentru cei ce nu păcătuiesc spre
 mîrte. Este păcat spre mîrte; nu ȳic ca să se rîge pentru a-
 17 cela. Tîtă nedreptatea este păcat, și este păcat nu spre mîrte.
 18 Scim că tot cel născut de la Dumnezeu nu păcătuiesc; ci
 cel născut de la Dumnezeu se pădesce, și cel rîu nu se atinge
 19 de el. Scim că sîntem de la Dumnezeu, și tîtă lumea jace
 20 în reutate. Și scim că Fiul lui Dumnezeu a venit, și ni-a
 dat pricepere, ca să cunoștem pre cel adevărat, și sîntem în
 cel adevărat, în Iisus Christos Fiul lui. Acesta este Dumnezeu
 cel adevărat, și viața eternă.
 21 Copiî mei, păȳiți-vă de idoli. Amin

EPISTOLA GENERALĂ

A DOUA A LUI

IOAN.

CAP. I.

Iubirea lui Dumnezeu este a ține comandamentele lui. Trebuie să fugim de amăgitori și de oameni răi.

- 1 **B**ătrînul, aleasei Dîmne și copiilor ei, pre cari eu iubesc
 intr'adevăr; și nu numai eu, ci și toți cei ce au cunos-
 2 cut adevărul; Pentru adevărul care rămîne în noi și va fi

cu noi pururea; Fie cu voi har, milă și pace de la Dumnezeu Părintele, și de la Domnul Iisus Christos, Fiul Părintelui, într'adevăr și în dragoste. 3

M'am bucurat foarte, că am aflat despre copiii tăi că ămbălă într'adevăr, precum am primit ordin de la Părintele. Și acum te rog, Dămnă, nu ca cum ași scrie ție comandament nou, ci care avem din început, ca să ne iubim unul pre altul. Și această este dragostea, ca să ămbălăm după comandamentele lui. Acesta este comandamentul: Ca, precum ați auzit din început, să ămblați într'însul. 4 5 6

Căci mulți amăgitori au intrat în lume, cari nu mărturisesc că Iisus Christos a venit în corp. Acesta este amăgitorul și Antichrist. Păștiți-vă pre voi iuși-vă, ca să nu pierdeți cele ce am lucrat, ci ca să primim plată deplină. Tot cel ce calcă comandamentul, și nu rămâne în învățătura lui Christos, nu are pre Dumnezeu. Cel ce rămâne în învățătura lui Christos, acela are și pre Părintele și pre Fiul. De vine cineva la voi, și nu aduce această învățătură, să nu'l primiți în casă, nici să-l salutați; Căci cel ce-l salută se face părtaș faptelor lui celor rele. 7 8 9 10 11

Multe având a vi scrie, nu am voit cu hârtie și cernelă; 12 înse sper a veni la voi, și a vorbi gură către gură, ca bucuria noastră să fie deplină

Te salută pre tine copiii surorii tale celei alese. Amin. 13

EPISTOLA GENERALA

A TREIA A LUI

I O A N .

CAP. I.

Milostenia lui Gaiū, mândria lui Diotrefes, și zelul lui Dimitriū.

Bătrânul, lui Gaiū celui iubit, pre care eu iubesc într'adevăr. 1

Iubitule, doresc ca să sporesci și să fii sănătos în totă viața, precum sporește sufletul tău. Căci m'am bucurat foarte, după ce au venit frații, și au mărturisit de credința ta, precum tu ămbli într'adevăr. Mai mare bucurie nu am de cât aceasta, când aud că fiii mei ămbălă într'adevăr. Iubitule, cu credință faci ori-ce lucrezi către frați și către cei străini; Cari au mărturisit de dragostea ta înaintea biserice; pre cari de-vei escorta într'un mod vrednic de Dumnezeu, bine vei face. Căci pentru numele lui au eșit, neluând nimic de la ginte. Noi 7 8

dar trebuie și primim pre unii ca acestia, ca și fim conlucrători ai adevărului.

- 9 Am scris bisericeii; înse Diotrefes cel ce iubesc și li fie lor
 10 căpitanie, nu ne primesce. Pentru acesta de voiți veni îi voiți
 aminti faptele cari li face, clevetindu-ne cu cuvinte rele; și ne-
 fiind îndestulat cu acestea, nu primesce pre frați, și pre cei ce
 11 vor să îi primescă îl opresce, și îi scote din biserică. Iubitele,
 nu urma răului, ci binelui. Cel ce face bine de la Dumnezeu
 este; cel ce face rău nu a vădut pre Dumnezeu.
 12 Dimitriū este probat de către toți, și de către însuși ade-
 verul; înse și noi mărturisim de dînsul; și știți că mărturia
 noastră este adevărată.
 13 Multe aveam a scrie, înse nu voiesc cu cernelă și condeiu
 14 a-ți scrie; Înse sper că curînd te voi vedé, și vom vorbi
 gură către gură. Pace fie ție. Te salută pre tine amicii. Sa-
 lută pre amici pe nume. Amin.

EPISTOLA GENERALĂ

A LUI

I U D A.

CAP. I.

*Indemnare la statornicie și la sinceritate în credință contra învîșă-
 torilor minciunoși.*

- 1 Iuda servitor al lui Iisus Christos, și frate al lui Iacob,
 celor chiămați cari sînt sînțiți în Dumnezeu Părintele,
 2 și păstrați de Iisus Christos; Milă fie voue și pace, și dra-
 gostea si se immultescă.
 3 Iubiților, puind totă silința a vi scrie de mîntuirea cea co-
 mună, am găsit de trebuință a vi scrie, îndemnându-vă, ca si ve
 4 luptați pentru credința ceea ce odată s'a trădat sînților. Căci
 s'aū furișiat ore-cari omeni, cari de mai 'nainte erau otăriți spre
 această condamnare, impioși, cari schimbă harul Dumnezeului
 nostru în disfrînare, și tăgăduesc pre singur stăpînul Dumnezeu,
 și Domnul nostru Iisus Christos.
 5 Deci voiți si vi aduc aminte de aceea ce odată ați știut:
 cum că Domnul, după ce a scăpat pre popor din pămîntul E-
 6 giptului, mai pe urmă a perdut pre cei ce nu aū cređut. Și
 pre āngerii, cari nu și-aū pădit starea lor cea d'întăiu, ci și-aū
 lăsat locașul lor, îi are păstrați în eterne lanțuri sub întunec, spre
 7 judicata zilei celei mari. Precum Sodoma și Gomorra și o-
 rașele cele d'împrejurul lor, cari asemenea aceloră aū facut dis-

frinare, și au ămblat duple carne străină, sunt propuse de e-
sempu, suferind pedepsa focului celui etern. Asemenea și 8
acestia visând își spurcă corpul, disprețesc domnia și defaimă
demonitățile. Ear Michael archi-ângerul, când, certându-se cu 9
diabolul, disputa despre corpul lui Moise, necuteșând și hu-
lăscă a ăis: Certe-te Domnul. Ear acestia hulesc ceea ce nu 10
înțeleg: și ceea ce știu duple natură ca nisce dobitoce fără de
minte, într'acelea se corump. Val lor! căci au ămblat in calea 11
lui Cain, și au alergat voioși in rătăcirea lui Balaam pentru
plată, și s'au perdut cu contradicerea lui Core.

Acestia sunt pete in ospețele vóstre de dragoste, mănăcând 12
cu voi, și păsându-se fără de frică; nori *sunt* fără de apă,
purându-se de vânturi; arbori tomnatici și fără fruct; de doue 13
ori morți și disrădicați; Valuri furioase de mare, spumă-
gându-și rușinea lor; stele rătăcitoare, căror se păstrează negura
intunerecului in etern.

Ear și Enoch, cel al șeptelea de la Adam, a profetii de a- 14
cestia, ăicând: Eca vine Domnul cu miriadele de sânti ai sei,
Si escerite judicată contra tuturor *ómenilor*, și si mure pre 15
toți impioșii între ăinșii de tóte faptele lor cele impioșe cari
au comis, și de tóte *cuvintele* lor cele aspre, cari au vorbit con-
tra lui pécatoșii cei impioși. Acestia sunt cărtitori, nemulțu- 16
miți, ămbland duple poștele lor; și gura lor vorbesce *cuvinte*
trufase, mirându-se de persóne pentru folosul lor.

Ear voi, iubiților, aduceți-vi aminte de cuvintele cari s'au 17
ăis mai 'nainte de apostoli Domnului nostru Iisus Christos;
Cum v'au ăis, că in timpul de pe urmă vor fi batjocoritori, 18
cari vor ămbla duple poștele lor cele impioșe. Acestia sunt 19
cari se deosebesc, simțuali, neavând Spirit.

Ear voi, iubiților, edificându-vă in credința vóastră cea mai sântă, 20
și rugându-vă in Spirit Sânt, Păđiți-vă pre voi in dragostea 21
lui Dumneđeu, asceptând mila Domnului nostru Iisus Christos,
spre viața cea eternă. Și cu unii compătimiți, făcând osebite; 22
Ear pre alții si mântuiți cu frică, răpindu-ți din foc; urind și 23
vestmântul cel intinat de corp.

Ear celui ce póte si vă păđescă neclătiți, și si vă pue ina- 24
ntea gloriei sale fără prihană cu bucurie, Unuia înțeleptu- 25
lui Dumneđeu, Mântuitorului nostru, *fie* glorie și majestate, dom-
nie și putere și acum și in toți seculii. Amin.

APOCALIPSUL

SĂNTULUI

IOAN TEOLOGUL.

CAP. I—III.

Iisus Christos se arată lui Ioan și îi ordonă a scrie la cele șapte biserici din Asia. Prevenirea făcută de Iisus Christos bisericilor din Efes, Smirna, Pergam, Thiatira, Sardes, Filadelfia și Laodiceea.

- 1 **D**iscoperirea lui Iisus Christos, care Dumnezeu i-a dat-o, și arate servilor sei cele ce trebuie si se întempe în curând, și pre care o a spus și trimis prin ângerul seu servului seu
- 2 Ioan; Care a mărturisit cuvântul lui Dumnezeu, și mărturia
- 3 lui Iisus Christos, și câte a vădut. Fericit *este* cel ce cetesce, și cei ce aud cuvintele acestei profeții, și pădesc cele scrise intr'însa; căci timpul *este* aproape.
- 4 Ioan celor șapte biserici cari sânt în Asia: Har *fie* voue și pace de la cel ce este și cel ce era și cel ce vine, și de la cele
- 5 șapte spirite cari sânt înaintea tronului seu; Si de la Iisus Christos, martorul cel credincios, și cel întâiu-născut din morți, și Domnul regilor pământului. Celuia ce ne-a iubit și ne-a
- 6 spălat de păcatele nostre cu sângele seu, Și ne-a făcut regi și preuți lui Dumnezeu și Părintelui seu, aceluia *fie* glorie și domnie în seculi seculilor. Amin.
- 7 Eca vine cu nori, și l' va vedé tot ochiul, și cei ce l-au împuns; și vor plânge la fața lui tôte semințiile pământului. Da,
- 8 Amin. Eū sânt Alfa și Omega, începutul și fîitul, dice Domnul, cel ce este și cel ce era, și cel ce vine, Atot-puternicul.
- 9 Eū Ioan, cel ce sânt și fratele vostru și părtaş în strămtorarea și în împărăția și în statornicia lui Iisus Christos, eram în insula ce se chiamă Patmos, pentru cuvântul lui Dumnezeu
- 10 și pentru mărturisirea lui Iisus Christos. Eram în Spirit în ziua Duminice, și am audit după mine vóce tare ca de trimiță,
- 11 biță, Dicând: Eū sânt Alfa și Omega, cel d'întăiu și cel de pe urmă, și: Ce veđi, scrie în carte, și o trimite celor șapte biserici din Asia: la Efes, și la Smirna, și la Pergam, și la Thiatira, și la Sardes, și la Filadelfia, și la Laodiceea.
- 12 Și m'am întors, si vėd de unde vine vócea care vorbă cu
- 13 mine. Și întorcându-mă am vėdut șapte sfeșnice de aur; Și în meșilocul celor șapte sfecnice *pre unul* asemenea Fiului omului, îmbrăcat cu vestmēt lung, și încins la meșiloc cu briu de aur;

Capul și părul lui erau albe ca lăna cea albă, ca zăpada; și o- 14
chii lui ca para focului; Și picioarele lui asemenea cu arama 15
fiu ară în cuptor, și vocea lui ca sunet de ape multe. Și 16
avea în mâna sa cea dreaptă șapte stele; și din gura lui eșea
sabie cu două tășuri; și fața lui era ca soarele când luminează
în puterea sa. Și vedându-l, am cădut la picioarele lui ca un 17
mort. Ear pându-și mâna sa cea dreaptă preste mine mi-a zis:
Nu te teme; eu sunt cel d'întăiu, și cel de pe urmă; Și cel 18
ce sunt viu, și am fost mort; și éca trăesc în seculi seculilor,
Amin; și am cheile iadului și ale morții. Scrie cele ce ai ve- 19
dut și cele ce sunt, și cele ce vor să fie după acestea; Miste- 20
riul celor șapte stele cari le-ai vădut în dreapta mea, și cele
șapte sfecnice de aur. Cele șapte stele sunt ângerii celor șapte
biserici; și cele șapte sfecnice cari le-ai vădut sunt șapte biserici.

Angerului bisericii Efesului si'i scrii: Acestea ăice cel ce 11
ține cele șapte stele în dreapta sa, care ămbli în medi-
locul celor șapte sfecnice de aur; Sciū faptele tale, și ostenela 2
ta, și răbdarea ta, și cum că nu poți suferi pre cei reî; și ai
cerat pre cei ce ăic că sunt apostoli, și nu sunt; și i-ai aflat
minciunăși; Și ai suferit, și ai răbdare, și pentru numele meu 3
te-ai ostenit, și nu te-ai discoragiāt. Anse am asupra ta a- 4
cista, că ai părăsit dragostea ta cea d'întăiu. Drept aceea a- 5
du-ți aminte de unde ai cădut, și pocăesce-te, și fă faptele cele
d'întăiu; altmintrelea voi veni la tine curând, și voi mișca 6
sfecnicul tău din locul seu, de nu te vei pocăi. Inse acesta 6
ai, că uresci faptele Nicolaiților, cari și eu le uresc.

Cel ce are urechi audă ce ăice bisericilor Spiritul: Celui ce 7
îvinge voi da lui și mănăncă din arborul vieței, care este în
mediolocul rafului lui Dumneđu.

Și ângerului bisericii Smirnei si'i scrii: Acestea ăice cel 8
d'întăiu și cel de pe urmă, care a fost mort și a învāt; Sciū 9
faptele tale, și strimtorarea și serăciea ta, (inse esci bogată,) și
blasfemia celor ce ăic că sunt Iudei, și nu sunt, ci sinagogă a
Satanei. Nimic nu te teme de cele ce ai a suferi; éca diabo- 10
lu va să arunce pre unii d'intre voi în închisore, ca si vă cer-
cați; și veți avé strimtorare ăice dîle; fi credinciosă până la
morte, și iți voi da cununa vieței.

Cel ce are urechi, audă ce ăice bisericilor Spiritul: Cel ce 11
îvinge nu se va vătăma de a doua morte.

Și ângerului bisericii celei din Pergam si'i scrii: Acestea 12
ăice cel ce are sabiea ascuțită cu două tășuri: Sciū faptele 13
tale, și unde locuesci, unde este scaunul Satanei; și iți numele
meu, și nu ai lepădat credința mea în dîlele în cari era Antipa
martorul meu cel credincios, care s'a ucis la voi, unde locuesce
Satana. Inse am contra ta pucine, că ai acolo pre cei ce țin 14

- invătătura lui Balaam, care învăța prin Balac și pue scandal înaintea
 fiilor lui Israel, și mânânce de cele sacrificate idolilor, și si comită
 15 disfrânare. De asemenea și ai pre cei ce în invătătura Nicolai-
 16 ților, care eu o uresc. Pocăsește-te! altmîntrelea voi veni la
 tine curînd, și voi face rebel contra lor cu sabia gurei mele.
 17 Cel ce are urechi, audă ce dîce bisericilor Spiritul: Celui ce
 învinge îi voi da și mânânce din manna cea ascunsă, și îi voi
 da semn alb, și pe semn nume nou scris, care nimene nu l' scie,
 decât numai cel ce l' ia.
 18 Și ângerului bisericei celei din Thiatira si l' scrii: Acestea
 dîce Fiul lui Dumnezeu, care are ochii seî ca para focului, și
 19 picîorele sale asemenea cu arama fină: Sciî faptele tale,
 și dragostea, și serviciul și credința și răbdarea ta și faptele
 tale; și cele de pe urmă sînt mai multe decât cele d'întăiu.
 20 Inse am contra ta pucine, că lași pre femeia Ezabel, care se
 dîce că este profetăsă, de învăță și amăgesce pre servii mei
 și comită disfrânare, și si mânânce cele sacrificate idolilor.
 21 Am dat ei timp și se pocăescă de disfrânarea sa; dar nu s'a
 22 pocăit. Eca eu o voi pune in pat, și pre cei ce comit dis-
 frânare cu ea in strîmtoare mare, de nu se vor pocăi de fap-
 23 tele lor. Și pre copiii ei îi voi ucide; și vor cunósce tóte
 bisericile, că eu sînt cel ce cerc rerunchii și ânimile; și voi
 24 da voue fie-căruia duple faptele vóstre. Ear voue și celor-l-
 alți din Thiatira, căți nu aũ acestă invătătură, și cari nu aũ
 cunoscut adîncimile Satanei, precum dîc, nu voi pune preste
 25 voi altă sarcină. Inse ceea ce aveți, țineți până voi veni. Și
 celui ce învinge și pădesce faptele mele până in finit, aceluia
 27 îi voi da putere preste ginte; Și le va păstori cu toég de
 fer; și se vor sdrobi ca vasele de lut; precum și eu am luat de
 28 la Părintele meu. Și îi voi da steua cea de deminătă. Cel
 ce are urechi, audă ce dîce bisericilor Spiritul.

- III
 Și ângerului bisericei celei din Sardes si l' scrii: Acestea
 dîce cel ce are cele șapte spirite ale lui Dumnezeu, și
 cele șapte stele: Sciî faptele tale, că ai nume că trăesci, și esci
 2 mort. Priveghéză, și întăresce pre cele-l-alte cari aũ se móră;
 căci nu am aflat faptele tale depline înaintea lui Dumnezeu.
 3 Drept aceea adu-ți aminte, cum ai primit și ai audit, și ține, și
 pocăsește-te. Ear de nu vei priveghia, voi veni asupra ta ca
 4 un fur, și nu vei cunósce in care óră voi veni asupra ra. Ai
 pucine nume și in Sardes, cari nu și-aũ întinat vestmintele lor;
 aceia vor âmbra împreună cu mine in haine albe: căci sînt demni.
 5 Cel ce învinge, acesta se va îmbrăca in vestminte albe; și nu
 voi sterge numele lui din cartea vieței, și voi mărturisii nu-
 6 mele lui înaintea Părintelui meu, și înaintea ângerilor lui. Cel
 ce are urechi, audă ce dîce bisericilor Spiritul.

Și ângerului bisericeî celeî din Filadelfiea si'î scriî: Acestea 7
 dice cel sânt, cel adevêrat, cel ce are cheia lui David, cel ce
 dischide, și nimene nu închide; și închide, și nimene nu dischi-
 de: Sciû faptele tale; éca am pus înaintea ta ușă dischi- 8
 de, și care nimene nu o pôte închide; căci putere mică ai, și
 ai pădit cuvântul meu, și nu ai tăgăduit numele meu. Éca, 9
 voiû face pre cei din sinagoga Satanei, acela ce se dic că sânt
 Iudei, și nu sânt, ci mintesc: éca 'î voiû face si vie, și si se
 închide înaintea picîôrelor tale, și si scie că te-am iubit pre 10
 tine. Pentru-că ai pădit cuvântul răbdărei mele, și eû te voiû
 pădi de ôra ispitei, ce are si vie preste tótă lumea, si cerce
 pre cei ce locuesc pe pământ. Éca viû curênd; ține ceea ce 11
 ai, ca nimene si nu'ți ia cununa ta.

Cel ce învinge îl voiû face stîlp în biserica Dumneului 12
 meu, și nu va mai eși afară; și voiû scrie preste el numele Dum-
 neului meu, și numele cetăței Dumneului meu, Ierusalemu-
 lui celui nou, care se pogôre din ceriû de la Dumneul meu
 și voiû scrie preste el numele meu cel nou. Cel ce are urechi 13
 audé ce dicé bisericilor Spiritul.

Și ângerului bisericeî celeî din Laodiceea si'î scrii: Acestea 14
 dice cel Amin, martorul cel credincios și adevêrat, începutul
 creării lui Dumneû: Sciû faptele tale, că nici rece esci 15
 nici ferbite; o de ai fi rece séu ferbinte! Ear fiind-că esci 16
 căldu, și nici ferbite nici rece, te voiû vêrsa din gura mea.
 Pentru-că dici: Bogat sânt și m'am înavuțit, și de nimic nu am 17
 lipsă; și nu scii, că tu esci mișel și ticălos, și serac și orb și gol.
 Te sfătuesc si cumperi de la mine aur lămurit prin foc, ca si te 18
 imbogățesci; și vestminte albe, ca si te îmbraci, și si nu se a-
 râte rușinea goliciunei tale; și unge ochii tăi cu collurion, ca
 si veđi.

Eû ori pe căți iubesc, îi mustru și'î cert; si aibî decî zel, 19
 și pocăesce-te! Éca staû la ușă, și bat; de va audî cineva vócea 20
 mea și va dischide ușa, voiû intra la el, și voiû cina cu el și
 el cu mine.

Celui ce învinge 'î voiû da si ședé cu mine pe tronul meu, 21
 precum și eû am învins, și m'am aședat cu Părintele meu pe
 tronul lui. Cel ce are urechi, audé ce dicé bisericilor Spiritul. 22

CAP. IV.

*Descoperirea majestăței lui Dumneû încunjurat și adorat de cele
 patru fêre, și de cei doue-deci și patru de bătrâni.*

După acestea am vêdut, și éca o ușă discișă în ceriû; și 1
 vócea care o audisem mai 'nainte vorbindu-mi ca o trîm-
 biță, dicându-mi: Sue-te aici, și'ți voiû arăta cele ce trebue si
 se întemple după acestea.

- 2 Și îndată am fost în Spirit; și éca tron era pus în ceriú, și
 3 unul ședea pe tron. Și cel ce ședea era la vedere asemenea
 4 cu piétra iaspis și sardinul; și curcubeu era împrejurul tronului,
 5 deci și patru alte tronuri; și pe tronuri am vădút pre cei două-
 6 deci și patru de bătrâni ședénd, îmbrăcați cu vestminte albe;
 7 și avénd pe capetele lor cununí de aur. Și din tronuri eșiau
 8 fulgere, și tunete și voci; și erau șapte lampe de foc ardénd
 9 înaintea tronului, cari sânt cele șapte spirite ale lui Dumnezeu.
 10 Și înaintea tronului era o mare de stecă asemenea cu cristalul;
 11 și în meșilocul tronului și împrejurul tronului erau patru fere
 12 pline de ochi, din 'nainte și din'napoi. Și feara cea d'întăiu
 13 era asemenea unui leú, și a doua feară asemenea unui vițel, și
 14 a treia feara avea fața de om, și a patra feară era asemenea
 15 unui vultur sborând. Și cele patru feare aveau fie-care câte
 16 șese aripi de jur împrejur, și în întru erau pline de ochi; și nu
 17 încetéză ziua și nóptea de a dice: Sânt, sânt, sânt este Dom-
 18 nul Dumnezeu Atot-puternicul, cel ce era, și cel ce este, și cel
 19 ce vine. Și când fearele acestea dau glorie și onóre și mulțumită
 20 celui ce șede pe tron, care trăește în seculii seculilor, Cei două-
 21 deci și patru de bătrâni se prosternă înaintea celui ce șede pe
 22 tron, și se închină celui ce trăește în seculii seculilor, și pun
 23 cununile lor înaintea tronului, dicénd: Demn ești, Dómnne, a
 24 lua gloria și onórea și puterea; căci tu ai creat tóte, și pen-
 25 tru voea ta sânt și s'au creat.

CAP. V.

*Visiunea cărței sigilate. Cântare în onórea Mielului singur demn
 de a o deschide.*

- 1 Și am vădút în drépta celui ce ședea pe tron o carte scri-
 2 tă să din întru și din afară, sigilată cu șapte sigile. Și
 3 am vădút un ánger tare, strigând cu voce mare: Cine este demn
 4 a deschide cartea, și a dislega sigilele ei? Și nimeni în ceriú,
 5 nici pe pământ, nici sub pământ nu putea deschide cartea, nici
 6 a o privi. Ear eú plángeam mult, că nimeni nu s'a aflat demn
 7 a deschide și a ceti cartea, nici a o privi. Și unul din bătrâni
 8 mi-a đis mie: Nu plánge; éca Leul cel din semínția lui Iuda,
 9 Rădicina lui David, a isbutit și deschide cartea, și si dislege
 10 cele șapte sigile ale ei.
 11 Și am vădút, și éca în meșilocul tronului și al celor patru
 12 feare, și în meșilocul bătrânilor sta un Miel ca junghiat, avénd
 13 șapte córne, și șapte ochi, cari sânt cele șapte spirite ale lui
 14 Dumnezeu, trimise în tot pământul. Acesta a venit, și a luat
 15 cartea din drépta celui ce ședea pe tron.

Și luând el cartea, cele patru feare și cei două-șeci și pa- 8
 tru de bătrâni s'au prosternat înaintea Mielului, având fie-care
 chitare și cupe de aur pline de tămăeri, cari sunt rugăciunile
 sântilor; Și cântău cântare nouă, dîcînd: Demn ești a lua 9
 cartea, și a deschide sigilele ei; căci te ai junghiat, și ne-ai re-
 scumpărat lui Dumnezeu cu sîngele tîu din totă semînția și
 limba și poporul și națiunea; Și no-ai făcut Dumnezeului 10
 nostru regi și preuți, și vom domni pe pămînt. Și uitându-
 mă am auzit voce de ângeri mulți împrejurul tronului și a fea- 11
 relor, și a bătrînilor, și era numărul lor miriade de miriade, și
 miî de miî. Acestia au dîs cu vîce tare: Demn este Mielul 12
 cel junghiat a-primi puterea, și bogăția, și înțelepciunea, și
 tîria, și onîrea, și gloria, și bine-cuvîntarea. Și totă crea- 13
 tura din ceriî și de pe pămînt și de sub pămînt, și cele din
 mare, și tîte cele ce sînt într'îsele, le-am auzit dîcînd: Bine-
 cuvîntarea, și onîrea, și gloria, și puterea fie celui ce șede pe
 tron și Mielului în seculiî seculilor. Și cele patru feare dîceau: 14
 Amin. Și cei două-șeci și patru de bătrâni s'au prosternat, și
 și s'au închinat celui ce trîește în seculiî seculilor.

CAP. VI—XI

*Mielul deschide cele d'întîiî șese sigile. Numîrul celor aleși însem-
 nați cu sigilul lui Dumnezeu. Cîntarea celor prî-fericiți. Dischi-
 derea celor șapte sigile; cei d'întîiî patru ângeri suflî în trîmbiță,
 și mai multe plîgi se trimît pe pămînt. Al cincilea și al șeselea ân-
 ger suflî în trîmbiță, care este semnul de plîgi noue. Un ânger se
 cobîrî din ceriî fiind în mînă o carte, care o dă lui Ioan ca sî o
 înghîțe. Cei doi marturi sînt omoriți de feară, dar ei învieză și se
 înalță la ceriî. Ângerul al șeptelea suflî în trîmbiță, și mai multe
 voci anunță, că tîte sînt reduse sub puterea lui Dumnezeu și a lui
 Christos.*

Și am vîdut cînd a deschis Mielul una din cele șapte si- 1
 gile, și am auzit pre una din cele patru feare dîcînd ca
 cu vîce de tunet: Vîno și veți. Și am vîdut, și ăca un cal 2
 alb; și cel ce ședea pe el avea arc; și i s'a dat cunună; și a
 eșit învingînd și spre învingere.
 Și deschidîndu-se al doilea sigil, am auzit pre cea a doua 3
 feară dîcînd: Vîno și veți. Și a eșit alt cal ca focul; și cel- 4
 lui ce ședea pe el i s'a dat putere sî ia pacea de pe pămînt,
 și ca sî se junghie unul pre altul; și i s'a dat sabie mare.
 Și deschidîndu-se al treilea sigil, am auzit pre a treia feară 5
 dîcînd: Vîno și veți. Și am vîdut, și ăca un cal negru; și cel 6
 ce ședea pe el avea cumpăna în mîna sa. Și am auzit vîce
 din meșilocol celor patru feare, dîcînd; O mîsură de grău pen-
 tru un dinar, și trei mîsurî de orz pentru un dinar; eleul și
 vînul sî nu vătămî.

- 1 Și dischiđându-se al patrulea sigil, am audít a patra feară
 2 dicēnd: Vino și veđi. Și am vėđut, și ęca un cal galbăn; și
 3 numele celui ce ședea pe el era Mórtea; și Iadul urma după
 4 ea; și li s'a dat putere preste a patra parte a pământului, și
 5 omóre cu sabie, și cu fómete, și cu pestilență, și prin fereale pământului.
 6 Și dischiđându-se al cincilea sigil, am vėđut sub altar su-
 7 fletele celor uciși pentru cuvēntul lui Dumneđeu, și pentru măr-
 8 turisia care făceau; Și strigau cu voce tare, dicēnd: Până
 9 când, Domnul cel sânt și adevărat, nu judici și nu răsbuni sân-
 10 gele nostru de la cei ce locuiesc pe pământ? Și vestimēte
 11 albe s'a'u dat fie-căruia dintr'înși; și li s'a đis, si se repauseze
 12 încă pucin timp, până ce se vor ęmplini și conservii lor și frații
 13 lor, cari au si se omóre ca și ei.
 14 Și am vėđut când a dischis al șeselea sigil, și ęca s'a făcut
 15 cutremur mare, și sórele a devenit negru ca un sac de pěr, și
 16 luna a devenit ca sângele. Și stelele cerului au căđut pe pământ,
 17 precum smochinul lepădă smochinele cele crude ale lui, când
 18 se clătesce de vėnt mare. Și cerul a dispărut ca o carte în-
 19 vălătucită; și tot muntele și insula s'a'u mișcat din locurile lor.
 20 Și regii pământului, și domnii, și bogatii și căpitanii și cei pu-
 21 ternici, și tot servul și cel liber, s'a'u ascuns în pesceri și în
 22 pētrele munților. Și ędiceau munților și pietrelor: Cădeți
 23 preste noi, și ne ascundeți de cătră fața celui ce șede pe tron
 24 și de la mânia Mielului; Căci a venit ziua cea mare a mânia-
 25 iei sale; și cine va puté si stea.
 26 Și după acestea am vėđut patru ęngerii stând în cele pa-
 27 tru ęnghiuri ale pământului, ętiind cele patru vėnturi ale
 28 pământului, ca si nu sufle vėnt pe pământ, nici preste mare,
 29 nici preste vre-un arbor.
 30 Și am vėđut alt ęnger suindu-se de la răsăritul sórelui, a-
 31 vėnd sigilul lui Dumneđeu celui viu; și a strigat cu voce tare
 32 la cei patru ęngerii, căroara s'a dat si vătămē pământul și marea;
 33 Dicēnd: Nu vătămăți pământul nici marea, nici arborul, până
 34 ce vom sigila pre servitorii Dumneđeului nostru pe frunțile lor.
 35 Și am audít numărul celor sigilați: O sută patru-șeci și pa-
 36 tru de mii, sigilați din totă semēntēia fiilor lui Israel. Din se-
 37 mēntēia lui Iuda doue-spre-șeci mii sigilați. Din semēntēia lui
 38 Ruben doue-spre-șeci mii sigilați. Din semēntēia lui Gad doue-
 39 spre-șeci mii sigilați. Din semēntēia lui Asser doue-spre-șeci
 40 mii sigilați. Din semēntēia lui Neftali doue-spre-șeci mii sigi-
 41 lați. Din semēntēia lui Manasse doue-spre-șeci mii sigilați. Din se-
 42 mēntēia lui Simeon doue-spre-șeci mii sigilați. Din semēntēia lui
 43 Levi doue-spre-șeci mii sigilați. Din semēntēia lui Za-
 44 Issachar doue-spre-șeci mii sigilați.

VII

Și după acestea am vădut patru ângeri stând în cele patru ângiuri ale pământului, ținând cele patru vânturi ale pământului, ca să nu sufle vânt pe pământ, nici preste mare, nici preste vre-un arbor.

- 2 Și am vădut alt ânger suindu-se de la răsăritul sôrelui, a-
vând sigilul lui Dumnezeu celui viu; și a strigat cu voce tare
la cei patru ângeri, cărora s'a dat să vătămă pământul și marea;
3 Dicând: Nu vătămați pământul nici marea, nici arborul, până
ce vom sigila pre servitorii Dumnezeului nostru pe frunțile lor.
4 Și am audit numărul celor sigilați: O sută patru-deci și pa-
5 tru de mii, sigilați din totă semănția fiilor lui Israel. Din se-
mănția lui Iuda doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui
Ruben doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Gad doue-
6 spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Așser doue-spre-dece
mii sigilați. Din semănția lui Neftali doue-spre-dece mii sigi-
7 lați. Din semănția lui Manasse doue-spre-dece mii sigilați. Din se-
mănția lui Simeon doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui
8 Levi doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Za-
Issachar doue-spre-dece mii sigilați.

bulon doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Iosef doue-spre-dece mii sigilați. Din semănția lui Beniamin doue-spre-dece mii sigilați.

După acestea am vădut, și éca multime mare, pre care mine nu putea a o numera, din tóte națiunile, și semănțiile și poporele, și limbele, stând înaintea tronului, și înaintea Mielului, îmbrăcați în vestminte albe, și finici în mânilor; Și strigaú cu voce tare, dicénd: Mântuirea Dumneđeului nostru care sede pe tron, și Mielului. Și toți ángerii stáu împrejurul tronului, și a bátrânilor, și a celor patru feare, și s'áu prosternat înaintea tronului pe fețele lor, și s'áu închinat lui Dumneđeú, Dicénd: Amin; bine-cuvéntarea, și gloria, și înțelepciunea, și 12 multumita, și onórea, și puterea, și táriea *sic* Dumneđeului nostru in seculii seculilor. Amin.

Atunci luând cuvént unul d'ntre bátrâni, mi-a đis: Acestia 13 cari sânt îmbrăcați cu vestmintele cele albe, cine sânt, și de unde au venit? Și i-am đis: Dómné, tu scii. Și mi-a đis: 14 Acestia sânt cei ce vin din strimtorarea cea mare, cari și-au spálat vestmintele lor, și le-au albit în sângele Mielului. Pentru 15 acesta sânt înaintea tronului lui Dumneđeú, și i servesc đua și nóptea in templul lui; și cel ce sede pe tron va locui intru dínșii. Nu vor mai flámânđi, nici vor mai însetoșa, nici va 16 mai cáde preste ei sórele, uici vre o arșiță; Cáci Mielul cel 17 din medilocol tronului îi va pasce, și i va conduce la isvóre de ape vii; și va sterge Dumneđeú tótá lacrima de la ochii lor.

Și dischidându-se al șeptelea sigil, s'a făcut tácere in ceriú, VIII
Și ca la o jumátate de órá.

Și am vădut pre cei șapte ángeri cari stáu înaintea lui Dumneđeú; și li s'áu dat șapte trimbițe. Și alt ánger a venit, și 3 sta la altar, avénd támăitoare de aur; și i s'a dat támăe multá, ca si o aducé cu rugăciunile tuturor sântilor pe altarul cel de aur, care este înaintea tronului. Și fumul támăei cu rugăciunile sântilor s'a suit înaintea lui Dumneđeú din mâna ángerului. Și a luat ángerul támăitoarea, și o a ímplut din focul 5 altarului, și o a aruncat pe pámént; și s'áu făcut voci, și tunete, și fulgere, și cutremur.

Și cei șapte ángeri, cari aveaú cele șapte trimbițe, s'áu 6 gátit si trimbițeze.

Și ángerul cel d'întáiu a trimbițat, și s'a făcut grândiná și 7 foc amestecat cu sânge, și s'áu aruncat pe pámént; și a treia parte din arbori a ars, și tótá érba verde a ars.

Și al doilea ánger a trimbițat, și ceva ca un munte mare 8 arđénd cu foc s'a aruncat in mare; și a treia parte din mare s'a făcut sânge; Și a treia parte din creaturile márei, cari 9 aveaú viétá, a murit; și a treia parte din corábii s'áu stricat.

- 10 Și al treilea ânger a trimbițat, și a cădut din ceriū o stea
mare arđend ca o lampă, și a cădut preste a treia parte din
11 riuri, și preste isvóarele âpelor; Și numele steloī so ăice Pelin;
și a treia parte din ape s'a făcut ca pelinul; și mulți din ó-
menī aū murit de ape, pentru-că se făcuseră amare.
- 12 Și al patrulea ânger a trimbițat, și s'a rânit a treia parte
a sórelui, și a treia parte a lunei, și a treia parte a stelelor;
ast-feliū incăt s'a intunecat a treia parte din ele, și ăiua nu a
luminat decăt a treia parte, și nóptea asemenea.
- 13 Și uitându-me am aūdit pre un ânger sburând prin medilo-
cul ceriului, și ăicend cu vóce tare: Vaiū, vaiū, vaiū celor celo-
cuesc pe pământ de cele-l-alte voci de trimbițā ale celor trei
ângerī, cari aū si trimbițeze!
- IX Și al cincelea ânger a trimbițat, și am vėđut o stea din
ceriū cādend pe pământ; și i s'a dat cheia fótânei a-
2 bisului. Și a dischis fótāna abisului; și s'a suit fum din
fótānā ca fum de un cuptor mare; și s'a intunecat sórele și
3 aerul de fumul fótānei. Și din fum aū eșit locuste pe pā-
mēt; și li s'a dat putere, precum aū putere scorpiile pāmēn-
4 tului. Și li s'a ăis, ca si nu vātāme érba pāmētului, nici vre-
o verdėtā, nici vre-un arbor; decăt numai pre ómenī, cari nu
5 aū sigilul lui Dumnedeū pe frunțile lor. Și li s'a dat ordīn
ca si nu-ī omóre, ci ca si-ī chinuěscā cincī luni; și chinul lor
6 era ca chinul scorpiei, când lovesce pre om. Și intr'acele
ăile vor căuta ómenīi mórtea, și nu o vor afla; și vor poști si
7 mórē, și mórtea va fugi de la ei. Și formele locustelor erau
asemenea cailor gătīți spre resbel; și pe capetele lor erau cu-
8 nuni ca de aur, și fețele lor asemenea fețelor omenesci. Și
9 aveaū pēr ca pērul femeilor, și dinții lor ca de leū. Și zale
aveaū ca zalele de fer; și sunetul aripilor lor era ca sunetul de
10 carē cu mulți cai alergānd la resbel. Și aveaū putere a vātāma
scorpiū, și erau bolduri in códele lor; și aveaū putere a vātāma
11 pre ómenī cincī luni. Și rege aveaū preste ele, care este ân-
gerul abisului, al căruia nume Ebreesce este Abaddon, ear in
limba Elliněscā are nume Apollion.
- 12 Un vaiū a trecut; éca mai vin āncā doue vaiuri după acestea.
- 13 Și al șeselea ânger a trimbițat, și am aūdit o vóce din cele
patru colțuri ale altarului celui de aur. care este înaintea lui
14 Dumnedeū. ăicend ângerului al șeselea, care avea trimbițā:
Dislégā pre cei patru ângerī legați la riul cel mare Euftrat.
15 Și s'aū dislegat cei patru ângerī, cari erau gătīți spre óra, și
16 ăiua, și luna, și anul, ca si omóre a treia parte din ómenī. Și
numērul oștilor călărimei era doue miriade de miriade; și am
17 aūdit numērul lor. Ast-feliū am vėđut caii in visume, și
pre cei ce ședeau pe ei, avēnd zale ca de foc, și de iacint,

și de puciosă; și capetele cailor *erau* ca de leu; și din gurile lor *esia* foc și fum și puciosă. De acestea trei plăgi s'a o-
morit a treia parte din oameni: de foc, și de fum, și de puciosă
ce *esia* din gurile lor. Căci puterea lor este în gura lor și 19
în codelor lor; căci codelor lor *erau* asemenea șerpilor, cu ca-
pete, cu cari vătună. Și cei-l-alti oameni, cari nu au murit de 20
plăgile acestea nu s'au pocăit de faptele mânilor lor, ca și nu
se închine demonilor, și idolilor celor de aur, și de argint, și
de aramă, și de piatră, și de lemn; cari nu pot nici vedé, nici
auzi, nici ambia; Nici nu s'au pocăit de uciderile lor, nici 21
de furtăciunile lor, nici de disfrâuarea lor, nici de furturile lor.

Și am vădut alt ânger tare pogorindu-se din ceriū, îmbră- X
cat cu nor, și curcubeu *era* pe capul lui, și făca lui ca
sorele, și picîorele lui ca nisce stilpi de foc; Și avea în mîna sa 2
cärticică dischisă; și a pus piciorul lui cel drept pe mare, ear
cel stîng pe pămînt; Și a strigat cu voce tare, precum răc- 3
nesce leul; și când a strigat, au sunat cele șapte tunete vocile
lor. Și sunând cele șapte tunete, vream si scriu; și am au- 4
dit voce din ceriū dicîndu-mi: Sigiléză ceea ce au vorbit cele
șapte tunete, și nu scrie. Și ângerul, pre care l-am vădut 5
stînd pe mare și pe pămînt, și-a rădicat mîna sa spre ceriū;
Și s'a jurat pe cel ce trăesce în seculii seculilor, care a creat 6
ceriul și cele ce sînt într'însul, și pămîntul și cele ce sînt într'însul,
și marea și cele ce sînt într'însa, că timp nu va mai fi; 7
Ci în zilele vocei ângerului al șeptelea, când va trimbița, se va
fîni misterul lui Dumnezeu, precum a vestit servilor sei pro-
feților.

Și vocea care o-am audit din ceriū earăși a vorbit cu mine, 8
și a dis: Mergî de ia cärticică cea dischisă din mîna ângerului
ce stă pe mare și pe pămînt. Și am mers cătră ânger, și 9
î-am dis: Dă-mi cärticică; Ear el 'mî-a dis: Ia-o, și o mînan-
că; și va amări pântececele tîu, ear în gura ta va fi dulce ca
mierea. Și am luat cärticică din mîna ângerului, și o am 10
măncat; și era în gura mea dulce ca mierea; și după ce o am
măncat, s'a amărit pântececele meu. Și'mi dicea: Trebue ca 11
tu earăși si profetesci la multe popóre și limbî și regi.

Și mi s'au dat trestie asemenea unui tocg; și sta ânge- XI
rul, dicînd: Scólă-te, și măsură templul lui Dumnezeu
și altarul, și pre cei ce se închină într'însul. Ear curtea cea 2
din afară de templu lasă-o, și si nu o măsurî; căci s'a dat giu-
telor; și cetatea cea sântă o vor călca patru-deci și doué de lunî.

Și voiū da *putere* celor doi marturi ai mei a profeti o mie 3
doué sute șese-deci de zile, îmbrăcați în sac. Acestia sînt 4
cei doi oliivî, și cele doué sfecinice, cari stau înaintea Dumne-
șului pămîntului. Și de va vré cineva si'v vătame, foc va esi 5

- din gura lor, și va mistui pre inimiile lor; da, de va vré cineva si'î vătămă, ast-feliu trehuc acela si se omóre. Acestia au putere a inchide ceriul, ca si nu ploué in zilele profetiei lor; și au putere preste ape a le întórce in sânge, și a lovi pământul cu totă plaga, ori de câte ori vor voi.
- 7 Și când vor fini mărturisirea lor, feara care se sue din abis va face resbel cu ei, și'î va învinge, și'î va omóri. Și trupurile cele mórte ale lor vor *jăce* in ulița cetăței celei mari, care spiritualmente se chiamă Sodoma și Egipt; unde și Domnul nostru s'a crucificat.
- 9 Și cei din popóre și din seminții și din limbă și din națiuni vor vedé trupurile cele mórte ale lor trei zile și jumătate, și nu vor lăsa si pue trupurile cele mórte ale lor in morminte.
- 10 Și cei ce locuesc pe pământ se vor bucura de ei, și se vor vesei, și vor trimite daruri unul altuia; pentru-că acesti doi profeti au chinuit pre cei ce locuesc pe pământ.
- 11 Și după acele trei zile și jumătate Spirit de viêtă de la Dumnezeu a intrat in ei, și au stătut pe picioarele lor; și frică mare a cădut preste cei ce 'î priveau: Și au audit vóce tare din ceriú dicéndu-li: Suiți-vé aici; și s'au suit in ceriú pe nor;
- 13 și 'i-au vedut inimiile lor. Și intrăcea óră s'a făcut cutremur mare, și a cădut a decea parte din cetate, și intr'acel cutremur s'a ucis număr de ómeni șapte mi; și cei-l-alti s'au înfricoșat, și au dat glorie Dumneđeului ceriului.
- 14 Al doilea vaiú a trecut; éca al treilea vaiú vine curénd.
- 15 Și al șeptelea ânger a trimbițat; și s'au făcut voci tari in ceriú, dicénd: Împerățiile lumei s'au făcut *împerăția* Domnului nostru și a Christosului seú; și el va domni in seculi seculilor.
- 16 Și cei doue-deci și patru de bătrâni, cari ședeau pe tronurile lor înaintea lui Dumnezeu, s'au prosternat pe fețele lor, și
- 17 s'au închinat lui Dumnezeu, Dicénd: Mulțumim ție, Dómne Dumneđeule Atot-puternice! cel ce esci, și cel ce erai, și cel
- 18 ce vii, că ai luat puterea ta cea tare, și ai domnit. Și națiunile s'au mâniat, și a venit mâniea ta, și timpul celor morți, ca si fie judicați, și si dai plată servilor tei profetilor și sântilor, și celor ce se tem de numele têu, celor mici și celor mari; și si strici pe cei ce strică pământul.
- 19 Și templul lui Dumnezeu s'a deschis in ceriú, și in templul lui s'a vedut arca aședământului seú; și s'au făcut fulgere, și voci, și tunete, și cutremur, și grândină mare.

CAP. XII.

Visiunea femeii îngreunată și a draconului învins, carele tot mai persecută încă pre femeie și pre cei din semenția ei.

Și s'a arătat semn mare în ceriū: o femeie îmbrăcată cu
sorele, și luna sub picioarele ei, și pe capul ei cunună
din doue-spre-dece stele; Și îngreunată fiind, striga, chinu-
indu-se și sfărâmându-se și nascē.

Și s'a arătat alt semn în ceriū, și ēca un dracon mare la vedere
ca focul, avēnd șapte capete și dece cōrne, și șapte cununii pe ca-
petele lui. Și cōda lui trage a treia parte din stelele ceriū-
lui, și le-a aruncat pe pământ; și draconul a stătut înaintea
femeii celei ce avea și nascē, ca, nascēnd ea, și mânānce co-
pilul ei. Și a născut copil parte bărbătēscă, care are a pasce tōte
națiunile cu tōg de fer; și copilul ei s'a răpit la Dumneḃeū
și la tronul lui. Și femeea a fugit în pustie, unde are loc
gătit de la Dumneḃeū, ca acolo si se nutrēscă o mie doue sute
șese-deci de zile.

Și s'a făcut resbel în ceriū: Mihael și āngerii lui aū dat
resbel cu draconul; și draconul cu āngerii lui aū dat resbel.
Și nu aū isbutit; nici s'a mai aflat locul lor în ceriū. Și s'a
aruncat draconul cel mare, șerpele cel vechiū, care se chiamă
Diabolul și Satana, cel ce înșelă tōtă lumea; s'a aruncat pe pā-
mēt, și āngerii lui s'aū aruncat cu el. Și am aūdit vōce tare
în ceriū, ḃicēnd: Acum s'a făcut mântuirea, și tāria, și impe-
rāția Dumneḃeului nostru, și puterea Christosului seū; cāci s'a
aruncat piritorul fraților nostri, cel ce'i pira înaintea Dumne-
ḃeului nostru ḃiua și nōptea. Și ei 'l-aū învins pentru sân-
gele Mielului, și pentru rațiunea martiriului lor; și nu 'și-aū iu-
bit viēta lor până la mōrte. Pentru acēsta bucurāți-vē, ceriū-
rilor, și cei ce locuiți într'insele! Văi celor ce locuesc pāmēn-
tul și marea! că s'a pogorit diabolul la voi avēnd māmē mare,
pentru-cā scie că are pucin timp.

Și vēdēnd draconul că s'a aruncat pe pāmēt, a persecutat
pre femeea, care a născut *copil* parte bărbătēscă. Și s'aū dat
femeii doue aripi ca de vultur mare, ca si sbōre în pustie la
locul seū, unde se nutresce un timp și timp și jumătate de
timp, departe de la fața șerpelui. Și a aruncat șerpele după 15
femeii din gura sa apā ca un riū, ca si o facē dusă de riū. Și 16
a ajutat pāmētul femeii, și 'și-a dischis pāmētul gura sa, și
a înghițit riul pre care 'l-a aruncat draconul din gura sa. Și 17
s'a māniat draconul asupra femeii, și a plecat si facē resbel
cu cei-l-ālți din semenția ei, cari pādesc comandamentele lui
Dumneḃeū, și țin mărturia lui Iisus Christos.

Două feare es din marea și din pământ spre a blestema și a amăgi.

- 1 **Și** am stătut pe năsipul mării, și am vădut o feară suin-
du-se din mare, care avea șapte capete și dece corne,
și preste cornele ei dece diademe, și pe capetele ei nume de
- 2 blasfemie. Și feara care o-am vădut era asemenea pardosu-
lui, și picătoarele ei ca de urs, și gura ei ca o gură de leu; și
- 3 și i-a dat draconul puterea sa, și scaunul său, și domnie mare.
- 4 Și am vădut un cap de ale ei, ca rănit de moarte; și rana mor-
ței lui s'a vindecat; și tot pământul s'a mirat despre feară;
- 5 și s'a închinat draconului celui ce a dat putere fearei; și s'a
închinat fearei, zicând: Cine *este* asemenea fearei? cine pôte si
face resbel cu ea? Și i s'a dat gură care vorbea multe ble-
s-
teme; și i s'a dat putere a face *resbel* patru-deci și două de luni.
- 6 Și i s'a deschis gura sa spre blasfemie contra lui Dumnezeu, și
hulăscă numele lui, și cortul lui, și pre cei ce locuesc în ceriū.
- 7 Și i s'a dat a face resbel cu sântii și a-i învinge; și i s'a dat
- 8 9 putere preste totă semănția și limba și națiunea. Și i se
vor închina toți cei ce locuesc pe pământ, ale cărora nume nu
sunt scrise în cartea vieții Mielului celui înjunghiat de la in-

10 temeierea lumii. De are cineva urechi, audă. Cel ce asser-
vesce se va asservi; cel ce ucide cu sabia cu sabie trebuie si
se ucidă. Aici este răbdarea și credința sântilor.
- 11 Și am vădut altă feară suindu-se de pe pământ; și avea două
12 corne asemenea mielului, și vorbea ca un dracon; Și essercita
totă puterea fearei celei d'întăiū în prezența sa, și făcea ca pă-
mântul și cei ce locuesc pe dinsul si se inchine fearei celei
13 d'întăiū, a căreia rană de moarte se vindecase; Și făcea semne
14 omenilor. Și înșela pre cei ce locuesc pe pământ prin seme-
nele cari i s'a dat si le făcă înaintea fearei; zicând celor ce
locuesc pe pământ, ca si facă imagine fearei, care avea o rană
15 de sabie, și a trăit. Și i s'a permis a da spirit imaginii fea-
rei, ca imaginea fearei si vorbescă, și si facă ca cei ce nu se
16 vor închina imaginii fearei si se omóre. Și făcea pre toți, pre
cei mici și pre cei mari, și pre cei bogați și pre cei seraci,
și pre cei liberi și pre cei servi, si li dea semu pe mâna lor
17 cea drăptă, său pe frunțile lor; Și ca nimene si nu pôtă cum-
păra său vinde, decât numai cel ce are semnul, său numele fea-
18 rei, său numărul numelui ei. Aici este înțelepciunea: Cel ce
are minte si socotescă numărul fearei; căci este număr de
om; și numărul ei *este*: Șese sute șese-deci și șese.

CAP. XIV.

Pericirea și finitul norocit al sfinților. Căderea Babilonei, și pedeapsa adorătorilor fearei.

Și am vădut, și éca un Miel stând pe muntele Sionului, și
cu el o sută patru-đeci și patru de mii, cari aveaú nu-
mele Părintelui lor scris pe frunțile lor. Și am auđit vóce
din ceriú, ca vóce de ape multe, și ca vóce de tunete mari; și
am auđit vóce de chitaristi cãntând cu chitarele lor; Și cãn-
tãu o cãntare nouă inaintea tronului, și inaintea celor patru
feare, și a bătrãnilor; și nimene nu putea cunósce cãntarea,
decãt numai cele o sută patru-đeci și patru de mii, cei re-
scumpãrați de pe pãmânt. Acestia sũnt cei ce nu s'au întinat
cu femej, cãci sũnt feciorelnici. Acestia sũnt cei ce urmézã Mie-
lului ori-unde merge. Acestia sũnt cei rescumpãrați din ómeni,
primitiul lui Dumneđeu și al Mielului. Și in gura lor nu s'a
afiat viclesug; cãci sũnt nevinovați inaintea tronului lui Dumneđeu.
Și am vădut alt ánger sburând in međilocol ceriului, avẽd
evangelie eternă si vestescă celor ce locuesc pe pãmânt, și la
tótã națiunea, și semẽnția, și limba, și poporul. Dicẽd cu
vóce tare: Temeți-ve de Dumneđeu, și dați-i glorie; cãci ora
judicãței lui a venit; și vẽ inchinați celui ce a fãcut cerul și
pãmântul, și marea și isvórele apelor.
Și urma alt ánger, dicẽd: A cãdut, a cãdut Babilona, ce-
tatea cea mare, pentru-cã a adãpat tóte națiunile din vinul mã-
niei disfrãnței sale.
Și al treilea ánger li urmã, dicẽd cu vóce tare: Óri-cine
se inchinã fearei și imaginei ei, și ia semnul ei pe fruntea sa,
seú pe mãna sa, Acesta va bé din vinul mãniei lui Dumneđeu, 10
cel turnat neamestecat in paharul mãniei lui; și se va chinui cu
foc și cu puciósă inaintea sãnților ángerj, și inaintea Mielului. Și 11
fumul chinului lor se sue in seculií seculilor; și nu au repaus
diua și noptea acei cari se inchinã fearei și imaginei ei, și cel ce
ia semnul numelui ei. Aici este rãbdarea sãnților; aici sũnt 12
cei ce pãdesc comandamentele lui Dumneđeu și credința lui
Iisus. Și am auđit vóce din ceriú, dicẽdu-mi: Scrie: Feri-
ciți sũnt cei morți, cari mor in Domnul, de acum, Da, ăice Spi-
ritul, ca si se repause de ostenelele lor; ear faptele lor li urmézã.
Și am vădut, și éca nor alb, și unul ședea pe nor asemenea 14
cu Fiul omului, avẽd in capul lui cunună de aur, și in mãna
lui secere ascuțită. Și alt ánger a eșit din templu, strigând 15
cu tare vóce cãtrã cel ce ședea pe nor: Trimite secerea ta, și se-
ceră; cãci 'ți-a venit ora de a secera; secerișul pãmântului s'a
copt. Și cel ce ședea pe nor a aruncat secerea sa pe pã- 16
mẽnt; și pãmẽntul s'a secerat.
Și alt ánger a eșit din templul cel din ceriú, avẽd și el se- 17

- 18 cere ascuțită. Și alt ânger a eșit din altar, având putere preste foc; și a strigat cu strigare tare celui ce avea secere cea ascuțită, dicând: Trimite secerea ta cea ascuțită, și culeg strugurii pământului; căci strugurii lui s'au copt. Și ângerul a aruncat secerea lui pe pământ, și a cules vicia pământului și o a pus în tésul cel mare al mâniei lui Dumnezeu. Și tésul s'a călcat afară de cetate, și a eșit sânge din tés până la frânele cailor, de o mie și șese sute de stadii.

CAP. XV, XVI.

Cântare de triumf pentru cele din urmă judecăți ale lui Dumnezeu contra fearei. Descrierea celor șapte plăgi din urmă vârsate pe pământ.

- 1 **S**i am vădut alt semn în ceriū, mare și minunat, șapte ângeri având șapte plăgi cele de pe urmă; căci într'acelea s'a fînit mânia lui Dumnezeu.
- 2 Am vădut ca o mare de stecă amestecată cu foc; și pe cei ce biruiau asupra fearei, și asupra imaginii, și asupra semnului ei, și asupra numărului numelui ei, stând pe marea cea de stecă, având chitarele lui Dumnezeu. Și cântau cântarea lui Moise servului lui Dumnezeu, și cântarea Mielului, dicând: Mari și minunate sînt lucrurile tale, Dîmne Dumnezeule Atot-puternice!
- 3 drepte și adevărate căile tale, Rege al sântilor! Cine nu se va teme de tine, Dîmne, și nu va glorifica numele tău? căci tu singur ești sânt; căci toate națiunile vor veni, și se vor închina înaintea ta; căci judecățile tale s'au arătat.
- 5 Și după acestea am vădut, și eca templul cortului mărturiei
- 6 în ceriū s'a deschis; Și cei șapte ângeri au eșit din templu, având cele șapte plăgi. Îmbrăcați cu în curat și strălucit, și în-
- 7 cinși împrejurul pieptului cu brăe de aur. Și una din cele patru feare a dat celor șapte ângeri șapte vase de aur, pline
- 8 de mânia lui Dumnezeu celui viu în seculii seculilor. Și templul s'a împlut de fum din gloria lui Dumnezeu și din puterea lui; și nimene nu putea intra în templu, până se vor fini cele șapte plăgi ale celor șapte ângeri.

XVI

Si am audit vîoce tare din templu, dicînd celor șapte ângeri: Duceți-vă și vîrsați vasele mâniei lui Dumnezeu pe pământ.

- 2 **S**i s'a dus cel d'întăiu, și a vîrsat vasul său pe pământ; și s'au iscat bube rele și mari în ômenii cari aveau semnul fearei, și în cei ce s'au închinat imaginii ei.
- 3 Și al doilea ânger a vîrsat vasul său în mare: și s'a făcut sânge ca de mort; și tot sufletul viu în mare a murit.
- 4 Și al treilea ânger a vîrsat vasul său în riuri și în isvîrele apelor, și s'au făcut sânge. Și am audit pre ângerul apelor dicînd: Drept ești, Dîmne, cel ce ești, și cel ce erai, și cel

sânt, că ai făcut aceste judecări. Căci sângele sântilor și al profeților nu versat, și sânze li-ai dat si bea; căci ei merita aceasta. Și am audit pre altul din altar dicend: Așa Dōmne Dumneule Atot-puternice! adevērate și drepte sūnt judecările tale!

Și al patrulea ānger a vērsat vasul seū preste sōre, și i s'a dat putere si ardē pre ōmenī cu foc. Și s'aū ars ōmenī cu un foc mare, și aū hulit numele lui Dumneḡeū celui ce are putere preste aceste plāgi; și nu s'aū pocăit si'i dea glorie.

Și al cincilea ānger a vērsat vasul seū preste scaunul feareī, și imperāția sa s'a făcut întunecōsă; și si mușcău limbile lor de durere. Și aū hulit pre Dumneḡeul ceriului pentru durere lor și pentru ranele lor, și nu s'aū pocăit de faptele lor.

Și al șeselea ānger a vērsat vasul seū preste riul cel mare, Euftratul; și apa lui a secat, ca si se gătēscă calea regilor celor de la rāsăriturile sōrelui. Și am vēḡut trei spirite necurate asemenea brōștelor cīnd din gura draconului, și din gura feareī, și din gura profetului celui minciunos. Căci sūnt spirite ale demonilor, făcēnd semne, și mergēnd la regiū pāmēntului și a tōtă lumea, si'i adune la resbelul ḡilei celei mari a lui Dumneḡeū Atot-puternicul. Eca viū ca un fur. Fericit este cel 15 ce priveḡhieză, și pādesce vestmintele sale, ca si nu āmble gol, spre a se vedē rușinea lui. Și i'a strins la locul ce se chia- 16 mă Ebreesce Armagheddon.

Și al șeptelea ānger a vērsat vasul seū in aer; și a eșit vōce 17 tare din templul ceriului de la tron, ḡicēnd: S'a făcut. Și 18 indatā s'aū audit voci și fulgere și tunete; și s'a întēplat cutremur mare, in ce feliū nu s'a făcut de cānd ōmenī aū fost pe pāmēnt, ca acest cutremur așa mare. Și cetatea cea mare 19 s'a împărțit in trei părți, și orașele gintelor aū căḡut; și Babilona cea mare a venit in amintire inaintea lui Dumneḡeū, si'i dea pāharal vinului iuțimei māniei sale. Și tōtā insula a fugit, și munți nu s'aū aflat. Și grādinā mare ca talantul se 20 pogōrē din ceriū preste ōmenī; și ōmenī aū hulit pre Dumneḡeū de plaga grāndinei; căci plaga era fōrte mare. 21

CAP. XVII, XVIII.

Descrierea meretriceī celei mari și a pierḡărei și cāderei sale. Descriere profetică a stricārei și cāderei Babilonēi.

Și a venit unul din cei șapte āngeri, cari aveau cele șapte vase, și a vorbit cu mine, ḡicēndu-mī: Vino si'i arāt 1 judicata meretriceī celei mari, care șede preste ape multe; Cu care aū comis disfrānare regiū pāmēntului, și s'aū imbātāt 2 de vinul disfrānārei ei cei ce locuesc pe pāmēnt. Și m'a dus 3 in spirit in pustie, și am vēḡut o femeie ședēnd pe o fearā roșiā,

- plină de nume de blasfemie, care avea șapte capete și deșce córne.
- 5 Și femeea era îmbrăcată cu purpură și cu roș, și ornată cu aur și cu piatră scumpă și cu mărgăritare, având păhar de aur în mâna ei plin de abominațiunii și de necurăția disfrânării sale;
- 6 Și în fruntea ei nume scris: Misteriū, Babilona cea mare, mama Meretricilor și a abominațiunilor pământului. Și am vădut pre femeie beată de sângele sântilor și de sângele martirilor lui Iisus; și vedându-o m'am mirat cu mirare mare. Și ângerul mi-a dis: Pentru ce te-ai mirat? eu îți voi spune misteriu despre femeie și despre feara ce o pörtă, care are cele 7 șapte capete și cele deșce córne. Feara care o ai vădut era, și nu este, și va si se sue din abis, și si mērgē in perđare; și se vor mira cei ce locuiesc pe pământ, ale cărora nume nu sânt scrise in cartea vieței de la întemeierea lumii, vedēnd pre feară 8 că era, și nu este, deși este: Aici este mintea ceea ce are înțelepciune: Cele șapte capete sânt șapte munți unde șede femeia preste ei; Și sânt șapte regi; cinci au cădut, și unul este, și cēla-l-alt încă nu a venit; și când va veni, trebue si ră- 11 măe pucin. Și feara care era și nu este, și acesta este al 12 optulea, și este din cele șapte, și merge in perđare. Și cele deșce córne, cari le-ai vădut, sânt deșce regi, cari încă nu au primit imperăție; ci primesc putere ca nisce regi odată cu feara.
- 13 14 Acestia au un gând si dea puterea și tăriea lor fearei. Acestia vor face rebel cu Mielul, și Mielul îi va invinge; căci el este Domnul domnilor și Regele regilor, și cei ce sânt cu el sânt chiămați și aleși și credincioși.
- 15 Și mi dicea: Apele, cari le-ai vădut, unde șede meretricea, 16 sânt popore, și glóte, și națiuni, și limbi. Și cele deșce córne, cari le-ai vădut la feară, acestea vor uri pre meretrice, și o vor face desolată și gólă, și vor mânca carnea ei, și o vor 17 arde cu foc. Căci Dumneđeu a pus in ânimile lor si facē voea lui, și si fie de un gând, și si dea imperăția lor fearei, până ce se vor indeplini cuvintele lui Dumneđeu.
- 18 Și femeea, pre care o-ai vădut, este cetatea cea mare, care domnesce preste regi pământului.
- XVIII Si după acestea am vădut alt ânger pogorindu-se din ceriū, care avea putere mare, și pământul s'a luminat de stră- 2 lucirea lui. Și a strigat in tărie cu voce mare, dicēnd: A cădut, a cădut Babilona cea mare, și a devenit locaș demonilor, și pađă a tot spiritul necurat, și pađă a totă pasărea necurată și abominabilă. Căci tóte națiunile au bēut din vinul mâniei 3 și disfrânării ei, și regii pământului au comis disfrânare cu ea, și neguțitorii pământului s'au îmbogățit prin abundența disfrânării ei.
- 1 Și am auđit altă voce din ceriū, dicēnd: Ești dintr'insa, po-

porul meu, ca nu participând în păcatele ei, si luați parte la plâgile ei. Căci păcatele ei au ajuns până la ceri, și Dumnezeu și-a adus aminte de nedreptățile ei. Resplătiți ei precum și ea v'a resplătit voue, și i întorceți îndoit după faptele ei; cu paharul care a turnat, turnați-i îndoit. Pe cât s'a mărit pre sine, și s'a disfatat, pe atâta dați-i chin și strimtorare; căci ea țice în ânima ei: Sed ca o imperătesă, și nu sânt veduvă, și dureri nu voi vedé. Pentru aceea într'o ți vor veni plâgile ei: mörte și dureri și fomete; și cu foc se va arde; căci tare este Domnul Dumnezeu care o judică.

Și rogi pământului, cari au comis disfrânare și s'au disfatat cu ea, o vor plânge, și o vor tângui, când vor vedé fumul arderei ei. Stând departe pentru frica muncii ei, vor țice: Vai, vai, cetăței celei mari, Babilona, cetatea cea tare! căci într'o oră a venit judicata ta.

Și neguțitorii pământului o vor plânge și o vor jâli pre ea; căci nimene nu mai cumpără marfa lor. Marfă de aur, și de argint, și de piatră scumpă, și de mărgăritare, și de bisson, și de purpură, și de mătășă și de roșu; și tot lemnul de teiu, și tot vasul de fildeș, și tot vasul de lemn scump, și de aramă, și de fer, și de marmură; Și scortişoră și tămălieri, și mir, și vin, și eleu, și făină de grâu, și grâu, și dobitoce, și oi, și cai, și căruțe, și servi, și suflete de ômeni. Și fructele cari le potestec sufletul tâu s'au dus de la tine, și tôte cele grase și strălucite s'au dus de la tine, și nu le vei mai afla. Neguțitorii de acestea, cari s'au îmbogățit de la ea, vor sta departe pentru frica chinului ei, plângend și tânguindu-se; Și țicend: Vai, vai de cetatea cea mare! cea îmbrăcată cu bisson și cu purpură și cu roșu, și ornată cu aur și cu piatră scumpă, și cu mărgăritare; Căci într'o oră s'a pustiit atâta bogăție.

Și tot cărmaciul, și tôte glôta cea din corabii, și corăbierii, și ori-căți lucréză pe mare, au stătu de departe; Și strigău, vădend fumul arderei ei, țicend: Cine era asemenea cu cetatea cea mare? Și și puneau țerênă pe capetele lor, și strigău, 19 plângend și tânguindu-se, țicend: Vai, vai de cetatea cea mare, în care s'au îmbogățit tôtei cei ce au corăbii în mare din tesaurile ei! cum într'o oră s'a pustiit!

Veselesce-te de dinsa, ceriurile, și sânti apostoli și profeți; 20 căci v'a resbunat pre voi Dumnezeu despre dinsa.

Și un ânger tare a rădicat o piatră mare ca de möră, și o a aruncat în mare, țicend: Așa de cu furie se va arunca Babilona, cetatea cea mare; nu se va mai afla. Și vóce de chitaristi, și de musici, de fluerași și de trîmbițași nu se vor mai auzi în tine; și nici un meșter de ori-care meștesug nu se va afla în tine; și sunet de möră nu se va mai auzi în tine. 22 23

- lumină de luminare nu se va mai ivi în tine; și voce de mire și de mirasă nu se va mai auzi în tine; deși neguțitorii tei erau cei mai însemnați ai pământului; căci cu fermecătoria ta s'au înșelat toate națiunile. Și într'însa s'a aflat sânge de profeți, și de sfinți, și de toți cei uciși pe pământ.

CAP. XIX.

Urmări glorioase de la judicata lui Dumnezeu asupra fetei și asupra meretriceii celei mari.

- 1 După acestea am auzit o voce tare de glotă multă în ceriu, zicând: Alleluia! Mântuirea și gloria și puterea sînt
- 2 Domnului Dumnezeuului nostru; Că adevărate și drepte sînt
- 3 judecățile lui; căci a judecat pre meretricea cea mare, care a
- 4 corupt pământul cu disfrânarea sa, resbunând sângele servilor
- 5 seî asupra'i. Și a doua oră au zis: Alleluia! și fumul ei se
- 6 suia în seculii seculilor. Și cei douăzeci și patru bătrâni,
- 7 și cele patru feare s'au prosternat, și s'au închinat lui Dum-
- 8 nezeu celui ce șede pe tron, zicând: Amin, Alleluia. Și voce
- 9 a eșit de la tron, zicând: Lăudați pre Dumnezeuul nostru, toți ser-
- 10 vii lui, și cei ce vō temeți de dinsul și cei mici și cei mari.
- 11 Și am auzit ca o voce de glotă multă, și ca o voce de ape
- 12 multe, și ca o voce de tunete tari, zicând: Alleluia! căci Dom-
- 13 nul Dumnezeu Atot-puternicul s'a făcut rege. Și ne bucurăm,
- 14 și si ne veselim, și si'i dăm onore; căci a venit nunta Mielului,
- 15 și femeea lui s'a gătit. Și s'a dat ei, ca si se îmbrace cu
- 16 bisson curat și strălucit, căci bissonul este dreptatea sfinților.
- 17 Și m'î dicea: Scrie: Fericiți sînt cei chiamați la cina nuntei Mielului. Și m'î dicea: Acestea sînt cuvinte adevărate ale lui Dum-
- 18 nezeu. Și m'am prosternat înaintea picioarelor lui și mē în-
- 19 chin lui. Și m'î dicea: Feresce-te de a face acesta; conser-
- 20 vul tēu sînt, și al fraților tēi, cari au mărturiea lui Iisus; în-
- 21 chină-te lui Dumnezeu; căci mărturiea lui Iisus este spiritul
- 22 profeției.
- 23 Și am văzut ceriul deschis, și eca un cal alb; și cel ce șede
- 24 pe el se chiama Credincios și Adevărat, și în dreptate judică
- 25 și face resbel. Ochiul lui era ca para focului, și pe ca-
- 26 pul lui era diademe multe; și avea nume scris, care nimene
- 27 nu'l scie, decât numai el singur. Și era îmbrăcat în vestment
- 28 imuiet în sânge; și se chiamă numele lui: Cuvēntul lui Dum-
- 29 nezeu. Și oștile ceresci urmau după el pe cai albi, îmbrăcați
- 30 în bisson alb și curat. Și din gura lui ese sabie ascuțită, ca
- 31 cu dinsa si lovescă națiunile; și el le va pasce cu toég de fer;
- 32 și el calcă tēscul vinului iuțimei și mănעי lui Dumnezeu Atot-
- 33 puternicul. Și-și are preste vestmintele și preste cōpsa sa nu-
- 34 mele scris: Regele regilor, și Domnul domnilor.

Și am vădut pre un ânger stând în sôre; și a strigat cu vöce tare, dicënd tuturor paserilor ce sbörä în meșilocol ceriului; Ve-
niți și vë adunați la cina marelui Dumneșeu; Ca si mâncați 18
corpuri de regi, și corpuri de căpitani, și corpurile celor tari,
și corpurile cailor și ale celor ce șed pe ei, corpurile tuturor
celor liberi, și celor servi, și ale celor mici și ale celor mari.

Și am vădut pre fearä, și pre regi pämëntului, și oștile lor 19
adunate, si facë rebel cu cel ce șede pe cal și cu östea lui.
Și s'a prins feara, și cu el profetul cel minciunos, care a făcut 20
semnele înaintea ei, cu cari a amăgit pre cei ce au luat sem-
nul fearäi, și pre cei ce s'au închinat imaginei ei. Acestia a-
mândoi s'au aruncat vii în lacul de foc, care arde cu puciosä,
și cei-l-alți s'au ucis cu sabiea celui ce ședea pe cal, carea e- 21
șä din gura lui; și töte paserile s'au săturat din trupurile lor.

CAP. XX.

*Fericirea celor d'intăiü înviați. Despre imperăția d o mie de ani,
și despre judicata ceu de pe urmă.*

Și am vădut ânger pogorîndu-se din ceriü, avënd cheea 1
abisului și lanț mare în mâna lui. Și a prius pre dra- 2
con, pre șerpele cel vechiü, care este Diabolul și Satana; și l-a
legat o mie de ani. Si l-a băgat în abis, și l-a închis, și a 3
sigilat d'asupra lui, ca si nu mai înșele pre națiuni, până se vor
implini o mie de ani; și după acësta trebuie si se dislege pu-
cin timp.

Și am vădut tronuri, și au ședut pe ele; și judicatä li s'a 4
dat; și am vădut sufletele celor tăiați pentru mărturisirea lui Ii-
sus, și pentru cuvëntul lui Dumneșeu, și cari nu s'au închinat
fearäi nici imaginei ei, nici nu au luat semnul ei pe fruntea 5
lor, și pe mâna lor; și au viețuit, și au domnit cu Christos o
mie de ani. Ear cei-l-alți morți nu au înviaț până nu s'au 6
finit miea de ani. Acësta este învierea cea d'intăiü. Fericit
și sânt este cel ce are parte în învierea cea d'intăiü; preste nisce
asemene mörtea cea de a doua nu mai are putere, și vor fi preuți
ai lui Dumneșeu și ai lui Christos, și vor domni cu el o mie 6
de ani.

Și când se va fi implinit acea mie de ani, se va dislega 7
Satana din închisörea lui; Și va eși si înșele națiunile ce sânt 8
în cele patru părți ale pämëntului; pre Gog și pre Magog, si l-
adune la rebel; al cărorä numărul este ca nășipul mării. Și 9
s'au suit pe latul pämëntului, și au încunjurat tabära sântilor,
și cetatea cea iubită, și s'a pogorit foc de la Dumneșeu din 10
ceriü, și l-a mistuit. Și diabolul cel ce l-a înșelat s'a arun-
cat în lacul cel de foc și de puciosä, unde se aflä feara și profetul
cel minciunos; și se vor chinui ziua și nöpte în seculi seculilor.

- 11 Si am vădut un tron alb mare și pre cel ce ședea pe el, de
a căruia față a fugit pământul și ceriul; și loc nu s'a aflat pen-
12 tru dinsele. Si am vădut pre morți, pre cei mici și pre cei
mari, stând înaintea lui Dumnezeu; și cărți s'a'u deschis; și altă
carte s'a deschis care este cartea vieții, și cei morți s'a'u judicat din
13 cele scrise într'acele cărți, după faptele lor. Si marea a
dat pre morții cei dintr'însa; și mórtea și iadul au dat pre morții
14 cei dintr'însele, și s'a'u judicat fie-care după faptele sale. Si
15 mórtea și iadul s'a'u aruncat în lacul cel de foc. Acesta este
mórtea cea de a doua. Si orî-care nu s'a aflat scris în cartea
vieții s'a aruncat în lacul cel de foc.

CAP. XXI, XXII.

Descrierea deplinei mângăeri și fericiri a celor mântuiți în Ierusalemul ceresc Adevărul profeților în astă privință.

- 1 Si am vădut ceriū nou și pământ nou; căci ceriul cel d'în-
tăiū și pământul cel d'întăiū au trecut; și marea nu mai
2 este. Ear eu Ioan am vădut cetatea cea sântă, Ierusalemul
cel nou, pogorindu-se de la Dumnezeu din ceriū, gătit ca o mi-
3 resă ornată pentru bărbatul seū. Si am audit voce tare din
ceriū, dicend: Eca cortul lui Dumnezeu cu ômeni! și va locui
cu ei, și ei vor fi popor al lui; și însuși Dumnezeu va fi cu ei,
4 și va fi Dumnezeu al lor. Si va șterge Dumnezeu tótă lacri-
ma din ochii lor; și nu va mai fi mórte, nici plângere, nici stri-
gare, nici durere nu va mai fi; căci cele d'întăiū au trecut.
5 Si cel ce ședea pe tron dicea: Eca tôte le fac noue. Si mi
dicea: Scrie; căci aceste cuvinte sînt adevărate și credincioase.
6 Si 'mî-a dis: S'a făcut. Eu sînt Alfa și Omega, începutul și fi-
nitul. Eu voiŋ da celui insetat din isvorul vieții în dar. Cel
7 ce învinge va mosceni tôte; și eu îi voiŋ fi Dumnezeu, și el
8 îmi va fi fiu. Ear celor fricoși și necredincioși și abominabili,
și ucigași, și disfrânați, și fermăcători, și idololatri, și tuturor
celor minciunoși, partea li va fi în lacul ce arde cu foc și cu
puciosă; acesta este mórtea cea de a doua.
9 Si a venit cătră mine unul din cei șapte ângeri, cari avu-
seră cele șapte vase pline de cele șapte plăgi cele mai de pe
urmă; și a vorbit cu mine, dicend: Vino si'ti arăt femeea, mi-
10 resă Mielului. Si m'a dus în spirit într'un munte mare și
înalt, și m'a arătat cetatea cea mare, Ierusalemul cel sânt, po-
11 gorindu-se din ceriū de la Dumnezeu, Avend gloria lui Dum-
nedeu; și luminătorul ei era asemenea cu o piatră pre-scupă,
12 ca piatra iaspis, ce este ca cristalul; Si avea mur mare și
înalt, la care erau doue-spre-șapte porți, și la porți, doi-spre-
șapte ângeri. și nume scrise d'asupra, cari sînt ale celor doue-
13 spre-șapte seminții ale fiilor lui Israel. Despre răsărit, trei

porți; despre mēdă-nōpte, trei porți; despre mēdă-di, trei porți; și despre apus, trei porți. Și murul cetăței avea douē-spre-dece 14 temelii, și într'însele numele celor doi-spre-dece apostoli ai Mielului. Și cel ce vorbîa cu mine avea trestie de aur, și mē- 15 sure cetatea și porțile sale și murul seū. Și cetatea era pa- 16 trată; lungimea este atăta cāt și lățimea; și a mēsurat cetatea cu trestiea ca la douē-spre-dece mii de stadii. Lungimea și lățimea și înălțimea sa sînt întocma. Și a mēsurat murul seū de o 17 sută patru-deci și patru de coți, duple mēsură omului, adică a āngerului. Și murul era zidit de iaspis; și cetatea era de aur 18 curat, asemenea steclei celei curate. Și temelile murului cetății 19 erau ornate cu tot felul de piatră scumpă: Temelia cea d'întăi, iaspis; a doua, safir; a treia, halcidon; a patra, smaragd; A cincea, sardonics; a șesca, sardion; a șeptea, hrisolit; a opta 20 beril; a noua, topaz; a decea, hrisopras; a un-spre-decea, iacint; a douē-spre-decea, ametist. Și cele douē-spre-dece porți, 21 douē-spre-dece mărăgăritare; fie-care pōrtă era dintr'un mărăgăritar; și ușița cetăței aur curat, ca stecla cea străvăzia. Și 22 templu nu am vēdut într'însa; căci Domnul Dumneđeu Atotputernicul și Mielul sînt templul seū. Și cetatea nu are tre- 23 buință de sōre nici de lună și lumineze în ea; căci gloria lui Dumneđeu o luminează, și Mielul este luminătorul ei. Și na- 24 țiunile celor ce se mântuesc vor āmbra în lumina sa; și regi pāmēntului āduc gloria și onōrea lor într'însa. Și porțile ei 25 nu se vor închide ziua, și nōpte nu va fi acolo. Și vor a- 26 duce gloria și onōrea națiunilor într'însa. Și nu va intra în- 27 tr'însa tot ce este spurcat și face abominațiune și minciună; ci numai cei scriși în cartea vieței Mielului.

Și mî-a arătat rîu limpede al apei vieței, luminos ca cris- 22 talul, eșind din tronul lui Dumneđeu și al Mielului. În 2 meșlocul uliței sale, și de o parte și de alta a riului era arborele vieței, producēnd douē-spre-dece feluri de fructe, dāndu-și fructul seū în fie-care lună; și frunzele arborelui erau spre vindecarea națiunilor. Și nu va fi nici un blestem acolo; ear 3 tronul lui Dumneđeu și al Mielului vor fi într'însa; și servitorii lui îi vor servi; Și vor vedē fața lui; și numele lui va fi pe 4 frunțile lor. Și nōpte nu va fi acolo, și nu āu trebuință de 5 făclie, nici de lumina sōrelui; căci Domnul Dumneđeu li luminează; și vor domni în seculii seculilor.

Și mî-a đis: Aceste cuvinte sînt credincioșe și ādevērate; și 6 Domnul Dumneđeu sântilor profeți a trimis pre āngerul seū, și 7 arāte servilor seī cele ce trebue și se întēple curēnd. Eca rîu degrab; fericit este cel ce pādesce cuvintele profeției din ācēstă carte.

Și eū Ioan sînt cel ce vedeam și āuđiam acestea; și āuđind 8

- și vedând, m'am prosternat și mă închin înaintea piciorului
 9 gerului, care 'mi arăta acestea. Atunci îmi zicea: Feresce-te
de a face acesta, căci eu sunt conservul tău și al fraților tăi
 10 profeți, și al celor ce pădesc cuvintele acestei cărți; închină-te
 lui Dumnezeu.
- 11 Și'mi zicea: Si nu sigilezi cuvintele profeției acestei cărți;
 12 căci timpul este aproape. Cel ce este nedrept, și mai fie ne-
 drept; și cel ce este spurcat, și mai fie spurcat; și cel ce este
 13 drept, și mai fie drept; și cel ce este sânt, și mai fie sânt.
 14 Eca vin degrab; și plata mea cu mine, și dau fie-căruia după
 15 fapta lui. Eu sunt Alfa și Omega, începutul și finalul, cel d'in-
 16 tîi și cel de pe urmă. Fericiți *sunt* cei ce fac comanda-
 mentele lui, ca si aibă drept la arborele vieții, și si între pe
 17 porți in cetate. Căci afară *sunt* câni, și fermecători, și dis-
 18 franații, și ucigași, și idololatrii, și tot cel ce iubesce și face
 19 minciună. Eu Iisus am trimis pre ângerul meu, ca si mărtu-
 risescă voue acestea in biserici. Eu sunt rădicina și semința
 lui David, steua cea strălucitoare și de dominetă.
- 20 Și Spiritul și mirésa zic: Vino. Și cel ce aude si zice: Vino.
 Și cel insetat si vie, și cel ce voiesce si în apa vieții in dar.
- 21 Căci mărturisesc la tot cel ce aude cuvintele profeției a-
 22 cestei cărți: De va adăogi cineva la acestea, va adăogi la el
 23 Domnul plăgile cele scrise într'această carte; Și de va scôte
 24 cineva din cuvintele cărții acestei profeții, va scôte Dumnezeu
 25 partea lui din cartea vieții, și din cetatea cea sântă, și din cele
 scrise într'această carte.
- 26 Cel ce mărturisesce acestea zice: De sigur vin curând. A-
 27 min. Așa, vino, Dómnne Iisuse. Harul Domnului nostru Iisus
 28 Christos fie cu voi toți. Amin.

- ca păgânii; căci ei gândesc, că vor fi audii pentru multa lor vorbire. Deci nu ve asemănați lor, căci scie Părintele vostru de ce aveți trebuință mai înainte de a cere voi de la dînsul. Deci așa si ve rugați voi. Părintele nostru, carele esci in ceriuri, sântescă-se numele tîu. Vie imperăția ta. Fie voca ta, precum in ceriuri și pe pămînt. Pănea noastră cea de tôte dîilele dă-ni-o astă-zi. Și ni eartă datoriile noastre, precum și noi ertăm datornicilor nostri. Și nu ne duce in ispită, ci ne scapă de cel rău. Căci a ta este imperăția și puterea și gloria in etern. Amin. Căci de veți erta omenilor greșelele lor, vi va erta și voue Părintele vostru cel ceresce. Dar de nu veți erta omenilor greșelele lor, nici Părintele vostru nu vi va erta voue greșelele vîstre.
- 16 Și cînd postiți, nu fiți ca făcarnicii posomorîți; căci ei disfigureză fețele lor, ca si se arete omenilor că postesc. Adevăr dîc voue, că-și iați plata lor. Dar tu, cînd postesci, unge-ți capul tîu și spală fața ta; Ca si nu te arăți omenilor că postesci, ci Părintelui tîu celui in ascuns; și Părintele tîu cel ce vede intr'ascuns iti va respăti la arătare.
- 19 Nu vi adunați tesauru pe pămînt, unde molia și rugina le strică, și unde furii le sapă și le fură. Ci vi adunați tesauru in ceriuri, unde nici molia nici rugina nu le strică, și unde furii nu le sapă nici le fură. Căci unde este tesaurul vostru, acolo va fi și înima vîstră. Luminătorul corpului este ochiul; deci de va fi ochiul tîu rău, tot corpul tîu va fi luminat. Dar de va fi ochiul tîu rău, tot corpul tîu va fi întunecat. Deci dacă lumina care este in tine este întunerec, întunerecul ore cît de mare va fi!
- 24 Nimene nu pôte servi la doi domni, căci seî pre unul va urî, și pre altul va iubi; seî de unul se va alipi și pre altul va dispregui. Nu puteți servi lui Dumnezeu și lui Mamon.
- 25 Pentru acêsta eî dîc voue: Nu ve îngrijii de viêta vîstră, ce veți mânca și ce veți bé; nici de corpul vostru, cu ce ve veți îmbrăca. Aî nu viêta este mai mare de cît hrana, și corpul decăt haîna. Căutați la paserile ceriului! căci nici sémănă nici seceră nici adună in grănărie, și Părintele vostru cel ceresce le nutresce. Aî nu sunteți mai mult decăt acestea? Și cine din voi prin grija sa pôte si-și adaogî un cot la statura sa.
- 28 Și de haîna ce ve îngrijii? Priviți crinii cîmpului cum cresc, ei nu se ostenesce, nici nu tore; Ear dîc voue, că nici Solomon in tótă gloria sa nu s'a îmbrăcat ca unul dintr' acestia. Deci dacă Dumnezeu așa îmbracă ierba cîmpului, care este astă-zi, și mâne se aruncă in cuptor, aî nu cu mult mai vîrtos pre voi, puțin-credincioșilor! Deci nu ve îngrijii, dîcînd: Ce vom mânca? seî ce vom bé? seî cu ce ne vom îmbrăca?
- 32 Căci aceste tôte le caută păgânii, și scie Parintele vostru cel

ceresc, că aveți trebuință de toate acestea. Ci căutați mai 33
 întâiu imperația lui Dumnezeu și dreptatea lui; și toate a-
 cestea se vor adăuga voue. Drept aceea nu ve îngrijiți de 34
 ziua de mâne, căci ziua de mâne se va îngriji de sine. Ajunge
 zilei reutatea ei.

Nu judecați, ca și nu fiți judecați. Căci cu judecata cu care VII
 veți judeca, veți fi judecați; și cu măsura cu care veți mă- 3
 sura, vi se va măsura și voue. Și pentru ce veți paui ce 3
 este în ochiul fratelui tău, ear birna care este în ochiul tău
 nu-o bagi în semă? Său cum dăci fratelui tău: Lasă și scotă 4
 paui din ochiul tău, și cea birna este în ochiul tău. Făcar- 5
 nice! scote întâiu birna din ochiul tău, și atunci vei vedea și
 scoti paui din ochiul fratelui tău.

Nu dați cele sante cânilor, nici aruncați mărgăritarii vostri 6
 înaintea porcilor, ca nu cumva și-i calce cu piciorole lor, și
 întorcându-se și ve sfășie.

Cereți, și vi se va da; căutați, și veți afla; bateți, și vi se 7
 va deschide. Căci tot cel ce cere ia, și cel ce caută află, și 8
 celui ce bate i se va deschide. Său care este omul dintre 9
 voi, de la carele va cere fiul lui pâne și i va da piatră? Său 10
 de va cere pesce i va da șorpe? Deci dacă voi fiind rei, 11
 știți și dați dări bune copiilor vostri, cu cât mai mult Părin-
 tele vostru cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la dînsul.

Deci toate câte voiți și vi faceți oamenii, faceți și voi lor asc- 12
 menea; căci acesta este legea și profeții.

Intrați prin porța cea strîmtă; că largă este porța și lată 13
 este calea ce duce spre pierdere; și mulți sunt cei ce intră prin-
 trînsa; Inse strîmta este porța, și îngustă calea, carea duce 14
 la viață, și pușini sînt cei ce o află.

Păditi-ve de profeții cei mincinoși, cari vin la voi în vest- 15
 minte de oi, dar pe din lăuntru sînt lupi răpitori. Din fruc- 16
 tele lor îi veți cunoște. Se culeg ore struguri din spini, sau
 smochine din ciulin? Ast-feliu tot arborele bun face fructe 17
 bune, ear arborele putred face fructe rele. Nu pôte arborele 18
 bun și face fructe rele, nici arborele putred și face fructe bu-
 ne. Tot arborele care nu face fructe bune se taie, și se arun- 19
 că în foc. Așa dar dupre fructul lor îi veți cunoște. 20

Nu tot cel ce'mi dăce: Dămine! Dămine! va intra în imperația 21
 cerurilor; ci acela ce face voia Părintelui meu carele este în ce-
 riuri. Mulți înăi vor dăce în ziua aceea! Dămine! Dămine! nu am 22
 profețit în numele tău? și nu am scos demoni în numele tău?
 și nu am făcut lucruri minunate în numele tău? Și atunci li 23
 voi mărturisi: Nici odată nu v'am cunoscut; depărtați-ve de
 la mine, voi cei ce lucrați fără-de-legea!

Deci tot cel ce ande aceste cuvînte ale mele, și le face, îl voi 24

- 38 Și ducându-se ei, el a intrat într'un sat; ear o femeie anume
 39 Martha l-a primit în casa sa. Și aceea avea o soră, ce se cheama
 Maria, care și ședând la picioarele lui Iisus asculta cuvintele lui.
 40 Ear Martha era distrasă de multa servire, și viind la dînsul a
 41 ȕis: D      ,    nu'   p  s  , că s  ra mea singură m'a lăsat s'   ser-
 42 vesc? deci    ei ca s'îmi ajute. Și r  spund  nd Iisus,   -a   is:
 42 Martho, Martho, te ingrijesci    te turburi de multe.   nse un lu-
 va lua de la d  nsa.

CAP. XI.

Iisus inv  t   pre discipul  i se   cum trebuie s'   se r  ge: r  nd  c   pre un demonizat,    ref  t  z   pre Farisei   cari   nsu  esc   c  st   minune lui Beelzebul.   i m  str   pentru mor  vurile rele   i f  c  ria lor.

- 1   i c  nd el era intr'un loc, rug  ndu-se, după ce a   nc  tat,
    a   is unul din discipulii lui c  tr   d  nsul: D      , inv  -
   -ne s'   ne rugăm, precum    Ioan a inv  t  t pre discipulii se  .
 2   i li-a   is: C  nd v   rug    ,   ice  i: Părintele nostru, carele esci
 in ceriuri, S  nt  sc  -se numele tău. Vie   mper  tia ta. F  c  -se
 3 voea ta, precum in ceri  ,   i pe p  m  nt. P  nea n  str   cea de
 4 t  te   ilele d  -ni-o ast  -  i.   i ni   rt   p  catele n  stre, precum
    noi   rt  m tuturor celor ce ni s  nt datori.   i nu ne duce
 in ispită, ci ne scapă de cel rău.
 5   i li-a   is: dacă cineva dintre voi ar av   un amic,   i ar veni
 la d  nsul la m  edul nopții,   i   -ar   ice: Amice, d  -îmi impru-
 6 mut trei p  ni; Căci a venit din cale un amic la mine,   i nu
 7 am ce pune   nainte   lui;   i acela din întru r  spund  nd ar
   ice: Nu mă supera; deja s'a încuiat u  a,   i copiii mei s  nt in
 8   st  rnut cu mine; nu pot s'  me scol s'    i d  u.   ic voue: M  -
 char de nu se va scula s'   dea pentru că este amicul se  , dar
 9 pentru st  ruin  ta lui se va scula s'   dea c  te    trebuie.   i   ic
 voue: Cere    ,   i vi se va da; c  uta    ,   i ve     afla; bate    ,   i vi
 10 se va deschide. Căci tot cel ce cere,   a;   i cel ce caută,
 află;   i celui ce bate i se va deschide.
 11 De va cere fiul p  ne de la unul dintre voi care este p  rinte,
   u d  r      va da p  atr  ? Său de va cere pesce,   u d  r      va da
 12   erpe in loc de pesce? Său de va cere ouă,   u   i va da scor-
 13 pie? Dec   dacă voi, fiind rei, sci    i s'   dați daruri bune copi-
 lor vostri: cu c  t m  i mult Părintele vostru cel din ceri   va
 da Spirit S  nt celor ce cer de la d  nsul?
 14   i scotea un demon,   i acela era mut.   i după ce a     t
 15 demonul, a vorbit mutul;   i s'a mirat mul  timea. Ear   re-cari
 d  intr'  n    i   ice  u: El sc  te demoni   prin Beelzebul, domnul de-
 16 monilor. Al    i ispitindu-   cere  u de la d  nsul semn din ceri  .
 17 Ear el sciînd g  ndurile lor, li-a   is: T  t     mper  tia ce se dis-

bină între sine, se pustiesce; și casă *care este* contra sa cade.
 Dacă chiar Satana s'a disbinat între sine, cum va sta imperația 18
 lui? pentru-că diceți, că eu scot demonii prin Beelzebul. Ear 19
 dacă eu scot demonii prin Beelzebul, prin cine îi scot fiii vos-
 tri? pentru acesta ei vi vor fi judecatori. Ear dacă eu scot 20
 demonii prin degetul lui Dumnezeu, éca a ajuns la voi impe-
 riația lui Dumnezeu. Când cel tare înarmat pădesece curtea 21
 sa, este în pace averea lui. Dar când vine un mai tare de 22
 cât el, și 'l biruesce, ia toate armele lui, în cari se încredea, și
 împarte prădile lui. Cel ce nu este cu mine este contra mea, 23
 și cel ce nu adună cu mine risipește.

Când spiritul cel necurat ese din om, âmbă *acesta* prin 24
 locuri seci, căutându-și repaus; dar neaflând, dice: Mă voi
 întorce în casa mea, de unde am eșit. Și viind, o află mătu- 25
 rată și înfrumșetată. Atunci merge și mai ia alte șapte spirite 26
 mai rele decât sine; și ei intrând locuiesc acolo; și se fac cele
 de pe urmă ale omului acelaia mai rele decât cele d'întăiu.
 Vorbind el acestea, o femeie rădicându-și voce din popor 27
 i-a dis: Fericită *este* mitra care te-a purtat, și țitele cari ai supt.
 Ear el a dis: Da, fericite *sunt* cei ce ascultă cuvântul lui Dum- 28
 neșeu și 'l pădese.

Ear adunându-se glótele, a început a dice: Acestă gene- 29
 rațiune este rea; cere semn; și semn nu i se va da, decât nu-
 mai semnul profetului Iona. Căci precum Iona a fost semn 30
 pentru Nineviți, așa va fi și Fiul omului pentru generațiunea a-
 cestă. Regina de la mēdā-đi se va scula la judicatā cu bār- 31
 bații acestei generațiunii, și 'l va condamna; căci a venit de la
 marginile pământului și auđe înțelepciunea lui Solomon; și éca
 mai mult decât Solomon aici. Bărbații de la Nineve se vor 32
 scula la judicatā cu această generațiune, și o vor condamna;
 căci ei s'au pocăit la predicarea lui Iona; și éca mai mult de-
 cât Iona aici.

Nimene aprindēd lumină o pune în loc ascuns, nici sub o- 33
 broc, ci în sfecinic, ca cei ce intră și vedē lumina. Lumină- 34
 torul corpului este ochiul; deci de este ochiul tău curat, tot
 corpul tău este luminat; dar de este rău, și tot corpul tău ra-
 ă întunecat. Drept aceea caută, ca lumina care este în tine 35
 să nu fie întunerec. Deci dacă corpul tău *este* tot luminat, ne- 36
 arēnd vre o parte întunecósă, tot va fi luminat, ca și când lu-
 minătorul te-ar lumina cu strălucirea lui.

Ear vorbind el, îl ruga un Fariseu să prândēscă la el; și 37
 intrând a ședut la mēsă. Ear Fariseul vedēnd, că nu s'a spă- 38
 lat întâiu, mai 'nainte de prând, s'a mirat. Dar Domnul i-a 39
 dis: Acum voi Farisei curățiți partea cea din afară a paharu-
 lui și a blidului; dar cea din intrul vostru este plină de răpire